

LISIÄ SUOMEN VIRALLISEEN TILASTOON.
BIDRAG TILL FINLANDS OFFICIELA STATISTIK.

XI.

LÄÄKINTÖLAITOS.

UUSI JATKO 23.

LÄÄKINTÖHALLITUKSEN KERTOMUS

YUODELTA 1906.

MEDICINALVERKET.

NY FÖLJD 23.

MEDICINALSTYRELSENS BERÄTTELSE

FÖR ÅR 1906.

L. J.

HELSINGFORS,
FRENCKELLSKA TRYCKERI-AKTIEBOLAGET.
1908.

Härmed får Medicinalstyrelsen i djupaste underdånighet till Eders Kejsersliga Majestät öfverlämna berättelse om Medicinalverket i Finland för år 1906.

RICHARD SIEVERS.

L. W. Fagerlund.

Gust. Rud. Idman.

F. W. Westerlund.

Walter Laurén.

O. v. Hellens.

Innehållsförteckning.

I. Allmänna helso- och sjukvården.			
A. Sammanställning af provincialläkarenes uppgifter om smittosamma sjukdomars förekomst inom distrikten	Refer. Med. rådet L. W. Fagerlund — pag.	2	
B. Utdrag ur provincialläkarenes årsberättelser	" " " " " " — "	38	
C. Utdrag ur de af städernas helsovårdsnämnder afgifna årsberättelser	" " " " " " — "	62	
D. Utdrag ur kommunalläkarenes årsberättelser	" " " F. W. Westerlund — "	98	
II. Skyddskoppypningen	" " " L. W. Fagerlund — "	154	
III. Sairashoitolaitokset.			
Valtion sairashoitolaitokset	" " " G. R. Idman — "	175	
Yleisten sairashuoneitten lasareetiosastot	" " " " " " — "	192	
Veneeristen tautien osastot ja ylimääräiset veneeriset sairashuoneet	" " " " " " — "	268	
Lapsenpäästölaitokset	" " " " " " — "	280	
Mielisairaslaitokset	" " " " " " — "	287	
Kuntien sairaalat	" " " F. W. Westerlund — "	303	
Kertomus Takaharjun parantolan toiminnasta	" " " " " " — "	306	
Årsberättelse från Nummela sanatorium	" " " " " " — "	315	
" " Högsand	" " " " " " — "	323	
" " Hemmet för fallande-sjuka å Berga	" " " " " " — "	325	
" " Langettavatautisten hoitoyhdistys Kuopiossa	" " " " " " — "	325	
Badanstalterna	" " " L. W. Fagerlund — "	327	
IV. Kätilölaitos.	" " " G. R. Idman — "	330	
V. Rättsmedicin	" " " L. W. Fagerlund — "	335	
VI. Apoteksväsendet	Assessor W. Laurén — "	346	
VII. Veterinärväsendet	" Frih. O. v. Hellens — "	364	
VIII. Läkarepersonalen		397	
IX. Medicinalstyrelsen		401	
Tabell-Bilagor		I.	

Kartor utvisande utbredning af skarlakansfeber, kikhosta och halsröta och strypsjuka i Finland år 1906.

A. Yleiskatsaus piirilääkärien ilmoituksista allamainittujen
A. Öfversikt af provincialläkarenes uppgifter om nedan-

Läänit, piirilääkäripiirit, pitäjät ja kappelit. Län, provincialläkaredistrikt, socknar, och kapell.	Tulirokko. Skarlakansfeber.		Tuhkarokko. Messling.		Lavantauti. Tarmtyfus.	
	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.
Uudenmaan lääni.						
Nylands län.						
<i>Helsingin piiri.</i>						
<i>Helsingfors distrikt.</i>						
Helsinge.	4	1	19	3, 12	—	—
Borgå	—	—	—	—	7	2, 5, 7—9
Askula	—	—	—	—	—	—
Pukkila	—	—	—	—	—	—
Sibbo	3	7	—	—	—	—
Pornainen	—	—	—	—	—	—
Tuusula	3	4	4	7	—	—
Nurmijärvi	—	—	—	—	—	—
Mäntsälä	—	—	1	4	1	3
<i>Lovisan piiri.</i>						
<i>Lovisa distrikt.</i>						
Elimäki	—	—	1	5	4	7—9
Anjala	3	2	—	—	—	—
Strömfors	2	11, 12	—	—	—	—
Perno	—	—	—	—	1	2
Liljendal	—	—	—	—	—	—
Mörskom	5	4, 5	—	—	—	—
Lappträsk	1	4	—	—	1	8
Artjärvi	—	—	—	—	—	—
Iitti	—	—	—	—	—	—
Jaala	—	—	—	—	—	—
Orimattila	—	—	—	—	3	9
<i>Tammisaaren piiri.</i>						
<i>Ekenäs distrikt.</i>						
Ekenäs landsförs.	—	—	6	3, 4	—	—
Pojo	4	1, 2	2	2	8	4, 8
Snappertuna	—	—	1	2	1	5

Obs. I kolum I finnes antecknad antalet fall af sjukdomen, men då detta ej ens närmelsevis med stort antal fall, M sådan med mindre antal samt E enstaka fall. I kolumn II angifvas

Huom. Sarekkeesen I on merkitty taudin kohtausten lukumäärä, vaan kuin sitä ei ole ren määrän kohtauksia sisältävä kulkutauti, M kulkutauti sisältävä pienemmän määrän semmoisia tynyt, merkitsemällä niiden järjestysnumerot 1, 2, 3 etc.

tautien esiintymisestä piirilääkäripiireissä vuonna 1906.

angifna sjukdomars förekomst inom provincialläkaredistriktet under år 1906.

Hinku-yskä. Kikhosta.		Punatauti. Rödsot.		Kurkkumätä ja kuristustauti. Halsröta och strypsjuka.		Horkka. Frossa.		Influensa. Influensa.	
Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.
E	2, 6	—	—	3	5, 6	—	—	—	—
130	1—12	5	6	3	1, 11, 12	1	1	E	1—4, 10—12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	7	—	—	—	—	—	—	E	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
E	10, 12	—	—	4	10	—	—	E	2, 12
2	2	—	—	—	—	—	—	E	1, 2, 3
E	7—10, 12	—	—	3	9, 10, 12	—	—	—	—
16	3—5, 7, 9	—	—	—	—	—	—	—	—
8	1, 3, 4	—	—	—	—	—	—	—	—
7	3, 9	—	—	21	11, 12	—	—	—	—
10	1, 3, 4	—	—	11	10, 11	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	12	—	—	—	—	—	—	—	—
9	2, 3, 9	3	8	5	1, 2, 10, 11	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	4	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	2, 3, 5, 8—10	—	—	27	8—12	—	—	8	10, 12
1	12	—	—	—	—	2	5	13	1—3, 12
4	2, 4, 6	—	—	—	—	—	—	15	1—4
—	—	—	—	—	—	1	5	11	1, 2, 10

kunnat uppgifvas, användes någon af beteckningarna S, M eller E, af hvilka S betecknar epidemiska månaderna, under hvilka sjukdomen förekommit, genom deras ordningsnummer 1, 2, 3 etc.

voitu tarkalleen määrätä käytetään siihen joku merkityksistä S, M eli E, joista S merkitsee suuria E yksinäisiä kohtauksia. Sarekkeessa II mainitaan kuukaudet, joitten kuluessa tauti on ilmes-

Läänit, piirilääkäripiirit, pitäjät, ja kappelit. Län, provincialläkaredistrikt, socknar, och kapell.	Tulirokko. Skarlakansfeber.		Tubkarokko. Messling.		Lavantauti. Tarmtyfus.	
	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.
Ingå	—	—	1	1	—	—
Degerby	—	—	1	1	—	—
Karis	1	12	3	2	—	—
Tenala	8	11, 12	—	—	1	9
Bromarf	—	—	—	—	—	—
Karjalohja	—	—	—	—	—	—
Sammatti	—	—	—	—	—	—
<i>Lohjan piiri.</i>						
<i>Lojo distrikt.</i>						
Lohja	5	10	31	1-3	—	—
Nummi	—	—	3	1, 2	—	—
Pusula	1	8	—	—	—	—
Vihti	—	—	1	1, 3	—	—
Pyhäjärvi	—	—	8	1-5	—	—
Sjundeå	4	1	—	—	1	9
Kyrkslätt	3	4, 10	10	4-6	1	9
Esbo	10	9, 10, 12	—	—	—	—
Hämeen lääni.						
Tavastehus län.						
<i>Hämeenlinnan piiri.</i>						
<i>Tavastehus distrikt.</i>						
Hämeenlinnan maaseurak.	1	2	—	—	—	—
Vanaja	—	—	—	—	—	—
Renko	—	—	—	—	—	—
Loppi	—	—	4	2	—	—
Janakkala	—	—	—	—	—	—
Hausjärvi	—	—	—	—	—	—
Hauho	—	—	—	—	—	—
Tuulos	—	—	—	—	—	—
Hattula	28	1, 12	—	—	—	—
Tyrväntö	—	—	—	—	—	—
<i>Tammelan piiri.</i>						
<i>Tammela distrikt.</i>						
Tammela	—	—	2	12	8	2, 5, 9, 11
Jokioinen	—	—	—	—	—	—
Humpila	—	—	—	—	—	—

Läänit, piirilääkäripitrit, pitäjät ja kappelit. Län, provinciaalläkaredistrikt, socknar och kapell.	Tullirokko. Skarlakansfeber.		Tuhkarokko. Messling.		Lavantauti. Tarmtyfus.	
	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.
Perttula	—	—	—	—	—	—
Ujala	—	—	—	—	1	2
Akaa	—	—	—	—	—	—
Kylmäkoski	—	—	—	—	—	—
Somero	2	4	—	—	—	—
Somerniemi	—	—	—	—	—	—
Kalvola	—	—	6	10	—	—
Sääksmäki	—	—	—	—	4	5
<i>Tampereen piiri.</i>						
<i>Tammerfors distrikt.</i>						
Pirkkala	—	—	—	—	—	—
Ylöjärvi	—	—	—	—	—	—
Vesilahti	—	—	—	—	—	—
Tottijärvi	—	—	—	—	—	—
Lempäälä	—	—	—	—	—	—
Kangasala	—	—	—	—	—	—
Messukylä	—	—	3	4	9	3, 8, 9
Pälkäne	—	—	—	—	—	—
Sahalahti	—	—	—	—	—	—
<i>Ruoveden piiri.</i>						
<i>Ruovesi distrikt.</i>						
Ruovesi	—	—	8	11, 12	2	6
Kuru	—	—	—	—	—	—
Teisko	—	—	—	—	—	—
Orivesi	—	—	—	—	7	6, 7, 9, 10, 12
<i>Jämsän piiri.</i>						
<i>Jämsä distrikt.</i>						
Jämsä	—	—	—	—	7	8, 10—12
Korpilahti	2	9	—	—	—	—
Längelmäki	—	—	—	—	1	2
Kuorevesi	—	—	—	—	—	—
Eräjärvi	—	—	—	—	—	—
Luopioinen	—	—	—	—	—	—
Kuhmalahti	—	—	—	—	—	—
Kuhmoinen	—	—	2	3	—	—

Hinku-yssä. Kikhosta.		Punatauti. Rödsot.		Kurkkumätä ja kuristustauti. Halsröta och strypsjuka.		Horkka. Frossa.		Influensa. Influensa.	
Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	5	—	—	5	2, 4, 7	—	—	71	1—3, 5, 11
7	9, 10, 12	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
M	8—12	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	11, 12	—	—	—	—	—	—	—	—
53	1, 8, 9	—	—	11	5, 8	—	—	66	1, 3, 4, 8, 9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	6—9	—	—	11	7, 9, 11	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
M	1	—	—	6	4—6	1	11	M	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	3, 4	3	12	7	4, 7—9	1	9	28	1, 3, 4, 9, 10, 12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	1, 8, 11	6	7, 8, 10, 11	10	3—5, 10—12	1	5	102	1—4, 10—12
9	1, 5	—	—	—	—	—	—	—	—
E	11	—	—	—	—	—	—	—	—
M	5, 6	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	E	4, 11	—	—	2	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	3	12	—	—	—	—

Läänit, piirilääkäripiirit, pitäjät ja kappelit. Län, provinciallykäredistrikt, socknar och kapell.	Tulirokko. Skarlakansfeber.		Tuhkarokko. Messling.		Lavantauti. Tarmtyfus.	
	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.
<i>Hollolan piiri.</i>						
<i>Hollola distrikt.</i>						
Hollola	—	—	2	2	5	10—12
Kärkölä	—	—	—	—	—	—
Nastola	—	—	1	5	1	10
Padasjoki	—	—	—	—	—	—
Asikkala	—	—	—	—	—	—
Koski	—	—	—	—	—	—
Lampi	1	1	—	—	1	6
Turun ja Porin lääni.						
Åbo och Björneborgs län.						
<i>Salon piiri.</i>						
<i>Salo distrikt.</i>						
Salon kauppala	—	—	8	2, 4	5	6—8
Uskela	—	—	—	—	15	1—5, 7—9
Muurla	—	—	—	—	—	—
Pertteli	6	7, 9	—	—	10	3, 8, 9
Kuusjoki	—	—	—	—	—	—
Halikko	3	9, 10	—	—	4	8, 9
Angelniemi	—	—	—	—	—	—
Kimito	3	10, 12	2	2	3	1, 8
Dragsfjärd	7	6, 8, 9	—	—	1	4
Vestanfjärd	1	2	—	—	—	—
Hiittis	1	9	—	—	—	—
Perniö	1	7	M	4	12	6—9
Finby	2	11	—	—	—	—
Kisko	—	—	—	—	2	12
Suomusjärvi	—	—	—	—	—	—
Kiikala	—	—	—	—	6	2, 6, 9, 10
<i>Turun piiri.</i>						
<i>Åbo distrikt.</i>						
Kaarina	50	3, 9, 11	—	—	—	—
Kaksikerta	—	—	—	—	—	—
Piikkiö	2	7	—	—	—	—
Kuusluoto	—	—	—	—	—	—
Pemar	4	1, 11	—	—	—	—

Hinku-yskä. Kikhosta.		Punatauti. Rödsot.		Kurkkumätä ja kuristustauti. Halströta och strypsjuka.		Horkka. Frossa.		Influensa. Influensa.	
Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.
S	1—8, 10	6	7, 8	22	10—12	—	—	S	1, 6, 8, 10—12
5	1	—	—	—	—	—	—	—	—
12	1	—	—	—	—	—	—	S	1
5	7	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S	1, 8	—	—	—	—	—	—	S	1
S	1, 6, 9	—	—	—	—	—	—	—	—
10	5	—	—	—	—	—	—	—	—
4	1, 9	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	11	1, 2, 5	—	—	2	2
—	—	—	—	1	2	—	—	1	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	1	—	—	3	8	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	5	—	—	1	10	—	—	—	—
M	1—4	—	—	2	8, 9	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	10	—	—	—	—
25	1, 4, 5	—	—	15	1, 6, 8—10	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	8	2, 9, 10	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	M	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	4	11	—	—	—	—
10	3	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	1	—	—	—	—

Läänit, piirilääkäripiirit, pitäjät ja kappelit. Län, provinciälläkaredistrikt, socknar och kapell.	Tulirokko. Skarlakansfeber.		Tuhkarokko. Messling.		Lavantauti. Tarmtyfus.	
	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.
Pargas	1	8	—	—	—	—
Sauvo	7	5, 10	—	—	—	—
Karuna	—	—	—	—	—	—
Masku	7	4, 12	—	—	—	—
Vahto	2	7	—	—	—	—
Nousiainen	48	2—7	—	—	—	—
Raisio	6	7	—	—	6	1, 2
Naantalin maaseur.	13	9, 10	—	—	—	—
Rusko	8	7, 10, 11	—	—	—	—
Maaria	26	8, 11, 12	12	11, 12	—	—
Paattinen	—	—	—	—	—	—
Pöytyä	—	—	—	—	—	—
Yläne	1	7	—	—	—	—
Lieto	11	9, 11, 12	—	—	—	—
Prunkkala	4	6, 7	—	—	—	—
Marttila	3	11	—	—	—	—
Koski	1	11	—	—	—	—
Eura	—	—	—	—	—	—
Karinainen	17	10—12	—	—	—	—
Oripää	—	—	—	—	—	—
<i>Rymättylän piiri.</i>						
<i>Rimito distrikt.</i>						
Askainen	—	—	—	—	—	—
Rymättylä	—	—	—	—	—	—
Merimasku	—	—	—	—	—	—
Nagu	55	10—12	—	—	—	—
Korpo	—	—	E	12	—	—
Houtskär	7	6	—	—	—	—
<i>Godbyn piiri.</i>						
<i>Godby distrikt.</i>						
Sund	—	—	3	4	—	—
Värdö	—	—	S.	1—3	—	—
Saltvik	3	12	10	6	—	—
Finström	—	—	25	1—8	2	8, 9
Geta	—	—	—	—	—	—
Eckerö	—	—	—	—	—	—
Hammarland	—	—	—	—	—	—

Hinku-yskä. Kikhosta.		Punatauti. Rödsot.		Kurkkumätä ja kuristustauti. Halsröta och strypsjuka.		Horkka. Frossa.		Influensa. Influensa.	
Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.
19	8, 9	—	—	78	1, 2, 8—11	—	—	—	—
—	—	—	—	5	8, 9	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	4, 5	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	24	6, 7	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	7	1	—	—	—	—
—	—	—	—	6	1, 11	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	10, 11	—	—	2	12	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	15	4, 7 11, 12	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	6	11	—	—	—	—
—	—	—	—	3	11	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
E	12	—	—	14	5	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	6	—	—	—	—
18	10—12	—	—	12	10	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	7	10	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	1	E	1—5, 11
—	—	—	—	—	—	—	—	E	1, 4, 11
—	—	—	—	—	—	—	—	E	1—5, 11
—	—	—	—	—	—	—	—	E	1—4, 11
—	—	—	—	—	—	—	—	E	2—4, 11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1	1	E	4, 5

Läänit, piirilääkäripiirit, pitäjät ja kappelit. Län, provinciälläkaredistrikt, socknar och kapell.	Tulirokko. Skarlakansfeber.		Tuhkarokko. Messling.		Lavantauti. Tarmtyfus.	
	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.
Lemland	—	—	—	—	—	—
Lumparland	—	—	—	—	—	—
Jomala	—	—	6	1—3	1	11
Föglö	—	—	S	4	—	—
Kökar	—	—	S	2—4	—	—
Sottunga	—	—	S	2, 3	—	—
Kumlinge	—	—	S	3, 4	—	—
Brändö	—	—	—	—	—	—
<i>Uudenkaupungin piiri.</i>						
<i>Nystads distrikt.</i>						
Uudenkaupungin maaseurakunta	5	2, 12	—	—	—	—
Uusikirkko	7	3, 4, 6	—	—	7	8, 9
Vehmaa	13	1—4, 6, 12	—	—	1	8
Lokalahti	3	12	—	—	—	—
Taivassalo	5	12	—	—	—	—
Velkua	—	—	—	—	—	—
Iniö	6	12	—	—	—	—
Kustavi	2	12	—	—	—	—
Pyhämaa	M	5—7	—	—	—	—
Laitila	M	1—3	—	—	—	—
Mynämäki	9	6, 11, 12	1	1	4	9, 10
Karjala	M	1, 5, 12	—	—	—	—
Mietoinen	22	11, 12	—	—	—	—
Lemo	—	—	—	—	—	—
<i>Porin piiri.</i>						
<i>Björneborgs distrikt.</i>						
Porin maaseurakunta	M	3, 4, 6—12	—	—	—	—
Ulvila	E	1, 3, 8, 9, 11, 12	—	—	—	—
Nakkila	E	4	—	—	—	—
Kullaa	—	—	—	—	—	—
Normarkku	—	—	—	—	—	—
Pomarkku	E	2, 10	—	—	—	—
Ahlainen	E	1, 2, 4, 5	—	—	—	—
Merikarvia	M	1, 2, 4—6, 9	—	—	—	—
Siikainen	M	4—8	—	—	—	—
Eura	—	—	—	—	E	7
Kiukainen	—	—	—	—	—	—

Läänit, piirilääkäripiirit, pitäjät ja kappelit. Län, provincialläkaredistrikt, socknar och kapell.	Tulirokko. Skarlakanseber.		Tuhkarokko. Messling.		Lavantauti. Tarmtyfus.	
	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.
Honkilahti	—	—	—	—	—	—
Eurajoki	—	—	—	—	—	—
Luvia	—	—	—	—	—	—
Lappi	—	—	—	—	—	—
Rauman maaseurakunta	E	3	—	—	—	—
Hinnerjoki	E	2	—	—	✓	—
<i>Huittisten piiri.</i>						
<i>Huittis distrikt.</i>						
Huittinen	—	—	—	—	21	7, 8, 10
Vampula	—	—	—	—	7	9—11
Kauvatsa	2	11	—	—	—	—
Punkalaidun	—	—	—	—	—	—
Loimaa	2	9	—	—	—	—
Metsämaa	—	—	—	—	—	—
Alastaro	—	—	—	—	17	10, 11, 12
Kokemäki	11	6, 9, 10	—	—	—	—
Harjavalta	—	—	—	—	—	—
Köyliö	—	—	—	—	1	11
Säkylä	—	—	—	—	—	—
<i>Tyrvään piiri.</i>						
<i>Tyrvis distrikt.</i>						
Karkku	—	—	24	2—4	—	—
Suoniemi	—	—	—	—	—	—
Mouhijärvi	—	—	3	6	—	—
Suodenniemi	—	—	M	3, 4	—	—
Lavia	—	—	M	4, 5	—	—
Tyrvää	—	—	6	5	6	8, 9
Kiikka	—	—	—	—	1	9
Kiikoinen	—	—	M	4, 5	—	—
<i>Ikaalisten piiri.</i>						
<i>Ikaalis distrikt.</i>						
Ikaalinen	—	—	S	7—12	E	1, 5
Jämijärvi	—	—	—	—	—	—
Parkano	E	7, 8	—	—	E	1
Kankaanpää	M	4, 5, 8—11	M	11, 12	E	10
Karvia	E	6, 9	—	—	—	—

Läänit, piirilääkäripiirit, pitäjät ja kappelit. Län, provinciallykaredistrikt, socknar och kapell.	Tuli-rokko. Skarlakansfeber.		Tuhkarokko. Messling.		Lavantauti. Tarmtyfus.	
	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.
Honkajoki	E	9	—	—	M	1, 2
Hämeenkyrö	—	—	M	1—5	E	8
Viljakkala	—	—	—	—	—	—
Vaasan lääni.						
Vasa län.						
<i>Kristiinankaupungin piiri.</i>						
<i>Kristinestads distrikt.</i>						
Närpes	9	5, 9, 12	—	—	—	—
Korsnäs	17	1—3, 5	—	—	1	1
Öfvermark	2	10	—	—	—	—
Lappfjärd	12	8, 12	25	8—11	69	10—12
Sideby	15	7—9, 11	28	10—12	—	—
Isojoki	4	2	—	—	—	—
Karijoki	3	11	3	10	1	12
Kristinestads landsf.	1	11	3	10	—	—
Ilmajoki	77	3, 5, 8—12	68	3, 9—12	1	9
Seinäjäki	6	8—10	1	6	—	—
Teuva	—	—	—	—	—	—
Kauhajoki	11	2, 3, 6	S	1, 2, 7—12	—	—
Kurikka	25	1—3, 8, 11	7	11	—	—
Jalasjärvi	15	7, 11, 12	S	12	1	11
Peräseinäjoki	—	—	M	6, 7	—	—
<i>Vaasan piiri.</i>						
<i>Vasa distrikt.</i>						
Mustasaari	E	10	E	7	—	—
Replot	—	—	—	—	—	—
Qveflax	—	—	—	—	—	—
Malax	—	—	S	7—10, 12	—	—
Petalax	—	—	—	—	—	—
Bergö	—	—	—	—	—	—
Solf	—	—	—	—	—	—
Pörtom	—	—	—	—	—	—
Laihia	—	—	1	5	16	4, 7
Jurva	E	9	—	—	—	—
Vähäkyrö	—	—	—	—	—	—
Isokyrö	—	—	20	6	—	—
Ylistaro	27	1—3, 5—7	M	1, 2, 12	1	2

Hinku-yskä. Kikhosta.		Punatauti. Rödsot.		Kurkkumätä ja kuristustauti. Halsröta och strypsjuka.		Horkka. Frossa.		Influensa. Influensa.	
Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
M	7—9, 12	E	6	—	—	—	—	E	1, 2, 12
E	3, 7	—	—	—	—	—	—	—	—
15	1, 2	—	—	—	—	—	—	—	—
M	11, 12	—	—	—	—	—	—	M	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	M	1, 2, 10, 11
—	—	—	—	—	—	—	—	M	1, 9, 10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	2	—	—	—	—	—	—	1	12
—	—	—	—	—	—	—	—	M	1, 2, 11, 12
2	5	1	9	—	—	—	—	M	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S	1, 2, 5—8, 10	1	8	2	11, 12	—	—	22	1, 8—12
S	1, 6	—	—	—	—	—	—	S	1
S	1—3, 5—7	1	5	—	—	—	—	S	1—3, 11, 12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	E	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
E	1, 2	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
M	2, 5	—	—	—	—	—	—	E	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	8	—	—	—	—	—	—	—	—
S	1, 2, 4—9	—	—	—	—	—	—	—	—

Läänit, piirilääkäripiirit, pitäjät ja kappelit. Län, provinciälläkaredistrikt, socknar och kapell.	Tulirokko. Skarlakansfeber.		Tuhkarokko. Messling.		Lavantauti. Tarmtyfus.	
	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.
<i>Uudenkarlepyyn piiri.</i>						
<i>Nykarleby distrikt.</i>						
Nykarleby landsf.	E	2, 3	M	10—12	—	—
Jeppo	—	—	—	—	—	—
Munsala	E	5	E	5, 12	2	4
Alahärmä	M	1—4	—	—	—	—
Vörå	14	1, 2, 6	—	—	—	—
Oravais	10	3—5	—	—	—	—
Maxmo	—	—	—	—	—	—
Lapua	52	1, 3—8	S	1—5, 8, 11, 12	4	1, 2
Kauhava	40	1—6	89	1—6, 11	—	—
Ylihärmä	2	5	M	2	—	—
Nurmo	—	—	—	—	—	—
<i>Kokkolan piiri.</i>						
<i>Gamlakarleby distrikt.</i>						
Kaustinen	24	1—4	—	—	—	—
Veteli	142	1—4	—	—	—	—
Perho	—	—	—	—	—	—
Halsua	—	—	—	—	—	—
Pedersöre	68	1—8, 11, 12	S	3—9	—	—
Purmo	10	2, 4	S	4—9	—	—
Larsmo	1	2	S	7, 9, 11, 12	—	—
Esse	—	—	—	—	—	—
Kronoby	12	2, 12	8	6, 7	41	1, 8, 10—12
Terijärvi	—	—	—	—	—	—
Kokkolan maaseurak.	7	3	3	7, 9	—	—
Nedervetil	27	7, 8, 10, 11	S	4, 5	—	—
Kälviä	—	—	1	4	—	—
Ullava	—	—	—	—	—	—
Lohtaja	—	—	—	—	—	—
Himanka	2	6	—	—	—	—
Kannus	M	7	M	2—4, 7	—	—
Toholampi	S	7—12	M	3, 4	—	—
Lestijärvi	M	12	—	—	—	—
<i>Kuortaneen piiri.</i>						
<i>Kuortane distrikt.</i>						
Kuortane	—	—	—	—	—	—
Alavo	1	3	S	4—6	2	4, 9

Hinku-yskä. Kikhosta.		Punatauti. Rödsot.		Kurkkumätä ja kuristustauti. Haläröta och strypsjuka.		Horkka. Frossa.		Influensa. Influensa.	
Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.
—	—	—	—	2	5, 11	—	—	—	—
—	—	—	—	1	5	—	—	—	—
—	—	—	—	2	3, 5	—	—	—	—
—	—	1	10	—	—	—	—	—	—
—	—	10	7	—	—	—	—	M	2, 3
—	—	—	—	1	3	—	—	2	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
E	3, 5, 12	2	8	1	11	—	—	—	—
56	6, 8—11	—	—	—	—	—	—	E	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S	7—11	—	—	—	—	—	—	3	8, 9
S	7—11	—	—	—	—	—	—	4	8, 9
S	7—12	—	—	—	—	—	—	—	—
S	7—11	—	—	—	—	—	—	1	8
S	2—11	—	—	—	—	—	—	—	—
S	2, 5—9	—	—	—	—	—	—	—	—
S	1—5, 10, 11	—	—	—	—	—	—	—	—
M	2, 10	—	—	E	11	—	—	—	—
1	8	—	—	1	11	—	—	2	3, 12
S	5, 7—10	—	—	—	—	—	—	2	9
M	3, 10, 12	—	—	1	7	—	—	11	1—3, 12
3	2	—	—	1	12	—	—	2	1, 2
S	2, 4—6	—	—	—	—	—	—	4	2, 11, 12
—	—	—	—	—	—	—	—	1	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S	2—5, 8	—	—	—	—	—	—	7	12
S	2—5, 7, 9	—	—	18	1—5, 7, 8, 11	—	—	8	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
M	1, 3—6, 12	—	—	3	6	—	—	S	2, 3, 11, 12

Läänit, piirilääkäripiirit, pitäjät ja kappelit. Län, provinciallykaredistrikt, socknar och kapell.	Tulirokko. Skarlakansfeber		Tuhkarokko. Messling.		Lavantauti. Tarmtyfus.	
	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.
Töysä	—	—	—	—	—	—
Keuruu	—	—	—	—	—	—
Multia	—	—	—	—	—	—
Pihlajavesi	—	—	—	—	—	—
Lappajärvi	—	—	S	1, 3, 5, 6	—	—
Evijärvi	—	—	S	3—6	—	—
Vimpeli	—	—	—	—	—	—
Alajärvi	—	—	S	1—3	—	—
Kortesjärvi	—	—	—	—	—	—
Soini	—	—	—	—	—	—
Lehtimäki	—	—	—	—	—	—
Virrat	6	5, 6	S	10	—	—
Ätsäri	—	—	S	4—6, 10	5	8—11
<i>Jyväskylän piiri.</i>						
<i>Jyväskylä distrikt.</i>						
Jyväskylä	—	—	—	—	4	6,
Laukaa	—	—	—	—	—	—
Sumiainen	—	—	—	—	—	—
Konginkangas	—	—	—	—	—	—
Saarijärvi	—	—	S	7—12	—	—
Karstula	1	10	S	8, 10—12	—	—
Urainen	—	—	—	—	—	—
Viitasaari	—	—	—	—	—	—
Pihtipudas	—	—	S	12	—	—
Kivijärvi	M	11, 12	—	—	—	—
Petäjävesi	—	—	—	—	—	—
Oulun lääni.						
Uleåborgs län.						
<i>Kalajoen piiri.</i>						
<i>Kalajoki distrikt.</i>						
Kalajoki	—	—	—	—	—	—
Alavieska	—	—	1	6	—	—
Ylivieska	1	11	10	3, 12	—	—
Sievi	—	—	M	1, 6	—	—
Rautio	—	—	3	2	—	—
Pyhäjoki	—	—	—	—	—	—

Läänit, piirilääkäripiirit, pitäjät ja kappelit. Län; provinciälläredistrikt, socknar och kapell.	Tulirokko. Skarlakansfeber.		Tuhkarokko. Messling.		Lavantauti. Tarmtyfus.	
	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.
Merijärvi	—	—	—	—	—	—
Oulainen	—	—	—	—	—	—
<i>Haapajärven piiri.</i>						
<i>Haapajärvi distrikt.</i>						
Haapajärvi	1	9	M	11, 12	1	5
Reisjärvi	—	—	—	—	—	—
Nivala	6	10—12	—	—	14	1—5, 8
Pyhäjärvi	—	—	—	—	—	—
Kärsämäki	—	—	M	11, 12	—	—
Haapavesi	—	—	M	8, 10—12	1	6
Piippola	—	—	—	—	—	—
Pulkkiila	—	—	—	—	—	—
Kestilä	—	—	—	—	1	2
<i>Raahen piiri.</i>						
<i>Brahestads distrikt.</i>						
Salon emäseurak.	—	—	—	—	—	—
Salon kappeli	—	—	—	—	—	—
Vihanti	—	—	—	—	—	—
Siikajoki	—	—	—	—	—	—
Revonlahti	—	—	S	11, 12	—	—
Paavola	—	—	E	11	—	—
Rantsila	1	4	—	—	—	—
Hailuoto	—	—	—	—	—	—
<i>Oulun piiri.</i>						
<i>Uleåborgs distrikt.</i>						
Oulun maaseurak.	—	—	—	—	—	—
Oulunsalo	—	—	—	—	—	—
Liminka	3	11	71	10—12	—	—
Kempele	—	—	—	—	—	—
Tyrnävä	—	—	—	—	—	—
Temmes	—	—	30	12	—	—
Lumijoki	—	—	—	—	—	—
Muhos	—	—	—	—	—	—
Utajärvi	—	—	—	—	—	—
Kiiminki	—	—	—	—	—	—
Ylikiiminki	—	—	—	—	—	—

Läänit, piirilääkäripiirit, pitäjät ja kappelit. Län, provinciallykaredistrikt, socknar och kapell.	Tulirokko. Skarlakansfeber.		Tuhkarokko. Messling.		Lavantauti. Tarntyfus.	
	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.
Haukipudas	3	5, 10	—	—	—	—
Ii	3	1, 5	—	—	—	—
Kuivaniemi	—	—	—	—	—	—
<i>Tornion piiri.</i>						
<i>Torned distrikt.</i>						
Kemin maaseurak.	1	12	S	6—12	—	—
Simo	—	—	2	10, 12	—	—
Tervola	—	—	—	—	—	—
Alatornio	—	—	S	10, 12	—	—
Karunki	—	—	—	—	—	—
Ylitornio	—	—	—	—	—	—
Turtola	—	—	—	—	—	—
Kolari	—	—	—	—	—	—
<i>Kittilän piiri.</i>						
<i>Kittilä distrikt.</i>						
Kittilä	—	—	S	10, 12	—	—
Muonioniska	1	4	—	—	—	—
Enontekiäinen	—	—	—	—	—	—
Sodankylä	—	—	—	—	—	—
Inari	—	—	—	—	—	—
Utsjoki	—	—	E	3	—	—
<i>Rovaniemen piiri.</i>						
<i>Rovaniemi distrikt.</i>						
Rovaniemi	—	—	M	8—12	—	—
Kemijärvi	—	—	—	—	—	—
Kuolajärvi	—	—	—	—	—	—
<i>Pudasjärven piiri.</i>						
<i>Pudasjärvi distrikt.</i>						
Pudasjärvi	—	—	—	—	—	—
Taivalkoski	—	—	—	—	—	—
Kuusamo	—	—	—	—	7	1, 2, 11

Hinku-yskä. Kikhosta.		Punatauti. Rödsot.		Kurkkumätä ja kuristustauti. Halsröta och strypsjuka.		Horkka. Frossa.		Influensa. Influensa.	
Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.
E	4	—	—	5	1, 10, 12	—	—	—	—
M	1, 3, 4	—	—	—	—	—	—	M	1, 12
—	—	—	—	4	7	—	—	—	—
79	1—11	—	—	—	—	—	—	8	1—3
2	1, 2	—	—	1	7	—	—	1	1
10	2—4	—	—	—	—	—	—	—	—
4	2	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	2	—	—	—	—	—	—	—	—
S	2, 4—7	—	—	—	—	—	—	—	—
1	6	—	—	—	—	—	—	—	—
E	12	—	—	—	—	—	—	E	2
—	—	—	—	—	—	—	—	S	3, 4, 10
—	—	—	—	—	—	—	—	M	3, 10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
M	6, 7	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
M	1—5, 11, 12	—	—	—	—	—	—	M	1—3, 12
M	1—3, 11, 12	—	—	—	—	—	—	M	1—3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	6	8, 9, 12	—	—	—	—
—	—	—	—	7	1, 12	—	—	—	—
—	—	—	—	2	12	—	—	—	—

Läänit, piirilääkäripöydät, pitäjät ja kappelit. Län, provinciealläkaredistrikt, socknar och kapell.	Tulirokko. Skarlakansfeber.		Tuhkarokko. Messling.		Lavantauti. Tarnttyfus.	
	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.
<i>Kajaanin piiri.</i> <i>Kajana distrikt.</i>						
Paltamo	—	—	E	9—12	—	—
Kajaanin maaseurak.	—	—	M	4, 6, 9—12	1	4
Säräisniemi	—	—	—	—	3	1
Hyrnsalmi	—	—	—	—	—	—
Puolanka	—	—	—	—	—	—
Ristijärvi	—	—	14	4	—	—
Suomussalmi	—	—	—	—	—	—
Sotkamo	—	—	M	6, 9—12	—	—
Kuhmoniemi	—	—	—	—	—	—
Kuopion läähi. Kuopio län. <i>Iisalmen piiri.</i> <i>Idensalmi distrikt.</i>						
Iisalmen maaseurak.	S	5, 6, 12	S	3, 4, 11, 12	31	1—3, 5, 6, 9, 12
Kiuruvesi	—	—	M	4, 6	11	9
Lapinlahti	S	1—3, 6, 9, 11	—	—	E	12
Nilsjä	S	1, 2, 7, 10—12	M	7, 11	—	—
<i>Pielisjärven piiri.</i> <i>Pielisjärvi distrikt.</i>						
Pielisjärvi	—	—	23	3, 4	—	—
Juuka	S	1—6	—	—	—	—
Nurmes	S	2, 6, 8—10	1	3	2	2, 12
Rautavaara	S	1, 2, 4, 5, 7, 8	—	—	—	—
<i>Tohmajärven piiri.</i> <i>Tohmajärvi distrikt.</i>						
Tohmajärvi	17	3, 4, 12	S	1, 4, 5, 11, 12	—	—
Pälkjärvi	—	—	1	4	—	—
Ilomantsi	—	—	—	—	—	—
Kitee	3	4, 12	S	4, 5, 10—12	—	—
Kesälahti	—	—	4	12	—	—
Kiihtelysvaara	9	3, 4, 12	6	4, 5	—	—

Läänit, piirilääkäripiirit, pitäjät ja kappelit. Län, provinciälläkaredistrikt, socknar och kapell.	Tulirokko. Skarlakansfeber.		Tuhkarokko. Messling.		Lavantauti. Tarmtyfus.	
	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.
<i>Joensuun piiri.</i>						
<i>Joensuu distrikt.</i>						
Kaavi	23	4, 11	S	10, 11	9	10, 11
Liperi	15	3, 4, 6, 10, 12	—	—	4	8, 9, 12
Kontiolahti	13	9, 10, 12	1	2	5	1, 11, 12
Eno	—	—	—	—	—	—
Polvijärvi	36	5, 6, 11, 12	—	—	—	—
Kuusjärvi	—	—	—	—	—	—
Rääkkylä	4	9, 10	—	—	8	7—9
<i>Kuopion piiri.</i>						
<i>Kuopio distrikt.</i>						
Kuopio	3	6	S	4—9, 11	8	6, 7, 12
Karttula	1	10	S	1—6, 11, 12	4	2, 12
Maaninka	14	9	M	8	3	12
Tuusniemi	4	8	—	—	—	—
Pielavesi	5	3, 8	M	6, 9—12	—	—
Keitele	—	—	—	—	—	—
<i>Rautalammin piiri.</i>						
<i>Rautalampi distrikt.</i>						
Rautalampi	—	—	—	—	—	—
Vesanto	—	—	1	1	—	—
Leppävirta	7	4—6	49	6—12	1	9
Suonenjoki	4	5	8	6, 8	—	—
Hankasalmi	—	—	—	—	—	—
Mikkelin lääni.						
S:t Michels län.						
<i>Joroisten piiri.</i>						
<i>Jorois distrikt.</i>						
Joroinen	—	—	11	5, 6, 10—12	—	—
Juva	—	—	10	7	—	—
Pieksämäki	—	—	M	3, 11	—	—
Jäppilä	—	—	—	—	—	—
Haukivuori	—	—	47	1—3	—	—
Heinävesi	—	—	26	10—12	13	8, 10—12

Hinku-yskä. Kikhosta.		Punatauti. Rödsot.		Kurkkumätä ja kuristustauti. Halsröta och strypsjuka.		Horkka. Frossa.		Influensa. Influensa.	
Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	1, 2	—	—	1	8	—	—	—	—
M	1, 7, 10	—	—	—	—	—	—	23	1, 2, 11, 12
10	9, 12	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	7, 9	1	7	—	—	—	—	5	12
E	2, 9	—	—	4	3, 9	—	—	—	—
S	1—4, 6, 7, 9	22	1, 4, 7, 9, 11, 12	141	1—12	—	—	13	2, 5, 9, 11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	1	—	—	7	1, 10, 12	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	1, 2, 5, 7, 12	—	—	E	1, 5—7, 9—12	—	—	2	1
—	—	2	8	26	1, 3, 4, 9—12	—	—	7	1, 5, 11
11	1—3	—	—	—	—	—	—	19	2—6, 11, 12
35	1, 2, 5—8	4	8	20	3, 4, 7—12	—	—	22	1—3, 11, 12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	1	—	—	1	11	—	—	36	1—3, 5, 12
25	1	—	—	—	—	—	—	—	—
S	1—3, 11	—	—	—	—	—	—	2	2
—	—	—	—	—	—	—	—	1	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	11	—	—	19	1, 11, 12	—	—	7	2

Läänit, piirilääkäripiirit, pitäjät ja kappelit. Län, provinciallykaredistrikt, socknar och kapell.	Tulirokko. Skarlakansfeber.		Tuhkarokko. Messling.		Lavantauti. Tarmtyfus.	
	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.
<i>Savonlinnan piiri.</i>						
<i>Nyslotts distrikt.</i>						
Sääminki	10.	5—6, 10	S	2, 4—6, 8—12	39	1, 7—12
Kerimäki	28	1—3, 10—12	M	4—7, 10, 11	3	10
Sulkava	—	—	—	—	3	6, 10, 11
Rantasalmi	1	1	M	7—10, 12	9	5, 7
Kangaslampi	—	—	—	—	3	8, 9
Savonranta	—	—	—	—	—	—
Puumala	—	—	—	—	4	11
Enonkoski	1	1	—	—	10	11, 12
<i>Mikkelin piiri.</i>						
<i>St Michels distrikt.</i>						
Mikkelin maaseurak.	—	—	99	1—4	5	8, 9, 11
Hirvensalmi	1	1	20	1, 2, 4, 5	—	—
Kangasniemi	—	—	16	3—5	11	3, 11
Ristiina	6	1—3	—	—	12	1—3, 8—10
Anttola	—	—	35	3—6	7	7, 9, 11
<i>Heinolan piiri.</i>						
<i>Heinola distrikt.</i>						
Heinolan maaseurak.	—	—	—	—	—	—
Sysmä	8	12	—	—	—	—
Luhanko	—	—	—	—	2	3
Hartola	26	3	—	—	—	—
Joutsa	—	—	1	10	—	—
Leivonmäki	—	—	—	—	—	—
Mäntyharju	—	—	S	1—5, 10, 11	6	1, 3, 4
<i>Viipurin lääni.</i>						
<i>Viborgs län.</i>						
<i>Lappeenrannan piiri.</i>						
<i>Villmanstrands distrikt.</i>						
Lappvesi	M	10—12	S	1—3	M	1—12
Luumäki	61	4—6, 9	S	1—3	—	—
Valkeala	M	6, 9—12	E	1, 4, 5, 11, 12	M	1—12
Lemi	—	—	—	—	—	—

Hinku-yskä. Kikhosta.		Punatauti. Rödsot.		Kurkkumätä ja kuristustauti. Halsröta och strypsjuka.		Horkka. Frossa.		Influensa. Influensa.	
Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.
M	1—4, 9	1	4	1	10	—	—	M	12
M	1—4, 7	—	—	1	2	—	—	S	2—5, 11, 12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	10	—	—	3	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	12	7, 11	2	1, 4	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	1—6	8	7—9	3	2, 3, 12	—	—	4	10—12
7	2—6	1	6	1	12	—	—	1	1
21	1—3, 6, 12	1	6	—	—	—	—	—	—
2	4	2	6	—	—	—	—	—	—
27	6, 7, 11, 12	19	7	4	2, 10	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41	2—8, 10, 12	1	6	2	12	—	—	23	1—3, 6, 8, 9, 12
—	—	—	—	—	—	—	—	4	2, 3, 12
17	4, 5, 7, 8, 10	1	2	—	—	—	—	10	2, 5, 11, 12
2	1	1	9	8	1, 8, 12	—	—	29	1—7, 10, 12
4	1, 5	—	—	—	—	—	—	—	—
5	1, 8	1	9	1	4	—	—	S	1, 2, 5, 11
M	1—12	80	8—11	51	1—12	E	1	S	1, 2, 11, 12
E	1, 3	—	—	E	3, 6	—	—	S	1, 2, 11, 12
M	1—12	E	8	85	1—12	—	—	S	1, 2, 11, 12
—	—	E	9	—	—	—	—	S	1, 2, 11, 12

Läänit, piirilääkäripiirit, pitäjät ja kappelit. Län, provinciälläkaredistrikt, socknar och kapell.	Tulirokko. Skarlakansfeber.		Tuhkarokko. Messling.		Lavantauti. Tarmtyfus.	
	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.
Taipalsaari	—	—	S	1—3	E	1, 4, 6, 8
Savitaipale	—	—	E	5	—	—
Suomenniemi	—	—	S	10—12	—	—
<i>Haminan piiri.</i>						
<i>Fredrikshamns distrikt.</i>						
Vehkalahti	2	10, 12	137	2—7	28	1, 3, 6—9
Sippola	—	—	3	5, 7	—	—
Vironlahti	24	3—5, 11	4	2	1	9
Miehikkälä	—	—	6	9	1	4
Pyhtää	—	—	—	—	—	—
Kymi	—	—	—	—	7	6
Suursaari y. m. saaria	—	—	—	—	—	—
<i>Viipurin piiri.</i>						
<i>Viborgs distrikt.</i>						
Viipurin maaseurak.	120	5—12	S	1—5	—	—
Uusikirkko	44	7—12	8	1—2	4	3—5
Kuolemajärvi	—	—	S	11, 12	—	—
Säkkijärvi	—	—	S	1—3	3	9, 10
Koivisto	—	—	—	—	19	1—3, 7—9, 11
Johannes	4	11	55	1, 2	—	—
Lavansaari y. m. saaria	—	—	—	—	—	—
<i>Muolan piiri.</i>						
<i>Mohla distrikt.</i>						
Muola	138	1—12	6	2, 5, 9	15	4, 6—9, 11
Heinjoki	30	5—7, 10, 11	—	—	—	—
Kivennapa	66	1—3, 5—8	36	1—3, 5, 10, 11	12	1, 2, 5, 10, 11
Valkjärvi	9	1, 2, 7, 10, 11	—	—	1	6
Rautu	—	—	—	—	—	—
<i>Käkisalmen piiri.</i>						
<i>Kexholms distrikt.</i>						
Käkisalmen maaseurak.	—	—	—	—	—	—
Kaukola	23	5, 10, 11	—	—	—	—
Räisälä	—	—	—	—	4	6
Pyhäjärvi	1	12	1	6	1	10

Hinku-yskä. Kikhosta.		Punatauti. Rödsot.		Kurkkumätä ja kuristustauti. Halsröta och strypsjuka.		Horkka. Frossa.		Influensa. Influensa.	
Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.
E	2, 8	E	9	M	10, 11	—	—	S	1, 2, 11, 12
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1, 2, 11, 12
—	—	—	—	—	—	—	—	S	1, 2, 11, 12
18	1—7, 11, 12	—	—	—	—	—	—	10	1, 2, 12
2	1	—	—	—	—	—	—	2	1
21	3—5, 9, 11, 12	2	7	—	—	—	—	3	1
S	7, 11, 12	—	—	—	—	—	—	2	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	1, 5	3	8, 11	95	1—12	1	2	—	—
27	1—3, 11	8	3, 8	61	1,2,4—6,8—12	—	—	26	2, 9, 11
—	—	—	—	1	11	—	—	—	—
S	1—4, 6, 9, 10	—	—	6	6, 10, 12	—	—	—	—
—	—	1	9	25	10—12	—	—	6	1, 2
—	—	—	—	2	10	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	2—12	1	9	46	1,3—6,8—12	—	—	5	3, 4
—	—	—	—	8	6, 7, 11	—	—	—	—
14	7—11	24	1, 2, 5—10, 12	111	1—12	—	—	E	—
—	—	6	3	83	1—12	—	—	E	—
—	—	—	—	5	11	—	—	—	—
—	—	—	—	17	1, 2, 5, 8—12	—	—	2	1
—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
4	2, 4, 10	—	—	14	4, 5, 9, 12	—	—	—	—
1	2	2	8, 9	4	4, 12	—	—	—	—

Lääkintöhallituksen kertomus vuodelta 1906.

Medicinalstyrelsens berättelse för år 1906.

Läänit, piirilääkäripiirit, pitäjät ja kappelit. Län, provincialläkaredistrikt, socknar och kapell.	Tulirokko. Skarlakansfeber.		Tulkarokko. Messling.		Lavantauti. Tarmtyfus.	
	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.	Luku. Antal.	Kuukausi. Månad.
Hiitola	46	1, 2, 7—12	14	2--5, 8	—	—
Ilmes	—	—	—	—	—	—
Tiurula	—	—	—	—	—	—
Sakkola	4	12	2	3	—	—
Metsäpirtti	S	10, 12	—	—	9	5—8
<i>Antrean piiri.</i>						
<i>St. Andreae distrikt.</i>						
Antrea	35	4—6. 10—12	2	6	—	—
Joutseno	M	2, 3	—	—	—	—
Jääski	33	1, 3, 8—11	—	—	2	9
Kirvu	25	9—12	—	—	—	—
Ruokolahti	43	10—12	4	5	1	11
Rautjärvi	M	2, 10	—	—	—	—
<i>Kurkjoen piiri.</i>						
<i>Kronoborgs distrikt.</i>						
Kurkijoki	46	9—12	S	1—12	—	—
Parikkala	—	—	M	1—3	—	—
Jaakkima	S	10—12	S	1, 11, 12	—	—
<i>Sortavalan piiri.</i>						
<i>Sordavala distrikt.</i>						
Sortavalan maaseurak.	E	8, 9, 11, 12	M	1—7	E	2, 5, 6, 10, 11
Uukuniemi	E	8	E	3—6	—	—
Ruskeala	E	9—12	—	—	—	—
Soanlahti	—	—	—	—	—	—
<i>Salmin piiri.</i>						
<i>Salmis distrikt.</i>						
Salmi	—	—	S	2—8	10	10, 12
Suistamo	—	—	—	—	—	—
Impilahti }	—	—	S	1, 3, 6—9, 11	20	3—5, 7—9, 11
Kitele }	—	—	—	—	—	—
Suojärvi	—	—	—	—	—	—
Korpiselkä	—	—	—	—	—	—

Meningitis cerebro-spinalis epidemica.

Nylands	län, Helsingfors	distrikt, Mäntsälä socken,	1 fall	II.
"	" Lovisa	" Elimä "	1 "	X.
"	" "	" Lapträsk "	1 "	V.
"	" Ekenäs	" Bromarf "	1 "	IX.
"	" Lojo	" Pusula "	1 "	VIII.
Tavastehus	" Ruovesi	" Ruovesi "	1 "	VIII.
"	" "	" Orivesi "	1 "	X.
Åbo o. Björneborgs	" Ikaalis	" Jämijärvi kapell,	E "	II.
"	" "	" Tavastkyrö socken,	E "	I, II.
Vasa	" Kristinestads	" Ilmola "	1 "	XI.
"	" Vasa	" Ylistaro "	1 "	I.
"	" Gamlakarleby	" Terijärvi "	1 "	XI.
"	" "	" Gamlakarleby "	1 "	I.
"	" "	" Lochteå "	1 "	III.
"	" "	" Kannus "	1 "	XI.
Uleåborgs	" Uleåborgs	" Ijo "	1 "	V.
"	" Torneå	" Kemi "	3 "	IV, VI.
"	" "	" Nedertorneå "	2 "	IV.
"	" "	" Öfvertorneå "	1 "	VI.
"	" "	" Turtola kapell,	5 "	IV, VI.
"	" "	" Kolari "	11 "	IV—VII.
"	" Kittilä	" Kittilä socken,	M "	II, III.
"	" "	" Muonioniska "	2 "	VI.
"	" Rovaniemi	" Rovaniemi "	6 "	III—V, IX.
"	" "	" Kemijärvi "	3 "	III, VII, IX.
"	" Pudasjärvi	" Kuusamo "	2 "	XII.
Kuopio	" Pielisjärvi	" Pielisjärvi "	2 "	I.
"	" Tohmajärvi	" Ilomants "	6 "	IX, XII.
"	" Kuopio	" Karttula "	4 "	I, IV, VII.
"	" Rautalampi	" Rautalampi "	2 "	VI, VII.

Variolae.

Tavastehus	län, Tavastehus	distrikt, Janakkala socken,	4 fall	XII.
Viborgs	" Viborgs	" Viborgs "	4 "	V—VII.
"	" Mohla	" Kivinebb "	14 "	IV, V, VII.
"	" "	" Rautus "	3 "	VII.

Varicellae.

Vasa	län, Kristinestads distrikt, Storå socken,	1 fall II.
"	" Nykarleby " Munsala "	E " VII.
Viborgs	" Salmis " Impilahti " }	S " IV.
"	" " " Kitele kapell. }	
"	" " " Suojärvi socken,	3 " III.

Polyomyelitis anterior acuta.

Tavastehus	län, Ruovesi distrikt, Orivesi socken,	1 fall II.
Åbo och Björneborgs	" Hvittis " Loimijoki "	1 " I.
Uleåborgs	" Kittilä " Muonioniska "	2 " II, VI.
"	" " " Enontekis kapell,	15 " I, II.
Viborgs	" Viborgs " Säkkijärvi socken,	1 " III.
"	" Kexholms " Räsälä "	1 " III.

B. Otteita piirilääkärien vuosikertomuksista.

B. Utdrag ur provinciälläkarenes årsberättelser.

Uudenmaan lääni. Helsingin piiri. Mitä kuolevaisuuteen tulee, on se vuonna 1906 ollut pienempi kuin yhtenäkkään vuotena vuodesta 1883 saakka, samoin myöskin vuotta nuorempain lasten kuolevaisuus. Tämä ilahduttava tosiasia johtunee etupäässä siitä, että vuosi on ollut hyvin vapaana kulkutau- deista, jommoisiin papiston tiedonantojen mukaan vuoden kuluessa on kuollut ainoastaan 26 henkilöä ja niistä 18 hinkuyskään.

Syfilistarkastuksia en ole vuoden kuluessa tarvinnut pitää.

Terveystenhoitoa koskevat olot eri kunnissa ovat edelleen suunnilleen sa- malla kannalla kun olen ne esittänyt 1904 ja 1905 vuoden kertomuksissa.

Piirissä on 4 kunnanlääkäriä, nim. Mäntsälässä, Nurmijärvellä, Porvoon maaseurakunnassa sekä Tuusulassa ja Sipoossa yhteinen, asuntopaikkana Kera- van asema.

Kiertävää sairaanhoitajaa ei ole yhdessäkään piirin maalaiskunnassa. Kä- tilöitä sitä vastoin on joka kunnassa. Helsingin maaseurakunnassa ja Mäntsä- lässä on kummassakin kaksi kunnan palkkaamaa ja Porvoon maaseurakunnassa kolmekin kättilöä. (Konr. Reijo-Waara).

Lovisa distrikt. Välståndet bland allmogens anmärkningsvärdt godt. Bo- ningarna i allmänhet stora och väl uppförda. Äfven den arbetande, icke-jord- egande klassen bor snyggt och helsosamt.

Endemiska eller stationära sjukdomar förekomma icke, om man ej hit vill räkna lungnoten, hvilken enligt presterskapets uppgifter under året skördat 120 offer eller 11,7% af totalantalet aflidna 1,025. Veneriska åkommor före- komma sporadiskt. Under år 1906 anstält en allmän besiktning i Elimä med negativt resultat samt en i Mörskom, med enahanda resultat.

Af epidemiska sjukdomar förekom tussis convulsiva under året i så godt som hela distriktet i mindre epidemier, difteri och croup i Lovisa stad, Perno, Anjala, Lappträsk, Orimattila och Strömfors. Serum användes med god påföljd både kurativt och profylaktiskt. Kommunalläkare äfvensom af kommunen un- derhållna sjukstugor finnas i Orimattila och Elimä.

Ny stor fattiggård med barnhem uppföres i Pernå. (T. Calonius).

Ekenäs distrikt. Det allmänna helsotillståndet i distriktet har under året varit gynnsamt med undantag af i Hangö stad, där en elakartad skarlakansfeber- och difteriepidemi anställde svåra härjningar under hela senare halfåret. — Dessutom stördes helsotillståndet i Hangö af relativt många (19) fall typhus abdominalis och 65 fall kikhosta, båda spridda öfver större delen af året. Frånsedt Hangö företer distriktet i öfrigt endast sporadiska fall af epidemiska sjukdomar, med undantag dock af influensa, som numera årligen hvarstans tyckes förekomma lika vanligt hvarje höst och vår, ehuru de flesta fall förlöpa oanmälda för läkare. — Af malaria finnas endast 4 fall antecknade under året; och veneriska sjukdomar ha endast observerats i städerna. (R. Fabritius).

Lohjan piiri. Yleinen terveydentila piirissä ei ole ollut tyydyttävä, sillä hinkuyskää, tuhkarokkoa ja influensaa on paljon löytynyt useammissa kunnissa sekä tulirokkoa vähemmässä viidessä kunnassa. Enin levinnyt näistä taudeista oli hinkuyskä.

Pyhäjärvellä ilmestyi tammikuussa ja Espoossa maaliskuussa yksi pernaruton tarttuma ihmisissä.

Kunnansairaala Kirkkonummella oli koko vuoden yleisölle avoinna ja kunnansairaala Vihdissä niinkään koko vuoden paitsi elokuussa, jolloin ei löytynyt lääkäriä Vihdin kunnassa. (K. F. Walle).

Hämeen lääni. *Hämeenlinnan piiri.* Epidemisten tautien suhteen on vuosi 1906 ollut erittäin helppo. Sitä vastoin on vuonna 1906 variola piiriä säilytetty. Se alkoi taas, niinkuin 1899 vuodenkin epidemia Tervakosken lumpuista, joista ensiksi kaksi lumpunlaajetteliä sairastui, ja niistä sittemmin 2 miestä, jotka vasta tulivat lääkärin nähtäviksi. Tämä tapahtui joulukuun alussa. Saatiin heti jälleenrokotus käymään Tervakosken lähimmissä Janakkalan ja Hausjärven kylissä, niin että parin viikon kuluttua oli noin 1,400 henkilöä rokotettu. Vielä kaksi variola tapausta huomattiin myöhemmin henkilöissä, jotka jo olivat ehtineet tulla jälleen rokotetuiksi; ja niihin se kulkutauti sammui.

Asianomaisten pappisvirastojen arvostelujen mukaan 1906 on piirissä keuhkotuberkuloosiin kuollut 104 henkilöä, joka luku on 2,00 tuhatta kohti koko asukasluvusta. Vastaava luku oli edellisenä vuonna 2,3 ja 1904 2,4.

Lepraa on tilivuoden aikana huomattu ainoastaan 1 tapaus Hauholla, joka henkilö lähetettiinkin Oriveden hoitolaan, mutta lähetettiin sieltä vaarattomana kotiin, ja asuu nyt lastensa luona Vanajan pitäjässä. Piirin entiset lepralaiset ovat kaikki kuolleet.

Struma on verrattain yleinen, mutta ei kehäty vaikeampiin muotoihin. —

Naissairaanhoidtajia ja naisdiakoneja löytyy piirissä kaikkiaan kolme, joista kaksi ovat Hämeenlinnassa, toinen kunnan ja toinen kirkollisen seurakunnan palveluksessa, ja 1 Lopella erään ompeluseuran palkkaamana. (Karl von Fieandt).

Jämsän piiri. Kuolevaisuus on kaikissa piiriin kuuluvissa kunnissa, paitsi Luopioisissa ja Vehkajärvi-Pajulassa ollut pienempi kuin viime vuonna. Tammi-kuun lopulta huhtikuun puoliväliin asti tein säännöllisesti joka viikko sairasmatkan Kuhmoisiin sekä siellä olevaan sairaalaan kuin silloin ei ollut omaa lääkäriä. (Otto Bergström).

Hollolan piiri. Mitä yleiseen terveyden tilaan tulee, niin voidaan sen sanoa olleen tyydyttävän paitsi vuoden lopulla, koska influensa ja kurkkumätä liikkuvat. Tarttuvien tautien takia on tehty 2 virkamatkaa, joista toinen sen takia että Nastolassa rupeesi leviämään kuppatautia huolestuttavassa määrässä. Silloin toimitetussa yleisessä tarkastuksessa ei kumminkaan löytynyt ainoatakaan taudin saastuttamaa. Diakonisoja on Hollolassa, Nastolassa ja Kärkölässä. (J. Vitali v. t.)

Tammelän piiri. Veneerisiä tauteja on esiintynyt yksinäisiä tapauksia. Jokioisten pitäjän Minkiön kylässä piti piirilääkäri kuppatautitarkastuksen. (Artur v. Bonsdorff v. t.)

Tampereen piiri. Kulkutauteja on ilmoitettu ainoastaan Messukylän pitäjistä. Niiden tietojen mukaan, jotka olen voinut saada, muissa seurakunnissa ei ole ollenkaan ollut kulkutauteja, jonka vuoksi yleisen terveyden voi sanoa erittäin hyväksi. (O. W. Wennerström).

Ruoveden piiri. Kuppatautia on ilmestynyt muutamia tapauksia, ja on piirilääkäri pitänyt kaksi yleistä syfilistarkastusta.

Ruoveden ja Oriveden kunnilla on omat kunnanlääkärit. Kurun kunta ei ole saanut hakijoita kunnanlääkärivirkaan, vaikka se on ollut useita kertoja haettavaksi ilmoitettu ja palkkaa on koroitettu. Ennen siellä olleet kunnanlääkärit eivät ole tulleet taloudellisesti toimeen kun kunta on niin pieni ettei ole praktiikkaa lääkärille riittävästi. (Edvin Roos).

Turun lääni. *Turun piiri.* Yleinen terveydentila ei ole ollut tyydyttävä, sillä tulirokko ja osaksi kurkkumätä on pitkin vuotta liikkunut piirissä. Näitten tautien levenemisen ehkäisemiseksi on jaettu antamiani painettuja „ohjeita ja varokeinoja tulirokon ja kurkkumädän levenemisen estämiseksi“. Atun sahalle Paraisilla ja Kaarinan kuntaan perustettiin väli-aikaisia sairastupia. Lietoon hankittiin kiertävä sairaanhoitajatar muutamaksi viikoksi, joka kävi kylissä opastamassa sairaitten omaisia näitten järkipäisessä hoidossa ja neuvo-

massa, kuinka tartuntaa voidaan välttää ja kuinka sairaitten jälkeen perin-pohjaisesti puhdistetaan.

Kuolevaisuus keuhkotautiin on viimeisinä vuosina näyttänyt oireita alenemiseen päin, ollen v. 1902 20,8^o/_o, v. 1903 18,8^o/_o, v. 1904 18,7^o/_o ja v. 1905 17,9^o/_o, mutta viime vuonna se taas nousi 18,7^o/_o kaikista kuolemantapauksista.

Piirissä on 4 diakonissaa, nim. Kaarinassa, Paimiossa, Nousiaisissa ja Maariassa. (Johan Martola).

Uudenkaupungin piiri. Mitä koskee yleistä terveydentilaa piirikunnassa, on se ollut jotenkin hyvä. Kuitenkin liikkui tulirokko kaikissa muissa kunnissa paitsi Velkuassa, Lemussa ja Pyhämaan Rohdaisissa. Erittäin Karjalassa ja Laitilassa oli tauti päässyt enemmän leviämään. Papiston ilmoituksissa löytyy 31 kuolemantapausta, useimmat Karjalassa, jossa tauti alkoi kansakouluopettajan perheessä, ja pääsi oppilaitten kautta leviämään. Koulu siellä suljettiin kunnes tauti oli tauonnut. Sama oli Iniössä, johon tarttuma tuotiin Turusta kansakouluopettajan kautta. Useimmissa tapauksissa seurasi kurkkumätä ja munuaistulehdus. Kuolevaisuus keuhkotaudissa on $\frac{1}{7}$ kaikista kuolemantapauksista.

Saaristolaiskunnissa on lapamato (*Botriocephalus*) hyvin yleinen.

Yksi spitaalitaudin kohtausta löytyy Uudenkaupungin maaseurakunnassa.

Vuoden kuluessa on kunnanlääkäreinä ollut Mynämäellä ja Vehmaan-Talvassalon kunnissa, jotka molemmat muuttivat syystä, ett'ei sopivaa asuntoa löydy ja kuntalaiset eivät rakenna lääkäriäsuuntoa. (G. I. Rothström).

Rimäto distrikt. Allmänna hälsotillståndet i Rimäto distrikt har under år 1906, i motsats till förhållandet under det föregående året, varit mindre godt. Sedan halsröta införts från Åbo till Lemsjöholms fiskkärleksfabrik i Villnäs kapell utbredda sig sjukdomen med lätthet bland arbetarefamiljerna, hvilka bö sammanträngda i tvenne bostadskaserner. Att farsotssjukdomar, difteri, skarlagansfeber och kikhosta i Nagu kommun fått en så betydande spridning att 21 byalag af dem hemsökts, beror på oeffterrättligheten hos allmänheten, men äfven på slappheten och bekvämligheten hos kommunalnämndens medlemmar och annars äfven insikt och intresse att bemöda sig om förhindrande af sjukdoms-smittans spridning på hvars existens man ej tror. (A. A. Branders).

Godby distrikt. Hvad helsotillståndet beträffar var influensa gängse i de flesta kommuner under vinter- och vårmånaderna samt i november. — Ett par fall af frossa förekommo i Hammarland och Sund. — Sottunga och Brändö kommuner sakna barnmorska. (Hugo Törnqvist t. f.).

Porin piiri. Terveyden tila oli v. 1906 piirin pohjoisissa osissa huono, eteläisissä osissa jotensakin hyvä. Piirin pohjoisissa kunnissa varsinkin Meri-

karvialla, Siikaisissa ja Porin maaseurakunnassa liikkui pahanlaatuinen tulirokko, joka tullen pohjoisesta päin levisi etelää kohden. Paitsi tulirokkoa liikkui myöskin Porin kaupungissa ja sen ympäristössä, jotenkin laajalta levinnyt hinkuyskäepidemia, joka sekin tullen pohjoisesta levisi etelää kohden aina piirin eteläisiin osiin asti. Nämät molemmat taudit ovat huomattavassa määrässä kohottaneet piirin kuolevaisuusnumeroa, sillä tulirokon aiheuttamia kuolemantapauksia on merkitty vuoden kuluessa kaikkiaan 82 ja hinkuyskän aiheuttamia 35. Sitä paitsi saadaan tulirokon laskuun varmastikin lisätä melkoinen osa niistä 37 kuolemantapauksista, jotka papiston luetteloissa ovat merkityt difterian (kurkkumädän ja kuristustaudin) osalle. Infektionitautien aiheuttamien kuolemantapausten joukossa huomautettakoon vielä piirissä tapahtuneesta 26:sta kuolemantapauksesta lavantautiin. Tämä tauti ei ole liikkunut epideemisesti missään osassa piiriä, vaan on sitä vuoden kuluessa ilmestynyt hajanaisia tapauksia Porin kaupungissa ja Euran pitäjässä. Akuuttisiin tauteihin kuoli kaikkiaan 349 henkeä, joista 212 lapsia alla 10 vuoden. Keuhkotuberkuloosiin kuoli v. 1906 piirissä 299 henkeä eli 18,7% kuolleitten kokoluovusta. Muitten pitkälöisten tautien aiheuttamista kuolemantapauksista mainittakoon verrattain suuri eli 50:een nouseva luku kuolemantapauksia syöpään. — Sairaanhoidajia on piirissä v. 1906 toiminut seuraava luku: yksi sairaanhoidajatar, 2 diakonissaa ja yksi diakoni Porin kaupungissa, yksi diakonissa ja yksi sairaanhoidajatar Rauman kaupungissa, yksi diakonissa Ulvilan kunnassa ja yksi diakonissa Merikarvian kunnassa. — Piirissä löytyy kauppaneuvoksenlesken E. Ahlströmin ylläpitämä vanhojen turvakoti Normarkussa ja tohtorinlesken, rouva O. Paqvalin'in ylläpitämä virkistyskoti Eurassa. Edellisessä laitoksessa on sija 30:lle ja jälkimäisessä 15:lle turvatille. Sitä paitse on mainittava, että Porin maaseurakunnalla, Ulvilan, Ahlaisten, Kiukaisten, Luvian ja Kullaan kunnilla on osa Harjavallan pitäjässä sijaitsevassa kuntien ylläpitämässä hoitolaitoksessa mielisairaita varten. — Kullaan kunta on ainoa piirissä, jolla ei ole tutkinnon suorittanutta kättilöä palveluksessaan. (Hj. Nordling).

Ikaalisten piiri. Mitä akuutisten tarttumatautien esiintymiseen tulee, oli yleinen terveydentila piirissä sangen hyvä. Suurempaa kivullisuutta vallitsi ainoastaan lapsissa, tuhkarokon ja tulirokon aikaan saattamana. Pastorinvirastojen kuolintauluihin ovat merkityt kaikkiaan 30 kuolemantapausta tuhkarokkoon ja 21 tulirokkoon. Hinkuyskä, joka usein seuraa tuhkarokkoa, oli liikkeellä lievempänä epidemiana talvella Ikaalisissa ja Parkanössä, syksyllä Hämeenkyrössä.

Kankaanpäässä annoin panna henkilön, joka ei ollut noudattanut kunnanlääkärin antamia varokeinoja tulirokon ehkäisemiseksi, kanteen alaiseksi,

ja tuomitsi kihlakunnanoikeus hänen sakkoihin. — Ikaalisten pitäjässä löytyy vuodelta 1900 sairaala, jossa on 11 sairassänkyä. Vuoden alussa avattiin Hämeenkyrössä, Kyröskosken tehtaalla, osakeyhtiö Hammarén & C: on rakentama, erittäin hauska sairaala 5 vuoteella. Sairaala on etupäässä aiottu tehtaan työväkeä varten, mutta otetaan sinne, jos tilaa on, muitakin sairaita.

Kuntakokouksessa 17 p. jouluk. päätti Ikaalisten kunta asettaa oman kunnanlääkäriin.

Piirin kunnista on nyt ainoastaan Jämijärven pitäjä tutkinnon suorittanutta kättilöä vailla. Tämä kunta on aikaisemmin tehnyt anomuksen valtioavusta kättilön palkkaamiseksi, mutta kun anomus hyljättiin on kysymys kättilön asettamisesta saanut raueta. (Alarik Achrén).

Tyrvään piiri. Terveysolot Tyrvään piirissä ovat v. 1906 olleet erittäin hyvät ja kulkutauti epidemioja, joihin lukuisampia henkilöitä oli sisairastuneet ei ole liikkunut. Tosin kyllä kulkutautitaulussa näkyy jonkun verran kulkutauteja merkityiksi, mutta ne ovat osaksi yksityisiä kohtauksia pitkin vuotta siellä täällä piirin eri pitäjissä, osaksi paikallisia pienemmässä määrässä. (Otto Meurman).

Huittisten piiri. Terveys yleensä on ollut hyvä, kuten jo monena ja edellisenäkin vuotena. Syynä väkiluvun vähänlaisen kasvaminen on osaksi yhä lisääntyvällä näytävä siirtyminen Amerikkaan. Piirissä paljoa levinneeseen tuberkuloosiin on vuoden kuluessa kuollut 19,3%. (R. Räihä v. t.)

Vaasan lääni. *Kristiinankaupungin piiri.* Yleinen terveyden tila vuoden kuluessa ei ollut tyydyttävä, siihen nähden että tarttumatauteja on liikkunut suuremmassa tai vähemmässä määrässä useimmissa kunnissa.

Karijoen ja Seinäjoen kuntiin on desinfektiooneja varten hankittu formaliinilamppuja; ennen semmoisia jo on löytynyt Närpiön ja Öfvermarkin kunnissa. (Torsten Münsterhjelm).

Vasa distrikt. I allmänhet står sig befolkningen i ekonomiskt afseende bra, och något armod förekommer ej.

Allmänna hälsotillståndet har ej varit fullt tillfredsställande, ty epidemiska sjukdomar hafva tidt och ofta yppat sig.

Särskildt hotande såg det ut med tyfusen i Laihia, detta så mycket mera, som ortsbefolkningen här är mera än vanligt osnygg. I Mustasaari visade man sig åter anmärkningsvärdt upplyst. När scarlatinafall visade sig i församlingen, öfvervakades fallen noga, och kommunen lät trycka de föreskrifter den fått af provinsialläkaren i 500 exemplar och dela ut dem i församlingen.

För att i någon mån motarbeta tuberkulosen, har jag sträfvat till att få i gång obligatorisk rumdesinfektion efter denna sjukdom i alla kommuner.

Sedan föregående år pågår desinfektion i Kveflaks, Malaks, Mustasaari, Solf och Ylistaro. År 1906 har jag fått den i gång i Laihia, Storkyro, Pörtom och Petalaks. Återstå sålunda ännu Lillkyro, Jurva, Replot och Bergö. I Jurva gjordes ett försök att få beslut i saken, men var majoriteten af stämman emot. Dock hoppas jag, att jag skall få bukt på dessa ännu tredskande kommuner. Storkyro tog steget ut och följde mitt råd, att utfästa vite för tredska i denna sak. Man beslöt näml. att desinfektion var obligatorisk vid äfventyr af 100 mks vite, hvilket beslut Guvernören äfven fastställt. I Kveflaks har man utfäst vitet till 50 mark. Storkyro, Laihia, Ylistaro och Mustasaari äro indelade i tre distrikt med hvar sin desinfektor och lampa, i de öfriga kommunerna, som äro små, finnes endast en lampa. Desinfektionen sker med 2,0 formalin per kub. meter och vattenånga, efter grundlig tvättning och spolning af golf-springor med 5 0/0 lysollösning. Mattor antingen kokas eller blötas i 12 timmar i 5 0/0 formalinlösning.

Sådana desinfektioner hafva under året verkställts i

Mustasaari	på 14 ställen	med en kostnad af 107 mk 65 p.
Malaks	23 rum	" " " " 129 " 20 "
Kveflaks	på 5 ställen	" " " " 40 " 75 "
Solf	" 9	" " " " 75 " —
Pörtom	" 5	" " " " 43 " 20 p.
Ylistaro	" 13	" " " " 91 " —
Storkyro	" 4	" " " " 76 " —

Från Petalaks och Laihia meddelas, att något tillfälle att desinficera där-mera ej förekommit.

Enligt prästerskapets förteckningar ställer sig dödligheten i lungdot i de olika kommunerna på följande sätt:

Kveflaks	15,0 0/0	af samtliga dödsfall, 1,9 : 1,000 invånare.
Petalaks	21,0	" " " " 1,9 : " "
Replot	14,2	" " " " 2,5 : " "
Bergö	12,1	" " " " 2,6 : " "
Mustasaari	17,4	" " " " 2,9 : " "
Pörtom	20,9	" " " " 3,2 : " "
Storkyro	19,7	" " " " 3,5 : " "
Jurva	18,6	" " " " 3,5 : " "
Ylistaro	19,8	" " " " 3,6 : " "
Malaks	21,2	" " " " 4,0 : " "

Lillkyro	29,9	%	af	samtliga	dödsfall,	4,2	:	1,000	invånare.
Laihia	24,7	"	"	"	"	4,7	:	"	"
Solf	36,6	"	"	"	"	6,6	:	"	"

Ett folksanatorium för lungsjuker i södra Österbotten vore högeligen af behovet påkalladt. (G. Rosendal).

Gamlakarleby distrikt. Det allmänna hälsotillståndet i distriktet har, hvad förekomsten af akuta infektionssjukdomar beträffar, under hela året varit mindre tillfredsställande. För motarbetande af skarlakansfebern och tyfus utarbetade jag och lät trycka på svenska och finska råd och anvisningar, hvilka utdelats i de hemsökta kommunerna.

I juni månad verkställde kommunalläkaren K. Vangel venerisk besiktning i Toholampi, hvarvid dock blott sådana personer som sig frivilligt infunnit besiktigades, och fann han af 146 besiktigade en (1) besmittad med lues. (Oswald Myréen).

Kuortaneen piiri. Terveiden tila on ollut hyvin tyydyttävä. Kuitenkin ovat kulkutaudista lavantauti, tulirokko, tuhkarokko, hinkuyskä ja influensa vähässä määrässä liikkuneet tässä lääkärinpiirissä. Ainoastaan difteriaa on esiintynyt useampia tapauksia. (Henrik Borenius).

Oulun lääni. Kalajoen piiri. Kulkutauteja ei ole isommassa määrässä liikkunut piirissä. Samoin kuin muina viimesinä vuosina on kurkkumätä ilmestynyt vuoden kuluessa Merijärvellä, josta näyttäytyypi että tauti alkaa esiintyä endeemillisenä paikkakunnalla. (Verner Lindman).

Haapajärven piiri. Yleinen terveyden tila piirissä on ollut suhteellisesti tyydyttävä. Tarttuvista akuuttisista taudeista, jotka piirissä vuoden ajalla liikkivat, mainittakoon muutamia tulirokko-, kurkkumätä-, lavantauti- ja hinkuyskätapauksia sekä useita tuhkuri- ja influensa-tapauksia.

Paikallisista taudeista piirin kaikissa kunnissa mainittakoon tuberkuloosi ja trakoomi.

Haapaveden kunnassa on diakonissa sairaanhoitajattarena ja käytetään hänen apuansa yleisesti. (Henr. Holmström v. t.).

Raahen piiri. Muistoon pantava on, että tuhkarokko vuoden loppupuolella esiintyi niin suuressa määrässä Revolahdella, että tuskin yhtään perhettä, jossa lapsia oli, jäi sairastumatta. (Carl Gustafsson v. t.).

Oulun piiri. Vuonna 1906 on yleinen terveyden tila piirissä ollut verrattain hyvä ja kuolevaisuus alhaisempi kuin edellisenä vuonna.

Kulkutaudeista on vuoden kuluessa hinkuyskä liikkunut laveammalta piirissäni. Tautiin on papiston ilmoituksen mukaan kuollut kaikkiaan 57 lasta.

Kurkkumätää on löytynyt yksityisiä tapauksia siellä täällä piirissäni. Oulun maaseurakunnassa sairastui heinäkuussa eräs mökin lapsi kurkkumätään ja tartutti taudin muutamiin toisiin lapsiin samassa ja naapurin mökissä. Lapsen luullaan saaneen tarttuman Amerikasta lähetettyjen leikkikalujen kautta.

Tuhkurin takia täytyi lyhyemmäksi ajaksi sulkea muutamia kouluja, kun suuri osa oppilaista olivat sairaana.

Parotitis epidemica on huhti- ja toukokuussa yleisesti liikkunut Oulun maaseurakunnassa, Tyrnävällä ja Iissä.

Paikkakunnallisista taudeista ovat yleisimmät keuhkotauti, risatauti ja vätsakatari. Kuolevaisuus keuhkotaudissa tuhatta henkeä kohti on ollut piirissä: Oulunsalo 1,3, Haukipudas 1,4, Lumijoki 2,7, Oulun kaupunki 3,1, Oulun maaseurakunta 3,4, Tyrnävä 3,6, Kempele 3,8, Liminka 3,8, Kiiminki 3,9, Ii 4,1, Muhos 4,1, Utajärvi 4,6, Ylikiiminki 4,7, Temmes 5,4, Kuivaniemi 6,9. Keuhkotauti on enin levinnyt Kuivaniemen ja Ylikiimingin kunnissa. Nämät kunnat ovat piirini kaikista kunnista alhaisimmalla sivistys asteella ja ei kansalla ole käsitystäkään terveystaidon ensimmäisistä ehdoista. Epäsiisteys ja hyvin ahtaat puoli pimeät asunnot lienevät myötävaikuttavina syinä taudin levenemiseen näillä seuduilla.

Vakinaisia kiertäviä sairaanhoitajattaria on vuoden kuluessa ollut toimessa Limingassa, Kempeleessä, Tyrnävällä ja Iissä, tuottaen paikkakunnalleen suurta hyötyä. Ainoastaan Limingan kunta nauttii valtion apua hoitajattarensa palkkaamiseksi. Ylimääräinen kiertävä sairaanhoitajatar on toiminut scarlatinan, difterian ja morbillin takia Haukiputaalla, Oulun maaseurakunnassa ja Temmeksellä. — Iissä on kunnanlääkäri. (S. W. Liljebloom).

Tornion piiri. Yleisenä tautina entiseen tapaan on mainittava varsin tavallinen alveematotauti, sillä Botriocephalus on sangen yleinen väestöllä; sehän katsookin tämän säännöllisesti kuuluvan ihmisen loiseläjäksi, joka vasta liiaksi lisääntyneenä on vähennettävä.

Entiseen tapaan vaatii keuhkonystermätauti suuren määrän uhreja. Papiston antamissa kuolleisuusluetteloissa ilmoitetaan keuhkotautiin kuolleen vuoden kuluessa 122 henkeä, tehden 20% koko kuolleisuudesta ja 3,47 tuhatta henkilöä kohden asukkaista vuoden lopussa. Varsin yleinen keuhkotauti täällä perällä on ja syynä tähän saattaa pitää sitä, kun pitkän talven vuoksi paljon ollaan ahtaissa suojissa, joihin kulkeva väestö syljeskelemisellään jättää tartunnan aiheen.

Kulkutauteihin nähden saattoi päättää, että hinkuyskä, joka v. 1905 jälkipuoliskolla oli jokseenkin yleinen kaikissa rannikkopitäjissä, ja joulukuulla oli levinnyt Tornion jokivartta ylöskäsin Karunkiin, Ylitorniolle ja Turtolaan, jatkuisi seuraavana vuonnakin.

Toinen Kemian seutuvilla sekä Alatorniolla varsin yleiseksi tullut kulkutauti oli tuhkuri, mikä raivosi vuoden jälkipuoliskolla.

Tornion jokivarren ylemmissä kunnissa esiintyi epideminen aivokalvontulehdus hyvin ankarana. Tartunta on mahdollisesti tuotu Ruotsin puolelta, ehkä myöskin pohjoisesta, Muonion ja Enontekiön kunnista, missä tauti on ollut yleinen. Etupäässä Kolarin kappelissa on tauti riehunut. Kuolleisuustaulun mukaan olisi siellä tammi—elokuun ajalla, useimmat maaliskuu- ja huhtikuukausina, kuollut 27 lasta mainittuun tautiin ja samaan aikaan sairastuneitten koko määrän 55:ksi, joista 26 ensi-ikävuodella, 20 1—10 vuotisia ja loput 9 vanhempia. (J. Soini).

Kittilän piiri. Suomen lappalaiset, joita kaikkiaan lasketaan muutama satoihin asuvat pääasiallisesti Utsjoella ja Inarin pohjoisosissa; Enontekiöllä ja Sodankylässä on joitakin, vaan muualla Lapissa niitä tuskin enää asuu. Tämän ohessa sopii mainita, että Utsjoella aikoinaan kahden virkamiehen, nimismies Högman'in ja kirkkoherra Helanderin jälkeläiset kokonaan ovat sulantuneet naimisten kautta lappalaisiin. Kaikkiaan löytyy 10 perhettä Helandereja ja 6 Högmanneja. Ne ovat täydellisiä lappalaisia, muutamat tunturilappalaisia, puhuvat keskenään lapinkieltä ja muuten omaksuneet lappalaisten tavat. Niiden konstitutsioni kuitenkin eroaa kookkaamman vartalonsa suhteen muista. Ylimalkaan kaikki Suomen lappalaiset puhuvat puhdasta suomen kieltä paitsi omaa kieltään. On lappalaisilla omalla kielellään painettu lehtensäkin, joka ilmestyy Norjan puolella, vaan Suomen lappalaiset eivät sitä juuri lue. Suomalaisia ovat ne harvat sanomalehdet, joita ne lukevat, jotka osaavat lukea. Kaikkialla lappalainen jo rupeaa noudattamaan „lantalaisten“ tapoja. Tällä nimellä lappalainen nimittää kaikkia etelästäpäin aikoinaan muuttaneita suomalaisia. Nimi aiheutuu siitä, että suomalaiset käyttävät lantaa peltojansa höystöksi. Ainoastaan Utsjoella on vielä olemassa tunturilappalaisia, jotka seuraavat porokarjojaan ja asuvat kodassa. Muualla he ovat rakennuttaneet suomalaisen malliin taloja mikä pienemmän mikä suuremman, riippuen varallisuudesta.

Lappalaisen ravinto on pääasiallisesti animaalinen. Mitä porosta saa irti syö lappalainen, lihat, pinnan, joksi nahanalainen rasvakerros sanotaan, luuytimen ja nivelrustot j. n. e. Poron maidosta valmistetaan erinomaisen väkevää juustoa, joka kuivataan, joten se säilyy vaikka vuosikausia. Siinä on munanvalkuaisaine hyvin konsentreerattuna ja myöskin hyvin konserveerattuna, siis sopiva matkoilla. Sitä syödään, puukolla hienoiksi lastuiksi leikattuna kahvin seassa, joten se vähän pehmenee. Maku ei ole kehuttava ja arooni muistuttaa väkeviä juustoja niinkuin rochefortia, vaikka tässä mitään käymisprosessia ei ole aikaansaatu. Kala tulee lisäksi, useimmiten suolattuna. Rasvan lappalainen sulattaa kupissa tulella. Liha joka paistettuna tai useimmiten keitettynä

kastetaan tähän rasvaan ja nautitaan sitten herkkuna. Luun ytimet erotetaan niin kokonaisina kuin suinkin luista. Sitten ne sulatetaan pinnaltaan tulella puupuikkoihin kiinnitettyinä ja syödään semmoisenaan ilman suolaa tahi muuta maustinta. Maku on hienoa ja muistuttaa ol. oliv. prov. Viime aikoina on aloitettu pitämään lehmiä. Täysikäiset lappalaiset eivät maidosta sentään paljoa huoli. Se käytetään pääasiallisesti lapsille piimänä eikä tuoreena. Usein sekotetaan piimään ruisjauhoja, joka sekotus semmoisenaan annetaan lapsille, varmaankaan ei kehuttava dieetti. Lappalaisten leipä on huonoa. Tavallisesti valmistetaan yksi leipä kerrallaan, uunia kun ei ole. Heti kun vesi ja jauhot ovat sekotetut hyvin kovaksi taikinaksi, joten se voi pysyä koossa, asetetaan se leiväksi muodostettuna joko litteälle kivelle tahi päreille levitettynä takan eteen niin lähelle tulta että se paistuu; kun toinen puoli on kypsä käännetään toinen puoli tulta vastaan. Tällainen leipä on vastemielinen syödä, käymätön ja mauton kun se on. Jauhoja käytetään vielä yhdessä muodossa nim. koviksi palloiksi poron vereen sekotettuna. Nämä pallot kiehutetaan yhdessä lihan kanssa väkevässä lihaliemessä useampia tunteja kunnes ne tulevat hauraimiksi. Maku on jokseenkin hyvä ja ravitseva tämä laitos varmaankin on. Potaatteja en ole tavannut lappalaisten ruokana, en myöskään muita mukulat tai juurikasvia. Kahvipannu on lappalaisen ainainen seuralainen. Sitä ilman hän ei tule toimeen. Kun kahvin kanssa nautittu sokeri tulee lisäksi luulen luetelleeni lappalaisen ravintoaineet. Tupakkaa, venäläisiä lehtiä, käyttää lappalainen paljon; spriiti silloin kun hän sitä voi saada, kieltolaki kun on olemassa.

Hygienisessä suhteessa lappalaiset ovat tavattomasti maan muista asukkaista jälessä. Lika ja siivottomuus vallitsee jokaisessa lappalaisperheessä siihen määrin että iletää. Vaikka Utsjoella on enemmän järviä ja jokia kuin ihmisiä on vesi kodin ja ruumiin puhdistusvälineenä jokseenkin tuntematon lappalaisten keskuudessa. Hyvin harvalla lappalaisperheellä on vielä suomalainen sauna, joka Lapin keski- ja eteläosissa on suurimpana vaikuttimena terveyden hoitoon. Pienet lapset jätetään likaisissa vaatteissaan oman onnensa nojaan virumaan lattialla, jota harvoin lakaistaan ja tuskin koskaan pestään. Seuraus tästä ei ole odottamaton. Ilma ainoassa asuinhuoneessa, jossa usein asuu 10-kunta henkilöä on vieraille vastenmielinen, jopa aluksi mahdoton hengittää, kunnes siihen tottuu. Suurimpana syynä tähän on se seikka, ettei lappalainen tahdo jättää vanhaa kansallispukuaan peskiä, joka on poronahasta valmistettu umpinainen takki. Sen kautta, että se on melkein kuluttamaton ja vaikea pestä, kokoontuu siihen vuosikausien kuluessa likaa ja tahroja. Arkipäiväinen peski onkin melkein säännöllisesti edestä karvoja vailla pitkän käytännön seurauksena ja sen sijaan peittyneet mustankiiltävällä lialla. Oikein

säälittää kun näkee tämmöisen perheen jäsenet tavallisesti hiljaisina, sävyisinä ja vaieten istuvan pitkin pirttinsä seiiniä resigneerattuina kaikessa kurjuudessaan. Paljo olisi voitettu jos saataisi lappalaiset käyttämään kankaisia vaatteita, joita voi pestä; silloin olisi päästy ruumiin hygienian ensi alkuun. Vaan siihen vaaditaan vielä paljon, sillä kauhulla lappalainen kuulee puhuttavan ja vaadittavan, että hänen pitäisi jättää vanhan traditsionellin peskinsä, jonka yhteydessä hän näkee jotain sisällistä muinaislappalaista, melkeinpä uskonnollista. Valoa on levitettävä myös tänne sivistyksen ja henkisen työn muodossa pimeydessä haparoiville. Luonnon suhteet ovat niin ankarat ja ekonoominen kanta siksi huono, ettei paljoa ole toivottavissa avusta ulkoapäin.

Että kaikilla aluelääkäreillä on vapaat asunnot ja niiden ohessa jokin pienempi sairaumaja sekä valtion palkkaama hoitajatar sen lisäksi on mielestäni tarpeen vaatima. Ehdotus siis että

- 1:o edelleen pyritään siihen, että kaikki kolme aluelääkäriä virkaa saataisiin vakinaisiksi.
- 2:o että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin asumusten hankkimiseksi samoille aluelääkäreille paitsi Muonion ja Enontekiön aluelääkärille, jolle Valtio jo semmoisen on myöntänyt.
- 3:o että näihin yhdistettäisiin pienempi rakennus, jossa valtion palkkaama sairaanhoitaja saisi asunnon ja jossa voitaisi toimittaa tilapäisiä ehdottomasti tärkeitä operatsionia.
- 4:o että Kittilään valtion varoilla rakennettaisi ainakin 10:lle vuoteelle sairaala, joka ajan vaatimana on pidettävä kiireellisimpänä. Että viimeksimainitun yhteyteen varustettaisi yksi koppi houruja varten väliaikaiseksi pitopaikaksi kunnes sija ehditään saada houruin tahi vastaanottolaitokseen.

Köyhäinhoito yli koko Lapin perustuu ruotivaivaissysteemiin. Köyhäintaloja kun vielä ei ole rakennettu mihinkään kuntaan.

Epidemioista on merkittävä paitsi pienempiä morbilli ja pertussisjaksoja eri osissa piiriä, meningitis cerebros spinalis epidemica sekä lastenhalvaus (spinale Kinderlähmung). Että kumpiakin on ollut liikkeellä on varma, vaikka vaikea on rajottaa näiden tautien alat. Muonion lääkäri sekä ruotsalaiset kollegat ovat pääasiallisesti havainneet lastenhalvaustapauksia, joten se on riehunut piirin läntisissä osissa, jonne se on levinnyt yli Norjan ja Ruotsin rajojen. Piirin keski- ja etelä sekä itäosissa taas on Sodankylän aluelääkäri ja allekirj. tavanneet ainoastaan epideemistä aivokalvokuumetta. Kittilän ja Sodankylän rajalla tapasin useampia tyypillisiä cerebrospin. mening. tapauksia samassa kylässä, joka oli ankaraa epideemistä laatua. Jälestäpäin on ilmaantunut useita

lapsia tarkastettaviksi, jotka mikä lievemmin, mikä kovemmin jopa kuukausiakin sairasteltuaan olivat menettäneet kuulonsa. Piirin länsiosissa taas on tavattu tyypillisiä deltoideuspareesia jotka oireet puoltaisivat lastenhalvausta.

Diakonissa Naemi v. Bonsdorff työskentelee edelleen Inarissa naisten kristillisen yhdistyksen kustannuksella. Lastenhoitokodin lisäksi on hänen toimestaan valmistunut Riutula niminen vanhempien sairaskoti, johon diakonissa vastaanottaa potivia, jotka lääkärin puutteessa muuten jäävät hoidotta. (F. Dickström).

Rovaniemen piiri. Kuppataarkastuksia olen tehnyt yhden Rovaniemen kunnassa. Yksi sairas oli sitä ennen itse lähtenyt Tornion sairaalaan ja yksi vaimo lähetettiin sinne sairaana.

Vuoden kuluessa sai Kuolajärven kunta valmiiksi sairastupansa. (O. Sahlberg).

Pudasjärven piiri. Kulkutauteja on verraten vuoteen 1905 ollut sangen vähän. Lääkärien havaintojen mukaan on 15 kurkkumädän tapaus ja 7 tyfus abdominalis-tapaus ilmestynyt piirissä. Pappien ilmoituksen mukaan on kurkkumädässä kuollut piirissä 15 henkilöä sekä tyfuksessa 6 henkilöä.

Kiertävä sairaanhoitajatar on vuonna 1906 toiminut Pudasjärven kunnassa ja on hän vuoden kuluessa hoitanut 120 henkilöä.

Pudasjärven ja Kuusamon kunnille myönnettiin vuonna 1903 valtion apua kumpaankin kuntaan sairaalan perustamiseen. Kuusamon sairaalan päärakennus on valmis ja valmistuu sairaala kokonaisuudessaan kesäksi. Pudasjärven sairaala rakennetaan parhaillaan. (Georg Hammarén v. t.).

Kajaanin piiri. Tammikuun 25 p:nä ryhtyi lääketieteen lisentiaatti Edvard Buss, jonka keisarillinen Senaatti edellisen joulukuun 18 p:nä oli nimittänyt aluelääkäriksi Hyrynsalmen, Puolangon, Ristijärven ja Suomussalmen kuntiin, virkansa toimittamiseen. Aluelääkäri joutui hyvään aikaan, kun Suomussalmella juuri niihin aikoihin oli ilmaantunut useita kurkkumätätapauksia.

Muutoin eivät kulkutaudit ole suuremmassa määrässä raivonneet. Niistä on tuhkarokko ollut laajimmalle levinnyt. Hinkuyskää on vähin liikkunut piirin pohjoisissa kunnissa. Paitsi Suomussalmelta ilmoitettuja 32:ta kurkkumätä tapaus, oli Kajaanin maalaiskunnassa syyskuussa 6 tapaus, joista kuoli 3; toiset 3, jotka ajoissa joutuivat lääkärinhoitoon ja saivat serumruiskutuksia, paranivat.

Kuppatautia, joka tällä seudulla on ollut harvinainen, on vuoden kuluessa ilmaantunut useampia tapauksia Sotkamossa ja Säräisniemellä. On otaksuttavaa, että tukkityömiehet ovat tuoneet tämän taudin paikkakunnalle. (Alexis Arvelin).

Kuopion lääni. *Iisalmen piiri.* Kuppataudin tarkastuksia: Kiuruveden Haatajärvellä ja Iisalmen Nissilän kylässä. (A. N. Arppe v. t.)

Pielisjärven piiri. Kunnalliset olot ovat vaivais- ja terveyden hoidon puolesta olleet entisellään, paitsi että Nurmes kauppalalle vahvistettiin terveystoito säännöt vuoden alussa.

Mitä paikallisiin tauteihin tulee, herättää tuberkulosin suurin huomion. Se raivoo erissä muodoissaan sekä aikuisissa että lapsissa.

Kulkutautia on ollut piirissä etupäässä scarlatina ja tussis convulsiva.

Nurmeksen kylpylaitos on ollut käytännössä entisellään. (O. Granholm).

Tohmajärven piiri. Kuppatauti on ollut vähenemässä, paitsi Ilomantsin pitäjän Vuottoniemen kylässä ja Möhköllä, missä on tavattu useampia primääri tapauksia. Kävin siellä tautia tutkimassa ja toin sairaat Tohmajärven sairaalahuoneeseen.

Keuhkotauti ottaa yhä edelleen kovan sadon. (Onni Ruuth).

Joensuun piiri. Yleinen terveyden tila on v. 1906 kuluessa ollut verrattain hyvä, sillä sen mukaan mitä lääkärin tietoon on tullut ei mitäkään muuta laajemmalle levinnyttä kulkutautia ole piirissä ilmaantunut kuin tulirokko epidemia Kaavin pitäjässä.

Kaavi on ainoa kunta piirissäni jossa ei ole tutkinnon suorittanutta kättilää. (S. F. Parviainen).

Kuopion piiri. Lukuunottamatta Karttulan pitäjää on terveyden tila piirissä vuoden kuluessa ylimalkaan ollut hyvä, Kuopion, Pielaveden, Maaningan ja Karttulan pitäjissä kulki kyllä suurempi tuhkarokko epidemia, vaan se oli lievempää laatua eikä sitä seuranneet mitkään ankarammat jälkisairaudet. Maaningalla oli syyskuussa tulirokkoepidemia alussaan, vaan kun kunnallislautakunta heti teki siitä minulle ilmoituksen, olin tilaisuudessa estämään sen levenemistä siten, että suljin kaikki sairastuneet tilapäiseen sairaalaan ja rajoittui sairaiden lukumäärä täten 14:sta. Kurkkumätää on ollut yksityisiä tapauksia Kuopiossa (4) ja Pielavedellä (7) mutta Karttulassa on sitä kuten edellisinä vuosinakin liikkunut koko vuonna ja tapausten lukumäärä oli 141 (vuonna 1905 — 240).

Tämän yhteydessä en voi olla huomauttamatta, että minulla on ollut suurta hyötyä rajoittaessani kulkutautien levenemistä siinä, että olen onnistunut taivuttamaan useimmat kunnat palkkaamaan sairaanhoitajattaren eli diakonissan. Nämä ovat kulkutaudin sattuessa saaneet olla ei ainoastaan sairaanhoitajattarina vaan myöskin ja etupäässä terveystoimijoina sekä desinfektöörinä. Tästä olen tullut vuosien kuluessa siihen kokemukseen, että jos piirilääkärillä

ei ole joka kunnassa tällaista opetettua apulaista joka on hänen käskettävään niin rajoittuu hänen työnsä terveyshoidossa sangen vähäiseen.

Paikallisista taudeista ovat isommassa määrässä esiintyneet seuraavat: conj. trachomatoso, keratoconj. phlyctaenulosa, keuhkotauti, risatauti, riisi, vatsa- ja suolikatarri sekä suolimatoja.

Venerisistä taudeista ovat syphilis ja tippuri jokseenkin yleiset. (Mortimer Nykopp).

Rautalammin piiri. Suonnejoen kunta on yhä ainoa kunta piirissä, jossa ei ole vaivaistaloo.

Venerisiä tauteja ilmestyi pieni epidemia Rautalammillä vuoden kuluessa.

Paikallisina tauteina ovat esiintyneet, kuten ennenkin, tuberculosis, scrophulosis, gastritis chr., rachitis, trachoma ja scabies.

Yleensä oli viime vuosi kulkutaudeista sangen vapaa ja on tämä seikka osaltaan vaikuttanut, että kuolevaisuus Rautalammin piirilääkärikunnassa viime vuonna oli vähäisempi, kuin edellisinä vuosina. (J. E. Rahm).

Mikkelin lääni. *Joroisin piiri.* Yleinen terveydentila piirissä on tilivuonna ollut jotenkin hyvä ja tyydyttävä. Tosin on kulkutauteja tilivuoden kuluessa liikkunut piirissä, mutta näistä ovat ainoastaan hinkuyskä ja tuhkarokko olleet laajemmalla levinneinä. Muista kulkutaudeista mainittakoon vielä influensa, lavantauti ja kurkkumätä, mutta ovat nämät taudit olleet rajoitettuina eri pitäjiin ja sielläkin pienemmille aloille. Kuolevaisuus on myöskin ollut verrattain alhaisella asteella, joten siis sairaus- ja terveyssuhteet piirissä voidaan sanoa jotenkin tyydyttäväksi.

Veneerisiä tauteja on piirilääkäri-alueessa ylimalkaan ollut vähän. Yksi matka on tehty Juvalla kuppataudin takia.

Tuberculosisia sairastavia on piirilääkäri-alueessa hyvin vähän. Tilivuonna ei ole ainoatakaan tuberculosi tapausta tullut tietooni. Skrophulootisia lapsia löytyy piirissä ylimalkaan vähäsen. Rachitis tahi riisitauti on sitävastoin yleisesti levinnyt tauti piirissä. Ylimalkaan voipi sanoa, että joka kolmas lapsi, joka tuodaan lääkärielle, sairastaa riisitautia. (Lennart Svinhufvud).

Savonlinnan piiri. Piirissä viime vuonna esiintyneistä kulkutaudeista on lavantauti ensi sijassa mainittava. Tämä tauti on, niinkuin jo edellisissä vuosikertomuksissa olen maininnut, Saimaan vesistöä ympäröivissä kihlakunnissa endeeminen, ja tarttuman tuovat mukanaan kotikyliinsä näillä vesistöillä liik kuvien lukuisien laivojen väestö. Vuonna 1906 on lavantauti, sen mukaan kun tietooni on tullut, esiintynyt kaikissa Savonlinnan piiriin kuuluvissa kunnissa, paitsi Savonrannalla. Yhteensä on minun tietooni tulleiden lavantauti-

tapauksien lukumäärä koko piirikunnassa 71, joista Säämingissä on 39, Enonkoskella 10, Rantasalmella 9. Lavantautiin kuolleiden lukumäärä on papiston luetteloiden mukaan koko piirissä yhteensä 47, joista Säämingissä on 28, Enonkoskella 1 ja Rantasalmella 1. (Wilh. Snellman).

Mikkelin piiri. Paikkakunnalliset taudit ovat edelleen: keuhkotauti 61 kuolemantapausta eli 8,2 % (71 tapausta eli 8,9 % v. 1905), silmätaudit, reumatismi, pitkälliset tulehdukset ruoansulatuselimissä ynnä verenvähyys, johon usein on syynä paikkakunnalla hyvin yleinen *Bothriocephalus latus*.

Kuten monena edellisellä vuotena ei vuonna 1906 ole tarvittu pitää yhtään yleistä kuppataudin tarkastusta. Viimeisenä kymmenvuotiskautena on tätä tautia ollut piirissä vähemminkin kuin edellisellä ajanjaksona, jolloin se Savon rautatien rakennustyön kestäessä oli päässyt lisääntymään.

Terveystila piirissä oli vuonna 1906 jotensakin hyvä. Kulkutaudeista ilmestyi ainoastaan tuhkarokkoa suuremmassa määrin, muista taudeista huomattavat tapaukset olivat enimmäkseen hajanaisia, sporaadisia, siellä täällä ilmestyviä. (Aug. Hillbom).

Heinolan piiri. Luonnoltaan on kansa hiljainen, rehellinen, ystävällinen ja siveä, vaikka hyvin hidas.

Varallisuus on jotenkin tasaisesti jaettu, niin että paikkakunnalla ei löydy hyvin rikkaita, vaan ei myöskään hyvin paljon köyhiä.

Yleinen terveystila on vuoden kuluessa ollut jotenkin hyvä. Paikkakunnallisina tautina ovat niinkuin ennen olleet kroonillinen vatsankatarri ja trakoomi. Mitä veneeristen tautien tulee, niin ne ovat jotenkin harvinaisia. (Karl Höijer).

Viipurin lääni. Lappeenrannan piiri. Piirissä esiintyneistä kulkutaudeista mainittakoon etupäässä tuhkarokko, lavantauti, kurkkumätä (ja kuristustauti), tulirokko ja punatauti.

Lavantauti esiintyi enimmäkseen Lappeenrannan kaupungin ympärillä olevilla seuduilla. Kurkkumätään sairastuneiden luku Lappeen pitäjässä tekee vuoden kuluessa 51. Kurkkumätää liikkui myöskin Valkealassa pitkin vuotta yksityisiä tapauksia, mutta sitä paitse paikallisena epidemiana pitäjän pohjoisosassa, jossa lähes 60 lasta tautia sairasti.

Yhden kerran on ollut tarvis toimittaa veneerillinen tarkastus. Se tapahtui kunnallislautakunnan pyynnöstä maaliskuun 5 p:nä Suomenniemen pitäjän Kiesilän kylässä, jolloin yhdestä talosta 14 henkilöä joutui tarkastettavaksi, mutta tulos oli kielteinen. (K. A. Hällström).

Haminan piiri. Hinkuyskä oli hyvin levinnyt piirissä, paitsi Suursaarella ja ehkä myös Tytärsaarella. Kaikista akuuttisista tarttumataudeista tuotti tämä enimmäkseen kuolemantapaukset.

Vehkalahten pitäjän sijaitsevalla Ristiniemen sahalla esiintyi lavantauti paikallisena epidemiana kesällä. (Georg Hornborg).

Muolan piiri. Isorokkoa ilmestyi yhteensä 17 tapausta, joista Kivennavalla 14 ja Raudussa 3. Heti toimeenpantiin Karvolan ja Polviselän kyliin väliaikainen sairaala, joissa hoidettiin toista kymmentä henkeä. Kaikki sairaaloissa paranivat. Raudussa kuoli 2 henkeä siihen tautiin. Sekä Kivennavalla että Raudussa rokotettiin uudestaan monta kymmentä henkeä niissä kylissä joihin tauti oli ilmestynyt.

Kurkkumätätapauksia oli piirissä yhteensä 253, kuolleita 87. (Hj. Gorschelnik v. t.)

Viipurin piiri. Paikallisista taudeista ansaitsevat lasten suolikatarrit ja keuhkotaudit suurinta huomiota, niiden vaatimien, lukuisien uhrien tähden.

Veneeriset taudit hoidetaan hyvin vähän muualla kuin valtion kuppataudin sairaaloissa, ja noita tautia näkyy verraten vähän, harvoin varsinaisessa maaseudun kansassa, vaan enemmän työn ansiolla kuleksivalla nuorella väellä, joten näiden tautien lisääntymistä tai vähentymistä ainoastaan voi arvostella tarkastaen Lääninsairaalan kirjoja. Näistä käy selville, että veneeriset taudit vuonna 1906 ovat olleet melkein aivan kuin edellisenä vuonna, ei juuri lisääntyneet, mutta ei myöskään sanottavassa määrässä vähentyneet.

Kurkkumätä, tulirokko ja tuhkarokko ovat, kuten edellisenä vuonnaakin antaneet leimansa piirin terveydellisille oloille.

Kurkkumätää on löytenyt ympäri vuotta Viipurin, Uudenkirkon ja Koiviston pitäjissä. Viipurin kaupungissa ja sen esikaupungeissa on kuolevaisuus ollut vähäinen, ehkäpä sentähden, että serumin ruiske heti käytetään joka taudinkohtauksessa. Koivistolla oli sitä vastoin suuri kuolevaisuus, paljon luultavasti huolimattomuuden takia.

Lavantautia on löytenyt Uudenkirkon, Koiviston ja Säkkijärven pitäjissä, se on niissä pitäjissä, joiden asukkailla on meriliikettä Pietariin, ja kaikki ensimmäiset kohtaukset ovat kullekin paikkakunnalle tuotu Pietarista tai Kronstadtista.

Kesällä ilmestyi neljä isorokon kohtausta Kolikkomäen esikaupungissa, ilman kuolemantapausta, eikä sen enemmän ole levinnyt.

Tiiliruukin ja Kolikkomäen esikaupungissa olin kesällä terveydellisessä suhteessa tarkastanut useita katuja ja taloja ja käsenyt epäkohtia poistamaan.

Viipurin Lääninhallituksen määräyksen johdosta olen tarkastanut veden Rakkolanjoessa, saadakseen selville missä määrin Hovinmaan paperi- ja Nurmin sellulosa-tehtain laskuvedet saastattavat veden Rakkolan joessa, ja olen tarkastuksen tuloksista antanut laajan kertomuksen, sekä lausuntoni asiassa. (Edv. v. Weymarn).

Käkisalmen piiri. Paikkakunnallisista taudeista ei juuri voi puhua, kuitenkin on lapamato (*Botriocephalus*) hyvin yleinen ja sen tuottamat häiriöt. Keuhkotauti ei ole kovin yleinen, mutta Pyhäjärveltä ja Sakkolasta on tänä vuonna ollut useita lapsia, joilla on ollut tuberkuloottinen vatsakalvontulehdus, joten ei voi olla ajattelematta sitä mahdollisuutta, että tartunta on voinut joutua tuberkuloottisista lehmistä, joita kuten tiedetään on yleisimmin täällä kuin muualla.

Kuppatautia ja tippuria ilmestyi huhtikuulla muutamia tapauksia Pyhäjärven pitäjässä ja lähtivät sairaut itsestään Viipurin sairashuoneeseen hoidettavaksi. Kun tämän tähden Alakylässä tuli tunnetuksi, että tarttuvaa tautia oli liikkeellä, niin matkustin $\frac{9}{4}$ paikan päälle, jolloin toimitettiin poliisiviranomaisten avulla yleinen tarkastus Alakylässä. Samallinen tarkastus toimitettiin vielä Pyhäjärven Salitsanrannassa $\frac{19}{4}$, jolloin lähikylätkin tarkastettiin. Kummassakaan kylässä ei löydetty yhtään henkilöä, jolla olisi ollut veneerista tautia, mutta kyllä 7 henkilöä, joilla oli syyhyä ja muita ihotauteja. Näistä kylistä oli sitä ennen 1 henkilö, jolla oli gonorroinen vaginiitti käynyt luonani ja lähetetty Viipuriin.

Käkisalmen piirin varsinaisena vitsauksena on kurkkumätä (*difteria*). Se ei häviä, vaan nähtävästi lisääntyy tapausten lukumäärä vuosi vuodelta. Jos kohta kesäkuukausina on harvoja tapauksia, niin lukuisammin se esiintyy syksyisin ja keväisin. Toimenpiteet sitä vastaan näyttävät voimattomilta, niin kauan kun kansassa on tapana sylkeä lattialle. Kaikkiaan on sairastuneita ollut 86 tapausta. Kuolleita on papiston ilmoitusten mukaan ollut 25 tapausta. (G. V. Levander).

P:n Antrean piiri. Yleinen terveydentila tässä piirissä ei moneen vuoteen ole ollut niin huono kuin vuonna 1906, ja tähän huonoon terveydentilaan vaikuttivat pääasiallisesti kulkutaudit tulirokko ja kurkkumätä, jotka jo vuoden alusta alkaen ilmaantuivat piirissä. Pappien ilmoitusten mukaan olisi tulirokkoon yleensä kuollut 53 henkeä. Kurkkumätä ja kuristustauti taas olisi, samojen ilmoitusten mukaan, surmannut yleensä 34 henkeä.

Endeemillisiä tauteja ovat, samoin kuin ennenkin, olleet: tulehdustaudit henkitorvien, mahalaukun- ja suolien limakalvoissa, rakiittis, emäntaudit ja struma. (Alarik Fabritius).

Kurkijoen piiri. Kurkkumätää on tänä vuonnakin ilmestynyt piirissä erittäin Kurkijoella, jossa on pysynyt melkein koko vuoden kuluessa, Jaakkimassa ja Parikkalassa. Yhteensä oli kurkkumädän kohtauksia 44.

Tulirokkoa ilmestyi Kurkijoella 46 kohtausta ja Jaakkimassa suuressa määrässä.

Influenza ilmestyi suuressa määrässä Kurkijoella melkein koko vuoden kuluessa.

Kuppatautia olen tavannut Kurkijoella 2 ja Jaakkimassa 1 kohtauksen.

Kierteleviä diakonisseja on Kurkijoella ja Jaakkimassa, molemmat vapaaehtoisella diakonaatti rahastolla palkatut; Parikkalassa samarilaisseuran kustannuksella. Diakonissat työskentelevät itsenäisesti oman neuvon mukaan. (B. Standertskjöld).

Sortavalan piiri. Yhä edelleen lankee hinkuyskän osalle suuri prosentti kuolleista, vaikka se vuoden kuluessa onkin ollut läimenemaan päin.

Samoin on tulirokko, joka jo edellisenä vuonna oli loppumaisillaan, tuntuvasti vaatinut uhreja. Suureksi hyödyksi on ollut että edes Sortavalan pitäjässä sairaanhoitajatar on ollut käytettävissä. (Werner Starck).

Salmin piiri. Vuoden 1906 kuluessa on Salmin piirilääkärin ja Suistamon kunnanlääkärin tietoon tullut yhteensä 41 veneerisen taudin tapausta. Kuppatautitapaukset jakaantuivat pitäjiä kohti seuraavalla tavalla: Salmin pitäjässä 11, Impilahden p. 9, Suistamon p. 4, Sortavalan p. 1, Turun läänistä 1 ja Venäjältä 3 tapausta. Huhtikuussa teki allekirjoittanut kuppatautitarkastus matkan Impilahden pitäjän Syskyjärven kylään, jossa löytyi 3 syfilis recens tapausta.

Huomattavimmat taudit Salmin piirissä ovat struma, joka löytyy Salmin ja Impilahden pitäjissä jotenkin suuressa määrässä; botriocephalus latus'en tuottamat häiriöt, huonosta hoidosta synnytyksen ja lapsivuoteen aikana johtuva anämia ja emätaudit, osaksi happaman leivän käyttämisestä johtuva vatsakatarri. Huomattavin tauti lapsissa on rachitis, jota kansa kutsuu riisiksi tahi koirantaudiksi. Lukuunottamatta ruukkien työkansaa on rahvas jotenkin vapaa tuberculoosisista taudeista.

Suuresta palkasta huolimatta ei ole 1½ vuoteen ollut kättilöä Suojärvellä varmaankin sen takia, että kättilön valtionavun saamista varten vaaditaan tutkintoa koneellisessa lapsenpäästötaidossa. (K. B. H. Fonselius).

Väkiluku ja kuolevaisuus piirilääkäripiireihin kuuluvissa maaseurakunnissa. *)
Folkmängd och dödlighet i de till provincialläkaredistriktet hörande
landskommunerna. *)

Länar och piirilääkäripiirit. Län och provincialläkaredistrikt.	Väkiluku vnoden 1908 loppussa. Folkmängd vid slutet af år 1908.	Vuonna 1908 syntyneet. Födda under år 1908.	Döde under år 1908.	Vuonna 1908 kuolleet. Döde på 1,000 innefyndare.	Kuolleita 1,000 asukasta kohti. Döde på 1,000 innefyndare.	Barn under 1 år döda under året alkana.	Lapsia alle vnoden kuolleita vnoden alkana.	100:sta vnoden ai- kana syntyneistä lapsista kuoli. Af 100 under året födda barn alledo.
Nylands län.								
Helsingin piiri: Askula, <i>Borgå landsförs.</i> , Helsinge, <i>Mäntsälä</i> , <i>Nurmijärvi</i> , Pornainen, Pukkila, <i>Sibbo och Tuusula</i> . (Helsingin kaupunki).	65,702	2,097	1,042	15,9	227	10,8		
Lovisa distrikt: Anjala, Artjärvi, <i>Elämäki</i> , Iitti, Jaala, Lapträsk, Liljendal, Mörskom, <i>Orimattila</i> , Perno, Strömfors. (Lovisa).	57,791	1,782	972	16,8	191	10,7		
Ekenäs distrikt: <i>Bromarf</i> , <i>Degerby</i> , Ekenäs landsf., <i>Ingå</i> , Karjalohja, Karis, Pojo, Sammatti, Snappertuna, Tenala. (Ekenäs).	32,520	1,067	440	13,5	84	7,9		
Lohjan piiri: Esbo, <i>Kyrkslätt</i> , Lohja, Nummi, <i>Pusula</i> , <i>Pyhäjärvi</i> , Sjundeå, <i>Vihä</i> . (Lohja).	45,038	1,529	814	18,1	173	11,3		
Tavastehus län.								
Hämeenlinnan piiri: Hattula, Hauho, <i>Haujärvi</i> , Hämeenlinnan maaseurak., Janakkala, <i>Loppi</i> , Renko, <i>Tuulois</i> , Tyrvääntö, Vanaja. (Hämeenlinna).	46,801	1,532	680	14,5	155	10,1		
Tammelan piiri: <i>Akaa</i> , Humppila, <i>Jokioinen</i> , Kalvola, Kylmäkoski, Perttula, <i>Somero</i> , Somerniemi, <i>Sääksmäki</i> , <i>Tammela</i> , <i>Ujala</i> . (Forssa).	61,894	2,013	920	14,9	198	9,8		
Tampereen piiri: <i>Kangasala</i> , Lemppälä, Messukylä, Pirkkala, <i>Pälkäne</i> , Sahalahti, Tottijärvi, Vesilahti, Ylöjärvi. (Tampere.)	41,871	1,347	672	16,0	149	11,1		
Ruoveden piiri: <i>Kuru</i> , <i>Orivesi</i> , <i>Ruovesi</i> , Teisko. (Ruovesi.)	32,521	1,073	429	13,2	84	7,8		
Jämsän piiri: Eräjärvi, Jämsä, <i>Korpilahti</i> , Kuhmalahti, <i>Kuhmoinen</i> , <i>Kuorevesi</i> , Luopioinen, Längelmäki. (Jämsä.)	46,099	1,507	711	15,4	120	8,0		
Hollolan piiri: <i>Asikkala</i> , <i>Höllola</i> , Koski, Kärkölä, <i>Lampi</i> , Nastola, <i>Padasjoki</i> . (Lahden kaupunki.)	48,298	1,535	687	14,2	140	9,1		
Åbo och Björneborgs län.								
Salon piiri: Angelniemi, <i>Dragsfjärd</i> , <i>Finby</i> , Halikko, Hiittis, Kiikala,	48,857	1,573	768	15,7	145	9,2		

*) Papiston piirilääkäreille antamien ilmoitusten mukaan. Niitten kuntien nimet, joissa kunnanlääkäri löytyy, ovat painetut kursiivikirjakeilla.

*) Enligt presterskapets till provincialläkarene lemnade uppgifter. Namnen på de kommuner, i hvilka kommunalläkare finnas, äro tryckta med kursiv stil.

Läänit ja piirilääkäripiirit. Län och provincialläkaredistrikt.	Väkluku vuoden 1906 lopussa. Folkminägd vid slutet af år 1906.	Vuonna 1906 syntyneet. Födde under år 1906.	Vuonna 1906 kuolleet. Döde under år 1906.	Kuolleita 1,000 asukasta kohd. Döde på 1,000 inwånare.	Lapsia alle vuoden kuolleita vuoden alkana. Barn under 1 år döda under året.	100:sta vuoden ai- kana syntyneistä lapsesta kuoli. Af 100 under året födda barn afleda.
<i>Kimito</i> , Kiskö, Kuusjoki, Muurla, <i>Perniö</i> , Pertteli, Salon kauppala, Suomusjärvi, Uskela, <i>Vestanfjärd.</i> (Salon kauppala.)						
Turun piiri: <i>Eura</i> , Kaarina, Kaks-kerta, <i>Karinainen</i> , Karuna, <i>Koski</i> , Kuusluoto, Lieto, Maaria, <i>Marttila</i> , Masku, Naantalin maaseurak., Nousiainen, <i>Oripää</i> , Paattinen, <i>Pargas</i> , <i>Paimio</i> , Piikkiö, Prunkkala, <i>Pöytyä</i> , Raisio, Rusko, Sauvo, Vahto, <i>Yläne.</i> (Åbo.)	65,160	1,996	1,122	17,2	177	8,9
Rimito distrikt: Askainen, Houtskär, Korpo, Merimasku, <i>Nagu</i> , Rymättylä. (Nådendal).	13,601	330	246	18,1	28	8,5
Godby distrikt: Brändö, Eckerö, Finström, Föglö, Geta, Hammarland, Jomala, Kumlinge, Kökar, Lemland, Lumparland, Saltvik, Sottunga, Sund, Vårdö. (Godby).	25,041	520	288	11,5	35	6,7
Uudenkaupungin piiri: Iniö, Karjala, Kustavi, <i>Laitila</i> , Lemo, Lokalahti, <i>Mietoinen</i> , <i>Mynämäki</i> , Pyhämaa, <i>Taivassalo</i> , Uudenkaupungin maaseurak., Uusikirkko, <i>Vehmaa</i> , Velkua. (Uusikaupunki.)	39,397	1,115	601	15,3	94	8,4
Porin piiri: Ahlainen, <i>Eura</i> , Eurajoki, Hinnerjoki, Honkilahti, <i>Kiukainen</i> , Kullaa, Lappi, Luvia, <i>Merikarvia</i> , Nakkila, Normarkku, Pomarkku, Porin maaseurak., Rauman maaseurak., <i>Siikainen</i> , Ulvila. (Pori.)	74,303	2,369	1,224	16,5	249	10,5
Huittisten piiri: <i>Alastaro</i> , Harjavalta, <i>Huittinen</i> , Kauvatsa, <i>Kokemäki</i> , Köyliö, <i>Loimaa</i> , <i>Metsämaa</i> , <i>Punkalaidun</i> , <i>Säkylä</i> , <i>Vampula.</i> (Huittinen.)	53,275	1,665	852	16,0	146	8,8
Tyrvään piiri: Karkku, Kiikka, Kiikoinen, Lavia, Mouhijärvi, Suodenniemi, Suoniemi, <i>Tyrvää.</i> (Karkku.)	34,317	1,176	510	14,0	88	7,5
Ikaalisten piiri: Honkajoki, <i>Hämeenkyrö</i> , Ikaalinen, Jämijärvi, <i>Kankaanpää</i> , Karvia, <i>Parkano</i> , Viljakkala. (Ikaalinen.)	49,908	1,576	701	14,0	147	9,3
Vasa län.						
Kristiinankaupungin piiri: <i>Ilmajoki</i> , Isojoki, <i>Jalasjärvi</i> , Karijoki, <i>Kauhajoki</i> , Korsnäs, Kristinestads landsförsamling, <i>Kurikka</i> , Lappfjärd, <i>Närpes</i> , Peräseinäjoki, <i>Seinäjoki</i> , Sideby, Teuva, <i>Öfvermark.</i> (Kristinestad.)	101,566	2,814	1,766	17,4	383	13,6

Läänit ja piirilääkärintuirit. Län och provinciälläkarredistrikt.	Väkluku vnoden 1906 lopusaa. Folkmängd vid slutet af år 1906.	Vuonna 1906 syntyneet. Födde under år 1906.	Vuonna 1906 kuolleet. Döde under år 1906.	Kuolleita 1,000 asukasista kohiti. Döde på 1,000 inneväsnare.	Barn under 1 år döda under året. Lapsia alle vuoden kuolleita vnoden alkana.	100:ta vnoden al- kana syntyneitä lapsista kuoll. Af 100 under året födda barn afledo.
Vasa distrikt: Bergö, <i>Isokyrö</i> , Jurva, <i>Laihia</i> , <i>Malax</i> , Mustasaari, <i>Petalax</i> , Pörtom, Qveflax, Replot, Solf, Vähäkyrö, <i>Ylistaro</i> . (Nikolaistad.)	69,352	1,664	1,179	17,0	190	11,4
Nykarleby distrikt: Alahärmä, Jeppo, <i>Kauhava</i> , <i>Lapua</i> , <i>Maxmo</i> , Munsala, Nurmo, Nykarleby landsförsamling, <i>Oravats</i> , <i>Vörd</i> , Ylihärmä. (Nykarleby.)	60,619	1,515	1,165	19,2	248	16,4
Kokkolan piiri: Esse, <i>Halsua</i> , <i>Himanka</i> , <i>Kannus</i> , <i>Kaustinen</i> , Kokkolan maaseurak., Kronoby, Kälviä, <i>Larsmo</i> , <i>Lestijärvi</i> , <i>Lohtaja</i> , Neder- <i>vetil</i> , <i>Pedersöre</i> , <i>Perho</i> , <i>Purmo</i> , <i>Terijärvi</i> , <i>Toholampi</i> , Ullava, <i>Veteli</i> . (Gamlakarleby.)	60,614	1,607	1,230	20,3	218	13,6
Kuortaneen piiri: <i>Alajärvi</i> , <i>Alavus</i> , <i>Evijärvi</i> , <i>Keuru</i> , <i>Kortesjärvi</i> , <i>Kuortane</i> , <i>Lappajärvi</i> , Lehtimäki, <i>Multia</i> , Pihlajavesi, Soini, <i>Töysä</i> , <i>Vimpeli-Virrat</i> , <i>Ätsäri</i> . (Alavus.)	82,633	2,569	1,323	16,0	280	10,9
Jyväskylän piiri: Jyväskylän maaseurak., <i>Karstula</i> , Kivijärvi, Konginkangas, Laukaa, Petäjavesi, <i>Pihtipudas</i> , Saarijärvi, Sumiainen, Uurainen, <i>Viitasaari</i> . (Jyväskylä.)	70,505	2,282	1,111	15,8	207	9,1
Uleåborgs län.						
Kalajoen piiri: Alavieska, Kalajoki, Merijärvi, Oulainen, Pyhäjoki, Rautio, Sievi, <i>Ylivieska</i> . (Kalajoki.)	33,688	1,036	683	20,3	140	13,5
Haapajärven piiri: Haapajärvi, Haapavesi, Kestilä, Kärsämäki, <i>Nivala</i> , Piippola, Pulkkilä, <i>Pyhäjärvi</i> , Reisjärvi. (Haapavesi.)	41,508	1,307	778	18,7	135	10,3
Raahen piiri: Hailuoto, Paavola, Rantsila, Revonlahti, Salon emäseur., Salon kappeli, Siikajoki, Vihanti. (Raahen.)	21,256	558	369	17,4	69	12,4
Oulun piiri: Haukipudas, <i>Ii</i> , Kempele, Kiiminki, Kuivaniemi, Liminka, Lumijoki, Muhos, Oulun maaseurak., Oulunsalo, Temmes, Tyrnävä, <i>Utajärvi</i> , Ylikiiminki. (Oulu.)	45,985	1,465	854	18,6	202	13,8
Tornion piiri: Alatornio, Karunki, <i>Kemin maaseurak.</i> , <i>Kolari</i> , Simo, <i>Tervola</i> , <i>Turtola</i> , <i>Ylitornio</i> . (Kemi.)	31,563	1,081	544	17,2	140	13,0
Kittilän piiri: <i>Enontekiäinen</i> , <i>Inari</i> , Kittilä, <i>Muonioniska</i> , Sodankylä, <i>Utsjoki</i> . (Kittilä.)	2,312	66	40	17,3	6	9,1
Rovanleimen piiri: <i>Kemijärvi</i> , <i>Kuolajärvi</i> , Rovaniemi. (Rovaniemi.)	18,906	755	383	20,3	112	14,8

Läänit ja piirilääkäripiirit. Län och provincialläkaredistrikt.	Väkiuku vuoden 1906 loppussa. Folkmängd vid slutet af år 1906.	Vuonna 1906 syrtyneet. Födde under år 1906.	Vuonna 1906 kuolleet. Döde under år 1906.	Kuolleita 1,000 asukasista kohti. Döde på 1,000 innevänare.	Barn under 1 år döda under året.	100:sta vuoden al- kana syntyneistä lapsista kuoli. Af 100 under året födda barn afleda. Lapsia alla vuoden kuolleita vuoden alkana.	11,8
Pudasjärven piiri: <i>Kuusamo</i> , Pudasjärvi, Taivalkoski. (Pudasjärvi).	23,696	777	401	16,9	92	11,8	
Kajaanin piiri: <i>Hyrnsalmi</i> , Kajaanin maaseurak., Kuhmoniemi, Paltamo, <i>Puolanka</i> , <i>Ristijärvi</i> , Sotkamo, <i>Suomussalmi</i> , Säränsniemi. (Kajaani.)	45,803	1,368	672	14,7	133	9,7	
Kuopio län.							
Iisalmen piiri: <i>Iisalmen maaseurak.</i> , Kiuruvesi, <i>Lapinlahti</i> , Nilsiä. (Iisalmi.)	60,890	2,179	1,136	18,7	238	10,9	
Pielisejärven piiri: <i>Juuka</i> , <i>Nurmes</i> , <i>Pielisjärvi</i> , <i>Rautavaara</i> . (Nurmes.)	36,288	1,350	795	21,9	146	10,8	
Tohmajärven piiri: <i>Ilomantsi</i> , <i>Kesälähti</i> , Kiihtelysvaara, <i>Kitee</i> , Pälkjärvi, Tohmajärvi. (Tohmajärvi.)	50,455	1,610	898	17,8	122	11,9	
Joensuun piiri: Eno, <i>Kaavi</i> , Kontiolahti, Kuusjärvi, <i>Liperi</i> , Polvijärvi, Rääkkylä. (Joensuu.)	51,862	1,924	1,129	21,8	261	13,6	
Kuopion piiri: <i>Karttula</i> , <i>Keitele</i> , Kuopion maaseurak., <i>Maaninka</i> , <i>Pielavesi</i> , Tuusniemi. (Kuopio.)	55,109	1,767	874	15,9	150	8,4	
Rautalammin piiri: <i>Hankasalmi</i> , <i>Leppävirta</i> , <i>Rautalampi</i> , Suonenjoki, <i>Vesanto</i> . (Suonenjoki.)	45,884	1,475	740	16,1	148	10,0	
S:t Michels län.							
Jorolsten piiri: Haukivuori, <i>Heinävesi</i> , <i>Joroinen</i> , <i>Juva</i> , Jäppilä, <i>Pieksämäki</i> . (Joroinen.)	47,155	1,392	840	17,8	175	12,6	
Savonlinnan piiri: Enonkoski, <i>Kangaslampi</i> , <i>Kerimäki</i> , <i>Puumala</i> , <i>Rantasalmi</i> , Savonranta, Sulkava, Sääminki. (Savonlinna.)	48,812	1,587	985	20,2	230	14,5	
Mikkelin piiri: Anttola, <i>Hirvensalmi</i> , <i>Kangasniemi</i> , Mikkelin maaseurak., Ristiina. (Mikkeli.)	41,367	1,272	677	16,4	146	11,5	
Helnotan piiri: <i>Hartola</i> , Heinolan maaseurak., <i>Joutsa</i> , Leivonmäki, Lühanko, <i>Mäntyharju</i> , <i>Syvä</i> . (Joutsa.)	47,019	1,400	904	19,2	191	13,6	
Viborgs län.							
Lappeenrannan piiri: Lappvesi, Lemi, Luumäki, <i>Savitaipale</i> , Suomeniemi, Taipalsaari, Valkeala. (Lappeenranta.)	55,844	2,019	966	17,3	230	11,4	
HamINAN piiri: Suursaari y. m. saaria, Kymi, Miehikkälä, Pyhtää, Sipola, Vehkalahti, Virolahti. (Hamina.)	50,708	1,662	807	15,9	192	11,6	

Läänit ja piirilääkäripilrit. Län och provinciailläkaredistrikt.	Väkiluku vuoden 1906 lopussa. Folkmängd vid slutet af år 1906.	Vuonna 1906 synyneet. Födde under år 1906.	Vuonna 1906 kuolleet. Döde under år 1906.	Kuolleita 1 000 asukasta kohti. Döde på 1 000 innevånare.	Barn under 1 år döda under året. Lapsia alle vuoden kuolleita vuoden alkana.	100:sta vuoden ai- kana syntyneistä lapsista kuoli. Af 100 under året födda barn afleda.
Viipurin piiri: <i>Johannes, Koivisto, Kuolemajärvi, Lavansaari y. m. saaria, Säkkijärvi, Uusikirkko, Viipurin maaseurak.</i> (Viipuri.)	86,930	3,072	1,861	21,4	496	16,2
Muolan piiri: <i>Heinjoki, Kivennapa, Muola, Rautu, Valkjärvi.</i> (Kivennapa, Raivola.)	50,158	1,794	1,225	24,4	290	16,2
Käkisalmen piiri: <i>Hiihola, Ilmes, Kaukola, Käkisalmen maaseurak., Metsäpirtti, Pyhäjärvi, Räisälä, Sakkola, Tiurula.</i> (Käkisalmi.)	36,731	1,223	737	20,1	157	12,8
Antrean piiri: <i>Antrea, Joutseno, Jääski, Kirvu, Rautjärvi, Ruokolahdi,</i> (Jääski.)	47,448	1,581	984	20,7	225	14,2
Kurkijoen piiri: <i>Jaakkima, Kurkijoki, Parikkala.</i> (Kurkijoki.)	35,685	1,153	715	20,0	174	15,1
Sortavalan piiri: <i>Ruskeala, Soanlahti, Sortavalan maaseurak., Ukuniemi.</i> (Sortavala.)	31,659	1,170	658	20,8	164	14,0
Salmin piiri: <i>Impilähti, Kitelä, Korpiselkä, Salmi, Suistamo, Suojärvi.</i> (Kitelä, Pitkäranta.)	36,702	1,379	852	23,2	257	18,6

C. Otteita kaupunkien terveystoimikuntain kertomuksista vuodelta 1906.

C. Utdrag ur de af städernas hälsovårdsnämnder afgifna berättelserna för år 1906.

Helsingfors. Med afseende på den totala förekomsten af akuta sjukdomar har år 1906 förhållit sig något gynnsammare än föregående år. Under 1906 anmäldes 23,629 akuta sjukdomsfall mot 26,112 år 1905. Detta motsvarar för år 1906 en sjuksiffra af 202 på 1000 innevånare samt för år 1905 en sjuksiffra af 236 på 1000 personer.

Bland de bland stadens lutherska befolkning inträffade dödsfallen må här framhållas följande sjukdomsgrupper, hvilka äga en särskild betydelse för de allmänna hälsovårdsförhållandena: 1. Tuberkulösa sjukdomar: lungsot, tuberkulös meningit och tuberkulos i andra organ, summa 367 fall, eller 23,6% af hela antalet dödsfall och 3,1 på 1000 innevånare. 2. Mag- och tarmkatarr 214 eller 13,8% af dödsfallen och 1,8 på 1000 innevånare. 3. Akuta lungsjukdomar: lunginflammation och lungkatarr, 156 fall eller 10,0% af hela antalet dödsfall och 1,3 på 1000 innevånare. 4. Kontagiösa och miasmatiske sjukdomar eller s. k. infektionssjukdomar inalles 89 fall eller 5,7% af dödsfallen och 0,8 på 1000 innevånare.

Stadsbarnmorskan har under året gratis förlöst 22 barnsängskvinnor.

De 6 i stadens tjänst anställda kommunala sjuksköterskorna (diakonissor) hafva biträdt distriktsläkarene vid vården af medellösa sjuka samt under året besökt 2,861 patienter, sjukbesökens antal voro 27,751.

Hälsovårdsnämnden har under året hållit 40 sammanträden. Vid dessa hafva förutom en mängd löpande ärenden, åtskilliga frågor af större vikt varit föremål för behandling.

Den 5 april beslöt Nämnden att till Stadsfullmäktige ingå med framställning om förändring af instruktion för distriktsläkarene och insända Nämnden tillika ett af densamma utarbetadt nytt förslag härtill.

Den 23 november ingick Nämnden till Stadsfullmäktige med framställning om anställande vid stadens laboratorium för sanitära undersökningar af en

läkare med special insikter i bakteriologi, åt hvilken skulle uppdragas att verkställa undersökning ej allenast på difteriaciller utan och på tyfus och tuberkelbaciller samt gonokocker, enär det utan dylik bakteriologisk undersökning ofta är omöjligt att med säkerhet kunna afgöra, huruvida sjukdom innebärande fara för smittas spridning föreligger.

Samtliga bakteriologiska undersökningar borde åt obemedlade äfvensom då de utföras på grund af Hälsovårdsnämndens föreskrift verkställas utan ersättning, men åt bemedlade emot afgift af exempelvis 5 mk för undersökning på tyfusbaciller och gonokocker och 3 mark för undersökning på difteri- och tuberkelbaciller.

Emedan någon erfarenhet ännu icke förefinnes om mängden af det arbetet den ifrågavarande läkaren komme att erhålla, har Nämnden tänkt sig honom antagen tillsvidare endast på ett år mot ett arvode af 2,400 mark.

Denna framställning bifölls af Stadsfullmäktige den 11 december.

Den 11 januari beslöt Nämnden med anledning af stadsfullmäktiges beslut att bevilja 3000 mark för åtgärder till förekommande af uppkomsten af sotande rök, att tillsätta en s. k. rökinspektör, att anslå tjänsten ledig att ansökas. Bland sökandena antogs till tjänsten den 25 i samma månad ingenjören friherre Edvard Cedercreutz.

Sedan friherre Cedercreutz omedelbart därpå begynt anställa observationer öfver de inrättningar i staden, från hvilkas skorstenar sotande rök i anmärkningsvärd grad utströmmade, inlämnade han vid Nämndens sammanträde den 5 april en förteckning öfver berörda inrättningar samt uppgaf tillika, hvad han i hvarje särskildt fall ansåg böra vidtagas för olägenheternas afhjälpan. Denna förteckning och dessa anvisningar insändes därpå af Nämnden till Magistraten jämte det Nämnden förklarade sig vara ense med friherre Cedercreutz om de utaf honom föreslagna åtgärderna.

På anmodan af Nämnden inlämnade friherre Cedercreutz — sedan rökfrågan åter vid några sammanträden varit under behandling — den 29 november en berättelse öfver sin värksamhet såsom rökinspektör.

Resultatet af de vidtagna åtgärderna hade varit synnerligen tillfredsställande. Af rökobservationerna hade framgått, att röken från de industriella anläggningarna betydligt aftagit i intensitet.

Ur berättelsen framgick vidare, att i staden finnes ett flertal ångpanneanläggningar, där förändringar vore af nöden, men där det var svårt att förmå respektive ångpanneegare till nödiga åtgärder för rökens bekämpande, emedan några andra bestämningar angående ångpanneanläggningar i staden och deras skötsel än § 19 i hälsovårdsstadgan af den 22 Dec. 1879 icke fanns och denna

§ icke gaf myndigheterna den befogenhet i förevarande afseende, som önskligt var. Med anledning häraf beslöt Nämnden den 6 december att ingå till stadsfullmäktige med anmälan om hvad i andra länder uti förevarande afseende tillgjorts samt hämställan om kompletterande af stadens byggnadsordning med följande stadganden:

1) Ångpanne eller annan industriel eldstad må ej i staden anläggas eller förändring i sådan anläggning vidtagas utan af Magistraten, efter Hälsovårdsnämndens hörande, meddeladt tillstånd. Ansökan om sådant tillstånd bör upptaga noggrann beskrifning af anläggningens ändamål, pannors och eldstäders antal och art, samt eld- och sotytta äfvensom till anläggningen hörande rökkanalers och skorstenars dimensioner. Dessutom bör uppgift lämnas på den maximala belastning, för hvilken anläggningen afsetts samt hvad i öfrigt af Magistraten erforderligt anses. Sådan eldstad får ej utan särskildt tillstånd å bostadstomt uppföras.

2) Ångpanna eller annan industriel eldstad i staden bör vara försedd med murad skorsten af sådana dimensioner, att eldstadens dragbehof äfven vid största tillåtna belastning tillgodoses. Skorstenen bör i dess fulla höjd vara uppförd af sten och får dess höjd ej understiga 25 meter, räknadt från marken.

3) Vid öfverträdelse af ofvanstående föreskrifter eger Magistraten, i fall så nödvändigt pröfvas, förbjuda användande af inrättningen.

Tillika skulle hos Stadsfullmäktige hemställas om beviljande af ett anslag om 3,000 mark för rökinspektionens fortfarande uppehållande. Af detta anslag skulle 1,200 mark användas till aflönande af en rökinspektör och 1,800 mark för en maskinist och profeldare.

Till Nämndens framställning om beviljande af ofvannämnda anslag på 3,000 mark biföllo Stadsfullmäktige den 15 januari 1907.

Sedan drätselkammaren uppdragit åt stadens Byggnadskontor bland annat att inkomma med förslag till inrättande af en stadsarkitektstjänst vid nämnda kontor och byggnadskontoret, jämte det detsamma fullgjordt det gifna uppdraget, framhållit, att åt bemälda arkitekt måhända kunde anförtros verkställandet af de syner i arbetares och mindrebemedlades bostäder, hvilka under innevarande år egt rum på Hälsovårdsnämndens föranstaltande, anmodade Drätselkammaren Nämnden den 25 oktober att med utlåtande i ärendet inkomma.

Vid öfvervägande af detta ärende gjorde sig den åsikt gällande, att därest bostadssynerna skulle anförtros stadsarkitekten, skulle synerna antagligen därpå

blifva lidande, enär arkitekten lätt komme att uppfatta sin värksamhet såsom stadsarkitekt såsom hufvudsak och bostadssynerna som bisak. Antagligt var ock, att han af sina öfriga göromål, bland annat uppvaktningar vid Magistraten och Drätselkammaren blefve så upptagen, att hans tid icke skulle medgifva värkställandet af bostadssyner i den omfattning, som önskligt var.

Under sådana förhållanden och då det var af synnerlig vikt att synerna ifråga och af dem föranledda underhandlingar med gårdsegarena värkställas med intresse, omsorg och noggrannhet samt på ett för alla parter lämpligt sätt, fann Nämnden, med fästadt afseende, jämväl därå, att utgifterna för staden enligt byggnadskontorets förslag icke blefve mindre än för närvarande, att bostadssynerna äfven framdeles borde värkställas utaf en af Nämnden särskildt för ändamålet antagen arkitekt.

På af Hälsovårdsnämnden den 25 april 1904 hos Stadsfullmäktige gjord framställning uppdrogo Stadsfullmäktige i bref af 26 oktober sagda år åt Hälsovårdsnämnden att uppgöra förslag till hälsovårdsordning för Helsingfors stad. Förste stadsläkaren professor Sucksdorff anmodades då af Nämnden, att till Nämnden inkomma med närmare förslag i ämnet och i enlighet med hans förslag har Nämnden under särskilda sammanträden genomgått och i första läsningen godkänt följande kapitel, afsedda att i hälsovårdsordningen ingå, nämligen:

1. *Renhållning:*

- a) Gator, torg och öppna platser.
- b) Afträden, klosetter, soplådor m. m.
- c) Renhållning inom gård.
- d) Orenlighetens bortforslande.
- e) Upplagsplatser för orenlighet.

2. *Handel med matvaror:*

- a) I butik.
- b) Å stadens torg samt från farkoster, förtöjda vid hamnarne.
- c) Särskilda bestämmningar angående handeln med mjölk.
- d) Särskilda bestämmningar angående handeln med kött.
- e) Transport af matvaror.
- f) Emballering af försålda matvaror.

3. *Tillvärningsställen för matvaror och läskdrycker:*

- a) Bagerier, konditorier och korfmakerier.
- b) Tillvärningsställen för läskdrycker och mineralvatten.

- c) Tillvärningsställen för svagdricka, mjöd m. fl. likartade drycker.
4. Om restaurationer, matserveringar, folkök, kaféer, konditorier och utskänkningsställen för maltdrycker.
 5. Om hoteller, resandehem. gästgifveri, emigrant- och sjömanshem, natt-härbergen och s. k. bondstugor.
 6. Om förvaringsrum för födoämnen.
 7. Om vården af fosterbarn.

I frågan om ett kommunalt slakthus beslöt Nämnden den 15 febr. hemställa att Stadsfullmäktige ville besluta

att kvarteren N:ris 274, 275, 278 och 279 i 10:de stadsdelen af denna stad, måtte, jämte mellanliggande gator, reserveras till plats för uppförande af ett kommunalt slakthus samt anläggning af till detsamma hörande kreaturstorg;

att de för närvarande utarrenderade kvarteren N:ris 272, 273, 276 och 277 icke måtte försäljas utan förbehållas staden för eventuel utvidgning af slakthuset eller annat kommunalt behof;

att uppdraga åt tvänne personer — en arkitekt och en hygieniker eller veterinär — att införskaffa den utredning om slakthus å utrikes orter, som Stadsfullmäktige tidigare ansett nödig.

Slutligen ville Nämnden meddela att stadens kontrakt med det bolag, som för närvarande disponerar öfver härvarande slaktinrättning utgår med år 1910, hvarför alla de vidtomfattande åtgärder, som äro nödvändiga för genomförande af förslaget i fråga borde vara därförinnan slutförda.

Den 22 februari anmälte föreståndaren för stadens laboratorium för sanitära undersökningar, magister Allan Zilliacus, att han vid undersökning af härstädes till saluhållna födoämnen i särskilda fall funnit dessa vara förfalskade genom tillsats af främmande ämnen. Sålunda hade kött befunnits vara prepareradt med sulfiter eller andra konserveringsmedel, korf varit färgad med konstgjorda färgämnen, lemonader och svagdricka beredda med tillsats af saccharin, punsch och viner tillredda genom användning af essencer, kaffeböner färgade m. m. Åtal, som i anledning häraf mot vederbörande väkts, hade i de flesta fall blifvit resultatlösa, emedan utredning icke kunnat förebringas om att de sålunda behandlade närings- och njutningsmedlen medfört skada för de personers hälsa, hvilka af dem förtärt.

Med anledning häraf och emedan Hälsovårdsnämnden icke ansåg sig kunna vidtaga åtgärder för åvägabringande af en komplettering utaf de hela landet rörande förordningarna, angående handeln med närings- och njutningsmedel och därmed i sammanhang stående frågor, beslöt nämnden i skrifvelse

af den 22 februari hemställa huruvida icke Medicinalstyrelsen ville taga saken under öfvervägande och vidtaga sådana mått och steg, som kunde befinnas erforderliga för uppnåendet af det utaf Nämnden framhållna syftmålet.

Den 29 mars inkom till Nämnden en skrifvelse, daterad den 9 i sagda månad, från Medicinalstyrelsen innehållande följande:

Enär af en emellan Magistraten i denna stad och Medicinalstyrelsen förelupen skriftväxling framgått, att kött och köttvaror, hvilka härstädes tillsaluhållas, preserveras med för hälsan skadliga ämnen, innehållande sulfiter, men att vederbörande försäljare af dylika för hälsan menliga födoämnen, af härvarande åklagare icke ansetts kunna ställas under laga åtal för slikt lagbrott på grund af att dessa näringsidkare icke egde vetskap om nämnda preserveringsmedels hälsovådlighet, får Medicinalstyrelsen, med hänvisande till § 36 i gällande hälsovårdsstadga och § 5 kap. 44 i gällande strafflag härigenom anmoda Hälsovårdsnämnden att genom anslag, kungörelser i ortens tidningar och på annat lämpligt sätt meddela vederbörande näringsidkare och allmänheten, att kött, preserveradt med salter, innehållande sulfiter, är hälsovådligt och att hvar, som håller till salu eller säljer på sådant sätt preserveradt kött eller produkter därpå är förfallen till ansvar enligt lag, äfvensom att tillsvidare i andra likartade fall till förekommande af försäljning af för hälsan skadliga födoämnen förfara på enahanda sätt.

Med anledning härpå beslöt Nämnden uppdraga åt professor Sucksdorff att genom anslag, kungörelser och på annat lämpligt sätt meddela allmänheten att kött, preserveradt med salter, innehållande sulfiter, enligt Medicinalstyrelsens ofvanberörda skrifvelse är hälsovådligt och att hvar, som håller till salu eller säljer på sådant sätt preserveradt kött eller produkter därpå är förfallen till ansvar enligt lag äfvensom att tillsvidare i andra likartade fall till förekommande af försäljning af för hälsan skadliga födoämnen förfara på enahanda sätt.

De å Hälsovårdsnämndens byrå diariiförda anmälningarnas antal utgjorde under året 858.

Med anledning af Hermanstads och Majstads m. fl. områdets införlifvande från den 1 januari med staden anställdes ytterligare en tillsyningsman med åliggande att öfvervaka samtliga sanitära förhållanden inom dessa områden.

I enlighet med Hälsovårdsnämndens förslag af den 14 september 1905 hafva benämningarna „förste tillsyningsman“ och tillsyningsman för öfvervakande af handtverkerier och arbetsplatser utbytts den förre emot „hälsovårdsinspektör och den senare mot „inspektör för handtverkerier och arbetsplatser.“

De af inspektörerna och tillsyningsmännen utförda förrättningarna utgjorde under året 89,303 och har föranlett till 7,130 anmärkningar och 22 anmälningar till Magistraten, 11 till Rådstufvurätten och 12 till Hälsovårdsnämnden.

Mjölksbutiksynerna, hvilka under året utgjorde 2,071, föranledde till 39 anmärkningar. Dessutom hade till byrån anmälts, att en butiksinnehafvares barn hade difteri. (Desinfektion verkställdes).

Af under året tagna 4,829 mjölkprof befunnos 324 eller 7% vara underhaltiga och hafva med anledning häraf 164 personer blifvit hos Magistraten anmälda för försäljning af underhaltig mjölk samt äfven i de flesta fall ådömda böter.

Kontrollen öfver kötthandeln på stadens torg har, samtidigt med lifsmedelskontrollen öfverhufvud, utöfvats af tillsyningsmannen öfver handeln med lifsmedel genom dagliga besök på torget under den tid handeln med lifsmedel där pågått. Kontrollen öfver köttbutikerna såväl i staden som i saluhallarna vid Västra Kajen, i Hagnäs hallarna, i Hermeshallarna, i Falkenshallarna och i Sandvikshallarna, har skett genom ofta upprepade besök i dem.

Ordning och snygghet i köttbutikerna har varit mindre god. Detta synes bland annat däraf, att under året utförda 744 syner i dem gifvit anledning till 134 anmärkningar mot renhållning.

Köttförsäljningen på torgen har ofta lämnat åtskilligt öfrigt att önska, hvilket synes däraf, att vid 877 syner på torgen 197 anmärkningar blifvit gjorda. Största delen eller 112 hänföra sig till orena blusar, förkläden, ärgiga vågar, bristfälliga eller bristfälligt rengjorda köttstabbar eller huggbänkar samt att försäljarna ofta suttit på köttstabben eller huggbänken samt 29 emot vårdslös och osnygg kötransport.

I saluhallarna hafva 1,118 syner med 6 anmärkningar blifvit gjorda.

För tillsats till kött af större mängder sulfiter, åtalades vid Rådstufvurätten 20 kötthandlare, af hvilka 6 blefvo dömda till 40 marks, 6 till 25 marks och 7 till 15 marks böter; 1 hade aflidit under den tid processen varade.

Till Rådstufvurätten gjordes anmälan om att ett parti sjöskadadt, amerikanskt fläsk, som jämte annat från ångfartyget Baltic upptaget gods försålt å auktion och beslagtogs, då köparen ej ombestyrte dess användning till tvålfabrikation och det därför befarades komma att begagnas såsom födoämne. Fläsket kasserades och kostnaderna kvittades parterna emellan.

Handeln med färsk fisk i stadens hamnar och torg har lämnat mycket öfrigt att önska. 56 anmärkningar äro antecknade, föranledda däraf, att för-

säljarena breda ut fisken på smutsiga marken i och för sortering och lämna små fisk att ligga kvar eller kasta den i sjön, ej hafva någotslags underlag under sina korgar, att de blöta sina användna korgar och sina trasor i hamnbassinens orena vatten och därefter fukta fisken med trasorna, att fisken vägts lefvande på betsmän (har föremmit 3 gånger).

Antalet i staden befintliga korfmakerier utgjorde vid utgången af året 10.

Öfvervakandet af efterlefnaden af de för dem fastställda regler har skett genom i dem under året anställda 63 besök, hvilka föranledt till 27 anmärkningar.

Vid utgången af 1906 utgjorde antalet af i staden befintliga och af hälsopolisen kända bagerier och konditorier 140, däraf 32 större och 108 mindre s. k. hembagerier. I samtliga bagerier och konditorier hafva under året af hälsovårdspolisen anstälts 642 syner, hvilka föranledt till 212 anmärkningar angående snyggheten i bagerierna, 4 angående lagerrum och källare samt 41 angående arbetarenes arbets- och sängkläder.

Vid utgången af år 1906 utgjorde antalet af de butiker, i hvilka matvaror hållas till salu 216.

Matvarubutikerna, hvilka under året utgjorde inalles 1,908, föranledde till 203 anmärkningar mot bristande snygghet i butikerna, 29 mot oordning i medvaror öfverfulla butiker, 9 mot lagerrum och källare, 16 mot stark stank förorsakad af petroleum och andra starkt luktande varor såsom tobak lädervaror m. m.

Mot smör- och brödförsäljarna på torgen hafva 13 anmärkningar blifvit gjorda för snuskiga stånd.

Mot bär- och grönsaksförsäljare har gjorts 17 anmärkningar. 7 judiska handlande hafva af polisen blifvit förbjudna att handla med ruttna äppelbitar, russin och torkade frukter.

Anmälan gjordes till Magistraten om en charkuteributik i gården N:o 19 vid Albertsgatan, att densamma ligger till altför stor del af sin höjd under markens nivå och saknar eldstad. Magistraten förbjöd vid 100 marks vite rummets upplåtande till butik efter den 1 januari 1907.

Anmälan gjordes till Magistraten om ett större lider i villan Taipale 2 a, hvilket användes till upplagsplats för ett stort parti surkål och befans vara ytterst bristfälligt och i hög grad orent. Lidret skulle enligt Magistratens beslut tömmas inom en vecka och förbjöds dess vidare användande vid 100 marks vite.

Under året har af hälsopolisen kasserats 1,274,75 kilo matvaror. Dessutom beslagtogs 2 partier kristallsalt 1.250 kilo.

De för öfvervakande af renlighetsförhållandena inom gårdarna verkställda synerna utgjorde 12,979, hvilka föranledde till 4,394 anmärkningar.

Med anledning däraf att under 1905 och 1906 i staden förekommit ett antal fall af förgiftning med lutsten samt vid anställd undersökning visat sig, att de handlande, hvilka i sina butiker försålt sådan, icke rättat sig efter bestämmingarna i Förordningen om handeln med gift och giftiga ämnen (se årsb. 1905 sid. 196) gjordes af förste stadsläkaren till Rådhusrätten anmälan om att 9 handlande utan af Guvernören utvärkadt tillstånd tillsaluhållit lutsten samt fälades samtliga till 10 marks böter.

Under år 1906 utbetalades genom hälsovårdsnämnden en premie af 10 penni per stycke för inalles 18,765 dödade råttor.

Å laboratoriet för sanitära undersökningar utfördes inalles 6,787 undersökningar; 833 på uppdrag af privata personer samt 5,949 å försmål som anskaffats genom laboratoriets försorg eller inlämnats af stadens myndigheter. I de sistnämnda äro dock inberäknade 2,573 förprof, som utförts i mjölkbutikerna.

Å profven på oskummad mjölk voro 19% underhaltiga; högsta fetthalten 5,5%, lägsta 1,8%. — Af profven å skummad mjölk voro 13,5% underhaltiga; högsta fetthalten 2,55%, lägsta 0,25.

Försöken med rening af kloakvatten i den för ändamålet byggda försöksinrättningen fortgingo under året. Innalles undersöktes kemiskt 124 prof å kloakvatten. I kemiskt afseende visadé de prof, som behandlats i reningsbassinerna en betydlig förbättring, men i fysikaliskt afseende var resultatet ej tillfredställande.

Polikliniken för tuberkulösa har likasom tillföre varit inrymd å Maria sjukhus. Hela antalet under år 1906 behandlade sjukdomsfall uppgår till 608 och antalet polikliniska besök till 1,480. Af de behandlade befunnos 194 tuberkulösa.

Polikliniken har lämnat de tuberkulösa sjuka icke blott läkarevård, utan i mån af sina tillgångar jämväl materiellt understöd, samt därjämte sträfvat att bland de sjuka och deras anhöriga sprida kännedom om tuberkulosens natur och sätten för dess utbredning.

För att såvidt möjligt motarbeta tuberkulosens spridning till de sjukas omgivning, hafva åt patienterna utdelats på svenska och finska språket tryckta råd och föreskrifter i hygieniskt hänseende. Dessutom har hvarje tuberkulosist till låns erhållit en spottkopp (antingen i fickformat eller större emaljerad), de medellösa därjämte lysol gratis i och för desinfektion af upphostningarna. Vid afflyttning eller dödsfall har, där sådant utan olägenhet kunnat ske, genom

poliklinikens förmedling desinfektion af den sjukes bostad utförts af hälso-polisens desinfektionspersonal; vid dödsfall hafva därjämte den sjukes sängkläder och klädespersedlar decinficerats å stadens decinfektionsinrättning.

För vinnande af kännedom om de sjukes bostads- och hemförhållanden, deras lefnadsvanor och medellöshetsgrad hafva besök gjorts i deras hem genom den vid polikliniken anställda diakonissan, som äfven lämnat sängliggande patienter nödig handräckning i sjukvård. Under årets lopp har diakonissan haft under sin omvårdnad 151 sjuka och hos dem gjort 2,261 besök. Härtill komma ytterligare 96 besök i och för anskaffande af bostäder och lifsförnödenheter åt de sjuka.

För att motarbeta tuberkulosens spridning, har polikliniken sträfvat att ått tuberkulosister, hvilka varit inneboende hos friska familjer, anskaffa särskilda bostäder. Under år 1906 har polikliniken sålunda, liksom fallet var under föregående år, upphyrat en särskild lokal för ogifta, af tuberkulos lidande kvinnor, hvilka saknat eget hem. I lokalen, hvilken till en början bestod endast af ett rum och tambur, men den 1:sta juni 1906 utvidgades med ytterligare ett rum, kunna 7 kvinliga tuberkulosister gratis eller mot en måttlig ersättning erhålla lämplig bostad. Lokalen, hvilken inredts af polikliniken, står under dennas uppsigt. Polikliniken har jämväl ombesörjt uppvärmningen och belysningen af lokalen äfvensom tvätten af sänglinnet. Under början af året upphyrde och inredde polikliniken å annat ställe i staden jämväl tvänne rum för manliga, ogifta tuberkulosister, hvilka saknade bostad och af brist på utrymme icke kunde intagas å stadens sjukhus. Under våren, då den nya tuberkulospaviljongen å fattiggården öppnades, öfverflyttades emellertid dessa manliga patienter till nämnda paviljong, hvarefter lokalen utrymdes och desinficerades.

Till årsberättelsen är fogad en af hälsovårdsinspektören, med. lic. Elis Roos utförd undersökning: Bidrag till kännedomen om tuberkulosen i Helsingfors samt Årsberättelse från Maria sjukhus i Helsingfors för år 1906 afgifven af Ina Rosqvist.

Borgå. Allmänna hälsotillståndet och de hygieniska förhållandena i Borgå stad voro under större delen af år 1906 tillfredsställande och gånvo ej anledning till några mera omfattande åtgärder af hälsovårdsnämnden. Under året har nämnden sammanträdt 8 gånger. Tillsyningsmannen har utfört sammanlagt 482 särskilda besiktningar, af hvilka 46 gifvit anledning till anmärkningar, 35 för bristande snygghet vid handel med lifsmedel, i korfmakerier, slakterier och bagerier, 5 för ohygieniska lokaler o. s. v.

Under året afledo 12 personer i tuberkulos hvilket antal är betydligt lägre än under föregående år, det utgör endast 2 per tusen invånare.

Lovisa. Under år 1906 hafva talrika fall af difteri förekommit i Lovisa stad. Stadens epidemisjukhus har under större delen af året varit öppet och har, då samtidigt fall af difteri och skarlakansfeber förefunnits, ett extra sjukhus upphyrts och inrättats. I öfrigt har stadens hälsotillstånd icke erbjudit någonting anmärkningsvärdt.

Ekenäs. Hälsovårdsnämndens verksamhet, såvidt den hänför sig till den allmänna hälso- och sjukvården på orten, har under året icke tagits i anspråk i någon högre grad än eljes. Hälsovårdsnämnden sammanträdde under år 1906 fem gånger.

Förutom de två å sjukhemmet anställda sjuksköterskorna aflönade staden dessutom en stadssjuksköterska hvilken senare befattning under året ombildades till ordinarie tjänst och faststälde Stadsfullmäktige instruktion och reglemente för nämnda syssla.

Hangö. Medeldödligheten för året utgör 20,9 på 1000 invånare, en för Hangös förhållanden synnerligen ogynnsam siffra. Det är den sällsynt våldsamma kombinerade skarlakans- och difteriepideemi, hvilken sedan slutet af augusti månad härjat i staden, som framkallat den höga dödligheten och är det barn från 1 till 10 års ålder, hvilka i främsta rummet angripits och dukt under för densamma.

Under maj månad uppstod plötsligt flera fall af tarntyfus på ett jämförelsevis väl begränsadt område. Vid efterforskning framgick det att samtliga insjuknade begagnat vatten från en och samma brunn. Sedan denna smitt-härd till att börja med stängts och sedan oskadliggjorts, aftogo fallens antal hastigt utan att sjukdomen lyckats vinna spridning till omgifvande gårdar.

Under den kalla delen af året ansatte en icke synnerligen svårartad kik-hosta det unga Hangö.

Hangö badanstalt besöktes senaste sommar af 1042 badgäster och voro af dessa 252 inskrifna såsom kurgäster.

En af kommunen anställd ambulatorisk sjuksköterska har jämväl under år 1906 lämnat kostnadsfri sjukvård i mindre bemedlade hem.

För sanitära förseelser hafva 23 personer blifvit åtalade och 18 dom- fällda.

Hämeenlinna. Terveyshoitolautakunta on kysymyksessä olevan vuoden kuluessa kokoontunut 14 kertaa.

Yleisen terveyshoidon suhteen ei vuoden 1906 kuluessa ole lautakunnan puolelta ryhdytty mihinkään erityisesti mainittavampaan toimenpiteeseen, on ainoastaan koetettu valvoa yleisiä terveyshoidollisia oloja ja missä tuntuvampia

puutteita esiintyi saada ne autetuiksi. Tässä suhteessa ovat edelleenkin yksityisten omistamat, enemmän tahi vähemmän mielivaltaisesti tehdyt likaviemärijohdot antaneet lautakunnalle tuntuvasti työtä, niitä kun on koeteltu järjestellä ja muuten saada helposti silmällä pidettävälle kannalle. Viimeksi mainitussa tarkoituksessa päätti terveyshoitolautakunta kokouksessaan 8/II. kääntyä Maistraatin puoleen pyynnöllä, että talojen n:rot 6, 10, 34, 65, 104, 105, 120, 121, 131 ja 134 omistajat, joiden taloissa tiedettiin löytyvän likavesijohtoja, johtaen likaveden sellaisenaan joko suorastaan järveen tahi kaupungin ympärillä olevaan suohon, velvoitettaisiin johtoihinsa laittamaan saostuskaivot.

Vuoden kuluessa täytyi terveyshoitolautakunta ryhtyä erinäisiin toimenpiteisiin muiden muassa kolmessa tapauksessa epäterveellisten asuntojen ja niinkään kolmessa tapauksessa puutteellisten ulkokuoneiden tähden.

Kulkutautien suhteen ei terveyshoitolautakunnan ole tarvinnut ryhtyä mihinkään mainittavampaan toimenpiteeseen. Huomautettakoon ainoastaan, että vuoden lopussa Tervakoskella sattuneiden isorokkotapausten tähden valmistettiin kaupunkilaisille tilaisuus uusimaan rokotuksensa.

Terveyspoliisin tekemät tarkastukset vuonna 1906 tekevät 4,577.

Terveyspoliisin toiminnasta huomautettakoon vielä että v. 1906:n kuluessa poistettiin torilta sairauden tähden 9 elukan lihat ja teurastushuoneelta 2 tuberkuloosin lehmän lihat. Likasen käsittelyn tähden on torilta poistettu 5 kuormallista lihaa ja 1 voikuorma. Jälleenmyyjiltä on pilaantumisen tähden turmeltu 17 kg. kaloja. — Poliisilaitoksen välityksellä on varotettu 6 henkilöä.

Desinfisioimista on vuoden kuluessa toimitettu 8 kertaa. Itse desinfisioiminen on suoritettu Ligner'in koneella.

Tampere. Terveyshoitolautakunta kokoontui vuoden kuluessa 15 kertaa; pöytäkirjan § määrä oli 113.

Lautakunnan toimista yleisen terveys- ja sairashoidon alalla v. 1906, mainittakoon seuraavat:

Kaupungin aluelääkärit lähettivät lautakunnalle kirjallisen ehdotuksen että terveyshoitolautakunta tekisi valtuustolle ehdoituksen että tänä kevänä muutettaisi mainitut virat vakinaisiksi. Ehdotusta kannatti lautakunta yksimielisesti ja teki asiasta anomuksen valtuustolle. Kokouksessaan Maaliskuun 7p:nä hyväksyikin valtuusto tämän, joten aluelääkärien virat nyt täytetään vakinaisesti.

Maaliskuussa pyysi Lääkintöhallitus lautakunnalta selitystä siitä, miks'ei viime aikoina enään ole lähetetty raportteja venerisistä tarkastuksista. Tähän vastasi lautakunta, että, sekä tarkastuspaikka että tarkastuslääkäri ovat kyllä olemassa, mutta tarkastettavia ei ole enään, sillä osan prostitueeratuista otti eräs „Siveellisyysseura“ turvakotiinsa ja loput ovat lähetetyt ojennuslaitokseen.

Mutta elokuussa ilmoitti poliisimestari kaupungissa löytyvän ainakin 25 ammattihaureutta harjoittavaa naista, jotka ovat ilman tarkastusta. Poliisimestari oli pyytänyt Kuvernööriltä tietoa miten näitten kanssa olisi meneteltävä ja oli Kuvernööri kehoittanut kääntymään terveystoimikunnan puoleen. Syy miksi ei tarmokkaampiin toimiin ryhdytty oli siinä, että tiedettiin Senaatin harkitsevan kysymystä laillistetun prostitutionin poistamisesta.

Rahatoimikamari pyysi lautakuntaa tarkastuttamaan veden Pyhäjärvestä Palomäen rannassa, olisiko se siksi puhdasta että sinne voisi rakentaa uuden ja suuren uimalaitoksen. Tutkimuksista selvisi että Pyhäjärveen tuleva kloakkivesi ei ainakaan sillä kohtaa turmele järven vettä, sillä kloakkivedessä olevia aineksia ei ollut niissä yhdeksässä, eri aikoina otetussa näytteessä, jotka tutkittiin. Paikka on muuten kaikin puolin sopiva, mutta arveli kaupungin insinööri, että niille seuduille tulisi lähimmässä tulevaisuudessa mahdollisesti johdettavaksi uusi likaviemäri kaupungin läntisimmästä osasta.

Kun syksyllä tutkittiin kaupaksi tarjottua hakattua lihaa, niin huomattiin että kaikki tšekäläiset lihakauppiat käyttivät lihan säilytys-suolana natriosulfiittia, joka kyllä pitää lihan kauniina, mutta on samalla terveydelle vahingollista. Lautakunta kielsi heti ilmoituksilla kaupungin sanomalehdissä sen käytön ja loppuikin käyttö siihen, sillä sen jälkeen ei tavattu sitä kuin parissa näytteessä.

Rottasotaa on jatkettu samaan tapaan kuin edellisinäkin vuosina. Tapettuja rottia on ostettu 10 pennillä kappale joka arkiaamu ja on tähän taroitukseen käytetty 4,215: 65 p.

Saadakseen tämän rottien hävittämisen tehokkaammaksi ja huokeammaksi kehoitti rahatoimikamari lautakuntaa ottamaan selvän, olisiko syytä hankkia rottakoiria. Lautakunta kääntyi silloin Turun terveystoimikunnan puoleen, joka oli kokeillut rottakoirilla, ja kysyi mitä kokemuksia siellä oli saavutettu. Vastauksessaan ilmoittivat Turussa olleensa tyytyväisiä tuloksiin ja päätti lautakunta silloin ehdottaa että kaupungin laitoksiin kuten vaivaistalolle, halkeihin, kaupungintaloon, y. m. hankittaisi rottakoiria.

Terveystoimikunnan tarkastusasema on ollut yleisön käytettävänä sekä määräaikoina aamupuolella päivää että tavallisesti muinakin aikoina päivällä, mikä on johtunut aseman vuosi vuodelta lisääntyvästä työstä.

V. 1906 tehtiin 730 maitotarkastusta, etupäässä rasvamäärän, vedenpitoisuuden ja puhtauden suhteen. Keskimääräinen rasvaprocentti oli 3,48 % (edellisenä vuonna 3,67 %). Ala-arvoista maitoa tavattiin 27 kokeessa ehjää maitoa sekä 11 kuorittua maitoa. Minkäänlaiseen edesvastaukseen ei näitten myyjä ole saatettu, vaan on heitä ainoastaan muistutettu.

Eheän maidon rasvamäärän alin vaatimus on Tampereella koko joukon alempi kuin muilla seuduilla nim. 2,5⁰/₀, mutta on lautakunnassa ollut puhetta sen korottamisesta. Helsingissä on se ollut 2,9⁰/₀.

Terveyspoliisien toiminta, joka edelleenkin on kohdistunut puhtauden pidon valvomiseen kaupungin alueella, myytäväksi tuodun ruokatavaran silmällä piitoon sekä toimenpiteisiin tarttuvien tautien ehkäisemiseksi, on ollut järjestetty kuten edellisinäkin vuosina.

Tauluista käy selville että terveyspoliisit yhteensä ovat tehneet 49,142 tarkastusta. Muistutuksia ja varoituksia on tehty yhteensä 1,107; sakotettu on näistä 5.

Asuinhuoneitten puhdistamista, desinfioimista on toimitettu 136 huoneustossa, jolloin yhteensä 314 asuinhuonetta on puhdistettu.

Mitään suurempia töitä yleisen terveydenhoidon alalla ei ole v. 1906 Tampereella tehty. Kaupungin viranomaiset ovat kyllä yleisterveydellisessä suhteessa koettaneet poistaa niitä epäkohtia mitä on huomattu. Ne kaksi vuotta, jotka talonomistajat saivat pidennystä laittaakseen lantaruomansa uuden rakennusjärjestyksen määräämään kuntoon, päätyivät heinäkuussa ja ovat nyt kaikki ruumat paria poikkeusta lukuunottamatta vaaditussa kunnossa.

Likaviemäri on nyt rakennettu n. k. Armonkalliollekin, joten siellä kaikki talot voivat johtaa likavetensä mukavasti pois.

Uuden teurastushuoneen rakentaminen ei tänäkään vuonna toteutunut, vaan on se vieläkin toivomuksena kuten 10 v. takaperin eikä näytä varmalta saadaanko se vielä ensi vuonnakaan rakennetuksi.

Lahki. Sittenkun Lahden kaupungin valtuusto huhtikuun lopulla vuonna 1906 oli päättänyt asettaa terveydenhoitolautakunnan, kokoontui terveyshoitolautakunta ensimmäiseen kokoukseen kesäkuun 9 päivänä. Sittenkin on lautakunta kokoontunut vuoden kuluessa 5 kertaa. Terveydenhoitolautakunta on toimittanut useita tarkastuksia terveydellisten epäkohtain suhteen, jotka tarkastukset ovat antaneet aihetta, muistutuksiin asianomaisille talonomistajille puutteellisten ulkohuoneiden korjaamiseksi, ja epäterveellisten likaviemärien sulkemiseksi y. m. Pääosa terveydenhoitolautakunnan työstä tilivuoden kuluessa on suoritettu terveydenhoitosääntöjen laatimiseksi, ja olivat nämä säännöt vuoden lopussa jo mil'ei valmiit, ainoastaan viimeistelemistä vailla.

Kun syksyn kuluessa kaupungissa ilmestyi useita differitis-tapauksia, teki lautakunta 9 p. marraskuuta Valtuustolle ehdotuksen tilapäisen kulkutautisairaalan hankkimiseksi vähintään 10 sairasta varten.

Keuhkotuberkuloosiin on kuollut 7, siis 2,15 tuhatta asukasta kohti.

Åbo. Af hälsovårdsnämnden höllos under året tjugufyra ordinarie sammanträden. Antalet paragrafer i nämndens protokoll för året uppgick till sammanlagdt 297.

Sedan stadsfullmäktige vid sammanträde den 5 oktober 1905 med förkastande af nämndens uti berättelsen för sagda år omförmälda hemställan att stadsfullmäktige ville förordna att i stället för den nedbrunna kolerabaracken en ny epidemipaviljong för kolerabehof skulle uppföras å kommunala sjukhusets område inom epidemiafdelningskomplexen, återremitterat ärendet till nämnden för uppgörande af nya, på mindre kostsamma principer fotade eskissritningar till en ny kolerabarack & denna ort, så insände nämnden, till fullgörande af sagda uppdrag, jämte skrifvelse af den 11 juni 1906 till stadsfullmäktige nya ritningar jämte beskrifning till ett kolerasjukhus afsedt att uppföras af trä & egolotten N:o 43 å stadens södra utmark. Emellertid kunde nämnden icke underlåta att uttala det nämnden fortsättningsvis vidblef sitt tidigare fastställda förslag att en af kommunala sjukhusets blifvande epidemipaviljonger måtte inredas med särskild hänsikt till att kunna mottaga kolera-patienter.

Bakteriologiska undersökningar för utrönande af difteriinfektion verkställdes fortsättningsvis året om med undantag af sommarmånaderna under hvilka endast enstaka fall af sjukdomen förekommo.

Emedan septic-tankanläggningarna i Brandkårshuset och länesjukhuset vid undersökning af prof af afloppsvätskor befunnits funktionera till den grad otillfredsställande att hvad beträffade Brandkårshuset tillflödet till inrättningen alls icke undergick afsedd sönderdelning och vidkommande åter länesjukhuset tankinrättningarna voro till den grad bristfälliga att tankbrunnarna i själfva verket icke voro annat än latringropar, beslöt nämnden den 6 oktober att i skrifvelse hos magistraten hemställa att förbud för vederbörande att låta använda septic-tankinrättningen i Brandkårshuset omedelbart måtte utfärdas att gälla intill dess inrättningen blifvit så iståndsatt att densamma funktionerade fullt tillfredsställande, hvarjämte nämnden i bref till länesjukhusets föreståndare uppmärksamgjorde denne om att sjukhusets septic-tankinrättning, hvilken blifvit förenad med stadens allmänna afloppsledning utan att behörigt tillstånd af stadsmyndigheterna därtill utverkats, iföljd af ofvan anmärkta bristfälligheter i anläggningen befunnits funktionera långt ifrån tillfredsställande, med uppmaning tillika att forderrastast ej allenast gå i författning om utverkande af berörda tillstånd utan och låta afhjälpa änsagda bristfälligheter samt i öfrigt försätta inrättningen i sådant skick att densamma komme att funktionera tillfredsställande.

Det hos magistraten äskade förbudet blef den 13 berörda oktober af magistraten utfärdadt, hvarjämte föreståndaren för länesjukhuset omedelbart vidtog åtgärder om afhjälpande af ofvan omförmälda bristfälligheter i sjukhusets septic-tankinrättning och utverkande af tillstånd till dess förenande med stadens afloppsledning.

Vid särskilda sammanträden under årets lopp behandlade nämnden ärendet, hvari stadsfullmäktige uppdragit åt nämnden att uppgöra och till stadsfullmäktige inkomma med förslag till ny hälsovårdsstadga för Åbo stad; men hann ärendet icke af nämnden under året slutbehandlas.

Under årets lopp blefvo sju mjölkförsäljare, på anmälan af nämnden, fällda till böter för det de tillsaluhållit underhållig mjölk, hvarutom nitton mjölkförsäljare tilldelades varning för enahanda förseelse.

Under året verkställde stadsläkaren med biträde af nämndens tillsyningsmän inspektioner uti samtliga handtverkerier å orten.

Dödligheten i lungdot utgjorde 3,11 på 1000 invånare.

Dödsfall i andra tuberkulösa åkommor utgjorde 3,88 på 1000.

Naantali. Terveyslautakunnalle on hankittu formaliinilamppu desinfisioimis eli huoneiden puhdistamista varten.

Istuntoja on terveyslautakunnalla ollut 5 erää.

Mariehamn. Liksom under föregående år har hälsovårdsnämnden äfven under år 1906 egnat nödig uppmärksamhet åt snyggheten i bagerierna, matvarubutikerna, läskdrycksfabriken, ölbryggeriet och rakstugan.

Under året hafva 32 desinfektioner blifvit gjorda af sundhetspolisen: 8 efter morbilli, 10 efter typhus abdominalis och 14 efter scarlatina. En brunn i en gård, hvarest typhusfall förekommit, desinfekterades och pumpades läns. I de gårdar, i hvilka typhusfall inträffade, rengjordes gårdsplanerna och brandgatorna omsorgsfullt.

Allmänna hälsotillståndet i staden under förlidet år var godt och skulle hafva varit ovanligt godt, om ej några epidemiska sjukdomar framför de andra skarlakansfebern skulle hafva drifvit upp morbiditetssiffran.

Den scarlatinaepidemi, som under december månad rasade i staden, ledde sitt upphof från två gossar, hvilka under senare hälften af november månad hade sjukdomen i lindrig form, därför ej anlidade läkare, utan besökte folkskolan såsom vanligt. Åtminstone den ena af dessa gossar var tämligen säkert smittad från Åbo. Genom att de fullt fjällande besökte folkskolan insjuknade i början af december — redan den 29 november anmäldes det första scarlatina-fallet — ett så stort antal barn i scarlatina, att epidemisjukhusets alla sängar belades med patienter och att redan den 5 och 6 december 3 extra sängar

måste iordningställas. Det oaktadt måste 12 patienter så godt sig göra lät isoleras i sina hem. Då stadens folkskola visat sig vara smittkälla, i det att scarlatinafall inträffat på alla afdelningar af densamma, stängdes den i början af december.

Uusikaupunki. Yleinen terveydentila kaupungissa on ollut jotenkin hyvä.

Terveydenhoitolaütakunnan toiminta on saatu tarmokkaammaksi sen kautta, että terveyspoliisi on palkattu koko vuodeksi, ennen vain kesäkuukausiksi ja ruokatavarain kauppaa ankarimmin valvottu, johon osaltaan on vaikuttanut vuoden kuluessa valmistunut uusi siisti teurastushuone.

Rauma. Terveydenhoitolaütakunta kokoontui vuoden kuluessa kaikkiaan 12 kertaa.

Kaupungin läpi juoksevan joen suhteen on jo monet vuodet vaadittu parannuksia terveydenhoidon kannalta.

Oli nimittäin totuttu pitämään kaupungin jokea, jossa poutakesänä vesi on hyvin vähissä, jonkunlaisena likaviemärinä. Siihen johdettiin likavesi saunoista, muutamista lähitaloista ja tehtaista; siinä huuhdottiin vaatteita, lioteltiin likasia lattiamattoja ja sinne heitettiin kaikenlaista törkyä. Tästä oli seuraus, että joesta, varsinkin kesäilloin, levisi ieltävä löyhyä ja vesi joessa oli toisin ajoin siksi myrkyllistä, että kalat joen loppuosassa kuolivat.

Tämän haisevan epäkohdan poistamiseksi on vuosien kuluessa tehty useita ehdotuksia ja kyselty neuvoja asiantuntijoilta. Ensimmäinen tulos näistä neuvotteluista on allaoleva lisäys kaupungin Terveyshoitosääntöön, jonka Keis. Senaatti vahvisti lokakuun 6 p:nä 1905:

„Kaupungin läpitse juoksevaan jokeen ei 10—1000 markan sakon uhalla saa heittää mitään kiinteitä jätteitä, eikä — lukuunottamatta sade- ja kevätvesiä — johtaa mitään likaa, lika- ja huuhtomavesiä, ei taloista, tarhoista, likakaivoista, hyyskistä, eikä tehtaista y. m., ellei vesi ole hyväksytyllä ja tarkoitustaan täysin vastaavalla tavalla vaarattomaksi tehty ja puhdistettu. Sama olkoon voimassa vaatteiden, mattojen, vuotien ja kaikenlaisten astiain pesemiseen nähden.“

Uusi pykälä päätettiin julaista noudatettavaksi 1 p:stä kesäkuuta 1906.

Vuoden kuluessa tuotiin poliisille noin 3,500 rottaa.

Lihan tarkastusta on kaupungin eläinlääkäri toimittanut myynnin aikana torilla. Tarkastus on näin ollen ollut puutteellinen, varsinkin koska eläinten sisäelimiäkään ei ole ollut nähtävissä. Vuoden kuluessa sattui ainoastaan kolmen naudan ja yhden vasikan lihat olemaan sellaiset että niitten myynti kiellettiin.

Syksyllä ruvettiin rakentamaan lihantarkastusasemaa, joka vuoden vaihteessa valmistui; ja kun samalla asianomainen ohjesääntö pantiin käytäntöön, tuli lihantarkastus kaupungissamme ajan vaatimusten mukaiselle kannalle.

Kaupungissa toimivan diakonissan suhteen päätettiin, että koska hän ei ole suorastaan lautakunnan valvonnan alainen, tämä tehtävä jätettäisiin toimikunnalle, johon kuuluu: seurakunnan kirkkoherra, vaivaishoidon johtaja sekä molemmat kaupungin lääkärit.

Taudillisuus kaupungissa ei vuoden 1906 kuluessa ollut sen suurempi kuin edellisinä vuosina.

V. 1906 kuoli 1000 asukasta kohti 17,7. Kuolevaisuus oli siis väestön lukumäärään nähden jotenkin yhtäsuuri kuin edellisinä vuosina.

Kun otetaan asukasluku huomioon, niin kuoli tuberkuloosi-tauteihin 4,7 tuhatta asukasta kolhti ja erikseen keuhkotautiin 3,7.

Pori. Terveystenhoitolautakunnan tarkastaja on viran puolesta kaupungin eri osien taloissa toimittanut säännöllisen tarkastuksen sekä tarpeellisia desinfitioneja. Sitä paitse ovat lautakunnan jäsenet, neljännesvuosittain tarkastusmiehiksi valittuina, sekä ensimmäinen kaupunginlääkäri tarpeen vaatiessa käyneet erilaisia terveydellisiä olosuhteita tarkastamassa.

Eläinlääkärin ja terveydenhoitolautakunnan tarkastajan säännöllisen valvonnan alaisina ovat olleet torilla ja myymälöissä kaupaksi olevat ruokavarat sekä makkarantekijäin ja leipurien työhuoneet, lihantarkastusasema ja teurastuslaitos. Vuoden kuluessa on asemassa tarkastettu 14,004 teurasta, joista 252 olivat osaksi tahi kokonaan kelvottomia; teurastuslaitoksessa tarkastettiin 2938 teurasta, joista 106 osaksi tahi kokonaan kelvottomia.

Koska kaupungin varattomampi väestö usein kieltäytyy, varojen puutteen perusteella, tuomasta kulkutauteihin sairastuneita omaisiaan kulkutautiosastolle, on lautakunta miettinyt keinoja tällaisen esteen poistamiseksi. Toistaiseksi on päätetty käyttää desinfektioonivaroja tällaisten sairaiden sairashuonekustannusten peittämiseksi.

Observationiosaston — kulkutauteja varten — puutteen on lautakunta korjannut vuokraamalla pienen huoneuston tilapäistä sairaalaa varten 6:ssa kaupunginosassa.

Lautakunta kokoontui 1906 vuoden kuluessa 13 kertaa.

Kristinestad. Om man undantager en mot slutet af året begynnande mässlings- och skarlakansfeberpidemi, hafva sjukdomsförhållandena under år 1906 öfverhufvudtaget varit tillfredsställande.

Några särskilda sanitära åtgärder hafva under året ej vidtagits. Besiktningar af stadens bagerier, korfmakerier, matvarubutiker etc. hafva verkstälts

af tillsyningsmannen, hvilka i en del fall föranledt till anmärkningar för bristande snygghet. Desinfektioner medels formalinrökning hafva verkstälts 11 gånger, 5 efter lungsot och 6 efter skarlakansfeber.

Vid mässlings- och skarlakansfeberepidemins uppträdande utdelades genom skolföreståndarena till elevernas föräldrar „regler att iakttaga för motarbetande af mässlings och skarlakansfebers spridning genom skolelever“, hvarjämte de i skarlakansfeber insjuknade genast isolerades, så långt utrymmet medgaf, i provisoriska epidemisjukstugan.

Besiktning af torgförda matvaror har äfven under senaste år handhåfts af tillsyningsmannen, som därvid beslagtagit särskilda partier kött af sjuka djur.

Kaskö. Under året har nämnden sammanträdt två gånger och därvid behandlat smärre, löpande ärenden. Den i föregående årsberättelse omnämnda af stadsfullmäktige tillsatta kommittén för utarbetande af en ny hälsovårdsordning och instruktion för hälsovårdsnämnden har under året slutfört sitt uppdrag, och det af densamma uppgjorda förslaget har af hälsovårdsnämnden godkänts och öfverlämnats till stadsfullmäktiges vidare åtgärd. En allmän sundhetsbesiktning, som på många år ej verkstälts i staden, beslöt nämnden att under sommaren skulle utföras, men hafva de utsedda synmännen nu lika litet som förut kunnat förmås att fullgöra nämndens uppdrag. — Genom hälsovårdsnämndens försorg har under året utförts 7 rumdesinfektioner med formalin, däraf 3 för lungsot och 4 för skarlakansfeber.

Vasa. En så utbredd mässlingsepidemi som år 1906 har icke förekommit under de 12 senaste åren.

Dödligheten var 1906 större än de 4 närmast föregående åren, hvilken omständighet främst får skrivas på mässlingens konto.

Dödligheten i tuberkulos har 1906 varit stor och större än de 4 närmast föregående åren. Till denna ökning har lungsoten mindre bidragit, mera däremot de öfriga tuberkulösa sjukdomarne. Dödligheten i lungsot har nämligen utgjort 3,4 och i andra tuberkulösa sjukdomar 1,4 på 1000 invånare. Bland de „andra“ tuberkulösa sjukdomarne har den tuberkulösa hjärnhinneinflammationen alltid intagit främsta rummet. Man torde knappast fara vilse, om man antager att den under året rådande mässlingsepidemin i många fall bidragit till utbrottet af denna ofelbart till död ledande sjukdom.

Köttbesiktningen på salutorget har i högsta grad försvärats därigenom att man sällan eller aldrig kunnat vid köttet, som af försäljaren visligen styckas innan det till salu utbjudes, anträffa de viktiga inre organ, hvilka för en ordentlig köttkontroll äro absolut nödvändiga. Resultatet af de under året verkställda besiktningarna har därför varit klen och hela arbetet måste såsom

förhållandena vid köttförsäljningen i denna stad nu te sig anses ganska lönlöst, synnerligast som Rådstufvurätten i några af mig konstaterade fall af (tillsaluhållet) ruttet kött icke ansett sig kunna bötfälla resp. försäljare. Så hände t. ex. att vid besök i särskilda köttmånglerskors köttmagasiner förefanns stora patier, väl 3,000 kilo, ruttet saltkött, hvilket polisen på min uppmaning beslagtog. Då dessa personer inför rätta instämdes, förkastades det emot dem gjorda åtalet på grund af att tydliga bevis för att sagda köttpartier voro till salu afsedda, icke förelågo!

Under år 1905 hade hälsovårdsnämnden till stadsfullmäktige insändt ett förslag till stadgar rörande mjölkhandeln i staden, hvilket förslag finnes intaget i årsberättelsen för 1905. Detta förslag vann dock icke stadsfullmäktiges godkännande utan återremitterades till nämnden. Vid möte den 15 januari 1906 beslöt nämnden att från det förenämnda förslaget låta §§ 7, 8 och 9 utgå men att i öfrigt oförändradt återsända detsamma till stadsfullmäktiges bepröfvande. Det sålunda förkortade förslaget godkändes af stadsfullmäktige samt blef den 22 mars af guvernörsembetet till efterrättelse fastställt.

Sedan ett förslag till råd och upplysningar för nyfödda barns vård af första stadsläkaren utarbetats samt af professor V. Pipping granskats, beslöts vid möte den 16 oktober att låta trycka samt bland allmänheten sprida dessa „Råd och upplysningar för nyfödda barns vård“.

I under året undersökta mjölkprof var fetthalten hos helmjolk: i medeltal 3,51 %⁰, högst 5,20 %⁰, lägst 1,25 %⁰; hos skummjolk: i medeltal 0,68 %⁰, högst 1,95 %⁰, lägst 0,20 %⁰.

Under året hafva 90 rumdesinfektioner utförts.

Nykarleby. Hvad beträffar de sanitära förhållandena i offentliga lokaler, skolor äfvensom stadshäktet hafva skäl till anmärkningar ej förekommit. I handtverkerier och försäljning af matvaror hafva några missförhållanden beifratts.

Jakobstad. Hälsovårdsnämnden har under året haft åtta sammanträden. Nämnden har under året låtit kemiskt undersöka vattnet från såväl allmänna som de flesta enskilda brunnar i staden eller till ett antal af 40, hvarvid såsom resultat framgick, att i samtliga brunnar vattnet var i högsta grad förorenadt. Härifrån gjorde endast tvänne, tätt utanför den bebyggda staden belägna brunnar ett undantag, livarest vattnet var af prima beskaffenhet. Den ena af dessa disponeras af sjukhuset; den andra är tillgänglig för allmänheten, hvilken uppmanades att förse åtminstone sitt förråd af dricksvatten från denna brunn.

Inom hälsovårdsnämnden har utarbetats förslag till renhållningsstadga, ehuru några definitiva detaljbestämningar under året ännu icke hunno affattas.

I princip har dock nämnden för sin del förenat sig om följande förslag till förbättringar: införande af asfalterade gödselkammare, där kreaturstall finnas, ett ordnad tunnssystem för gårdsafträde, en så fort som möjligt skeende utveckling af kloaknätet samt för behandling af köksaffall, sopor och skräp, ett s. k. tredelningssystem efter staden Eskilstunas i Sverige mönster.

Af en under året företagen undersökning af bostadsförhållandena i staden framgår att dessa äro, om icke fullt så dåliga, som i våra största städer, dock icke goda, utan lämna tvärt om mycket öfrigt att önska.

På uppdrag af stadsfullmäktige har nämnden uppgjort förslag till instruktion för Stadsläkaren.

Gamlakarleby. Sundhetspolisen har under året verkställt 1,606 syner och förrättningar.

Hälsotillståndet i staden under året har varit rätt godt.

Raahе. Terveyshoitolautakunnan toiminta koski etupäässä tarttuvien tautien ehkäisemistä sekä valvomista yleistä puhtautta ja siisteyttä. Terveys- ja sairashoitokysymyksiä, joita vuoden kuluessa oli lautakunnan harkinnan alaisena, mainittakoon vielä lokaviemärien hankkiminen kaupungille, n. k. Kirkonlahden kanavoiminen ja uuden kunnallis-sairaalan rakentaminen. Lautakunta kokoontui vuoden ajalla 7 eri kertaa.

Yleinen terveydentila kaupungissa on ollut jotenkin tyydyttävä.

Kiertelevän sairaanhoitajattaren apua käytti vuoden ajalla 23 henkilöä.

Desinfisioimisia toimitti sairaanhoitajatar 14 eri paikassa.

Oulu. Yleinen terveydentila Oulun kaupungissa on vuoden 1906 kuluessa ollut verraten hyvä.

Kuolevaisuus tuberkuloositautissa: kuten keuhkotauti, nystyrä-aivokalvotulehdus ja tuberkuloosi toisissa elimissä, yhteensä 56 kohtausta eli 21,62^o/_o kaikista kuolleista ja 3,1 kohtausta 1,000 henkilöä kohden.

Terveydenhoitolautakunta on vuoden kuluessa päätösvoimaisena kokoon-
tunut 7 kertaa.

Koska oli tapahtunut että lihaa tuottaessa tänne rautateitse, lihat ovat tänne saapuessa olleet tahraantuneissa, joko säkeissä tahi vaatekääreissä, päätti terveydenhoitolautakunta kokouksessaan 8:IX kääntyä asianomaisen liikennetarkastajan puoleen, pyytämällä hänen toimenpidettä siihen, ettei lihaa vastaanotettaisi rautateitse kuletettavaksi, ellei se ole säilytettynä puhtaaseen säkkiin tahi vaatteeseen, kuin myöskin että varovaisuutta noudatettaisiin, jotta eivät liha-lähetykset kuletettaessa tahraantuisi.

Vuoden kuluessa oli käytännössä 44 leipomalaitosta. 27:ssä näistä leivottiin ainoastaan ruokaleipää, 9:ssä kahvi- ja teeleipää ja 8 molempia lajeja. Leipom-

moista on 33 merkitty siisteiksi ja 11 kohtalaisen siisteiksi. Leipomalaitoksista on ainoastaan 21, joissa harjoitetaan varsinaista ammatti-leipomista, 23 leipojaa harjoittaa leipomista yksistään omaksi elatukseksi.

Ruokatavaramyymäläin luku vuoden lopussa oli 42. Niistä on 31 merkitty siisteiksi ja 11 kohtalaisen siisteiksi. Myymälät ovat yleensä olleet hyvässä kunnossa, ainoastaan kolme ruokatavarankauppiasta on veloitettu uhkasakolla laittamaan myymälänsä ajanmukaiseen kuntoon.

Maitomyymälöitä oli vuoden lopussa 22. Puhtaus näissä on ollut 16 hyvä ja 6 tyydyttävä.

Makkaranvalmistuslaitoksia oli 5. Puhtaus niissä on ollut 2 hyvä ja 3 tyydyttävä.

Teurastajia ja lihanmyyjiä oli 13. Lihanmyymälöitä oli 4. Puhtaus niissä on ollut 2 hyvä ja 2 tyydyttävä. Kaupungin ulkopuolella asuu sitäpaitsi 7 teurastajaa ja lihanmyyjää, jotka pitävät lihankauppaa kauppahallissa.

Kauppahallissa oli vuoden lopussa vuokrattu kaikkiaan 44 myymälää. Puhtaus hallissa on yleensä ollut hyvä, paitsi muutamissa myymälöissä, joissa puhtaus on ollut tyydyttävä.

Koska ilmanvaihto kauppahallissa on ollut huono, tulee sinne laitettavaksi riittävä määrä sähköllä käypiä ilmanvaihtolaitoksia.

Kartanoiden luku oli 769. Hiukan toistasataa asuinhuonetta on tullut lisäksi vuoden kuluessa, joista kuitenkin vähempi osa on työväen asuntoja. Työväen asuntojen puute, jota ei ole ollut nyt viime vuosina, alkaa taasen olla suurempi kuin ennen, syystä että kaupungissa on nykyään paljon rakennustöitä ja silloin muuttaa paljon työkansaa kaupunkiin. Suurempia huoneustoja on ollut riittävä määrä.

Likaviemäreitä on vuoden kuluessa laitettu 131 kartanossa, ennen laitettuja on 346, niin että suurin osa kaupungin kartanoista on varustettu ajanmukaisella likaviemärillä, ja on puhtaus niissä kartanoissa ollut yleensä hyvä. 48 kartanonomistajaa on syytetty siitä, että he ovat laiminlyöneet likaviemärin laittamisen kaupungin yleiseen likajohtoon.

Kaupungissa takavarikoituja ruokatavaroita on ollut 26 kiloa juustoa, noin 30 kiloa lihaa ja 2 nelikkoa silakoita.

Sitäpaitsi on kielletty pitämästä kaupaksi ravintoaineita, jotka ovat joko likaisesti pidelty tahi muuten olleet ala-arvoisia, suurempi määrä silakoita, 60 astiaa anjovista sekä 38 kiloa juustoa.

Terveyspoliisi on vuoden 1906 kuluessa suorittanut yhteensä 12,309 tarkastusta ja toimitusta.

Lihantarkastusta on vuoden kuluessa toimitettu keskeytymättä sekä kaupungin teurastamolla että lihantarkastusasemalla.

Kemi. Kuolevaisuus tuberkuloositaudissa oli 3,6 kohtausta 1,000 asukasta kohti.

Terveydenhoitolautakunta kokoontui 7 kertaa.

Leipomoiden järjestäminen ajanmukaiselle kannalle oli terveydenhoitolautakunnan tärkeimpiä tehtäviä vuonna 1906. Terveydenhoitolautakunnan laatiman ohjesääntöehdotuksen leipureille, konditoreille ja makkarantekijöille vahvisti Kuvernööri helmikuun 2 p:nä. Kun mainittuja ohjesääntöjä oli kaupunkilaisille jaettu, tarkastettiin kaikki leipomot ja makkarantekijäin liikkeet ja määrättiin, mitä muutoksia kunkin oli tehtävä huoneustossaan. Kesäkuun 1 päiväksi oli kaikki leipomot ja makkarantekijäin työhuoneet pantavat ohjesäännön määräämään kuntoon.

Lokaviemäriverkkoa on v. 1906 laajennettu 4,000 markan edestä.

Tornio. Terveydentila kaupungissa vuoden 1906 kululla ei ole ollut aivan tyydyttävä. Kaikkiaan on lääkäreille ilmoitettu 450 taudin tapausta, joista akuuttisia infektioonitauteja 88 tapausta, eli 19 % kaikista taudintapauksista.

Kuuhkotautiin kuolleitten keskimäärä viime kymmenen vuoden ajalla on ollut 3,7 tuhatta asukasta kohti.

Terveydenhoitolautakunta on vuoden kululla kokoontunut kaikkiaan yhdeksän kertaa.

Kuten edellisinäkin vuosina on lautakunta pitänyt tarkastuksia ruokamyyvälöissä ja käsieteollisuuslaitoksissa, varsinkin leipomalaitoksissa, valvonut siisteyden pitoa kartanoissa ja yleisissä paikoissa sekä kaupungin läheisyydessä.

Kajaani. Yleinen terveydentila kaupungissa on suurimman osan vuotta ollut jotakuinkin tyydyttävä. Erikoisemmin ovat sitä häirinneet tuhkuriepidemia keväällä ja hyvin lukuisat tulehdukset kurkussa ja hengitystiehyeissä syys- ja lokakuulla.

Desinfektionsia varten hankittiin formaliinilamppu — mitään desinfektionsuonia kaupungissa ei löydy. — Tuhkuriepidemian aikana otettiin kaupungin palvelukseen diakonissa, etupäässä varattomien sairasten hoitoa varten, 600 mk vuosipalkalla, toistaiseksi 3 vuodeksi.

Terveyslautakunta on vuoden kuluessa kokoontunut 7 kertaa, käsitellyt enimmäkseen juoksevia asioita, tarkastellut ja antanut lausuntoja piirustuksista uutisrakennuksia varten.

Kuopio. Terveystoikunta kokoontui vuoden kuluessa 7 kertaa. Paitsi juoksevia yksityisiä asioita on kokouksissa käsitelty yleistä terveydenhoitoa koskevia, joista mainittakoon uudet ohjesäännöt n. k. kuumesairashuoneelle,

tuberkuloosikysymys, kansakoulujen huoneiden seinien peittämisestä, kansakoululasten terveydentilan tutkimisesta j. n. e.

Sittenkun valtuusmiehet terveyshoitokunnan ehdotuksesta olivat päättäneet laajentaa n. k. kuumesairaalan siten, että entiseen vanhaan rakennukseen rakennetaan lisäksi 2 sairashuonetta, kylpyhuone, n. s. puhdashuone ja että uusi n. k. tarkastuspaviljonki rakennetaan, ja kun sairaala tämän kautta on tullut siksi tilavaksi, että siinä voipi hoitaa muitakin sairaita, kuin tarttuviin tauteihin sairastuneita, katsoi terveyshoitokunta olevan syytä laatia uudet ohjesäännöt tätä sairaalaa varten. Ohjesääntö-ehdotus hyväksyttiin pienemmillä muutoksilla valtuuskunnassa.

Niinkuin 1905 vuoden vuosikertomuksessa olen maininnut, perustettiin silloin rahasto tuberkuloosin vastustamiseksi paikkakunnallamme. Tarkoitusta varten rahaston perustukseksi myönnettiin 3,000 markkaa. Tänä vuonna anoi terveyshoitokunta, että rahasto lisättäisiin anniskeluvaroista 5,000 markalla.

Valtuuskunnassa sai ehdotus osaksi kannatusta; rahasto päätettiin siellä suurentaa 3,000 markalla, joten siinä nykyisin löytyy 6,000 markkaa.

Kansakoulujohtokunnan tekemä ehdotus kansakoululasten terveydentilan tutkimisesta lykättiin myöskin terveydenhoitokuntaan lausuntoa varten. Terveydenhoitokunta lausui mielipiteenään, että tällainen tarkastus olisi erittäin suuresta arvosta, varsinkin kuin voi otaksua, että kansakoululasten joukossa löytyy ehkä montakin keuhkotautia sairastavaa. Terveydenhoitokunta sentähden ehdotti, että valtuusmiehet tarkoitusta varten myöntäisivät 2,500 markkaa ja jättäisivät tarkastuksen kaupungin lääkärin toimitettavaksi. Valtuuskunta hyväksyikin tämän ehdotuksen, kuitenkin sillä muodollisella muutoksella, että yllämainittu rahasumma tulisi kansakoulujen tiliin eikä terveyshoitokunnan.

Likaviemäri- ja rakennustoimikunta pyysi terveyshoitokunnan lausuntoa siitä, missä määrässä terveyshoitokunta katsoo olevan vaaraa siitä, että viemärin Maariankadun päähän rakennettava laskusuu tulee olemaan aivan lähellä Rannin viinapolttimon ja olutpanimon vedenottojohtoja. Vastaukseksi tähän päätti terveyshoitokunta ilmoittaa pitävänsä sopimattomana eikä voivansa sallia, että olutpanimo ottaa vesitarpeensa niin läheltä kloaakin suuta, kuin tulisi tapahtumaan, jos viemärin lasku tulee esitettyyn paikkaan asetettavaksi.

Päätöksellään t. v. toukokuun 14:ltä p:ltä lakkautti valtuusto kaupunginkätilön virat, antamalla täten hyväksymisensä terveyshoitokunnan ehdotukselle. Toinen kaupunginkätilö sanottiin virastaan irti ja terveyshoitokunnalle annettiin toimeksi laatia seikkaperäinen ehdotus, miten kätilötyö kaupungissa on järjestettävä. Terveyshoitokunnan ehdotus tästä hyväksyttiin pienemmillä muodollisilla muutoksilla valtuuskunnassa.

Harjulan vaivaistalon lukuisten keuhkotautisten käytettäväksi on nyttemmin sisustettu kaksi pienempää huonetta entisessä n. k. kupparakennuksessa, jonne tarttuvaisimmat tapaukset on voitu siirtää; sitäpaitsi löytyy nyt pari mukavaa lepotuolia niihin kuuluvine vaatteineen, samaa mallia, jota nykyisin käytetään maamme keuhkotautisten sanatorioissa ulkoilmassa lämpimän vuoden aikana.

Terveyskaitsijan kanssa tarkastettiin useampia työverstaita ynnä niihin kuuluvia asuntosuojia, muutamia yhden, toisia useamman kerran. Harrastus puhtauden noudattamiseen ja raittiin ilman käyttämiseen pienemmissäkin työpaikoissa näkyy vähitellen käyvän yleiseksi niinhyvin työnantajain kuin työnsoorittajainkin puolelta.

Iisalmi. Terveyslaitokunta on vuoden kuluessa pitänyt 8 kokousta.

Terveyslaitokunta ehdotti Rahatoimikamarille, että pari vilkasliikkeisintä katuja ja varsinkin se katuosa, joka kauppatorin sivulla kulkee lihapuotien ja ruokatavarapöytien ohitse, kuivina kesäpäivinä kasteltaisiin, jotta pölyä niin valtavassa määrässä kuin tähän asti ei nousisi ilmaan, ja tämän johdosta kasteltiin jo kesän kuluessa kauppatorin ohitse kulkeva katuosa.

Ehdotettiin Rahatoimikamarille, että sopiville paikoille kaupungin rannoilla asetettaisiin pari pumppulaitosta mahdollisimman hyvän järveden saantia varten, ja on Rahatoimikamari päättänyt ne jo laittaakin.

Valtuusto vahvisti Terveyslaitokunnan laatiman uuden ohjesäännön terveyshoidonkaitsijalle, ja määräsi kaitsijan palkaksi 400 markkaa vuodessa.

Käännettiin Maistraattiin pyynnöllä, että talonomistajat, varsinkin ne, joiden talossa suurempaa liikettä harjoitetaan, velvoitettaisiin joka ilta ennen kello kahdeksan puhdistamaan pihamaansa ja pantiinkin tämä pyyntö heti käytäntöön.

Pyydettiin Valtuustolta anniskeluyhtiön voittovaroista 5,000 markkaa likaviemärirahaston kartuttamiseksi ja myönsi Valtuusto 3,000 markkaa.

Paitsi terveyshoidonkaitsijan päivittäin toimittamia tarkastuksia on Terveyslaitokunta myöskin kokonaisuudessaan pari kertaa vuodessa pitänyt koko kaupunkia käsittäviä katselmuksia, joissa on ilmennyt erinäisiä puutteellisuuksia, joita sopivalla tavalla on koetettu saada korjatuiksi.

Yleinen terveydentila kaupungissa on vuoden kuluessa ollut jotakuinkin tyydyttävä.

Loppupuolella vuotta toimi kunnassa valkonauhayhdistyksen palkkaama diakonissa, jonka toiminta on osottautunut hyödylliseksi ja tarpeen vaatimaksi. Kaupunki on 100 markalla avustanut yhdistystä diakonissan palkkaamisessa.

Joensuu. Yleinen terveydentila on akuutisten taudinkohtausten lukumäärään ja yleiseen kuolevaisuuteen nähden ollut verrattain hyvä.

Useimmat tarttuvista kuumetaudeista ovat kuten edellisinä vuosina hoidettu vaivaistalon yhteydessä olevassa eristetyssä rakennuksessa.

Terveyslautakunta, joka on kokoontunut 4 kertaa vuoden kuluessa, on kuten ennen keväällä ja syksyllä pitänyt yleisen tarkastuksen kaupungin pihoissa, palokujissa, hyyskissä, elinkeinonharjoittajien työhuoneissa y. m. Sitä paitsi on terveystiliisi pitänyt samanlaisia tarkastuksia sekä valvonut ruokatavarakauppoja antaen tarkastuksistaan viikkoraportin lautakunnan puheenjohtajalle.

Mikkeli. Terveystila vuoden ajalla on katsottava olleen tyydyttävä.

Yksi uusi kaivo on yksityistontin oston kautta jätetty yleisön käytettäväksi. Kaikki kolme kaupungin yleistä kaivoa sijaitsevat kaupungin pohjoisosassa, joten koko keski- ja eteläosa kaupungista edelleen kaipaa saatavissa olevaa kaivoa hyvällä vedellä. Etelä osaan kaupunkia on koitettu saada kaivo mutta on vesi huomattu niin huonoksi ja raudanpitöiseksi ettei sitä ole voitu juomavedeksi käyttää. Välttämätön ja tarpeellinen kaupungille olisi vesijohto ja onkin kaupungin valtuusmiehet siihen varanneet varoja anniskeluvaroista.

Suureksi edistysaskeleeksi terveyshoidon alalla on merkittävä, että kaupungin valtuusmiehet ovat ottaneet kolmen vuoden ajaksi erityisen kansakoululääkärin sairashuoneen lääkäri V. H. Nyberg.

Kahdeksassatoista kodissa on terveystiliisi toimittanut asuinhuoneissa puhdistuksen formaliinilla.

Heinola. Monien sovittelujen jälkeen ratkaistiin kaupungin likaviemärikysymys viime syksynä siten että n. k. vanha viemäri korjattaisiin noin puolen kilometrin pituudelta. Työt pantiin heti alulle ja saatiin onnellisesti suoritetuksi ennen talvipakkasia. Toivottavasti ei tarvinne enää odottaa vuosikausia, ennenkuin kaupungin valtuusto huomaa välttämättömäksi täydentää nykyistä uutta viemäriä muutamilla sivuhaaroilla, jotta se täydellisesti vastaisi tarkoitustaan.

Terveydenhoitolautakunta on vuonna 1906 pitänyt 10 kokousta, joissa on yhteensä käsitelty 38 enimmäkseen yleistä järjestystä ja puhtautta koskevaa asiaa sekä muutamia lautakunnalta pyydettyjä lausuntoja.

Savonlinna. Yleinen terveystila, joka vuoden alkupuoliskolla on katsottava hyväksi, huononi suuresti vuoden loppupuolella silloin ilmestyvien lavantauti- ja tuhkarokko-epidemiojen takia. Näiden tautien syntyä ja levenemistä edistivät suuresti ahtaat asunto-olot ja väenpaljous, joka kaupunkiin oli muuttanut täällä tapahtuvien rautatierakennuksien kautta.

Terveydenhoito-lautakunta on 8 kertaa pitänyt kokouksia vuoden kuluessa.

Kaupungissa siaitsevassa Olavin kylpylaitoksessa oli runsaasti kylpiöitä etenkin Venäjänmaalta.

Viipuri. Terveyslautakunta on pitänyt 9 kokousta.

Tehtyjen ilmoitusten johdosta on terveydellisessä suhteessa tarkastettu kaksi tehdasta, yksi asuinhuoneusto ja neljä taloa. Lautakunnalle on jätetty 16 anomusta uusien maitomyymälöiksi aiottujen huoneustojen tarkastamisesta, näistä on 15 hyväksytty ja 1 katsottu sopimattomaksi.

Vuoden kuluessa toimitettiin elantoaineiden tarkastusasemalla kaikkiaan 2,210 tarkastusta. Sitäpaitsi on toimistossa mikroskooppillisesti tutkittu amerikkalaista sianlihaa ja on siitä 7 palaa painoltaan 40,7 kiloa trikiiniä sisältävinä hävitetty.

Kaupungin kauppatorilla, leipomo-, liha-, ruokatavara- ja maitomyymälöissä toimitetuissa tarkastuksissa on niissä huomattu puhtaus ja järjestys yleiseen ollut tyydyttävä, vaikka vuoden kuluessa myöskin ilmoituksia uusitusta epäsiisteydestä tai muista terveydellisistä epäkohdista on tehty kaupungin poliisimestarille, mistä on ollut seurauksena, että tuomioistuin on langettanut sakkoon 19 henkilöä. Sakotetuista oli: 2 leipuria, 5 maalaista ja 12 lihakauppiaita.

Hamina. Terveystoimikunnan tarkastaja on vähintään 2 kertaa vuoden kuluessa tarkastanut käsityöverstaita sitäpaitsi on toimitettu erityinen tarkastus leipomoissa ja makkaratehtaissa kolmen kesäkuukauden aikana keran kuussa ja vieläpä on terveystoimikunnan puheenjohtaja tarkastanut 30 työpaikkaa.

Lammikko työväenkadun päässä Saviniemen esikaupungissa on vuoden aikana osaksi täytetty; työ tämän täyttämiseen jatketaan.

Kotka. Vuoden kuluessa on kaupunki saanut kunnan eläinlääkäriin. Hänen tehtävänä on ollut lihantarkastus ja teurastushuoneen ylinvalvonta ja on hän joka päivä tarkastanut torille tuodun lihan tarkastusasemalla ja teurastushuoneella.

Maidontarkastus on samoin ollut hänen huostassaan. Ala-arvoista maitoa on muutamia kertoja tavattu myytävänä ja ovat asianomaiset myyjät Raastuvanoikeudessa tuomitut sakotettavaksi.

Ruokatavarakaupat, makkaratehtaat, sokuri- ja muut leipomot, pihat ja makit on terveystoimikunta tarkastanut ja tehnyt muistutuksia niissä huomatuista epäkohdista.

Terveystila kaupungissa on yleensä ollut tyydyttävä.

Mainittavampia vaikeita kulkutauteja ei ole ilmaantunut. Useimmat sai-

rashuoneella käsitellyistä lavantauti-tapauksista on tavattu merimiehillä, jotka ovat saaneet tarttuman Pietarissa tahi Kronstadtissa.

Sairaalat ovat edelleenkin sijoitetut vuokrattuun huoneustoon ja on niissä kaikkiaan 32 sänkyä; kuitenkin on tavallisesti sairaitten luku paljon suurempi.

Erittäinkin kärsitään tilan ahtaudesta kesäisin, kun tapaturmatapausten ja puukotettujen luku on suurempi.

Lappeenranta. Yleinen terveydentila kaupungissa on vuoden kuluessa ollut tyydyttävä. Kulkutautien kohtauksia on kyllä silloin tällöin ilmennyt joku, mutta ainoastaan tuhkarokko sai helmikuussa laajemman levenemisen.

Edellisenä vuonna laadittu ohjesääntö terveystoimikunnalle oli nyt saanut läänin Herra Kuvernöörin vahvistuksen. — Samoin oli terveystoimikunnan laatima ja Valtuuston hyväksymä lihantarkastusohjesääntö huhtikuussa voittanut lainvoiman, joten lihantarkastus nyt ohjesäännön mukaisesti on toimitettu valtuuston hyväksymän taksan mukaan. — Tavanmukaisia tarkastuksia vesikaivoista, leipomoista, ruokamyymälöistä sekä tehtaiden ja pihojen puhtaana- pidosta on toimitettu.

Käkisalmi. Yleinen terveydentila on vuoden kuluessa ollut tyydyttävä.

Paikkakunnalla olevassa vesiparannuslaitoksessa, joka ei nauti valtioapua, hoidettiin kylpykauden aikana 268 kylpyvierasta.

Terveystoimikunnan tekemästä ehdotuksesta kaupungin valtuusmiehet ovat ryhtyneet täyttämään ja tasaamaan kaupungissa eräitä notkelmia, joihin kevät- ja sadevesi kokoontuneena ja pilaantuneena levitti ympäristölle epäterveellisyttä.

Kun kaupungissa on ollut tuntuva puute yleisistä käymälöistä eli makeista, teki terveystoimikunta samaan aikaan ehdotuksen valtuusmiehille kahden yleisen käymälän rakentamisesta kaupunkiin kuin myös niitä varten soveliaista paikoista. Tämän ehdotuksen ovat valtuusmiehet lopullisesti hyväksyneet ja niiden rakentamiseen tullaan kohtapuoleen ryhtymään.

Kun kaupungin ainoa yleinen sauna kaupungissa ei ollut vastannut terveydellisiä vaatimuksia, ja kun sama sauna kestävyyteensäkin katsoen saattoi tuottaa vaurioita, niin ehdotti terveystoimikunta maistraatille saunan sulkemista toistaiseksi. Hyväksymällä esityksen, maistraatti kielsikin sakon uhalla omistajaa saunaa käyttämästä. Nytemmin korjausten toimitettua ja terveystoimikunnan hyväksymänä on sama sauna jälleen avattu yleisön käytettäväksi toistaiseksi. Tämän ohessa on mainittava, että kaupungin valtuusmiehet, yleisen saunan tarpeen tyydyttämiseksi, ovat ryhtyneet toimiin rakentaakseen kaupungin kustannuksella kivistä yleisen saunan.

Suurena edistykseenä terveydellisen hoidon suhteen on vielä mainittava,

että kaupunginlääkäriin esityksestä ja asianomaisten koulujen johtokuntien kannattamana kaupunginvaltuusmiehet päättivät asettaa niinhyvin kaupungin yhteiskouluun kuin kansakouluun koululääkäriä, jonka toimi alkoi tämän vuoden alusta, ja jolle kaupunki kustantaa palkkiona 350 markkaa vuodessa kummastakin koulusta erikseen.

Sortavala. Yleinen terveydentila kaupungissa oli alkukuukausina erittäin hyvä; vuoden loppupuolella esiintyi kuitenkin useampiakin epidemioja, vaikkei mikään niistä suurempaan vauhtiin päässyt.

Vuoden kuluessa on lihantarkastusasemalla tarkastettu kaikkiaan 3,619 elukkaa, niistä 2,223 lehmää, 467 vasikkaa, 471 sikaa ja 458 lammasta.

Terveydenhoitolautakunta on kuten ennenkin toimittanut tavanmukaisia hygienisiä tarkastuksia leipomolaitoksissa, ruokatavaramyymälöissä, makkaratehtaissa, työväenasunnoissa y. m. ja on huomatuista epäkohdista muistutuksia annettu. Niinpä on muun muassa yksi makkaratehdas epäsiisteyden vuoksi kokonaan suljettu.

Väkiluku ja kuolevaisuus Suomen kaupungeissa vuonna 1906. ¹⁾
Folkmängd och dödlighet i Finlands städer under år 1906. ¹⁾

Kaupungit. Städer.	Väkiluku vuo- den lopussa. Folkmängd vid årets slut.	Vuotena syn- lyneet. Födde under året.	Vuoden ku- luessa kuolleet. Döde under året.	Kuolleita 1,000 asukasta kohti. Döde på 1,000 innehvånare.	Barn under 1 år døde under året.	100sta vuoden alkana synty- neistä lapsista kuoll. Af 100 under året födda dödo.
Helsingfors	116,836 ²⁾	3,142	1,553 ³⁾	13,3	426	13,6
Borgå	5,872	140	60	23,8	4	2,9
Lovisa	3,043	81	53	17,4	7	8,6
Ekenäs	2,343	70	39	16,6	8	11,4
Hangö	6,119	194	128	20,9	28	14,4
Tavastehus	5,781	139	89	15,4	17	11,4
Tammerfors	42,252	1,157	684 ³⁾	16,2	197	17,0
Åbo	44,666	1,160	822	18,4	140	12,1
Nådendal	931	23	16	17,2	2	8,7
Mariehamn	1,305	33	19	14,6	2	6,1
Nystad	4,276	93	89	20,8	6	6,5
Raumo	5,717	163	101	17,7	27	16,6
Björneborg	16,491	447	272	16,5	70	15,7
Kristinestad	3,023	46	47	15,5	6	13,0
Kaskö	994	24	17	17,1	4	16,7
Nikolaistad	18,367	525	347	18,9	96	18,3
Nykarleby	1,195	21	17	14,2	1	4,8
Jakobstad	4,507	152	99 ⁴⁾	22,0	23	15,1
Gamlakarleby	3,228	169	43	13,3	7	4,1
Jyväskylä	3,269	76	57	17,4	10	13,2
Brahestad	3,393	46	55	16,2	7	15,2
Uleåborg	18,195	454	259 ³⁾	14,2	64	14,1
Kemi	1,912	80	35	18,3	9	11,3
Torneå	1,604	43	20 ⁴⁾	12,5	10	23,3
Kajana	1,950	92	34	17,4	10	10,9
Kuopio	14,340	396	230	16,0	46	11,6
Idensalmi	2,008	68	26	12,9	7	10,3
Joensuu	3,944	107	56	14,2	11	10,3
S:t Michel	4,071	105	68	16,7	20	19,0
Heinola	1,674	35	27	16,1	3	8,6
Nyslott	2,804	81	72	25,7	16	19,8
Viborg	26,109	699	532	20,4	123	17,6
Fredrikshamn	3,080	89	44	14,3	6	6,7
Kotka	8,412	279	135	16,0	41	14,7
Villmanstrand	2,273	57	35	15,4	7	12,3
Kexholm	1,357	43	35	25,8	10	23,3
Sordavala	2,525	76	45	17,8	17	22,4

1) Papiston kaupunkien terveyslautakunnille antamien ilmoituksien mukaan.

1) Enligt af presterskapet åt städernas hälsovårdsnämnder lemnade uppgifter.

2) Medelbefolkning.

3) Häri ingå äfven i staden aflidna personer från andra församlingar.

4) Häri ingå endast inom staden aflidne stadsbor.

**Yleiskatsaus sairassuh-
Öfversigt öfver sjukdomsförhållandena**

K a u p u n g i t. S t ä d e r.	Typhus abdominalis.	Typhus exantemati- cus.	Febris gastrica, et re- mittens, febricula.	Febris intermittens.	Influenza.	Meningitis cerebro- spinalis epidemica.	Dysenteria.	Cholera nostras, ga- stroenteritis epi- demica.	Gastritis, enteritis acuta.	Variellae.	Scarlatina.	Morbilli.	Rubeola.
Helsingfors	78	—	388	22	2,191	2	6	24	5,318	259	86	114	451
Borgå	—	—	3	—	80	—	—	—	66	2	1	—	31
Lovisa	—	—	15	—	18	—	—	—	87	6	3	2	—
Ekenäs	5	—	8	—	23	—	—	—	56	4	1	—	32
Hangö	19	—	19	—	64	—	4	—	159	2	165	76	6
Tavastehus	1	—	13	2	114	—	1	—	114	13	4	5	1
Tammerfors	82	—	163	4	608	1	28	10	1,559	59	21	800	2
Åbo	4	—	39	245	176	2	2	23	1,657	65	435	353	14
Nådendal	—	—	18	—	3	—	—	—	5	—	6	—	—
Mariehamn	13	—	6	—	15	—	—	—	44	1	29	14	—
Nystad	33	—	24	6	110	—	—	3	98	23	17	3	—
Raumo	—	—	—	6	147	—	9	194	—	18	5	4	—
Björneborg	14	—	28	6	363	—	1	—	440	92	82	21	6
Kristinestad	—	—	14	—	38	—	—	—	62	1	19	29	1
Kaskö	—	—	3	—	28	—	—	—	49	13	12	—	—
Nikolaistad	5	—	79	—	146	—	—	—	643	41	99	797	—
Nykarleby	—	—	4	—	16	—	—	4	10	2	4	38	—
Jakobstad	2	—	—	—	57	—	—	—	222	2	44	233	—
Gamlakarleby	2	—	1	—	38	1	—	—	101	6	14	8	—
Jyväskylä	2	—	9	—	9	—	8	—	70	3	—	—	2
Brahestad	2	—	17	—	32	2	2	5	96	4	—	3	1
Uleåborg	3	—	72	—	59	1	—	1	634	61	6	14	2
Kemi	—	—	—	—	10	—	—	—	91	1	—	98	—
Torneå	2	—	—	—	7	—	1	—	50	2	—	11	1
Kajana	1	—	19	—	6	—	—	—	149	5	—	61	2
Kuopio	100	—	36	—	181	—	3	1	430	24	7	343	9
Idensalmi	10	—	12	—	12	—	—	—	20	—	7	55	—
Joensuu	17	—	28	2	40	—	—	—	127	9	18	6	5
S:t Michel	1	1	15	—	41	—	—	—	170	2	1	89	7
Heinola	1	—	5	—	80	—	—	—	76	14	—	—	—
Nyslott	63	—	1	—	5	—	4	—	135	5	1	46	—
Viborg	8	1	147	4	150	1	16	3	1,388	71	61	195	14
Fredrikshamn	1	—	15	—	10	1	—	2	72	6	7	74	1
Kotka	1	—	28	17	224	—	16	—	372	14	5	190	—
Villmanstrand	4	—	41	—	—	—	10	12	47	1	5	31	—
Kexholm	1	—	—	—	10	—	4	—	21	1	12	13	—
Sordavala	18	—	—	—	40	—	5	—	112	—	28	6	5
Summa	493	2	1,270	314	5,151	11	120	282	14,750	832	1,205	3,732	593

teisiin maamme kaupungeissa v. 1906.

i landets städer år 1906.

Summa.	Ulcus molle.	Gonorrhoe.	Syphilis recens.	Pleuritis acuta (idiopath.).	Meningitis tuberculosa.	Rheumatismus articulorum acutus.	Parotitis epidemica.	Pneumonia crouposa.	Pertussis.	Laryngo-bronchitis acuta.	Angina tonsillaris.	Laryngitis crouposa.	Diphtheritis faucium.	Febriis puerperalis.	Septico-pyemia.	Erysipelas.
23,114	346	1,797	511	138	32	266	34	354	875	6,966	2,570	10	129	6	8	133
457	—	3	—	1	2	8	4	26	9	131	82	—	1	1	—	6
394	—	4	—	4	—	6	4	16	8	109	53	7	45	—	6	6
271	—	2	—	4	1	—	—	5	15	57	51	—	—	—	—	7
1,097	1	20	6	6	3	4	—	23	65	223	117	6	97	—	2	10
647	1	16	—	10	1	14	—	15	97	145	66	3	3	2	1	5
7,552	67	215	43	48	5	134	35	158	442	1,910	978	28	96	3	—	53
8,256	3	40	3	94	32	147	5	139	323	2,601	1,628	8	181	2	3	32
72	—	1	—	1	—	—	—	2	4	9	22	—	—	—	—	1
246	—	9	—	—	—	—	—	—	—	71	43	—	—	—	—	1
670	—	5	2	13	—	12	70	35	15	127	60	—	7	—	1	6
884	1	33	2	5	8	24	29	29	54	186	119	6	3	—	—	2
2,117	7	94	6	28	8	30	3	66	38	437	300	—	31	1	1	14
331	—	3	1	—	4	2	2	4	12	89	46	—	—	—	—	4
271	—	2	—	3	1	—	—	8	63	57	31	—	—	—	1	—
3,160	8	62	9	17	22	47	—	43	32	797	285	4	6	2	—	16
119	—	1	1	2	1	1	1	1	—	26	5	—	—	—	—	2
1,460	—	57	4	8	8	10	—	18	110	426	247	—	4	2	3	8
469	—	15	—	2	1	2	11	9	59	146	49	—	—	—	—	4
285	—	3	—	—	—	—	2	3	1	112	51	—	7	—	—	3
422	—	3	—	—	—	—	3	5	—	157	54	—	1	—	—	—
2,153	—	31	4	4	4	25	82	37	167	639	278	1	19	—	—	9
416	—	4	—	—	—	6	16	10	28	115	34	1	1	—	1	—
275	—	—	—	4	1	3	50	3	—	77	45	—	15	—	—	3
527	5	8	2	1	—	2	3	29	5	135	91	—	2	—	—	1
2,050	1	46	4	7	1	15	53	74	4	413	264	2	15	2	—	15
218	—	7	2	2	—	5	—	8	7	37	33	—	—	—	—	1
520	2	25	2	5	1	3	—	11	25	124	61	1	1	1	—	6
562	—	4	1	—	1	4	—	15	10	98	89	1	3	1	1	7
349	2	2	—	3	—	4	—	9	5	110	36	—	2	—	—	—
352	—	4	—	2	1	—	11	9	4	25	30	1	1	—	—	2
5,091	64	240	51	34	2	55	4	64	88	1,442	770	13	171	5	—	29
492	2	9	1	1	1	15	—	18	64	128	53	—	2	—	—	7
1,478	31	73	16	9	2	11	1	31	67	222	127	1	15	1	—	4
287	—	8	—	1	—	6	—	4	3	79	30	—	5	—	—	—
170	—	5	—	—	—	6	—	15	6	33	26	3	10	—	—	3
450	2	20	3	2	—	1	—	3	4	129	61	3	8	—	—	—
67,684	543	2,871	676	462	146	893	423	1,299	2,709	18,588	8,885	99	881	31	23	400

Kuolemansyyt Suomen
Dödsorsakerna i Finland

Taudin nimi. Sjukdomens namn.	Helsingfors.	Borgå.	Lovisa.	Ekenäs.	Hangö.	Tavastehus.	Tammerfors.	Lahits.	Abo.	Nådendal.	Mariehamn.	Nystad.	Raumo.	Björneborg.	Kristinestad.	Kaskö.
Syphilis congenita	3	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Alii morbi congeniti	87	—	—	—	4	6	2	—	28	—	—	—	4	—	1	—
Marasmus senilis	30	4	6	3	4	6	24	—	63	3	—	12	4	6	2	1
Meningitis cerebro-spinalis epidemica	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Variola	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Morbilli	3	—	—	—	2	—	14	—	6	—	—	—	—	1	—	—
Scarlatina	3	—	—	—	25	2	6	—	105	3	4	4	—	11	4	—
Typhus exanthematicus „ abdominalis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ recurrens	10	—	—	2	3	—	4	—	3	—	—	3	—	3	—	—
Pyæmia; Septicæmia	18	—	2	—	2	1	10	—	3	—	—	—	—	9	—	1
Sepsis puerperalis	1	—	—	—	—	—	1	1	3	—	—	—	—	—	1	—
Cholera asiatica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ nostras	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dysenteria	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tussis convulsiva	25	—	—	—	3	4	10	3	19	—	—	2	4	3	—	—
Diphtheria	1	—	1	—	14	—	8	1	37	—	—	1	1	3	—	—
Laryngitis crouposa	—	—	2	—	—	—	13	—	9	—	—	—	3	—	1	—
Erysipelas	4	—	—	—	—	1	2	—	2	—	—	—	—	1	—	—
Influenza epidemica	12	1	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Aliae infectiones acutæ	7	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	4	1	1	—	—
Febris intermittens	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Tuberculosis:																
a) phthisis pulmonum	295	10	5	6	15	12	122	7	135	1	3	6	18	37	8	4
b) aliorum organorum	75	2	—	—	—	1	18	—	37	1	—	1	8	16	3	1
Lepa	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—
Syphilis acquisita	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—
Aliae infectiones chronicæ	1	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	2	—	1	—	—
Scrophulosis	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—
Rhachitis	5	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1
Aliae cachexiæ	17	3	—	—	1	—	16	—	—	—	—	—	2	5	—	—
Alcoholismus acutus et chronicus	3	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	1	—	—	—
Aliae intoxicationes chro- nicæ	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—

Taudin nimi. Sjukdomens namn.	Helsingfors.	Borgå.	Lovisa.	Ekenäs.	Hangö.	Tavastehus.	Tammerfors.	Lahtis.	Abo.	Nådendal.	Marihamn.	Nystad.	Raumo.	Björneborg.	Kristinestad.	Kaaki.
Morbi cerebri, medullae spinalis, systematis et organorum sensuum . . .	97	8	4	—	7	7	35	—	16	1	1	4	4	12	2	—
Insania	5	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	1	—	—	—
Morbi organorum circulationis	175	11	10	—	7	11	66	—	55	2	3	19	3	34	1	1
Pneumonia et pleuritis acuta	128	4	4	1	19	6	22	4	41	1	—	7	6	10	2	2
Alii organorum respiratorum morbi	32	2	1	—	—	2	111	—	15	—	1	1	—	25	3	2
Enteritis acuta	—	2	3	1	8	9	104	6	77	—	1	1	13	28	8	3
Alii organorum digestionis morbi	262	1	—	—	1	4	21	—	18	1	—	—	4	3	1	1
Morbi organorum uropoëticorum	29	3	—	—	—	3	9	—	24	—	—	1	2	4	5	—
Morbi organorum sexualium muliebrum	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Morbi organorum locomotionis et ossium	—	—	—	—	—	—	1	—	4	—	—	—	—	—	—	—
Morbi systematis cutanei et telae connexivae	—	—	—	—	—	—	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Cancer	82	6	4	—	2	8	20	1	51	1	2	6	5	22	4	—
Tumores alii	8	—	—	—	—	2	2	—	5	—	—	—	—	—	—	—
Casus mortiferi	84	—	3	3	5	1	12	1	15	—	1	4	11	8	—	—
Suicidium	23	1	—	—	2	—	5	—	7	1	1	2	—	1	—	—
Homicidium	—	—	—	—	—	—	6	—	2	—	—	—	—	2	—	—
Aliae causae mortis	19	2	8	23	4	2	5	26	20	—	1	8	5	23	1	—
Summa	1,553	60	53	39	128	89	684	50	822	16	19	89	101	272	47	17

Summa.	Sordavala.	Kesholim.	Villmanstrand.	Kotka.	Fredrikshamn.	Viborg.	Nyslott.	Heinola.	St Michel.	Jonsuu.	Idensalmi.	Kuopio.	Kajana.	Tornea.	Kemi.	Uleåborg.	Bråneestad.	Jyväskylä.	Gamlakarleby.	Jakobstad.	Nykarleby.	Nikolaestad.	
331	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
582	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
387	4	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
271	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
484	5	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
385	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
123	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
314	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
197	1	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
410	6	18	14	13	5	18	5	1	17	15	4	98	14	—	5	2	2	5	2	6	2	11	—
6,310	45	35	35	35	44	532	72	27	68	56	26	230	34	20	35	259	55	57	43	99	17	347	—

D. Utdrag ur kommunalläkarnes årsberättelser 1906.

Under 1906 hafva följande kommuner erhållit statsbidrag till aflönande af kommunalläkare:

Nylands län.

Nurmijärvi.
Mäntsälä.
Thusby, Sibbo.
Borgå landskommun.
Elimäki.
Orimattila.
Ingå, Degerby.
Kyrkslätt.
Vihti.
Pyhäjärvi, Pusula.
Bromarf.

Åbo och Björneborgs län.

Paimio.
Marttila, Koski, Eura, Karinainen.
Pargas.
Vehmaa, Taivassalo.
Nagu.
Merikarvia, Siikainen.
Parkano.
Kankaanpää.
Hämeenkyrö.
Tyrvää.
Kimito, Dragsfjärd, Vestanfjärd.
Bjärno, Finby.
Huittinen, Wampula.
Loimaa, Alastaro, Metsämaa.
Eura, Kiukainen, Säskylä, Köyliö.

Kokemäki.
Punkalaidun.
Pöytyä, Yläne, Oripää.

Tavastehus län.

Lammi, Koski, Tuulos.
Loppi.
Hausjärvi.
Hollola.
Asikkala.
Padasjoki, Kuhmoinen.
Tammela, Jokioinen.
Urjala.
Akaa.
Sääksmäki.
Somero (vakant hela året).
Kangasala.
Pälkäne.
Korpilahti.
Ruovesi.
Kuru (vakant hela året).
Orivesi.
Kuorevesi.

Viborgs län.

Viipurin maalaiskunta.
Koivisto.
Uusikirkko.
Säkkijärvi.
Joutseno, Ruokolahti.
Kirvu.
Antrea.
Muola, Valkjärvi, Kyyrölä.
Kivennapa.
Sakkola, Metsäpirtti.
Hiitola.
Parikkala.

Jaakkima.
Uukuniemi.
Impilahti, Kitelä.
Suojärvi.
Suistamo.

S:t Michels län.

Kangasniemi.
Sysmä, Hartola, Joutsa.
Mäntyharju.
Heinävesi.
Juva.
Pieksämäki.
Joroinen.
Rantasalmi, Kangaslampi.
Puumala.
Kerimäki.

Kuopio län.

Pielavesi, Keitele.
Karttula, Vesanto.
Rautalampi.
Leppävirta.
Hankasalmi (vakant hela året).
Iisalmi.
Lapinlahti, Maaninka.
Pielisjärvi.
Juuka.
Nurmes, Rautavaara.
Ilomantsi.
Kitee.
Liperi.
Kaavi.

Vasa län.

Malaks, Petalaks, Korsnäs.
Laihia.

Isokyrö.
 Ylistaro.
 Närpes, Öfvermark.
 Jalasjärvi, Kurikka.
 Kauhajoki.
 Ilmajoki, Seinäjoki.
 Vöörä, Oravais, Maxmo.
 Kauhava.
 Lapua.
 Pedersö, Purmo, Larsmo.
 Veteli, Kaustinen, Perho, Halsua.
 Kannus, Toholampi, Lohtaja, Himanka.
 Lappajärvi, Korttesjärvi, Evijärvi, Vimpeli, Alajärvi.
 Alavus, Kuortane, Töysä, Ätsäri.
 Keuruu, Multia.
 Virtai.
 Karstula.
 Viitasaari, Pihtipudas.

Uleåborgs län.

Ii.
 Ylivieska.
 Nivala.
 Kuusamo.
 Kemi.
 Ylitornio, Turtola, Kolari.
 Muonio, Enontekiö.
 Kemijärvi, Kuolajärvi.
 Sodankylä.
 Hyrynsalmi, Puolanko, Ristijärvi, Suomussalmi.

Tuberkulos.

Uudenmaan lääni.

Mäntsälä. Keuhkotuberkuloosia on tänäkin vuonna esiintynyt useammin kuin ennen, luutuberkuloosia ja skrofuloosia hyvin harvoin.

Borgå landsk. Lungtuberkulos och skrofulösa åkommor äro i skärgården mycket allmänna. Orsaken till det stora antalet lungsiktiga måste väl bero,

förutom på ärftliga anlag, ogynnsamma hygieniska förhållanden och smitta, på de många tillfällen till förkylning skärgårdsbefolkningen, under utöfvandet af sitt yrke äro utsatta för.

Ingå och Degerby. Tuberkulos förekommer, dock icke allmänt.

Bromarf. Tuberkulosen är, åtminstone i norra delen af socknen, nästan en sällsynthet och det har kunnat påvisas att de allra flesta fall som här förekommit blifvit besmittade å annan ort, såsom händelsen varit med sjömän, tjänstefolk och handtverkare, hvilka vistats längre tid utom socknen. Äfvenledes äro fall af läkt tuberkulos jämförelsevis många. Dessa uttalanden stöda sig på iakttagelser från de senaste 15 åren. Under redogörelseåret har endast ett dödsfall i tuberkulos inträffat. Ännu må påpekas skilnaden mellan förhållandena här och grannsocknen Tenala, där tuberkulosen ej är någon sällsynthet enligt under mottagningar där gjord erfarenhet. Förmögenhets- och bostadsförhållanden i socknen äro på få undantag när goda.

Pyhäjärvi—Pusula. Tuberkuloosia on vuoden kuluessa ollut enemmän kuin edellisinä vuosina, varsinkin lapsissa tuhkarokon ja hinkuyskän seurauksena.

Turun lääni.

Marttila ja Koski. Huomattavin paikallinen tauti on tuberkuloosi, erittäinkin keuhkoissa. Melkein joka toisella sairaalla on heikot keuhkot. Syyt tähän surulliseen seikkaan ovat haettavissa siinä että ihmiset elävät epäterveellisissä olosuhteissa. Pienet, pimeät ja ahtaasti asutut huoneet, joihin puhdasta ja raitista ilmaa ei uskalleta päästää, epäpuhtaus ja erittäin se vastustuskykyä alentava huono ravinto (joppia, kaljaa, perunoita, kahvisekoitusta, hapanta leipää) joka pienille lapsille annetaan. Toisaalta taas, ja siinä pääsyy, ovat lapset jo syntyessä heikot ja vähemmän vastustuskykyiset ja niillä sentähden taipumus kaikenlaisiin tauteihin, jonka taipumuksen he ovat saaneet periä kivulloisilta vanhemmiltaan.

Vehmaa ja Taivassalo. Tuberkuloosi on nähtävästi tavallisempi Vehmaalla, johon lienee syy, perinnöllisyyttä lukuun ottamatta, epäedulliset ulkonaiset olosuhteet, köyhyys, ahtaat asunnot, puuttuva puhtaus y. m. Muutamissa kylissä Vehmaalla on viime vuosina ilmestynyt tuberkuloosi karjassa, mikä seikka osaltaan on ollut tautia paikkakunnalla levittämässä. Tähän johtopäätökseen tulee kun ottaa huomioon että Vinkkilän kylän separaattori meijeriin viedään maitoa juuri seuduilta, missä nystyrätautia on esiintynyt, sekä että tästä meijeristä kotiin viety maito ei ole tavalla tai toisella steriliseerattu.

Nagu. Tuberkulosens spridning är icke synnerligen stor.

Merikarvia ja Siikainen. Keuhkotauti on hyvin yleinen; syyt siihen etupäässä kostea meriilma, huonot asunnot, kun keuhkotautisten jälkeen ei desinfioida. Sitä paitse asutaan liiaksi yhteen sullottuina.

Hämeenkyrö. Tuberkuloosi ja skrofuloosi jokseenkin yleisiä paikallisia tauteja, ja riippunevat ne paikkakunnan vielä alkuperäisistä hygienisistä olosuhteista, sopimattomasta ravinnosta ja huonosta lastenhoidosta.

Bjärnä. Förekomsten af lungsot synes vara stadd i ökning.

Huittinen. Tuberkuloosi raivoaa kuten ennenkin paikkakunnalla ja vaikeaa lienee varmuudella sanoa mitään sen lisääntymisestä tai vähenemisestä ennenkuin tilasto tulee toisin järjestetyksi.

Eura. Tuberkuloosia eri muodoissa löytyy jotenkin yleiseen piirissä, vähemmän Euran kunnassa; tavallisin muoto on keuhkotuberkuloosi. Skrofuloosia lapsissa ei tavata varsin runsaasti, lukuunottamatta muutamia kyliä Säkylän ja Köyliön pitäjissä.

Pöytyä. Tuberkuloosi ja skrofuloosi eivät ole aivan yleisiä.

Punkalaidun. Kunnanlääkäri on vuosikertomuksessaan koonnut tilastollisia tauluja tuberkuloosiin kuolleitten lukumäärästä prosentteissa kaikista kuolleista Punkalaitumella vuosien 1896—1905 väliin, joista käy selville että vuosien 1896—1900 väliin on kuollut 18,8% ja 1901—05 27,8%; mutta lisää tämän johdosta että ilmoitukset ovat papiston antamat, ja että ihmiset näillä seuduilla kutsuvat keuhkotaudeiksi kaikenlaisia muita tauteja, josta hyvin näkee etteivät nämät taulut ansaitse paljon luottamusta. Kuitenkin on myöntävä että kuolevaisuus kunnassa tuberkuloosiin on hyvin suuri, johon syyt ovat haettavissa siinä että ihmiset elävät epäterveellisissä olosuhteissa. Pääsyy lienee kuitenkin että lapset jo syntyessä ovat heikot. Tähän seikkaan ei voi mitään tehdä niinkauan kuin tuberkuloosiin sairastuneitten ihmisten sallitaan avioliittoon mennä. Se haitta mikä tuberkuloosin maito tuottaa on vähäpätöinen tähän seikkaan verrattuna.

Hämeen lääni.

Hausjärvi. Tuberkuloosia on joitakuita tapauksia vaan yleisesti sitä ei ole.

Hollola. Tuberkuloosia ja skrofuloosia on vähemmän kuin useilla muilla seuduilla.

Kuhmois. Tuberkuloosia muutamia tapauksia.

Tammela. Tuberkuloosi hyvin yleinen, etenkin Forssan työväestössä; syyt siihen ovat luettavat heidän elinehdoissaan ja useasti sopimattomassa ruuassa. Tautia ehkäisemiseksi on tehtäissä sopivissa paikoissa ohjesääntöjä ja sylki-

laatikkoja ysköksiä varten, ja on työkansa nähtävästi jo ruvennut huomaamaan niiden merkitystä.

Urajala. Tuberkuloosi ja skrofuloosi ovat edelleenkin runsaasti levinneet.

Akaa. Huomattavin paikallinen tauti on tuberkuloosi.

Pälkäine. Keuhkotauti ei ole yleinen, Luopioisissa yleisempi.

Korpilahti. Huomattavimpia paikallisia tauteja ovat skrofuloosi ja tuberkuloosi.

Ruovesi. Tuberkuloosi on ollut melkoisessa määrässä.

Orivesi. Keuhkotuberkuloosia oli 29 ja muita tuberkuloositapausta 3; keuhkotautiin on ilmoitettu kuolleen 17.

Kuorevesi. Tuberkuloosi sangen yleinen.

Viipurin lääni.

Tästä ei ylimalkaan ole mitään ilmoitettu keuhkotaudin ilmestymisestä, tavallisesti vaan neuvottu edellisiin kertomuksiin.

Hvitola. Kirkkoherra ilmoittanut 13 henkeä kuolleen keuhkotautiin, jota pidetään epävarmana. Risatautia lapsissa paljon.

Suojärvi. Tuberkuloosi vielä harvinainen tauti.

Suistamo. Tuberkulosi kaikessa muodossa sangen harvoin löydetään.

Antrea. Tuberkuloosi sangen yleinen.

Mikkelin lääni.

Mäntyharju. Tuberkuloosia on edelleen esiintynyt harvassa.

Juva. Tuberkuloosi huomataan yhtä harvoin kuin ennenkin.

Puumala. Tuberkuloosia ja skrofuloosia löytyy hyvin vähän.

Kerimäki. Varmoja piiristä kotoisin olevia tuberkuloositapauksia, konstatteeratut basillitutkimuksilla tai muutoin selvistä merkeistä on merkitty 18, joista ainakin 5 on kuollut. Paikkakunnalla tilapäisesti asuvien rautatietyömiesten joukosta on ollut 7 varmaa tuberkuloositapausta joista 3 on kuollut. Vaikka piirin sisällä sijaitsee Takaharjun keuhkotautisten parantola niin verraten harva paikkakuntalainen on ollut tilaisuudessa siellä etsimään apua taudilleen. Tämän vuoden aikana e. m. ei siellä ollut yhtään paikkakuntalaista. Siihen on syynä se että laitoksen ainakin halvimmat paikat ovat niin edeltäpäin tilatut että voi mennä vuosikauden verran ennen kuin pääsee paikalle.

Kangasniemi. Keuhkotauti näkyy olevan leviämään päin.

Kuopion lääni.

Fielavesi. Tuberkuloosi ja skrofuloosi jotenkin yleisiä paikallisia tauteja.

Rautalampi. Tuberkuloosi ja skrofuloosi yleisiä.

Iisalmi. Vuoden kuluessa kunnanlääkärin hoidossa olleiden tuberkuloosia sairastavien luku oli 93, joista 77 keuhkotuberkulosista.

Pielisjärvi. Tuberkuloosi ja skrofuloosi yleiset.

Nurmes. Keuhkotauti ja skrofuloosi hyvin levinneet kansan keskuudessa.

Vasa län.

Malaks, Petalaks. Tuberkulosfrekvensen är fortfarande mycket stor. Förutom gamla fall hafva af kommunalläkaren behandlats 22 nya: 16 lungtuberkulos, 2 fall af tuberkulös hjärnhinneinflammation, 2 fall af suppurerande tuberkulösa lymfom, samt 2 fall af blåstuberkulos, oberäknadt talrika fall af icke suppurerande mindre lymfom. Af prof. Holstis folkskrift „Om lungot“ hafva talrika exemplar utdelats. Skrofulösa sjukdomar bland barn ytterst allmänna.

Korsnäs. Tuberkulos är allmän; 18 nya fall, förutom gamla, har kommunalläkaren behandlat, 15 lungtuberkulosister (1 af dessa därjämte strup-, ett annat tarmtuberkulos), 2 tuberkulös hjärnhinneinflammation, 1 fall af ledgångstuberkulos.

Laihia. Tuberkulootisia ja skrofulootisia löytyy paljon. Asumahuoneitten ahtaus sekä niissä vallitseva epäpuhtaus ovat luonnolliset syyt näitten tautien ylellisyyteen. Tuberkuloosin vastustamiseksi on ryhdytty formaliinisa-vutukseen.

Isokyrö. Keuhkotautia 82 eri tap., 50 omasta kunnasta, 32 naapurikunnista (Ylistarolta, Vähästäkyröstä, ja Laihialta). Näistä oli 18 alle 15 vuotta, loput vanhempia. Meningitis tuberkul. sairasti 4 lasta; skrofuloosi laajasti levinnyt. Perinpohjainen puhdistus jokaisen keuhkotautiin kuolleen jälkeen päätettiin. Tuberkuloosin levenemiseen vaikuttaa, paitsi yleinen tapa sylkeä lattialle, myös se seikka että asuntohuoneitten lattiat ovat matoilla peitetyt ja että jokaisen vuoteen ympäröi etupuolelta verho (sängyt ovat kahdessa kerroksessa päällekkäin) joten puhdas ilma ei pääse nukkuvalle ja vähitellen muodostuu sellaisen verhon taakse tuberkelbasilli pesä, jossa sukupolvi toisensa perästä infektoituu.

Ylistaro. Ilahduttava on että keuhkotauti näyttää olevan vähenemässä vaikkapa hitaastikin, samoin skrofuloosi lapsissa. Palkitut kirjaset keuhko-

taudista jaetaan ahkerasti tarvitseville. Papiston antaman tiedon mukaan kuoli keuhkotautiin 38 henkilöä, siis 19,6 % kaikista kuolleista.

Kauhajoki. Tuberkuloosia tapaa verrattain vähän.

Lappajärvi y. m. Tuberkuloosi ja skrofuloosi hyvin levinneet piirissä.

Vörå. Lungsoten är fortfarande en lika allmän som härjande åkomma inom distriktet och det antal offer den årligen kräver är oroväckande stort. Under tiden från årets början till d. 18 okt. då han bortflyttade från orten, har kommunalläkaren behandlat följande antal tuberkulösa pat.: från Vörå 67, eller 7,5 % af alla fall, från Oravais 13, eller 6,2 %, från Maxmo 17, eller 8,9 %, från öfriga kommuner 30, eller 8,3 % af alla behandlade fall. Antalet döde i lungsot uppgifves till 37 i Vörå eller 24,2 % af totalantalet döda, i Oravais till 15, eller 21,4 %, i Maxmo till 11, eller 31,4 %.

Kauhava. Keuhkotautiin kuoli ijässä 15—60 vuotta 10 miestä, 14 naista.

Pedersö. Dödligheten i lungsot uppgifves (af prästerskapet) till 26 % af alla dödsfall för alla tre kommunerna (Pedersö, Purmo, Larsmo) tillsammans.

Veteli. Tuberkuloosi huomattavin paikallinen tauti piirissä; skrofuloosi hyvin yleinen.

Kannus. Tuberkuloosi on yleinen ja ilmenee kaikenlaisissa muodoissa. Sen estämiseksi on kyllä neuvoja annettu, mutta kansa ei usko taudin olevan tarttuvaa laatua. Skrofuloosi tavataan usein lapsissa. Kuolevaisuuteen on tuberkuloosi useimmissa tapauksissa syynä.

Oulun lääni.

Ii. Tuberkuloosi ja skrofuloosi yleiset; epäsiisteys ja melkein kivuloinen pelko viedä pieniä lapsia ulkoilmaan, edes kauniina kesäpäivänä, lienevät vaikeuttavina syinä näiden tautien tavallisuuteen.

Ylivieska. Tuberkuloosi hyvin levinnyt kuten aikaisemmin mainittu.

Kemi. Huomattavin paikallinen tauti oli tänäkin vuonna tuberkuloosi. Kuolevaisuus siihen oli (papiston antaman ilmoituksen mukaan) kaikista kuolleista; 1903 — 34,9 %; 1904 — 19,8 %; 1905 — 14,5 %; 1906 — 34,3 %.

Muonio. Tuberkuloosiset taudit hyvin yleiset, tavallisimpia lappalaisten joukossa.

Sodankylä. Tuberkuloosi on täällä kansan keskuudessa perin harvinainen.

Turtola. Keuhkotauti on myöskin tänä vuonna suuresti korottanut kuolevaisuuden numerot.

Tuberkulosen synes fortsätta sitt härjande tåg i vårt land detta år utan särdeles förändring. Från västra Nyland uppgifves att sjukdomen i Bromarf

är nästan en sällsynthet och att de flesta fall smittats å annan ort; däremot är Tenala, som gränsar till Bromarf, i högre grad hemsökt. Den östra delen af landskapet synes fortfarande i betydande mån bringa sjukdomen offer, särskildt klagas här äfven detta år mycket öfver förhållandet i skärgården. Från egentliga Finland anmärkes både i östra (Bjarnå, S:t Märten) och västra delen (Vehmo och Töfsala) att sjukdomen är mycket allmän och beröras de orsaker som med sannolikhet i dessa trakter äro värksamma faktorer vid sjukdomens spridning; bl. a. den ringa motståndskraften hos små barn, föranledd dels af predisponerande anlag, dels af olämplig näring, bristfällig omvårdnad och otillräcklig tillgång på frisk luft. Vidare framhålles boskapstuberkulosens allmänna förekomst, specielt i Vehmo, samt oförsiktigheten att den hemsända skummjölken, som blandats med tuberkelhaltig mjölk i mejeriet, på intet sätt steriliseras. Undantagsvis anmärkes att Åbo skärgård (Nagu och Pargas) icke uppvisat någon särdeles spridning af tuberkulösa sjukdomar.

Från Satakunta och norra delen af Åbo län klaga kommunalläkarne däremot enstämmigt öfver tuberkulosens allmänna förekomst (Tavastkyrö, Hvittis, Punkalaidun, Eura, Sastmola, Siikais). Bristande barnavård, dåliga hygieniska förhållanden i det dagliga lifvet, ingen desinfektion efter de i sjukdomen aflidna, fortfarande tillåtna äktenskap för de tuberkulösa (!), hvarigenom eländiga och predisponerade barn födas till världen, uppgifvas härifrån som värksamma orsaker till sjukdomen.

Från Tavastehus län lämnas olika uppgifter; från sydvästra delen (Tammela, Urjala, Akaa) klagas öfver sjukdomens allmänna spridning, särskildt bland fabriksarbetarne å Forssa, hvilka till stor del rekryteras från dessa socknars befolkning, och till hvilkas hem sjukdomen sannolikt genom återvändande sjuklingar i årtal vunnit spridning. Emellertid har å fabrikerna i Forssa dessa senare år åtgärder börjat vidtagas till sjukdomens motarbetande. Från länets sydöstra del (Hollola, Kuhmois, Hausjärvi) uppgifves att tuberkulosen icke är allmän, eller mindre allmän än i andra delar af landet. Från länets norra delar däremot (Korpilahti, Kuorevesi, Ruovesi, Orivesi) innehålla årsberättelserna enstämmigt att sjukdomen vunnit stor spridning och förekommer i anmärkningsvärd grad, utan att dock statistiska uppgifter bekräfta utsagon, eller några lokala orsaker härtill angifvas.

Från Viborgs län äro uppgifterna få och hänvisa läkarne i allmänhet till föregående berättelser; såvidt sådana föreligga synes tuberkulosen där ej vara särdeles spridd; dock inberättas att sjukdomen i S:t Andrea är mycket allmän. Äfven i S:t Michels län angifves att sjukdomen är sällsynt, åtminstone i trakten väster om Saimen (Jokkas, Mäntyharju, Puumala), hvaremot från Kerimäki

(öster om Saimen), ett tämligen högt antal tuberkulospatienter af läkaren uppgifves, på samma gång han anmärker att ingen af dem vunnit inträde å Takaharju, som dock är beläget inom distriktet. I trakten norr om Ladoga (Suojärvi och Suistamo), synes tuberkulosen ännu vara en sällsynt sjukdom.

Från Kuopio län förmäles att tuberkulosen är mycket allmän i Rautalampi, Pielavesi, Iisalmi, Pielisjärvi och Nurmes, sålunda i betydande delar af länet.

De mest upprörande uppgifter om tuberkulosfrekvensen komma fortfarande från Vasa län, i hufvudsak öfverensstämmande med hvad redan föregående år derifrån inrapporterats. Från såväl södra som norra delen af länet, från finska och svenska talande kommuner ljuder enstämmigt klagan öfver den höga grad af spridning sjukdomen där vunnit. Statistiska uppgifter stödjande sig på läkarnes egna iakttagelser föreligga äfven från flere håll bekräftande dessa sorgliga omständigheter; så från Malaks, Petalaks, Korsnäs, Storkyro, Vöörå. Såsom särdeles anmärkningsvärdt, och som ett betydande framsteg i kampen mot tuberkulosen måste betecknas den omständighet att flere härvarande kommuner på kommunalstämma beslutit att efter enhvar i lungtuberkulos afliden bör vid vite på kommunens bekostnad föranstaltas en grundlig och af kompetent person utförd desinfektion, till hvars utförande kommunen anskaffar nödigt material. Detta vittnar i främsta rummet om att insikten om tuberkulosens smittosamhet redan börjar intränga i folkmedvetandet, förutan hvilken insikt alla hithörande åtgärder måste förblifva mer eller mindre ovärksamma.

Såsom särskildt i Österbotten värksamma faktorer för sjukdomens propagation framhålla läkarne några behjärtansvärda omständigheter; sålunda t. ex. emigrationen, som beröfvar flere trakter deras mest arbetsföra befolkning och därigenom förökar de kvarvarandes arbetsbörd, särskildt beträffande jordbruket: vidare den högt drifna mejerirörelsen, som i flere afseenden gynnar tuberkulosens framfart; dels genom att förminska den dagliga födans fetthalt, hvilken kvarlämnas i mejeriet med grädden, dels genom att i mejeriet tuberkelhaltig mjölk blandas med den öfriga och utdelas åt andelsägarna i form af skummjolk. Vidare framhålles skadligheten af de här allmänt begagnade sängarne i två våningar, omgifna af förhängen, samt mattorna på golfven; då man betänker huru allmän här och öfverallt i vårt land seden är att utan återhåll spotta på golfvet, så måste ju de i sängarne liggande under hela natten impregnera de närmast belägna mattorna, ja hvarför icke äfven tillfälligtvis omhängena och sängkläderna med tuberkelhaltiga upphostningar, hvarvid droppinfektionen af de sistnämnda äfven bör ihågkommas. Kommer härtill att såväl mattor som förhängen och sängkläder samt sängtäcken sällan eller aldrig blifva delaktiga af

en grundlig rengöring, så finner man huru lätt alla dessa föremål kunna blifva värkliga härdar för basillernas propagation.

Från Uleåborgs län framhålles tuberkulosens förekomst i Ijo, Ylivieska, Kemi och Muonio samt påpekas att densamma äfven bland de egentliga lapparne kräfver många offer; som en värksam orsak erinras om den här och på många andra orter hos föräldrarne framträdande fruktan för att låta små barn vistas ute i det fria ej ens under varma sommardagar; allmänt antaget bruk hos allmogen är att ej föra barn utom hus under det första lefnadsåret. I Sodankylä uppgifves tuberkulosen i alla former vara mycket sällsynt.

Veneeriset taudit.

Uudenmaan lääni.

Mäntsälä. Veres kuppatauti on ainoastaan kolme kertaa ilmoitettu, muita veneerisiä tautia viisi kertaa.

Sibbo, Thusby. 2 fall recent syfilis, 1 fall mjuk chancker, alla hos män.

Borgå landsk. 2 fall recent syfilis, 1 fall gonorrhé.

Elämäki. 1 tap. syf. rec. eikä muuta.

Ingå och Degerby. Emedan 1 fall af primär syfilis iaktogs i Degerby, anställdes besiktning med befolkningen i kringliggande byar med det resultat att en man och en kvinna införpassades till sjukhus i Helsingfors, och en man behandlades privat. Nya fall hafva sedermera ej försports. Äfven i Ingå har en mansperson behandlats för primär syfilis.

Kyrkslätt. 2 fall recent, 2 fall sekundär syfilis, 10 fall urethriter.

Pyhäjärvi—Pusula. Tippuria on ollut useammassa paikassa piiriä. Kuppatautia vereksessä muodossa on huomattu 2 tap. Pusulassa, jossa toimitettiin tarkastus.

Turun lääni.

Pargas. Af syfilis hafva endast 2 fall, båda hos sjömän, iakttagits: gonorrhé 5 fall.

Nagu. Af veneriska sjukdomar har under året intet fall iakttagits.

Merikarvia. 2 syfilis recens tapausta, 5 urethritis gonorrhé.

Kankaanpää. Hongonjoella joutui samassa perheessä 5 henkeä, niiden joukossa 2 alaikäistä lasta ja heidän äitinsä extra genitalisesti saastutetuksi. Muutoin pari tap. gonorrhoea; Kankaanpäässä 1 tap. syfilis hereditaria.

Hämeenkyrö. 2 tap. syfil. rec., 3 tap. gonorrh.

Tyrvää. 3 tap. kuppatautia, kaikki kotona hoidettu.

Kimito. 1 kvinna i Dragsfjärd hade syfilis recens och en arkangelit i Kimito gonorrhé.

Huittinen. Veneerisistä taudeista on piirissä huomattu joitakuita gonorrhé-tapauksia sekä pari syfilis recens tapausta, joista kumpikin olivat saaneet tarttuman piirin ulkopuolelta.

Loimaa. Muutama gonorrhoea tapaus eikä muita veneerisiä tauteja.

Eura. Veneerisiä tauteja on ollut vain joku urethritis gonorrhoeica tapaus.

Pöytyä. Veneerisiä tauteja on tavattu ainoastaan pari gonorrhoea ac. tapausta.

Hämeen lääni.

Hollola. Veneerisiä tauteja on ollut paljon, erittäinkin gonorrhoea ja ulcus molle (Lahdella).

Kuhmois. 1 syf. rec. ja 5 gonorrh. tapausta on hoidettu.

Tammela. Veneeriset taudit eivät ole mainittavasti liikkuneet syystä että on tarkasti hoidon pidetty tehtaan väestöstä ja sääntönä on että kuppatautiset lähetetään sairaalaan.

Urkala. Tuoretta kuppaa ilmestyi 3 tap., muutama ulc. moll. ja runsaasti tippuria; kesänä luennoi kunnanlääkäri neljässä eri paikassa kuntalaisille veneerisistä taudeista.

Akaa. 1 tap. ulc. moll., 4 tap. gonorrheta.

Kangasala. 3 syf. rec. tap., 2 gonorrheta.

Pälkäne. 4 tap. syf. recensia.

Ruovesi. Veneerisiä tauteja on ollut muutamia, joista useimmat ovat tavatut kuljeskevissa työläisissä, ja melkein aina; muutamia poikkeuksia lukuunottamatta (Muroleen kylässä), on tartunta hankittu kunnan ulkopuolelta, Tampereelta, y. m.

Orivesi. Veneerisiä tauteja esiintyi 12 akuutista ja 1 kroonillinen gonorrhoea, 1 ulcus molle, 3 primääristä, 6 sekundääristä, 5 tertiääristä ja 1 hereditaarinen lues.

Kuorevesi. Kahdessa miehessä huomattu syfilis recens; lähetettiin sairaalaan.

Viipurin lääni.

Koivisto. 2 syf. rec. tap.

Uusikirkko. Veneeriset taudit hyvin harvinaiset piirissä.

Säkkijärvi. Ainoastaan 1 tap. tuoretta gonorrhoea.

Kirvu. Muutamia veneerisiä tauteja ilmeni vuoden kuluessa, useimmat Pietarissa tai Viipurissa hankituista.

Muola. Muutamia harvoja tapauksia.

Kivennapa. Ainoastaan muutamia tap.

Sakkola. Syfilis rec. 2 tap., secund. 2 tap., tert. 1 tap., ulcus molle 2 tap. gonorrhoea 6 tap.

Hiitola. Muutamia tapauksia kulkevissa työmiehissä sekä pitäjäläisissäkin, markkinojen muistoja, sekä rautatien työväessä.

Parikkala. 8 tap. urethritejä rautatien työväessä; syfilis ei.

Jaakkima. 2 tap. syfil. rec., ulcus molle 2 tap., gonorrhoea 26 tap.

Suojärvi. Veneerisiä tauteja ei ollenkaan huomattu.

Suistamo. Muutamia tapauksia gonorrhoea, syfilis ei ilmestynyt.

Antrea. Verestä kuppaa ei ollut yhtään tapausta, muutamia gonorrhoea.

Mikkelin lääni.

Mäntyharju. Syf. rec. 1 tap. gonorrh. ac. 3 miestä, 2 naista.

Heinävesi. 6 tap. tippuria, pehmeä sankkeria 2, luesta 4.

Juva. Veneerisiä tauteja on levinnyt enemmän vuosi vuodelta, syy lisääntyvässä irtolaisväestössä jotka kulkevat tukkitöissä.

Puumala. Muutamia tapauksia syfilistä ja gonorrhoea tilapäisesti paikkakunnalla oleskelevissa metsätyömiehissä.

Kerimäki. Veneerisiä tauteja ei ole paikkakuntalaisissa tapahtunut, mutta joku harva tapaus rautatierakennuksen seuduilla.

Kuopion lääni.

Pielavesi. Veneerisiä tauteja esiintyy silloin tällöin, eikä kovin harvaan.

Karttula. Kaksi tap. syfil. rec.

Rautalampi. Kevätpuolella ilmestyi kirkonkylään ja sen läheisyyteen useita tuoreita syfiliskohtauksia; tauti oli tänne tuotu matkustavan henkilön kautta; sen johdosta pidettiin yleinen tarkastus kuuden päivän kuluessa neljän kylän asukkaiden joukossa.

Leppävirta. Syfilis recens tapauksia on Varkauden seuduilla ollut useampia; kaikki lähetettiin läänin sairashuoneelle.

Pielisjärvi. Veneerisiä tauteja on ollut ainoastaan jokunen yksityinen tapaus.

Nurmes. Saramon kylässä 2 tap. syfil. recens, joissa tartunta ei ollut saatu genitolioiden kautta.

Ilomantsi. Syfilis recensia oli hyvin runsaasti, 12 tap., gonorrhoeaa 11 tap.

Kides. 6 tap. gonorrhoea.

Vasa län.

Mulaks. Ett fall af akut gonorrhé.

Isokyrö. Veneerisiä tauteja ei ole ollut.

Ylistaro. Veneerisiä tauteja ei ole ollut.

Jalasjärvi. Veneeriset taudit ovat sangen harvinaisia: Kurikassa tavattiin 1 syfil. recens tapaus.

Ilmajoki. Veneerisiä tauteja on ilmestynyt: gonorrhoea 6 mp. ja 1 vp.: tartunta saatu tuntemattomista lähteistä matkoilla ollen; 3 syfil. recens tapauksia, jotka lähetettiin sairashuoneeseen.

Vörd. Veneriska åkommor hafva icke förekommit.

Kauhava. Muutamia tapauksia.

Lapua. 2 tap. gonorrhoea.

Veteli. 3 gonorrhoe tapaus.

Kannus. Toukokuun ajalla huomattiin kuppatautia Lestin rajoilla ja saastutettu henkilö lähetettiin läänin sairaalaan. Kohta sen perästä lähetettiin samalta paikalta 9 henkilöä, joista 7 oli saastutettu. Kun pelättiin että tauti oli enemmän levinnyt toimitettiin yleinen tarkastus, jolloin 300 henkilöä katsastettiin; 1 saastutettu huomattiin.

Oulun lääni.

Ii. 1 syf. rec. tap. vasta naimisiin menneessä vaimossa, jonka mies toista vuotta aikasemmin oli akvireerannut lueksen. Kesällä monta gonorrhoea tapaus löysässä väessä ja paikkakuntalaisillakin.

Ylivieska. 2 kuppatautista, 9 akuutillista tippuria.

Kemi. 3 Kemin kunnassa asuvaa miestä hoidettu tippurin takia.

Kuusamo. 6 verestä urethritis tap., 1 syfil. recens tap.

Ristijärvi. 2 gonorrhé tap. (mies ja vaimo).

De veneriska sjukdomarne synas under 1906 lika litet som under föregående år hafva uppträdt bland landsortens befolkning i anmärkningsvärd grad. De uppträda enligt sin natur företrädesvis i städerna och större trafikcentra samt komma också där enligt regeln till behandling, hvarför flertalet kommunalläkare haft endast ett fåtal fall under sin vård.

Trakoom.**Turun lääni.**

Kankaanpää. Trakoomi on paikkakunnallinen tauti.

Hämeenkyrö. Trakoomi hyvin yleinen, riippuen paikkakunnan vielä alkuperäisistä hygieenisistä olosuhteista ja puuttuvasta puhtaudesta.

Huittinen. Trakoomi näyttää myös paikkakunnalla jotenkin yleisesti levinneen, vaikka lääkäriin turvaututaan vasta viime hetkessä hoidon pitkäksyyden tähden.

Hämeen lääni.

Pälkäne. Trakoomi jotenkin yleinen.

Korpilahti. Trakoomi sairaita löytyy paljon.

Viipurin lääni.

Suojärvi. Trakoomi paikallinen tauti.

Suistamo. Trakoomi hyvin yleinen.

Mikkelin lääni.

Kangasniemi. Trakoomi yleisimmin levinnyt tauti.

Kuopion lääni.

Pielavesi. Trakoomi hyvin yleinen.

Leppävirta. Trakoomi verrattain yleinen.

Iisalmi. Kunnanlääkärin hoitamien silmätautisten luku oli 177, joista trakoomitapauksia 40.

Pielisjärvi. Trakoomi näyttää huomattavaa taipumusta vähenemään.

Nurmes. Trakoomi hyvin levinnyt.

Vaasan lääni.

Isokyrö. Trakoomi jotenkin yleinen ja haittaa enimmänsä Amerikkaan lähteviä koska sinne ei vastaan oteta tätä tautia-potevia.

Ylistaro. Trakoomi on sangen yleinen; täällä, josta siirtolaisuus on sangen suuri, on alettu kääntää siihen entistä enemmän huomiota, ja voitaneeta sitäkin tautia ruveta entistä tehokkaammin häytyttämään.

Veteli. Trakoomi joksenkin yleinen.

Oulun lääni.

Ylivieska. Trakoomi hyvin yleinen.

Hyrynsalmi. Kroonilliset silmätaudit yleiset, syy: savupirttiasunnot, joita vieläkin löytyy.

Uppgifterna om trakomets spridning äro tills vidare i kommunalläkarnes årsberättelser alltför få, för att kunna läggas till grund för en statistik. Det är att hoppas att denna folksjukdom snart, på Finska Läkaresällskapets initiativ, skall blifva föremål för en mera vidtgående enquête äfven från landsortsläkarnes sida.

Skarlakansfeber.

Nylands län.

Bromarf. Under slutet af året inträffade i socknens södra del en epidemi som bortryckte 23 barn; epidemin fortgick ännu inpå följande år, hvarför närmare redogörelse för densamma i följande årsberättelse är på sin plats. Flere af fallen intogos å epidemiefdelningen af Hangö sjukhus.

Turun lääni.

Paimio. 4 tap., joista 1 kuollut. Sauvosta 6 tap., joista 3 kuoli. Halkon pitäjämästä 3 scarlatina tap. joista 2 kuollut.

Nagu. Skarlakansfeber har konstaterats i 45 fall, nästan uteslutande å storlandet, isynnerhet i byarna å dess södra sida. Till motarbetande af rådande epidemiska sjukdomar har af provinsial- och kommunalläkaren till kommunalnämnden aflätits särskilda skrivelser, hvilka dock praktiskt föga tillämpats. Mera förståelse hafva de af läkare utfärdade sundhetsreglerna rönt hos allmänheten, som merendels villigt fogat sig i de påyrkade åtgärderna.

Kankaanpää. Scarlatina tavattiin huhtikuusta, tavallisesti scarlatina-nefriittinä eli otittina lääkärin luo tuotaessa; alussa tauti löytyi pohjoispuolessa piiriä. Elokuusta yksityisinä tapauksina ja perheepidemiaoina muuallakin; vii-

meiset tapaukset olivat marraskuulta. Syyt levenemiseen olivat tavalliset: välinpitämättömyys; „ei tauti tartu, eikä rutto rupee joll'ei Jumala salli“ kuten kunnallislautakunnan esimies kuuluu sanoneen, sen jälkeen kun eräs perhe sai sakkoa tulirokon levittämisestä.

Kimito. Å Dalsbruk insjuknade i slutet af aug. inom några dagar 9 barn i scarlatina; dessa blefvo samtliga ömedelbart intagna å sjukstugan därstädes, extra sjuksköterska anskaffades och desinfektion af de insjuknades hem företogs. Sålunda hämmades sjukdomens spridning så att inga nya fall vidare yppades. I början af oktober förekom åter ett enstaka fall af scarlatina i Nordvik by af Kimito. Men sedan slutet af november hemsöktes distriktet af en epidemi af samma sjukdom, som fortfor in på följande år. I nov. förekommo sålunda 3 fall i Kimito och 4 fall i Vestanfjärd, och i dec. 20 fall i Kimito, 5 fall i Vestanfjärd och 1 fall i Dragsfjärd. För hämmande af sjukdomen upplästes i kyrkorna af provinsial- och kommunulläkaren undertecknade skrivelser, innehållande anvisningar om försiktighetsmått mot spridning af smittan; såväl de fasta som de ambulatoriska skolorna fingo afsluta sin hösttermin tidigare än vanligt. Då lämplig lokal för sjukhus ej kunnat erhållas hafva de sjuka vårdats i hemmen, och har vid alla kända sjukdomsfall kommunulläkaren meddelat föreskrifter om de sjukas vård och sjukdomens hämmande. I flere fall har också en tillfredsställande isolering fåtts till stånd, samt formalindesinfektion företagits.

Bjärnä. Scarlatina hämtades med skolbarn från Åbo i juni (1 fall) och i dec. (4 fall i samma familj), alla dessa mycket svårartade. Dessutom skall, enl. kommunalnämndens rapport, på utöarne i Finby i nov. förekommit 10 fall af lindrig scarlatina.

Pöytyä. 4 tap. scarlatina Yläneellä.

Kokemäki. Maalis-lokakuun ajalla kuoli 17 henkeä tulirokkoon papiston taulujen mukaan.

Hämeen lääni.

Kangasala. 1 scarlatina tap.

Viipurin lääni.

Viipurin maalaiskunta. Tulirokko on entistä suuremmassa määrässä liikunut Viipurin kaupungin ympäristöllä. Viipurin maalaiskunnan kulkutautisairaalassa hoidettiin 49 scarlatina tap., joista 11 kuoli.

Uusikirkko. Paikallinen tulirokkoepidemia (noin 35 kohtausta) ilmestyi kesällä Hyttilän ja Kolilan kylissä.

Ruokolahti. Yleisenä kulkutautina liikkui lokakuusta alkaen tulirokko, tullen kuulon mukaan Jääsken pitäjältä, ja levisi hyvin äkisti useampaan paikkaan; vuoden loppupuolella lisääntyi tulirokkotapausten luku, epidemia esiintyi eri paikoissa ja eri perheissä hyvin erilaisella ankaruudella ja arvosteltiin kuolevaisuuden olleen noin 18—20 0/0; tähän tautiin sairastuneiden luku ei lääkäri kykene lähimainkaan arvostelemaan, sillä kaikki eivät ole tulleet siitä ilmoittamaan.

Kirvu. Ensimmäiset kohtaukset sattuivat syyskuun lopulla Inkilän aseman seuduilla ja voi pitää varmana että tauti oli sinne saapunut junaliikenteen mukana Viipurista tai Hiitolasta. Lokakuulla oli tauti jo Tietävälän kylässä aivan toisella puolella pitäjää, tullen sinne Jääskestä; tauti leveni vähitellen eri kyliin, kuitenkin ei näkynyt olevan erittäin tarttuvaa, koska aniharvoja lapsia sairastui; kuolema sattui verrattain vähän ja jälkitaudit olivat lieviä.

Muola, Valkjärvi, Kyyrölä. Tammikuulla ilmestyi tauti Pöllökkälän sahallalla Muolassa, leveni tästä naapurikyliin sekä vähitellen Kyyrölään, saavutuksen monessa perheessä uhria; kunnanlääkäriin tietoon tuli tosin ainoastaan 139 tap., mutta varmana voi pitää että niitä oli monta vertaa enemmän, sillä ainoastaan pienelle osalle haetaan lääkärin apua. Valkjärveltä tuli ainoastaan 9 tap. lääkärin tietoon. Toimenpiteet tulirokkoa, kuten muitakin tarttuvia tautteja vastaan, jäävät näillä seuduilla hyvin vaillinaisiksi, koska tilaisuutta sairaitten eristämiseen on harvassa talossa, enimmäkseen kun niissä on yksi ainoa asuttava huone. Eteläkarjalan maaseutulääkäriseuran toimittamia painettuja lehtisiä „Neuvoja tulirokon ehkäisemiseksi“ jaettiin taloihin missä sairaita oli.

Kivennapa. Tulirokkoa oli lääkärihoidon alla 66 tap., mainitsematta muuta.

Sakkola. Syystalven raivosi ankara scarlatina epidemia lukuisine tapauksineen Metsäpirtissä, vaan joulukuun lopussa oli tauti melkein sammunut. Sakkolassa ilmestyivät ensimmäiset tämän taudin tapaukset vasta joulukuussa, yhteensä vuoden loppuun 4 tap.

Hiitola. Tauti alkoi tammikuussa Kylälähdellä, jossa 4 lasta ja 1 aikuinen sairastui, joista kuoli 3 lasta, ja levisi sitte ajan kuluessa muihin kyliin; lääkärin tietoon vuoden kuluessa tuli 43 tap., mutta kaikki tapaukset eivät lääkärille ilmoitettu. Papistolle ilmoitettiin 20 kuolemantapausta tähän tautiin, mutta lääkäri otaksuu että kuoleman prosentti oli ainakin 50 0/0, koska tauti oli hyvin ankaraa laatua, ja tavallisesti kompliseerattu kurkkumädän kanssa. Vielä on huomattava että sairaitten huoneet tavallisesti olivat ahtaasti asutut,

monta perhettä samassa tuvassa, joten sairaitten eroittaminen harvoin oli mahdollista. Painetuita ohjeita tulirokon ehkäisemiseksi jaettiin yleisesti.

Jaakkima. Syksyllä puhkesi äkkiään 3:ssa eri paikassa samaan aikaan ankara tulirokkoepidemia, joka oli levinnyt sekä pohjoisesta että etelästä päin. Tässä käytettiin vaihtelevalla menestyksellä scarlatina serumia.

Antrea. Scarlatinan ensimmäiset tapaukset ilmestyi Syvälahden kylässä, mistä kuitenkin ei lääkäriille ilmoitettu hoidettavaksi yhtään tapausta, vaikka vähään aikaan kuoli useampia lapsia; tästä haastettiin mies oikeuteen koska hän kiellosta huolimatta oli pitänyt tulirokkoon kuolleelle lapselleen hautajaiset. Syksy puoleen ilmestyi taas uusi epidemia Sintolan kylässä leviten täältä lähikyliin ja kestäen vuoden loppuun. Tämä oli vaikeampi luontoinen epidemia ja kuolevaisuus suuri. Kun kansa ei usko tarttumista ei se myöskään noudata annettuja ohjeita; kunnanlääkäriin hoitoon tuli yhteensä 36 tap.

Mikkelin lääni.

Sysmä. 8 tap. Sismän etelä-kylissä, joista 3 kuoleman seurauksella.

Kerimäki. Tulirokko on liikusellut useampia vuosia peräkkäin paikkakunnalla ja jatkui tänäkin vuonna hiljakkain kesään asti, jolloin tauti näkyi kokonaan kadonneen. Vaan syksyllä alkoi tapauksia uudestaan esiintyä osoittamatta kuitenkin suurempaa räivokkuutta.

Kuopion lääni.

Leppävirta. Kesällä ilmestyi kirkonkylässä muutamia scarlatina tapauksia, vaan, kumma kyllä, tauti ei siitä levinnyt, vaikka isoleeraus oli hyvin vaillinainen. Mihinkään erityisempiin toimenpiteisiin ei ryhdytty.

Iisalmi. Kesäkuussa ilmaantui useita tapauksia scarlatinana Haapajärven kylässä.

Lapinlahti. Tulirokkoa oli tammi- ja helmikuun aikana Martikkalan kylässä 25, ja Tölvön kylässä 4 tap.; vielä oli loka- ja marraskuussa muutamia tapauksia Leppälahden ja Ollikkalan kylissä. Yhteensä kuoli Lapinlahdella tulirokkoon 4 henkeä. Maaningalla oli syksyn kuluessa 19 tap. tätä tautia, joista kuoli 9 henkeä; väliaikainen sairashuone toimitettiin, jonka diakonissa hoiti.

Nurmes. Tulirokko esiintyi Rautavaaran etelä osassa tammikuussa ja helmikuussa yhteensä parikymmentä tapausta, vielä kesä- ja heinäkuussa noin 20 tap., elo- ja syyskuussa 8 tap.

Kides. Joulukuulla ilmestyi kirkonkylässä 1 tap. tulirokkoa, jonka sairastuneen sisarukset joululomalle tullessaan toivat tartunnan Joensuusta; mikä tautitapaus päättyi kuoleamalla.

Vasa län.

Korsnäs. Under vintern var skarlakansfebern epidemiskt gängse i Korsnäs, ledande sitt ursprung från grannsocknen Öfvermark. Sjukdomen företedde i flertalet fall en mindre svår karaktär än vanligt; utslaget presenterade oftast den eljest sällsynta vesikulösa formen, hvarjämte följsjukdomarne voro mera godartade; läkares föreskrifter i afseende å sjukdomens hämmande var allmogen obenägen att följa.

Ylistaro. Tulirokko teki alkupuolella vuotta tuhojaan; papiston luettelon mukaan kuoli siihen 24 lasta, joiden joukossa kuitenkin lienee myöskin tuhkarokkoon kuolleita.

Jalasjärvi. Kurikassa huomasi kunnanlääkäri 24 scarlatina tapaista: tammikuulla 3, helmik. 9, maalisk. 6 ja elok. 6; samaa tautia sairasti Jalasjärvelläkin heinäk. 2 ja jouluk. 1 lapsi.

Ilmajoki. Tulirokko oli vuoden loppupuoliskolla tuhkarokon rinnan yleinen; ilmoitusten mukaan oli tulirokkoa kaikkiaan 57 tapaista.

Vörå. I mars yppades scarlatina å Oravais fabrik, där efterhand 13 barn angrepos, af hvilka 3 afledo. Genom energiska åtgärder begränsades sjukdomen till fabriken område, där den småningom upphörde utan att sprida sig i kommunen.

Kauhava. Talvella ja kesällä liikkui tulirokkoa, joka levisi Härmältä tänne rajakyltiin.

Lapua. Tulirokkoa oli vuoden kuluessa noin 45 tap., enin maaliskuulla (14), muina kuukausina tammikuusta lokakuuhun jotenkin tasaisesti. Tulirokkoon (ja tuhkuriin) kuoli (papiston ilmoituksen mukaan) 34. Kunnan sairaanhoitajatar on kyllä käynyt sairaitten hoitoa järjestämässä ja puhdistustoimia johtamassa; syynä siihen että tulirokko tästä huolimatta pääsi näinkin suureen vauhtiin oli epidemia-sairaalan puute sekä kansan käyminen sairaitten kodeissa ja vieläkin se sattuma että tauti esiintyi rinnan tuhkurin kanssa, jona sitä alussa usein pidettiin, eikä tämän taudin vähemmän vaarallisuuden tähden ajoissa tehty ilmoitusta lääkärille.

Pedersö. En skarlakansfeberepidemi förekom under hela året i olika delar af Pedersö, samt i början af året i Purmo; den var af lindrig art med 2 dödsfall i Pedersö och 1 i Purmo.

Veteli. Tulirokko on ollut syynä tavallista suurempaan kuolevaisuuteen Vetelissä ja Kaustisella.

Kannus. Toholammin kunnassa huomattiin scarlatina tapauksia koko vuoden aikana ja alkoivat ne vuoden loppupuolella enemmän leviämään tarttuen myöskin vanhempiin ihmisiin. Piirilääkäri kutsuttiin kuntaan, joka antoi neuvoja taudin ehkäisemiseksi ja loppui se vähitellen.

Oulun lääni.

Ii. 1 scarlat. tap. tammikuussa, 2 toukokuussa.

Skarlakansfeber har som lokal epidemi uppträdt här och där i landet utan att antaga mera allmän karaktär annorstädes än i Viborgs och Vasa län. Från Nylands län omnämnes sjukdomen endast i Bromarf som en begränsad epidemi mot årets slut fortgående ännu inpå följande. I Åbo län konstaterades sjukdomen genom läkares iakttagelser i Nagu, Kimito, Dragsfjärd, Vestanfjärd, Bjärnä (smitta genom skolbarn från Åbo), äfvensom i norra delen af länet i Kankaanpää redan i april. I Kumo uppgifver prästerskapet att 17 barn dött i skarlakansfeber under mars—okt. utan att läkaren dock kan hvarken konstatera eller motsäga uppgiften. Från hela Tavastehus län omnämnes blott ett enda fall. I Viborgs län var sjukdomen i hög grad gängse i flertalet kommuner, enligt de flesta uppgifter företrädesvis under årets senare hälft. Dock iakttogs sjukdomen redan i jan. i Mohla å Pöllökkälä såg, äfvensom i Hiitola: under våren och sommaren synes dock en paus hafva inträdt, hvaremot epidemin åter mot hösten uppflyttade med förnyad kraft, spridande sig till omgifvande kommuner. Svårast angripna synas hafva varit Viborgs omgivning, Ruokolaks, Kivinebb, Sakkola, Mohla, Hiitola. Öfverallt betonas svårigheten att isolera de sjuka som den förnämsta orsaken till sjukdomens spridning, samt den hos folket gängse fatalistiska uppfattningen, att intet kan eller bör göras för smittans motarbetande. Dödligheten uppgifves till 20 %, ja i Hiitola ända till 50 %. — I S:t Michels län uppgifves sjukdomen hafva förekommit endast i Sysmä och Kerimäki, å sistnämnda ort sedan flere år, ehuru i lindrig grad. I Kuopio län anmärktes sjukdomen å något flere orter; som en lokal epidemi i Rautavaara och Lapinlahti i jan. och febr. utan att dock vinna större utbredning, ehuru den ännu fortfor under sommaren och hösten. Angående sjukdomens uppträdande i Vasa län anmärkes att den förefanns i många kommuner redan vid årets ingång, så i Lappo, måhända äfven i Närpes, Öfvermark och Korsnäs; sedermera spreds farsoten under vintern och våren till angränsande kommuner, men var öfverhufvud af mera

lindrig art, uppträdande samtidigt med eller i anslutning till messling. I allmänhet var länets södra del mera angripen, hvaremot i norra och östra delen endast undantagsvis någon lokal epidemi förekom. I Uleåborgs län iakttogs endast spridda fall.

Difteri.

Uudenmaan lääni.

Mäntsälä. 2 kurkkumädän-tapausta syksyllä.

Orimattila. Vuoden kuluessa ilmestyneen kurkkumädän johdosta on toimitettu jälkeinpäin formaliini desinfiioiminen, ja muutamissa köyhien asumuksissa piirien kustannuksella; elo-, syys- ja lokakuulla hoidettiin resp. 2, 11 ja 3 tap. Immuniseeraus-ruiskutuksia käytettiin noin 20:ssä tapauksessa.

Turun lääni.

Paimio. 2 difteria tapausta; Sauvon pitäjässä 2 difteria tap. Halikon pitäjässä 1 difteria ja Marttilan pitäjässä 1 difteria tap.

Pargas. Å Attu såg har difteri varit gängse sedan nov. 1905; sjukhus har anordnats och dödligheten har ej varit stor. Under hösten uppträdde difterifall äfven i andra byar. Befolkningen förmåddes dock till energiska skyddsåtgärder, så att det denna gång stannade vid 22 fall. Serum användes och hade godt resultat då det användes i tid d. v. s. i 20 fall; 2 dödsfall.

Nagu. 9 fall af difteri konstaterade.

Kimito. 1 fall i Dragsfjärd under sept., 2 fall i Vestanfjärd under dec.

Bjärnä. Spridda fall af difteri förekommo; 4 i jan. i samma by.

Huittinen. Kurkkumätää oli piirissä kaikkiaan 8 tapausta, 6 tap. Vampulassa samassa talossa sekä 2 tap. Huittisissa eri paikoissa. Kaikki nämä tapaukset olivat tiedonantojen mukaan saaneet tarttuman eräästä naapurikunnasta jossa tauti liikkui.

Eura. Kurkkumätää ilmestyi syystalvella Euran Naarjoen kylässä useampiin saman perheen jäseniin, vaan ei siitä levinnyt laajemmalle kun ryhdyttiin tarmokkaisiin toimenpiteisiin sen leviämisen estämiseksi. Behringin serumia käytettiin kunnan kustannuksella.

Pöytyä. Difteriaa 8 tap., enimmäkseen Yläneellä.

Hämeen lääni.

Hollola. Difteria tuli tänne Orimattilasta ja on sitä ollut vuoden lopulla 22 tap., lokak. 1, marrask. 8, jouluk. 13; tapaukset olivat melkein kaikki Lah-

nessa. Kuin tässä ei löydy minkäänlaista sairashuonetta, ryhtyi kaupungin valtuusto koettamaan vuokrata yksityisen huoneuston sairaalaksi, mutta kuin Lahdessa muutoinkin on asuntojen puute epäonnistui yritys tykkäänään. Desinfektiot toimitettiin kaupungin kustannuksella vähempivaraisille sekä serumia. Ettei tauti laajemmalle levinnyt riippui siitä että asianomaiset yleensä koettivat kykynsä mukaan seurata heille annettuja ohjeita.

Urpala. 4 tap. laryngitis croup.

Akaa. 1 kurkkumätätap. heinäkuussa.

Sääksmäki. Toukokuussa oli useampia kurkkumätätapauksia.

Kangasala. 2 difteria tap. Kuhmalahdella.

Ruovesi. Tarttuvista taudeista on ollut muutamia kurkkumätätapauksia.

Orivesi. Lääkärintapauksia haettiin 5 difteriatapauksessa, jotka kaikki parantuivat.

Viipurin lääni.

Viipurin maalaiskunta. Yleinen terveydentila on kyllä ollut jotenkin tyydyttävä vaikka erittäin kurkkumätä on entistä suuremmassa määrässä liikkunut, varsinkin Viipurin kaupungin ympäristöllä. Viipurin maalaiskunnan kulkutautisairaalassa hoidettiin 1906 v. kuluessa 78 difteritis tap., joista 7 kuollut.

Koivisto. Kunnassa on vuoden kahtena viimeisenä kuukautena ollut ankara difteria epidemia liikkeellä. Se kumminkin on pysynyt pääasiassa vain yhden kylän piirissä. Sen ehkäisemiseksi on tehty lukuisia difteriserum injektioita, enimmäkseen profylaktisia, sillä itse sairastapauksista ei tavallisesti niiden alussa heti ole ilmoitettu, jotta tehoisaan serumihoitoon olisi voinut ryhtyä. Kaikki ne tapaukset joissa heti sairauden alussa on käytetty serumia, ovat parantuneet.

Säkkeljärvi. Difteriaa yhteensä 6 tap. vuoden loppupuolella; serumia käytettiin joka tapauksessa hyvällä menestyksellä.

Ruokolampi. Kurkkumätää on ollut melkein pitkin vuotta, varsinkin Tainionkosken tehdas-alueella mikä paikka on hyvin tiheään asuttu ja kuuluisa likaisuudestaan: tauti levisi täältä sekä kesällä että syksyllä muuallekin pitäjässä.

Kirvu. 3 tap. difteriaa samassa perheessä; lapsi oli sairastunut Uudellakirkolla ja tartutti kotiin tuotuna hoitajansa ja äitinsä; 3 tap. kuristustautia lokakuulla.

Muola, Valkjärvi, Kyyrölä. Kurkkumätä on liikkunut piirissä keskeytymättä vuodesta 1903 ja osotti v. 1906 taipumusta heikkomiseen Muolassa, mutta kiihtyi sen sijaan taas Valkjärvellä. Muolassa tuli lääkärin tietoon 48

tap. (1905 — 113), Valkjärvellä 83 (1905 — 48). Serumia saatiin edelleenkin Lääkintöhallituksen laskuun tilata, ja käytettiin se yhteensä 122 tapauksessa, joista 40 croupitapausta ja 82 yksinkertaista nieludifteriaa. Croup-tapauksista kuoli $12 = 30\%$, kurkkudifteriatapauksista kuoli $6 = 7,3\%$; näistä kuudesta kuoli 5 sydänhalvaukseen, 2—4 viikkoa seerumiruiskutuksen jälkeen, ja 1 ruiskutuksen jälkeisenä päivänä. Profylaktisesti käytettiin serumia sangen usein, aina toivotulla tuloksella. Yhteensä käytettiin 167 pulloa N:o III, joista noin 100 Lääkintöhallituksen laskuun.

Kivennapa. Kunnanlääkäri hoiti 96 tap. difteriaa; kansa katsoo vieläkin difteriserumin kovin kalliiksi eikä kustanna sitä pienemmille lapsille.

Sakkola. Tänä vuonna on yhä edelleen difteria, niinkuin kolme viimeiset vuodet raivonnut piirissä; lääkäri on hoitanut 28 tap. difteriaa ja 8 tap. laryngitis croup.; syyskuussa ilmestyi 3 tap. samassa perheessä, lokakuussa samoin; puhdistusta tehtiin tavallisesti taudin jälkeen; kunta suoritti osan serumin hinnasta niinkuin ennenkin apteekarille.

Hietola. Tämän vuoden epidemia oli edellisen vuoden paljoo lievempi, koska ei tullut muuta kuin 14 tap. lääkärin tietoon puhdasta difteriaa; seerumia N:o 3 käytettiin menestyksellä.

Parikkala. 22 tap. difteriaa syyskuusta—joulukuuhun kahdessa kylässä, missä sitä ennenkin on ollut.

Suojärvi. Noin kymmenkunta henkeä sairastanut difteriaa ja useita lapsia kuollut syyspuolella; Venäjältä tullut.

Antrea. Difteria on epidemiana jo useimmat vuodet raivonnut, tänä vuonna kuitenkin vähemmän päin; maaliskuussa taukosi se kokonaan kesäkuuhun saakka, jolloin taas uudelleen levisi; etenkin sairastui Viipurilaisten kesävieraitten lapset siihen. Tauti ei laadultaan tainnut olla kovinta luontoa koska melkein kaikki serumilla hoidetut tapaukset paranivat muutamassa päivässä. Kunnanlääkärin hoitamien tapausten luku oli 39. Kesäkuun ensimmäisen tapauksen tartunta oli mahdollisesti tullut Pöllökkälän sahalta.

Mikkelin lääni.

Sysmä. Difteria ilmaantui Joutsassa elokuussa ja Sysmässä joulukuussa, kumpaisella pari tapausta.

Mäntyharju. 1 tap. huhtikuussa kansakoulun oppilaiden joukossa, joka kuoli; muita ei.

Heinävesi. Yli koko pitäjän levinnyt kurkkumätäepidemia (josta kuitenkaan ei ilmoiteta mitään).

Kuopion lääni.

Pielavesi. Difteriaa oli pitkin vuotta tapauksia siellä täällä.

Karttula. Difteriaa on ollut runsaasti, kuten edellisinäkin vuosina, nim. 141 tap., tiheimmillään syys- ja talvipuolella vuotta. (Desinfisioimista katso „Yleinen terv. hoito“). Vesannolla 22 tap., kaikki Niinivedenpään seutuvilla, kuten edellisenä vuonna.

Rautalampi. Syystalvella rupesi difteria taas niinkuin edellisinä vuosina leviämään pitäjässä. Koska kulkutauti oli enimmin levinnyt Kerkonkosken kansakoulun oppilaissa, ruiskutti kunnanlääkäri profylaktisesti serumia niihin lapsiin jotka asuivat epäilyksen alaisina olevissa kylissä, yhteensä noin neljälle kymmenelle lapselle, kunnan kustannuksella. Tämän jälkeen rajoittui taudin leviäminen tällä seudulla, ja ilmestyi sitte ainoastaan sporadisesti pitäjän eri osissa.

Pielisjärvi. Tammikuun loppupuolella alkoi pohjoisesta päin difteria, joka vaikutti suurilukuinen tapauksiltaan kesti loppukesään saakka.

Nurmes. Kurkkumätää 4 tap.

Ilomantsi. Lääkärin tietoon tuli 5 tap. difteriaa, mitkä hoidettiin serumuiskeilla, köyhemmille kunnan laskuun.

Vaasan lääni.

Lapua. Difteriaa oli 2 tap.

Alavus. 3 tap. Alavuudella, 3 Ätsärissä, kaikki kesäkuulla.

Oulun lääni.

Ii. Joku difteria tapaus tammikuussa.

Kuusamo. Muutamia yksinäisiä difteria tapauksia.

Suomussalmi. Talvella ja keväällä raivosi kurkkumätäepidemia, johon kuoli 17 henkeä; myös Hyrynsalmen kirkonkylässä, tartunta Suomussalmelta, kuoli 2 henkeä.

Difterin har fortsättningsvis från föregående år härjat flerstädes i landet, företrädesvis dock i Viborgs län. — I Nylands län omnämnas flere fall i Orimattila under aug., sept. och oktober, samt 2 fall i Mäntsälä under hösten. I Åbo län fortför epidemin å Attu ångsäg i Pargas, hvarifrån sjukdomen under hösten började spridas till omgifningen; tack vare energiska åtgärder afstan-

nade dock epidemin. Äfven i andra skärgårdssocknar kring Åbo förekommo spridda fall. I Bjärnä förekom äfven detta år enstaka fall, äfvenså i Hvittis, Eura och Pöytis. Från Orimattila spreds sjukdomen till Hollola i Tavastehus län, där 22 fall under årets tre sista månader konstaterades, flertalet i Lahtis; stadens myndigheter sökte anskaffa lokal för ett epidemisjukhus, ehuru utan framgång. I länets västra och norra delar yppades spridda fall här och där, beredande med stor sannolikhet mark för framtida epidemier. Svårast härjade difterin dock som nämndes i Viborgs län, företrädesvis i samma kommuner som redan föregående år hemsökts, Viborgs landsförsamling, samt Mohla och Valkjärvi. Å epidemisjukhuset utanför Viborg behandlades 78 fall af difteri, af hvilka 7 afledo. I Mohla behandlades af läkare 48 fall detta år emot 113 det föregående, hvaremot i Valkjärvi detta år förekommo 83 fall emot 48 i fjol. Här har fortsättningsvis serum användts såväl kurativt som profylaktiskt, samt i sistnämndt afseende alltid med framgång; på statens bekostnad utanordnades fortfarande serum.

Sjukdomen har vidare spridt sig till Björkö, hvarest under nov. och dec. en svår epidemi uppträdde, nästan uteslutande inom en enda by. Tainionkoski fabrikssamhälle i Ruokolaks, som är särdeles tätt bebygdt och mycket osnyggt hemsöktes under sommaren och hösten. I Kivinebb förekom under året icke mindre än 96 fall, hvarvid isynnerhet barn angrepos och då serum ej för dem stod att fås, äfven många föllo offer för sjukdomen. Äfven i Sakkola härjade sjukdomen fortsättningsvis, hvarvid serum till stor del bekostades af kommunen. Vidare omnämnas flere eller färre fall af sjukdomen från Hiitola, Parikkala och S:t Andreae. Äfven till Suojärvi har sjukdomen numera införts från Ryssland. Från S:t Michels län omnämnes endast en öfver hela Heinävesi kommun utbredd difteriepidemi angående hvilken kommunalläkaren likväl ej lämnat några uppgifter.

Från flere kommuner i Kuopio län inberättas att difteri i större eller mindre grad varit gängse, bland dessa äfven från alla de orter där sjukdomen under föregående år uppträdt. Så i Karttula, där 141 fall af läkaren behandlats, de flesta under hösten och vintern, samt i Vesanto 22 fall. I Rautalampi begynte epidemin detta år, liksom föregående, om hösten och höll sig mest inom ett begränsadt område. Här liksom öfverallt, där sjukdomen i vårt land grasserat, har med stor framgång användts seruminsprutningar, hvilkas skyddande och helande kraft i allmänhet motsvarat därå ställda förhoppningar; isynnerhet som profylaktiskt medel har serum med aldrig svikande säkerhet äfven härstädes blifvit användt. Äfven från Nurmes och Pielisjärvi omnämnas sjukdomens härjningar, ehuru i ringare grad än under föregående år.

Från Vasa län omnämnas endast några spridda fall. Likaså från Uleåborgs län, med undantag af Suomussalmi, hvarest en mera utbredd epidemi under vintern och våren härjade och utbredd sig till Hyrynsalmi.

T y f u s.

Uudenmaan lääni.

Mäntsälä. 1 lavantaudin kohtaus maaliskuussa.

Elämäki. 6 henkilöä eri osissa pitäjää sairastui lavantautia.

Orimattila. 3 tap. syyskuulla.

Kyrkslätt. 2 fall, ett i april, ett i nov.

Turun lääni.

Kankaanpää. Pari sporaadisia lavantauti tapausta syyskuukausina kirkonkylässä. Hongonjoella oli lavantauti epidemia tammi- ja helmikuulla.

Tyrvää. 6 lavantaudin tapausta.

Kimito. 2 fall i aug. i Gölpö by af Kimito samt 1 fall i nov. och 2 fall i dec., alla inom samma familj i Östermark by af Kimito.

Björnd. Tyfus, som under de tio år kommunalläkaren varit i socknen bosatt, förekommit blott i enstaka fall och dessa nästan alla å den s. k. Bölebacken å Tyköbruk, en tät komplex af arbetarebostäder, uppträdde 1906 med summa 13 anmälda fall; 2 af dessa man och hustru, på ofvannämnda Bölebacke. På Hämeenkylä gård insjuknade en från Salo hemkommen skolgosse, och efter denne fadren, 2 tjänsteflickor och gårdsfogden. På Mussari insjuknade en dotter till husbonden; hon hade någon tid förut vistats i Pojo hos släktingar, hos hvilka då en från Salo hemkommen skolflicka låg i tyfus. De öfriga tyfussjuka hafva alla inom inkubationstiden vistats i Salo köping. Samtliga sjuka tillfrisknade.

Huittinen. Elokuussa ilmestyi ensimmäiset tapaukset lavantautia piirissä ja leveni yli koko piirin syys- ja lokakuulla, seuraten, joitakuita poikkeuksia lukuunottamatta, Loimijoen rantoja sekä erään pienemmän puron Reijolan kylään. Tauti, jota ei useampaan vuoteen ole Huittisissa ollut, oli enemmän lievää laatua; 21 lavantauti tapauksesta oli 2 kuolema seurauksena. Huittisten sairastuvassa hoidettiin 10 tap. lavantautisia; ylipäänsä koetettiin saada ne tapaukset sairaalaan, joista tarttumisvaara oli suurempi. Tahdon huomauttaa

että tietoisuus kulkutautien tarttuvaisuudesta on alkanut juurtua kansaan, sillä neuvottuihin varovaisuustoimenpiteihin ryhdyttiin heti ja menestyksellä.

Loimaa. Lavantauti tuli Vampulasta Alastarolle, jossa Sikilän kylässä oli parisen kymmentä tapausta ja yksinäisiä tapauksia naapurikylissä; Loimaan puolella oli 1 lavantauti sairas. Useampia lavantautisia tuotiin Loimaan sairaalaan hoidettavaksi.

Hämeen lääni.

Hollola. 5 tap. tyfus abdomin., näistä 4 Lahdessa, ja nämät jakaantuivat vuoden 3 viime kuukaudelle.

Urjala. 1 tap. tyf. abdomin.

Akaa. 1 lavantaudin kohtaaminen lokakuussa.

Sääksmäki. Marraskuussa sairastui eräs Valkeakosken tehtaan työmies lavantautiin ja hoidettiin tehtaitten kipukassan sairastuvassa; muita tapauksia ei ilmestynyt. Toukokuussa oli myöskin lavantaudin tapauksia Valkeakoskella.

Pälkäne. Tammikuulla 2 lavantautitap. molemmat parantuneet.

Orivesi. Tyfus abdomin. on esiintynyt 8 tap. sekä lisäksi papiston ilmoittama 1 kuolemantapaus tähän tautiin.

Viipurin lääni.

Koivisto. Muutamia suolikuume tapauksia on ollut, melkein joka vuoden kuukautena joku. Todennäköisesti on se alkuperäisin Pietarista.

Säikkijärvi. 3 tap. samassa talossa; tarttuma Pietarista.

Muola. Tyfus abdom. sattui Muolassa 15, ja Valkjärvellä 2 tap.; tartunta Pietarista.

Kivennapa. Tyfus abdomin. oli vuoden kuluessa 12 tap.

Sakkola. Elokuussa huomasi lääkäri satunnaisesti yhden tapauksen tyfus'ta; otettuaan tarkemmin asiasta selvää tuli ilmi, että samassa talossa ja perheessä oli 9 henkeä sairastunut samaa tautia maaliskuusta alkaen, sekä samassa kylässä sitä paitsi 2 ja naapurikylissä 4 henkeä; tämäkin todistus piirimiesten ja kunnallislautakunnan huolimattomuudesta.

Antrea. Lavantautia oli 3 tap. helmikuulla samassa talossa.

Mikkelin lääni.

Mäntyharju. Tyfus'ta esiintyi tammikuussa 1 tap. samassa talossa missä viime joulukuussa oli sattunut 1 kohtaaminen (infekteerattu Venäjällä); huhtikuussa ilmestyi tässä talossa vielä 1 tap., kaikki 3 paranivat.

Heinävesi. Rajoitettu tyfusepidemia (josta ei ilmoiteta mitään).

Puumala. Kirkonkylässä ilmestyi tyfus abd., tartunta nähtävästi Savonlinnan syysmarkkinoilla; myöskin Sulkavan pitäjässä on pari tapausta samaa tautia huomattu.

Kerimäki. Syksyn kuluessa tapahtui muutamia tyfuskohtauksia rautatie-työmiehistön keskuudessa.

Kuopion lääni.

Iisalmi. Kunnanlääkäri, ollessa satunnaisella sairasmatkalla, kuuli että eräässä talossa löytyisi useita sairaita, ja huomattiin melkein koko talon väen makaavan lavantaudissa, vaikka oli koetettu sairastaa salassa; 5 sairasta löytyi talossa, joka oli mitä likaisimpia olla voi. Sairaiden ulostuksien tahraamia vaatteita ja muuta likaa ja törkyä löytyi joka paikassa ja kaiken tämän keskellä pyöri separaattori. Lääkäri huomasi kohta että talon isäntänä toimiva vanhin poika tulisi tiukasti panemaan vastaan kaikkia toimenpiteitä taudin levenemisen estämiseksi ja että virallisen järjestyksen valvojan apua tarvittiin. Poliisikonstaapelin läsnä ollessa toimitettiin sitte suursiivous talossa, joka kesti koko viikon, kiellettiin kermaa viemästä meijeriin, y. m. — Tämä ei ole mikään poikkeustapaus vaan pikemmin päin vastoin, koska eivät talonhaltiat enempää kuin kunnallislautakuntain jäsenet milloinkaan ilmoita epäiltäviä kulkutautitapauksia. Muita lavantautitapauksia ilmaantui piakkoin lähiseuduilla ja muual- lakin; kunnanlääkäriin ilmoitusten mukaan oli lavantautia sairastavien luku Iisalmen kunnassa 31, joista 3 kuoli. Papiston ilmoituksen mukaan olisi lavantautiin tänä vuonna kuollut 29 henkeä; todennäköistä on että sairastuneiden luku on liian pieni, mutta kuolleiden luku liian suuri.

Lapinlahti. Joulukuussa sairastui Alapitkällä 8 henkeä lavantautiin, tartunta tuoti Savonlinnan radalta palanneen rautatietyömiehen kautta; 1 kuoli. Samaan aikaan sairastui Maaningalla 3 henkeä lavantautiin, jonka eräs palvelustyttö toi mukanaan Savonlinnasta.

Nurmes. Kauppalassa 3 tap. ja pitäjässä 1 tap.

Vaasan lääni.

Laihia. Keväällä liikkui lavantauti, yhteensä 12 tap. joista 2 kuoli. Tauti sai alkunsa Perälän kylässä, luultavasti juomavedestä ja tuotiin maidossa kirkonkylän meijeriin, josta se taas separeeratun maidon kautta pääsi vallalle toiseen taloon. Maidon tuontia meijeriin kiellettiin, mutta myöhäisen

lääkäriavun hankkiminen hidastutti taudinpesien löytämistä; 3 jopa 5 viikkoakin kului ennenkun lääkärin apua haettiin.

Lapua. Tyfus abdom. oli 4 tap.

Alavus. Pari tapausta huhtikuulla ja syyskuulla.

Oulun lääni.

Kuusamo. Itärajalalla joitakin tyfustapausta.

Från svårare epidemier af tyfus synes landsorten under år 1906 hafva varit befriad. Kommunalläkarnes iakttagelser omfatta nästan utan undantag endast enstaka fall eller smärre begränsade epidemier, hvilka ej fått tillfälle att utbreda sig. Från Nylands län omnämnes sålunda endast enstaka fall, de flesta från Elimä och Orimattila. Äfven inom Åbo län iakttogos hufvudsakligast sporadiska fall, i något hopad mängd dock inom Bjärnä och Hvittis kommuner. Till Bjärnä hade smittan hämtats från Salo och angrep inalles 13 personer, hvilka dock alla tillfrisknade. I Hvittis hade sjukdomen ej uppträdt under flere år, men angrep nu inalles 21 personer, de flesta bosatta invid Loimijoki å och en liten bäck af dess tillflöden. De angripne vårdades i allmänhet såvidt möjligt å Hvittis sjukstuga. Dock spred sig smittan till Vambula och Alastaro, hvarest några tiotal fall förekommo, hvilka till största delen vårdades å Loimijoki sjukstuga. Inom Tavastehus län förekom endast sporadiska fall, de flesta i Orivesi (8 fall) samt Hollola (5 fall). Äfven inom Viborgs län hafva endast ett relativt ringa antal fall observerats, ofta nog importerade från Petersburg; så i Säkkijärvi, Björkö och Mohla. Inom Sakkola anträffade läkaren händelsevis några fall af en husepidemi, där sjukdomen grasserat en längre tid, utan att någon anmälan därom ingått. Från St Michels län omnämnes sammanledes endast sporadiska fall från ett mindre antal kommuner. I Idensalmi (Kuopio län) påträffade läkaren äfven af en händelse flere tyfusfall å en gård, där sjukdomen befanns hafva angripit nästan hela gårdens befolkning, utan att någon anmälan om fallen ingått till vederbörande; händelsen är mycket betecknande och kunde hafva gifvit anledning till en utbredd epidemi, då ett separator-mejeri fanns i samma gård. Från Vasa län omnämnes äfven en begränsad epidemi i Laihela, till hvars utbredning ett mejeri väsentligt bidrog. Inom Uleåborgs län synas endast få tyfusfall hafva iakttagits.

Dysenteri.**Uudenmaan lääni.**

Elimäki. Useampia tap. punatautia kesänä.

Hämeenkyrö. Dysenteriaa ilmestyi yhtäkkiä heinäkuulla 4 tap. Uskelan kylässä, ja 3 muuta tapausta muualla pitäjällä, ja oli niistä ainakin yhdestä kuolema seurauksena.

Hämeen lääni.

Akaa. 1 punatautitap. kesäkuussa.

Orivesi. Dysenteriaa oli 9 tapausta.

Viipurin lääni.

Kivennapa. Dysenteriaa oli 24 tap. lääkärin tiedonannon mukaan.

Hvitola. Muutamia tapauksia elo- ja syyskuussa.

Mikkelin lääni.

Puumala. Muutamia tapauksia dysenteriaa vuoden loppupuolella; Hannulan kylässä sairastui marraskuussa 7 henkinen perhe kokonaan tähän tautiin, johon myös nuorempi 2 vuotinen lapsi kuoli.

Rödsot synes, enligt kommunalläkarnes iakttagelser, hafva uppträdt i större antal endast inom Viborgs län i Kivinebb, hvarest, såsom en fortsättning till fjolårets svåra epidemi, förekom 24 fall. Föröfrigt yppades endast spridda fall, de flesta i Tavastkyrö i Åbo län, samt i Puumala i St Michels län.

K i k h o s t a.**Uudenmaan lääni.**

Mäntsälä. Ilmestyi syksyllä, ei kuitenkin laajalla.

Sibbo, Thusby. Kikhosta ställvis allmän.

Borgå landsförs. Enstaka fall.

Elimäki. Useampia tapauksia hinkuyskää.

Orimattila. Hinkuyskä raivonnu tmelkein koko vuoden, kovimmillaan syksyllä, melkein kaikissa kylissä.

Kyrkslätt. Talrikare fall mot slutet af året.

Fyhjärvi—Pusula. Hinkuyskää on huomattu molemmissa kunnissa vuoden kuluessa; kuolevaisuus hinkuyskään on ollut erittäin suuri varsinkin Högforsin tehtaan paikkakunnalla.

Turun lääni.

Nagu. 15 fall af kikhosta sedan senare hälften af oktober.

Hämeenkyrö. Useita tapauksia hinkuyskää heinä- ja elokuulla Vesajärven kylässä ja joulukuussa Kyröskoskella, joista muutamista oli kuolemakin seurauksena.

Tyrvää. Hinkuyskä liikkui vähemmässä määrässä alkupuolen vuotta syyskuuhun saakka.

Kimito. Dalsbruk hemsökte under årets 4 första månader af en lindrig epidemi.

Bjärnä. Kikhosta, som varit gängse i distriktet de tre föregående åren, fortgick äfven detta år; 25 fall anmäldes till maj månads utgång, hvarefter en paus inträdde till dec. då åter 7 fall anmäldes. Faktiskt var den nog mera utbredd, men man söker medicin för första fallet i familjen, då nyttan häraf förmärkes vara minimal, få de öfriga sköta sig själfva och blifva icke ens anmälda.

Huittinen. Syyskesällä ja syksyllä liikkui hinkuyskä yli koko piirin, mutta etenkin Huittisten pitäjässä.

Eura. Kesänaikana oli hinkuyskä liikkeellä kaikissa piirin kunnissa jontekin yleisesti; vaan oli se verrattain lievänlautuista.

Pöytyä. 8 tap. hinkuyskää enimmäkseen Pöytyällä.

Hämeen lääni.

Lammi. Kulkutaudeista, joita vuoden kuluessa on esiintynyt, mainittakoon etupäässä hinkuyskä. Pertussis alkoi tammikuussa yht'aikaa sekä Lammin että Kosken pitäjässä ja levisi laajalle kummassakin kunnassa. Vaikka taudin kohtauksia olikin lukuisasti ei tauti kuitenkaan ollut erittäin vaikeata laatua. Joitakuita kuolemantapauksia se aiheutti, etenkin pienempien lasten joukossa. Tammikuusta eteenpäin taudista ei kuulunut mitään ennenkuin sitä vasta kesäkuussa uudestaan ilmestyi Lammilla, missä silloin merkittiin 13 ja

syyskuussa 12 tapausta. Koskella taas sattui elokuun kuluessa siellä täällä pitkin pitäjää hinkuyskäkohtauksia.

Hollola. Hinkuyskä alkoi vuoden alussa, muuttui epidemiaksi ja loppui vasta kesällä.

Loppi. Kaikkiällä kunnassa on koko vuoden raivonnut hinkuyskä, johon kuollut 5 lasta.

Tammela. Pertussis raivosi koko vuoden aikana, enemmän kuitenkin huhtikesäkuuta ja elo-syysk. (17—45 kohtausta kuussa).

Urkala. 9 tap. pertussista.

Akaa. 6 tap. hinkuyskää loka- ja joulukuussa.

Sääksmäki. Hinkuyskä alkoi toukokuussa ja leveni Valkeakosken kylässä yhä enemmän suven aikana ja väheni vasta syksyllä.

Fälkäne. Toukokuusta alkaen on hinkuyskää sairastanut lapsia useissa kylissä aina vuoden loppupuolelle saakka.

Orivesi. Lääkärinapua haettiin 7:ssä pertussis tapauksessa, joista 1 kuoli.

Kuorevesi. Muita kulkutauteja kun hinkuyskä ei ole ilmaantuneet.

Viipurin lääni.

Säikkjärvi. Hinkuyskä raivosi melkein koko vuoden varsinkin eteläosassa piiriä, alkaen jo viime vuoden joulukuussa; maalisk. ja huhtikuussa oli tauti ensin levinnyt, ja oli kuolevaisuus lapsissa tämän taudin kautta suuri, koska tauti paikottain oli hyvin ankara. Syyskuussa ja lokakuussa rupesi taukomaan ja ainoastaan yksityisiä kohtauksia ilmestymään (mitään numeroita ei ilmoiteta). Useimmille lapsille ei haettu mitään apua.

Hietola. Useampia tapauksia siellä täällä huhti-, kesä- ja marraskuussa.

Parikkala. 11 tap, vuoden alkupuolella.

Mikkelin lääni.

Sysmä. Keväällä huomattiin hinkuyskä tapauksia esiintyen pitkin kesää ja saavuttaen elokuussa suurimman leviämisen, jonka jälkeen taas harveni.

Juva. Hinkuyskä yli koko pitäjän vaan ei useita tapauksia.

Pieksämäki. Edellisen vuoden loppupuolella ilmestynyt hinkuyskä jatkui vähemmässä määrässä alkuvuodelta. Ollen kesänäikana melkein lopussa ilmensi sitä syystalvella vähässä määrässä.

Kuopion lääni.

Lapinlahti. Maaningalla oli kevätpuoleen hinkuyskää ympäri koko pitäjän; Lapinlahdella myöskin vähemmässä määrässä.

Pielisjärvi. Helmikuussa alkoi pertussisepidemia joka kesti marraskuun loppupuolelle saakka, ja oli se syksykuukausina laajalti levinnyt ympäri pitäjää.

Vaasan lääni.

Jalasjärvi. Vuoden ensimmäisellä puoliskolla vaivasi hinkuyskä ihan yleisesti Jalasjärven pitäjän lapsia ja vähemmässä määrässä Kurikkalaisiakin.

Ilmajoki. Vuoden alkupuolella jatkui hinkuyskä.

Veteli. Hinkuyskä hyvin yleinen kaikissa kunnissa (Veteli, Kaustinen, Perho ja Halsua), syy: tarttuma; toimenpiteet tavalliset.

Alavus. Hinkuyskä liikkui vähässä määrin vuoden alkupuolella.

Oulun lääni.

Ii. Hinkuyskä oli laajalti levinnyt ympäri pitäjän tammi-kesäkuissa.

Ylivieska. Hinkuyskä esiintyi tammi-, marras- ja joulukuulla.

Kemi. Hinkuyskä liikkui epideemillisesti; tauti ilmestyi kunnassa syyskuussa 1905, levisi yhä laajemmalle ollen erittäinkin vuoden ensimmäisellä puoliskolla jotensakin yleinen. Lääkäreille ilmoitettiin tammikuussa 11, helmik. 23, maalisk. 13, huhtik. 10, toukok. 5, kesäk. 1, heinäk. 3, elok. 7, syysk. 1, lokak. 1, marrask. 3 ja jouluk. 1 hinkuyskäkohtaus. Kuitenkin on todellinen luku ollut paljon suurempi; 5 lasta kuoli siihen.

Sodankylä. Toukokuusta syksyyn havaittiin pertussis'in olevan ainoan kulkutaudin kunnassa.

Turtola, Kolari. Hinkuyskä on tehnyt tuhojansa Ylitorniossa, jossa 12 lasta on tähän tautiin heittänyt henkensä.

Kikhosta synes under 1906 hafva uppträdt mycket allmännare än under föregående år, då den knappast omnämndes i kommunalläkarnes årsberättelser. I Nylands län synes de mest angripna kommunerna hafva varit Orimattila, där sjukdomen förekom under hösten i alla byar, samt Pyhäjärvi och Pusula, hvarest särskildt Högfors bruks befolkning hemsökts och flere dödsfall inträffat. I Åbo län har egentligen ingen svårare eller allmännare epidemi härskat, ehuru kikhosta uppträdt på flere håll. Från Bjärnä uppgifves dock att sjukdomen varit

gångse sedan tre år och äfven under detta år fortgått, ehuru med en intervall af flere månader under sommaren. I Koskis och Lampis socknar af Tavastehus län visade sig dock under årets lopp en ganska utbredd farsot af kikhosta, ehuru sjukdomen äfven här betydligt aftog under vårsommaren för att därefter åter gripa omkring sig. Något så när samma var förhållandet i Hollola, Loppis och Tammela. En svårare epidemi synes hafva förekommit i Säkkijärvi af Viborgs län, hvarifrån kommunalläkaren uppgifver att dödligheten bland barn till följe af kikhosta varit stor, utan att dock lämna några sifferuppgifter. Från St Michels län omnämnes sjukdomen från en del kommuner såsom ganska allmän; likaså i Lapinlahti, Maaninga och Pielisjärvi af Kuopio län. Äfven i Vasa län hemsöktes Jalasjärvi och Ilmola i södra delen samt Vetil, Kaustby, Perho och Halsö i norra delen ganska allmänt. Från Uleåborgs län nämnes att kikhosta yppats som en allmän epidemi i Kemi redan under hösten 1905 och utbredd sig under vintern, för att under sommaren småningom aftaga; hvarefter åter under hösten och vintern enstaka fall af läkaren iaktogs. Äfven i Sodankylä Lappmark uppträdde kikhosta epidemiskt, ehuru under sommaren.

Mag- och tarmkatarr.

Uudenmaan lääni.

Mäntsälä. Ruuansulatushäiriöt ovat tavallisimpia tauteja ja sanotaan paikkakunnalla rintataudiksi. Ne riippuvat ennen mainituista syistä, eikä lääkäri voi poistaa epäsuotuisia elämänoloja ja periytynttä välipitämättömyyttä.

Borgå landsk. Mag- och tarmkatarrer, för hvilka sjukd. läkarehjälp mest sökes, bero på otjänlig föda, hvilken består hos allmogen af surt bröd, svagdricka, potäter, salt fisk och svinfläsk, samt ett långt gånget missbruk af kaffe och tobak. Akuta tarmkatarrer hos barn äro mycket allmänna, under sensommaren.

Turun lääni.

Merikarvia, Siikainen. Vatsa- ja suolikatarrit hyvin tavallisia, useimmiten lapamadon aiheuttamia.

Pöytyä. Vatsa- ja suolitaudit ovat jokapäiväisiä. Tähän ovat syyt haetavissa etupäässä ravintoaineista ja niitten taitamattomasta ja huolimattomasta ravinnoksi laittamisesta. Ravintona käytetään pääasiallisesti perunoita, hapanta kovaa leipää, suolasta sianlihaa (paljo raakana), silakkaa, herneitä ja kuorittua maitoa sekä piimää. Voi on harvinaista.

Hämeen lääni.

Hollola. Vatsa- ja suolikatarrit ovat sangen yleisiä, riippuen kansan vähemmän tyydyttävästä ruokajärjestelmästä. Pienemmissä lapsissa tavataan usein rachitista, sillä lasten hoito on perin alkuperäistä ja huonoa.

Viipurin lääni.

Koivisto. Huomattavimpia yleisiä paikallistauteja ei ole, paitsi jotakuinkin laajalti kroonillista vatsakatarria, johon syynä muitten ohella lienee yksitoikkoinen, runsas suolakalan syöti.

Suistamo. Helminthiasis hyvin yleinen.

Suojärvi. Helminthiasis bothriocephalica hyvin yleinen.

Antrea. Bothriocephalus sangen yleinen.

Uusikirkko. Aukkaat kärsivät yleisesti lapamatoa (bothrioceph.) ja sen vaikuttamia haitallisia seurauksia.

Mikkelin lääni.

Puumala. Vatsalaukkukatarrit ovat aivan yleisiä ja on siihen nähtävästi syynä kansan yksitoikkonen ja sopimaton ruokajärjestelmä. Kansa on Savossa ruuanvalmistuksessa vielä paljon järempänä monesta maamme sivistyksessä jäljellä olevasta paikkakunnasta. Parasiittimadot ovat myöskin aivan yleisiä. Lasten taudeista on rachitis yleinen ja lienee siihen syynä paikkakunnalla yleinen tapa imettää lapsia kovin kauan, aina 2 vuoden vanhaksi ja usein siitäkkin yli.

Kerimäki. Lasten vatsataudit ovat piirissä yleisiä; imevällekin lapselle tarjotaan jo samanlaista ravintoa mitä aikuisille: potaatteja, hapanta leipää, kahvia, y. m. Toiselta puolen taas imettämistä jatketaan liian kauan, aina kahteen ja kolmeen ikävuoteen. Nämät seikat, lisäksi epäsiisteys ja se että aivan pelätään kulettaa lapsia ulkoilmaan tehnee että riisitauti on paikkakunnalla aivan yleinen. Päiväkirjaansa on kunnanlääkäri merkinnyt 66 piiristä kotoisin rachitis tapausta. Ruuansulatushäiriöt hyvin levinneet, johon erityisesti on syytä bothriocephalus latus mato.

Kuopion lääni.

Leppävirta. Yleisimpiä tauteja ovat vatsakatarrit ja bothriocephalus'esta joutuvat anemiset häiriöt. Lapsissa ovat huonon hoidon takia suolikatarrit ja rachitis yleiset.

Nurmes. Koko Pielisen vesistö näyttää olevan saastutettu *bothriocephalus* *latus*'en kautta. Pielisestä pyydetään muikkuja melkeinpä koko maakunnan tarpeeksi ja sisältää sekä Pielisen että siihen laskevien vesistöjen muikut useimmissa paikoin lapamatoa; samoin hauki, siika ja säyne.

Vaasan lääni.

Viitasaari. *Bothriocephalus* infektionin, mikä on hyvin yleinen, syynä lienee yleinen sisävesistöimme infektoeratun kalan syönti suolatussa, puoliraassa muodossa. — Syynä ruuansulatuselimistön katarreihin, jotka paikallistaudeista ovat huomattavimmat, ynnä osaksi hermoheikkouteen on myöskin pidettävä liiallisen ja yleisen kahvin juominen, jossa suhteessa mainittakoon että 6—10 kuppia väkevää kahvia lienee suurin osan kansan alin, jokapäiväinen määrä.

Oulun lääni.

Muonio. Tavallisin tauti on edelleenkin helminthiasis (*bothrioc. latus*); merkille pantava on että täkäläinen lääkäri ei vielä ole huomannut lapamatoja lappalaisilla; mistä tämä johtuu ei voida vielä selittää jo siitakin syystä että lappalaisia oleskelee paljon maataloissa, joissa syövät samaa ruokaa kuin talon oma väki, jolla taas hyvin usein tapaa noita matoja. Sitävastoin löytyy miltei joka lappalaisella *oxyuris vermicularis* matoja.

Då flere kommunalläkare i sina årsberättelser framhålla den allmänna förekomsten af mag- och tarmkatarer hos både fullvuxna och barn, har det syntts vara på sin plats att i korthet här ofvan sammanställa dessa iakttagelser, äfvensom beröra de orsaker de ansett vara mest värksamma beträffande dessa sjukdomars etiologi. Af särskildt intresse synas vara de uppgifter här förekomma angående landsbefolkningens dagliga föda och de stora brister i födans tillredning hvilka så allmänt ännu yppas snart sagdt öfverallt i vår landsbygd.

Äfven den allmänna förekomsten af bandmasken, *bothriocephalus latus*, i våra insjöar och från dem erhållen fisk, torde till fullo vara förtjent af fortfarande uppmärksamhet. Som orsak till parasitens allmänna uppträdande anses med skäl det öfverallt i vårt land förekommande bruket att förtära fisken endast obetydligt saltad eller i halfrätt tillstånd; några läkare framhålla att fisken i en stor del af våra vattendrag, särskildt i det inre landet (t. ex. Pielis elfs vattensystem) är besmittad af nämnda parasit, särskildt mujkorna, hvilka ju utgöra en dagligen förekommande föda hos en stor del af vårt folk.

Öfriga anmärkningsvärda sjukdomar.

Uudenmaan lääni.

Mäntsälä. 1 lapsi kuollut mening. cerebro. spin. epid. Parotitis epidem. ilmestyi uudella vuodella.

Kyrkslätt. Morbilli i några byar.

Pyhäjärvi—Pusula. Tuhkarokkoa on esiintynyt molemmissa kunnissa; sen takia lopetettiin työ Nykkölän kansakoulun alimmilla luokilla aikaisemmin kuin muutoin ja lykättiin rippikoulu muutamia viikkoja myöhemmäksi.

Turun lääni.

Merikarvia. Joulukuun loppupuolella raivosi aivan yleinen tuhkarokko-epidemia, johon sairastui paljon lapsia.

Kankaanpää. Morbilli alkoi raivota marras- ja joulukuilla, jolloin scarlatina oli loppumaisillaan. Kirkonkylässä tapasi kunnanlääkäri sarjan icterus infectiosus-tapauksia.

Hämeenkyrö. Tuhkarokko liikkui joksenkin lievässä muodossa maalis- ja huhtikuussa. Pari tap. meningitis cerebro-spinalista.

Tyrvää. 6 tap. tuhkarokkoa.

Björnså. En lindrig messlingsepidemi uppträdde på våren, men afstannade snart.

Huittinen. Kulkutautina kulki vuoden 3 ensimmäisenä kuukautena influensa ja sama tauti ilmestyi taasen ympäri seutua vaikeanlaisena, kahtena viimeisenä viikkona.

Loimaa. Tuhkarokko alkoi raivota Ypäjällä ja Metsämaalla vuoden loppulla; yksinäisiä tapauksia tuhka- ja vesirokkoa sekä hinkuyskää on niinkään ollut siellä täällä.

Hämeen lääni.

Hollola. Influensa puhkesi kesäkuulla ja oli sittemmin vuoden loppuun.

Tammela. Influensan kohtauksia vuoden kylminpinä kuukausina nousi 50—70.

Urjala. 78 tap. influensaa.

Sääksmäki. Toukokuussa oli tavallista enemmän influensaa, mikä tauti taas ilmestyi joulukuun puolivälissä, ollen kuitenkin lievempää laatua.

Orivesi. Influensa on ilmestynyt 28 tap.; meningitis epidem. 2 ja poliomyelitis ant. ac. 1 tap.

Viipurin lääni.

Viipurin maalaiskunta. Mainittava on että muutamia isorokkotapauksia ilmaantui, mutta saatiin tauti niihin rajoitetuksi; kaikki 4 parantuivat ja hoidettiin Viipurin maalaiskunnan kulkutautisairaalassa.

Säkijärvi. Morbilli alkoi tammikuussa ja oli pari kylässä hyvin yleinen aina maaliskuun saakka; tauti oli yleensä helppoa laatua; kuitenkin täytyy myöntää että moni lapsi hoidon puutteessa kuoli pitkälliseen keuhkokatarriin. — Lopulla joulukuuta lähetettiin kaksi henkeä Pietariin Pasteurilaitokseen hoidettaviksi; paitsi pieniä naarmoja käsissä olivat he aivan terveet, mutta heitä purrut koira oli todennäköisesti ollut vesikauhuinen.

Kirvu. Huhtikuulla esiintyi keltatautia (icterus catarrh. epid.) harvinaisen runsaasti sekä aikuisissa että lapsissa eri kylissä ja myöskin lähipitäjissä.

Kivennapa. Variolaa esiintyi kunnassa 14 tap. jota varten toimitettiin kuntaan väliaikainen sairaala; uusi rokotus tehtiin niissä kylissä, joihin tauti oli levinnyt. Morbillia hoiti kunnanlääkäri 36 tap.

Hiitola. 14 tap. morbillia vuoden alkupuolella, helmi—huhtikuussa. Influensaa vuoden alussa. Poliomyelitis anter. 1 tap. toukokuussa.

Parikkala. 33 tap. morbillia tammi- ja helmikuulla; samalla aikaa myöskin influensa liikkeellä.

Suajärvi. Scabies hyvin yleinen.

Suistamo. Struma löytyy usein.

Antrea. Paikallisista taudeista on rachitis hyvin levinnyt; tähän kai on suurimpana syynä huonot hygieeniset olosuhteet ja kansaan juurtunut tapa olla käyttämättä vuotta nuorempia lapsia kylmänä vuoden aikana ulkona.

Mikkelin lääni.

Mäntyhurju. Morbillia esiintyi tammi- ja helmikuussa 3 tap., mutta maaliskuussa oli se jo yleinen, samoin huhtikuussa ja väheni tuntuvasti toukokuussa; marraskuussa oli sitä jälleen monessa kohdassa pitäjää; influensan kulku oli samoin hyvin vaihteleva: toukokuussa ilmestyi useampia kohtauksia, mutta kesäkuukausiksi hävisi tämäkin tauti, tullen jälleen marraskuussa aivan yleiseksi, mutta taukosi vallan joulukuussa.

Kangasniemi. Huhtikuulla ilmestyi tuhkarokkoa, kestäen vielä toukok., yhteensä 6 tap.

Kuopion lääni.

Pielavesi. Kesän aikana alkoi morbilli liikkua lievemässä muodossa ja syksyn tullen levisi siinä määrin että kahden kylän kansakoulut suljettiin pari-riksi viikoksi pitäjän koillis- ja itäkulmilla.

Karttula. Tuhkarokkoepidemia puhkesi alussa vuotta kulkien Karttulan etelä ja itäpuolta, joutuen syksyllä nuteen vauhtiin oltuaan keskikesän melkein kateissa. Tauti on näyttänyt kaikkialla täällä eniten leviävän kansakoulupiirittäin, sillä kun joku oppilaista huomaamatta pääsee sairastumaan ja sairaana kouluun saapumaan, niin on pian tauti levinnyt koko koulupiiriin. Kevätlukukaudella täytyi tuhkarokon takia seisauttaa koulunkäyntiä kahdessa kansakoulussa; samoin vielä syyslukukaudella. — Meningitis cerebrospinalis epid. tapauksia sattui neljä Karttulassa.

Leppävirta. Vuoden kuluessa on tuhkarokkoa liikkunut ympäri pitäjän ja oli se enimmäkseen lievää laatua.

Iisalmi. Syyspuolella ilmaantui useita morbillitapauksia, joihin kuoli monta lasta, mistä johtuu lasten suurempi kuolleisuus verrattuna edelliseen vuoteen.

Pieläsjärvi. Keväällä oli vähälukuinen morbilli epidemia. — Scabies näyttää alkavan levitä paikkakunnalla, erittäin niitten perheissä, jotka talvella ovat Venäjällä tukkitöissä.

Ilomantsi. Lääkäriin tietoon on tullut 6 tap. meningitis cerebrospinalis epid.; näistä oli 3 lasta alle 3 vuoden samassa tuvassa kahdesta eri perheestä, kaikki kuolivat.

Kitee. Hinkuyskä ja tuhkarokko ovat olleet erityisenä kuoleman syynä. Usein olivat molemmat taudit yhtäikaa samassa henkilössä, niin ettei voi varmuudella sanoa missä määrässä toinen tai toinen on vaikuttanut kuolevaisuuteen. Taudit saivat alkunsa edellisen vuoden lopulla, tulivat aivan yleisiksi kautta koko piirin, ollen kuitenkin kesän aikana melkein kuulumattomissa, kun sitte taas syksyllä tulivat niin yleisiksi että suurin osa lapsista sairastui niihin.

Vasa län.

Malaks. En allmänt utbredd mässlingsepidemi härjade under sensommaren och hösten isynnerhet inom Malaks, och torde med säkerhet ledt sitt ursprung från Vasa. Dödlig utgång inträdde endast i ett mindretal af de, f. ö. rätt många fall där förloppet komplicerats genom bronkopneumoni. Af den epidemiska cerebro-spinala meningiten iakttogos 1 fall i Malaks och 1 i Petalaks hos tvänne unga män af 18 och 23 års ålder, hvardera med dödlig utgång.

Isokyrö. 35 tap. tuhkarokkoa touko- ja kesäkuun aikana lievää laatua. — Kesällä 2 tap. pernaruttoa, jotka parantuivat, eikä tartunta päässyt leviämään.

Jalasjärvi. Joulukuun alusta raivosi Jalasjärvellä tuhkuri (morbilli).

Kauhajoki. Syyskesällä ja syksyllä oli tuhkarokkoepidemia varsin yleinen ja suljettiin Pöntäneen kansakoulu kun lähes puolet oppilaista ilmoitettiin sairaksi.

Ilmajoki. Influensa näyttää kotiutuneen paikkakunnalla; sitä on ollut läpi vuoden useita tapauksia. Vuoden alkupuolella jatkui hinkuyskä, ja sen keskivaiheilla ja loppupuoliskolla tuhkarokko; näiden takia suljettiin kaksi kansakoulua 2—3 viikon ajaksi; tuhkarokkoa on merkitty 56 tapausta.

Lapua. Tuhkuri oli yleinen tammikuusta kesäkuuhun; ensin levinnyt oli tauti pikkulasten koulun oppilaisissa kirkonkylässä; koulu suljettiin 2 viikoksi.

Pedersö. En utbredd messlings (och kikhost-) epidemi förekom i alla tre kommunerna (Pedersö, Purmo, Larsmo). Summa döde i messling 17, 9 i Pedersö, 1 i Purmo, 7 i Larsmo (enl. prästerskapets tab).

Lappajärvi. Tuhkarokko oli alkuvuodella liikkeellä piirissä epidemiana, kuitenkin hyvinlaatuinen, kuolevaisuus ei ole ollut suuri. Kansakoulut suljettiin vähäksi ajaksi muutamissa kylissä.

Kannus. Maaliskuun ajalla ilmestyi morbilli (ja pertussis) Kannuksessa ja Toholammilla. Kun taudit suuremmissa määrässä levenivät ja moni koululapsi sairastui, esitti kunnanlääkäri että koulut näissä kunnissa (varsinkin Kannuksessa) sulettaisiin joksikin ajaksi, mutta terveyslautakunta pani sitä vastaan, ja koulut jäivät sulkematta.

Alavus. Keväällä liikkui tuhkarokko sekä Alavudella että Ätsärissä suuremmissa määrin.

Vitasaari. Influensa liikkui muutamissa kylissä vuoden loppukuukausina huomattavammassa määrässä.

Oulun lääni.

Kemi. Tuhkurin tartunta tuotiin huhtikuussa Kuopiosta Kemin kaupunkiin. Tästä levisi tauti pian yli koko kunnan, tullen niin yleiseksi että harvat lapset, jotka sitä ennen eivät olleet sairastaneet, siltä säästyivät. Kuitenkin kuoli ainoastaan 2 lasta. — Useassa Peräpohjolan kunnassa huomattu epideminen meningitis cerebrospini. ilmestyi Kemiinkin. Huhtikuussa, jolloin se näkyi olleen yleisin Pohjolassa, huomattiin Kemissä 2 kohtausta, ja kesäk. 1 k.

Kuusamo. 4 tap. meningitis cerebrospini. epid. kunnan pohjoisimmasta osasta.

Muonio. Alkuvuodesta ilmaantui Enontekiölle ja Muonioonkin poliomyelitis ant. ac. jokseenkin runsaasti, johon kuoli paljon lapsia; koko vuoden aikana liikkui hyvin tyypillinen influensa tauti; molemmista taudista on piirilääkäri tehnyt selkoa vuosikertomuksessaan.

Sodankylä. 20 tap. meningitis cerebrospin. epid. maaliskuussa; tauti riehui kunnassa muutoin koko kevättalvella.

Turtola ja Kolari. Kuoleman syistä on erittäin mainittava epideeminen aivo- ja selkäydinkalvon tulehdus, (mening. cerebrospin. epid.) mikä on liikkunut koko Pohjois-Suomessa. Kolarissa kuoli tähän tautiin yli 20 lasta, Ylitorniossa ja Turtolassa kummassakin 4 tai 5.

Främst må nämnas att smittkoppor förekommit i två landskommuner i Viborgs län, nämligen i Viborgs landsförsamling 4 fall, hvilka straxt isolerades å ett epidemisjukhus utan att smittan spreds vidare; samt i Kivinebb, där 14 fall yppades och ett temporärt lasarett inrättades samt allmän vaccination företogs i de smittade byarne.

I högre grad än under föregående år har landet hemsökts af messling, hvilken dock i allmänhet varit af lindrig beskaffenhet. Mest spridd synes sjukdomen hafva varit i Vasa län, både under våren och hösten, ofta nog samtidigt med kikhosta, och fann nu, som vanligt, sina flesta offer bland folkskolornas och småbarnsskolornas elever, hvarför dessa på flere orter för kortare tid tillslötos.

Äfven från Kuopio och Viborgs län, samt några trakter af Nylands och Åbo län omnämnas mer eller mindre utbredda epidemier af messling.

Epidemisk cerebrospinal meningit har äfven detta år förekommit, svårast i Sodankylä Lappmark, där 20 fall af läkare iakttogos under mars månad. Epidemin synes härifrån spridit sig söderut till Kemi och Kuusamo; men äfven å andra orter hafva spridda fall yppats, Ilomants, Karttula, Malaks, Petalaks, Tavastkyrö, Mäntsälä; i allmänhet synes dock sjukdomen (utom i Lappmarken) detta år hafva uppträdt mindre allmänt än föregående.

Af barnförlamningen (poliomyelitis ant.) har äfven yttersta norden (Muonio och Enontekis Lappmark) fått lida, där under årets början en värklig epidemi förekom, bortryckande flere barn.

Emedan kommunalläkarne i sina årsberättelser intagit flere data belysande fattigvården och dårdvården på olika orter af landet, har det ansetts vara skäl att här göra utdrag äfven ur dessa, särskildt af orsak att hithörande frå-

gor för tillfället äro aktuella samt i sin mån belysa sjukvårdens ställning i olika delar af landet. Men äfven beträffande den allmänna hälsovårdens handhavande af resp. kommunalnämnder och hälsovårdsnämnder finnas i dessa årsberättelser data, som synas vara förtjänta af omnämmande, isynnerhet då många af dem kunna betecknas som värdemätare på de framsteg, som inom kommunerna i detta afseende under redogörelseåret yppats, eller den ståndpunkt de i hithörande frågor intaga.

Fattigvård och dårdvård.

Uudenmaan lääni.

Nurmijärvi. Mielisairaita varten löytyy köyhäntalossa 6 sellihuonetta. 10 mielisairasta löytyy kunnassa, 6 liikkuu vapaasti, 4 on vakituisesti tarvinnut sellihoitoa.

Sibbo. Thusby. Ett kvacksalveri lasarett finnes i Träskända, som årligen utvidgas, tack vare myndigheternas välvilliga öfverseende.

Borgå landskommun. Fattiggård finnes och i samband därmed en afdelning för obotligt sinnessjuka med 6 celler.

Elimäki. Vaivastaloo ei ole, eikä sairaanhoitajata.

Ingå. Fattiggård finnes, och besökes af läkaren minst en gång i månaden. För sinnessjuka finnes en cell.

Kyrkslätt. Fattiggård finnes, äfvenså i Sjundeå, hvilka hvardera besökas regelbundet af läkaren; i Kyrkslätt fattiggård finnes en afdelning för sinnessjuka.

Turun lääni.

Paimio. Vaivastalossa hoidetaan muiden hoidokkain ohessa kroonillisia mielisairaita; levollisia muiden seassa, levottomampia selleihin teljettyinä. Näitten viimeksi mainittujen onneton kohtalo on vieläkin surkuteltavampi kuin he, hoitajien ja tilan puutteen takia selleihinsä suljettuina, eivät saa nauttia niitä etuja kuin sairaat mielisairaitten keskuslaitoksilla, joissa pääsevät muitten seuran kunhan vaan heidän sairaudentilansä sitä sallii.

Bromarf. Inom socknen finnes en fattiggård, vid hvilken dock ej någon afdelning för somatiskt eller psykiskt sjuka förefinnes.

Marttila. Köyhäntaloo ei löydy eikä sairaanhoitajata; kunnan köyhät annetaan vähimmin vaativille hoidettaviksi.

Pargas. Fattiggårdens byggande har ännu ej bēgynt, så att kommunens fattiga fortfarande utackorderas.

Vehmaa, Tavassalo. Köyhäintaloa ei löydy piirissä, jonka tähden kuntien köyhät ovat maksua vastaan yksityisten perheitten hoidettavina. Näitten joukossa on sellaisia mielisairaitakin, joiden hoito ei tuota suurempia vaikeuksia. Muut mielisairaat hoidetaan kuntien kustannuksella yleisissä mielivikaisten sairaaloissa.

Nagu. Kommunens fattiggård är belägen i Finby, 2 kmtr. från Nagu kyrka, samt inrättad för 32 personer. Särskilda sjukrum finnas icke. Däremot är invid fattiggården uppförd en sluten dārvårdsinrättning för 11 patienter. Skötseln af dessa inrättningar, hvilka af kommunalläkaren besökts efter behof, omkring tre gånger i månaden, har beträffande ordning och snygghet särskildt å dārafdelningen, icke alltid varit fullt tillfredsställande.

Hämeenkyrö. Vaivaishoitotarkastelijan kiertokirjeen johdosta otettiin ¹⁸/₉ kuntakokouksessa esille kysymys vaivaishoidossa olevien mielisairasten tiloittamisesta perheisiin ja annettiin se kunnallislautakunnan ja kunnan lääkärin huoleksi. Kunnallislautakunnan kokouksessa ¹⁸/₁₀, jossa myöskin kunnanlääkäri oli saapuvilla, oli esillä kysymys otettaisiinko sairashoitokurssin läpikäynyt sairaanhoitajatar vaivastalolle johtajattaren apulaiseksi ja päätettiin se yksimielisesti ottaa. — Kunnassa löytyy Kyröskosken tehtaalla osakeyhtiö Hammarén et K:n rakentama yksityinen sairastupa 5 vuoteella, tehtaan työväkeä varten.

Bjärnd. De fattigas sjukvård är naturligtvis föga tillfredsställande i deras hem; i fattiggården däremot, hvars besättning nästan uteslutande består af i ett eller annat afseende sjuka, efter omständigheterna god. Skildt sjukrum finnes icke i fattiggården; men däremot flere öeller för sinnessjuka.

Kimito. I anledning af fattigvårdsinspektörens förslag om införande af organiserad familjevård för de sinnessjuka fattighjonon, behandlades frågan å kommunalstämma såväl i Kimito som i Dragsfjärd. I Kimito lämnades frågan beroende tills den nya fattiggården blir färdig. I Dragsfjärd beslöts införa organiserad familjevård, hvarvid kommunalläkaren skulle biträda såväl vid sinnessjukas utackordering som vid öfvervakande af deras vård.

Huittinen. Vaivastalo löytyy sekä sen yhteydessä mielisairasosasto parantumattomia varten. Vampulassa ei ole köyhäintaloa.

Eura. Sairastupa rakennetaan paraillaan Köyliöön yksityisen henkilön varoilla. Vaivastaloa ei ole piirissä.

Pöytyä. Kuntakokouksessa syksyllä oli kysymys mielisairasten perhehoitoon saattamisesta ja päättikin kunta järjestää asiaa vaivaishoidonneuvojan ohjaamaan suuntaan. Tämä oli ainoa kerta jolloin kuntakokouksessa on ollut

terveyshoidollisia kysymyksiä käsiteltävänä jolloin myöskin kunnanlääkäri oli läsnä. Pöytyällä on vaivastalo sekä erityinen rakennus mielisairaita varten.

Hämeen lääni.

Hausjärvi. Köyhäintalo on ajanmukainen ja siinä on sairas- sekä mielisairasosasto. Viimeksimainitussa on hoidettu etupäässä oman kunnan mielisairaita, joita ei ole saatu valtion laitoksiin.

Hollola. Kunnan vaivastalossa löytyy 8 mielivikaisten koppia, jotka koko vuoden ovat olleet keskeytymättä käytännössä.

Kuhmoinen. Padasjoella löytyy vaivastalo, missä on erityinen sairas- ja mielisairas osasto.

Tammela. Vaivastalossa löytyy sairaita varten 4 isompaa huonetta, joissa on 12 sänkyä ja päärakennuksessa 6 koppia rauhallisempia mielisairaita varten; 200 metrin päässä löytyy eri rakennuksessa 8 kammiota raivoisampia houreja varten. Jokiöisissä ei ole vaivastaloa, houreja hoidetaan kodeissa.

Urjala. Kunnan köyhäintalolla hoidettiin vuoden kuluessa yhteensä 69 henkilöä, näistä mielisairaita 16. Mielisairasosastolla on viime heinäkuusta saakka hoitajana ollut tutkinnon suorittanut sairaanhoitajatar. Köyhäintalon yhteydessä olevassa lastenkodissa on hoidettu 39 lasta.

Sääksmäki. Edellisenä vuonna nostettu kysymys perustaa Hämeenlinnan kaupungille ja ympäristökunnille yhteinen piirimielisairaala on edistynyt niin että se tulee toimeen jos tarpeellinen valtioapu saadaan ja on Sääksmäki päättänyt ottaa siihen osaa viidellä sairassijalla.

Pälkäne. Vaivastalo paloi syyskuussa, hoidokkaat sijoitettiin vuokrahuoneisiin.

Korpilahti. Köyhäintalo on olemassa ja on siellä myöskin sairas- ja mielisairasosasto.

Viipurin lääni.

Viipurin maalaiskunta. Kunnan kulkutautisairaalaossa on 9 vuodetta, ja hoidettiin siellä yhteensä 134 kulkutaudin tapausta, joista 78 difteria, 49 scarlatina ja 4 isorokkotapausta.

Koivisto. Köyhäintaloa ei ole, vaan ovat kunnan köyhät sijoitetut eri kyliin yksityisten luo.

Ruokolampi. Köyhäintaloa ei ole; köyhäinhoidossa seurataan vanhaa huuto- ja ruotujärjestelmää. Tainiokoskella on tilapäinen sairaushuone kulkutauti sairaita varten.

Muola. Ei ole köyhäintaloa eikä sairastupaa tai sairaanhoitajatarta.

Kivennapa. Ei ole köyhäintaloa, vaikka siitä on paljon keskusteltu ja toimii sitä varten valittu komitea paraikaa.

Mikkelin lääni.

Sysmä. Täällä on sairastupaa varten koottu 2,000 mk, joten asia on viireillä. Vaivaistalo löytyy Sysmässä ja Hartolassa ja jokaisessa eri osasto mielisairaita varten.

Pieksämäki. Vaivaistalon houruosastossa hoidettavien mielisairaitten luku kasvaa yhä vuosi vuodelta, jotta käy melkein mahdottomaksi sijoittaa ne kaikki sinne.

Kuopion lääni.

Leppävirta. Vaivaistalolla on hoidettu toista sataa internia. Erityisenä osastona on houruinhoitolaitos jossa on ollut 20—30 sairasta.

Lapinlahti. Vaivaistalo mielisairasosastoinen löytyy sekä Lapinlahdella että Maaningalla. Köyhille annetaan auliisti kunnanapua sairaustapauksissa.

Juuka. Köyhäintalossa on sen heikompien hoidokkaitten varalta kaksi sairassalia. Mielisairasosastossa, jossa moniaita heikkojärkisiä ja eräitä raivoisia holhotaan, on 4 koppia ja 2—3 muuta suojaa ja kaikki paikat täynnä.

Nurmes. Mielisairaita on täällä päin kansan keskuudessa paljon; lähin paikka jonne niitä hoidettaviksi lähetetään on Niuvaniemen keskuslaitos, mutta tavallisesti kuluu 4—6 kuukautta ilmoituksesta lukien ennenkuin siellä tulee tilaa. Sillä välin on vaikeata tulla toimeen ja sairaiden tila pahenee sopivan hoidon puutteessa. Mitä tulee kunnassa olevien vähävaraisten sairaiden hoitoon, mainittakoon ensiksi että kunnat ovat itsekin vähävaraisia, eivätkä mielellään suostu uhrauksiin yksityisten vuoksi. Usein myönnetään vasta viime tingassa hoitoa tai lääkeavustusta vähävaraisille sairastuneille ja useinkin liian myöhään. Seuraus tästä on että jää huonokuntoista joukkoa kun perheen elättäjä menettää terveytensä sellaisissakin tapauksissa, joissa tehokas avustus ajallaan olisi kääntänyt sairauden terveydeksi. Mainittu epäkohta on osaltaan suurena syynä siihen että vaivaistalo pysyy täynnä.

Vasa län.

Malaks. För uppförande af en fattiggård, gemensam för Malaks och Solf kommuner har beviljats ett statslån af 25,000 mk; den kommer att uppföras i

Öfvermalaks by af Malaks socken och af dess platser disponeras 16 af Solf och 24 af Malaks, samt bör vara färdig inom 5 år.

Jalasjärvi. Vaivaistalo on helmikuun alusta ollut toiminnassa; siinä on eri rakennus heikoille ja sairaille, ja toinen rakennus mielivikaisille.

Vörd. Antalet dårar är ganska stort och åt de flesta har plats icke kunnat beredas å härför afsedda anstalter. Enär fattiggårdar icke finnas inom kommunerna och sålunda icke håller några afdelningar för vård af sinnessjuka, är skötseln af dessa öfverlämnad dels åt anhöriga, dels åt främmande personer, men är denna vård i de flesta fall bristfällig och motsvarar på intet sätt de fordringar som böra ställas på vården af sinnessjuka.

Lapua. Sairaalan mielivikaisten puoli, jossa on 4 koppia, on tämän vuoden alusta ollut köyhäintaloon yhdistetty.

Federsö. För sinnessjuka eller andra finnes inga anstalter vidtagna.

Kannus. Vaivaistaloo ei löydy missään piirin kunnassa.

Oulun lääni.

Muonio. Aluelääkäri on tehnyt 4 senaatin määräämää sairasmatkaa Enontekiölle joiden tarpeellisuus näkyy olevan suuri; sitä paitsi on hän Enontekiön kunnallislautakunnan pyynnöstä tehnyt 2 ylimääräistä matkaa sinne kulkutautien ehkäisemiseksi.

Suomussalmi. Täällä löytyy a) vanhain koti „Betaania“, jossa vanhoja hoidetaan ja elätetään kunnan ja lahjavarjoilla; b) „Barnsanatorium“, lastenkoti jolla on valtionapu. Köyhät annetaan hoidettaviksi maksua vastaan sellaisille, joista entiseltä on tiedetty että huolellisesti ja hyvin hoitavat.

Allmän hälsovård.

Uudenmaan lääni.

Mäntsälä. Kunnallislautakunta ei ole käsitellyt terveydenhoitoa koskevia kysymyksiä paitsi hulluinhoitoa.

Borgå landskommun. Antalet barnmorskor har ökats under året från 1 till 3, hvilka flitigt anlitas.

Elämäki. Paikkakunnalla perustettiin lokakuussa terveysvaliokunta, haaraosastona Suomen kansalliselle terveydenliitolle. Sen toimesta on pidetty 3 esitelmää ja 1 keskustelu terveydenhoitoa koskevista asioista. — Noin 50% kaikista synnytyksistä on kättilö otettu apuun.

Kyrkslätt. Kommunalläkaren har hållit föredrag om de svåraste fel som begås vid späda barns vård, och sökt framhålla betydelsen af att mödrarna, så vidt möjligt, själfva amma sina barn samt påpekat vigten af regelbundenhet och måtta vid uppfödandet af barnen.

Åbo län.

Nagu. Beträffande motarbetandet af smittosamma sjukdomars spridning har kommunalnämnden som hälsovårdsmyndighet icke nöjaktigt motsvarat sin uppgift. Särskildt har uppsigten öfver desinfektionen med flera försiktighetsåtgärder nästan helt och hållet underlåtit. Till förbättrande af hälsovården har därför kommunalstämman fattat beslut om uppgörandet af särskild hälsovårdsordning för Nagu kommun och är förslag till sådan för närvarande under utarbetande.

Huittinen. Kunta on jaettuna eri piireihin yleistä terveydenhoitoa varten; kussakin piirissä on katsantomies, jonka toimena on valvoa rakennustapaa, puhtaanapitoa sekä yleensä katsoa kuinka terveydenhoito sääntöjä noudatetaan. Vampulan kunnassa ei erityisiä terveydenhoitosääntöjä ole. Kummassakaan kunnassa ei ole kannetta terveydenhoitosääntöjen rikkomisesta nostettu.

Loimaa. Loimaalla ja Alastarolla löytyy yhteiset terveydenhoitosäännöt, jotka ovat jo aikoja sitte laaditut ja vanhentuneet, samoin kuin Metsämaallakin. Mutta kansa ei yleensä niiden määräyksistä välitä, jonka vuoksi kadottavat suurimman osan merkityksestensä. Loimaalla ollaan sentähden hommissa päästä tässä suhteessa aikansa tasalle. Terveydenhoitolautakunnan kokouksia ei ole pidetty, koskei kunnanlääkäreitä ole niihin kutsuttu.

Hämeen lääni.

Ruovesi. Terveydenhoitosäännön mukaan on kunta jaettu pieniin katsantopiireihin. Rikkomuksia tätä sääntöä vastaan ei ole vedetty julkisuuteen. Kunnallislautakunta on yhdessä kunnanlääkäriin kanssa antanut lausuntonsa uudesta leipureita koskevasta asetusehdotuksesta.

Orivesi. Kun edellisenä vuonna terveydenhoitosääntöjä tarkastamaan valittu komitea ei kokoonkutsujan sairauden takia ollut kokoontunut, ajottiin alkaa tämä sääntöjen tarkastus vuoden keskivaiheilla, mutta kunnallislautakunnan puheenjohtaja ilmoitti painattaneensa uudelleen joukon vanhoja sääntöjä ja ajottu terveydenhoitosääntöjen uudistus siirtyi taas epämääräiseen tulevaisuuteen.

Viipurin lääni.

Uusikirkko. Kunnanlääkäriin kaikki tehtävät yleisen terveydenhoidon alalla riippuvat, sääntöjen mukaan, kunnallislautakunnan käskystä. Aina edelleen laiminlyödään terveydenhoitosääntöjen määräyksiä, erittäin missä puhutaan kat-santomiesten velvoituksista, tarttuvista taudeista, puhtaana pidosta, y. m. Puh-taana pitoa koskevien määräysten noudattaminen käy melkein mahdottomaksi koko Itä-Suomessa, missä asuin- ja ulkokuoneet ovat rakennetut ja aina edel-leen rakennetaan aivan vierekkäin, muodostaen yhteensä nelikulmaa, jonka sisäpuolella myöskin karja pidetään. Tämän terveydellisessä suhteessa vasten-luontoisen epäkohdan poistamiseksi olisi uusi, yleisen lain kautta vahvistettu rakennussääntö maaseudulle aivan tarpeellinen.

Kivennapa. Kunnallislautakunta on vuoden kuluessa keskustellut väliai-kaisen sairaalan perustamisesta isoa rokkoa varten ja otti kunnanlääkäri osaa käsittelyyn.

Suistamo. Kunnassa ei löydy erityisiä terveydenhoitosääntöjä paitsi Kei-sarillisen Senaatin v. 1870 vahvistama kyläjärjestys, joka muun muassa sisäl-tää terveydenhoitoneuvoja ja sääntöjä tarttuvien tautien levenemisen estämi-seksi, mutta tätä järjestystä tuskinpa enää tunnetaan. Asunnot ovat huonosti rakennetut; talonpoikain talot niinkuin huononpuolisia torpparin asuntoja länsi Suomessa. Rossisiltaa tavallisesti ei käytetä. Kansan ruuanlaittaminen yli-malkaan epäsiisti. Leipänä käytetään hapanta, pehmeää ruisleipää; joka aamu leivotaan. Kaalia viljellään joka talossa. Ruoka on yksimuotoisempi kuin muualla Suomessa, johon vielä tulee huonot ruokaolot kreikkalaisten paasto-aikoina.

Mikkelin lääni.

Kerimäki. Kansakoulujen vaikutus, joita jo löytyy kunnassa 10, ei vielä näytä päässeen tuntumaan, sillä enin osa niistä on alkanut toimintansa vii-meisen 10 vuoden aikana. Epäsiisteys on taloissa silmiinpistävä sekä ulko-että sisäpuolella. Syljeksiminen lattioille näkyy olevan yleistä. Kun ei uskota eikä tiedetä esim. keuhkotaudin leviävän sylen kautta, niin ei ole ihme, jos lapset, joiden annetaan likaisella lattialla ryömiä, ovat tartunnalle alttiita. Pienten lasten hoidossa esiintyykin suurta tietämättömyyttä — ja on niiden kuolevaisuus suuri; vuoden kuluessa syntyi 377 lasta ja kuoli alle 1 ikävuoden 65, liki 20 prosenttia. — Kerimäkiläisten voi yleensä sanoa syövän hyvää ruokaa. Kalarikas Puruvesi tarjoaa melkein joka eläjälle tuoretta kalaa ympäri

vuoden. Sitä käytetään paistina sianlihan kanssa, soppana, kalakukkona, j. n. e. Näille seuduille ominaiset ruokalajit ovat, paitsi mainittua kalakukkoa, piirakka, rieska, makkara ja talkkuna. Kun meijeritalous ei vielä ole päässyt kunnassa oikein vauhtiin, niin käytetään maitoa ja voita aika runsaasti ravintona. Liha käytetään paljon, vieläkin potaatteja, herneitä, papuja, lanttuja ja kaalia. Joka talolla tai torpalla on kaivonsa, vaan tarpeellista huolta veden puhtaana pysymiseen ei kuitenkaan panna. Saunan käyttäminen on hyvin yleinen ja löytyy se pienimmässäkin mökissä ja käytetään sitä melkein joka ilta.

Kuopion lääni.

Pielavesi. Mihinkään muihin toimenpiteisiin kulkutautien suhteen ei kunnallislautakunta katso tarvitsevan ryhtyä, kuin vaan taudin ilmestyttyä jonkun yksityisen ahdistamana lähettää kirjallisen, mutta tavallisesti hyvin vaillinaisen ilmoituksen Kuvernöörille ja piirilääkärille. Piirilääkäriltä, taikka kuten käytännössä tavallisesti tapahtuu, kunnanlääkäriltä saamien ohjeitten toimeenpanosta ei kunnallislautakunta enää välitä vähääkään.

Karttula. Desinfisoidessa kurkkumädän jälkeen on harvoin käytetty formaliinikaasua, syystä että sairaitten asunnot tavallisesti ovat niin hatarat, että huolellisestikin tukkimalla niissä tuskin monta tuntia saisi pysymään kaasumaisia aineita; vielä on perheen siirtäminen tästä perheen ainoasta huoneesta hankalaa formaliinin poltto-ajaksi, sillä silloin olisi se usein kymmenkunta henkisenä, majoitettava vuorokaudeksi naapurin ehkä jo ennestään liian ahtaaseen asuntoon, vieläpä tartunnan levenemisen uhalla. Sen sijaan on koetettu keittämällä ja pesemällä puhdistaa sairaan vaatteet ja käyttö-esineet, huonekalut ja laattiat. Tämä puhdistustapa on näyttäytynyt tehoisammalta kuin vaillinaisen formaliini desinfiointi, samalla kun se on mahdollinen toimeenpanna kaikkialla.

Nurmes. Terveyshoitosääntöjä löytyy täälläkin kuten muualla, mutta niitä vastaan rikotaan etenkin tarttuvien tautien aikana sekä rakennustavoissa. Syynä siihen lienee m. m. se ettei yleensä tunneta koko sääntöjä sillä esimiehet ja piirimiehet eivät vaadi niiden noudattamista eivätkä tee sääntöjä yleisemmin tunnetuiksi, eivätkä mainitut henkilöt ole sellaiseen tehtävään soveliaita. Tarpeellista olisi että asioita valvoisi jonkinlainen terveystoimikunta, joka tekisi säännöllisiä matkoja kunnassa.

Vaasan lääni.

Laahia. Viime syksynä ehdotti piirilääkäri että keuhkotaudin levenemisen ehkäisemiseksi ruvettaisiin desinfisioimaan keuhkotautiin kuolleitten huoneet formaliini-savutuksella, lattiat väkevällä lysooliliuvoksella. Ehdotus hyväksyttiin kuntakokouksessa, 3 formaliinilamppua hankittiin ja niitä hoitamaan 3 miestä, mikä kaikki tehdään kunnan kustannuksella.

Isokyro. Heinäkuussa päätettiin kuntakokouksessa että jokaisen keuhkotautiin kuolleen jälkeen toimitetaan kunnan kustannuksella asuinhuoneitten puhdistus formaliini höyryllä ja lysoolilla. Kaksi suurta formaliinilamppua hankittiin sekä tottunut mies niiden käyttämiseen; se joka ei tähän suostu sakoetaan 100 markalla. — Mitä ravintoon tulee on huomioon pantava sen puuttuva rasvapitoisuus. Meijerit kuorivat maidosta rasvaa, voi on liika kallista jokapäiväiseksi ruuaksi ja sianlihaa syödään verrattain vähän; tästä syystä on kansan ravintotila vähemmin tyydyttävä, varsinkin kun ottaa huomioon että työtaakka on kasvanut jokaiselle yksityisellä Amerikkaan lähtevien kautta.

Jalasjärvi. Kun kansan käsitys kulkutautien tarttuvaisuudesta vielä on hyvin hämärä ja kun yleensä vielä useammasti jättävät viime hätään lääkarissa käynnin, sekä useasti koittavat salatakin kulkutautikohtauksia, niin on toistaiseksi lääkärin mahdoton kunnollisesti rajoittaa taudin kulkua tahi valvoa terveydenhoitosääntöjen noudattamista.

Kauhajoki. Terveyslaitokunnalle teki kunnanlääkäri kulkutautien ilmestymisen johdosta esityksen tilata ja levittää Duodecim'in kirjasia tarttuvista taudeista, mikä esitys hylättiin. Kesäkuussa kuulutti terveyslautakunnan esimies kirkossa esiintulleesta syystä varoituksen käyttää synnytyksissä muiden kuin asianomaisen kättilön apua.

Ilmajoki. Martta yhdistyksen toimesta on Seinäjoelle hankittu 2 formaliinilamppua, joilla yhdistyksen palveluksessa oleva diakonissa on desinfisoinut tarttuma tautien ja keuhkotuberkulosin saastuttamia huoneustoja.

Kauhava. Tärkeimmät pykälät terveydenhoito-ohjesäännöissä puhtaana-pito-järjestelmästä kuulutettiin keväällä kirkossa. Muutamia muistutuksia tehtiin siivottomuudesta pihamailla ja huoneissa. Niitä tavallisesti korjattiin, yhdessä tapauksessa vasta poliisin käskystä. Päätettiin tulevana kesänä ankarasti ruveta vaatimaan että hyvin hoidettu makkilaitos tulisi olla joka talossa. Tästä annettiin tieto maamiesseuralle, joka on kehoittanut maanomistajia rakentamaan käytännöllisiä makkilaitoksia, jakamalla sellaisista palkintoja.

Lapua. Eräs merkkimies puoskarien joukossa oli sanomalehdissä ilmoittamalla esteettömästi saanut harjoittaa ammattiaan Lapualla 6 vuotta, huoli-

matta siitä että koko ajan oli häntä vastaan oikeuden käynti vireillä sillä ainoalla tuloksella että hän 2 vuotta sitten tuomittiin pieneen sakkoon. Tänä vuonna hän muutti Amerikkaan.

Oulun lääni.

Ii. Kunnallislautakunta on painattanut erikois otteen terveyshoitosäännöistä, sisältäen neuvoja tarttumatautien levenemisen ehkäisemiseksi, jotka levitetään kansan keskuudessa, etenkin syrjäkylissä, joissa olot terveyshoitoa koskevilla asioilla vielä ovat sangen alkuperäisellä kannalla.

Ylivieska. Kansan tapoihin ei yleensä kuulu siisteys. Sen tajuntaan ei ole juurtunut puhtauden suuri terveydellinen merkitys. Sekä huoneet että pihat ovat ylimalkain epäsiistit. Tiheään asutut kylät, vilkas liike ja välinpitämättömyys näyttävät edistävän kulkutautien levenemistä kylästä kylään ja talosta toiseen. Ei ylimalkain uskota epidemisten tautien leviämistä tartunnan kautta. Ainoana tarttumatautina pidetään kuppaa ja myöhimpinä aikoina myöskin keuhkotautia. Edellytykset terveydellisten olojen pikaiselle paranemiselle eivät niinmuodin ole suuret.

Sodankylä. Tavallisesti pidetään maito makuuhuoneessa eikä ilma siinä ole kehuttavan puhdas. Aivan yleinen on mokoma maidon säilytystapa ainakin Vaasan ja Oulun läänissä. Parannusta tuohon ei hevillä saa, sillä kansa on vanhoillista ja itsepäistä eikä ota kuuleviin korviinkaan paraiten tarkoitettuja neuvoja. Jos on surkea ja turmiollinen maidon säilytystapa, niin on jo tavalliselle matkustajallekin kiusallinen se seikka ettei talossa, varakkaassakin, emäntä ruokapöytään tuo vieraille muuta kuin kuivaa ruokaa. Tuoretta lihaa ja kalaa voi talossa löytyä, mutta niistä ei emäntä huoli laittaa edes yksinkertaisinta keittoruokaa. Tähän valitettavaan ja kansan terveydelle haitalliseen seikkaan ei lie muuten parannusta saatavissa kuin että saadaan rouasväen yhdistykset asiaan innostumaan ja näitten yhdistysten välityksellä valtion avustamia, innokkaita kiertäviä keittotaidon opettajia. Vasta siten kai toivottavasti kansa täällä oppisi aterioimaan säännöllisinä aikoina ja käyttämään edes kerran päivässä lämminä ruokaa ja hylkäämään entisen varsin alhaisen tapansa, sen, että talossa kukin haukkaa ruokaa mitä käsiinsä saa ja milloin haluttaa, siten miltei kokonaan eläen kuivalla ruoalla.

Följande kommunala sjukhus på landsorten erhöilo under 1906 statsanslag till nedan angifvet belopp:

I Nylands län:

Vichtis	950 mk.
Orimattila	750 "
Elimä	750 "
Kyrkslätt	750 "
Borgå landskommun	900 "

I Åbo och Björneborgs län:

Ikalis	750 mk.
Loimijoki och Alastaro	900 "
Hvittis	750 "

I Tavastehus län:

Kuhmois och Padasjoki	750 mk.
Ruovesi	900 "
Tammela	750 "
Orivesi	750 "

I Viborgs län:

(För Jaakimvaara har beviljats 750 mk, för Impilahti—
Kitelä 300 mk. hvilka dock icke inrättats).

Nykyrka	975 mk.
-------------------	---------

I S:t Michels län:

Heinävesi	500 mk.
Jorois.	750 "
Jokkas	750 "

I Kuopio län:

Pielisjärvi	750 mk.
Ilomants.	750 "
Pielavesi	825 "
Rautalampi	750 "

I Vasa län:

Virtois	750 mk.
Viitasaari	750 "
Lappo	750 "
Keuru	750 "
Saarijärvi	750 "
Ilmola (ej inrättad)	750 "
Ylistaro	750 "

I Uleåborgs län:

Kuusamo (ej inrättad)	1,500 mk.
Pudasjärvi d:o	1,500 "
Ylivieska d:o	1,000 "
Kuolajärvi	1,500 "

Följande enskilda sjukhus i landets städer, m. m., hafva under 1906 åtnjutit statsanslag till nedan angifvet belopp:

I Nylands län:

Prof. O. I. Engströms i Helsingfors	30,000 mk.
„ A. af Forselles d:o	13,600 "
Borgå sjukhem i Borgå	2,500 "
Ekenäs	3,000 "

I Åbo och Björneborgs län:

Mariehamn	2,000 mk.
Raumo	2,400 "

I Viborgs län:

Fredrikshamn	2,200 mk.
Kexholm	2,000 "
Med. lic. I. E. Gröhns enskilda sjukhus å Kouvola järnvägsstation.	975 "

I S:t Michels län:

(Takaharju sanatorium i Kerimäki)	38,400 mk.
Heinola	3,000 „

I Kuopio län:

Langettava tautisten Hoitoyhdistys, Kuopio	6,000 mk.
--	-----------

Följande barnförlossningsanstalter åtnjöto under 1906 statsanslag till nedan angifvet belopp:

I Tavastehus	3,187 mk.
I Tammerfors	3,000 „
I Viborg	4,000 „
I Kexholm	1,600 „
I Sordavala	4,500 „
I S:t Michel.	2,660 „
I Kuopio	4,500 „
I Joensuu	3,040 „
I Nurmes.	2,920 „
I Vasa.	3,600 „
I Jyväskylä.	4,500 „
I Uleåborg	3,500 „
I Torneå	2,820 „
I Kajana.	2,770 „
I Rovaniemi	3,200 „

II. Skyddskoppymningen.

Enligt till Medicinalstyrelsen från landets provincialläkare och föreståndaren för vaccindepoten i Helsingfors insända berättelser för år 1906 undergingo sammanlagt 71,595 personer skyddskoppymningen. Af detta antal hafva 65,187 blifvit ympade med framgång och 4,666 utan tillfredsställande påföljd; för de återstående 1,742, hvilka icke undergått föreskrifven granskning, är ympningsresultatet obekant. — De med fullständig påföljd ympade utgöra sålunda 91,05 procent, de med ofullständig påföljd 6,52 procent och de från granskningen frånvarande 2,43 procent af hela antalet vaccinerade.

Antalet under året vaccinerade öfverstiger fjolårets med 608 personer. År 1905 företedde 88,64 procent af de ympade fullständigt och 9,04 procent ofullständigt resultat, medan 2,32 procent voro från granskningen frånvarande. Ympningsresultatet år 1906, jemfördt med det under föregående år, utvisar sålunda en ökning i antalet af de med fullständig framgång vaccinerade med 2,41 procent en minskning af de ofullständigt ympades antal med 2,52 procent och en ökning af de frånvarandes antal med 0,11 procent. Resultatet af årets skyddskoppymning är sålunda något bättre än föregående år.

Resultatet af vaccinympningen framgår ur Tab. 1.

Denna tabell utvisar att af hela antalet ympade:

88,11	procent	innehaft	en	ålder	under	2	år
11,76	"	"	"	"	emellan	2—10	"
0,14	"	"	"	"	öfver	10	"

Förhållandet emellan antalet ympade och ympningens resultat inom hvarje af de särskilda åldersgrupperna belyser nedanstående sammanställning:

	Antal ympade.	Med fullständig framgång.	Med ofullständig framgång.	Frånvarande från granskning.
Under 2 år	63,083	91,07 %	6,53 %	2,40 %
Emellan 2—10 år .	8,413	90,91 „	6,41 „	2,68 „
Öfver 10 år	99	87,88 „	7,07 „	5,05 „

Vaccinationsresultatet hos de ympade visar som vanligt ganska betydande olikheter inom provincialläkaredistriktet i de särskilda länen. Under detta redogörelseår, hafva de bästa resultat uppnåtts i Nylands, Tavastehus och Åbo och Björneborgs län, i Viborgs län har vaccinationen utfallit sämst.

	Fullständig framgång.	Ofullständig framgång.	Frånvarande från granskning.
Nylands	5,712 = 96,3 %	116 = 1,9 %	106 = 1,8 %
Åbo o. B:borgs . . .	10,464 = 93,2 „	606 = 5,4 „	152 = 1,4 „
Tavastehus	7,477 = 93,8 „	432 = 5,4 „	81 = 1,0 „
Viborgs	11,057 = 86,8 „	1,089 = 8,5 „	673 = 5,2 „
S:t Michels	4,266 = 93,1 „	178 = 3,9 „	138 = 3,0 „
Kuopio	7,630 = 90,0 „	614 = 7,8 „	232 = 2,7 „
Vasa	10,574 = 92,1 „	714 = 6,2 „	197 = 1,7 „
Uleåborgs	6,848 = 87,2 „	850 = 10,9 „	150 = 1,9 „
	64,028 = 91,0 %	4,599 = 6,5 %	1,729 = 2,5 %

Bland de vaccinerade uppgifvas 117 eller 0,16 % af totalantalet hafva blifvit 3 år å rad vaccinerade utan påföljd och till följd häraf afförda ur journalerna såsom icke emottagliga för vaccination.

Antalet utsatta ympstyg på barn inom provincialläkaredistriktens och städernas samlingsställen utgjorde 432,256 och de resulterande koppornas 397,624 eller 92,0 procent af de utsatta ympstyggen.

Vid vaccindepoten i Helsingfors, den enda som numera af staten underhålles, hafva 1,239 barn undergått vaccination, af hvilka 1,159, motsvarande 93,54 procent blifvit ympade med fullständig och 67 utgörande 5,41 procent med ofullständig framgång och 13 eller 1,05 procent varit från granskningen frånvarande.

De utslagna vaccinkoppornas antal hos de vid depoten vaccinerade barnen uppgick till 7,024 af 7,314 utsatta ympstygn eller till 96,0 procent af de senare.

Under året hafva 76 barnmorske-elever följt med ympningarna vid depoten och öfvat sig i koppympning. Dessa hafva vaccinerat 758 barn, sålunda enhvar i medeltal 10,0 barn. Efter verkställda öfningar i journalföring och undergånget förhör hafva 65 elever erhållit betyg öfver kunnighet i vaccineringskonsten.

Såsom ympämne har användts endast kalfvaccin, till största delen beredd vid statens vaccinberedningsanstalt i Helsingfors. Öfverhufvudtaget har verkan af den använda vaccinen varit god. De mindre gynnsamma resultaten inom några distrikt bero sannolikt hufvudsakligast på, att lymfan före dess användning ej på lämpligt sätt förvarats.

Smittkoppor hafva under året yppats inom Tavastehus distrikt i Janakkala socken, i Mohla distrikt inom Kivinebb och Rautus socknar samt inom Viborgs distrikt i Kolikkomäki förstad. I förstnämnda distrikt inträffade i början af december 4 fall af smittkoppor bland lumpsorterarene vid Tervakoski pappersbruk i följd hvaraf revaccination omedelbart verkställdes i de till nämnda pappersbruk gränsande byarna af Janakkala och Hausjärvi socknar, så att inom ett par veckor 1,393 personer blefvo vaccinerade. Två fall af koppor inträffade visserligen ännu, men hade begge dessa personer redan hunnit blifva revaccinerade. — I April yppade sig 14 fall af smittkoppor i Polviselkä och Karvala byar af Kivinebb socken samt 3 fall i Rautus socken, hvarföre revaccination verkställdes i dessa och angränsande byar af Kivinebb äfvensom i Rautus socken, hvarvid 195 personer blefvo revaccinerade, af dessa 46 med resultat och 149 utan resultat. — I Kolikkomäki förstad invid Viborg inträffade under sommaren 4 fall af smittkoppor, af hvilka likväl intet hade dödlig utgång. Revaccination blef icke verkställd.

Inalles undergingo 1,597 personer under året förnyad vaccination.

Rörande revaccinationen i Helsingfors hänvisas till uppgifterna i vaccindepotens i Helsingfors längre fram intagna årsberättelse.

För öfvervakande af skyddskoppympningen hafva inspektionsresor af provinciälläkarene blifvit författningsenligt verkställda.

Följande utdrag ur provinciälläkarenes årsberättelser belysa närmare vaccinationsförhållandena inom de olika delarne af landet under redogörelseåret:

Uudenmaan lääni. Helsingin piiri. Rokotus oli hyvästi menestynyt. Ainoastaan Porvoon kaupungissa oli yksi isä jyrkästi kieltäytynyt antamasta rokottaa 3 lastaan, joista kuitenkin

ainoastaan 1 oli yli 2 vuoden vanha. Kehoitin kaupungin lääkäriä koettamaan parastaan saadakseen hänen rokotuttamaan ainakin vanhinta lastaan, ett'ei tarvittaisi turvautua pakkokeinoihin. (Konr. Reijo-Vaara).

Lovisa distrikt. Resultatet af vaccinationen har öfverhufvudtaget varit godt. Frånvarande från vaccinationsförrättningen har varit inalles 438 af 2,042 ympningspliktige, däraf 15 öfver 10 år ifrån Jaala socken. I en församling torde sedan gammalt den osed inrotat sig, att från presterskapet ingen förteckning till vaccinationsförrättningen insändts, hvadan de barn som upphemtats till denna upptagits såsom närvarande och vaccinerats, utan att af vaccinationsjournalen framgår huru många och hvilka varit från förrättningen frånvarande. Anmärkning därom har af mig gjorts. (T. Calonius).

Ekenäs distrikt. Att i Tenala en relativt stor mängd ympstygn ej slagit väl ut, kan kanske bero på mindre god lymfa, men sannolikare på för grunda eller ytliga insnitt, hvarom vaccinatrisen af mig under pågående vaccination uppmärksamgjordes.

För öfrigt gaf själfva utförandet af ympningen och arrangemangerna vid densamma ej skäl till nämnvärda anmärkningar. (Reinh. Fabritius).

Lohjan piiri. Kirkkonummella istutukset eivät ole aivan huonosti onnistuneet, mutta rokonpanosta ja mitä pahemmin tarkastuksesta on verrattain paljon lapsia ollut poissa, mikä näyttää, että tämä toimitus yhä vielä ei ole tyydyttävällä kannalla tässä kunnassa. (K. F. Walle).

Hämeen lääni. Hämeenlinnan piiri. Siitä käy ilmi, että rokotuksen tulokset taas ovat melkein sillä kannalla, josta vuosi 1905 oli ikävä poikkeus. Täydellisesti onnistuneitten prosenttiluku on nimittäin 99,28 %, joka se jo on koko hyvä, jos kohtakaan ei paraita piirissä saavutettuja. (Karl von Fieandt).

Tammelan piiri. Ylipäättään voipi sanoa, että viime vuoden rokotus on hyvin onnistunut. Rokottajat ovat tehneet toimensa tyydyttävästi, päiväkirjat ovat huolellisesti pidetyt ja kaitsiamiehiä on ollut läsnä toimituspaikoissa. Harvat lapset ovat olleet poissa rokotuksista ja tarkastuksista. (Artur v. Bonsdorff v. t. piirilääkäri).

Tampereen piiri. Kangasalalla näytti innostus rokotukselle olevan sängen suuri, koska sekä vanhemmat ilman poikkeuksetta toivat lapsensa pitkiä matkoja meren ja mantereen ylitse kokouspaikkaan, eikä vastustaneet niitten uudelleen rokottamista tarpeen vaatiessa, että myös rokottaja pani parastaan kohteliaalla tavalla täyttää velvollisuutensa. Rokkoaine näytti ylipäänsä vaikuttavan hyvin eli paremmin kuin edellisenä vuonna. (O. W. Wennerström).

Ruoveden piiri. Ruoveden pitäjässä ovat tulokset olleet täydelliset, sillä kaikki tehdyt pistot ovat nostaneet säännöllisiä rokkoja, mutta myöskin piirin muissa kunnissa ovat tulokset olleet tyydyttäviä. (Edvin Roos).

Jämsän piiri. Rokot yleensä hyvän näköiset. Muutamia ohjeita päiväkirjan pidossa annettiin rokottajalle. Tarkastuksien tulos täytynee yleensä pitää sängen tyydyttävänä. (Otto Bergström).

Hollolan piiri. Tarkastusmatkoillansa v. t. piirilääkäri ei huomannut syitä muistutuksiin. (Osk. Londén).

Turun lääni. Salon piiri. Mikäli päiväkirjoista voi päätätä on rokotus toimitettu säännöllisesti ja hyvällä menestyksellä. (E. J. Warén).

Turun piiri. Menestys, jolla sitä on toimitettu, on ollut erilainen piirikunnan eri kunnissa; tänä tilintekovuonna on Sauvon kunnassa, kuten kolmena edellisenäkin vuonna, saavutettu parhaat tulokset, sillä kaikkiin rokotettuihin on istutus onnistunut täydellisesti, eikä kukaan ole ollut poissa tarkastuksesta eikä rokotuksesta. Kaksikerran, Kaarinan ja Nousiaisten pitäjissä on myös rokonistutus onnistunut täydellisesti; mutta näissä kunnissa on kovin iso määrä rokotusvelvollisia — 6—42 % — ollut poissa rokotuksesta.

Keskimäärä tänä vuonna koko piirissä menestyksellä rokotetuista on 88,45 %, vaillinaisella menestyksellä 7,9 %, sekä tarkastuksesta poissa olleista 3,65 %. (Johan Martola).

Rimito distrikt. Årets ympningsresultat måste betecknas såsom tämligen klent med hänsyn till såväl de vaccinerades antal som till antalet utslagna vaccinkoppor. Af inalles 423 förtecknade barn hafva 315 vaccinerats; och hafva af dem vid granskningstillfällena, däri-från 18 barn uteblifvit, endast 241 kunnat godkännas, såsom med god påföljd ympade (= 81,11 %), medan med ofullständigt resultat ympats 56; särskildt i ögonenfallande är förhållandet i Nagu kommun, där, jämväl detta år, resultatet varit sämst och sämre än någonsin förut. Den inom distriktet använda kalfvaccinen bör, oakadt det vunna dåliga resultatet af ympningen, anses hafva varit af god kvalitet, då inom de flesta kommunerna de utslagna vaccinkopporas antal hållit sig vid det normala. Med anledning af det dåliga resultatet har vederbörande vaccinatris tillhållits att iakttaga all omsorg vid ympningarnes utförande. (A. A. Branders).

Godby distrikt. Resultatet af vaccinationerna blef tillfredsställande. I Jomala, Finström, Geta, Eckerö, Lemland, Lumparland och Sund hafva alla ympstygn slagit ut. Utaf de frånvarande hade 2 aflidit, 18 vistas i Amerika och 20 voro bortflyttade till annan ort. (Hugo Törnqvist, t. f. provincialläkare).

Uudenkaupungin piiri. Rokotettujen luku oli 998, joista 65 ei ollut papiston luetteloissa, mutta oli näihin luetteluihin merkityt 27, jotka olivat ennen rokotetut. Tarkastuksista poissa oli 2. Vaillinaisesti rokotetut olivat 15. Rokotuksen seuraus oli siis hyvä, paitsi Lemin kunnassa, jossa rokotus tuntemattomista syistä oli epäonnistunut. (G. I. Rothström).

Porin piiri. Rokotustoimi antoi piirissäni äsken päätyneellä vuodella yleensä hyvät tulokset. Ainoastaan Raumalla, Rauman maaseurakunnassa, Noormarkussa ja Nakkilassa on menestys ollut huonompi, todenmukaisesti sentähden, ett'ei rokotus ole kyllin taitavasti toimitettu.

Useissa piirin kunnissa on rokotuksesta poisjääneiden luku verrattain suuri riippuen tämä siitä, että viime kesänä tulirokkoa oli liikkeellä monessa paikoin piiriä, joten niissä ei voitu rokotustoimiin ollenkaan ryhtyä. (Hj. Nordling).

Huittisten piiri. Rokottajat ovat täyttäneet tehtävänsä yleensä kunnollisesti, kuten tulokset osottavat. Mitään muistutuksia ei ole annettu. Kokemäen rokottaja on kuitenkin, huolimatta viime vuonna saadusta muistutuksestaan, jättänyt taasen kaikenmoisten syiden tähden 58 rokotukseen tuodusta 256 lapsesta rokottamatta. Vampulassa ja Alastarossa on yhä v. 1906 rokotuksestakin poisjääneiden luku suuri noin 40 %. Tämän tähden olen, kunnallislautakuntaa molemmissa kunnissa kehoittanut saattamaan rokotusvelvollisuutensa laimiinlyöneet vanhemmat lailliseen edesvastaukseen. (R. Rähä, v. t. piirilääkäri).

Tyrvään piiri. Kaikissa muissa pitäjissä on rokotus onnistunut erittäin hyvin, paitsi Mouhijärvellä, jossa rokot olivat epätasaisia, useita pieniä ja löytyi useita lapsia, joihin 6s

rokko ei noussut, joten 103 tarkastetussa 32:teen lapseen oli noussut ainoastaan 5 rokkoa. Rokko oli näihin kaikkiin otettu samasta vasikasta N:o 23. Lopputulos oli kuitenkin jotenkin tyydyttävä. (Otto Meurman).

Ikaalisten piiri. Erittäin hyvin onnistuivat tänä vuonna rokottajat Viljakkalassa, Kankaanpäässä ja Karviassa, jotka saivat melkein joka pisteestä rupulin syntymään. Sitä vastoin Hämeenkyrön rokottaja, joka ennen, jos päiväkirjoihin voi luottaa, oli saanut erinomaisen hyvän tuloksen, sai nyt 12 % vaillinaista seurausta.

Jo viime vuonna huomautin Kankaanpään pitäjän kunnallislautakuntaa velvollisuudestaan poissa jääneitten henkilöiden suhteen menetellä rokotusasetuksen mukaisesti. Siihen vastasi kunnallislautakunta että „rokotusvelvollisia on koetettu kuulutusten ja muiden varotusten kautta pakottaa velvollisuuttansa täyttämään“, mutta „mitään pakkokeinoja ei kunnallislautakunta ole koskaan ennenkään käyttänyt.“ (Alarik Achrén).

Vaasan lääni. Kristiinankaupungin piiri. Tulos rokotuksesta oli tilivuotena parempi kuin edellisellä vuonna myöskin niissä kunnissa, joissa se silloin oli huononlainen ja on minusta pidettävä jokseenkin hyvänä. Parhaimmin onnistui se Sidebyssä, Isollajoella, Seinäjoella ja Peräseinäjoella, joissa kunnissa joka ainoa pisto antoi virheettömän rupulin sekä Kristiinankaupungissa, jossa ainoastaan yksi ainoa pisto ei onnistunut. (Torsten Munsterhielm).

Vasa distrikt. Allmänhetens tyckes uppskatta betydelsen af vaccination, hvarför några ovaccinerade personer ej heller torde finnas. Till vaccinationen infinna sig alla med sina ovaccinerade barn, om ock en del tyckas vara motvilliga att låta vaccinera sina barn under två års ålder. Till granskningen infinner man sig ock regelbundet, och de, som ej kunna hemta sina barn dit, hvilka dock äro få, sända alltid bud med andra om huru många vaccinkoppor slagit ut. (G. Rosendal).

Gamlakarleby distrikt. Såsom ympämne har användts uteslutande kalfvaccin, beredd vid statens vaccinberedningsanstalt i Helsingfors och har resultatet beklagligtvis visat att ympämnet från kalfven N:o 16 var underhålligt och fullkomligt otillförlitligt så att t. ex. i Larsmo resultatet af därmed ympade visade 25,8 % utslagna pustler, i Vetil var resultatet 31,9 %, i Lohteå 31,5 % o. s. v. hvartill som allmän anmärkning kommer att pustlerna voro små. Detta var så mycket mer att beklaga som af denna lymfa utdelades till 12 af distriktets 20 vaccinationsområden. En del vaccinatriser sågo sig nödsakade att afbryta vaccineringen för erhållande af annan lymfa och i flere områden verkställes efter erhållen ny lymfa (kalf nr:is 15 och 28) omvaccinering massvis och utvecklades i allmänhet normala pustler härmed. Klart torde vara att ett resultat som detta skall invärka i högsta grad menligt på vaccinationens gång, möjligen äfven för framtiden, isynnerhet som omvaccinering på grund af mindre tillfredsställande lymfa redan i föl fick företagas i 2 af äfven nu träffade områden, nämligen Teerijärvi och Pedersöre. (Oswald Myréen).

Jyväskyläns piiri. Rokotus oli kaikissa niissä kunnissa, missä entinen piirilääkäri oli ollut tilaisuudessa sitä tarkastamaan, toimitettu säännöllisesti ja menestyksellä. (Emil Leander v. t. piirilääkäri).

Oulun lääni. Haapajärven piiri. Nivalassa ja Reisjärvellä on kansa jokseenkin vastahakoinen tuomaan lapsiaan rokotettaviksi, Haapajärvellä on käsityskanta jo parempi, ja Pyhä-

järvellä ja Kärsämäellä hyvä, joissa jälkimmäisissä tuodaan melkein kaikki lapset rokotukseen. (A. G. Helenius).

Kalajoen piiri. Rokonistutus on toimitettu piirissä hyvällä seurauksella kaikissa muissa pitäjissä paitsi Pyhäjoella ja Oulaisissa, joista edellisessä on jäänyt 26 % ja jälkimmäisessä lähes 8 % vaillinaisesti rokotetuksi. Samoin kuin ennenkin on iso määrä rokotusvelvollisia ollut poissa rokonistutuksesta varsinkin Sievissä, Oulaisissa ja Ylivieskassa sekä Merijärvellä. (Verner Lindman).

Raahen piiri. Menestyksellä rokotettujen lukumäärä koko piirissä 91,7 %. Paras Hai-luodolla 100 % ja huonoin Siikajoella 60,5 %. Tarkastaessa rokottajan työtä viime mainitussa pitäjässä on hänet havaittu suorittavan työnsä sääntöjen mukaisesti ja täytyi siis olettaa, että rokkoaine (vasikka n:o 34) jollakulla tavalla oli pilaantunut. Salon emäseurakunnassa täytyi siinä liikkuvaa vesirokkoa varten keskeyttää rokotusta. Koska poissa olleitten lukumäärä oli melkoisen suuri, etenkin Rantsilassa, kehoitettiin rokottaja tekemään parastaan tämän epäkohdan parantamiseksi. Paavolassa koetettiin uhkasakolla rokottaa niskottelevia, mutta huonolla menestyksellä. Tarkastuksesta ei ketään ole pois jäänyt. (Carl Gustafsson, v. t. piirilääkäri).

Oulun piiri. Täydellisellä menestyksellä rokotettujen luku on tänä vuonna suurempi kuin edellisenä. Haukiputaalla, Limingassa, Oulun maaseurakunnassa, Kiimingissä, Ylikiimingissä, Kuivaniemellä ja Lumijoella ovat kaikki lapset rokotetut hyvällä menestyksellä. Utajärvellä, Oulunsalossa, Muhoksella, Tyrnävällä ja Kempeleessä on rokotuksen tulos ollut tyydyttävä. Temmeksellä on tulos sitävästoin huono. Siellä on ainoastaan 24 % kaikista rokotetuista rokotettu täydellä menestyksellä. Syy tähän huonoon tulokseen ei ole rokkoaineessa, sillä samasta vasikasta saadulla rokkoaineella on muissa pitäjissä saavutettu hyvät tulokset. Jo vuosikausia on piirissäni, niinkuin luultavasti muissakin piirilääkäriensä piireissä, tuottanut suurta hankaluutta rokotuksessa monen papin välinpitämättömyys antaa täydelliset luettelot rokotusvelvollisista. Useinkin papit merkitsevät luetteloihinsa ainoastaan edellisenä vuonna syntyneet, jonka tähden rokottajat ovat edellisen vuoden päiväkirjoista täytyneet ottaa rokotusluetteloihinsa rokotuksesta ja tarkastuksesta pois jääneitten lasten nimet. Tästä on ollut seurauksena, että rokottajan päiväkirjat ja pappien luettelot eivät tavallisesti ole yhtäpitäviä. Poistaakseni tätä epäkohtaa, joka varsinkin yhteenvetoa tehdessä on haittana, olen määrännyt, että rokottajat, lopetettuaan rokotuksen kuluneelta vuodelta, rokotuspäiväkirjoitansa tekevät erisi luettelon lapsista, joita ei löydy papiston antamissa luetteloissa ja pyytäisivät papistoa täydentämään luetteloihinsa mainitut lasten nimet, siten saadaksensa kummatkin luettelot yhtä pitäviksi. (S. W. Liljebloom).

Tornion piiri. Entiseen tapaan on rokottamista piirin alueella toimitettu pian ympäri vuoden lukuun ottamatta vuoden ensimmäistä ja viimeistä kuukautta sekä syyskuuta. Syrjäseuduilla ja tietömillä paikoilla koetetaan rokotus toimittaa talvikelillä joko syys- tai kevätpuoleen, vaikka koituu siitäkin hankaluuksia, sillä ilmat ovat silloin useinkin hyvin epävakaiset, tehden liikkumiselle haittaa. Parina viime vuonna on sattunut syksy jatkumaan ja talvikeli viivästyämään ja kevät taas tullut aikasin. Kylmemmillä säillä taas eivät vanhemmat tahdo mielellään tuoda lapsiaan rokotuspaikkoihin, sillä vaatevarastokin saattaa toisinaan olla niukka. Tämän vuoksi on nyt koetettu järjestää rokotus Kolarin kappelissa kesäkuukausille eikä kuten ennen talvisaikaan.

Tulokset ovat olleet varsin epätasaiset ja paikoin alhaiset ja vaikuttamassa tähän on tällä perällä jonkun verran oleellisiakin syitä, paitsi lukuisaa liikkuvaa väestöä, myöskin runsas Amerikkaan muutto; vaan ompa usein syynä vanhempain leväperäisyys ja etenkin vastahakaisuus, koska lapset muka rokotuksesta kärsivät; saattaapa olla suurlakon jälkeen huomattavana uhmailevaa välinpitämättömyyttäkin rokotusasetuksen määräyksistä. Ei kuitenkaan ole laiminlyönnistä tässä kohden ketään edesvastuuseen saatettu. (J. Soini).

Kittilän piiri. Kaikkiaan on sairauden takia jäänyt rokottamatta 104 lasta, johon suurimmaksi osaksi, etenkin Sodankylässä ja Kittilässä hinkuyskä on ollut syynä.

Ylimalkaan täytyy myöntää, että, niin vaikeissa oloissa kuin täällä rokotus pitkien matkojen takia tapahtuukin, rokottajat tunnollisuudella tehtävänsä ovat suorittaneet, joskin aina paremmalle on toivomisen varaa. (F. Dickström).

Rovaniemen piiri. Rokotuksen tulokset eivät ole oikeen kiitettävät. Sekä rokotettujen luku että rokotuksen seuraukset ovat hieman huonommat kuin viime vuonna. Mikähän on siihen syynä? Suurimmaksi osaksi epäsuotuisat olosuhteet, pitkät matkat j. n. e.; mutta on kansan leväperäisyys ja huolimattomuus siihen osallisena.

Useimmissa paikoissa täällä Peräpohjolassa tapahtuu rokotus kevättalvella. Aika olisi muuten kyllä sopiva sillä talvikelillä helpoimmin pääsee rämiä ja soitin poikki, mutta kevättalvella ovat miehet hevosineen tukkimetsissä ja vaimot lapsineen kotosalla. Jos tieto rokotuksesta on tullut, joka varsinkin metsäkyllissä on vaikea, ja halu olisi sinne lähteä, on monessa paikassa melkein mahdotonta lähteä taipaleelle, jos kohta toisaalla ei huolita, vaikka tilaisuutta olisikin. Ja, jos pyry eli pakkanen sattuu rokotuspäiväksi, jäävät enimmäkseen pois. Kun rokottajat ovat niin huonosti palkatut, ei voi vaatiakaan, että ne monta kertaa kiertävät nämä hirveän laajat kunnat.

Olen neuvonut ja varottanut ja lopuksi olen kehoittanut kunnallislautakuntia uhkaamaan sakoilla rokotusasetuksen mukaan, mutta en toivo siitä suurta parannusta. Kansa on täällä niin itsetietoista ja vapauttansa rakastava, ett'ei se anna taivuttaa itseänsä. Kehityksen ja sivistyksen kohottua tämäkin asia toivottavasti paranee. (O. Sahlberg).

Pudasjärven piiri. Kuusamossa on rokottaja järjestänyt rokotusmatkansa siten, että on seurannut kirkkoherraa tämän kinkerimatkoilla ja sen yhteydessä rokottanut. Pudasjärvellä on rokottaja tehden pitempiä ja lyhempiä toimitusmatkoja käynyt taloissa rokottamassa. Kun matkustaa näillä seuduin, missä löytyy verraten vähän maanteitä, on kesäseen aikaan hankalaa, on hän järjestänyt toimintansa niin, että se on tapahtunut rekikelillä alkaen kevättalvella ja jatkanut sitä syystalvella, rekikelin alettua.

Tässä on huomattava suhteellisesti huono tulos niin Taivalkosken kuin Pudasjärvenkin kunnissa. Ensimmäisessä kunnassa ei 48:ssä tapauksessa ole mitään rokkoja noussut, sama on laita Pudasjärven kunnassa; 44 tapauksessa epäonnistui. Asiaa harkittaessa ei voida tätä lukea rokottajan viaksi, vaan on nähtävästi syy rokkoaineesta. Kaikki epäonnistuneet tapaukset Taivalkoskella olivat tehdyt rokkoaineella N:o 5, Pudasjärvellä N:o 3. Sitä vastoin ovat täydellisesti onnistuneet ne tapaukset, joissa ei ole käytetty 3 ja 5 numeron ainetta. Nämä numerot ovat siis näyttäneet epäluotettaviksi. Kaikki rokkoaine hankitaan rokkoaineenvalmistuslaitoksesta Helsingissä. Ilmoitinkin heti laitokselle asiasta ja on sittemmin sieltä lähetetty aine ollut hyvää. (E. Mellberg).

Kajaanin piiri. Rokotus on vieläkin hyvin vajanaista joissakuissa piiriini kuuluvissa kunnissa, etenkin Puolangalla ja Säräisniemellä, vaikkakin olen vaatinut asianomaisia kunnallislautakuntia ryhtymään tehokkaisiin toimenpiteisiin sen epäkohdan parantamiseksi. — Poissa rokotuksesta on Puolangalla ollut 64,1 % kahta vuotta nuoremmista lapsista ja 55,7 % 2—10 vuotisista; Säräisniemellä ovat vastaavat määrät 47,7 % ja 50,7 %. Kajaanin maalaiskunnassa ja etenkin Kuhmoniemiessä on siinä suhteessa tapahtunut tuntuva edistys. Sotkamossa on tänä vuonna, samoin kuin edellisinäkin vuosina, melkein joka ainoa rokotettava tullut rokotetuksi; poissa oli ainoastaan 0,8 %. Puolangan rokottajalla on vielä lisäksi ollut semmoinen huono onni, että putki N:o 3 on sisältänyt tehotonta rokkoainetta, jonka vuoksi on täytynyt tarkastustilaisuuksissa rokottaa useita lapsia uudestaan. (Alexis Arvelin).

Kuopion lääni. Iisalmen piiri. Tällä matkalla tehtiin se huomio, että rokkoaineella vasikka N:o 3 rokotetuille lapsille istutusrokot eivät nousseet täydellisesti, jota vastoin rokkoaine vasikka N:o 1 antoi hyvän tuloksen. (A. N. Arppe v. t. piirilääkäri).

Tohmajärven piiri. Rokotukset ovat onnistuneet hyvin koko piirissä mitä rokkojen nousmiseen tulee, mutta Ilomantsin kunnassa on ollut paljon poissa rokotuksesta sentähden että siellä on paljon kulkevaa väkeä ja velttouskin on paljon vaikuttanut. Olen ryhtynyt toimenpiteisiin parannuksen saamiseksi tässä suhteessa ja tulen ensi kesänä käymään läpi koko Ilomantsin pitäjän. (Onni Ruuth).

Kuopion piiri. Rokotuksesta on ollut hyvä tulos muissa paikoissa paitsi Keiteleellä, jossa ensimmäinen rokotus keväällä ei ollenkaan onnistunut, ja toinen rokotus, joka toimitettiin kesäkuukausina, tuotti ainoastaan 24 lapselle täydellisen ja 59 lapselle vailinaisen tuloksen. Keiteleellä käytetty rokotusaine oli otettu vasikoista N:o 14, 16, 17 ja 34. (Mortimer Nykopp).

Rautalammin piiri. Kesäkuun 19—21 päivinä tein rokotustarkastusmatkan Vesannolle. Täällä olin läsnä rokotustarkastuksissa Vesamäen Niiniveden päässä ja kirkonkylässä, joissa tilaisuuksissa tarkastettiin yhteensä 19 lasta. Jokaiseen oli noussut 6 rokkoa. Mutta useimpien rokkojen ympärökset olivat turvonneet ja punoittivat. Rokotukseen oli käytetty vasikkalyymfaa N:o 28. Samaa lymfaa (n:o 28) käyttäessään ensimmäisellä rokotusviikollaan oli Hanka-salmen rokottaja myöskin huomannut, että rokotettujen käsivarret punettuivat ja lapsiin nousi jotain ihottumaa. (J. E. Rahm).

Mikkelin lääni. Joroisten piiri. Mitä rokotuksen tulokseen tulee, niin näyttää se olleen jotenkin hyvä. Tosin tapahtui Haukivuorella se ikävä seikka, että yhteen osaan niistä lapsista, jotka Haukivuorella rokotettiin, ei rokotusrupulia noussut ollenkaan. Luultavasti oli osa siitä rokotusaineesta, kun lähetettiin Haukivuorelle, jotenkin turmeltunut joko matkalla eli rokottajan kodissa, koska toinen osa näyttää olleen hyvää ja kelpaavaa. Saadakseen nämät lapset, joihin rokotusneste ei ensi kerralla vaikuttanut rokotetuksi, täytyi minun toimittaa uusi rokotus myöhemmin kesällä Haukivuorella, jolloin rokotus onnistui jotenkin hyvin. Rokotuksesta poissa olleitten lapsien lukumäärä on tosin vielä suuri, mutta suurin osa näistä poissa

olleista lapsista on semmoisia, jotka vasta rokotusvuonna ovat syntyneet ja siis vanhempiansa mielestä vielä liian nuoret tullakseen rokotetuiksi sinä vuonna, vaikka pappien luettelossa ovat ilmoitetut rokotettaviksi. (Lennart Svinhufvud).

Mikkelin piiri. Menestys, jolla rokotusta on toimitettu, on kuten ennenkin ollut hyvin erilainen piirin eri kunnissa, mutta ylimalkaan on se ollut jonkun verran huonompi kuin edellisenä vuonna. Parhaat tulokset on tällä kertaa saavutettu Mikkelin kaupungissa, huonoimmat taas Anttolassa, jossa sitä vastoin tulos edellisinä vuosina oli erittäin hyvä.

Epäilemättä voi otaksua että myös suurin osa tarkastuksesta poissa olleista lapsista on tullut rokotetuksi täydellisellä menestyksellä vaikkei heitä huolimattomuuden tahi muun syyn tähden ole tuotu tarkastukseen. (Aug. Hillbom).

Heinolan piiri. Mitä rokotuksesta poissa olleitten lukuun tulee, niin tämä on jotenkin iso. Tämä seikka riippuu minun mielestäni siitä, että kansa ei käsitä rokotuksen hyötyä, niinkuin he eivät myöskään usko tarttumista, vaan pitävät kaikki taudit „sallittuina“, sekä myöskin kulkuneuvoista, jotka täällä ovat niin huonoja, että tuskin kolmannella osalla taloista ja torpista on kelpo-tie, vaan saavat osaksi kantaa lapset metsien läpi, osaksi soutaa ne järvien yli pitkiä matkoja, mitä on liian rasittavaa kansalle, joka ei käsitä rokotuksen hyötyä. Paras tulos oli Heinolan kaupungissa, jossa tosin 12 lasta oli rokotuksesta pois, mutta näistä oli 7 jo aikaisemmin muuttanut kaupungista ja 5 oli rokotusaikana sairaat. Kaikki, jotka voivat, olivat siis olleet läsnä. (Karl Höijer).

Viipurin lääni. Haminan piiri. Rokotus on jokseenkin hyvin menestynyt, paitsi Miehikkälässä, missä suuri määrä pistoja on jäänyt nousematta. Tämä ikävä seikka ei kuitenkaan riippunut rokottajasta, vaan rokotusaineen heikkoudesta. Rokkoaineenvalmistuslaitoksesta ilmoitettiin kyllä, että Miehikkälään lähetetty aine (vasikka n:o 16) oli huomattu heikoksi, mutta silloin oli rokonpano siellä jo toimitettu. Valituksia rokottajia vastaan ei ole kuultu. (Georg Hörnberg).

Viipurin piiri. Rokotustoimi on Viipurin piirissä vuonna 1906 tapahtunut laillisessa järjestyksessä, kuten ennenkin, sillä poikkeuksella, että rokotus Säkijärven kunnassa toimitettiin vasta syyskuun kuluessa, syystä ettei silloin, kun rokotus jo oli kuulutettu kesän aluss tapahtuvaksi, voitu saada rokkoainetta Helsingin rokkoaineen valmistuslaitoksesta, jonka tähden rokotus toistaiseksi lykättiin tuonnemmaksi ja sitten jäi syyskuuhun asti.

Rokotuksen tulokset ovat olleet yhtä hyviä kuin edellisenä vuonna, mutta tarkastuksesta poissa jääneiden lukumäärä oli paljon isompi kuin ennen. (Edv. v. Weymarn).

Muolan piiri. Menestys ei ollut kiitettävä ja tulos piiriin kuuluvissa pitäjissä hyvin epätasainen; paras tulos oli Heinjoen pitäjistä ja huonoin Kivennavalta. (P. F. Sulin).

Käisälmen piiri. Räisälässä oli rokotus kuulutettu Melnitsan peltoon 31 p:ksi Touko-kuuta, mutta kun rokkoaine oli kesken loppunut, niin sekä Melnitsan että 6 muuta rokotuspaikkaa oli täytynyt siirtää seuraavaan viikkoon. Rokkoainetta oli tilattu 400:lle lapselle, mutta saatu ainoastaan 2 pienempää pulloa, joista heti saattoi arvata, etteivät ne riittäisi kuin 100 lapselle. Rokotus tapahtui sitten 8 p:nä kesäkuuta, jossa olin läsnä.

Mitä rokotuksen tuloksiin tulee, niin se on onnistunut hyvin muissa kunnissa paitsi juuri Räisälässä, jossa oli riittämättömästi rokkoainetta ja sekin niin heikkoa, etteivät rokot nous-

seet hyvin, vaan kokonaista 31 lasta katsottiin vaillinaisesti rokotetuiksi. Myöskin Pyhäjärvellä oli rokkoaine huonoa, joten 16 lasta tuli vaillinaisesti rokotetuiksi. (G. V. Levander).

P:n Antrean piiri. Rokotuksista poissa olleitten luku oli yleensä 521, ja näistä olivat suhteellisesti useimmat kotosin Ruokolahden ja Jääsken kunnista. Mikä lienee ollut syynä Ruokolahdella en tiedä, mutta Jääskessä lisäytyi poissaolleitten luku, kuten kunnallislautakunnan esimiehen ilmoituksesta asiassa käy selville, epäilemättä siitäkkin syystä, ett'ei rokkoaineen-valmistuslaitoksen epäkuntoon joutumisen tähden rokkoainetta saatu, ennenkuin syksyllä, ja siten ensimmäiset kuulutukset tulivat peruutettaviksi. — Ylimalkaan voi kumminkin sanoa, että rokotus tässä piirissä vuonna 1906 onnistui hyvin. (Alarik Fabritius).

Kurkijoen piiri. Parikkalassa lasiputkesta N:o 11 ja 13, pistojen luku oli 1,626, tarkastetuksi tuli 1,626 pistoa ja rupulien luku oli 1,620 eli siis 99,68 %. Tänä vuonnakin on Parikkalassa jäänyt paljo lapsia rokotuksesta pois, Jaakkimassa jäivät tänä vuonna vähemmin pois kuin ennen. Kurkijoella tuodaan aina ahkerasti lapsia rokotettaviksi. (B. Standertskjöld).

Sortavalan piiri. Monivuotisten sakoittelemisten kautta on sekä rokotukseen että tarkastukseen saapuminen Sortavalan suuressa maalaiskunnassa nykyään täysin tyydyttävä. Vaan papistojen laatimat rokotusluettelot antavat edelleen syytä valituksiin. (Werner Starck).

Salmin piiri. Tuo seikka, että puoleentoista vuoteen ei ole ollut kättilöä, joka samalla kertaa toimisi rokottajana, Suojärvellä, mutta kuitenkin yhä edelleen ollaan hankkimassa kättilöä sinne, vaikuttaa hyvin haitallisesti rokottamiseen. Niinkuin viime kesänäkin, on vaikea pitkien matkojen ja verraten pienen rokottamispalkan takia muualta saada kunnan rokottajaa ja tuskinpa joku sopiva henkilö Suojärvellekään suorittanee tutkinnon rokottamistaidossa, koska rokottajan virka on näin epävarma riippuen siitä, saadaanko mahdollisesti kättilö Suojärvelle.

Rokotuksen tulos Salmin piirissä on vuonna 1906 ollut parempi kuin vuonna 1905 vaikka ei niin hyvä kuin sitä edellisinä vuosina. Rokkoaine vasikoista N:o 27, N:o 31 (Suistamalla) ja N:o 50 (Impilahdella) on ollut huonoa, nopeasti pilaantuvaa laatua. Rokottaminen Suistamalla osoittaa, miten vaikeaa tahi suorastaan mahdotontakin on hyvilläkkin aineilla myöhemmin korjata rokkoaineen laadusta ja muista syistä riippuvaa alkuperäistä huonoa tulosta. Lapsien yhä uudelleen kulettaminen tarkastuspaikoille kyllästyttää äitejä paitsi että uudelleen rokottamista katsotaan tarpeettomaksi rääkkäykseksi, jonka vuoksi lapsia ei enempää tuoda tarkastuspaikoille. (K. B. H. Fonselius).

Ärsberättelse från Vaccinberedningsanstalten i Helsingfors 1906.³

Under det gångna året har produktionen af det för de allmänna vaccinationerna i landet erforderliga ympännet varit förenad med oväntade, synnerligen stora svårigheter, hvilka tidtals i hög grad äfventyrat anstaltens regelbundna drift. I främsta rummet hafva dessa svårigheter betingats däraf, att anstalten ej haft till sitt förfogande en stamlymfa, som kunnat med framgång fortplantas

från kalf till kalf. Vid flere särskilda tidpunkter under årets lopp har anstalten fördenskull lidit af en betänklig brist på pålitligt inokulationsmaterial för ympdjuren.

Såsom framgår af årsberättelsen för år 1905 visade den alltsedan hösten 1898 vid anstalten kultiverade vaccinstammen otvetydiga tecken till urartning, i det att spec. hållbarheten af det preparerade ympämnet ej var lika tillfredsställande som tillföre. Mot slutet af året tycktes väl stamlymfans lifskraft vara stadd i tilltagande. Efter det att några kalfvar i början af år 1906 ympats med vaccin af den gamla stammen, var det dock tydligt att degenerationen af densamma fortskridit i så hög grad, att den ej vidare var användbar för sitt ändamål. Trots upprepade försök dels med animalvaccin, som införskaffats från flere anstalter i utlandet, dels med barnvaccin, som härstädes utplanterats på kalfvar, var det ej möjligt att erhålla en ny stamlymfa, som låtit öfverföra sig i flere generationer från kalf till kalf och sålunda lämnat erforderligt utsäde för inokulationen af ympdjuren.

Af denna orsak har anstaltens verksamhet under årets lopp stött på motigheter af mångahanda slag. I rikt mått hafva vi fått göra bekantskap med kalfympningarnas patologi. Antalet af totalt misslyckade inokulationer har varit ovanligt stort, och äfven flere af de kalfvar, från hvilka erhållits en användbar vaccin, hafva lämnat ett ringa utbyte. Blott med stor svårighet har anstalten kunnat fylla sin uppgift att producera det för landets behof erforderliga ympämnet; kvaliteten af den utsända vaccinen har ej håller alltid varit tillfredsställande, och det har ej kunnat undvikas, att beklagliga störingar i vaccinationens bedrivande uppstått därigenom, att anstalten varit urståndsatt att åt en del kommuner leverera vaccin till fastställd termin.

Åtgången af ympkalfvar har detta år varit exceptionellt stor. Medan under en följd af år med undantag af år 1902, då i anledning af de i stor omfattning verkställda revaccinationerna i landet produktionen af vaccin var betydligt stegrad utöfver det normala årsbehovet och ett större antal (48 st.) ympdjur af denna orsak förbrukades, anstalten kommit till rätta med högst 35 kalfvar, hafva i år ej mindre än 53 erfordrats. På de enskilda månaderna fördela sig inokulationerna på följande sätt:

januari	2
mars	3
april	7
maj	15
juni	15

juli	4
augusti	3
september	2
november	1
december	1
	<hr/>
	Summa 53

Samtliga kalffvar hafva anskaffats af anstaltens mångåriga leverantör sessionaten M. Hollmerus i Ingå. Vid framkomsten hafva de på få undantag när befunnit sig i godt fodertillstånd, och under den tid de varit internerade i anstaltens stall, hafva, fränsedt lättare digestionsrubbnigar och några fall af lindrig snart öfvergående haemoglobinuri, accidentella af vaccinprocessen oberoende sjukdomar ej tillstött.

Till inokulation af de två första kalffvarna (resp. $14/1$ och $28/1$) användes vaccin n:o 32, 33 och 34 från föregående år (skördad $21/9$, $2/11$ och $19/12$). Pusteleruptionen var skäligen tillfredsställande, om än något smal samt på kalffven n:o 2 ställvis af abnormt varig beskaffenhet. I anledning af att ympningarna på barn vid härvarande Vaccindepot vidtogo först omkring den 10 mars, kunde vaccinen ej tidigare kontrolleras. Det framgick då, att dess virulens vid en ålder af resp. 7 och 5 veckor var i hög grad nedsatt. Den 8 mars ympades kalffven n:o 3 med vaccin n:o 34, 1905 och n:o 4, 1906. Pustelutvecklingen var tämligen mager och hade ett abnormt förlopp i så måtto, att temperaturstegring inträdde hos kalffven för tidigt, redan 48 timmar efter inokulationen. De vid Vaccindepoten verkställda profympningarna gäfvö det nedslående utslaget, att den preparerade vaccinen äfven såsom färsk i oväntad grad visade en nedsatt virulens och att den därjämte mycket hastigt aftog i styrka. Då ytterligare inokulationen af kalffven n:o 4, hvilken $25/3$ ympats med vaccin n:o 34 1905 samt n:o 2 och 3, 1906 gifvit ett otillfredsställande resultat (det skördade ympämnet preparerades af denna anledning ej till vaccin), kunde ej tvifvel råda därom, att den gamla vaccinstammens lifskraft i så hög grad försvagats, att anstalten ej vidare kunde förlita sig på densamma. Det gällde därför att forderrammast anskaffa en ny stamlymfa. Då barnvaccin för anläggande af en s. k. retrovaccinstam ej stod till buds, vände jag mig till 2 vaccinberedningsanstalter i Tyskland med anhållan om pålitligt ympämne, hvarjämte genom benägen förmedling af dr B. Lönnqvist vaccin rekvirerades från St Petersburg. Medan jag väntade på dessa försändelser, var jag, enär anstaltens förråd af verksamt ympämne var i det närmaste uttömdt, nödsakad att inokulera ytterligare 2 kalffvar med vaccin af den gamla stammen. Dessa ympades

(resp. $\frac{30}{3}$ och $\frac{5}{4}$) uteslutande med vaccin n:o 34, 1905, hvilken vid ympningar på barn visat sig besitta fullgod styrka vid en ålder af 3 månader. Bägge kalfvarna företedde en kraftig pustelvegetation, och af profympningarna framgick det, att den preparerade vaccinen hade god virulens; dock kunde i flere fall ett påskyndadt förlopp af vaccinprocessen konstateras och hållbarheten af vaccinen visade sig ej håller vara tillfredsställande.

Den 7 april ympades kalfven n:o 7 med animalvaccin från Königl. Impfanstalt i Hannover. Inokulationen resulterade i en rudimentär vaccineruption, som inom kort fullständigt intorkade. Lika dålig påföljd hade ympningen ($\frac{12}{4}$) af kalfven n:o 8, för hvilken användes vaccin från Staatl. Impfanstalt i Hamburg. Detta ympämne var enligt uppgift af anstaltens chef Oberimpfarzt dr L. Voigt s. k. variola-vaccin. Det härstammade från ett fall af smittkoppor med letalt förlopp i Bayern våren 1905 och hade tills dato genomgått 7 passager på kalf. Det uppgafs besitta en kraftig virulens, hvilket äfven var att förvänta med hänsyn till dess ursprung. Af outhärdlig orsak felslog försöket att härstädes fortplanta denna vaccin; pustelefflorescensen var af fullkomligt abnorm beskaffenhet och bestod för det mesta af varfyllda blåsor, hvilka öppnade sig i förtid. Något senare erhöles från Hannover en ny sändning af ympämne, denna gång enligt uppgift variolavaccin af utmärkt beskaffenhet. Änskönt vaccinen blott var några veckor gammal, då den $\frac{29}{4}$ inokulerades på kalfven n:o 12, framkallade den ett abortivt kopputslag.

Däremot gaf den vaccin, som i medlet af april anlände från staden St Petersburgs kommunala vaccinanstalt (föreståndare dr Hubert) ett bättre resultat. Pustelutvecklingen på kalfven n:o 9, hvilken ympades $\frac{15}{4}$, försiggick regelrätt, och den preparerade vaccinen var af utmärkt kvalitet. Stora luckor förefunnos dock i ympfältet, tydande på en ojämn fördelning af vaccinämnet i de diminutiva rör, i hvilka det distribuerades, hvadan skörden utgjorde endast 6,5 gram pustelmassa.

Med god framgång inokulerades den sålunda vunna vaccinen på några kalfvar (n:o 11, 13, 14 och 15). Tyvärr visade det sig inom kort, att det ej var möjligt att fortplanta denna vaccinstam, i det att det från nyssnämnda kalfvar skördade ympämnet väl var af synnerligen kraftig verkan på barn, men däremot ej egnade sig till utsäde för ympdjuren. Endast från en (n:o 17) af de 4 kalfvar, hvilka under den närmaste tiden inokulerades med ifrågavarande ympämne, erhöles en fullt användbar vaccin. Kalfven n:o 16 företedde en skenbart normal pusteleruption och lämnade en riklig skörd (31 gram), den största under året; profympningarna på barn gafvo dock vid handen, att denna vaccin var i besittning af mycket svag virulens. Inokulationen af de två återstående

kalfvarna (n:o 18 och 19) misslyckades fullständigt, alldenstund pustelvegetationen var af fullkomligt abnorm beskaffenhet och apriori oduglig till vaccin. Äfven detta försök att erhålla en ny stamlymfa hade sålunda strandat.

Lyckligtvis hade jag i reserv en liten kvantitet s. k. retrovaccin. Med barnvaccin, som jag varit i tillfälle att anskaffa i början af maj, ympade jag på kalfven n:o 15 ett afgränsadt mindre område af operationsfältet; den utskrapade pustelmassan, hvars vikt utgjorde 5 gram, preparerades särskildt för sig på vanligt sätt. Jag erhöll sålunda utsäde för några kalfvar (n:o 20, 21, 22 och 25), hvilka inokulerades med gynsamt resultat. Då det sedermera gällde att fortplanta ympämnet i en följande generation, blef jag åter utsatt för en otreflig missräkning. En acceptabel vaccin erhöles blott från två (n:o 23 och 27) af de ympade kalfvarna, och äfven denna visade sig besitta en relativt svag virulens och otillfredsställande hållbarhet; de öfriga (n:o 24, 26 och 32) företedde en patologisk pusteleruption).

På grund af dessa missöden, hvilka hopade sig under den brådaste arbetsperioden, var situationen i slutet af maj månad synnerligen kritisk: från alla håll inströmmade rekvisitioner af ympämne för de pågående allmänna vaccinationerna; förrådet af vaccin reducerades starkt för hvarje dag; den påräknade skörden från flere kalfvar hade gått förlorad och ett pålitligt utsäde för inokulation af nya ympdjur stod för tillfället ej till buds. Det bör därför ej väcka förvåning, att anstalten under dessa omständigheter ej var i stånd att tillgodose alla de kraf, hvilka ställdes på densamma; för första gången under den tid af 10 år, som jag förestått anstalten, var jag den 1 juni nödsakad att till c. 15 landskommuner utsända ett tillkännagifvande därom, att den rekvirerade vaccinen ej kunde expedieras.

Då barnvaccin härstädes ej stod att uppbringa, var jag åter hänvisad till främmande hjälp för att erhålla nödigt inokulationsmaterial för ympdjuren. De första dagarna af juni anlände från anstalten i St Petersburg tvänne mindre sändningar af vaccin, den senare anskaffad genom benägen intervention af Medicinalstyrelsen. Därjämte riktade jag till vaccinanstalterna i Köpenhamn och Kristiania en telegrafisk anhållan om pålitligt ympämne för några kalfvar och emottog äfven med omgående en sändning från hvardera anstalten. Den norska vaccinen användes ej, när dess utseende var egnadt att ingifva starka dubier angående dess effektivitet; bekräftelse härå erhöles något senare genom ett meddelande från sagda anstalt. Sändningen från Köpenhamn bestod af 2 större rör med animal vaccin af den stam, som under en följd af år kultiverats vid den danska anstalten, det ena innehållande lymfa af äldre datum (från hösten 1905), det andra färskare sådan (från mars 1906). Med detta ympämne

inokulerades ($\frac{12}{6}$) kalvfen n:o 34 sålunda, att hvardera rörets innehåll utplanterades särskildt för sig. Den äldre vaccinen gaf upphof åt ett starkt diskon-
tenuerligt rudimentärt kopputslag; på det område af kalfvens buk, som inoku-
lerats med det andra röret, utvecklade sig väl en saftig pustelvegetation; för-
loppet af vaccinprocessen var dock påskyndadt med förtidig stegring af ymp-
djurets temperatur och den preparerade vaccinen gaf ett mindre tillfredsstäl-
lande resultat vid ympning på barn, hvilket allt tydde därpå, att den danska
vaccinstammen var stadd i betänklig degeneration. Jag ansåg det därför vara
lönlöst att göra ytterligare försök att fortplanta denna vaccin.

Under loppet af sommaren användes för ympningarna dels den originala
Petersburger vaccinen, af hvilken ytterligare en sändning erhöles i medlet af
juli, dels ympämne från kalvvar, hvilka inokulerats med denna lymfa, dels retro-
vaccin i 1:sta generationen d. v. s. barnvaccin, som genomgått en passage på
kalf. Ej håller nu lyckades jag att fortplanta vaccinen — såväl den humani-
serade som den från S:t Petersburg anskaffade animala — i längre följd än på
två kalvvar. Enär tillgången på dugligt inokulationsmaterial för ympdjuren hela
tiden var mycket knapp, gjordes flere försök att öfverföra vaccinen i en 3:dje
generation (för att ej riskera en total förlust af ympdjuret användes för detta
ändamål ett afgränsadt område af operationsfältet, hvilket för öfrigt inokuleras
med pålitligt utsäde), men i hvarje fall utvecklade sig en patologisk pustel-
efflorescens; senare konstaterades det t. o. m., att den från S:t Petersburg er-
hållna vaccinen härstädes fördrog blott en passage på djurorganismen.

Under juni månad försiggick vaccinproduktionen skäligen väl. Ehuru skör-
den af ympämne från några kalvvar var till kvantiteten otillfredsställande, kunde
dock alla ingående rekvisitioner effektueras; därjämte var jag mot slutet af
månaden i stånd att sända vaccin åt några af de kommuner, i hvilka vaccina-
tionen tidigare inställts. Längre inpå sommaren mötte åter svårigheter, i främsta
rummet på grund af brist på pålitligt utsäde för ympdjuren. Under senare hälft-
ten af juli inokulerades 3 kalvvar (n:o 44, 45 och 46) med ympämne från S:t
Petersburg; på den sistnämnda utplanterades äfven en mindre mängd humani-
serad vaccin. Utbytet från dessa kalvvar var obetydligt, sammanlagdt 15,6 gram
pustelmassa. Den starka hetta som var rådande vid denna tid, bidrog väl äfven
i viss grad till det dåliga resultatet. En fjärde kalf (n:o 47), som $\frac{10}{8}$ ympas-
des med vaccin n:o 44 och 46, företedde en patologisk pusteleruption, hvadan
hela skörden gick förlorad.

Mot slutet af sommaren inträdde omsider en vändning till det bättre. I
afsikt att anskaffa nytt pålitligt ympämne aflade jag i medlet af augusti ett
besök vid anstalten i S:t Petersburg. Med den vaccin, som jag erhöil vid detta

tillfälle, inokulerade jag $16/8$, efter det kyligare väderlek inträdt en kalf (n:o 48) med god framgång. Det sålunda vunna ympämnet af hvilket större delen utsändes till landsorten, användes jämte retrovaccin, som skördats från kalfven n:o 49 — på denna utplanterades ($22/8$) dels humaniserad (barn-)vaccin dels Petersburger lymfa — till utsäde vid ympningen (resp. $8/9$ och $16/9$) af kalfvarna n:o 50 och 51, hvilka gäfvo i såväl kvalitativt som kvantitativt hänseende tillfredsställande skördar. Under höstmånaderna hade anstalten sålunda till sitt förfogande ett tillräckligt förråd af kraftigt ympämne.

Mot slutet af året inokulerades (resp. $18/11$ och $16/12$) ytterligare 2 kalfvar, den senare i anledning däraf att stora partier vaccin rekvirerades i medlet af december till Tavastehus provincialläkaredistrikt i och för revaccinationer. Resultatet var skäligen tillfredsställande spec. för kalfven n:o 53, hvilken ympades huvudsakligen med vaccin n:o 51.

Den sammanlagda vikten af det från kalfvarna skördade ympämnet, som preparerats till vaccin, har utgjort 644,9 gram.

De från anstalten afgående expeditionerna af vaccin hafva stigit till 1,263, af dessa 1,059 för allmänt behof och 204 åt enskilda.

Förutom den vaccin, som förbrukats vid Vaccindepoten i Helsingfors, hafva från anstalten utgifvits 116,649 portioner vaccin, hvaraf

för allmänt behof kostnadsfritt 113,893 och
 åt enskilda mot ersättning 2,756 portioner¹⁾.

På de olika månaderna fördelar sig beloppet på följande sätt:

M å n a d.	För allmänt behof kost- nadsfritt.	Åt enskilda mot ersätt- ning.	S u m m a.
Januari	100	43	143
Februari	825	46	871
Mars	2,880	68	2,948
April	4,220	170	4,390
Maj	29,505	718	30,223
Juni	56,225	254	56,479
Juli	7,903	115	8,018
Augusti	4,120	112	4,232
September	4,240	576	4,816
Oktober	820	164	984
November	925	84	1,009
December	2,130	406	2,536
Summa	113,893	2,756	116,649

¹⁾ 1 portion beräknas motsvara 0,02 ccm. vaccin.

I ersättning för försåld vaccin har influtit Fmk 729. Utgifterna för anstalten hafva stigit till Fmk 11,166:40; med afdrag af den inkomst Fmk 1,991:80 som anstalten haft genom försäljning af vaccin och slaktade kalffvar, belöper sig den faktiska kostnaden till Fmk 9,174:60.

Alfred Lindholm.

Vaccinationen i Helsingfors år 1906.

Den af vaccindepoten föranstaltade offentliga skyddskoppymningen har under året fortgått från den 13 Mars till den 16 November. Under 5 veckor förrättades vaccination 6 gånger i veckan, under 1 vecka 4 gånger, under 12 veckor 3 gånger, under 11 veckor 2 gånger och under 6 veckor 1 gång i veckan. Under en vecka i Augusti månad var vaccinationen inställd på grund af rådande svår gastro-enterit epidemi. Vaccinationen har skett å följande ställen: Med. doktorerne Björksténs och v. Willebrand's privata poliklinik Wladimirsgatan 31, hospiz Betania Sjömansgatan 43; Arbetets vänners lokal i Sörnäs; Folkets hem i Hermanstad; Tölö sockerbruks läsesal och vaccindepoten André-gatan 8.

Vaccinationsförrättningarnas antal var 98. Antalet vaccinerade barn utgjorde å polikliniken vid Wladimirsgatan 219 under 18 mottagningar; å hospiz Betania 241 under 17 mottagningar; å Arbetets vänners lokal i Sörnäs 361 under 21 mottagningar; å läsesalen i Tölö 55 under 8 mottagningar; å Folkets hem i Hermanstad 256 under 11 mottagningar samt å vaccindepoten 107 under 23 mottagningar.

Under år 1906 uppgick antalet af de genom vaccindepotens försorg vaccinerade barnen till 1,239. Af dessa utblefvo 13 från granskningen och äro sålunda till resultatet okända. Af de 1,226 till resultatet kända fallen hafva 1,159 visat ett fullständigt resultat (1,086 hafva erhållit 6 pustler af 6 snitt och 68 5 pustler af 6 snitt, 2 hafva erhållit 5 pustler af 5 snitt och 3 hafva erhållit 4 pustler af 4 snitt). De 67 ofullständiga resultaten (mindre än 5 pustler af 6 snitt, resp. mindre än 5 pustler af 5 snitt eller 4 pustler af 4 snitt) förhålla sig sålunda: i 24 fall 4 pustler, i 17 fall 3 pustler, i 10 fall 2 pustler, i 8 fall 1 pustel och i 8 fall 0. I 13 fall omvaccinerades vid granskningen med positivt, i 14 fall med negativt och i 2 fall med okänt resultat. Af de med

fullständigt resultat vaccinerade barnen hade 1 barn (10 år gammalt) 6 ärr från tidigare vaccination, 3 barn (7, 4 och 1 år gamla) 1 ärr.

Samtliga barn ympades med kalfvaccin från vaccinberedningsanstalten. Af 1905 års vaccinskörd användes N:o 34 äfvensom samtliga vaccinnumror från år 1906. Af dessa senare visade sig N:o 1 något svag, de andra dugliga och användbara. Den under år 1905 skördade N:o 34 visade sig kraftig ännu i medlet af April 1906.

Hos 1,219 barn, af hvilka hvarje ympades med 6 snitt, eller inalles med 7,314 snitt, hafva stigit 7,024 pustler. Fördelas dessa pustler på de 1,219 barnen, fås i medeltal å hvarje granskad 5,78 pustler. De 3 barn, å hvilka satts 5 snitt och de 4, å hvilka satts 4 snitt för hvarje, äro icke inberäknade i detta resultat.

De ympade voro:

Mankön.	Kvinnkön.	Greker.	Rom. katoliker.	Judar.	Från tyska församlingen.	Svenska talande föräldrar.	Finska talande föräldrar.	Från orter utom Helsingfors.	Oäkta.
597	642	37	11	3	3	428	811	36	68

Efter månader voro besöken vid vaccinationerna sålunda fördelade:

Januari . . . 0	April . . . 87	Juli . . . 58	Oktober . . 104
Februari . . . 0	Maj . . . 299	Augusti . . 127	November . . 26
Mars . . . 61	Juni . . . 304	September . 173	December . . 0

Ympingarnes ålder och ympningens resultat framgå ur följande tabell:

Antal ympade.				Ympningens resultat.						Frånvarande från granskningen			Uslagna vaccinpuuster i % af ympniten.		Resultatet i %		Frånvarande från granskningen i %.
under 2 år.	2-10 år.	öfver 10 år.	Summa.	under 2 år.		2-10 år.		öfver 10 år.		under 2 år.	2-10 år.	öfver 10 år.	fullst.	ofullst.	fullst.	ofullst.	
				fullst.	ofullst.	fullst.	ofullst.	fullst.	ofullst.								
779	458	2	1,239	721	50	437	16	1	1	8	5	—	96,02	94,5	5,5	1,05	

Under året hafva 76 barnmorskeelever undervisats i koppymning och öfvat sig i dess utförande. Dessa hafva vaccinerat sammanlagt 758 barn; på hvarje elev har sålunda kommit 9,97 vaccinationer. Efter undervisning i journalföring och undergånget förhör hafva 65 elever erhållit betyg öfver skicklighet i vaccinering.

På depoten hafva 477 barn blifvit anmälda såsom vaccinerade af i staden praktiserande läkare och vaccinatriser. Af de vaccinerade voro 218 gossar och 259 flickor. Ofullständigt resultat visade sig i 24 fall.

Arthur Clopat.

Kostnaderna för skyddskoppymningen hafva enligt från länestyrelserna i landet meddelade uppgifter och af Medicinalstyrelsen utfärdade anordningar uppgått till 79,766 mark 40 penni förutom de 8,000 mark, hvilka årligen proportionsvis fördelas emellan samtliga provincialläkare i landet såsom ersättning för dem åliggande inspektionsresor i och för vaccinationens öfvervakande inom distrikten. Afdrages från dessa summor 1,991 mark 80 penni, som vid vaccinberedningsanstalten i Helsingfors influtit genom försäljning af vaccinämne och slaktade kalfvar och hvilket belopp levererats till ränteriet i Nylands län, uppgår totalkostnaden för vaccinationen i landet under detta år till 85,774 mark 60 penni. Enligt tabell I uppgår antalet af de under året vaccinerade personerna till 71,595 hvilket utvisar en medelkostnad af 1 mark 19,8 penni för person. Under år 1905 steg denna kostnad till 1 mark 18,4 penni.

Fördelad på de skilda länen utfaller kostnaden för skyddskoppymningen och densammas öfvervakande under år 1906 sålunda:

L ä n.	För inspek- tionsresor åt provincial- läkare.		Vaccinbered- ningsanstal- ten i Hel- singfors.		Vaccindepoten i Helsingfors.		Anslag till kommunerna.	
	<i>Frö.</i>	<i>74.</i>	<i>Frö.</i>	<i>74.</i>	<i>Frö.</i>	<i>74.</i>	<i>Frö.</i>	<i>74.</i>
Nylands	488	—	11,166	40	2,900	—	5,700	—
Åbo och Björneborgs	1,365	—	—	—	—	—	9,500	—
Tavastehus	780	—	—	—	—	—	7,000	—
Viborgs	1,317	—	—	—	—	—	9,500	—
S:t Michels	585	—	—	—	—	—	4,500	—
Kuopio	951	—	—	—	—	—	9,000	—
Vasa	951	—	—	—	—	—	10,000	—
Uleåborgs	1,563	—	—	—	—	—	7,500	—
(Lappmarken)	—	—	—	—	—	—	3,000	—
Summa	8,000	—	11,166	40	2,900	—	65,700	—

III. Sairashoitolaitokset.

Vuoden 1906 kuluessa ei uusia valtion omistamia sairashuoneita ole rakennettu eikä rakennettaviksi päätetty, jos kohta sellaisia onkin suunniteltu ja piirustuksia niitä varten tehty. Suurempia ja pienempiä rakennus- ja korjaustöitä vanhoissa sairashuoneissa on kuitenkin vuoden aikana pantu toimeen. Näistä mainittakoon tässä seuraavat siinä järjestyksessä kuin Keisarillinen Senaatti on niitä varten varoja määrännyt.

Tammikuun 9 p. myönsi Keisarillisen Senaatin Siviilitoimituskunta 2,800 markkaa uuden höyrypannun asettamiseksi lämmitysjohtoa varten Viipurin lääninsairaalan kirurgiseen osastoon, koska entistä pannua useitten korjausten jälkeen ei enää voitu saada siihen kuntoon että sitä täydellä varmuudella olisi voinut käyttää vuotta eteenpäin. Verrattain alhainen kustannusarvio johtui siitä että nyttemmin tarpeeton, vaan hyvässä kunnossa oleva, höyrypannu Pitkäniemen keskuslaitoksella oli ehdotettu muutettavaksi lääninsairaalaan.

Tammikuun 23 p. myönsi Keisarillisen Senaatin Siviilitoimituskunta niinkään 3,000 markkaa reservihöyrypannua varten Helsingin yleisen sairashuoneen lastentauti osastolle, koska lämmitysjohtoa tämän sairashuoneen kivipaviljongissa alusta alkaen oli käytetty yhdellä ainoalla höyrypannulla ja tämä pannu useampivuotisen käytännön jälkeen ehkä vaatisi korjauksia myöskin talvisaikaan.

Samana päivänä hyväksyi K. Senaatti Lääkintöhallituksen 10 päivänä marraskuuta 1905 tekemän ehdituksen 2,585 markan suuruisen rahaerän myöntämisestä istutuksien ja ruohokenttien korjausta ja uudistamista varten Helsingin yleisen sairashuoneen kirurgisen osaston tontilla.

Huhtikuun 4 p. myönsi K. Senaatti 1,800 markkaa uuden jääkellarin teettämiseksi Niuvanniemen keskuslaitoksen taloudenhoitajan asuntoa varten.

Samana päivänä myönsi K. Senaatti 4,000 markkaa uuden jääkellarin rakentamiseksi Mustasaaren lääninsairaalaan.

Toukokuun 15 p. myönsi K. Senaatti 3,000 markkaa uuden jääkellarin rakentamiseksi Mikkelin lääninsairaalaan varten.

Kesäkuun 6 p. määräsi K. Senaatti 27,550 markkaa käytettäväksi Niuvanniemen keskuslaitoksen klosettien, jotka olivat muodostetut tynnyrijärjestel-

mää varten, muuttamiseksi vesikloseteiksi sekä useampien kylpyhuoneitten hankkimiseksi levottomia potilaita varten, jotta suuremmassa määrässä voitaisiin toteuttaa uutisaikainen vesihoito laitoksessa.

Vuoden 1905 kuluessa oli sähkösentraali Helsingin yleisen sairashuoneen kirurgisella osastolla täydellisesti uudestaan rakennettu, mutta johtoverkon korjaus jätetty sikseen. Koska vanhat johdot kuitenkin olivat asetetut tavalla, joka kokonaan poikkesi voimassa olevista asetuksista tällaisia laitoksia varten, vieläpä osittain asetettu siten, ettei takeita tulipalon vaaraa vastaan löytynyt, myönsi Keisarillisen Senaatin Siviilitoimituskunta 6 p. kesäkuuta 7,690 markkaa mainitun johdon uudestaan asettamista varten. Työ aloitettiin heti mutta ei ollut vielä vuoden lopussa täydellisesti suoritettu.

Siihen nähden että Tornion yleisen sairashuoneen ulkorakennus, joka sisälsi lämmitettäviä huoneita: leipoma- ja pesutuvan, saunan, saunahuoneen, ruumis- ja obduktionihuoneen, sekä kylmiä huoneita: öljy- ja ruokamakasiinin, jääkellarin, olkihuoneen, puuliiterin, sikaläätin ja latriinihuoneet, oli vuosien kuluessa seinien, lattianiskain y. m. lahomisen ja laskeutumisen tähden perin rappeutunut, etenkin mitä ensinmainittuihin lämmitettäviin huoneisiin tuli, anoi Lääkintöhallitus 9 p. kesäkuuta 1905 että Yleisten Rakennusten Ylihallituksen laatima 56,000 markkaan päättyvä ehdotus, jonka mukaan uusi rakennus sisältävä kaksi saunaa, pesu- ja leivintuvan, mankelihuoneen ja yhden asuinhuoneen tehtäisiin tiilistä, uusi ruumis- ja obduktionihuone puusta sekä uusi ulkokuonerakennus, johon tulisi halko- ja olkiliiteri, palokaluhuone ja latriini pystyhirsistä ja laudoista, pantaisiin täytäntöön. Tämän anomuksen hyväksyi K. Senaatti 6 p. Kesäkuuta 1906. Työt aloitettiin vuoden lopulla.

Sittenkuin K. Senaatti Siviilitoimituskunnan kirjeen kautta 10 päiväältä Maaliskuuta 1902 oli määrännyt erään Kuopion lääninsairaalan tontin eteläpuolella sijaitsevan, Kuopion kaupungin omistaman, maa-alueen pakkoluovutuksen kautta yhdistettäväksi vanhemman sairashuonetontin kanssa vastaisia lisärakennuksia varten, oli, sittenkuin pakkoluovutus oli tapahtunut, kysymys lääninsairaalan laajentamisesta jälleen viritetty. Keisarillisen Senaatin Siviilitoimituskunta käski nimittäin kirjeessä 29 p. Toukokuuta 1905 Yleisten Rakennusten Ylihallitusta yksissä neuvoin Lääkintöhallituksen kanssa teettämään piirustukset ja kustannusarvioehdotukset Kuopion lääninsairaalan laajentamista varten uudella, 50 potilasta varten ajotulla lasareettiosastolla, vanhan sairashuonerakennuksen osittaista muuttamista varten pienemmäksi isoleerausosaksi, kuin myöskin uuden talousrakennuksen, pesu- ja leipomatupineen sekä kyökkinen rakentamista varten. Tämän johdosta laati Yleisten Rakennusten Ylihallitus piirustukset ja 713,000 markkaan nousevan kustannusehdotuksen

yllämainittuja uutis- ja lisärakennuksia varten, mitkä piirustukset ja arviot 27 p. Heinäkuuta 1906 lähetettiin K. Senaatin Siviilitoimituskunnalle. Pääasiallinen paino on näitä piirustuksia suunniteltaessa pantu uuteen 50 potilasta varten tarkoitettuun rakennukseen, jossa muun muassa on järjestetty operatiooniosasto, joka osasto, vaatimatta ylen suuria rakentamiskustannuksia, kuitenkin täyttäneen hyvinkin suuria vaatimuksia nykyaikaisiin hygienisiin suhteisiin nähden. Tähän operatiooniosastoon on ehdotettu 2 leikkaussalia, toinen septisiä, toinen puhtaita tapauksia varten ja saavat nämät salit valoa yhdistetyn kattoja korkean sivuvalaistuksen kautta. Leikkaussalien väliin on sijoitettu huone sidetarpeitten steriliserausta varten sekä molemman salin ulkopuolelle pienempi huone instrumentti-sterilisatioon varten niin järjestettynä että valmiiksi steriliseeratut sideaineet ja instrumentit annetaan sterilisationihuoneesta suoraan operationisaleihin. Samassa tasassa kuin operationisalit ovat sitä paitsi nukutus- ja valmisteluhuoneet sekä huone äsken leikattuja varten. Leikkausosaston alla löytyy huoneita Röntgen koneita ja laboratoriota varten sekä kylpyhuoneet. Potilaat ovat ehdoitetut sijoitettaviksi neljään sairassaliin, kukin 10:tä potilasta varten, sekä 10 yksityiseen huoneeseen, jotka ovat siten järjestetyt että niitä tarpeen mukaan voidaan liittää joko mies- tai naisosastoon. Pienempään vinttikerrokseen on sijoitettu asuinhuoneita hoitohenkilö- ja palveluskunnalle, jota paitsi rakennuksen kellarikerrokseen siinä, missä maan kaltevuus niin sallii, on ajateltu pienempi poliklinikka, joka kokonaan on eristetty varsinaisesta sairaspaviljongista. Vanhaan rakennukseen, johon ennen niin hyvin sisä ja kirurgisia kuin kuppatauteja sairastavien potilaitten osastot ovat sijoitetut, on ainoastaan pienempiä muutoksia ehdotettu erään pienemmän, ensimmäisessä kerroksessa olevan osan eristämiseksi isoleerausosastoksi 10 potilasta varten ja on rakennus muuten havaittu olevan niin hyvässä kunnossa että se muuttamatta voidaan käyttää kuppatauti osastona. — Uusi pesulaitos ja uusi kyökki ruokalaitosta varten tarpeellisine sivuhuoneineen on sijoitettu samaan rakennukseen kuin sähkösentraali ja höyrypannuhuone, josta höyry korkealla painolla johdetaan uuteen rakennukseen tämän lämmittämistä ja tuuletamista varten sekä lämpöisen veden johtamista varten. — Se potilasmäärä, jonka sairashuone lisärakennuksen valmistuttua voi vastaanottaa on siksi suuri, että käy välttämättömäksi että lääkäri asuu paikalla ja on sen takia ajottu korottaa nykyistä taloudenhoitajan rakennusta yhdellä kerroksella alilääkärin asuntoa varten.

Kesäkuun 6 p. suostui K. Senaatti Lääkintöhallituksen 6 päivänä Helmikuuta tekemään ehdotukseen että uusi aita rakennettaisiin Mikkelin läänin sairaalan koko nykyisen alueen ympäri sekä että Yleisten Rakennusten Yli-

hallitus saisi toimekseen myydä enemmän tarjoovalle sairashuoneen laajentamiseksi ostetulla uudella tontilla sijaitsevat rappeutuneet rakennukset, sekä myönsi yleisistä varoista tarkoitusta varten 5,616 markkaa 50 penniä.

Kesäkuun 14 päivänä myönsi K. Senaatti 11,410 markan suuruisen rahakerän Oulun lääninsairaalan vesijohtoputkien kokonaan uudestaan asettamiseksi ja vesijohdon vetämiseksi muutamiin sairashuoneisiin sekä vastaanottolaitokseen.

Heinäkuun 18 p. suostui K. Senaatti Lääkintöhallituksen 9 päivänä Kesäkuuta 1905 tekemään ehdoitukseen 900 markan myöntämisestä Tornion yleisen sairaalan varastohuoneen muuttamiseksi makuuhuoneeksi siivojattarelle ja sen yhdistämiseksi oven kautta käytävän kanssa sekä sairaalan pohjoisessa päässä olevan etehisen sisustamiseksi varastohuoneeksi.

Elokuun 18 p. hyväksyi K. Senaatti Lääkintöhallituksen esityksen että 8,500 markkaa myönnettäisiin Helsingin yleisen sairashuoneen kirurgisen osaston nykyisen ruumis- ja obduktioni sekä ruumispuetushuoneen muuttamiseksi silittäjähuoneeksi ja asuinhuoneeksi. Ensin mainitut huoneet muutettaisiin etelänpuoliseen ulkhuoneeseen. Sitäpaitsi olisi uusi halkoliiteri rakennettava ja entinen liiteri muutettava lihapuodiksi ruokalaitosta varten.

Uuden hellan hankkimiseksi ja terveystilanteiden parantamiseksi viime mainitun sairashuoneosaston eteläisen paviljongin kellarikerroksessa myönsi K. Senaatti Syyskuun 3 päivänä 1,315 markkaa.

14 p. Syyskuuta hyväksyi K. Senaatti Lääkintöhallituksen 8 päivänä Kesäkuuta tekemän esityksen 2,300 markan myöntämisestä liistaaidan rakentamista varten sen Lapinlahden keskuslaitoksen alueosan ympäri, joka rajautuu Helsingin kaupungin alueeseen venäläisen hautausmaan ja meren välillä.

Marraskuun 11 p. myönsi K. Senaatti 4,955 markkaa Rovaniemen yleisen sairashuoneen vesijohdon saattamiseksi käyttökelpoiseen kuntoon.

Marraskuun 23 p. myönsi K. Senaatti 2,000 markkaa uusien lokakaivojen (septic. tanks) teettämistä varten Turun lääninsairaalassa.

Samana päivänä myönnettiin 750 markkaa uuden torvikaivon rakentamista varten Nurmeksen yleisellä sairashuoneella.

Joulukuun 12 p. myönsi K. Senaatti 6,515 markan määrärahan tasoittamis- ja istutustöitä varten Helsingin yleisen sairashuoneen lastentautiosaston tontilla.

Käkisalmen turvalaitoksen lääkärin ilmoituksen johdosta että laitoksen naisosastorakennus oli erittäin huonossa kunnassa tarkasti Lääkintöhallituksen päätirehtööri yhdessä Yleisten Rakennusten Ylihallituksen päätirehtöörin ja lääkintöarkkitehdin apulaisen kanssa Lokakuussa mainitun rakennuksen. Tässä tarkastuksessa havaittiin että kysymyksenalainen rakennus, joka jo oli raken-

nettu 1700 luvulla, oli siksi puutteellinen ettei täydellinenkään korjaus voinut saattaa rakennusta käyttökuntoon pidemmäksi ajaksi, jonka takia pidettiin edullisempänä jo rahallisistakin syistä että rakennus asuttavaksi vaarallisena hyljättäisiin. Sen sijaan olisi uusi ajanmukainen rakennus ensi tilassa rakennettava. Tämä rakennus olisi suunniteltava suljetuksi osastoksi hiljaisia potilaita varten. Eskissipiirustuksien mukaan, jotka heti valmistettiin, tulisi osaston sisältää tilaa 50:lle potilaalle, kuten nykyinen naisosastorakennuskin. Neljä suurta salia ja muutamat yksityiset huoneet sijaitsevat ylikerroksessa sekä päivähuoneet alakerroksessa. Rakennuskustannukset ynnä vanhan rakennuksen röpiminen ovat lasketut maksavan 261,000 markkaa. Piirustukset ja kustannusarvioehdotus valmistuivat 12 p. Marraskuuta. K. Senaatti ei vielä vuoden kuluessa tehnyt päätöstä asiassa.

Paitsi yllä lueteltuja rahamääräyksiä on Keisarillinen Senaatti myöntänyt eri sairashuoneille varoja erityisiin tarkoituksiin, joista tärkeimmät tässä mainittakoot.

Tammikuun 23 p. myönnettiin Röntgen koneen hankkimiseksi Jyväskylän yleiseen sairashuoneeseen 2,900 markkaa sekä samaa tarkoitusta varten 3,400 markkaa Mikkelin lääninsairaалalle.

Samana päivänä hyväksyttiin Lääkintöhallituksen ehdotus Lokakuun 15 päivästä 1905 koskeva 3,802 markan 75 pennin myöntämisestä Hämeenlinnan lääninsairaалalle bakteriologisten koneiden ja aseiden, operationi- ja sidoshuoneeseen tarvittavain tarvekalujen, instrumenttivarastoon tarvittavain lisäkoneiden sekä sähköapparaattien ostamista varten.

Kesäkuun 19 p. myönnettiin 1,042 markkaa 89 penniä uuden sterilisaattorin hankkimiseksi Joensuun yleiseen sairashuoneeseen.

Marraskuun 26 p. myönnettiin 1,560 markkaa uuden operationipöydän, instrumenttikaapin- ja pöydän sekä erityisten instrumenttien hankkimista varten Kuopion lääninsairaalaan.

Seuraavat muutokset yleisten sairashuoneitten hoitohenkilö- ja palveluskunnissa sekä näitten palkkaussuhteissa ovat vuoden 1906 aikana Keisarillisen Senaatin myönnytyksellä tapahtuneet.

Päätöksellä 20 p. Elokuuta on Hänen Keisarillinen Majesteettinsa käskynyt että vuoden 1907 alusta ylihoitajatar on otettava Helsingin yleisen sairashuoneen silmätautiosastolle.

Lapinlahden keskuslaitokseen otettiin 15 p. Maaliskuuta entisten lisäksi 3 hoitajaa, 3 hoitajatarta sekä 2 siivoojaa.

Kesäkuun 27 p. myönnettiin 600 markkaa Helsingin yleisen sairashuoneen hallitukselle harkinnan mukaan käytettäväksi jonkun loma-ajan hankkimiseksi

kesäaikana sellaisille mainitun sairaalan palvelijoille, jotka eivät voineet saada mitään kesälomaa muuten, kuin siten, että he itse palkkasivat sijaisensa.

Maaliskuun 5 p. ovat Niuvanniemen keskuslaitoksen taloushenkilökunnan palkkaedut jossain määrin parannetut.

Samana päivänä päätti K. Senaatti että vuoden 1907 alusta tutkinnon käynyt koneenkäyttäjä on otettava Hämeenlinnan lääninsairaalaan.

Samana päivänä päätettiin niinkään että Sortavalan yleisen sairashuoneen hoitajattarien luku on lisättävä yhdellä operationi sairaanhoitajattarella.

Samana päivänä päätettiin vielä että Rovaniemen sairaalan ylihoitajattaren palkkio on korotettava 300 markalla sekä että alihoitajattaren palkkio on korotettava 40 markaksi kuukaudessa.

Samana päivänä päätettiin että Savonlinnan yleisen sairashuoneen hoitajattarien luku on lisättävä yhdellä n. k. sivistyneellä sairaanhoitajattarella.

Samana päivänä päätettiin että yöhoitajatar on otettava Mustasaaren lääninsairaalaan.

Samana päivänä päätettiin että Helsingin yleisen sairashuoneen sisätauti-osastolle on otettava 2 yöhoitajarta ja 1 siivooja.

Joulukuun 11 p. päätettiin Tammikuun 1 päivästä 1907 palkata yhteinen kanslia ja konttooriapulainen Viipurin lääninsairaalaan 720 markan vuosipalkalla.

Marraskuun 5 p. hyväksyttiin Lääkintöhallituksen esitys koskeva keskuslaitosten mielisairaita varten sekä Käkisalmen turvalaitoksen hoitohenkilökunnan palkkojen järjestämisestä sekä myönnettiin sitä varten tarpeelliset varat. Ehdoituksen mukaan ovat mies- ja naishoitajien vuosirahapalkat aluksi 400 ja 300 markkaa mutta kohoavat niin pian kuin hoitaja tai hoitajatar, aikaisemmin puolen vuoden kuluttua, on suorittanut pienen tutkinnon hoitajatoimintaa varten, 500 ja 400 markkaan. Nämä palkat koroitetaan 5 ja 10 vuoden palvelusajan jälkeen kummallakin kertaa 20 % entisestä määrästä.

Muista sairashuoneista koskevista päätöksistä on mainittava että Hänen Keisarillinen Majesteettinsa 17 päivä Joulukuuta 1905 on käskenyt että vuoden 1906 alusta vakinainen hieroja 3,000 markan vuosipalkalla on otettava Helsingin yleisen sairashuoneen kirurgiselle osastolle.

Sittenkuin Lääkintöhallituksen v. 1902 asettama komitea uusien mallien valmistamista varten ruokajärjestykseksi valtion sairashuoneille Lääkintöhallitukselle oli jättänyt mietintönsä, pyysi Lääkintöhallitus 5 p. Lokakuuta luvan saada panna uusi ruokajärjestys käytäntöön koetteeksi Turun ja Oulun lääninsairaaloissa, Jyväskylän yleisessä sairashuoneessa sekä Niuvanniemen keskuslaitoksessa. Tähän pyyntöön suostui K. Senaatti 19 p. Marraskuuta.

Marraskuun 19 päivänä päätti K. Senaatti että edelleenkin lääninsairas- huoneissa on järjestettävä maksuttomia oppikurssia sairaanhoitajatartoimeen pyrkiville.

Mitä valtion joko ylläpitämiin tahi avustamiin lapsenpäästölaitoksiin tulee, on ensiksikin mainittava että Hänen Keisarillinen Majesteettinsa 4 päivä Joulukuuta 1905 on suvainnut käskä että, paitsi jo 26 p. Huhtikuuta 1892 myönnettyjä varoja, 1 päivästä Tammikuuta 1906 alkaen vuotuinen 30,000 markan suuruinen rahamäärä on käytettävä pienempien lapsenpäästölaitosten ylläpitämistä varten sekä että kerta kaikkiaan 10,000 markkaa on varattava tällaisten laitosten ensimmäistä kuntoonpanoa varten.

Samana päivänä on Hänen Keisarillinen Majesteettinsa myöntänyt vuoden 1906 alusta 1,200 markan suuruisen vuotuisen määrärahan Lääkintöhallituksen määräämän lääkärin palkkaamiseksi Helsingin yleisen sairashuoneen lapsenpäästöosastolla. Tämän lääkärin tehtävänä on Lääkintöhallituksen antaman suunnitelman mukaan kahdesti vuodessa, noin 6 viikon aikana kerrassa, toimeenpanna opintokursseja koneellisessa lapsenpäästöaidossa noin 8:lle halulliselle kättilölle kumpaisenakin kertana, sekä niinkään kahdesti vuodessa, 4 viikon aikana kerrassa, pitää kertomakurssia yhtä monen kättilön kanssa.

Vuoden kuluessa ovat seuraavat uudet yksityiset lapsensynnytyslaitokset, perustetut. Kesäkuun 27 p. myönsi K. Senaatti lapsenpäästölaitoksen ylläpitämistä varten Heinolan kaupungissa 1 päivään Tammikuuta 1910 tohtori A. J. Hällströmille 1,000 markkaa ensimmäiseen ylöspanoon sekä 3,000 markkaa vuotuisena apurahana, ehdolla että kaksi sijaa laitoksessa on luovutettava valtion vapaasti käytettäväksi.

Samana päivänä myönnettiin tohtori E. Knapelle yhtäsuuret valtioavut samoilla ehdoilla lapsenpäästölaitoksen ylläpitämistä varten Uudessa Karlepyyssä 1 päivään Tammikuuta 1917.

Samana päivänä myönnettiin lääketieteen lisentiaatille G. A. von Zweybergille niinkään yhtäsuuret valtioavut samoilla ehdoilla lapsenpäästölaitoksen ylläpitämistä varten Lahden kaupungissa 1 päivään Tammikuuta 1910.

Samana päivänä myönnettiin vielä lääketieteen lisentiatille Elisabeth Backmannille yhtäsuuret valtioavut samoilla ehdoilla lapsenpäästölaitoksen ylläpitämistä varten Pietarsaaren kaupungissa 1 päivään Tammikuuta 1917.

Samana päivänä myönnettiin kättilöille Elin Brandelin ja Emma Mallenius 3,000 markan vuotuinen apuraha lapsenpäästölaitoksen ylläpitämistä varten Hankoon kaupungissa 1 päivään Tammikuuta 1917 ehdolla että 2 sijaa on luovutettava valtion vapaasti käytettäväksi.

Samana päivänä myönnettiin „Fru Riegers stiftelse“ nimisen yhdistyksen

johtokunnalle kerta kaikkiaan 1,000 markkaa ensimmäistä ylöspanoa varten sekä 2,000 markan vuotuinen apuraha lapsenpäästölaitoksen ylläpitämistä varten Lovisan kaupungissa 1 päivään Tammikuuta 1917 ehdolla että 2 sijaa on luovutettava valtion vapaasti käytettäväksi.

Samana päivänä myönnettiin lääketieteen lisentiaatille J. E. Gröhn 3,000 markan vuotuinen apuraha lapsenpäästölaitoksen ylläpitämistä varten Kouvolan aseman läheisyydessä Valkealan pitäjässä Tammikuun 1 päivään 1912.

Huhtikuun 24 p. tehtyjen päätösten nojalla ovat sopimukset kätilö S. M. Hokkasen Mikkelissä ja S. Niemisen Hämeenlinnassa kanssa lapsenpäästölaitosten osittaisesta ylläpitämisestä mainituissa kaupungeissa uusitut, jolloin kätilöille tuleva korvaus jossain määrin on koroitettu.

Marraskuun 14 p. suostui K. Senaatti siihen että lääketieteen lisentiaatti G. A. S. Sandströmin Jyväskylän kaupungissa valtioavulla ylläpitämä lapsenpäästölaitos siirrettäisiin omistajan paikkakunnalta muuttamisen johdosta Jyväskylän yleisen sairashuoneen lääkäriille lääketieteen lisentiaatti G. Palanderille.

Lääkintöhallituksen v. 1906 tekemistä esityksistä, joita Keisarillinen Senaatti on joko hyljännyt tahi ei vielä vuoden kuluessa ratkaissut mainittakoot seuraavat:

Hyljätyt ovat Lääkintöhallituksen 13 p. Helmikuuta tekemä esitys että Helsingin Karnisonisairaalan kalusto jätettäisiin Lääkintöhallitukselle jaettavaksi maan yleisten sairashuoneitten kesken, sekä Lääkintöhallituksen 7 p. Syyskuuta tekemä esitys varojen myöntämisestä asuinhuoneitten rakentamista ja sisustamista varten hoitajille ja palvelijoille n. k. uuden klinikan vinttikerroksessa.

Ratkaisematta jäivät:

Lääkintöhallituksen esitys 2:lta päivältä Helmikuuta, koskeva aseptisen operationisalin rakentamista Helsingin yleisen sairashuoneen kirurgiselle osastolle.

Lääkintöhallituksen esitys 20 päivältä Helmikuuta, koskeva Hämeenlinnan lääninsairaalan laajentamista.

Lääkintöhallituksen esitys 10 päivältä Huhtikuuta koskeva sähkövalon johtamista Viipurin lääninsairaalaan.

Lääkintöhallituksen esitys 26 päivältä Lokakuuta koskeva 27,150 markan myöntämisestä erityisiä rakennustöitä varten Viipurin lääninsairaalan tontilla.

Lääkintöhallituksen esitys 4 päivältä Joulukuuta, koskeva Viipurin lääninsairaalan hoitohenkilö- ja palveluskunnan lisäämistä.

Kaikissa maamme sairashuoneissa hoidettiin v. 1906 yhteensä 46,984 henkilöä, joista 4,602 oli jääneitä vuodelta 1905 ja 42,382 vastaanotettiin vuoden kuluessa. Kaikista hoidetuista uloskirjoitettiin 29,641 terveenä, 6,649 paremmaksi tulleenä, 2,251 parantumatta, 2,492 kuolleenä ja 1,133 hoitamatta tahi muihin sairashuoneisiin siirrettynä; seuraavaan vuoteen jäi 4,818 henkilöä. Sairashoitopäivien yhteinen lukumäärä oli 1,766,966.

Taulu 2 näyttää joka eri sairashuoneessa hoidettujen lukumäärän, hoidon tuloksen sekä hoitopäivien luvun.

Jako eri sairashuoneita kohti käy selville seuraavasta yhteensovittelusta:

	Uloskirjoitetut.					Vuoteen 1907 jääneet.	Hoidettujen yhteinen lukumäärä.	Sairashoitopäivien lukumäärä.
	Terveenä.	Paremmaksi tulleenä.	Parantumatta.	Kuolleenä.	Hoitamatta.			
Valtion mielisairaslaitokset . . .	210	174	166	47	6	1,059	1,662	377,363
Kunnalliset ja yksityiset mielisairaalat	109	198	136	66	12	550	1,071	198,191
Yleisten sairashuoneitten lasaretiosastot	7,748	2,121	746	871	496	864	12,846	337,219
Yleisten sairashuoneitten syfi-liittiset osastot.	3,706	124	92	68	62	433	4,485	162,768
Ylimääräiset veneeriset sairashuoneet	1,543	58	24	8	24	218	1,875	70,173
Leprasairaala	—	—	19	6	—	33	58	10,064
Lapsenpäästölaitokset	4,584	41	39	28	138	104	4,934	44,156
Vankila sairaalat	590	178	80	11	4	47	910	22,416
Rautatien lasaretit	148	16	16	4	4	3	191	2,905
Tilapäinen sotilas-sairaala . . .	32	29	9	1	—	—	71	3,439
Kunnalliset ja yksityiset sairashuoneet	10,971	3,710	924	1,382	387	1,507	18,881	538,272
Yhteensä	29,641	6,649	2,251	2,492	1,133	4,818	46,984	1,766,966

Jokaista maamme sairashuoneissa v. 1906 hoidettua potilasta kohti tulee keskimäärin 37,6 hoitopäivää. Jos tässä laskelmassa jätämme lukuunottamatta mielisairaalat ja lapsenpäästölaitokset, joitten yhteenlasketut potilaat ja hoitopäivät tekivät 7,667 ja 619,710, tulee jokaista muissa sairashuoneissa hoidettua henkilöä kohti 29,2 sairashoitopäivää.

Kaikista hoidetuista on keskimäärin 63,09 prosenttia uloskirjoitettu terveenä, 14,15 prosenttia paremmaksi tulleena, 4,79 prosenttia parantumatta ja 2,41 prosenttia hoitamatta; 5,30 prosenttia on kuollut ja 10,28 jäänyt seuraavaan vuoteen.

Eri sairashuoneet näyttävät tässä suhteessa seuraavat suhteet, laskettuina prosentissa hoidetuista:

	Terveitä.	Paremmaksi tulleita.	Parantumatta.	Kuolleita.	Hoitamatta.	Seuraavaan vuoteen jääneitä.
Valtion mielisairaalat (paitsi turvalaitokset)	14,65	12,07	11,45	2,79	0,42	58,62
Kunnalliset ja yksityiset mielisairaalat	10,18	18,49	12,70	6,16	1,12	51,85
Yleisten sairashuoneitten lasareti osastot	60,31	16,51	5,81	6,78	3,86	6,73
” ” syfiliittiset osastot	82,63	2,77	2,05	1,62	1,38	9,65
Ylimääräiset veneeriset sairashuoneet.	82,29	3,09	1,28	0,43	1,28	11,63
Lapsenpäästölaitokset	92,90	0,83	0,79	0,57	2,80	2,11
Vankila sairaalat	64,84	19,66	8,79	1,21	0,44	5,16
Rautatien lasaretit	77,49	8,38	8,38	2,09	2,09	1,57
Tilapäinen sotilas-sairaala	45,07	40,84	12,68	1,41	—	—
Kunnalliset ja yksityiset sairashuoneet	58,11	19,65	4,89	7,32	2,05	7,98

Keskimäärin oli maamme sairashuoneissa jokaisena päivänä vuodessa:

Valtion mielisairaslaitoksissa.	1,034 henkilöä.
Kunnallisissa ja yksityisissä sairashuoneissa	543 ”
Yleisten sairashuoneitten lasaretiosastoilla	924 ”
” ” syfiliittisillä osastoilla	446 ”
Ylimääräisissä veneerisissä sairashuoneissa.	192 ”
Leprasairaalassa	28 ”
Lapsenpäästölaitoksissa.	121 ”
Tilapäisessä sotilas-sairaalassa	9 ”
Vankila sairaaloissa	61 ”
Rautatien lasareteissa	8 ”
Kunnallisissa ja yksityisissä sairashuoneissa	1,475 ”

Yhteensä 4,841 henkilöä.

Potilasmäärä valtion sairashuoneissa on kuten tavallista vaihdellut eri vuoden-aikoina. Useimmissa maamme sairashuoneissa on korkein luku yht'aikaa hoidettuja ajottain ollut sairasvuodelukua suurempi, syystä että on ollut mah-

dotonta kieltää paikkaa sairailta, jotka ovat olleet hoidon välttämättömässä tarpeessa.

Taulu 16, jonka lääkintöneuvos F. W. Westerlund on laatinut, osoittaa maassa 31 p. joulukuuta 1906 löytyvät lepratautia sairastavat henkilöt, jaetuina kuntien ja läänien mukaan kuin myöskin kuinka monta näistä sairaista hoidettiin sairashoitolaitoksissa.

Sueraavat taulut osoittavat korkeimman määrän sairaita valtion yleisissä sairashuoneissa ja ylimääräisissä veneerisissä sairashuoneissa tilivuoden aikana.

Korkein määrä hoidettuja sairaita Helsingin yleisen sairashuoneen eri osastoilla vuonna 1906.

O s a s t o .	Sairasvuodeten luku.	Tammikuu.	Helmi- kuu.	Maaliskuu.	Huhtikuu.	Toukokuu.	Kesäkuu.	Heinäkuu.	Elokuu.	Syyskuu.	Lokakuu.	Marraskuu.	Joulukuu.
Sisätautien	90	92	95	102	100	105	108	77	69	63	79	87	86
Patologis-anatomillinen	14	15	15	13	11	10	10	—	—	10	14	14	13
Naistautien	25	25	24	26	25	24	25	25	22	23	25	25	25
Silmätautien	41	35	37	41	42	45	40	39	36	34	34	35	37
Syfilittinen	150	119	120	131	140	132	112	118	120	119	124	132	122
Kirurginen	154	187	193	193	194	177	177	177	167	187	200	194	183
Lapsenpäästö	50	90	101	121	114	107	95	88	98	85	114	119	109
Lapsi	35	34	34	39	35	33	31	21	20	33	42	43	38

Korkein määrä hoidettuja sairaita Orihveden leprasairaalassa vuonna 1906.

	Sairasvuodeten luku.	Tammikuu.	Helmi- kuu.	Maaliskuu.	Huhtikuu.	Toukokuu.	Kesäkuu.	Heinäkuu.	Elokuu.	Syyskuu.	Lokakuu.	Marraskuu.	Joulukuu.
	45	22	21	32	34	35	32	26	29	28	30	32	34

Korkein määrä hoidettuja yleisten sairashuoneitten lasareeti osastoilla vuonna 1906.

	Sairasvuodeitten luku.	Tammikuu.	Heinäk.	Maaliskuu.	Huhtikuu.	Toukokuu.	Kesäkuu.	Heinäk.	Elokuu.	Syyskuu.	Lokakuu.	Marraskuu.	Joulukuu.
Lovisa	24	19	23	20	17	16	18	22	17	15	15	18	19
Turku.	60	64	67	68	68	67	68	64	67	69	67	68	66
Pori	12	22	20	24	23	25	22	20	24	23	21	25	30
Ahvenanmaa	4	4	6	5	6	4	4	7	6	6	4	5	4
Hämeenlinna	50	46	50	47	45	47	47	48	49	49	45	48	44
Tampere.	35	40	40	41	40	40	40	41	38	38	39	44	42
Viipuri	70	89	87	92	94	94	91	86	86	93	93	95	93
Sortavala	20	35	35	36	36	31	37	32	26	29	33	37	34
Mikkeli	28	42	41	42	38	44	42	42	45	39	40	41	42
Savonlinna	20	23	25	21	24	21	24	25	23	22	23	21	18
Kuopio	44	48	49	47	46	48	48	43	49	48	47	48	48
Joensuu	20	22	23	24	22	22	16	22	23	22	21	21	21
Nurmes	12	11	13	12	12	13	11	13	13	9	9	8	10
Mustasaari	40	44	48	48	50	49	47	43	46	45	49	48	48
Jyväskylä	25	35	33	32	34	38	33	33	30	32	35	36	34
Oulu	50	57	56	56	61	63	60	53	64	57	57	54	54
Kajaani	10	12	8	14	12	14	15	13	11	12	13	11	15
Tornio	10	13	14	14	14	13	13	16	17	14	10	12	12
Rovaniemi	20	20	20	23	22	16	19	12	14	13	12	16	14

Korkein määrä hoidettuja yleisten sairashuoneitten syfiliittisillä osastoilla vuonna 1906.

	Sairasvuodeitten luku.	Tammikuu.	Heinäk.	Maaliskuu.	Huhtikuu.	Toukokuu.	Kesäkuu.	Heinäk.	Elokuu.	Syyskuu.	Lokakuu.	Marraskuu.	Joulukuu.
Turku.	60	21	20	24	25	22	20	12	14	15	17	15	15
Pori	38	24	28	26	22	16	14	15	13	15	19	21	13
Ahvenanmaa	8	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
Hämeenlinna	36	30	33	31	26	11	21	25	21	28	42	38	43
Tampere.	40	42	50	42	37	22	31	34	22	21	33	26	32
Viipuri	60	63	63	64	66	56	47	50	48	39	55	64	61
Sortavala	30	23	22	24	22	24	25	20	22	25	23	23	21
Mikkeli	40	16	22	20	19	13	9	9	7	10	15	17	19
Savonlinna	20	23	24	24	21	17	10	10	14	15	21	24	20
Kuopio	44	41	39	42	42	31	31	31	35	36	36	39	39
Joensuu	20	21	22	22	21	20	19	14	17	21	21	20	20
Nurmes	13	2	4	2	2	2	5	4	1	5	3	2	1
Mustasaari	80	39	38	53	54	43	41	39	39	45	61	58	46
Jyväskylä	45	37	40	36	30	33	31	28	28	16	31	37	36
Oulu	25	31	33	32	32	18	14	15	20	26	33	34	38
Kajaani	8	1	1	5	6	5	4	5	4	3	2	2	3
Tornio	20	22	15	13	13	11	9	8	11	14	17	18	16

Korkein määrä hoidettuja ylimääräisissä veneerisissä sairashuoneissa vuonna 1906.

	Sairasvuodeit- ten luku.	Tammikuu.	Heinäk.	Maaliskuu.	Huhtikuu.	Toukokuu.	Kesäkuu.	Heinäk.	Elokuu.	Syyskuu.	Lokakuu.	Marraskuu.	Joulukuu.
Gumtåckt	52	40	43	46	48	46	49	50	49	47	45	45	45
Hämeenlinna	15	17	17	8	11	11	8	—	—	—	—	—	13
Viipuri N:o I	25	20	26	21	23	22	21	19	21	18	22	26	30
” N:o II	20	25	21	25	21	18	22	19	20	16	21	28	27
” N:o III	20	27	23	25	25	20	16	—	—	—	—	—	26
Sortavala N:o 1	20	26	26	24	25	21	19	13	21	26	25	26	28
” N:o 2	20	25	27	23	20	16	18	16	15	14	20	21	21
Savonlinna	15	9	10	13	12	4	—	—	—	—	—	—	14
Kuopio	20	26	24	28	30	28	27	20	18	21	23	22	24
Tohmajärvi	20	38	39	30	24	20	16	10	12	19	24	22	23
Oulu	20	23	17	13	14	13	13	18	16	12	14	13	17
Tornio	10	10	10	10	10	4	—	—	—	—	—	10	10

Kustannukset maan yleisillä varoilla ylläpidetyistä siviili sairashuoneista nousivat vuonna 1906 2,669,446 markkaan 31 penniin, lukuunottamatta niitä apurahoja, joilla valtio avusti yksityisiä ja kunnallisia sairashuoneita. Yllämainittuihin kustannuksiin sisältyvät menot *lääkkeistä ja sideaineista* 266,948 markalla 94 pennillä ja *ruuanpidosta* 819,840 markalla 28 pennillä. — *Sairashoitopäivien* yhteinen lukumäärä nousee kysymyksessä olevissa sairashuoneissa 975,277. Hoidettujen lukumäärä on 23,867. Menot jokaisesta hoidokkaasta ovat siis keskimäärin olleet 111 markkaa 85 penniä. Menot hoitopäivää ja henkilöä kohti ovat olleet 2 markkaa 73,5 penniä, josta lääkkeisiin ja sideaineisiin 27,4 penniä ja ruokaan 84,9 penniä. Koko kustannukseen nähden tekevät menot lääkkeistä ja sideaineista 10,0 prosenttia sekä ravinnosta 30,7 prosenttia.

Kustannukset Lääkintöhallituksen hoidon alla olevista sairashoitolaitoksista, yleinen sairashuone Helsingissä, leprasairaala Orihvedellä, tilapäiset lapsenpäästölaitokset sekä tilapäinen sotilassairaala Haminassa poisluettuina, nousevat 1,888,702 markkaan 93 penniin, joista lääkkeisiin ja sideaineisiin menee 135,065 markkaa 01 penniä ja ravintoon 630,941 markkaa 45 penniä. Hoidokkaiden lukumäärä on 16,680 ja sairashoitopäivien lukumäärä 779,710. Jokainen hoidokas on keskimäärin maksanut 113 markkaa 23 penniä. Keskimääräiset menot päivää ja henkilöä kohti ovat olleet 2 markkaa 42,2 penniä, johon sum-

maan menot lääkkeistä ja sideaineista sisältyvät 17,3 pennillä ja menot ravinnosta 80,9 pennillä.

Taulu 3 osoittaa menot ja tulot joka sairashuonetta kohti erikseen.

Seuraava yhteensovittelu näyttää kuinka menot jakaantuvat yleisillä varoilla ylläpidettyjen sairashuoneitten kesken.

	Sairashoitopiirien kokonaisluku.	Koko sairashuonetta kohti.						Päivää ja henkeä kohti.			
		Menot lääkkeistä ja sideaineista.		Menot ravitsemuksesta.		Menot yhteensä.		Lääkkeet ja sideaineet.	Ravitseminen.	Kokonaismenot.	
		Suor.	Mu.	Suor.	Mu.	Suor.	Mu.			Mu.	Mu.
<i>Yleiset lääninsairashuoneet</i> (Lasareetti- ja syfiliitiset osastot sekä vastaanottolaitokset)	235,571	63,780	81	195,532	43	567,923	04	27,0	83,0	2	41,0
<i>Yleiset sairashuoneet</i>	128,333	39,010	38	110,692	86	357,559	11	30,3	86,2	2	78,7
<i>Ylimääräiset veneeriset sairashuoneet</i>	70,173	18,345	12	54,887	39	167,769	96	26,1	78,2	2	39,0
<i>Mielisairaalat</i> (vastaanottolaitokset poisluettuna)	345,633	14,528	70	269,828	70	805,450	62	4,2	79,1	2	33,0
<i>Yleinen sairashuone Helsingissä</i> (Kirurginen sairashuone, lapsisairashuone ja lapsenpäästölaitos siihen luettuna)	185,503	129,082	75	177,958	67	752,592	07	69,5	95,9	4	05,7
<i>Leprasairaala Orihvedellä</i>	10,064	2,801	18	10,940	16	28,151	31	27,8	77,7	2	80,0
<i>Haminan Sanatorio ja lasareetti sodassa haavoittetuja varten</i>	3,439	1,127	13	13,667	93	32,541	84	32,7	397,0	9	46,0
<i>Lapsenpäästölaitokset:</i> Hämeenlinna, Mikkeli, Joensuu, Nurmes, Kaajaani, Oulu, Tornio ja Rovaniemi	4,906	—	—	—	—	19,057	21	—	—	—	—
Turku, Porvoo, Tampere, Viipuri, Käkisalmi, Kuopio, Nikolainkaupunki, Sortavala ja Jyväskylä (vuosi apuja)	—	—	—	—	—	36,083	34	—	—	—	—
						55,140	55				

Jos laskemme kustannukset joka vuoden aikana hoidetusta henkilöstä, nousee se eri sairashoitolaitoksissa seuraaviin määriin:

Läänien yleisissä sairashuoneissa	68	markkaan	03	penniin
Yleisissä	84	”	71	”
Ylimääräisissä veneerisissä sairashuoneissa	89	”	48	”
Leprasairaalassa	485	”	36	”
Mielisairaaloissa	603	”	33	”
Lapsenpäästölaitoksissa	19	”	05	”
Helsingin yleisessä sairashuoneessa	105	”	57	”

Kustannukset joka hoidokkaasta ovat tarkempien, yksityiskohtiin menevien, laskujen mukaan olleet:

Mielisairaslaitoksissa:

Keskuslaitoksissa.	616	markkaa	23	penniä
Turvalaitoksissa	541	”	01	”

Sekä erityisesti:

Lapinlahden keskuslaitoksessa.	722	”	44	”
Niuvanniemen	568	”	87	”
Pitkäniemen	614	”	04	”
Käkisalmen turvalaitoksessa	518	”	03	”
Seilin	510	”	32	”

Helsingin yleisessä sairashuoneessa:

Kirurgisella osastolla	138	”	53	”
Lapsenpäästö	50	”	81	”
Lapsi	189	”	29	”
Muilla osastoilla yhteensä	113	”	57	”

Mainitut menot yleisistä sairashuoneista eivät kuitenkaan yksinomaan ole suoritettut yleisillä varoilla. Vuodemaksuja on läänien rahastoihin vuonna 1906 sairashuoneitten taloudenhoitajien kautta maksettu 660,416 markkaa 90 penniä. Jos tämä summa vedetään pois kokonaissummasta 2,669,446 markasta 31 pen-

nistä jää 2,009,029 markkaa 41 penniä, jotka siten osoittavat valtiolaitoksen menot siviilisairashuoneista vuoden kuluessa. Jos otamme lukuun yleisillä varoilla joko kokonaan tai osittain ylläpidetyt lapsenpäästölaitokset, joitten menot nousivat 55,140 markkaan 55 penniin (josta kuitenkin on vedettävä pois läänin rahastoihin maksetut 2,081 markkaa 20 penniä) ja Haminan sanatorio ja lasareetti sodassa haavoitettuja varten, jonka menot nousi 32,541 markkaan 84 penniin, nousee summa 2,094,730 markkaan 60 penniin. Ne menot, joita valtio on saanut suorittaa jokaisesta sen siviilisairashuoneissa hoidetusta henkilöstä nousevat siis 2 markkaan 6 penniin päivää kohti, jota vastoin menot joka henkilöä kohti, joka on hoidettu kaikissa valtion siviilisairashuoneissa sekä valtion joko kokonaan tahi osittain ylläpitämissä lapsenpäästölaitoksissa, ovat 2 markkaa 5,9 penniä tähden edellisessä tapauksessa 75,32 prosenttia ja jälkimmäisessä 75,28 prosenttia kokonaismenoista.

Asianomaiset taloudenhoitajat muutamissa maan sairashoitolaitoksissa ovat myöskin v. 1906 edelleen kantaneet erityisiä, sairashuoneille lankevia varoja, kuten talon veroja, ruunun kymmenyksiä, arentimaksuja, lahjoitusten ja juoksevien tilien korkoja, myytyjen hyljättyjen tarvekalujen myyntirahoja y. m. Tässä lueteltujen varojen yhteinen summa on vuonna 1906 noussut 28,271 markkaan 60 penniin.

Seuraava yhteensovittelu näyttää kuinka menot jakaantuvat valtion sairashuoneitten kesken läänittäin.

	Sairashoitopiirien kokonais- luku.	Koko sairashuonetta kohti.						Päivää ja henkeä kohti.					
		Menot lääkkeitä ja sideaineista.		Menot sairaitten ravitsemisesta.		Kokonaismenot yhteensä.		Lääkkeet ja side- aineet.		Ravitseminen.		Kokonaismenot.	
		Smk	ptä	Smk	ptä	Smk	ptä	ptä	ptä	Smk	ptä	Smk	ptä
Uudenmaan lääni.													
Helsinki: Yleinen saira- huone, vanha ja uusi kli- nikka, Kirurginen saira- huone, Lapsenpäästölai- tos, Lapsisairashuone, Loviisan yleinen saira- huone.	190,905	131,368	15	183,704	64	768,259	63	68,2	96,2	4	02,5		

	Sairashoitoköpiöivien kokonais- luku.	Koko sairashuonetta kohti.						Päivää ja henkeä kohti.			
		Menot lääkkeistä ja sideaineista.		Menot sairaitten ravitsemisesta.		Kokonaismenot yhteensä.		Lääkkeet ja side- aineet.	Ravitseminen.	Kokonaismenot.	
		Smp.	712.	Smp.	712.	Smp.	712.			Smp.	712.
Turun ja Porin lääni.											
Turun läänin sairashuone	50,205	12,231	92	41,987	28	121,154	39	24,3	83,6	2	41,1
Porin yleinen " "											
Ahvenanmaan yleinen sairashuone											
Hämeen lääni.											
Hämeen läänin sairashuone	46,877	15,030	07	37,954	10	119,417	—	32,0	80,9	2	54,8
Tampereen yleinen sairaushuone											
Viipurin lääni.											
Viipurin läänin sairashuone	72,581	20,486	85	62,992	91	200,769	68	28,2	86,8	2	76,6
Sortavalan yleinen sairaushuone											
Mikkelin lääni.											
Mikkelin läänin sairashuone	34,140	9,043	46	27,709	49	90,113	56	26,5	81,1	2	63,9
Savonlinnan yleinen sairaushuone											
Kuopion lääni.											
Kuopion läänin sairashuone	46,171	18,453	85	37,237	—	113,633	48	39,9	80,7	2	46,1
Joensuun yleinen sairaushuone											
Nurmeksen yleinen sairaushuone											
Vaasan lääni.											
Vaasan läänin sairashuone	57,465	13,479	10	45,723	54	138,923	48	23,5	79,5	2	41,7
Jyväskylän yleinen sairaushuone											

Yleisten sairashuoneitten lasareetiosastot.

Lääninsairaaloissa on vuoden kuluessa hoidettu 5,949 henkilöä. Tästä määrästä uloskirjoitettiin:

4,022	eli	67,61	prosenttia,	<i>terveenä;</i>
816	”	13,72	”	<i>paremmaksi tulleena;</i>
259	”	4,36	”	<i>parantumatta;</i>
383	”	6,44	”	<i>kuolleena;</i>
142	”	2,39	”	<i>hoitamatta;</i>
327	”	5,49	”	<i>jäi seuraavaan vuoteen.</i>

Yleisissä sairashuoneissa hoidettiin 2,869 henkilöä ja uloskirjoitettiin:

1,889,	eli	65,84	prosenttia,	<i>terveenä;</i>
371,	”	12,98	”	<i>paremmaksi tulleena;</i>
141,	”	4,91	”	<i>parantumatta;</i>
185,	”	6,45	”	<i>kuolleena;</i>
78,	”	2,72	”	<i>hoitamatta;</i>
205,	”	7,15	”	<i>jäi seuraavaan vuoteen.</i>

Helsingin yleisessä sairashuoneessa hoidettiin 4,028 henkilöä. Näistä uloskirjoitettiin:

1,837,	eli	45,61	prosenttia,	<i>terveenä;</i>
934,	”	23,19	”	<i>paremmaksi tulleena;</i>
346,	”	8,59	”	<i>parantumatta;</i>
303,	”	7,52	”	<i>kuolleena;</i>
276,	”	6,86	”	<i>hoitamatta;</i>
332,	”	8,24	”	<i>jäi seuraavaan vuoteen.</i>

Silmätaudit esiintyivät lukuisasti ja oli niitten kokonaissumma 906. Näistä hoidettiin 361 Helsingin yleisessä sairashuoneessa, 342 läänien yleisissä sairashuoneissa ja 203 muissa yleisissä sairashuoneissa. Eri sairashuoneissa hoidettujen silmätautien lukumäärä osoittanee jossain määrin näitten tautien esiintymistä eri osissa maata.

546 tapauksessa. *Syöpä* (cancer) sijaitti 146 tapauksessa mahalaukussa, 11 tapauksessa maksassa, 20 tapauksessa suolistossa, 22 tapauksessa peräsuolella, 18 tapauksessa vatsakalvossa, 8 tapauksessa rakossa, 9 tapauksessa miesten siitinelimistöissä, 50 tapauksessa kohdussa, 2 tapauksessa munasarjassa, 7 tapauksessa emättimessä, 43 tapauksessa rinnoissa, 8 tapauksessa henkitorvessa, 11 tapauksessa ruokatorvessa, 19 tapauksessa kaularauhaisissa, 10 tapauksessa kielessä, 110 tapauksessa suussa ja huulissa, 14 tapauksessa leuvassa, 19 tapauksessa kasvoissa sekä 19 tapauksessa muissa ruumiin osissa.

Taulu 4 antaa likemmän selityksen niistä taudintapauksista, joita hoidettiin lasareetiosastoilla.

Kuten edellisinä vuosina on myöskin vuonna 1906 opintokurssia sairaanhoitajattaria varten pantu toimeen Turun, Viipurin, Mikkelin, Kuopion, Oulun, Hämeenlinnan ja Mustasaaren lääninsairaaloissa.

Taulu osoittava valtion yleisissä sairaa-

Leikkaus.	Leikkauksien lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.				Seuraavaan vuoteen jäljelle jääneitä potil.
			Hyyä.	Vähemmän hyvä.	Epävarma.	Kuolena.	
Suonen sitomiset ja hermoston leikkaukset.							
Ligatura art. carotidis	1	Sarcoma maxillae. Hæmorrhagia	1	—	—	—	—
” ” femoralis	2	Vulnus incisum	2	—	—	—	—
” ” ”	1	Vulnus sclopetar.	1	—	—	—	—
” ” ”	1	Ruptura	1	—	—	—	—
” ” ”	1	Aneyryσμα spur.	—	—	—	—	1
” ” radialis	4	Vulnus incisum	2	—	—	—	—
” ” ulnaris	3	Vulnus incisum	1	—	—	—	—
” ” tibialis	1	Fractura complicat.	1	—	—	—	—
” ” axillar. vel brachial.	3	Vulnus incisum et sclopetar.	2	—	—	—	—
” ” ” ” ”	1	Aneyryσμα spur.	1	—	—	—	—
” ” aliar. arteriar.	12	Vulnus incisum et dilacerat.	11	—	—	—	1
” venæ saphen. magn.	4	Varices	4	—	—	—	—
” ” ”	1	Vulnus incisum	1	—	—	—	—
” ” et exstirpatio							
” varices	5	Varices	4	—	—	—	1
” jugularis	1	Vulnus incisum	1	—	—	—	—
” femoralis	1	Vulnus sclopetar.	—	—	—	—	1
Evacuatio sinus lateralis	2	Trombosis	1	—	—	—	1
” ” et ligatura venæ jugular.	4	Trombophlebitis	2	—	—	—	3
Excisio varic. crur.	1		1	—	—	—	—
Operatio pro	4	Meningo-vel cephalocele	2	—	—	—	1
” ”	3	Spina bifida	2	—	—	—	1
Punctio vel incisio explorat. cerebri et cerebelli	4		2	—	1	1	—
Incisio et canalisatio	8	Absc. cerebri	2	1	—	5	—
Exstirpat. gangl. Gasseri.	1	Meningitis tuberculos. ?			1	—	—
Resectio nervi trigemini	1	Neuralgia	1	—	—	—	—
” ” mandibul.	1	Neuralgia	1	—	—	—	—
” ” intercostal.	1	Neuralgia	1	—	—	—	—
Neuroraphia	4	Vulnus incisum	4	—	—	—	—

Leikkaus.	Leikkauksen luku- määrä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.				jäljelle jääneitä postil.
			Hyvä.	Väljemmän Hyvä.	Epävarma.	Kuolema.	
Amputatio metatarsi	1	Congelatio	1	—	—	—	—
” digitor. man. et ped.	70	Dilaceratio	40	—	—	—	—
” ” ” ”	2	Vulnus sclopetar.	2	—	—	—	—
” ” ” ”	16	Necrosis et tuberculosis	14	1	—	—	1
” ” ” ”	2	Congelatio	2	—	—	—	—
” ” ” ”	2	Spina ventosa	2	—	—	—	—
” ” ” ”	6	Gangraena	5	—	—	—	1
” ” ” ”	1	Amputatio traumatica	1	—	—	—	—
Reamputatio cruris	1	Gangraena	1	—	—	—	—
” ”	1	Neuroma	1	—	—	—	—
” femoris	2	Tuberculosis	—	—	—	—	2
Reamputatio	4	Defect. cutis post operat.	4	—	—	—	—
<i>Nivelestä poikkeileikkaamiset.</i>							
Exarticulatio humeri	1	Sarcoma	1	—	—	—	—
” manus	2	Dilaceratio	2	—	—	—	—
” coxae	2	Sarcoma	2	—	—	—	—
” ”	2	Tuberculosis	—	—	—	1	1
” genus	1	Ulcus permagnum	1	—	—	—	—
” pedis sub-talo	1	Pes equinovar paralytic.	1	—	—	—	—
” ” ”	1	Tuberculosis	1	—	—	—	—
” ” ” (Chopart)	3	Dilaceratio	3	—	—	—	—
” ” ” (Lisfranc)	2	Gangraena	1	—	—	—	1
” ” ” ”	3	Dilaceratio	3	—	—	—	—
” ” ” ”	1	Ulcus	1	—	—	—	—
” talo-crural.	1	Dilaceratio	1	—	—	—	—
” ” ”	1	Sepsis	—	—	—	1	—
” oss. metatarsi	3	Caries	3	—	—	—	—
” ” ”	1	Gangraena	—	—	1	—	—
” digitor. ped. et man.	37	Dilaceratio. Fract. compl.	37	—	—	—	1
” ” ”	6	Gangraena	6	—	—	—	—
” ” ”	1	Tendovaginitis	1	—	—	—	—
” ” ”	3	Necrosis	3	—	—	—	—
Exarticulatio digit. man. et ped.	1	Pollux supernumeral.	1	—	—	—	—
” et amput. digit. man. et ped.	2	—	1	—	—	—	1
” ” ” ”	1	Panaritium	1	—	—	—	—

Leikkaus.	Leikkauksen luku- määrä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.				Leikkauksen lopputulos. jäljelle jääneitä potil.
			Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Erväät.	Kuolema.	
Exarticulatio et amput. digit. man. et ped.	1	Cicatrices vitiosae	1	—	—	—	—
" " " "	4	Trauma contrit.	4	—	—	—	—
" " " "	7	Tuberculosis	7	—	—	—	—
<i>Resektionit, osteotomiat y. m.</i>							
Resectio maxill. superior.	4	Sarcoma	3	—	1	—	—
" " " "	4	Carcinoma	3	—	1	—	—
" " inferior.	1	Necrosis	—	—	—	—	1
" " " "	1	Sarcoma	—	—	1	—	—
" " " "	5	Carcinoma	4	—	—	1	—
" art. mandibulae	1	Anchylosis	1	—	—	—	—
" scapulo humeral.	1	Luxatio inveterata	1	—	—	—	—
" " " "	—	Tuberculosis	2	—	—	—	—
" cubiti	9	Tuberculosis	8	1	—	—	—
" " (Kocher)	2	Tuberculosis	2	—	—	—	—
" radii	1	Luxatio inveterata	—	—	—	—	1
" manus	2	Tuberculosis	2	—	—	—	—
" " (Kocher)	1	Tuberculosis	1	—	—	—	—
" coxae	19	Tuberculosis	8	4	1	3	4
" " " "	—	Coxa vara traumatica	1	—	—	—	—
" " (Kocher)	4	Tuberculosis	3	—	—	—	1
" genus	3	Panarthriti septica	2	—	—	1	—
" " " "	25	Tuberculosis	14	—	1	6	4
" " " "	3	Contractura	2	—	—	—	1
" genus cuneiformis	2	Contractura	2	—	—	—	—
" talo-crural.	15	Tuberculosis	9	—	—	—	6
" " " "	1	Arthritis suppurativa	1	—	—	—	—
" digitor man. et pedis.	3	Tuberculosis	3	—	—	—	1
" ileo-sacralis	1	Tuberculosis	—	—	—	—	1
" calcanei	1	Tuberculosis	1	—	—	—	—
" cuneiformis tarsi	1	Tuberculosis	1	—	—	—	—
" " " "	6	Pes equinovar. paralyt.	5	—	—	—	1
" intertarsea	1	Vulnus contusum	1	—	—	—	—
" " " "	3	Tuberculosis	2	—	—	—	1
" capituli metatarsi I.	6	Hallux valgus.	6	—	—	—	—
" oss. varior.	2	Osteosarcoma	2	—	—	—	—
" " " "	1	Anchylosis cubiti	1	—	—	—	—

Leikkaus.	Leikkauksen lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.			Jäljelle jääneitä potil.
			Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Epävarma.	
Resectio oss. varior.	1	Fractura compl. ulnæ	1	—	—	—
„ costar	7	Tuberculosis	2	1	—	2
„ „	18	Empyema	15	2	—	2
„ „	2	Actinomyces	1	—	—	1
„ „ et thoracotomia	71	Empyema	50	4	5	14
„ „ „	3	Empyema tubercul.	2	—	—	1
„ „ „	2	Absc. pulmonum	1	1	—	—
„ „ „ (Estlander)	10	Empyema	6	1	—	1
„ „ „ (Scheede)	3	Empyema	3	—	—	—
„ scapulæ	1	Osteitis acuta	1	—	—	—
„ ossis coccygis	—	—	1	—	—	—
„ et osteoraphia oss. varior.	5	Pseudoarthrosis	4	—	—	1
Arthrodesis genus	1	„Schlottergelenk“	—	—	—	1
Arthrectomia synovialis genus.	14	Tuberculosis	11	1	3	1
„ „ cubiti.	2	Tuberculosis	2	—	—	—
„ „ talo-cruralis	1	Tuberculosis	1	—	—	—
Osteotomia subtrochant. femoris	1	Coxa vara	1	—	—	—
„ femoris	3	Genu valgum	4	—	—	—
„ „	1	Genu varum	1	—	—	—
„ „	1	Consolidatio irreg.	1	—	—	—
„ tibiæ	3	Fractur. deform. consolid.	3	—	—	—
„ „	7	Crus recurvatum	6	—	—	1
„ oss. varior.	1	Tuberculosis	—	1	—	—
„ „ „	1	Fractur. deform. consolid.	1	—	—	—
Osteoclasia femoris	1	Deformitas consolid.	—	1	—	—
„ cruris	1	Fractur. deform. consolid.	1	—	—	—
Osteoraphia	6	Pseudoarthrosis	5	—	—	2
„	2	Fractura complicat. tibiæ	2	—	—	—
„	17	Fractura	14	—	—	3
Patelloraphia	1	Fractura	1	—	—	—
Clavifixatio	1	Fract. invet. colli femoris	1	—	—	—
Resectio callur. luxur. ulnæ	1	—	—	—	—	1
Exstirpatio tarsi	2	Caries	1	—	1	—
<i>Punkteeräukset ja arthrotomiat.</i>						
Punctio articulation. variar.	2	—	1	—	—	—
„ „ genus	1	Haemarthron	1	—	—	—

Leikkaus.	Leikkauksen lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.				Jäijelle jääneitä potil.
			Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Epävarma.	Kuolema.	
Punctio articulation. genus	2	Synovitis	2	—	—	—	—
" " et injectio jodoform.	6	Gonitis tuberculosa	3	3	—	—	—
" " " " acid. carbol	33	Synovitis serosa gen.	31	1	—	—	—
" bursar. variar.	6	Abscess tuberc. et congest.	4	—	—	—	—
" " " " et inject. jodof.	39	Abscess tuberc. et congest.	21	11	3	—	—
" " " " " " " " " "	1	Coxitis incipiens	1	—	—	—	—
" " " " " acid. boric.	23	Abscess tuberc. et congest.	21	—	—	—	—
" et lavatio pro.	5	Abscess tuberc. et congest.	5	—	—	—	—
" abdominis	50	Ascites	26	10	9	3	—
" " " " " " " " " "	3	Cholo-haemorrhagia subphrenic. e traum.	—	3	—	—	—
" et aspiratio thoracis	8	Tuberculosis	2	4	—	2	—
" " " " " " " " " "	36	Pleuritis serosa	31	2	1	2	—
" " " " " " " " " "	1	Empyema	—	1	—	—	—
Arthrotomia artic. scapulo-humeral.	1	Synovitis suppurat.	—	—	—	1	—
" " cubiti	1	Arthritis purulenta	2	—	—	—	—
" " " " " " " " " "	4	Arthritis tuberculosa	4	—	—	—	—
" " genus	45	Arthritis purulenta	33	6	—	4	—
" " " " " " " " " "	2	Haemarthrosis	2	—	—	—	—
" " " " " " " " " "	12	Arthritis tuberculosa	7	2	2	—	—
" " " " " " " " " "	1	Sarcoma	—	1	—	—	—
" " coxæ	3	Coxitis	2	1	—	—	—
" " talo-crural.	6	Arthritis purulenta	4	—	—	1	—
" " " " " " " " " "	7	Tuberculosis	6	—	—	—	—
" pollicis	1	Luxatio	1	—	—	—	—
<i>Sijoiltaan menneitten nivelten paikoilleen asettaminen.</i>							
Repositio luxationis	7	Mandibulæ	—	—	—	—	—
" " " " " " " " " "	1	Vertebræ colli	1	—	—	—	—
" " " " " " " " " "	55	Humeri	8	—	—	—	—
" " " " " " " " " "	12	Antebrachii	2	—	—	—	—
" " " " " " " " " "	1	Radii seu ulnæ	1	—	—	—	—
" " " " " " " " " "	5	Femoris	4	—	—	—	—
" " " " " " " " " "	2	Patellæ	2	—	—	—	—
" " " " " " " " " "	2	Pedis	2	—	—	—	—
" " " " " " " " " "	3	Digitor	1	—	—	—	—
" per arthrotomiam	2	Coxæ congenit.	1	1	—	—	—

Leikkaus.	Leikkauksen lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.				Seurauksena vammautuneille jäsenille potil.
			Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Eihävää.	Kuolema.	
Repositio per arthrotomiam	2	Luxatio inveter. oss. varior.	1	1	—	—	—
" fracturæ	1	Humeri diacondyl.	—	—	—	—	1
" " 	1	Cruris	1	—	—	—	—
" " complicat	2	Humeri	2	—	—	—	—
" " 	1	Cruris	1	—	—	—	—
" " 	1	Antebrachii	1	—	—	—	—
" cruenta fracturæ	1	Humeri inveterat.	1	—	—	—	—
" " " 	1	Capituli radii	1	—	—	—	—
<i>Nivelten ojentamiset redressioonit y. m.</i>							
Extensio violenta cubiti	1	Contractura	—	—	—	—	—
" " coxæ	9	Contractura	8	—	—	—	3
" " " 	1	Coxitis	1	—	—	—	—
" " genus	8	Contractura	8	—	—	—	—
" " " 	3	Tumor albus	3	—	—	—	—
" permanentia	2	Fractura femoris	2	—	—	—	—
Hyperflexio coxæ	5	Ischias	2	—	—	—	3
Redressio violenta	26	Pes eqvin.-vel eqvin. varus.	17	—	—	—	5
" " et tenot. tend. Achill	8	Pes eqvin.-vel eqvin. varus.	7	—	—	—	1
" " columnæ vertebrae (Calot)	6	Spondylitis. Kyphosis	5	1	—	—	—
Operatio Lucas-Champonière	—		1	—	—	—	—
<i>Trepanoimiset ja taltalla avaamiset sekä luuontelajen kaaputukset (sekvestrotomian kanssa tahi ilman niitä) y. m.</i>							
Trepanatio cranii	5	Hæmorrhagia intracranica	4	—	—	1	—
" " 	10	Impressio	10	—	—	1	—
" " 	2	Osteitis cranii	2	—	—	—	—
" " 	2	Fractura complicat	2	—	—	—	—
" " craanii et extractio fragment.	10	Impressio	7	—	—	1	3
" " " corp. alien.	6	Vulnus scelopetar	4	—	—	2	—
" " sinus frontalis	6	Empyema	4	—	—	1	1
" " sinus maxillar.	11	Empyema	10	—	—	—	1
" " oss. varior.	1	Osteitis	1	—	—	—	—
" " explorativa	2	Femoris	2	—	—	—	—
" " et evacuatio oss. cranii	4	Necrosis	4	—	—	—	—
" " " " 	2	Fractura complicata	2	—	—	—	—

Leikkaus.	Leikkauksen luku- määrä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulokset.			
			Hyvä.	Vahemman hyvä.	Epävartima.	Kuolema.
Trepanatio et evacuatio oss. nasi . . .	1	Tuberculosis	1	—	—	—
” ” ” maxill. sup.	6	Necrosis	4	—	—	—
” ” ” ” ”	1	Empyema antr. Highmori	1	—	—	—
” ” ” ” inferior.	24	Periostitis et necrosis	17	2	—	1
” claviculæ	10	Osteomyelitis	9	—	—	—
” scapulæ	1	Necrosis	2	—	—	—
” humeri	31	Necrosis	24	3	3	1
” ulnæ	18	Necrosis	15	2	—	—
” radii	9	Necrosis	8	—	—	—
” oss. carpi, metacarpi et dig. man.	26	Necrosis	23	—	—	—
” ” ” ” ”	1	Spina ventosa	1	—	—	—
” ossis ilei	4	Necrosis	6	—	—	—
” ” ” ” ”	5	Tuberculosis	2	1	—	—
” ” ischii	1	Tuberculosis	1	—	—	—
” ” pubis	1	Necro-is	—	—	—	—
” femoris	97	Necrosis	89	5	1	2
” tibiæ	117	Necrosis	98	1	1	7
” ” ” ” ”	1	Echinococcus	1	—	—	—
” fibulæ	16	Necrosis	11	—	—	—
” oss. tarsi	18	Necrosis	14	1	—	—
” ” ” ” ”	20	Tuberculosis	19	1	—	—
” calcanei	2	Caries	2	—	—	—
” oss. metatarsi et digit. pedis.	18	Necrosis	18	1	—	—
” ” ” ” ” ”	1	Vulnus sclopetar.	1	—	—	—
” vertebræ et oss. sacri	3	Tuberculosis	2	—	—	1
” costar.	5	Necrosis	6	—	—	—
” ” ” ” ” ”	14	Tuberculosis	12	1	1	—
” ” ” ” ” ”	1	Empyema thoracis	1	—	—	—
” sterni	5	Necrosis	5	—	—	—
” et evacuatio tibiæ	1	Tuberculosis	1	—	—	—
Abrasio oss. varior	2	Gonitis purulent.	1	1	—	—
” ” ” ” ” ”	29	Osteomyelitis et periostitis	24	4	—	—
” ” ” ” ” ”	50	Tuberculosis	35	10	1	2
Exploratio et extractio fragment.	1	Dilaceratio femoris	—	—	—	1
Evacuatio fragment. mental. Adaptatio	—	Fractura complicata	1	—	—	—
Extractio fragm. post fract. cranii	1		—	—	—	1

Leikkaus.	Leikkauksien lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.				Jäljelle jäneitä potil.
			Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Epävarma.	Kuolema.	
Pehmeäin osain incisioit, kaaputukset, polttamiset, syövytykset y. m.							
Incisio	894	Phlegmone et abscess.	827	13	4	19	6
"	+ 895 } 136	Panaritium et tendovagin.	130	4	—	1	—
"	25	Furuncul. et carbuncul.	26	—	—	—	—
"	27	Mastit.	27	—	—	—	—
"	46	Periostitis	41	2	—	2	—
"	35	Angina phlegmonosa	1	—	—	—	—
"	24	Bursit. præpatellar.	24	1	—	—	—
"	8	Fractura complicata	8	—	—	—	—
"	3	Abscess. pelvis	1	—	—	—	—
"	3	Abscess. retropharyng.	3	—	—	—	—
"	1	Abscess. cerebri.	—	—	—	—	—
"	1	Psoitis purulent.	—	—	—	1	—
"	5	Bubon.	5	—	—	—	—
"	6	Erysipelas phlegmon.	2	1	—	3	—
"	9	Lymphangit.	7	—	—	—	—
"	1	Pyæmia	—	—	—	1	—
"	1	Hæmatom. lab. major.	1	—	—	—	—
"	1	Actinomyces femoris	—	—	—	—	—
" et exploratio	1	Vulnus sclopetar.	1	—	—	—	—
" et abrasio	10	Actinomyces faciei et colli	7	—	—	—	—
" " "	4	" thoracis	3	—	—	2	—
" " "	4	" abdominis	3	—	—	—	—
" " "	1	Cysta suppurat.	1	—	—	—	—
Abrasio	39	Vegetationes adenoideæ	16	—	—	—	—
"	62	Gland. lymphat. tubercul.	58	1	—	—	—
"	50	Abscess. congestion.	33	4	5	2	—
"	118	Fistular. tubercul.	85	14	2	4	1
"	55	" non tubercul.	52	2	—	1	—
"	18	Lupus	19	—	—	—	—
"	28	Ulcera region. variar.	26	1	1	—	—
Cauterisatio	19	Ulcus tubercul.	17	1	1	—	—
"	1	Ulcus nasi	1	—	—	—	—
"	1	Ulcus mammæ	1	—	—	—	—
"	1	Anthrax	1	—	—	—	—
"	23	Verrucæ	5	—	—	—	—

Leikkaus.	Leikkauksen lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.				Jäljelle jäännyt potil.
			Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Epävarm.	Kuolema.	
Cauterisatio	1	Ulc. post mors. serpent.	1	—	—	—	—
”	19	Lupus	12	—	—	—	—
”	2	Epitelioma faciei	2	—	—	—	—
”	2	Angioma	2	—	—	—	—
”	1	Fistulæ	1	—	—	—	—
Exstirpatio mucos. vaginæ tend.	2	Tuberculosis	1	—	—	1	—
Plastilliset leikkaukset.							
Op. plastica pro	20	Labium leporinum	16	—	—	1	—
Cheiloplastia (af Schultén)	2	Defect. labii	2	—	—	—	—
Melanoplastia	3	Defect. buccae	2	—	—	—	—
Staphylo-uranoplastia	14	Palatoschisis	9	4	—	—	—
Op. myoplastica (af Schultén)	4	Necrosis	4	—	—	—	—
” osteoplast. tibiæ (af Schultén)	1	Necrosis	1	—	—	—	—
Op. plastica pro	2	Defect. nasi	2	—	—	—	—
” ” ”	5	Atresia narium	4	1	—	—	—
” ” ”	4	Defect. faciei	4	—	—	—	—
” ” ”	5	Defect. cutis post operat.	5	—	—	—	—
” ” ”	10	Ulcera region. variar.	10	—	—	—	—
” ” ”	7	Syndactyl.	5	—	—	—	—
” ” ”	5	Synaechiae cicatriciales	5	—	—	—	—
Tendoraphia	56		20	—	—	—	—
Tendoplastia	1	Vulnus incisum man.	1	—	—	—	—
Tenotomia	4	Contractura	4	—	—	—	—
”	1	Torticollis	1	—	—	—	—
Transplantatio (Thiersch)	40	Defect. cutis post operation.	40	3	—	—	—
” ”	54	Ulcera region. variar.	50	—	—	—	—
” (Krause)	1	Ulcera region. variar.	—	1	—	—	—
” ad mod. italian.	2	Ulcera region. variar.	2	—	—	—	—
Repositio nasi	3	Satulanenā	2	1	—	—	—
Injectio paraffin	1	Satulanenā	1	—	—	—	—
” ”	1	Defect. nasi	1	—	—	—	—
Inplantatio pelotti argent.	1	Defect. oss. cranii	1	—	—	—	—
Kohjuleikkaukset.							
Taxis	5	Hernia incarcerata	4	—	1	—	—
Herniotomia	6	Hernia ingvinal. incarcerat.	5	—	—	—	—

Leikkaus.	Leikkauksen luku- määrä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.				Jalalle jaanetta potil.
			Hyvä.	Vahemmalla hyvä.	Epävaram. -	Kuolema.	
Herniotomia	2	Hernia cruralis incarcerat.	—	—	—	1	
”	1	” umbilicalis ”	1	—	—	—	—
Incisio hern. crural. incarcer.	1	”	—	—	—	1	—
Herniotomia et op. radicalis	55	” ingvinal. ”	54	1	—	1	—
” ” ” ”	18	” cruralis ”	17	—	—	1	—
” ” ” ”	4	” umbilicalis ”	3	—	—	1	—
” ” anus praeternaturalis	3	” incarcerat. gangraenosa	—	—	1	2	—
” ” resectio intestin.	25	” ingvinal. gangraenosa	12	—	—	12	—
” ” ” ”	2	” cruralis ”	—	—	—	2	—
Op. radicalis	888	” ingvinalis.	863	—	—	11	2
” ”	32	” cruralis	33	—	—	—	—
” ”	23	” umbilicalis	21	—	—	1	—
” ”	20	” ventralis	20	—	—	1	—
” ”	12	” lineæ alb. vel. epigastr.	10	—	—	—	—
Vatsaonteloa koskevat leikkaukset.							
Laparotomia	19	Peritonitis tuberculosa	5	2	5	6	—
”	17	Vulnus penetrans.	14	—	—	4	—
”	2	Ulcus ventr. perforans	1	—	—	1	—
”	1	Ruptura venae cavae	—	—	—	1	—
”	1	Volv. intest. Gangraena intest.	—	—	—	1	—
” explorativa	2	Colica renalis. Contusio grav.	1	—	—	—	—
” ”	1	Tuberculosis intest.	—	1	—	—	—
” ”	3	Tumor	—	—	2	1	—
” ”	2	Lues hepatis	1	—	—	1	—
” ”	4	Ulcus ventr. Atonia	3	—	—	1	—
” ”	29	Cancer ventr. et intestin.	12	6	6	5	—
” ”	4	Cancer uteri seu. peritonei	—	3	—	—	—
” pro oclusionē intest.	1	Tubercul. intest.	—	—	—	—	—
” ” ” ”	4	Stenosis intest.	2	—	—	2	—
” ” ” ”	16	Strangulatio intest.	8	—	—	8	—
” ” ” ”	8	Volvulus flexur.	5	—	—	3	—
” ” ” ”	5	Volvulus cœci	—	—	—	5	—
” ” ” ”	6	Volvulus intest. ten.	3	—	—	3	—
Laparot. pro oclus. intest. et resectio	5	Invaginatio	—	—	—	4	—
” ” ” et evacuatio absce.	1	Vulnus incisum perforans	1	—	—	—	—
” et enterostomia	5	Oclusio intestin.	2	—	—	3	—

Leikkaus.	Leikkauksen luku- määrä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.				Seurauksen vuoteen jaljelle jääneitä potil- ia.
			Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Epivarmu. Ei.	Kuolema.	
Laparotomia et resectio intest.	6	Occlusio intest. Gangraena	1	—	—	5	—
Amputatio append.	261	Appendicitis chr.	253	1	—	2	7
" "	102	App. ac. c. periton. circumscrip.	95	—	—	6	4
" "	63	" " " diffus.	35	—	—	28	2
Laparotomia pro	32	Peritonitis diffus.	2	—	1	27	3
" "	3	Actinomycosis.	1	—	—	2	—
" "	1	Pancreatitis ac.	1	—	—	—	—
" "	1	Ruptura intest. ten.	2	—	—	—	—
" et enterolysis	3	Synechiæ intest.	3	—	—	—	—
" et omentofixatio Talma	1	Tuberc. periton. et hepatis	—	—	—	—	1
Incisio et canalisatio	39	Absc. periappendicularis	24	2	1	8	5
" " "	25	" abdominis et pelvis	19	1	1	3	3
" " "	5	" subphrenic.	3	—	—	1	1
" " "	2	" hepat.	—	—	—	2	—
" " "	2	" tub. mesenterii	2	—	—	—	—
Gastrostomia	1	Carcinoma cardiaë	—	—	1	—	—
"	4	Cancer et strictura oesophagi	3	—	—	1	—
Resectio pylori et gastroenterost.	1	Strictura pylori	1	—	—	—	—
" " " "	4	Cancer pylori et ventriculi	—	1	—	3	—
" " " gastroduodenostom	5	Cancer ventriculi.	4	—	—	1	—
" ventriculi	7	Ulcus.	5	—	—	1	1
" et enterostomia	1	Ulcus ventriculi perforans	—	—	—	1	—
" "	1	Carcinoma	1	—	—	—	—
Gastroenterost. ant. et ent. anastomosis	14	Carcinoma ventriculi	9	—	2	3	1
" " " " "	4	Dilatatio ventriculi	4	—	—	—	—
" " " " "	7	Ulcus ventriculi	6	—	—	1	—
" " " " "	1	Adhaesiones pylori	1	—	—	—	—
" " " " "	2	Stenosis pylori	2	—	—	—	—
" posterior. " "	2	Ventriculus bilocularis.	2	—	—	—	—
" " " " "	1	Gastroptosis	1	—	—	—	—
" " " " "	26	Cancer ventriculi.	23	1	—	3	—
" " " " "	15	Ulcus ventriculi	15	—	—	—	2
Gastr. post. et ent. et cauteris. ulceris	1	Haemorrhagia ex ulcere	—	—	—	1	—
Pyloroplastia	9	Stenosis	8	—	—	1	—
Enteroanastomosis	1	Stenosis tubercul.	1	—	—	—	—
"	2	Carcinoma	1	—	—	—	1
Enterostomia	1	Stenosis tuberc. intest.	—	—	—	1	—

Leikkaus.	Leikkauksen lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.				
			Hyytä.	Vahemman hyytä.	Epävartaa.	Kuolema.	
Enterostomia (Witzel)	14	Peritonitis	3	10	—	1	—
Ileo-colostomia	2	Stenosis tubercul.	2	—	—	—	—
Typhlostomia	1	Occlusio intest.	—	—	—	—	1
Colostomia	1	Cancer recti	2	—	1	—	—
"	1	Atresia ani congenit.	—	—	—	1	—
"	1	Volvulus intest.	—	—	—	1	—
"	1	Cancer coli.	—	—	—	1	—
"	1	Occlusio	—	—	—	1	—
Laparotomia et tamponatio.	1	Ruptura hepatis	1	—	—	—	—
" " "	1	Vulnus sclopetar. lienis	1	—	—	—	—
" " "	1	Ruptura subcutan. lienis	—	—	—	1	—
Anus præternaturalis	4	Carcinoma recti	3	—	—	1	—
" "	1	Volvulus coeci	—	—	—	1	—
" "	1	Volvulus flexur. sigmoid.	—	—	—	—	1
Resectio omenti	3	Vulnus incisum penetr.	1	—	1	1	—
" intest. ten.	1	Stenosis post ulcer. tuberc.	—	—	—	1	—
" " "	2	Hernia cruralis	2	—	—	—	—
" " "	6	Fistula stercoralis	5	1	—	—	—
" " "	1	Invaginatio.	—	—	—	1	—
" " "	1	Ruptura intest.	—	—	—	1	—
" ileo-cæcalis	1	Volvulus.	—	—	—	1	—
" " "	2	Tuberculosis	2	—	—	—	—
" " "	2	Polyposis	2	—	—	—	—
" " "	2	Carcinoma	2	—	—	—	—
" " " et coli	1	Sarcoma	—	—	—	1	—
" coli	3	Carcinoma	1	—	—	2	—
" "	1	Tuberculosis	—	—	—	1	—
" flexur. sigmoid.	2	Volvulus.	2	—	—	—	—
" " "	1	Cancer	—	—	—	1	—
Gastroraphia	4	Vulnus sclopetar.	1	—	—	2	1
"	3	Vulnus incisum	2	—	—	1	—
"	2	Ulc. perforans ventr.	3	—	—	1	—
Enteroraphia	3	Ruptura intestin.	—	—	—	3	—
"	4	Vulnus incisum	4	—	—	—	—
"	8	Vulnus sclopetar.	6	—	—	1	1
"	7	Fistula stercoral.	5	2	—	—	—
Evacuatio ductus hepatic.	1	Calculi	1	—	—	—	—

Leikkaus.	Leikkauksen lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.				Jäljelle jääneitä potil.
			Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Epävarma.	Kuolema.	
Cholecystostomia	1	Hydrops. vesicæ felleæ	1	—	—	—	—
”	3	Cholelithiasis et cystitis	2	—	—	1	—
Cholecystectomy	10	Cholelithiasis	9	—	—	—	1
”	6	Cholecystitis	6	—	—	—	—
Splenectomy	1	Vulnus sclopetar.	—	—	—	1	—
Omentopexia (op. Talma).	1	Cirrhosis hepatis	—	—	—	1	—
Laparotomia et duodenotom.	1	Koprolitis (hiuspallo)	1	—	—	—	—
” explorativa	1	Lymphom. tub. mesenterii	1	—	—	—	—
” et repositio intestin.	1	Vulnus spissum	1	—	—	—	—
” et exstirpatio partial.	1	Cystæ pancreatis	1	—	—	—	—
” et extractio corp. alien.	3	Vulnus sclopetar.	2	—	—	1	—
” et vesicoraphia	1	Vulnus sclopetar.	—	—	—	—	—
Suturatio vesicæ urinariæ	1	Ruptura intraperitoneal.	1	—	—	—	—
Exstirpatio transperitoneal.	1	Cystæ pararenalis	1	—	—	—	—
Divulsio intestini	1	Peritonitis tuberculos	—	—	1	—	—
Peräsuolta koskevat leikkaukset.							
Dilatatio violenta.	16	Fissura ani	15	—	—	—	—
”	2	Venect. hæmorrhoidalis	2	—	—	—	—
” et cauterisatio	9	Fissura ani	9	—	—	—	—
Excisio	4	Fistul. ani vel recti	4	—	—	—	—
”	44	Venect. hæmorrhoidalis	43	—	—	—	—
Dilatatio	1	Strictura ani præternatur.	—	—	1	—	—
Resectio recti	7	Carcinoma	4	1	—	3	—
”	1	Prolapsus	—	1	—	—	—
Amputatio recti	1	Carcinoma	1	—	—	—	—
Incisio et canalisatio	10	Periproctitis	9	—	—	—	—
” abrasio	8	Fistula ani vel recti	9	—	—	—	—
”	1	Periproctitis	1	—	—	—	—
Operatio pro	9	Atresia ani.	9	—	—	—	—
”	7	Fistula ani.	7	—	—	—	—
”	2	Prolapsus recti	2	—	—	—	—
”	1	Ruptura ani	—	—	—	—	—
Repositio	3	Prolapsus ani.	1	—	—	—	—

Leikkaus.	Leikkauksen luku- määrä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.				Jäljelle jääneitä pöhti.
			Hyvä.	Vähevä- määrän hyvä.	Epävarma.	Kuolema.	
Virtsatiehyettä ja miesten siittimiä koskevat leikkaukset.							
Nephrotomia	1	Tubercul. renis	1	—	—	—	
"	1	Abscess. renis	1	—	—	—	
"	1	Pyonephrosis	—	—	—	1	
" explorat.	1	Tuberculosis	—	—	1	—	
Nephrolithotomia	2	Calculi	2	—	—	—	
"	1	Calculi, Pyonephrosis	—	—	—	1	
Nephrectomia	—	Tuberculosis	3	—	—	—	
"	1	Ruptura renis.	1	—	—	—	
"	1	Sarcoma	1	—	—	—	
Punctio vesicæ	3	Retentio urinæ	3	—	—	—	
Cystotomia suprapubica	4	Calculi vesicæ.	3	—	—	1	
" "	1	Ruptura urethæ	—	—	—	1	
" "	1	Hypertrophia prostat.	—	—	—	1	
" "	1	Carcinom. vesicæ urin.	1	—	—	—	
Cystostomia "	3	Hypertrophia prostat.	2	—	—	1	
" "	1	Retentio urinæ. Cystolithiasis	—	—	—	1	
" et abrasio mucos. vesic.	1	Tuberculosis	—	—	—	1	
" et extirpatio tumoris	4	Papilloma et carcinoma	3	—	—	1	
Prostatectomia supr. pubic.	2	Hypertrophia	1	—	—	1	
" perinealis	1	Hypertrophia	1	—	—	—	
" partial. per vesicam.	1	Hypertrophia	1	—	—	—	
"	1	Hypertrophia	1	—	—	—	
Urethrotomia externa	1	Ruptura totalis urethræ	1	—	—	—	
" "	4	Stricture	3	—	1	—	
" interna	3	Stricture	3	—	—	—	
Amputatio penis et evacuat. reg. ingv.	4	Carcinoma et epithelioma	2	—	—	2	
Orchidopexia	8		8	—	—	—	
Resectio epididymis	—	Tuberculosis	1	—	—	—	
Castratio	7	Tuberculosis	8	—	—	—	
"	1	Kryptorchismus	1	—	—	—	
"	1	Sarcoma	1	—	—	—	
Vasectomia.	12	Hypertrophia prostat.	8	2	2	—	
Punctio et injectio tinct. jodi	14	Hydrocele	2	—	1	1	
Op. radicalis hydrocele (v. Bergmann)	42	Hydrocele	41	—	—	1	
" " " (Volkman)	1	Hydrocele	1	—	—	—	

Leikkaus.	Leikkauksien luku- määrä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.				Käsiteltyä potil.
			Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Ehvämmä.	Kuolema.	
Excisio	1	Carcinoma vulvæ	1	—	—	—	—
Incisio hymenis	1	Hæmatocolpos.	1	—	—	—	—
Operatio Emmet	4	Laceratio cervicis	4	—	—	—	—
Resectio ligament. rotund. (Alex. Adam)	2	Retroflexio uteri	1	—	—	—	1
Cauterisatio	2	Carcinom. uteri	—	2	—	—	—
Ablatio placentæ	4	Retentio placentæ	3	—	—	1	—
Repositio	1	Uteri incarcerat.	1	—	—	—	—
Kasvainten poisleikkaamiset y. m., joita ei ole mainittu eri ruumiin- osain leikkauksissa.							
Exstirpatio carcinomæ	18	Lab. inf.	15	1	1	—	1
" et evacuatio reg. submaxill.	62	Carcin. lab. inf.	61	—	—	1	—
" " cheiloplast.	2	Carcin. lab. inf.	1	—	—	1	—
Exstirp. et cheiloplast. (Estlander)	7	Carcin. lab. inf.	7	—	—	—	—
" " (Morgan-Schulten)	5	Carcin. lab. inf.	4	—	—	1	—
" " carcinomat	4	Lingvæ	3	—	—	1	—
" " "	4	Lingvæ et gland. colli	3	—	—	1	—
" " "	1	Palati mollis	1	—	—	—	—
" " "	9	Buccæ et gland. colli	7	—	—	1	1
" " "	16	Gland. lymph. colli	13	—	1	—	2
" " "	3	Gland. lymph. axill.	2	—	—	1	—
" " "	2	Gland. lymph. ingvin.	1	—	—	—	1
" " "	1	Pharyngis	1	—	—	—	—
" " "	3	Laryngis.	1	—	1	1	—
" " "	1	Oris	1	—	—	—	—
" " "	12	Cutan. reg. variat.	10	—	—	—	2
" " "	6	Carcinoma mammæ.	6	—	—	—	—
" " "	2	Tuberculosis mammæ	2	—	—	—	—
" " " et evacuat. axill.	34	Carcinoma mammæ.	33	1	—	—	1
" " " epitheliomat. (Ulc. rodens)	18	Faciei	19	—	—	—	—
" " " sarcomatis	3	Cutan. reg. variat.	2	1	—	—	—
" " "	2	Mesenterii	1	—	—	1	—
" " "	3	Colli	3	—	—	—	—
" " "	2	Orbitæ	2	—	—	—	—
" " "	4	Parotidis.	4	—	—	—	—
" " "	1	Humeri	1	—	—	—	—

Leikkaus.	Leikkauksen luku- määrä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulokset.			Kaikkien leikkauksien lopputulokset.
			Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Epävarmu- utta.	
Exstirp. sarcomatis.	—	Ulnæ	1	—	—	—
" "	1	Scroti	1	—	—	—
" et evacuatio axill.	2	Mammæ et gland. axill.	2	—	—	—
" " " "	9	Muscul. region. variar.	9	—	—	—
" " " "	4	Gland. lymphat.	3	—	—	—
" adenomat.	4	Mammæ	4	—	—	—
" fibroadenomat.	5	Mammæ	5	—	—	—
" neurosarcomat.	1	Nervor. varior.	1	—	—	—
" "	3	Epulis.	3	—	—	—
" gland. lymph. reg. parot.	6	Tuberculosis	6	—	—	—
" " " " colli	247	Tuberculosis	265	2	—	—
" " " " et axill.	9	Tuberculosis	9	—	—	—
" " " axill.	14	Tuberculosis	14	—	—	—
" " ingvinal.	8		8	—	—	—
" " " et pelvis	1		—	—	—	—
"	1	Lymphangioma palpebr.	1	—	—	—
"	2	Lymphoma	2	—	—	—
"	110	Atheroma	62	—	—	—
"	8	Papilloma	8	—	—	—
"	35	Lipoma	30	—	—	—
"	35	Angioma	33	1	—	—
"	2	Ranula	2	—	—	—
"	7	Cysta dermoid. colli	7	—	—	—
"	11	Cysta dermoid. reg. coccygei	11	—	—	—
"	13	Cysta reg. variar.	13	—	—	—
"	15	Fibroma	15	—	—	—
"	1	Fibrosarcoma nasi	—	—	1	—
"	2	Exostosis cartilag.	2	—	—	—
"	6	Osteoma	6	—	—	—
"	2	Neuroma.	2	—	—	—
"	9	Naevus pigment.	7	—	—	—
"	6	Clavus	1	—	—	—
"	1	Verrucæ	1	—	—	—
" bursæ	9	Præpatellar.	9	—	—	—
"	12	Hygroma manus	10	—	—	—
"	1	Hygroma genus	1	—	—	—
"	2	Hygroma pedis	2	—	—	—

Leikkaus.	Leikkauksen lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.			Jäljelle jääneitä potl.
			Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Epävarma.	
Exstirpatio	3	Hygroma trochant.	3	—	—	—
”	1	Cysta colli	1	—	—	—
”	1	Cysta labii major.	1	—	—	—
”	1	Calculi salivæ.	1	—	—	—
”	6	Lupus faciei	6	—	—	—
”	3	Lupus region. varior.	2	1	—	—
”	1	Condylom.	1	—	—	—
”	1	Struma retrosternal. malign.	—	—	—	1
Strumectomia	31	Struma	29	—	—	1
”	2	Morbus Basedowii	2	—	—	—
”	2	Cysta strumæ.	2	—	—	—
Enucleatio	2	Cysta strumæ.	2	—	—	—
Cauterisatio	2	Angioma.	2	—	—	—
”	—	Cancer recidiv. recti	—	—	1	—
Punctio	1	Cysta strumæ.	—	—	—	—
”	2	Hygrom.	—	—	—	—
Op. Payr. pro.	—	Angioma	3	—	—	—
Exstirpatio	1	Carbunculus scapulæ	1	—	—	—
”	1	Varices cruris	1	—	—	—
”	1	Tubercul. humeri	1	—	—	—
Galvanocaustia	1	Angioma	1	—	—	—
Erinäisiä leikkauksia.						
Tracheotomia	1	Tumor laryngis	2	—	—	—
”	1	Tuberculosis laryngis	—	—	1	—
”	2	Stenosis luetica laryngis	2	—	—	—
”	1	Carcinoma laryngis	2	—	—	—
”	1	Trauma	1	—	—	—
”	5	Laryngitis crouposa	5	—	—	1
Tamponatio nasi.	5	Epistaxis	—	—	—	—
Tonsillotomia	70	Hypertrophia.	44	—	—	—
Conchectomia.	46	Hypertrophia.	37	—	—	—
Extractio	46	Polypi nasi.	20	—	—	—
Tenotomia tend. Achill.	3	Pes eqvinus	3	—	—	—
Tendofixatio	3	Pes eqvinus paralyticus	3	—	—	—
Tendoraphia	12	Discisio tendinis	6	2	4	—
Transplantatio tend.	1		1	—	—	—

Leikkaus.	Leikkauksien lukumäärä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.				Jäljelle jääneitä potil.
			Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Epävarma.	Kuolema.	
Extirpatio	2	Digit. supernumerar.	2	—	—	—	—
Excisio	8	Ulcer. reg. variar.	8	—	—	—	—
"	5	Ulcer. tuberc. reg. variar.	5	—	—	—	—
"	1	Fistula colli congenit.	1	—	—	—	—
" fasciæ palmar.	4	Contractio (Dupuytren)	5	—	—	—	—
" " "	3	Cicatr. et keloid.	2	—	1	—	—
Incisio explorat.	6		3	—	2	1	—
Op. pro	32	Ungvis incarnat.	8	—	—	—	—
Extractio corp. alien.	571		75	—	—	—	—
Suturatio vulneris	1,701		38	—	—	—	—
" secundaria	8		8	—	—	—	—
Tamponatio vulneris	1	Haemorrhagia	1	—	—	—	—
Extractio dentis	2,144		—	—	—	—	—
Trepanatio spin. sept. nasi	2		2	—	—	—	—
Musculoraphia.	3	Vulnus incisum	3	—	—	—	—
Oblig. gypsan.	3		3	—	—	—	—
Op. pro	1	Anus præternaturalis	—	—	—	—	—
Korvaleikkaukset.							
Paracentesis membr. tympan.	78	Otit. med. suppurat.	4	—	—	—	—
Abrasio cavit. tympan.	2	Otit. med. suppurat.	2	—	—	—	—
Extractio	4	Polypi	3	—	—	—	—
Trepanat. proc. mastoid.	77	Otit. med. et mastoid.	72	—	—	4	—
" " " et op. radical.	52	Otit. med. et mastoid.	50	1	—	3	—
" cranii pro	7	Absc. epidural.	4	—	—	3	—
" " "	2	Colesteatom	2	—	—	—	—
Op. plastica pro	1	Defect. cutis. process. mast.	1	—	—	—	—
Silmäleikkaukset.							
Blepharoplastia	34	Ectropion	33	—	—	—	1
Op. pro	113	Entropion	110	3	—	—	—
" "	2	Blepharophimosia	2	—	—	—	—
" "	3	Symblepharon.	2	1	—	—	—
Extirpatio	2	Tarsi	2	—	—	—	—
"	6	Tumor palpebr.	6	—	—	—	—
"	60	Chalazion	60	—	—	—	—
Excisio fornic.	1		1	—	—	—	—

Leikkaus.	Leikkauksien luku- määrä.	Leikkauksen aiheuttava tauti.	Leikkauksen lopputulos.				Yhteensä jäljelle jääneitä potil. 1900-1909
			Hyvä.	Vähemmän hyvä.	Epävarma.	Kuolema.	
Expressio	329	Trachom	322	5	—	—	2
Exstirpatio sacc. lacrymal.	5	Atresia canali sacci	5	—	—	—	—
" " "	1	Dacryocystitis chr.	1	—	—	—	—
Operatio	6	Pterygium	6	—	—	—	—
Cauterisatio corneæ	37	Ulcus serpens	32	2	2	—	1
Paracentesis corneæ	10	Hypopyon	10	—	—	—	—
" "	1	Ulcus serpens	—	—	1	—	—
Peritomia corneæ	1	Pannus	1	—	—	—	—
Op. pro	5	Staphyloma	5	—	—	—	—
Excisio	11	Prolapsus iridis	11	—	—	—	—
Iridectomia	36	Glaucoma	33	1	2	—	—
" optica	32	Leucoma	24	8	—	—	—
" "	1	Vulnus bulbi. Prolaps iridis	1	—	—	—	—
Sclerotomia	2		2	—	—	—	—
Extractio lentis sine iridectom.	23	Cataracta	22	—	1	—	—
" " cum "	84	Cataracta	79	3	2	1	1
" " linearis "	2	Cataracta	2	—	—	—	—
Discisio	5	Cataracta secundaria	5	—	—	—	—
Amputatio bulbi	11	Glaucoma	11	—	—	—	—
Enucleatio "	19	Carcinoma, sarcoma, glioma	16	—	1	—	2
" "	5	Iridocyclitis.	5	—	—	—	—
" "	5	Vulnera lacerata.	5	—	—	—	—
" "	7	Panophtalmia	7	—	—	—	—
" "	1	Vulnus penetrans	1	—	—	—	—
" "	1	Ruptura bulbi.	1	—	—	—	—
" "	2	Corpus alienum	2	—	—	—	—
" "	1	Ophthalmia sympatica	—	—	1	—	—
Exenteratio bulbi	1	Sarcoma.	—	—	—	—	1
Extractio	15	Corpus alien. bulbi	15	—	—	—	—
Tenotomia	26	Strabismus	24	2	—	—	—
Antepositio musculi.	10	Strabismus	10	—	—	—	—
Op. pro	33	Dacryocystitis	33	—	—	—	1
Exenteratio orbitæ	2	Sarcoma	1	—	—	—	1
Incisio abscess. retrobulbi	1		1	—	—	—	—
Tatuatio	1		1	—	—	—	—
Op. plast. pro prothes.	1		1	—	—	—	—

	Diakonissalaitos Helsingissä.	Prof. af Forselles'in sairaas- huone.	Eira.	Marian sairaala.	Prof. Engström'in gynaeko- loginen klinikka.	Tri Heideken'in lapsen- patolaitos Turussa.	Tri Gruner'in silmätauti- sairaala Turussa.	Neiti F. Carlsson'in yksityinen sairashuone Tampereella.
<i>Resektionit, osteotomiat y. m.</i>								
Resectio artic. mandibulae	—	—	1	—	—	—	—	—
” ” coxae	2	—	—	—	—	—	—	—
” ” genus	2	—	—	—	—	—	—	—
” ” talo-crural.	2	—	1	1	—	—	—	—
” ” tarsi	—	—	—	—	—	—	—	—
” ” digitor pedis & manus.	2	—	—	—	—	—	—	—
” Scapulae	—	—	—	—	—	—	—	—
” capituli metatars. I	—	—	—	2	—	—	—	—
” oss. metacarpi, metatarsi & digitor. costar	—	—	2	—	—	—	—	1
” ” & thoracotomia	9	—	1	6	—	—	—	—
” ” (Estlander)	2	—	—	1	—	—	—	—
Arthrectomia synovialis genus	—	—	—	—	—	—	—	—
Osteotomia femoris	1	—	—	—	—	—	—	—
Osteoraphia tibiae	—	—	—	1	—	—	—	—
Patelloraphia	—	—	—	1	—	—	—	—
Resectio exostosis oss. frontis	—	—	—	—	—	—	—	—
Resectio costar et incisio absc. subphren.	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Punkteeraukset ja arthrotomiat.</i>								
Punctio articulation varior.	—	—	1	4	—	—	—	—
” ” et injectio jodoform.	1	—	—	9	—	—	—	—
” ” ” ” acid. carbol.	1	—	—	—	—	—	—	—
” abdominis	—	—	—	—	2	1	—	—
” et aspiratio thoracis	—	—	1	—	—	—	—	1
Arthrotomia	—	—	2	—	—	—	—	—
” artic. coxae	—	—	—	—	—	—	—	—
” ” genus	—	—	—	3	—	—	—	—
” ” ” et extractio corporis mobil. Punctio et lavatio absc.	8	—	1	—	—	—	—	—
Incisio et drainatio genus	—	1	—	—	—	—	—	—

	Neiti F. Carlson'in Yksityinen sairausneuv. Tampereella.	Tri Grunor'in silmätauti-sairaala Turussa.	Tri Heideken'in lapsen-päätötoim. Turussa.	Prof. Engström'in gynaeko-loginen klinikka.	Marian sairaala.	Eira.	Prof. af Forselles'in sairaus-huone.	Diakonissalaitos Helsingissä.
Plastilliset leikkaukset.								
Op. plast. pro defect. palati	—	—	—	—	—	—	—	—
” ” labii leporin.	4	—	—	—	—	—	—	—
Cheiloplastia	—	—	—	—	1	—	—	—
Rhinoplastia	—	—	—	—	—	—	—	—
Staphylo-uranoplastia.	—	—	—	—	—	1	—	—
Staphylo-uranoraphia	5	—	—	—	—	—	—	—
Staphyloraphia	1	—	—	—	—	—	—	—
Uranoraphia	1	—	—	—	—	—	—	—
Op. plast. faciei	1	—	—	—	—	—	—	—
” ” pro defect. cutis post operat.	—	—	—	—	1	—	—	—
Tendoraphia	—	—	—	—	1	—	—	—
Tenotomia	—	—	—	—	—	—	—	—
Transplantatio (Thiersch)	2	—	—	—	3	—	—	—
” musc. trapez in musc. deltoidei.	1	—	—	—	—	—	—	—
Injectio paraffini nasi	—	1	—	—	—	—	—	—
Kohjuleikkaukset.								
Herniotomia herniae crural.	—	—	—	—	—	—	—	—
” et op. radical. herniae ingv. incarcerat	—	—	—	—	1	—	—	1
” ” ” ” ” crural. ”	—	—	—	—	1	—	—	1
” et resectio intestin.	—	—	—	—	2	—	—	—
Op. radical. herniae ingvinal.	41	2	12	52	16	—	—	11
” ” ” crural.	3	—	—	3	4	—	—	1
” ” ” umbilicalis	5	—	4	1	12	—	—	2
” ” ” ventralis	2	—	—	1	5	—	—	2
” ” ” lineae alb.	1	—	—	—	—	—	—	—
” ” ” ingvin. & orchidopexia	2	—	—	—	—	—	—	—
” ” hydrocel. muliebr.	—	—	—	—	1	—	—	—
Vatsaonteloa koskevat leikkaukset.								
Laparotomia	6	—	—	—	—	2	—	—
” pro ruptur. vesicae felleae	—	—	—	—	—	—	—	—
” explorat.	8	—	—	—	—	2	—	—

	Drakonissalatos Helsingissä.	Prof. ad Forsellin sairas- huone.	Eira.	Marian sairaala.	Prof. Engström'in gynaeko- loginen klinikka.	Tri Heideken'in lapsen- päsiätiäto Turussa.	Tri Grunér'in silmätauti- sairaala Turussa.	Näiti F. Carlson'in yksityinen sairashuone Tampereellä.
Laparotomia pro oclusionē intestin	—	—	—	2	—	—	—	—
Amputatio append.	161	—	50	57	98	—	—	29
Laparotomia pro periton. diffus.	2	—	—	3	—	—	—	—
" et enterolysis	—	—	—	1	1	—	—	—
Incisio et canalisatio abscess. periappendicul.	8	—	13	4	—	—	—	—
" " " " abdominis	—	—	2	1	—	—	—	—
Gastrostomia	2	—	—	2	—	—	—	—
Jejunostomia	1	—	—	—	—	—	—	—
Resectio intestin.	—	—	1	—	—	—	—	4
" pylori	10	—	—	—	—	—	—	—
" " et coli transversi	1	—	—	—	—	—	—	—
" ventriculi et drainatio cavit. abd.	—	—	—	1	—	—	—	—
" " et gastroenterostomia	—	—	1	—	—	—	—	—
Gastroenterostomia	7	—	6	1	—	—	—	—
" post. et drainatio	—	—	—	1	—	—	—	—
Pyloroplastia	—	—	—	1	—	—	—	—
Enteroanastomosis	1	—	1	2	—	—	—	—
Enterocoloanastomosis	1	—	—	—	—	—	—	—
Enterostomia	—	—	—	1	—	—	—	—
Typhlostomia	3	—	—	—	—	—	—	—
Colostomia	2	—	1	—	—	—	—	—
Anus praeternaturalis.	—	—	—	—	1	—	—	—
Resectio omenti	—	—	—	—	—	—	—	—
" coeci et coli	1	—	—	—	—	—	—	—
" duoden.	1	—	—	—	—	—	—	—
Enterographia	—	—	1	—	—	—	—	—
Cholecystostomia	1	—	2	—	—	—	—	—
Cholecystectomy	4	—	—	1	—	—	—	—
" et drainatio duct. hepat.	—	—	—	1	—	—	—	—
Cystolithotomia	—	—	—	—	1	—	—	—
Hepaticoduodenostomia	1	—	—	—	—	—	—	—
Exstirpatio cystae hepatis	—	—	—	—	1	—	—	—
Deliberatio intestin.	2	—	—	—	—	—	—	—

	Diakonissalaitos Helsingissä.	Prof. af Forselles'in sairaus- huone.	Eira.	Marian sairaala.	Prof. Engström'in gynaeko- loginen klinikka.	Tri Heideken'in lapsen- päästölaitos Turussa.	Tri Grünér'in silmälaito- sairaala Turussa.	Tri F. Carlsson'in yksityinen sairashuone Tampereella.
Peräsnolta koskevat leikkaukset.								
Dilatatio violenta ani.	5	—	3	1	3	1	—	—
„ „ „ et cauterisatio	—	—	—	—	—	—	—	—
Excisio fistul. ani vel recti.	—	—	2	3	—	—	—	—
„ venect. haemorrhoidal.	5	—	7	5	—	—	—	3
Amputatio recti.	2	—	—	—	—	—	—	—
Incisio et canalisatio periproctit.	—	—	—	1	—	—	—	—
„ „ „ fistul. ani vel recti.	—	—	—	3	—	—	—	—
„ et abrasio syphilis ani vel recti	—	—	—	—	—	—	—	—
Op. pro fistul. ani	2	1	—	—	—	—	—	—
Ligatura et cauterisatio haemorrhoid.	1	—	—	—	—	—	—	—
Cauterisatio fistulae ani.	—	1	—	—	—	—	—	—
Op. pro atresia ani.	—	—	—	—	—	—	—	—
Virtsatiehyettä ja miesten siittimiä koskevat leikkaukset.								
Nephropexia	—	—	—	—	—	—	—	—
Nephrectomia transperitoneal.	2	—	—	—	2	—	—	—
Exstirpatio cystae renis	—	—	—	—	1	—	—	—
Cystotomia suprapubica	—	—	—	1	—	—	—	—
Cystostomia et exstirpatio tumoris	—	—	—	3	—	—	—	—
Urethrotomia	—	—	1	—	—	—	—	—
Urethroraphia	—	—	—	—	3	—	—	—
Dilatatio urethrae	—	—	—	—	2	—	—	—
Amputatio penis & evacuat. region. ingv.	—	—	—	1	—	—	—	—
Orchidopexia	—	—	—	5	—	—	—	—
Resectio epididymis	—	—	1	—	—	—	—	—
„ testis	1	—	—	—	—	—	—	—
Castratio	2	—	—	—	—	—	—	—
Punctio hydrocele	1	—	—	—	—	—	—	—
„ et injectio tinct. jodii pro hydrocel.	—	—	—	—	—	—	—	—
Op. radical hydrocele	4	1	2	—	—	—	—	1
Op. pro phimosis	1	1	8	—	—	—	—	—
„ „ paraphimosis	1	—	—	—	—	—	—	—
Circumcisio	1	—	—	—	—	—	—	—

	Diakonissalaitos Helsingissä.	Prof. af Forsellesin sairaas- huone.	Ehrn.	Marian sairaala.	Prof. Engström'in gynaeko- loginen klinikka.	Tri Hoitolekin lapsen- päästölaitos Turussa.	Tri Gruner'in silmätauti- sairaala Turussa.	Natti F. Carlson'in yksityisen sairashuone Tampereella.
Op. plastic. pro ectopia vesicae	—	—	—	1	—	—	—	—
Epicystotomia	1	—	—	—	—	—	—	—
Excisio vesicae urinariae	—	—	1	—	—	—	—	—
Cateterisatio gravis in narcos.	—	—	—	—	—	—	—	—
Naissten synnyttimä koskevat leikkaukset.								
Perineoplastia	—	—	3	—	—	—	—	—
Perineoraphia	—	—	—	—	—	1	—	—
Colporaphia	5	—	—	—	4	—	—	1
Colpoperineoraphia (Hegar)	3	—	—	—	7	—	—	—
Op. pro fistul. vesico-vaginal.	—	—	—	—	1	—	—	—
” ” ” recto-vaginal.	—	—	—	—	1	—	—	—
Amputatio portionis vaginal.	9	—	—	—	—	2	—	—
” colli uteri alta	—	—	—	—	3	—	—	—
” uteri supravaginal.	—	—	—	—	—	5	—	—
” ” ” (Chrobak)	13	—	—	—	9	—	—	—
Exstirpatio uteri total. vaginae	5	—	—	—	15	1	—	—
” ” ” ventral (Kroenig)	3	—	—	—	—	—	—	—
” ” ” ventral.	—	—	2	—	15	—	—	—
” ” ” cervical. ventral.	—	—	—	—	—	—	—	—
Excisio ulceris post. uteri	—	—	—	—	—	—	—	—
Enucleatio vaginal. myom. uteri	2	—	2	—	6	—	—	—
” ventral. ” ”	12	—	—	—	24	1	—	1
Excochleatio uteri	6	—	—	—	6	—	—	—
Ventrofixatio uteri	14	—	—	—	23	—	—	1
Exstirpatio polypi uteri	4	—	—	—	—	2	—	1
” kystomatis ovarii ventral.	—	—	—	—	—	—	—	—
Abrasio mucos. uteri	75	—	21	—	135	33	—	7
” ” et athmocausis uteri	4	—	—	—	—	—	—	—
Laparotomia explorativa	—	—	—	—	4	1	—	—
” et deliberatio intest. et organ. genital. ventral.	—	—	—	—	24	—	—	—
” ” ” organ. genital. vaginal.. . . .	—	—	—	—	2	—	—	—
Ovariectomia unilateralis ventralis	9	—	—	—	26	7	—	5
” ” ” vaginalis	—	—	—	—	2	—	—	—

	Diakonissalaitos Helsingissä.	Prof. af Forselles' in sairaus- huone.	Eira.	Marian sairaala.	Prof. Engström'in gynaeko- logien klinikka.	Tri Heideken'in lapsen- pääsaliatos Turussa.	Tri Gruner'in silmätauti- sairaala Turussa.	Neiti F. Carlsson'in yksityinen sairashuone Tampereella.
Ovariectomy bilateralis ventralis	2	—	—	—	—	—	—	—
Salpingectomy unilateralis ventralis	—	—	—	—	20	—	—	1
" " vaginalis	—	—	—	—	2	—	—	—
" bilateralis ventralis	—	—	—	—	8	—	—	—
Ovariosalpingectomy unilat. ventralis	12	—	—	—	7	1	—	—
" " vaginalis	—	—	—	—	1	—	—	—
" bilateral. ventralis	2	—	—	—	1	—	—	—
Salpingostomia ventralis	3	—	—	—	28	—	—	—
" vaginalis	—	—	—	—	2	—	—	—
Parovariotomy ventralis.	—	—	—	—	5	1	—	—
Resectio ovarii ventralis.	—	—	—	—	18	—	—	—
" " vaginalis	—	—	—	—	1	—	—	—
Oophorectomia ventralis.	—	—	—	—	3	—	—	—
Abortus arte provocatus.	—	—	—	—	—	—	—	—
Forceps.	—	—	7	—	—	—	—	—
Evacuatio uteri gravidi	3	—	—	—	—	—	—	—
Incisio et canalisatio oophorit. et salping. purulent. vaginal.	—	—	—	—	23	—	—	—
" " " ventral. parametr. purulent.	—	—	—	—	3	—	—	—
Punctio hydramnion	—	—	—	—	1	—	—	—
Resectio vaginae et recti	1	—	—	—	—	—	—	—
" atresiae vaginae	—	—	—	—	1	—	—	—
Discisio sept. vaginae	—	—	—	—	1	—	—	—
Exstirpatio cystae vaginae.	—	—	—	—	2	1	—	—
Laparotomia et evacuatio haematocele	—	—	—	—	1	—	—	—
" " " tubae	—	—	—	—	1	—	—	—
Op. pro haematocele retrouterina	—	—	—	—	—	2	—	—
Exstirpatio venectasiae gangraen. vagin.	—	—	—	—	—	—	—	—
" sacci tubar.	—	—	—	—	—	—	—	—
Excisio hymenis.	3	—	—	—	—	—	—	—
Incisio abscess. pelv. per vaginam	1	—	—	—	—	—	—	—
Partus	—	—	—	—	9	—	—	—
Sectio caesarea	1	—	—	—	1	—	—	—
Dilatatio colli uteri	1	—	2	—	—	—	—	—
Evacuatio uteri	6	—	5	—	—	—	—	2

	Diakonisaalis Helsingissä.	Prof. af Forselles'in saira- huone.	Eira.	Marian sairaala.	Prof. Engström'in gynaeko- logien klinikka.	Tri Gruner'in silmätunti- sairaala Turussa.	Tri Heideken'in lapsen- pääsotilaitos Turussa.	Neiti F. Carlsson'in /käsitynen sairashuone Tampereella.
Ignipunctura ovarii ventralis	—	—	—	—	4	—	—	—
" " vaginalis	—	—	—	—	3	—	—	—
Kasvainten poisleikkaaminen y. m., joita ei ole mainittu eri ruumiinosain leikkauksissa.								
Exstirpatio carcinomat. labii infer.	—	—	—	—	—	—	—	—
" " submaxillar.	—	—	—	—	—	—	—	—
" " et cheiloplast. Estlander	—	—	—	—	—	—	—	—
" " regior. variar.	21	—	—	—	—	—	—	—
" " penis	—	—	—	—	—	—	—	—
" mammae	—	—	—	1	1	—	—	—
" " et evacuatio axill.	—	—	5	3	1	—	—	1
" carcinom. vulvae	—	—	—	—	—	—	—	—
" abrasio, cauterisatio epitheliomat.	6	—	3	—	—	—	—	—
" sarcom. region. variar.	2	—	—	—	—	—	—	—
" " parietal. abdom.	—	—	—	—	1	—	—	—
" tumoris cavernos congen. cut. dorsi	1	—	—	—	—	—	—	—
" osteosarcomatis.	4	—	—	—	—	—	—	—
" osteomatis	1	—	—	—	—	—	—	—
" odontomatis	1	—	—	—	—	—	—	—
" enchondromatis	1	—	—	—	—	—	—	—
" menisci.	—	—	1	—	—	—	—	—
" cystosarcomatis.	2	—	—	—	—	—	—	—
" fibroadenomatis.	1	—	—	—	—	—	—	—
" neuromatis	1	—	—	—	—	—	—	—
" epulis	—	—	1	1	—	—	—	—
" gland. lymph. reg. parotit.	1	1	—	—	—	—	—	—
" " " colli	32	2	—	17	—	—	—	9
" " " colli et axillar.	—	—	—	—	—	—	—	—
" " " axillar.	2	—	1	—	—	—	—	—
" glandul. ingvinal.	1	—	—	—	—	—	—	—
" lymphomatis	3	—	8	—	—	—	—	—
" atheromatis	7	18	5	1	—	—	—	—
" papillomatis	—	—	3	—	—	—	—	—
" lipomatis	8	—	1	2	1	—	—	2

	Neiti F. Carlson'in yksityinen sairashuone Tampereella.	Tri Grunér'in silmätauti- sairaala, Turussa.	Tri Heideken'in lapsen- pääsidiatosis Turussa.	Prof. Engström'in gynaeko- loginen klinikka.	Marian sairaala.	Elira.	Prof. af Forssöles'in sairas- huone.	Diakonissalaitos Helsingissä.
Extractio lentis linearis	—	1	—	—	—	—	—	—
Discisio cataract.	1	9	—	—	—	—	6	—
" " complicat.	—	—	—	—	—	—	—	—
Amputatio bulbi.	—	5	—	—	—	—	1	—
Enucleatio bulbi.	—	—	—	—	3	—	1	—
Incisio bulbi	—	—	—	—	—	—	—	—
Exenteratio bulbi	—	—	—	—	—	—	1	—
Extractio corp. alien. corneae vel bulbi	—	1	—	—	1	—	—	—
Incisio et drainatio pro phlegm. orbitae	—	—	—	—	—	—	—	—
Op. pro dacryocystit.	—	—	—	—	—	—	—	—
" " dacryoadenit.	—	—	—	—	—	—	—	—
Tenotomia pro strabism.	—	7	—	—	—	—	12	—
Antepositio musculi	—	1	—	—	2	—	4	—
Tatuatio corneae	—	1	—	—	—	—	7	—
Desinfectio camer. ant. ope jodoformii	—	1	—	—	—	—	—	—
Exstirpatio cystae corneae	—	—	—	—	1	—	—	—

Veneeristen tautien osastot ja ylimääräiset veneeriset sairashuoneet.

Veneerinen tartunta ei v. 1906 ole näyttänyt vähenemisen oireita. Kup-pataudeista v. 1906 hoidettujen potilaitten yhteinen lukumäärä on 302 henkilöä suurempi, kuin edellisenä vuonna. Vuonna 1905 toimessa olevat ylimääräiset sairaalat ovatkin kaikki, paitsi IV-jäs ylimääräinen sairaala Viipurissa ja II:nen ylimääräinen sairaala Tohmajärvellä v. 1906 pysytetyt entisellään. Valtion menot ylimääräisistä veneerisistä sairashuoneista nousivat v. 1906 167,769 mark-kaan 96 penniin. Seuraava taulu osoittaa valtion ylläpitämässä sairashuoneissa viimekuluneena kymmenenä vuotena hoidetut veneeriset tautikohtaukset.

Vuosi.	Yleisten sairashuoneitten kuppatauti- osastoilla hoidettujen potilaitten luku.	Yleisten sairashuoneitten kuppatauti- osastoilla hoidettujen potilaitten luku.	Ylimääräisissä kuppatauti sairashuoneissa hoidettujen potilaitten luku.	Ylimääräisissä kuppatauti sairashuoneissa.	Hoidettujen yhteinen lukumäärä.	Hoitotilavien yhteisen lukumäärä.
1897	3,958	151,455	1,288	51,031	5,246	202,486
1898	3,822	142,956	1,078	46,611	4,900	189,567
1899	3,702	142,113	524	19,992	4,226	162,105
1900	3,740	128,594	626	23,745	4,366	152,339
1901	3,985	145,778	832	33,426	4,817	179,204
1902	4,176	141,946	715	30,599	4,891	172,545
1903	4,317	150,759	1,081	39,029	5,398	189,788
1904	4,532	164,309	1,467	52,572	5,999	216,881
1905	4,333	156,985	1,725	63,106	6,058	220,091
1906	4,485	162,768	1,875	70,173	6,360	232,941

Kuten ylläolevasta yhteenvedosta näkyy on yleisten sairashuoneitten veneerisillä osastoilla sekä ylimääräisissä veneerisissä sairashuoneissa vuonna 1906 hoidettu 6,360 henkilöä, joista 715 oli jääneitä edelliseltä vuodelta sekä 5,645 vuoden kuluessa vastaanotettuja. *Syfilis* tautia varten hoidettiin 2,745 henkilöä, josta määrästä 394 oli vuodelta 1905 jääneitä ja 2,351 tilivuoden aikana tulleita. *Ulcus molle*a sairasti 353, *urethritis gonorrhoeica* 1,877 sekä *ihotauteja* y. m. 1,385 potilasta.

Uusista vuoden aikana vastaanotetuista tapauksista

sairasti syfilistä 43,16 prosenttia

sairasti ulcus mollea	5,56	prosenttia
” gonorrhoe’ta	29,51	”
” ihotauteja	21,78	”

Kaikista hoidetuista päästettiin:

5,466 eli 85,94 prosenttia parantuneena tahi paremmaksi tulleen.
167 ” 2,68 ” parantumatta tahi hoitamatta.
76 ” 1,19 ” kuolleena.
651 ” 10,24 ” jäi seuraavaan vuoteen.
<u>6,360.</u>

Syfilis taudista hoidetuista päästettiin:

2,380 eli 86,70 prosenttia parantuneena tahi paremmaksi tulleen.
43 ” 1,57 ” parantumatta tahi hoitamatta.
27 ” 0,98 ” kuolleena.
295 ” 10,75 ” jäi seuraavaan vuoteen.
<u>2,745.</u>

Kaikista vuoden aikana vastaanotetuista syfilistä sairastavista potilaista hoidettiin

1,029 eli 43,77 prosenttia syfilis recens’in takia.
909 ” 38,66 ” syfilis secundaria recidiva’n takia.
369 ” 15,70 ” syfilis tertiaria’n takia.
44 ” 1,87 ” syfilis hereditaria’n takia.
<u>2,351.</u>

Mitä sisäänkirjoitettujen sukupuoleen ja ikään tulee

oli 1,371 eli 58,92 prosenttia miehiä,
” 877 ” 37,90 ” naisia,
” 103 ” 4,98 ” lapsia.
<u>2,351.</u>

Alle 1/2 vuotta	0,81	prosenttia.
1/2—2 ”	1,15	”
2—10 ”	2,42	”
10—15 ” miehiä 0,60 pros., naisia 0,76 pros., yhteensä	1,36	”
15—20 ” ” 5,10 ” ” 7,49 ” ” ”	12,59	”
20—30 ” ” 31,78 ” ” 17,78 ” ” ”	49,51	”
30—50 ” ” 17,23 ” ” 8,76 ” ” ”	25,99	”
Yli 50 ” ” 3,66 ” ” 2,51 ” ” ”	6,17	”

Mitä ikään tulee on ikäluokka 20—30 v. lukuisin, sen jälkeen ikäluokka 30—50 v. Sukupuoleen nähden ylläolevissa ikäluokissa ilmenee se eroavaisuus että naispuoli on lukuisampi luokissa 10—15 v. ja 15—20 v., kun miespuoli on lukuisampi korkeimmissa luokissa 20—30 v., 30—50 v. ja yli 50 vuotta.

Kaikista vuoden aikana yleisissä sairashuoneissa veneeristen ja ihotautilien takia vastaanotetuista hoidettiin sairashuoneissa:

Helsingissä	1,341 henkilöä	= 23,75 pros.;	syfilis taudista	468	= 8,29 pros.
Turussa	177	"	"	51	= 0,90 "
Hämeenlinnassa	322	"	"	172	= 3,05 "
Wiipurissa	1,000	"	"	326	= 5,78 "
Mikkelissä	100	"	"	54	= 0,96 "
Kuopiossa	377	"	"	201	= 3,56 "
Mustasaarella	311	"	"	129	= 2,29 "
Oulussa	311	"	"	158	= 2,80 "
Porissa	142	"	"	70	= 1,24 "
Ahvenanmaalla	1	"	"	1	= 0,02 "
Tampereella	244	"	"	151	= 2,67 "
Sortavalassa	494	"	"	135	= 2,39 "
Savonlinnassa	225	"	"	103	= 1,82 "
Joensuussa	132	"	"	53	= 0,94 "
Tohmajärvellä	158	"	"	105	= 1,66 "
Nurmeksessa	27	"	"	8	= 0,14 "
Jyväskylässä	167	"	"	92	= 1,63 "
Kajaanissa	18	"	"	17	= 0,30 "
Torniossa	98	"	"	57	= 1,01 "

Yhteensä 5,645 henkilöä = 100,00 pros.; syfilis taudista 2,351 = 41,65 pros.

Jos vertaamme tilivuotta vuoteen 1905 niin näemme että yleisten sairashuoneitten veneerisillä osastoilla sekä ylimääräisissä veneerisissä sairashuoneissa hoidettujen henkilöitten luku on lisääntynyt 302:lla. Sairashuoneissa syfilistaudin takia vastaanotettujen luku on lisääntynyt edelliseen vuoteen nähden 53:lla tahi, jos ulkomaalaiset potilaat luetaan pois, 57:llä.

Kun maamme väkiluku 31 päivä Joulukuuta 1906 oli 2,933,856 henkilöä oli sairashuoneissa veneeristen ja ihotautilien takia hoidettujen luku 1,92 ja syfilistaudin takia hoidettujen luku 0,80 pro mille koko väestön lukumäärästä.

Vuonna 1897 oli viimeksi mainittu suhde resp. 1,79 ja 1,12, vuonna 1898 resp. 1,63 ja 0,91, vuonna 1899 resp. 1,89 ja 0,84, vuonna 1900 resp. 1,43 ja 0,67, vuonna 1901 resp. 1,56 ja 0,76, vuonna 1902 resp. 1,56 ja 0,68, vuonna 1903 resp. 1,73 ja 0,77, vuonna 1904 resp. 1,88 ja 0,89 sekä vuonna 1905 resp. 1,88 ja 0,79 pro mille väkiluvusta.

Seuraava vertaileva yhteenvedo näyttää syfilis taudin takia maamme sairaushuoneisiin otettujen kotimaisten potilaitten luvun vuosina 1897—1906.

L ä ä n i .	v. 1897	v. 1898	v. 1899	v. 1900	v. 1901	v. 1902	v. 1903	v. 1904	v. 1905	v. 1906
Uudenmaan	260	225	224	204	223	259	291	395	416	434
Turun ja Porin	393	362	269	186	227	208	236	217	179	164
Hämeen	273	209	214	197	228	211	245	325	328	365
Viipurin	460	389	308	325	394	322	361	474	367	369
Mikkelin	349	287	174	151	164	136	184	195	167	150
Kuopion	634	463	409	370	386	344	360	476	435	476
Vaasan	338	299	207	203	186	189	226	254	214	212
Oulun	179	157	91	173	181	215	263	188	179	172
Yhteensä	2,886	2,391	1,896	1,809	1,989	1,884	2,166	2,524	2,285	2,342
Ulkomaalaisten luku	22	17	6	11	9	8	7	12	13	9
Yhteensä	2,908	2,408	1,902	1,820	1,998	1,892	2,173	2,536	2,298	2,351

Vuoden kuluessa sairaushuoneissa eri lääneistä kotoisin olevien syfilis-tautisten lukumäärä verrattuna läänin asukaslukuun on

Uudenmaan läänissä	1,27	pro mille väestöstä
Turun ja Porin ”	0,84	” ” ”
Hämeen ”	1,12	” ” ”
Viipurin ”	0,77	” ” ”
Mikkelin ”	0,77	” ” ”
Kuopion ”	1,43	” ” ”
Vaasan ”	0,43	” ” ”
Oulun ”	0,57	” ” ”

Vuonna 1906 syfilis recens'in takia hoidetut 1022 kotimaiset potilaat — 597 miestä ja 425 naista — jakaantuvat eri läänien kesken seuraavasti:

Uudenmaan lääni	82	miestä	96	naista
Turun ja Porin ”	29	”	38	”
Hämeen ”	126	”	87	”
Viipurin ”	103	”	36	”
Mikkelin ”	39	”	16	”
Kuopion ”	131	”	74	”

Vaasan lääni	60 miestä	51 naista
Oulun "	27 "	27 "
Yhteensä 597 miestä 425 naista		

Syfilis recens'ia potevien eri lääneistä kotoisin olevien henkilöitten lukumäärä oli

Uudenmaan läänistä	178 = 41,0 pr. kaikista syfilistautisista.
Turun ja Porin "	67 = 40,9 " " "
Hämeen "	213 = 58,4 " " "
Viipurin "	139 = 37,7 " " "
Mikkelin "	55 = 36,7 " " "
Kuopion "	205 = 43,1 " " "
Vaasan "	111 = 52,4 " " "
Oulun "	54 = 31,4 " " "

Yhteensä 1,022 = 43,6 pr. kaikista syfilistautisista.

Helsingin yleisen sairashuoneen syfilitiselle osastolle otettiin v. 1906 kaikkiaan 667 henkilöä Helsingin kaupungista. Niistä sairasti 234 syfilitä, joista 113 henkilöä — 55 miestä ja 58 naista — hoidettiin syfilis recens'in takia.

Veneeristen tarkastusasemien toiminta.

Helsinki. Vuoden 1906 alussa oli 113 naista tarkastusaseman kirjoissa; vuoden kuluessa tuli näitten lisäksi 82 naista, joten koko luku nousi 195:een. Kun 73 naista kuitenkin vuoden ajalla erosi oli tarkastuksen alaisten naisten luku vuoden lopussa 122. Tilapäisesti tarkastettiin 387 naista. Veneeristen tarkastuksien yhteinen lukumäärä oli 3,394 ja tehtiin näitten ohella 3,346 mikroskooppillista tutkimusta.

Potilaitten luku, jotka aseman toimesta lähetettiin sairashuoneisiin oli

	Syfilis.					Ulcus molle.		Tippuri.		Ihotaudit y. m.		Potilaitten yhteisen lukumäärä.
	Recens.		Residiva.		Yhteensä.	m.	n.	m.	n.	m.	n.	
	m.	n.	m.	n.								
Säännöllisesti tarkastetut henkilöt	—	12	—	50	62	—	10	—	216	—	—	288
Tilapäisesti " "	10	41	8	44	103	2	25	8	200	—	—	338
Yhteensä	10	53	8	94	165	2	35	8	416	—	—	626

Turku. Säännöllisesti tarkastettujen naisten lukumäärä oli 26. Tilapäisesti tarkastettiin 50 miestä ja 62 naista. Tarkastuksien yhteinen luku oli 429.

Seuraava taulu näyttää aseman kautta sairashuoneisiin lähetettyjen henkilöitten luvun:

	Syfilis.					Ulcerus molle.	Tippuri.	Ihotaudit y. m.		Potilaitten yhteinen lukumäärä.		
	Recens.		Residiva.		Yhteensä.			m.	n.		m.	n.
	m.	n.	m.	n.								
Säännöllisesti tarkastetut henkilöt	—	—	—	3	3	—	—	—	3	—	1	7
Tilapäisesti " "	1	—	8	5	14	—	—	23	19	6	2	64
Yhteensä	1	—	8	8	17	—	—	23	22	6	3	71

Viipuri. Vuoden kuluessa tarkastettiin säännöllisesti 65 naista sekä tilapäisesti 13 naista. Tarkastuksien yhteinen lukumäärä oli 450.

Sairashuoneeseen lähetettiin v. 1906 seuraava määrä tarkastettuja:

	Syfilis.					Ulcerus molle.	Tippuri.	Ihotaudit y. m.		Potilaitten yhteinen lukumäärä.		
	Recens.		Residiva.		Yhteensä.			m.	n.		m.	n.
	m.	n.	m.	n.								
Säännöllisesti tarkastetut henkilöt	—	2	—	5	7	—	—	—	3	—	—	10
Tilapäisesti " "	—	—	—	—	—	—	1	—	2	1	—	4
Yhteensä	—	2	—	5	7	—	1	—	5	1	—	14

Nikolainkaupunki. Säännöllisesti tarkastettujen naisten luku oli 20. Tilapäisesti tarkastettiin 8 naista. Tarkastuksien yhteinen lukumäärä oli 133.

Tarkastetuista lähetettiin seuraava määrä sairashuoneisiin:

	Syfilis.					Ulcus molle.		Tippuri.		Ihotaudit y. m.		Pöytälaite- nen lukumäärä.
	Recens.		Residiva.		Yhteensä.	m.	n.	m.	n.	m.	n.	
	m.	n.	m.	n.								
Säännöllisesti tarkastetut henkilöt	—	—	—	3	3	—	—	—	1	—	2	6
Tilapäisesti " " "	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	6	8
Yhteensä	—	—	—	3	3	—	—	—	3	—	8	14

Tampere. Veneeristen tautien tarkastuksia ei ole pidetty säännöllisesti v. 1906, sillä suurlakon jälkeen edellisenä vuonna siirrettiin prostitueratut erään järjestyskomitean toimesta silloin perustettuun turvakotiin ja tarkastukset lakkautettiin.

Luettelo niistä kunnista, joista v. 1906 sairashuoneisiin otetut syfilittiset potilaat ovat olleet kotoisin sekä lukumäärästä sairaita joka kunnasta.

	Syphilis recens.		Muit syfilis tapaukset.		Yhteensä.		Syphilis recens.		Muit syfilis tapaukset.		Yhteensä.
	M.	N.	M.	N.			M.	N.	M.	N.	
Uudenmaan lääni.											
Elimäki	1	—	1	—	2	Geta	—	1	—	—	1
Espoo	—	—	—	3	3	Halikko	—	—	1	—	1
Hankoniemi	1	—	—	—	1	Harjavalta	1	—	—	1	2
Helsingin pit.	—	3	1	2	6	Honkajoki	1	3	1	2	7
Helsinki	61	84	70	145	360	Huittinen	—	1	4	2	7
Iitti	3	1	5	2	11	Hämeenkyrö	2	1	1	—	4
Inkoo	1	1	—	—	2	Ikaalinen	2	3	2	—	7
Lapträsk	3	—	1	1	5	Kaarina	—	1	3	—	4
Lohja	1	—	2	—	3	Kankaanpää	—	1	—	1	2
Myrskylä	—	—	1	—	1	Karkku	1	2	—	1	4
Mäntsälä	4	2	6	—	12	Karvia	2	2	—	—	4
Nurmijärvi	1	1	3	1	6	Kemiö	—	—	1	—	1
Orimattila	1	2	2	—	5	Kiikala	—	—	2	—	2
Pernaja	1	—	1	—	2	Kiikoinen	—	1	—	—	1
Pohja	1	—	—	—	1	Kiukainen	—	—	—	1	1
Pornainen	—	—	—	1	1	Kokemäki	—	—	4	3	7
Porvoo	1	—	2	1	4	Kullaa	1	—	—	—	1
Pukkila	—	—	2	—	2	Laitila	1	—	—	—	1
Pusula	—	1	—	—	1	Lavia	—	—	1	2	3
Sipoo	1	—	—	—	1	Lieto	1	—	—	—	1
Siuntio	—	—	1	—	1	Luvia	—	—	—	1	1
Snappertuna	—	—	—	1	1	Maaria	1	—	2	—	3
Tuusula	—	1	—	—	1	Merikarvia	—	1	—	1	2
Vihti	1	—	—	1	2	Merimasku	—	—	1	—	1
Yhteensä	82	96	98	158	434	Mouhijärvi	1	1	—	—	2
Turun ja Porin lääni.						Muurla	—	—	3	—	3
Ahlainen	—	—	—	1	1	Nakkila	—	1	—	3	4
Dragsfjärd	—	—	—	1	1	Normarkku	—	—	—	1	1
Eurajoki	1	—	—	—	1	Nousiainen	—	—	1	—	1
Finström	1	—	—	—	1	Paattinen	—	—	1	—	1
Föglö	—	—	—	1	1	Paimio	1	—	—	—	1
						Parkano	—	3	—	3	6
						Perniö	—	—	1	—	1

	Syväille recens.		Muit syvillä ta-paukset.		Yhteensä.		Syväille recens.		Muit syvillä ta-paukset.		Yhteensä.
	M.	N.	M.	N.			M.	N.	M.	N.	
Piikkiö	—	—	—	1	1	Kuhmalahti	—	1	—	—	1
Pomarkku	—	—	—	2	2	Kuhmoinen	2	1	—	3	6
Pori	2	1	3	5	11	Kuorevesi	1	1	4	—	6
Porin maaseurakunta	1	—	—	2	3	Kuru	—	1	—	—	1
Punkalaitio	—	—	—	2	2	Kylmäkoski	—	3	1	1	5
Raisio	—	—	—	2	2	Kärkölä	1	2	—	—	3
Rauma	—	2	—	—	2	Lahti	—	—	1	—	1
Siikainen	1	2	2	1	6	Lampi	—	—	3	—	3
Suodenniemi	—	1	—	—	1	Lempäälä	5	2	2	2	11
Säkylä	—	—	1	—	1	Loppi	1	—	2	—	3
Turku	7	8	6	5	26	Luopioinen	1	—	—	—	1
Tyrvää	—	1	3	—	4	Längelmäki	—	1	5	—	6
Ulvila	—	—	1	4	5	Messukylä	—	4	1	3	8
Uskela	1	—	—	1	2	Nastola	5	7	2	3	17
Uusikaupunki	—	—	1	—	1	Orihvesi	5	4	1	3	13
Uusikirkko	—	—	—	1	1	Pirkkala	4	4	4	1	13
Vestanfjärd	—	1	—	—	1	Pälkäne	2	—	1	—	3
Yhteensä	29	33	46	51	164	Renko	—	—	1	—	1
Hämeen lääni.						Ruovesi	4	1	2	—	7
Akaa	2	1	2	1	6	Sahalahti	1	—	—	—	1
Asikkala	2	—	1	2	5	Somerniemi	—	—	1	—	1
Eräjärvi	—	—	—	1	1	Somero	—	—	1	—	1
Hattula	3	3	2	3	11	Sääksmäki	4	—	4	—	8
Hauho	2	—	1	—	3	Tammela	2	4	3	—	9
Hausjärvi	2	2	—	1	5	Tampere	28	10	19	14	71
Hollola	7	1	6	4	18	Tottijärvi	—	1	—	—	1
Humppila	2	3	—	2	7	Urjala	1	2	3	—	6
Hämeenlinna	3	2	2	3	10	Vanaja	3	—	—	2	5
Hämeenlinnan maaseurak.	1	—	1	—	2	Vesilahti	4	2	2	1	9
Iittala	—	—	2	—	2	Ylöjärvi	1	1	—	—	2
Janakkala	4	2	2	1	9	Yhteensä	126	87	93	59	365
Jokioinen	2	3	2	1	8	Vilpurin lääni.					
Jämsä	14	11	1	2	28	Antrea	2	1	1	1	5
Kalvola	1	2	3	—	6	Hamina	1	—	—	—	1
Kangasala	3	4	1	—	8	Heinjoki	1	—	—	—	1
Körpilahti	3	1	4	3	11	Hiitola	2	—	3	1	6
Koski	—	—	—	2	2	Impilahti	3	4	3	2	12

	Syphillis recens.		Muut syphillis ta- paukset.		Yhteensä.		Syphillis recens.		Muut syphillis ta- paukset.		Yhteensä.
	M.	N.	M.	N.			M.	N.	M.	N.	
Jaakkima	2	—	5	4	11	Säkkijärvi	—	—	1	—	1
Johannes	1	—	—	—	1	Taipalsaari	—	—	—	2	2
Jääski	1	2	3	—	6	Ukuniemi	2	1	4	—	7
Kaukola	1	—	2	3	6	Uusikirkko	2	—	1	2	5
Kirvu	—	—	1	—	1	Valkeala	3	—	2	—	5
Kivennapa	2	2	16	4	24	Valkjärvi	1	—	—	—	1
Koivisto	1	—	3	1	5	Viipuri	10	6	21	15	52
Korpiselkä	1	—	—	—	1	Viipurin maaseurakunta	10	5	14	14	43
Kotka	3	—	2	—	5	Virolahti	—	—	1	—	1
Kuolemajärvi	—	—	1	1	2						
Kuortane	4	2	10	4	20						
Kymi	2	2	6	—	10						
Käkisalmi	2	—	2	—	4	Mikkelin lääni.					
Käkisalmen maaseurak.	1	—	—	—	1	Anttola	—	—	1	—	1
Lappee	7	—	9	1	17	Hartola	1	—	—	2	3
Lapteenranta	1	—	2	—	3	Haukivuori	1	—	2	—	3
Lavansaari	—	—	—	1	1	Heinola	1	—	—	—	1
Luumäki	2	—	—	1	3	Heinolan maaseurakunta	—	—	—	1	1
Metsäpirtti	—	—	1	—	1	Heinävesi	2	3	4	3	12
Miehikkälä	—	—	1	—	1	Hirvensalmi	1	—	—	—	1
Muola	8	—	4	1	13	Joroinen	5	1	6	—	12
Parikkala	2	2	3	—	7	Joutsa	1	—	1	—	2
Pyhtää	1	—	—	—	1	Juva	2	1	1	4	8
Pyhäjärvi	1	1	1	1	4	Kangaslampi	—	—	2	—	2
Rautjärvi	1	—	2	—	3	Kangasniemi	1	—	2	1	4
Rautu	1	—	2	—	3	Kerimäki	1	3	3	4	11
Ruokolahti	1	3	5	5	14	Leivonmäki	1	—	2	2	5
Ruskeala	1	1	3	1	6	Luhanko	1	—	—	—	1
Räisälä	2	—	4	1	7	Mikkeli	1	2	4	1	8
Sakkola	—	—	1	2	3	Mikkelin maaseurakunta	2	2	8	3	15
Salmi	2	1	5	3	11	Mäntyharju	1	1	5	1	8
Savitaipale	1	—	—	—	1	Pieksämäki	—	—	2	2	4
Sippola	—	—	1	—	1	Puumala	1	—	2	—	3
Soanlahti	1	—	1	1	3	Rantasalmi	2	—	—	4	6
Sortavala	12	2	2	—	16	Ristiina	5	1	4	—	10
Sortavalan maaseurak.	1	1	3	2	7	Savonlinna	1	—	—	—	1
Suistamo	—	—	—	1	1	Savonranta	6	1	4	—	11
Suojärvi	—	—	2	—	2	Sulkava	2	—	3	1	6
Suomenniemi	—	—	1	—	1	Sääminki	—	1	9	1	11
						Yhteensä	39	16	65	30	150

	Munt- syillis ta- paikkaset				Yhteensä.		Munt- syillis ta- paikkaset				Yhteensä.
	Syphis recons.						Syphis recons.				
	M.	N.	M.	N.			M.	N.	M.	N.	
Kuopion lääni.						Vaasan lääni.					
Eno	6	2	3	2	13	Alahärmä	2	—	—	—	2
Hankasalmi	2	—	—	4	6	Alajärvi	4	—	4	1	9
Iisalmi	4	8	11	6	29	Alavus	—	—	2	—	2
Ilomantsi	5	4	11	3	23	Ilmajoki	3	1	—	—	4
Joensuu	1	1	7	1	10	Isojoki	1	2	1	1	5
Juuka	2	—	2	—	4	Isokyrö	2	1	—	1	4
Kaavi	3	1	7	—	11	Jalasjärvi	—	—	1	—	1
Karttula	1	2	6	—	9	Jepua	—	—	1	—	1
Keitele	—	1	—	1	2	Jyväskylän maaseurak.	3	3	2	1	9
Kesälahti	10	14	1	2	27	Karstula	—	—	2	3	5
Kiihtelysvaara	7	2	8	5	22	Kauhajoki	—	1	—	—	1
Kitee	3	4	9	9	25	Kauhava	2	3	2	—	7
Kiuruvesi	6	4	3	2	15	Keuru	1	3	5	2	11
Kontiolahti	5	—	15	2	22	Kivijärvi	2	—	1	1	4
Kovero	—	—	—	1	1	Koivulahti	—	—	—	1	1
Kuopio	10	4	19	3	36	Kokkola	2	1	3	—	6
Kuopion maaseurakunta	8	2	9	4	23	Konginkangas	2	—	3	1	6
Kuusjärvi	—	1	—	—	1	Kortesjärvi	1	—	2	—	3
Lapinlahti	3	1	10	3	17	Kristiinan kaupunki	—	2	—	3	5
Leppävirta	14	1	9	3	27	Kuortane	1	—	—	—	1
Liperi	9	1	12	2	24	Kurikka	2	1	—	—	3
Maaninka	2	3	3	4	12	Kälviä	—	1	—	—	1
Nilsjä	5	—	2	1	8	Lappajärvi	—	1	—	—	1
Nurmes	6	2	8	2	18	Lappfjärd	—	1	—	—	1
Pielavesi	1	2	5	2	10	Lapua	2	—	—	—	2
Pielisjärvi	1	1	9	1	12	Laukaa	3	—	5	1	9
Polvijärvi	1	—	2	1	4	Lehtimäki	—	1	1	1	3
Pälkjärvi	—	—	3	—	3	Lestijärvi	1	—	—	—	1
Rautalampi	3	8	2	1	14	Multia	—	2	2	—	4
Rääkkylä	7	1	7	—	15	Mustasaari	1	—	1	1	3
Suonenjoki	1	1	6	2	10	Nikolainkaupunki	2	5	4	6	17
Tohmajärvi	4	1	8	2	15	Peräseinäjoki	2	2	—	—	4
Tuusniemi	1	—	3	1	5	Petäjavesi	1	1	4	—	6
Varkaus	—	—	2	—	2	Pietarsaari	3	1	4	—	8
Vesanto	—	—	1	—	1	Pihlajavesi	1	—	3	—	4
						Pihtipudas	1	—	—	—	1
Yhteensä	131	74	201	70	476						

	Syphillis recens.		Muut syfilis ta- paukset.		Yhteensä.		Syphillis recens.		Muut syfilis ta- paukset.		Yhteensä.
	M.	N.	M.	N.			M.	N.	M.	N.	
Pirttilä	—	—	1	—	1	Muhos	2	1	1	—	4
Pyлкönmäki	—	1	—	—	1	Nivala	3	1	7	2	13
Raippaluoto	—	1	—	—	1	Oulainen	—	1	—	—	1
Saarijärvi	5	4	6	3	18	Oulu	2	1	12	3	18
Seinäjoki	—	—	2	—	2	Oulun maaseurakunta	—	—	—	1	1
Soini	—	—	—	2	2	Paavola	—	—	1	1	2
Sumiainen	2	—	1	—	3	Paltamo	—	—	2	—	2
Teuva	—	—	1	—	1	Piippola	—	—	1	1	2
Toholampi	4	6	—	—	10	Pulkkila	—	—	1	—	1
Veteli	—	1	—	—	1	Pyhäjoki	1	—	1	—	2
Viitasaari	—	—	1	—	1	Pyhäjärvi	—	—	2	1	3
Vimpeli	—	1	—	—	1	Raaha	1	—	—	—	1
Ylihärmä	—	3	—	1	4	Rantsila	—	—	—	1	1
Ätsäri	—	1	2	—	3	Reisjärvi	—	—	1	—	1
Yhteensä	60	51	71	30	212	Rovaniemi	1	1	—	1	3
Oulun lääni.						Salon pit.	—	—	—	1	1
Alatornio	—	—	—	1	1	Sievi	—	1	—	2	3
Alavieska	—	1	—	—	1	Siikajoki	1	—	—	2	3
Haapajärvi	3	3	6	2	14	Simo	—	1	1	1	3
Haapavesi	—	—	1	1	2	Sodankylä	—	—	—	1	1
Haukipudas	2	—	—	3	5	Sotkamo	1	4	2	8	15
Ii	1	—	1	—	2	Suomussalmi	—	—	1	—	1
Kajaani	2	—	3	—	5	Säräisniemi	—	3	3	2	8
Kajaanin maaseurakunta	—	—	2	—	2	Tervola	1	—	—	—	1
Kalajoki	—	1	1	—	2	Tyrnävä	—	—	4	1	5
Kemi	1	—	—	—	1	Utajärvi	—	—	—	1	1
Kemin maaseurakunta	4	—	1	—	5	Ylikiminki	—	—	1	—	1
Kemijärvi	—	—	2	1	3	Ylitornio	—	—	2	1	3
Kempele	—	—	1	—	1	Ylivieska	—	1	2	2	5
Kestilä	—	—	3	—	3	Yhteensä	27	27	74	44	172
Kolari	—	—	1	—	1	Ulkomaa.					
Kuhmoniemi	—	1	1	1	3	Ruotsi	—	—	1	—	1
Kuivaniemi	—	—	—	1	1	Tanska	1	—	—	—	1
Kuusamo	—	2	—	—	2	Venäjä	6	—	1	—	7
Liminka	—	2	—	1	3	Yhteensä	7	—	2	—	9
Merijärvi	1	2	6	—	9						

Lapsenpäästölaitokset.

Kaikissa valtion sekä ylläpitämässä että osittain avustamissa lapsenpäästö-laitoksissa hoidettiin vuonna 1906 4,776 naista. Näistä uloskirjoitettiin 4,506 synnyttäneenä ja terveenä, 14 toipuvana, 29 sairaana ja 25 kuolleena; vuoteen 1907 jäi 93 naista. Sitäpaitsi vastaanotettiin 109 naista, mutta osa näistä uloskirjoitettiin heti, koska synnytyistä ei voitu läheisessä tulevaisuudessa odottaa, toiset hoidettiin ennen vastaanottamista tapahtuneen keskenmenon eli lapsivuoteessa saatujen tautien takia.

Elävinä syntyneiden lasten lukumäärä oli 4,251, josta 4,213 uloskirjoitettiin terveenä ja 38 kuolleena. 98 sikiötä oli kuollut ennen syntymistä ja 149 kuoli synnytyksen kestäessä tahi heti sen päätyttyä.

Lapsenpäästölaitoksessa Helsingissä hoidettiin 1,941 naista, joista 1,919 — 734 ensi- ja 1,185 myötäsynnyttäjää — vastaanotettiin vuoden kuluessa ja 22 oli vuodelta 1905 jääneitä. Vuoden aikana hoidetuista uloskirjoitettiin 1,809 synnyttäneenä, joista 1,781 terveenä, 6 parantuneena, 16 sairaana ja 6 kuolleena, sekä 88 synnyttämättä; seuraavaan vuoteen jäi 44. Elävänä syntyneiden lasten luku oli 1,758, näistä uloskirjoitettiin 1,722 terveenä ja 36 kuolleena. Ennen syntymistä kuoli 24 ja synnytyksen kestäessä tahi heti sen jälkeen 25. Keskenmeno sattui 47 kertaa, kaksois-synnytys 26 kertaa ja kolmois-synnytys 1 kerta.

Seuraavat obstetriset operationit tehtiin vuoden kuluessa;

Pihtisynnytys	Pihtisynnytys	108 kertaa.
Pihtisynnytys ala-osa asemassa		3 ”
Käännös		28 ”
Käsin vetäminen ala-osan asemassa.		73 ”
Perforatiooni		7 ”
Decapitatio		1 ”
Otsatilan muuttaminen kasvotilaksi		1 ”
Kasvotilan ” raivotilaksi		1 ”
Esille pudonneen napavarren sijoilleen asettaminen		1 ”
Abortus arte provacatus		1 ”
Partus arte præmaturus.		7 ”
Cervix'in laajentaminen Tarnier'in ecarteur'illä		13 ”
” ” Rossi'n dilatator'illa		8 ”

Cervix'in laajentaminen champetier de Ribos' pallolla	3 kertaa.
Tamponatio uteri	3 "
Keisarileikkaus	1 "
Istukan irroittaminen	14 "
	<hr/>
	Yhteensä 273 kertaa.

Synnytystilaisuuksissa sattui seuraavat komplikatioonit:

Ahdas lantio	16 kertaa.
Ecclampsia	11 "
Hydramnion	1 "
Placenta prævia	4 "
Poikkitila	11 "
Esille pudonnut napavarsi	15 "
" " pieniosa	4 "
Ennen aikoinaan irtautunut istukka	5 "
Ruptura uteri	1 "
Fistula rectovaginalis	1 "
Exostosis pelvis	1 "
Strictura vaginae	2 "
Mola hydatinosa	1 "
	<hr/>
	Yhteensä 73 kertaa.

Äsken syntyneitten kuolemansyynä mainitaan: debilitas congenita 28 kertaa, icterus gravis 1 kerta, hæmorrhagia cerebri 2 kertaa, gastroenteritis acuta 1 kerta, vitium cong. cordis 2 kertaa ja sepsis 2 kertaa. Muuten ovat seuraavat sairauden kohtaukset äskensyntyneitten kesken huomattavat; lues congenita 1 kerta, fractura claviculæ 1 kerta, hydrocele testis 1 kerta, fractura femoris 1 kerta, cephalhæmatoma 2 kertaa, conjunctivitis blenorragica 5 kertaa, impressio cranii 1 kerta sekä synnynnäinen epämuodostus 5 kertaa.

Lapsenpäästölaitoksessa Turussa hoidettiin vuoden kuluessa 769 synnyttäjää, joista 9 olivat jääneitä edelliseltä vuodelta. Hoidetuista uloskirjoitettiin 752 terveenä, 3 sairaana ja 3 kuolleena; seuraavaan vuoteen jäi 11. Sitäpaitsi vastaanotettiin vuoden aikana 31 naista, jotka kuitenkin pian uloskirjoitettiin terveenä, koska synnytyspoltoja lähemmässä tulevaisuudessa ei ollut odotettavissa. Keskenmenon takia hoidettiin 10 naista, jotka kaikki päästettiin terveenä sekä erityisten kohtutautien takia 74, joista 59 uloskirjoitettiin terveenä, 5 paremmaksi tulleet, 4 parantumatta ja 1 kuolleena; 5 jäi seuraavaan vuo-

teen. — Syntyneitten lasten luku oli 771. Näistä ynnä 7 edelliseltä vuodelta jääneistä kuoli 11 ennen syntymistä, 14 synnytyksen kestäessä sekä 8 sen jälkeen. Jäljelle jääneistä 745 lapsesta uloskirjoitettiin 733 terveenä, 1 sairaana; seuraavaan vuoteen jäi 11. Synnytyksen jälkeen kuolleitten kuolemansyyt olivat 5:ssä tapauksessa yleinen heikkous, 2:ssa asphyxia prolongata ja 1:ssä synnynnäinen sydäntauti.

Tehdyt obstetriset operationit olivat:

Keinotekoinen enneaikainen synnytys	2	kertaa.
Pihtisynnytys	20	”
Käännös	4	”
Perforationi	1	”
Käsin vetäminen käännöksen jälkeen	2	”
Episiotomia	3	”
Credé	6	”
Jälkeisten irrottaminen	7	”
	<hr/>	
	Yhteensä 45 kertaa.	

Komplikationeina synnytyksen kestäessä tahi heti sen jälkeen mainitaan:

Napavarren kiertoutumisia	106	kertaa.
Esille pudonnut napavarsi	4	”
” ” käsi	1	”
Ankarampi verenvuoto partuksen aikana ja sen jälkeen	4	”
Ahdas lantio	4	”
	<hr/>	
	Yhteensä 119 kertaa.	

Laitoksen omistaa ja sitä hoitaa edelleen tohtori Carl von Heideken, joka tarkoitusta varten nauttii 16,000 markan vuotuista ylläpitoa.

Lapsenpäästölaitoksen Forvoossa ylläpiti edelleen kättilö Alva Forsius, nauttien 5,000 markan suuruista valtioapua. Laitoksessa hoidettiin vuoden kuluessa 137 synnyttäjää, joista 4 olivat edelliseltä vuodelta ja 133 — 52 ensi- ja 81 myötäsynnyttäjää — vastaanotettiin vuonna 1906. Näistä uloskirjoitettiin 131 terveenä, 1 kuolleena ja 5 jäi vuoteen 1907. 139:stä sikiöstä kuoli 1 ennen syntymistä ja 5 synnytyksen kestäessä. Terveenä uloskirjoitettiin 130 ja kuolleena 3 lasta.

Lapsenpäästölaitos Tampereella oli lääketieteen lisensiaatti K. A. Hoffströmin ylläpitämä. Laitos nauttii 8,000 markan suuruista valtioapua. Siinä hoidettiin

328 synnyttäjää, joista 6 oli edelliseltä vuodelta jääneitä. Sisään kirjoitetuista oli 115 ensi- ja 207 myötäsynnyttäjää. Terveinä uloskirjoitettiin 315, synnyttämättä 5, kuolleena 2, ja seuraavaan vuoteen jäi 6. Sitäpaitsi on laitoksessa hoidettu 64 naista erityisten kohtautautien takia, joista 44 uloskirjoitettiin terveenä, 13 paremmaksi tulleenä, 2 hoitamatta, 2 muutettiin mielisairaalaan ja 3 jäi seuraavaan vuoteen. Syntyneiden lasten luku oli 293, edelliseltä vuodelta oli 4 jäljellä. Lapsista oli 6 kuollut ennen syntymistä ja 4 kuoli synnytyksen kestäessä tahi heti sen jälkeen. Terveenä päästettiin 283, kuolleena 4.

Seuraavat operationit tehtiin vuoden kuluessa:

Pihtisynnytys	22 kertaa.
Käännös	6 ”
Extraktioni	7 ”
Partus arte præmaturus	1 ”
Craniotomia	3 ”
Manualiapu aliosa asemassa	6 ”
Otsatilan korrektioni	1 ”
Accouchement forcé	3 ”
Credé	20 ”
Episiotomia	2 ”
Tarmier'in ecarteurin käyttäminen	3 ”

Yhteensä 74 kertaa.

Lapsenpäästölaitoksen Viipurissa ylläpiti vuonna 1906 edelleen Viipurin kaupunki. Vuoden kuluessa otettiin laitokseen 410 naista, joista 180 oli ensi- ja 230 myötäsynnyttäjää; edelliseltä vuodelta oli jääneitä 14. Terveenä uloskirjoitettiin 410 synnyttäjää, toipuvina 3, sairaana 2, kuolleena 4. Seuraavaan vuoteen jäi 5. Syntyneiden lasten luku oli 417, joista 15 kuoli ennen syntymistä sekä 15 synnytyksen kestäessä tahi heti sen jälkeen. Muista, niihin luettuna 14 edelliseltä vuodelta jääneet, uloskirjoitettiin terveenä 388 sekä kuolleena 8. Seuraavaan vuoteen jäi 5. Kaksoisia syntyi 12 kertaa.

Tehdyt obstetriset operationit ovat olleet:

Pihtisynnytys	18 kertaa.
Decapitatsioni	1 ”
Basiotripsia	4 ”
Jälessä seuraavan pään perforatsioni	2 ”

Jalan käännös ja ulosveto	5 kertaa
„ ulosottaminen	2 „
Credé	8 „
Istukan irroittaminen	6 „
	<hr/>
	Yhteensä 46 kertaa.

Synnytyksen kuluessa sattuneet komplikationit, epäsäännölliset asemat poisluettuna, olivat: eclampsia 8 kertaa, ulkoneva käsivarsi 2 kertaa, esillepudonnut napavarsi 1 kerta, eteinen napavarsi 1 kerta, hydrocephalus 2 kertaa, placenta prævia 2 kertaa sekä napavarsi sikiön kaulan ympäri 44 kertaa. Suurempi verenvuoto synnytyksen kestäessä tahi heti sen jälkeen sattui 35 kertaa.

Lapsenpäästölaitoksen Käkisalmissa ylläpiti Käkisalmen kaupunki nauttien samaa valtion kannatusta kun edellisenäkin vuotena. Vuoden kuluessa vastaanotettiin 39 naista, 13 ensi- ja 26 myötäsynnyttäjää. Synnyttäjistä uloskirjoitettiin 35 terveenä, 1 toipuvana, 1 sairaana ja 2 synnyttämättä. Syntyneiden lasten luku oli 37, joista 1 kuoli ennen, 1 synnytyksen kestäessä ja 2 jälkeen syntymisen; terveenä uloskirjoitettiin 33.

Lapsenpäästölaitos Kuopiossa oli ensimmäisen kaupunginlääkärin lääketieteellisensiaatti Adolf Nordberg'in ylläpitämä ja nautti edelleen samansuuruista valtioapua kuin ennen. Laitoksessa hoidettiin 116 naista, joista 1 oli jäljellä edelliseltä vuodelta ja 115 — 45 ensi- ja 70 myötäsynnyttäjää — vastaanotettiin tilivuoden kuluessa. Näistä päästettiin laitoksesta 113 terveenä, 1 toipuvana ja 1 kuolleena; vuoteen 1907 jäi 1. Syntyneiden lasten luku oli 115, joista 4 kuoli ennen ja 6 synnytyksen kestäessä tahi heti sen jälkeen.

Seuraavat operationit tehtiin vuoden kuluessa:

Pihtisynnytys	5 kertaa
Käännös	1 „
„ sekä jälestäpäin tulleen pään perforationi	1 „
Partus arte præmaturus	3 „
	<hr/>
	Yhteensä 10 kertaa.

Synnytyksen kestäessä sattuneita komplikationeja mainitaan: placenta prævia 1 kerta, perätila 1 kerta ja heikkoja polttoja 5 kertaa.

Synnytyslaitos Nikolainkaupungissa oli kuten ennenkin kaupungin oma. Vuonna 1906 hoidettiin laitoksessa 144 synnyttäjää, joista 3 oli jääneitä edelli-

seltä vuodelta ja 141 — 58 ensi- ja 83 myötäsynnyttäjää — vastaanotettiin vuoden aikana. Terveenä uloskirjoitettiin 138, sairaana 2 ja vuoteen 1907 jäi 4 jo synnyttäneitä.

Seuraavat operationit tehtiin vuoden kuluessa:

Pihtisynnytys	3 kertaa
Extraktioni.	2 ”
” ja käännös	4 ”
Perforationi	2 ”
Istukan irroittaminen	2 ”
Credé.	5 ”
	<hr/>
	Yhteensä 18 kertaa.

Seuraavat komplikationit sattuivat synnytyksen kestäessä: eclampsia 3 kertaa, suurempi verenvuoto 5 kertaa, placenta prævia partialis 2 kertaa, esillepudonnut napavarsi 3 kertaa ja ahdas lantio 2 kertaa. Syntyneistä lapsista oli 4 kuollut ennen syntymistä, 9 kuoli synnytyksen kestäessä ja 1 kuoli synnytyksen jälkeen; 128 lasta uloskirjoitettiin terveenä. Kaksois-synnytys sattui 1 kerta.

Jyväskylän lapsenpäästölaitoksen ylläpiti lääketieteen lisensiaatti A. Sandström kesäkuun 1 päivään ja hänen poismuuttamisensa jälkeen paikkakunnalta sairashuoneen lääkäri G. Palander, joka nautti samaa valtioapua kun tohtori A. Sandström ennen. Hoidettujen synnyttäjien kokonaisluku oli 159, joista 3 olivat jääneitä vuodelta 1905 ja 156 — 53 ensi- ja 103 myötäsynnyttäjää — vastaanotettiin vuoden kuluessa. Synnyttäneistä uloskirjoitettiin 157 terveenä ja 1 kuolleena; vuoteen 1907 jäi 1. Syntyneiden lasten luku oli 156, näistä ynnä 2 edelliseltä vuodelta jääneistä kuoli 4 ennen syntymistä sekä 2 synnytyksen kestäessä. Terveenä päästettiin laitoksesta 148 lasta sekä kuolleena 4 lasta. Tilivuoden kuluessa tehtiin pihtisynnytys 10 kertaa, jälkeisten poistaminen käsin 1 kerta sekä credé 2 kertaa.

Synnytyslaitoksen Sortavalassa ylläpiti lääketieteen lisensiaatti G. J. Vinter nauttien valtioapua saman määrän ja samoilla ehdoilla kun ennenkin. Vuoden kuluessa vastaanotettiin 89 synnyttäjää — 20 primiparæ ja 69 multiparæ; edelliseltä vuodelta jääneitä oli 4. Näistä uloskirjoitettiin synnyttäneenä 86, synnyttämättä 3 ja kuolleena 1; 3 jäi seuraavaan vuoteen.

Seuraavat operationit tehtiin vuoden kuluessa:

Pihtisynnytys	15	kertaa.
Trepanatio	2	„
Extractioni perätilasta	4	„
Käännös jalalle ja ekstraktioni	2	„
Partus arte præmaturus	3	„
Vällihaman repeämän ompelu	5	„
Credé	16	„
Istukan irrottaminen kädellä	3	„
	<hr/>	
	Yhteensä 50 kertaa.	

Syntyneistä lapsista oli 6 kuollut ennen syntymistä, synnytyksen kestäessä tahi heti sen jälkeen kuoli 7; uloonjääneistä lapsista uloskirjoitettiin terveenä 71 ja kuolleena 1; seuraavaan vuoteen jäi kolme.

Porin yleisen sairashuoneen lapsenpäästöosastolla sekä muissa yksinomaan valtion ylläpitämissä lapsenpäästölaitoksissa (Hämeenlinna, Mikkeli, Joensuu, Nurmes, Oulu, Kajaani, Tornio ja Rovaniemi) hoidettiin vuonna 1906 yhteensä 501 naista, joista 13 oli jääneitä edelliseltä vuodelta. Näistä uloskirjoitettiin 490, 472 terveenä, 3 toipuvana, 4 sairaana, 4 kuolleena ja 7 synnyttämättä; seuraavaan vuoteen jäi 11. Vuoden kuluessa vastaanotetuista oli 198 ensi- ja 290 myötäsynnyttäjä. Elävänä syntyneiden lasten luku oli 449, joista 442 uloskirjoitettiin terveenä ja 7 kuolleena. 24 lasta oli kuollut ennen syntymistä ja 16 kuoli joko synnytyksen kestäessä tahi heti sen jälkeen. Kaksoisia syntyi 2 kertaa.

Laitoksissa tehdyt operationit olivat:

Pihtisynnytys	30	kertaa.
Käsin vetäminen	2	„
Craniotomia	1	„
Käännös	3	„
„ ja ekstraktioni	5	„
Extraktioni	2	„
Embryotomia	1	„
Cervix'in laajentaminen Bossi'n dilatator'illa	1	„
Perforatio ja ekstraktioni	1	„

Istukan irroittaminen	12 kertaa.
„ vääri asema	4 „
	<hr/> Yhteensä 62 kertaa.

Mielisairaslaitokset.

Sairasvuoteitten yhteinen luku kaikissa mielisairaslaitoksissa oli vuoden 1906 lopussa 1,092. Vuoden kuluessa hoidettiin kaikkiaan 1,632 henkilöä, nimittäin 867 eli 53,12% miestä ja 765 eli 46,88% naista. Näistä oli vuodelta 1905 jääneitä 526 miestä ja 448 naista eli yhteensä 974 sairasta, se on 59,68% kaikista hoidetuista.

Hoidokkaista uloskirjoitettiin 310 miestä ja 280 naista eli yhteensä 590 henkilöä, tehden 36,15% kaikista hoidetuista. Laitoksiin jäi vuodeksi 1907 557 miestä ja 485 naista, yhteensä 1,042 henkilöä eli 63,85% kaikista hoidokkaista. Taulu 10. Tässä tulee huomauttaa että taulu 10 osoittaa vastaanotetut ja uloskirjoitetut jokaisessa laitoksessa erikseen, jonka takia ei ole voitu välttää että hoidokas, joka yhdestä laitoksesta on uloskirjoitettu ja vastaanotettu toiseen laitokseen on merkitty kahdesti kuin myöskin että henkilö, joka useamman kerran on uloskirjoitettu ja jälleen takaisin otettu, joka kerta on saanut uuden päiväkirja numeron ja tämän mukaisesti otettu tähän ja seuraaviin tauluihin.

Sisäänotettujen ja hoidettujen suhde toisiinsa eli vaihdon suuruus eri mielisairaslaitoksissa on ollut: Lapinlahden keskuslaitoksessa 42,9%, Niuvanniemen keskuslaitoksessa 19,8%, Pitkaniemen keskuslaitoksessa 48,8%, Käki-salmen turvalaitoksessa 7,4%, Seilin turvalaitoksessa 0% sekä vastaanotto-laitoksissa 73,3%. Eri vastaanottolaitoksissa on suhde ollut: Turussa 68,9%, Viipurissa 81,5%, Mustasaaressa 64,7%, Oulussa 67,2% ja Mikkelissä 73,7%.

Eri sairaudenmuodoista Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkaniemen keskuslaitoksiin, turvalaitoksiin ja vastaanottolaitoksiin vuoden aikana vastaanotetuissa sattui:

<i>Melancholia, Synkkämielisyys</i>	172, 63	mies- ja	109	naishenkilöllä = 26,6%
<i>Amentia, Sekapääisyys</i>	57, 30	„ „	27	„ = 8,8 „
<i>Mania, Raivohulluus</i>	99, 45	„ „	54	„ = 15,8 „
<i>Paranoia, Harhamielisyys</i>	36, 17	„ „	19	„ = 5,5 „
<i>Dementia, Tylymielisyys</i>	214, 122	„ „	92	„ = 33,1 „

Dementia paralytica, Mielisairaus

<i>halvauksen kanssa</i>	20,	19	mies-	ja	1	naishenkilöllä =	3,1 ⁰ / ₀
<i>Lues cerebraalis</i>	3,	1	"	"	2	"	= 0,5 "
<i>Delirium tremens</i>	5,	5	"	"	—	"	= 0,8 "
<i>Psychosis alcoholica</i>	9,	9	"	"	—	"	= 1,4 "
<i>Insania epileptica, Mielisairaus</i>							
<i>kaatuvaistaudin kanssa</i>	11,	10	"	"	1	"	= 1,7 "
<i>Insania hysterica et neurasthenica, hypochondria.</i>							
	11,	6	"	"	5	"	= 1,7 "
<i>Idiotia</i>	6,	6	"	"	—	"	= 0,9 "
<i>Imbecillitas, Synnynnäinen heikkomielisyys</i>							
	4,	2	"	"	2	"	= 0,8 "

Yksinkertainen mielisairaus, Insania simplex, vaivasi 578 hoidokasta, 277 miestä ja 301 naista se on 89,3⁰/₀ kaikista sisäänkirjoitetuista. Taulu 11.

Vuoden kuluessa vastaanotettujen *ikä* käy selville taulusta 12. Tästä näkyy että ikäluokka 21—30 v. omisti suurimman luvun 237, joka tekee 36,5⁰/₀. Ikäluokka 31—40 v. seuraa lähinnä 172 potilaalla eli 26,8⁰/₀. Ikäluokkaan 41—50 v. kuului 117 henkilöä, eli 18,1⁰/₀, ikäluokkaan yli 50 vuotta 69 eli 10,7⁰/₀ sekä luokkaan alle 21 vuotta 51, eli 7,9⁰/₀. Yhden potilaan, se on 0,2⁰/₀, ikä oli tuntematon.

Siitä ajasta, minkä sairaus on kestänyt ennen sisäänkirjoittamista tehdään Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksista sekä Käkisalmen turvalaitoksesta selkoa 417 potilaan suhteen. Näistä oli sairaus 184:llä eli 44,1⁰/₀ alkanut 3 kuukauden sisään ennen vastaanottoa, 121:llä eli 29,0⁰/₀ oli se kestänyt 3—12 kuukautta, 39:llä, eli 9,4⁰/₀, 1—2 vuotta, 17:ta, eli 4,1⁰/₀, 2—3 vuotta, 12:sta, eli 2,8⁰/₀, 3—4 vuotta, 9:llä eli 2,2⁰/₀ 4—5 vuotta sekä 35:llä eli 8,4⁰/₀ enemmän kuin 5 vuotta.

417:ssä tapauksessa on saatu selville onko mielisairautta ilmestynyt ennen sitä kohtausta, jonka takia sairas on laitokseen otettu. Tulos on että 328:lla eli 78,7⁰/₀ edelläkäypää kohtausta ei ole ollut, että 56:lla eli 13,4⁰/₀ yksi, 15:sta eli 3,6⁰/₀ kaksi, 2:lla eli 0,5⁰/₀, kolme sekä 16:lla eli 3,8⁰/₀ neljä tahi useampi kohtausta on sattunut. Likempi selvitys saadaan seuraavasta yhteenvedosta.

Taulu osottava Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksiin sekä Käkisalmen turvalaitokseen vuonna 1906
vastaanotettujen hoidokkaitten lukumäärä, sairauden kestävyuden ennen vastaanottamista sekä
edellä käypien kohtauksien luvun.

T a u t i.	Sairauden kestävyys ennen vastaanottamista.												Edellä käypien kohtauksien luku.																			
	Sairauden kestävyys ennen vastaanottamista.												Edellä käypien kohtauksien luku.																			
	M.	N.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.													
Insania simplex	86	85	52	56	10	20	9	5	6	4	7	2	12	13	6	—	188	185	141	142	25	28	8	6	2	—	6	8	6	1	188	185
Dementia paralytica	3	1	9	—	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	1	16	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	18	1
Lues cerebrealis	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Psychosis alcoholica	6	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	8	—	5	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	8	—	
Insania epileptica	1	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	6	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	
Insania hysterica et neurasthen. Hypochondria	—	2	1	2	2	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	6	4	5	4	1	—	—	—	—	—	—	—	6	4		
Idiotia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—		
Imbecillitas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2		
Yhteensä	96	88	63	58	19	20	12	5	7	5	7	2	20	15	7	—	231	193	178	150	28	28	9	6	2	—	8	8	6	1	231	193

Ikä, jolloin mielisairaus ensi kerran kohtasi Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksiin vuonna 1906 otetuita hoidokkaita, näkyy seuraavasta taulusta:

Taolu osottava ijan, jolloin mielisairaus ensi kerran kohtasi Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksiin vuonna 1906 vastaanotetuita hoidokkaita.

T a u t i.	Alle 11 vuotta.		11—15 vuotta.		16—20 vuotta.		21—25 vuotta.		26—30 vuotta.		31—35 vuotta.		36—40 vuotta.		41—45 vuotta.		46—50 vuotta.		51—60 vuotta.		61—70 vuotta.		Tuettamaton.		Yhteensä.		Yhteensä.
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	
Insania simplex . . .	—	—	5	2	24	20	41	30	37	49	22	24	11	16	9	14	9	16	16	8	4	2	2	1	180	182	362
Dementia paralytica . . .	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	3	—	6	—	2	1	2	—	1	—	—	—	—	—	18	1	19
Lues cerebralis . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
Psychosis alcoholica . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	2	—	—	—	3	—	—	—	—	—	8	—	8
Insania epileptica . . .	—	—	—	—	2	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	6	—	6
Insania hysterica et neurasthen. Hypochondria	3	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	6	4	10
Idiotia	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Imbecillitas	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	4
Yhteensä	6	1	5	2	26	20	44	30	41	50	26	25	18	18	14	16	13	16	21	8	5	3	3	1	222	190	412

Taulusta käy selville että 408 tapauksessa, josta tietoja ijan suhteen on saatu 7 eli 1,7% oli ikäluokassa alle 11 vuotta, 7 eli 1,7% oli ikäluokassa 11—15 vuotta, 46 eli 11,3% ikäluokassa 16—20 v., 74 eli 18,1% ikäluokassa 21—25 v., 91 eli 22,3% ikäluokassa 26—30 v., 51 eli 12,5% ikäluokassa 31—35 v., 36 eli 8,8% ikäluokassa 36—40 v., 30 eli 7,4% ikäluokassa 41—45 v., 29 eli 7,1% ikäluokassa 46—50 v., 29 eli 7,1% ikäluokassa 51—60 v., sekä 8 eli 2,0% ikäluokassa yli 60 vuotta.

Mitä Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen Keskuslaitoksiin sekä Käkisalmen turvalaitokseen v. 1906 vastaanotettujen siviilisäätyyn tulee, näkyy seuraavasta taulusta että 424:stä vastaanotetusta 130 miestä ja 96 naista eli yhteensä 226 henkilöä, tehden 53,3% kaikista, oli naimattomia, että 93 miestä ja 87 naista eli yhteensä 180 henkilöä, tehden 42,5% kaikista, oli naineita sekä että 8 miestä ja 10 naista, yhteensä 18 henkilöä, tehden 4,2% kaikista, oli leskiä.

Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksiin sekä Käkisalmen turvalaitokseen vuonna 1906 vastaanotettujen hoidokkaiden siviilisäät.

T a u t i.	Naimatto- mia.		Naineita.		Leskiä.		Yhteensä.		Yhteensä.
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	
Insania simplex	115	92	65	84	8	9	188	185	373
Dementia paralytica	4	—	14	—	—	1	18	1	19
Lues cerebialis	—	1	1	—	—	—	1	1	2
Psychosis alcoholica	2	—	6	—	—	—	8	—	8
Insania epileptica	3	—	3	—	—	—	6	—	6
Insania hysterica et neurasth. Hypo- chondria	4	2	2	2	—	—	6	4	10
Idiotia	1	—	1	—	—	—	2	—	2
Imbecillitas	1	1	1	1	—	—	2	2	4
Yhteensä	130	96	93	87	8	10	231	193	424

Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksiin sekä Käkisalmen turvalaitokseen vuonna 1906 vastaanotettujen hoidokkaiden suvussa on mielisairautta tavattu 194 tapauksessa kuten seuraavasta taulusta käy selville.

Tauly, osottava mielisairauden esiintymistä Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksiin sekä Käkisalmen turvalaitokseen vuonna 1906 vastaanotettujen hoidokkaiden suvussa.

T a u t i.	Mielisairautta																Yhteensä.			
	isänsä.		äidissä.		sekä isänsä että äidissä.		isän vanhemmissa, veljissä tai sisarissa.		äidin vanhemmissa, veljissä tai sisarissa.		vanhempien serkkuksissa.		sisarukksissa.		serkkuksissa.					
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.		
Insania simplex	12	20	19	17	2	3	25	22	14	9	1	2	3	2	13	14	1	—	90	89
Dementia paralytica	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3	1
Lues cerebialis	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Psychosis alcoholica	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	4	—
Insania epileptica	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—
Insania hysterica et neurasth. Hypochondria	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Imbecillitas	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Yhteensä	16	20	20	17	2	3	27	24	15	10	1	2	4	2	16	14	1	—	102	92

Otaksuttavat syyt.	T a u d i t.														Yhteensä.			
	Insania simplex.		Dementia paralytica.		Lues cerebralis.		Psychosis alcoholica.		Insania epileptica.		Insania hysterica et neurasth.		Idiota.					Imbecillitas.
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
Ruumillinen sairaus	1	3														1	3	4
Hermosairaus		6								2							8	8
Epilepsi.								5								5		5
Pitkällinen päänsärky		1															1	1
" hammassärky		1															1	1
Hypnotikan väärin käyttäminen.	1															1		1
Synnynäinen dispositiooni	27	25							1							28	25	53
Synnyn. disp. ja synnyttäminen.		1															1	1
" " " imettäminen.		3															3	3
" " " raskaus		1															1	1
" " " Viaporin kapina	2															2		2
" " " alkohoolin väärin käyttäminen	1															1		1
" " " isä alkoholisti	1		1													2		2
" " " lues.				1												1		1
" " " trauma	1															1		1
Isä alkoholisti	4	5							3			1			8	5	13	
Mies "		1															1	1
Alkohoolin väärin käyttäminen	6						8									14		14
Lues.	3		6		1											9	1	10
Hereditaarinen rasittaminen	7	2														7	2	9
Trauma capitis	1															1		1
Itse saastuttaminen	1															1		1
Tuntematon	63	51	4					1	2		2	1	2	73	53			126
Yhteensä	188	185	18	1	1	1	8	6	6	4	2	2	2	231	193			424

Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksiin sekä Käkisalmen turvalaitokseen vuonna 1906 vastaanotettujen hoidokkaiden sääty ja ammatti näkyy seuraavasta taulusta:

Taulu osottava Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksiin sekä Käkisalmen turvalaitokseen vuonna 1906 vastaanotettujen hoidokkaiden säädyn ja ammatin.

Sääty ja ammatti.	T a u t i.															Yhteensä.			
	Insania simplex.		Dementia paralytica.		Lues cerebrialis.		Psychosis alcoholica.		Insania epileptica.		Insania hysterica et neurasth.		Idiota.		Imbecillitas.				
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	Y:sä.
Siviili virkamiehiä ja heidän perheitä	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2	3	5
Pappeja ja heidän perheitä	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
Apteekkareja.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Entinen luutnantti.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
„ sotilas	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Luutnantin tytär	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Kouluopettajia ja opettajattaria ja heidän perheitä	1	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	8	9
Maisteria, ylioppilaita, polyteknikkoja, seminaarilaisia ja kouluoppilaita	6	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	7	1	8
Maanmittaria.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Kauppiaita, konttoristeja, kauppaapulaisia ja heidän perheitä	5	4	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	4	13
Ravintoloitsioita ja viinureita.	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	1	4
Merimiehiä ja heidän perheitä	—	5	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	5	7
Sairaanhoidajattaria	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	3	3
Postinhoitajattaria	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Telefooninhoitajattaria	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Telegrafisteja	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Postiljooneja	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Kirjanpainaja.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Rautatien palvelioita.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	2	1	3
Tullivahtimestareja ja heidän perheitä	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2

Sääty ja ammatti.	T a u t i.															Yhteensä.			
	Insania simplex.		Dementia paralytica.		Lues cerebrialls.		Psychosis alcoholica.		Insania epileptica.		Insania hysterica et neurasth.		Idiota.		Imbecillitas.				
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	Ysäs.
Rakennusmestareja ja heidän perheitä	1	3															1	3	4
Käsityöläisiä ja heidän perheitä	10	14	2		1		3				1						16	15	31
Työmiehiä, kaupungeissa	22	21	2														24	21	45
„ maalla	15	8	1	1					2		1		1		1		21	9	30
Puutarhuria	1																1		1
Maanviljelyskoulujen oppilaita	1																1		1
Maanviljeliän palvelijoita	2	9															2	9	11
Muita palvelioita		7								1							1	7	8
Talonomistajia ja heidän perheitä	2	1															2	1	3
Talonpoikia, talollisia ja heidän perheitä	38	28	2				1		1				1			1	43	29	72
Torppareita ja vuokraajia	21	23	2						1								24	23	47
Mäkitupalaisia ja heidän perheitä	28	34	2							1							31	34	65
Renkiä	1																1		1
Metsänvartioita	2																2		2
Talonmiehiä ja heidän perheitä		1																1	1
Kalastajia	1																1		1
Neitiä		1																1	1
Lukkarin tyttäriä		1																1	1
Vanginvartian tyttäriä		1																1	1
Myllärin tyttäriä		3																3	3
Ratavartian poikia	1																1		1
Tehtaalaisia	15	3															15	3	18
Vankeja	5	1	1												1		7	1	8
Vaiivashoitolaisia	1																1		1
Yhteensä	188	185	18	1	1	1	8		6		6	4	2		2	2	231	193	424

Mitä vuoden aikana kaikissa mielisairaslaitoksissa hoidettujen potilaitten asuntopaikkaan tulee näkyä taulusta 13 että 644 vastaanotetusta 515 eli 80,0% asui maalaiskunnissa ja 129 eli 20,0% kaupungeissa.

Vuoden kuluessa hoidetuista uloskirjoitettiin 582, josta 306 miestä = 52,6% ja 276 naista = 47,4%. Taulu 14.

Näistä uloskirjoitettiin:

206, 99	miestä ja 107	naista	<i>terveenä,</i>	= 35,4%
171, 82	” ”	89	” <i>paremmaksi tulleenä,</i>	= 29,4%
158, 99	” ”	59	” <i>parantumatta,</i>	= 27,1%
47, 26	” ”	21	” <i>kuolleenä,</i>	= 8,1%

Taulu 15 osoittaa parantuneitten sairauden muodon, iän ja oloajan laitoksessa. Kaikista 206 parantuneista oli 18 eli 8,7% alle 21 vuoden; 68 eli 33,0% kuuluivat ikäluokkaan 21—30 vuotta; 58 eli 28,2% ikäluokkaan 31—40 vuotta; 45 eli 21,8% ikäluokkaan 41—50 vuotta ja 17 eli 8,3% oli yli 50 vuotta.

94 hoidokasta eli 45,6% oleskelivat laitoksessa alle 3 kuukautta, 64 eli 31,1%, 3—6 kuukautta, 43 eli 20,9% 6—12 kuukautta, 4 eli 1,9% 1—3 vuotta ja 1 eli 0,5% 3—5 vuotta.

Taudin kulku sen alusta alkaen siksi kun potilas terveenä päästettiin on saatu selville 203 tapauksessa. Annetuista ilmoituksista tässä suhteessa näkyy että tauti 54 tapauksessa = 26,6% oli kestänyt alle 3 kuukautta, 71 tapauksessa = 35,0% 3—6 kuukautta, 61 tapauksessa = 30,0% 6—12 kuukautta, 14 tapauksessa = 6,9% 1—2 vuotta 3 tapauksessa = 1,5% 2—3 vuotta.

Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksissa sekä Käki-salmen turvalaitoksessa kuolleista on saatu seuraava selonteko.

Taulu osottava Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksissa sekä Käkösalmen turvalaitoksessa vuonna 1906 kuolleet hoidokkaat.

Tauti.	I k ä.					Oloaika, hoitolaitoksessa.					Taudin kestävyys ennen vastaanottamista.																						
	21-30 vuotta.	31-40 vuotta.	41-50 vuotta.	Yli 50 vuotta.	Yhteensä.	Alle 3 kuukautta.	3-12 kuukautta.	1-5 vuotta.	Yli 5 vuotta.	Yhteensä.	Alle 3 kuukautta.	3-12 kuukautta.	1-2 vuotta.	2-3 vuotta.	4-5 vuotta.	Yli 5 vuotta.	Tuntematon.	Yhteensä.															
	M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N.	M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N.	M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N.	M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N.	M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N.	M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N.	M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N.	M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N.	M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N.	M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N.	M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N.	M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N.	M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N.	M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N.	M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N.	M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N.	M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N.	M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N.	M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N. M. N.														
Melancholia.				1	1	1	2	1	1	1	2							1	2														
Mania.	1					1		1											1														
Paranoia.			1		2	1	1		1	2							1	1	1														
Dementia.	2	4	1	3	1	1	3	10	9	1	1	2	1	3	4	4	10	9	10														
Dementia paralytica.		6	3		9	2	4	1	1	9							6	2	9														
Psychosis alcoholica.			1		1	1				1								1	1														
Lues cerebralis					1		1			1									1														
Insania epileptica.	1				2		1			2									2														
Yhteensä	3	5	10	2	8	1	3	7	2	15	5	3	5	3	8	4	6	5	24	15	1	9	5	4	4	1	4	5	4	1	1	24	15

Taulu osottava Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksissa sekä Kärisalmen turvalaitoksessa
vuonna 1906 kuolleitten hoidokkaitten kuolemansyyt.

T a u t i.	K u o l e m a n s y y.															Yhteensä.					
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	Y.sä.		
Melancholia																	1	1	2	3	
Mania																			1	1	
Paranoia				1															1	2	3
Dementia				1															10	9	19
Dementia paralytica	7																		9		9
Psychosis alcoholica																			1		1
Lues cerebriaris																				1	1
Insania epileptica																					2
Yhteensä	7	1	1	1	3	3	7	5	1	2	1	1	1	1	1	2	24	15	39		
																	1	2	24	15	39

**Taulu osottava tilapäiset taudinkohtaukset vuonna 1906 Lapinlahden, Niuvan-
niemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksissa sekä Käkisalmen
turvalaitoksessa hoidetuissa potilaissa.**

T a u t i.	Lapinlah- den kes- kuslaitos.		Niuvan- niemen keskus- laitos.		Pitkänie- men kes- kuslaitos.		Käkisal- men tur- valaitos.		Yhteensä.		
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	Y:sä
Influenza et febricula	—	—	3	1	3	—	—	—	6	1	7
Erysipelas	—	1	4	5	—	4	—	—	4	10	14
Septicopyaemia	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Tuberc. pulmonum	—	—	2	1	1	4	—	—	3	5	8
Haemoptoe	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1
Laryngobronchitis, bronchitis, bronchopneumonia	1	—	1	—	1	—	2	1	5	1	6
Laryngitis	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Pneumonia.	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1
Gastroenteritis	—	1	13	12	—	—	—	—	13	13	26
Enteritis	1	1	—	—	6	—	—	—	7	1	8
Ulcus ventriculi	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Helminthiasis	—	—	—	—	4	11	1	2	5	13	18
Appendicitis	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1
Hernia incarcerat.	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1
Angina tonsillaris	—	3	—	1	2	3	—	1	2	8	10
Parotitis suppurat.	—	—	—	—	3	3	—	—	3	3	6
Mastitis	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	2
Gonitis	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1
Bursitis praepat.	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Polyarthritis subac.	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Insuff. valv. semil. aort.	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1
” ” mitral.	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1
Endocarditis	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Eczema	6	—	—	—	3	—	—	—	9	—	9
Panaritium.	1	—	—	1	—	4	—	1	1	6	7
Furunculus. Carbunculus.	—	—	1	—	3	1	—	—	4	1	5
Rèumatismus articul. ac.	—	1	—	—	1	—	—	—	1	1	2
Decubitus	1	—	1	—	—	—	—	—	2	—	2
Cystitis	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1
Gonorrhoe	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	2
Abscessus. Phlegmone	6	2	1	—	—	1	3	—	10	3	13
Vulnera incisa, contusa, mors.	7	—	9	8	1	8	—	—	17	16	33
Luxatio digiti min.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Fractura humeri sin.	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1
” radii ”	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1
” colli femor.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1
Combustio gr. II.	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Hordeolum	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	2
Silmätauti	—	—	—	1	1	2	—	—	1	3	4
Yhteensä	23	12	40	31	33	53	6	5	102	101	203

Taulu, osoittava kuinka Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkäniemen keskuslaitoksien sekä Käikisalmen turvalaitoksen hoidokkaat vuonna 1906 jakaantuvat päivämaksuihin nähden.

Lapinlahden keskuslaitos.

	Hoitopäivien lukumäärä.
Päivämaksu à <i>Smc</i> 3: —	69
" " " 2: —	7,571
" " " 1: 50	365
" " " 1: —	26,198
" " " 0: 75	417
" " " 0: 50	273
Elinajaksi vastaanotetut, kriminaalihoidokkaat ja vapaa vuodetta nauttivat	10,307
Yhteensä	45,200

Niuvanniemen keskuslaitos.

	Hoitopäivien lukumäärä.
Päivämaksu à <i>Smc</i> 4: —	699
" " " 3: —	1,066
" " " 2: —	16,650
" " " 1: —	73,756
" " " 0: 50	2,434
Vapaa vuode	17,199
Yhteensä	111,804

Pitkäniemen keskuslaitos.

	Hoitopäivien lukumäärä.
Päivämaksu à <i>Smc</i> 3: —	1,572
" " " 2: —	7,110
" " " 1: —	86,991
" " " 0: 50	1,460
Vapaa vuode	12,467
Yhteensä	109,600

Käkisalmen keskuslaitos.

	Hoitopäivien lukumäärä.
Päivämaksu à <i>Shy.</i> 3: —	365
” ” ” 2: —	365
” ” ” 1: —	38,122
” ” ” 0: 50	1,825
Vapaa vuode	14,364
Yhteensä	55,041

Päivämaksun suoritti:

	Lapinlahden keskuslaitos.			Niuva- niemen keskus- laitos.			Pitkänie- men kes- kuslaitos.			Käkisal- men turva- laitos.			Yhteensä.
	M.	N.	Y:sä.	M.	N.	Y:sä.	M.	N.	Y:sä.	M.	N.	Y:sä.	
Sairaat itse tai heidän omaiset ja holhoojat	40	50	90	72	71	143	80	61	141	24	11	35	409
Talolliset, tuttavat tai sairasrahastot ja yhdistykset	4	2	6	4	2	6	13	19	32	—	—	—	44
Kunnat tai vaivahoito	25	27	52	134	65	199	162	161	323	41	41	82	656
Turun tuomiokapituli	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1
Savonlinnan tuomiokapituli	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Rautatien hallitus	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1
Kenraalikuvernöörin kanslia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1
Maksutta hoidetut (elinkautisesti vas- taanotetut, kriminaalipotilaat ja va- paa vuodetta nauttivat)	26	8	34	24	10	34	31	12	43	36	8	44	155
Yhteensä	95	87	182	235	148	383	288	253	541	101	61	162	1,268

Vuonna 1906 Lapinlahden, Niuvanniemen ja Pitkänien keskuslaitoksissa sekä Käkisalmen turvalaitoksessa hoidetut kriminaalipotilaat ovat tehneet seuraavat rikokset.

	Lapinlahden keskuslaitos.			Niuvanniemen keskuslaitos.			Pitkänien keskuslaitos.			Käkisalmen turvalaitos.			Yhteensä.
	M.	N.	Y:sä.	M.	N.	Y:sä.	M.	N.	Y:sä.	M.	N.	Y:sä.	
Murha	1	—	1	—	—	—	2	—	2	—	—	—	3
Murhan yritys	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1
Murha tahi tappo	—	—	—	11	1	12	—	—	—	16	1	17	29
Tappo	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1
Lapsenmurha	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	3	3
Rääkkäys	—	—	—	3	—	3	2	—	2	2	1	3	8
Raiskaamisen yritys	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Varkaus	2	—	2	6	—	6	—	—	—	16	1	17	25
Murhapoltto	1	—	1	2	—	2	2	—	2	3	2	5	10
Murhapoltto ja tappoyritys	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Siveellisyysrikos	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Avustus Viaporin kapinassa	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Osanotto Hakaniemen mellakoihin	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Uhkaaminen	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Kunnianloukkaus	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Yhteensä	9	1	10	23	1	24	8	—	8	38	7	45	87

Taulu 16 on yhteenveto maassa 31 Joulukuuta 1906 löytyvistä mielisairaista, joka on laadittu niitten luettelujen mukaan, jotka maan papisto 53 § Hänen Keisarillisen Majesteetinsa armollisessa julistuksessa 28 päivältä toukuukuuta 1889 koskevia lähempiä määräyksiä mielisairaitten hoidosta nojalla on velvollinen vuosittain jättämään piirilääkäreille julistukseen liitetyn kaavan mukaan. Lähetetyt luettelot ovat kuitenkin näyttäytyneet puutteellisiksi mielisairaslaitoksiin otettuihin potilaisiin nähden, jonka takia niitä on täytynyt täydentää mielisairaslaitoksista, vastaanottolaitoksista ja turvalaitoksista Lääkintöhallitukselle saapuneitten vuosikertomuksien mukaan.

Vuoden 1906 lopussa löytyi maassa 7,672 mielivikaista henkilöä, joista 2,300 on sairastunut lapsena (tylsämielisiä ja idiootteja) sekä 5,372 vanhemmina (mielisairaita rajoitetussa merkityksessä). Kun Suomen väkiluku vuoden 1906 lopussa oli 2,933,856 tuli 10,000 asukasta kohti 26,1 mielisairasta tahi, jos molemmat ryhmät eroitetaan toisistaan, 7,8 tylsämielistä ja idioottia sekä 18,8 mielisairasta rajoitetussa merkityksessä.

Kuntien ja yksityisten sairashoitolaitokset.

Alla olevat taulut, joista toiseen on otettu hoidettujen ja sairashoitopäiväin luku sekä keskimäärä potilaita päivää kohti vv. 1904, 1905 ja 1906 ja toiseen sairastuvissa v. 1906 tehdyt leikkaukset, kuvaavat kuntien sairastupien toimintaa.

Taulu I.

Sairastupa.	1904.			1905.			1906.		
	Hoidettujen luku.	Sairashoitopäivien luku.	Keskimäärä sairaita päivässä.	Hoidettujen luku.	Sairashoitopäivien luku.	Keskimäärä sairaita päivässä.	Hoidettujen luku.	Sairashoitopäivien luku.	Keskimäärä sairaita päivässä.
Ruovesi	185	4,957	13,6	165	4,110	11,3	170	3,922	10,7
Keuruu	96	1,770	4,6	78	1,987	5,4	93	2,057	5,6
Joroinen	93	1,958	5,4	87	1,552	4,3	95	1,531	4,2
Loimaa—Alastaro	113	1,982	5,4	116	2,850	7,3	122	3,002	8,2
Uusikirkko	170	2,588	7,1	188	3,085	8,5	203	2,918	8,0
Viitasaari	100	3,171	8,7	67	2,260	6,2	105	2,097	5,7
Lapua	79	1,711	4,7	98	2,011	5,5	82	1,604	4,4
Virtai	59	1,192	3,3	53	1,693	4,6	53	1,069	2,9
Juva	137	2,222	6,1	118	2,083	5,7	107	1,982	5,4
Padasjoki—Kuhmoinen	120	2,087	5,7	119	2,272	6,2	85	1,509	4,1
Vihti: lasareeti osasto	124	1,751	4,3	72	775	2,1	82	1,016	2,3
„ synnytys „	46	284	0,8	57	331	0,9	54	467	1,3
Tammela	125	3,682	10,1	158	3,328	9,1	146	2,623	7,2
Pielisjärvi	134	3,176	8,7	149	3,489	9,6	149	3,459	9,5
Ilomantsi	112	2,645	7,2	122	3,435	9,4	120	2,823	7,7
Elimäki	148	2,826	7,7	135	2,731	7,5	140	2,435	6,7
Huittinen	61	1,090	3,0	73	1,492	4,1	78	1,307	3,6
Orimattila	197	2,457	6,7	244	3,338	9,1	272	3,291	9,0
Saarijärvi	88	1,825	5,0	94	1,592	4,4	106	1,883	5,2
Ilkaalinen	86	1,820	5,0	90	2,081	5,7	69	2,106	5,8
Pielavesi	66	2,366	6,5	53	1,627	4,5	36	1,142	3,1
Rautalampi	112	2,083	5,6	171	3,277	9,5	161	3,254	9,7
Kirkkonummi	140	1,682	4,6	122	1,421	3,9	104	1,282	3,5
Kuolajärvi ¹⁾	—	—	—	—	—	—	42	843	4,7
Porvoon maaseurakunta	187	2,878	7,9	169	2,772	7,6	167	3,226	8,8
Orivesi	57	1,193	3,9	48	877	2,4	59	900	2,5
Puumala ²⁾	—	—	—	—	—	—	14	264	4,8
Heinävesi	54	974	2,7	49	1,867	5,1	71	1,607	4,4
Ylistaro	—	—	—	—	—	—	69	1,109	3,1

¹⁾ Avattiin $\frac{1}{6}$ 1906. ²⁾ Avattiin $\frac{7}{11}$ 1906.

Kertomus Takaharjun parantolan toiminnasta vuodelta 1906.

Parantola kun avattiin Lokakuun alussa v. 1903, on päättynyt toimivuosi parantolan neljättä.

Alusta saakka oli kyllä selvillä että suuri yleisö vasta vähitellen tulee huomaamaan parantolahoidon tarpeellisuuden ja hyödyn keuhkotautia poteville. Niinpä on käynytkin. Vaikka päivämaksut, verrattuina valtion sairashuoneiden maksuihin, ovat korkeat, on vuosien kuluessa korkeammille maksuluokille hakeneiden luku yhäti kasvanut, halvemmat paikat ovat kyllä alusta saakka olleet täynnä. Korkeammat päivämaksut kyllä näyttävät useammille olevan liian suuret, pyrkiväthän niin pian kuin suinkin halvemmille, vaan pikemmin hoitoon päästäkseen uhraa vähemmissäkin varoissa oleva suuremman päivämaksun toivossa paremmin parantuvansa, kun taudin alussa joutuu saamaan tehoisaa hoitoa. Tämänhän jokainen vuosikertomus on tilastollisilla laskuillaan osoittanutkin todeksi. Takaharjulla on verrattain suuri luku kalliimpia paikkoja ollakseen niin sanottu „kansan parantola“. Alussa olikin 7 mk:n paikat miltei tyhjänä, 5:denkin mk paikoilla vaan jokunen potilas. Nyt on viimeksi mainitut olleet aina ylenmäärin täynnä, ensimmäituistakin jo ajottain kyllä puute, joskin keskimäärä hoidettuja näillä paikoilla ei vielääkään ole kohonnut paikkojen lukumäärän tasalle.

Kuten jo mainittiin ovat halveimmat paikat kyllä alusta saakka pysyneet yhtämittaa täytettyinä, onpa odottavien hakioiden luku senlaisille paikoille niin suurikin, että, jokaiselle hyväksytylle hakialle kun paikka annetaan siinä järjestyksessä, missä hakupaperit ovat saapuneet, odotusaika vapaapaikoille on venynyt jo puoleksitoista vuodeksi, 3:men mk:n paikoille vuodeksi. Sanomatakin arvaa, miten tämä pitkä odotus vaikuttaa turmiollisesti ei ainoastaan potilaan tautiin, vaan myös parantumis mahdollisuuksiin. Siksipä onkin halvemmilla paikoilla hoidetuista tulokset usein vähemmän suotuisat, ja puolestaan tämäkin vaikuttaa parantolan kokonaistuloksiin.

Kansassa on ollut ja on tietysti vieläkin vallalla käsitys, että yhteiskunta on velvollinen huoltamaan sairashoidon vähempivaraisille ja kun huomataan miten pian varakkaampi pääsee hoitoa nauttimaan vähempivaraisen saadessa vuodenkin odottaa parantolaan pääsyä, synnyttää tämäkin katkeruutta ja vihaa yhteiskuntaa ja vallitsevia oloja vastaan, jota vihaa toiset tietysti vielä koettavat lietsoa mielin määrin. Yksityisille yhtiöille on kuitenkin mahdotonta lisätä halvempien paikkojen lukua — onhan nytkin parantoloille rahallista tappiota näistä paikoista, kun valtioavustus on laskettu liian niukaksi, eikä

tulot kalliimmista paikoista ole voineet korvata tätä tappiota, niinkuin vuotuisen tilinpäätös selvään osoittaa. Ainoa mahdollinen apu olisi että valtio puolestaan rakentaisi ja ylläpitäisi laitoksia, missä keuhkotautia sairastavat saisivat jotenkin samalla maksulla hoidon, kuin muita tautia sairastavat valtion sairaaloissa nauttivat, ja nämät niin ollen tulisivat olemaan oikeita „kansan parantoloita“. Näin ollen voitaisiin menotkin supistaa ylläpidosta, kun tällaiset olisivat järjestetyt yksinomaan vähempiä vaatimuksia vastaaviksi.

Takaharjun edelliset vuosikertomukset ovat jo osoittaneet miten hakioita on yli koko maan, kaikista kansan kerroksista ja ikäluokista; samoin on nytkin ollut. Jätän sen puolen tällä kertaa tarkemmin numeroilla selvittämättä, eihän se parantolan vaikutukseen suoranaisesti koskekaan, joskin selittää useampien parantoloiden tarpeellisuutta. Käyn sen vuoksi suorastaan tekemään selkoa parantolassa hoidetuista.

Vuodelta 1905 jäi parantolaan potilaita	30 miestä ja	40 naista.
Vuonna 1906 otettiin	122 „ „	110 „
„ „ siis hoitoa nautti	152 „ „	150 „
Vuonna 1906 uloskirjoitettiin parantolasta	117 miestä ja	110 naista.
Vuodelle 1907 siis jäi parantolaan	35 „ „	40 „
Yhteensä 152 miestä ja 150 naista.		

Suurin määrä potilaita päivässä oli 104.

Sairashoitopäivien luku miehille	15,272 ja keskimäärä päivässä	42,4.
„ „ naisille	15,576 „ „	43,3.
„ „ vuodessa	30,848 „ „	85,7.

Vapaapaikoilla oli sairashoitopäivien luku miehillä 4,132, siis 11,5 potilasta päivää kohti, naisilla taas 4,170 hoitopäivää, siis 11,6 päivää kohti, mitkä numerot kyllin todistavat, että vapaapaikat ovat pidetyt täynnä, sellaisia paikkoja kun on ainoastaan 12 kummallekin sukupuolelle.

Ijältään olivat hoidetut:

10—15 ikävuotisia	9 miestä,	4 naista,	yhteensä	13
16—20	27 „	21 „	„	48
21—25	40 „	42 „	„	82
26—30	37 „	31 „	„	68
31—35	23 „	30 „	„	53

36—40 ikävuotisia	10 miestä,	14 naista,	yhteensä	24
41—45	3 ”	7 ”	”	10
46—50	3 ”	— ”	”	3
50—60	— ”	1 ”	”	1
Yhteensä 152 miestä,				150 naista, yhteensä 302

Jos lajittelemme hoidetut potilaat edellisissä vuosikertomuksissa mainitun Turbanin tautiasteikon mukaan ja määräämme potilaan tilan eli tautistadion kutsuttaessa lääkärin todistuksen mukaan, joka seuraa hakupapereita, saamme parantolaan kutsutuiksi taudin alkuasteikolla eli I stadiossa olevia 200 potilasta, kehittyneemmällä asteikolla eli II stadiossa olevia 96 potilasta, sekä pitkälle kehittyneellä asteikolla eli III stadiossa olevia 6 potilasta.

Nämät viimeksi mainitut III st. potilaat eivät tosin saaneet kutsumusta, vaan tulivat omin päin suorastaan pyrkimään hoitoon, jolloin oli vaikeata heitä lähettää heti pois, mahdotontakin potilaan heikkouden vuoksi.

Edellistä tarkastaessa luulisi, että parantolassa on hoidettu ainoastaan hyvin suotuisat tapaukset, vaan jos vertaamme sairaskertomuksia ja ensimmäisen tutkimuksen tuloksia, näemme että hoidokkaiden tautistadio on kokolla toinen.

I st.	200 kutsutusta on todella ollut tätä asteikkoa	56 potilasta.
II st.	96 kutsuttua, vaan hoidettujen luku	” 131 ”
III st.	6 ” ” ” ” ”	” 113 ”
jotavastoin tuberkuloosia ei löytynytäkään		2 ”
Yhteensä 302 potilasta.		

V. 1906 uloskirjoitettiin näistä:

I st. 49, II st. 88, III st. 88, ei tuberk. 2.

V. 1907 jääpi ” 7, ” 43, ” 25.

Edellä on mainittu että parantolasta uloskirjoitettiin v. 1906 227 potilasta, vaan näiden joukossa oli 2 potilasta, joilla ei uudistetutkaan tutkimukset antaneet mitään merkkiä tuberkuloosista, ja ovat siis nämät vähennettävät uloskirjoitettujen tuberkulosistien joukosta. Jäännöslukuun 225 sisältyy kyllä 34 potilasta eli 15,1% senlaisia, joilla ei koko parantolassa olo-aikanaan löydetty Tub. basilleja, vaikka taudin merkit näilläkin olivat niin selvät, että on täysin oikeutettua lukea nämätkin tuberkuloottisiksi, usealla näistä olikin ennen parantolaan tuloaan bacilleja löytynyt. Parantolaan tullessa tai siellä ollessa oli

bacilleja 191:llä eli 84,9 %, vaan näistä parantola hoidon ajalla taas hävisi bacillit 45:llä eli 23,5 %. Ainoastaan senlaiset potilaat, joilla yhä uudistetut bacillitutkimukset ainakin kuukauden ajalla antoivat joka kerralla negatiivisen tuloksen, ovat luetut näiden 45:den joukkoon.

Sukurasitusta oli uloskirjoitetuilla potilailla 118:lla ja näistä vielä Brehmerin suku-heikentymistä 34:llä. Selvä tartunta-tilaisuuden mahdollisuus taas huomattiin 48:lla, millä jostakin läheisestä omaisestaan, millä taas asuin- tai työtoveristaan, jotavastoin 6:lla näytti asunto olleen taudin saamisen syynä, siinä kun edellä oli asunut keuhkotautinen ja potilas oli tietymätönnä tästä muuttanut puhdistamattomaan asuntoon. Joku edelläkäypä elimistön erityisesti heikontama tauti oli ollut 26:lla potilaalla, heillä kyllä tartuntatilaisuuskin huomattavissa.

Monella hoidokkaista oli tauti ensikerran huomattu vasta veriysköksen jälkeen. Muutoin oli tänäkin vuonna huomattavan suuri luku potilaita, joilla ennen oli ollut tai parantolassa ollessaan oli verisyöky.

Uloskirjoitettujen painomuutoksia tarkastellessa huomataan, että

I stadion potilaista	47:llä	lisääntyi	paino	369,4	kiloa,	2:lla	väheni	6,2	kiloa.
II	"	"	85:llä	"	"	689,9	"	2:lla	" 0,4 "
III	"	"	55:llä	"	"	338,9	"	13:lla	" 30,8 "

punnitsematta on uloskirjoitettu 1 pot. II st. ja 20 pot. III st.

Suurin painolisäys koko vuoden hoidetuista on miehelle 24,8 k:loa ja naiselle 26,2 k:loa.

187:llä hoidokkaalla on paino lisääntynyt koko hoitoaikanaan yhteensä 1398,2 kiloa, tehden siis lisäys keskimäärin kullekin 7,48 kiloa. Vähentynyt on paino taas 17:llä yhteensä 36,9 kiloa, keskimäärä vähennystä siis kullekin 2,17 kiloa. 21:llä potilaalla ei painon muutoksesta tiedetä, he kun tulivat olleeksi siksi lyhyen ajan, ettei uudistettua punnitsemista ole tehty.

Lähemmin määriteltynä oli 225 uloskirjoitetun painomuutokset jaettuna eri tautistadioiden potilaille ja eri sukupuolille seuraavat:

	Miehiä.			Naisia.			Yhteensä.		Yhteensä.
	I st.	II st.	III st.	I st.	II st.	III st.	Miehiä.	Naisia.	
— 10,0 — — 5,1	—	—	1	1	—	—	1	1	2
— 5,0 — + 0,0	1	1	3	—	1	9	5	10	15
+ 0,1 — + 5,0	7	12	19	5	16	10	38	31	69
+ 5,1 — + 10,0	9	11	9	10	18	7	29	35	64
+ 10,1 — + 15,0	10	8	3	4	11	3	21	18	39
+ 15,1 — + 20,0	1	5	2	1	2	1	8	4	12
+ 20,1 — + 25,0	—	2	1	—	—	—	3	—	3
Ei punnittuja	—	—	10	—	1	10	10	11	21
Yhteensä	28	39	48	21	49	40	115	110	225

Hoidon menestyksestä puhuessa käytämme samoja nimityksiä kun edellisessäkin vuosikertomuksessa ja saamme niin v. 1906 uloskirjoitetuiksi: Tervehtyvinä 27, Parantuvina 39, Paremmaksi tulleina 93, Kostuneina 27, Muuttumattomina 25, Heikontuneina 11, Kuolleina 3, sitä paitsi 2, joilla ei ollut tuberkuloosia. Arvioidessa hoidon menestystä, jätämme kuitenkin pois luettelosta senlaiset potilaat joiden parantolassa olo-aika oli kuukautta lyhempi, saadaksemme enemmän yhdenmukaisuutta vertailussa muiden keuhkotauti-parantoloiden tuloksien kanssa — nämähän aina suljetaan pois luettelosta — saamme, vähentämällä 21 potilasta alle kuukauden ja 2 ei tub., lopullisesti 204 potilasta jotka uloskirjoitettiin:

Tervehtyvinä	27 potilasta eli 13,2%
Parantuvina	38 ” ” 18,6 ”
Paremmaksi tulleina	93 ” ” 45,6 ”
Kostuneina	25 ” ” 12,3 ”
Muuttumattomina	10 ” ” 4,9 ”
Heikontuneina	9 ” ” 4,0 ”
Kuolleina	2 ” ” 0,8 ”

Hoidon tulos, potilasluku ja painolisäyksien keskimäärä kussakin tautistaadiossa ja eri tuloksessa.

	I staadio, 48 potilasta, 23,8 %						II staadio, 86 potilasta, 42,8 %						III staadio, 70 potilasta, 34,8 %						Keskimäärät.				
	Miehiä.			Naisia.			Keskimäärät.			Miehiä.			Naisia.			Keskimäärät.			Hoidon tulos.	Painolisäys.	Hoitopäivät.		
	Potilas luku.		Hoitopäivät.	Potilas luku.		Hoitopäivät.	Hoitopäivät.		Painolisäys.	Potilas luku.		Hoitopäivät.	Hoitopäivät.		Painolisäys.	Hoitopäivät.							
	%		Hoitopäivät.	%		Hoitopäivät.	%		Hoitopäivät.	Painolisäys.	%		Hoitopäivät.	%		Hoitopäivät.	Painolisäys.	%					
Tervehtyviä	10	167,7	10	184,3	176,0	9,0	43,8	4	179,2	3	183,7	181,1	11,9	8,1	—	—	—	—	—	177,3	9,8	13,2	
Parantuvia	9	87,7	8	129,1	107,2	5,8	35,4	6	184,7	13	236,2	219,9	7,7	22,1	2	436,0	—	436,0	20,7	2,8	180,9	7,5	18,6
Paremmaksi tulleita	9	86,1	2	273,5	120,1	7,5	22,8	28	137,5	26	158,6	147,9	7,9	62,8	16	186,9	12	193,2	7,1	40,0	159,7	7,7	45,6
Kostuneita	—	—	—	—	—	—	—	1	51,0	3	137,0	115,5	5,8	4,6	11	65,9	10	72,5	2,0	30,0	77,3	2,9	12,8
Muuttumattomia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	31,0	31,0	2,1	1,2	6	76,5	3	98,3	3,5	12,9	78,5	3,4	4,9
Heikontuneita	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	113,2	5	77,2	0,4	12,9	93,2	0,8	4,6
Kuolleita	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	116,0	116,0	5,3	1,2	1	109,0	—	109,0	—	1,4	112,5	—	0,8

Edellä olevasta taulusta huomataan että tervehtyvänä pääsi parantolasta 27 eli 13,2% koko luvusta ja parantuvina 38 eli 18,6%, siis uloskirjoitettiin 31,8% *hyvällä tuloksella*. Tämähän tekee koko luvusta lähimain kolmannen osan, jotka pääsivät pois kotiansa työkykyisinä, kuitenkin niin, että alussa vaan varovasti saivat alotella kepeämissä töissä ja samalla kuitenkin vielä hoidella terveyttäänkin.

Verrattomasti suurempi — 93 potilasta eli 45,6% — on niiden luku, jotka uloskirjoitettiin paremmaksi tulleina, eivät siis saavuttaneet täysin hyvää tulosta. Heillä on kuitenkin ollut tuntuva hyöty hoidostaan: yleisvointi on ollut hyvä, akuuttiset ilmiöt keuhkoissa laanneet, kuume hävinnyt, paino sanottavasti lisääntynyt, yskökset vähentyneet, vaan parannus keuhkoissa, joskin suuresti edistynyt, ei kuitenkaan vielä ollut senlainen, että voisi siihen luottaa. Hoidon tulos on kuitenkin ollut *tyyydyttävä*, ja moni näistä olisi epäilemättä pitemmällä hoitoajalla voinut saavuttaa hyvänkin tuloksen. Toivossa, että he parantolasta päästyäänkin jatkavat sopivissa oloissa hoitoaan, voipi odottaa, että heistäkin useammat tulevat työkykyisiksi jälleen.

Yleensä katsottuna on näin ollen 48 I stadion potilasta, 80 II stadion ja 30 III stadion potilasta, yhteensä siis 158 koko luvusta 204 uloskirjoitettua, joilla on ollut menestystä hoidostaan parantolassa. Prosentti luvuissa siis 77,4% on hoidettu *suotuisalla tuloksella*.

Jällellä olevat 46 potilasta on senlaisia, joille hoito syystä eli toisesta ei toivottua tulosta tuottanut. Kahdella näistä on kuolema hoidon lopettanut, olivathan parantolalla kuitenkin yli kolmen kuukauden. Yksi, II staadion potilas, sai varomattoman liikkumisen jälkeen verensyöksyn, keuhkotulehduksen ja kolmannella vuorokaudella syöksyn jälkeen tuli kuolema. Tämä lopputulos hoidosta oli aivan odottamaton; ennen verensyöksyä oli tervehtyminen edistynyt säännöllisesti, painokin kohonnut 5,3 kiloa. Toinen kuoleman tapaus ei suinkaan ollut odottamaton; heti tultuaan olisi potilas tahdottu lähettää pois, kutsuamattomana kun tulikin, vaan hänellä ei ollut kotia ei omaisia, jotka olisivat voineet häntä hoidella, ikäkin oli jo yli 50:n vuoden. Paitsi näitä kahta tauluun otettua sattui vielä yksi kuoleman tapaus parantolassa, sekin tullessaan aivan huono ja heikko. Hän ei ehtinyt olla parantolassa kuukauttaakaan, ja tuli äitinsä juuri häntä noutamaan kotia, kun potilas, ehkenpä mielen liikuttuksen johdosta, sai verensyöksyn joka 3:ssa minuutissa lopetti kituvan elämänlangan.

Kanssapotilaihinkin vaikuttaa kuolemantapaus parantolassa aina masentavasti, varsinkin kun se kohtaa täydessä elämän toivossa olevaa toveria odottamatta ja äkisti, kuten ensimmäinittu tapaus oli. Molemmat viime mainitut olivat

kyllä parantola hoitoon sopimattomat, tilansa aivan toivoton, vaan pitkän ja epämukavan matkan vuoksi ei heitä tahdottu kohta lähettää takaisin.

Muutoin on elämä parantolassa ollutkin levollista ja rauhaista, potilaiden käytös kaikin puolin hyvä ja tyytyväisyys, mikäli tiedetään, yleinen.

Jos vielä vertaamme tuloksia eri tautistaatioissa, huomataan kohta, että *kaikki I stadion* potilaat poikkeuksetta ovat tulleet suotuisaan tulokseen ja näistä vielä 79,2% hyväänkin. Keskimäärä sairashoitopäiviä 138,8 ei myöskään ole kovin korkea yleistulokseen verraten.

II stadion potilaista saavutti taas 80 eli 93% suotuisan tuloksen ja näistä vielä 26 eli 30,2% hyvänkin, jotavastoin 7% kaikista *II stadion* potilaista hoidettiin huomattavasti menestyksellä, hoitoaikakin on heille tavattoman lyhyt.

III stadion potilaista sai ainoastaan 30 eli 42,8% suotuisan tuloksen, vaan ainoastaan 2 naista eli 2,8% pääsi pois parantuvina, kuitenkin oli näiden parantolassa oloaika pitin eli 436 vuorokautta, 28 potilasta eli 40% uloskirjoitettiin sitävastoin tyydyttävällä tuloksella, paremmaksi tulleina, vaikka heidänkin hoitoaika oli keskimäärin 198,2 vuorokautta, siis yli puolen vuoden. Suurin osa tämän staadion potilaista — 40 eli 57,2% eivät menestyneet hoidossa, siihen ehken suurena, voisinpa sanoa suurimpanakin syynä kovin lyhyt hoitoaika. He olivat varustautuneet viipymään ainoastaan muutaman kuukauden, ja kun menestys oli epävarma, ei heitä tahdottu liioin houkutellakaan vähävaraisina uhraamaan suurempia kustannuksia hoitoonsa. Jos hekin voisivat kotioiloissa pitkän aikaa työtönnä jatkaa hoitoansa, tulisi ehken jokunen suotuisaankin tulokseen.

Hyvät tulokset on siis eniten *I stadion* potilaista, useita hyviä vaan enimmäkseen tyydyttäviä tuloksia *II stadion* potilaista, 2 verrattain hyvää ja jokunen määrä tyydyttäviä tuloksia *III stadion* potilaista. Kuten ennenkin viittaavat tulokset nytkin siihen, ettei *III stadion* potilaat ole soveliaita ottaa hoitoon, elleivät voi viipyä parantolassa kovin pitkää aikaa. Meikäläisissä oloissa, joissa harvalla on varoja siihen, ei siis saada näin pitkälle menneessä keuhkotaudissa tyydyttäviä tuloksia, kuten monessa ulkolaisessa parantolassa, missä senlaisetkin potilaat viiptyvät vuosimääriä. Ei ole tahdottu senlaisia kutsuakaan parantolahoitoon, vaan on kuitenkin saatu suuri luku heitä, kun lääkärin lausunnon nojalla on tilaa arvosteltu paremmaksi eikä ensitutkimuksen jälkeen ole voitu kieltäytyä enää vastaanottamasta, varsinkin kun ei löydy erityisiä sairashuoneita kehittyneemmälle keuhkotaudille. Siten saadaan vieläkin kovin suuri luku parannukselle vähemmän sopivia *III stadion* potilaita parantola hoitoon, ja onkin prosentti määrä eri staadioiden potilaista edellisen vuoden kaltainen.

Samoin on sairashoitopäivien keskimäärät jotenkin vastaavia edelliselle vuodelle. Kaikille yhteensä oli tämä 143,6 vuorokautta; erikseen miehille 136,2, naisille 162,2.

Usein on Takaharjun parantolan vuosikertomuksissa viitattu vaikeuksiin, joita vaillinaiset kulkuneuvot ovat parantola-elämälle tuottaneet. Nyt on tässä suhteessa päästy parempaan aikaan, kun rautatie-liikenne vuoden lopulla alkoi Punkaharjulle saakka, jonne parantolasta tulee ainoastaan 2:den kilometrin maamatka. Toivottavasti tulee tämä seikka hyvin vaikuttamaan parantola oloihin, ei ainoastaan potilaiden lukuisuuteen, vaan myöskin tilastoon. Ulotuupa vaikutus nähtävästi parantolan talouteenkin, nyt kun elintarpeet saadaan helposti etempääkin ja usein halvemmalla kuin ennen, jolloin oltiin riippuvia lähimmän ympäristön tuotteista ja hinnoista.

Lopuksi mainittakoon, että parantolan ylilääkärinä on toiminut lääket. lisent. Kalle Brax; alilääkärinä 1 p:ään syysk. lääket. kand. Matti Takala, sekä 1 p:stä Lokak. lääket. lisent. Akseli N. Arppe.

Årsberättelse för år 1906 om sjukvården å Nummela sanatorium.

Å Nummela sanatorium hafva under år 1906 vårdats inalles 247 personer, 140 män och 107 kvinnor. Från föregående år voro kvarliggande 60 patienter, 38 män och 22 kvinnor, under året intogos 175 nya patienter (97 män och 78 kvinnor) samt 12 patienter (5 män och 7 kvinnor), hvilka under ett tidigare år varit intagna å sanatoriet och utskrifvits därifrån. Bland de från år 1905 kvarliggande tillhörde 2 män och 2 kvinnor samma kategori af ånyo intagna patienter. Af patienterna utskrefvos under år 1906 inalles 191, 107 män och 84 kvinnor, medan 56 patienter, 33 män och 23 kvinnor, blefvo kvarliggande till år 1907; bland dessa tillhörde 1 man och 3 kvinnor de ånyo intagna.

Kvarliggande från år 1905	38	män	och	22	kvinnor,	inalles	60	patienter.
Nyintagna år 1906	97	"	"	78	"	"	175	"
Ånyo intagna år 1906 af föreg. år utskrifna	5	"	"	7	"	"	12	"
Hela antalet år 1906 vårdade personer	140	"	"	107	"	"	247	"
Utskrifna under år 1906	107	"	"	84	"	"	191	"
Kvarliggande till år 1907	33	"	"	23	"	"	56	"

Af de från år 1905 kvarliggande patienterna voro 9 och af de under år 1906 intagna voro 5 eller inalles 14 personer intagna under året i två särskilda repriser.

Det sammanlagda antalet *sjukvårdsdagar* utgjorde år 1906 23,405, hvaraf 12,962 hänföra sig till patienterna i stenpaviljongen och 10,443 till patienterna i träpaviljongen. Medelantalet patienter per dag utgjorde sålunda 64,12 (mot 62,59 år 1905 och 56,07 år 1904), eller särskildt i stenpaviljongen 35,51 och i träpaviljongen 28,61.

Patienternas ålder framgår af följande tabell. Talen inom parentes angifva personer, som vårdats för annan sjukdom än lungtuberkulos.

Patienternas ålder.

	6-10 år.		11-15 år.		16-20 år.		21-25 år.		26-30 år.		31-35 år.		36-40 år.		41-45 år.		46-50 år.		51-60 år.		61-65 år.		Summa.			
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	S.a.	
Kvarliggande från 1905.	1	—	2	4	6	4	9	8	8	7	5	1	3	—	3	—	1	—	1	—	1	—	38	22	60	
Nyintagna 1906.	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(2)	
Ånyo intagna 1906	(1)	—	—	—	—	—	(5)	(4)	(1)	(3)	(1)	(1)	(2)	(1)	(1)	(2)	—	—	—	—	—	—	(13)	(12)	(25)	
	—	—	—	—	—	—	1	1	2	3	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	5	7	12	
	—	—	—	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(1)	
Summa vårdade 1906	2	1	6	5	14	19	35	27	25	29	20	12	21	7	8	6	5	—	3	—	1	1	140	107	247	
	(1)	—	(2)	—	(1)	(1)	(5)	(4)	(1)	(3)	(1)	(1)	(2)	(1)	(1)	(2)	—	—	—	—	(1)	(1)	(15)	(13)	(28)	
<i>Patienterna med lungtub.</i>																										
Utskrifna 1906 efter be-																										
handl.	1	—	4	4	6	10	16	14	17	12	15	8	10	5	5	3	3	—	1	—	—	—	78	56	134	
Utskrifna inom 31 dagar	—	1	—	1	1	1	4	2	1	3	—	1	2	1	—	1	1	—	—	—	—	—	9	11	20	
Utskrifna af de ånyo in-																										
tagna.	—	—	—	—	—	—	2	1	2	1	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	6	5	11	
Kvarliggande till 1907	—	—	—	—	6	5	9	5	4	10	4	2	5	—	2	—	—	—	2	—	—	—	32	22	54	
Summa	1	1	4	5	13	18	30	23	24	26	19	11	19	6	7	4	5	—	3	—	—	—	125	94	219	

Den yngsta patienten med lungtuberkulos 6 år, den äldsta 60 år.

Sjukdomens art:

	Män.	Kvinnor.	Summa.
Tuberculosis pulmonum	125	94	219
Tuberculosis suspecta pulmon.	4	5	9
Tuberculosis sanata pulm. Hysteroneurasthenia	—	1	1
Scrophulosis	—	1	1
Profylaktiker	2	—	2
Bronchitis ac. s. chron. s. laryngitis chr.	3	2	5
Bronchitis chron. Bronchiectasiæ	2	2	4
Bronchitis chron. & enteritis chron. (Tub.?)	—	1	1
Bronchitis foetida (post. resect. costæ)	—	1	1
Asthma bronchiale	1	—	1
Tumor malignus pulmon.	2	—	2
Gangræna pulmon (Syphilis pulm.?)	1	—	1
Summa vårdade	140	107	247

Af patienterna med lungtuberkulos voro:

Kvarliggande från 1905	36	22	58
Ånyo intagna 1906	5	6	11
Nyintagna 1906	84	66	150
Summa vårdade	125	94	219
Utskrifna 1906 efter behandling	78	56	134
” ” inom 31 dagar.	9	11	20
” ” af de ånyo intagna	6	5	11
Kvarliggande till 1907.	32	22	54
Summa vårdade	125	94	219

Tabell utvisande behandlingsresultatet samt medelantalet sjukvårdsdagar

	Symptomfria.				Väsentligt förbättrade.					Förbättrade.					Något förbättrade.						
	Stempav.		Träpav.		Stempav.		Träpav.		Summa.	Stempav.		Träpav.		Summa.	Stempav.		Träpav.		Summa.		
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.		m.	kv.	m.	kv.		m.	kv.	m.	kv.			
Stadium I afebr.	—	5	1	—	6	4	1	8	2	15	9	6	2	3	20	1	—	—	—	1	—
” I febr.	—	1	—	—	1	—	1	—	—	2	—	3	1	—	4	—	—	—	—	—	—
Stadium II afebr.	—	—	—	—	—	2	—	—	1	3	2	4	4	—	10	—	—	—	—	—	—
” II febr.	—	—	—	—	—	1	1	1	—	3	1	2	2	—	5	1	—	2	1	4	1
Stadium II—III afebr.	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	3	3	2	1	9	—	—	—	—	—	—
Stadium III afebr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	3	1	1	—	—	2	1
” III febr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	2	6	3	1	1	—	5	9
Summa	—	6	1	—	7	9	3	10	3	25	18	19	13	7	57	6	2	3	1	12	11
Procent af de utskrifna	—	—	—	—	5,22	—	—	—	—	18,66	—	—	—	—	42,54	—	—	—	—	8,96	—
Medelantal sjukvårdsdagar . . .	—	—	—	—	84,3	—	—	—	—	177	—	—	—	—	149,7	—	—	—	—	98,9	—
Medelvikstillökning i kg.	—	6,9	10,5	—	6,9	11,48	8,5	13,61	12,6	12,11	6,3	5,39	11,96	9,67	7,70	5,08	3,15	6,76	4,2	5,10	0,4

1) Tillika Appendicitis chron.

medelviktstillökningen hos år 1906 utskrifna patienter med lungtuberkulos.

Bättrade.		Försämrade.				Döda.			Summa utskrifna.						Medelantalet sjukvårdsdagar.			Medelvikts-tillökning i kg.			
Träpav.		Stenpav.		Träpav.		Summa.			Stenpav.		Träpav.		Summa.		m.	kv.	Sma.	m.	kv.	Sma.	
m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.								
1	—	—	—	—	—	—	—	—	14	12	12	5	43	122,8	90,1	109,9	10,6	6,8	9,3		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	2	—	8	171,0	164,8	166,4	15,9	5,9	8,4		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	6	4	1	15	130,5	380,7	247,1	9,5	6,0	7,2		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	4	5	2	18	218,9	172,7	203,5	4,7	7,7	5,7		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	4	3	1	13	157,9	133,8	148,6	6,8	4,9	6,1		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	1	1	7	188,5	161,3	177,3	8,3	3,9	6,8		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	14	6	4	30	233,5	176,2	210,6	2,6	0,9	1,6		
2	4	21	3	4	2	1	10	—	2	—	—	—	2	47	40	31	16	134	78	56	134
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	15,87	—	—	—	—	7,46	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	209,9	—	—	—	—	361,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5,45	4,95	2,5	—1,09	—2,45	—3,9	—15,6	—3,68	—	—3,15	—	—	—	—	5,29	4,33	10,50	7,13	6,43	—	—	—

Behandlingsresultatet var *positivt* hos 101 eller 75,38% af patienterna, *negativt* hos 33 eller i 24,62% af fallen.

Alla med positivt resultat utskrifna patienter voro vid utskrifningen feberfria.

Procenttalens positiva resultat hos fallen inom de särskilda stadierna framgår af nedanstående sammanställning. Af de 13 till stadium II—III hörande fallen hafva 6 hänförs till stadium II och 7 till stadium III, samt af de 2 negativa resultaten inom denna grupp 1 räknats till hvardera af huvudstadierna.

Stadium.	Antal patienter.	Positivt resultat.
St. I afebrila	43	42 = 97,7% } 49 = 96,1%
„ I febrila	8	
St. II afebrila	21	18 = 85,7% } 30 = 76,9%
„ II febrila	18	
St. III afebrila	14	11 = 78,6% } 22 = 50,0%
„ III febrila	30	
Summa 134		101 = 75,4%

Inom hvarje grupp, men särskildt påfallande inom stadium III, framstår skillnaden mellan de hos afebrila och hos febrila patienter vunna resultaten. Öfverhuvud erhöles bland 78 utan feber intagna patienter positivt resultat hos 71 = 91,0%, bland 56 med feber intagna patienter positivt resultat hos 30 = 53,6%.

Behandlingsresultatet är genomgående något bättre än under föregående år, detta dels beroende på att sjukdomsmaterialet i sin helhet var bättre, dels på att kurtiden i allmänhet var något längre.

Viktökningen belöpte sig för samtliga 134 utskrifna patienter i medeltal till 6,48 kg., särskildt för männen till 7,36 kg och för kvinnorna till 5,13 kg. Vikten tilltog hos 117 och aftog hos 17 af patienterna. För de 117, som tilltagit i vikt, var tillökningen i medeltal 8,03 kg, särskildt för männen 8,94 kg, för kvinnorna 6,76 kg.

Vikten aftog mellan	15,6	och	10,1	kg	hos	1	man	2	kvin.,	inalles	3	pat.	
"	"	"	10,0	"	5,1	"	"	1	"	1	"	2	"
"	"	"	5,0	"	0,1	"	"	8	män	4	"	12	"
Vikten tilltog mellan	0,1	"	5,0	"	"	20	"	16	"	"	36	"	
"	"	"	5,1	"	10,0	"	"	20	"	24	"	44	"
"	"	"	10,1	"	15,0	"	"	19	"	9	"	28	"
"	"	"	15,1	"	20,0	"	"	6	"	—	"	6	"
"	"	"	20,1	"	25,0	"	"	3	"	—	"	3	"

Summa 78 män 56 kvin., inalles 134 pat.

Den största viktökningen var för manlig patient 22,5 kg, för kvinnlig patient 13,9 kg.

Sjukvårdsdagarnas antal var i medeltal 171,0, särskildt för männen 172,1 och för kvinnorna 169,5 dagar. För 16 patienter var kurtiden längre än ett år, för de öfriga 118 i medeltal 118,2 dagar, särskildt i stenpaviljongen för männen 114,0 och för kvinnorna 102,2 dagar, i träpaviljongen för männen 150,0 och för kvinnorna 115,6 dagar. Kurtidens längd framgår närmare af nedanstående tabell, däri äfven upptagits de 20 patienter med lungtuberkulos, som utskrefvos inom 31 dagar.

Den längsta kurtiden var för patient i stenpaviljongen 775 dagar, för patient i träpaviljongen 820 dagar.

Kurtiden	2—	31	dagar	hos	9	män	och	11	kvin.,	inalles	20	pat.
"	32—	60	"	"	10	"	"	11	"	"	21	"
"	61—	90	"	"	17	"	"	16	"	"	33	"
"	91—	120	"	"	17	"	"	9	"	"	26	"
"	121—	180	"	"	12	"	"	6	"	"	18	"
"	181—	270	"	"	6	"	"	5	"	"	11	"
"	271—	365	"	"	7	"	"	2	"	"	9	"
"	366—	547	"	"	7	"	"	3	"	"	10	"
"	548—	730	"	"	1	man	"	—	"	"	1	"
"	731—	820	"	"	1	"	"	4	"	"	5	"

Summa 87 män och 67 kvin., inalles 154 pat.

Förutom 219 patienter med lungtuberkulos vårdades å sanatoriet år 1906, såsom framgår af tabellen å sid. 317, inalles 28 personer för annan orsak. Bland dessa funnos 9 personer, för hvilka diagnosen med hänsyn till lungtuberkulos var osäker, ehuru delvis mycket sannolik. Diagnostiska tuberkulininjektioner skulle säkert, om sådana hade kommit till användning, i många och måhända i alla dessa fall visat förekomsten af tuberkulösa härdar. Af dessa patienter blef 1 kvinna kvarliggande till 1907, de öfriga 8 utgingo alla stärkta till sitt allmänna tillstånd, med en viktökning af i medeltal 3,8 kg. för hvarje; kurtiden var i medeltal 56 dagar. Å många lungsotssanatorier utrikes bilda sådana patienter en stor kontingent af de sjuka och bidraga naturligtvis till att betydligt förbättra statistikerna. Hos en patient tycktes lungtuberkulosen redan vara läkt, och sjukdomsbilden präglades hufvudsakligen af nervösa symptom. — Bland patienterna med kronisk bronchit funnos äfven sådana, hos hvilka möjligen förelåg lungtuberkulos, ehuru denna diagnos icke kunde ställas med säkerhet.

Af samtliga ofvannämnda 28 personer blefvo 1 man och 1 kvinna kvarliggande till år 1907, 1 från föregående år kvarliggande man med carcinoma pulmonis utskrefs efter 6 dagar såsom obotad (obehandlad), en annan man med sannolikhetsdiagnosen tumor malignus pulmonis utgick oförbättrad efter 28 dagar och med en viktförlust af 1,4 kg, 1 man med diagnos: Bronchitis capillaris, tuberculosis? utskrefs efter 23 dagar såsom oförbättrad, efter att hafva aftagit 1,7 kg. Alla öfriga 23 patienter utskrefvos såsom förbättrade eller som friska. De hade alla ökat i vikt, i medeltal 4,8 kg; kurtiden var för dem i medeltal 52,8 dagar.

Under år 1906 har inträde å sanatoriet sökts eller plats efterfrågats af 335 personer. Antalet sökande till de olika platserna var:

Friplats	27
Friplats eller eventuellt billigaste betalningsklass	27
Billigaste betalningsklass (3 mk)	55
Billigaste eller eventuellt nästbilligaste.	50
Träpaviljongen, utan angifvande af hurudan plats	24
Trä- eller eventuellt stenpaviljongen	31
Stenpaviljongen	121
	<u>Summa 335</u>

Öfverläkare vid sanatoriet har varit medicinelicentiaten Axel v. Bonsdorff. Under dennes tjänstledighet från 10 juni till 10 augusti handhades öfverläkarebefattningen af medicinelicentiaten Karl v. Kræmer.

Som underläkare fungerade: medicinelicentiaten Karl v. Kræmer under januari månad, medicinekandidaten Gösta Himanen från 1 februari till årets slut, samt under den sistnämndes tjänstledighet under en månads tid på sommaren medicinekandidaten Tauno Kalima (Landgren).

Arsberättelse för 1906 från Högsand sanatorium för skrofulösa barn.

Sanatoriet hölls under sommarn 1906 öppet från den 1 juni till den 22 september.

Under denna tid voro 36 barn intagna, nämligen 10 på de friplatser som äro förbehållna patienter från statens sjukhus (3 från barnsjukhuset, 4 från kirurgiska sjukhuset, 1 från ögonafdelningen af allmänna sjukhuset i Helsingfors och 2 från länesjukhuset i Åbo), 13 på barnavårdsföreningens friplatser, 4 på de till fattigvårdens i Helsingfors förfogande stående platserna, 1 underhölls med medel från den i förening med barnsjukhuset i Helsingfors stående Pippingskölds donationsfond, och för 5 bekostades sjukvården af enskilda personer, för 2 af fattigvården i Helsingfors.

Patienterna voro hemma från följande orter:

Helsingfors 17, Borgå 3, Åbo 2, Lapträsk 1, Sjundeå 1, Hangö 2, Bjernå 1, Loimijoki 1, Kärkölä 1, Nastola 1, Raumo 1, Multia 1, Wasa 2, Suomussalmi 1, Kiuruvesi 1, Rovaniemi 1.

Åldern vid intagningen varierade mellan 2 och 17 år, medelåldern var 8 år 7 månader.

Sjukvårdsdagarnes antal utgjorde in summa	3,828
” ” ” ” ” ” ” ” per patient . . .	106,8
Daglig medelbeläggning	33,6
Maximum	36
Minimum	27

Diagnosen var:

Kronisk lymphkörtelsvullnad i 18 fall, deraf suppurerande körtlar i 2 fall.

Kroniska ögonsjukdomar	8	”
” öronsjukdomar	3	”
Kroniskt eczem	7	”
Kronisk rhinit	2	”
Ledgångs inflammationer	7	”
Residuer efter coxit	3	”
” efter armbågstuberkulos	1	”
Kroniska benprocesser	8	”
Enuresis	2	”
Anaemia	2	”
Tuberculosis pulmonum	1	”

Under sommaren förekommo några angina fall, två fall af akut lymphadenit.

Behandlingens resultat var följande:

Friska	4
Betydligt förbättrade	7
Förbättrade	23
Oförändrade	2
Genomsnittsvikt efter den första vägningen	20,89 kgr.
” efter den sista vägningen	24,44 ”
Totala viktillskottet	128,15 ”
Medelviktillskott per patient	3,56 ”
Medeltillskott i procent af begynnelsevikten	17,0%

Till det goda resultatet har främst bidragit de synnerligen gynnsamma klimatologiska förhållandena på sanatorieplatsen, men äfven i betydlig grad den utmärkta vård och omsorg som egnats de små patienterna af anstaltens läkare med. kand. T. Aschan, samt föreståndarinnan fröken Stenbäck, jemte den öfriga sjukvårdspersonalen och får föreningen till dem alla, äfvensom till öfriga funktionärer, frambära sin tacksamhet.

Årsberättelse för 1906 från Hemmet för fallandesjuka å Berga invid Kerava.

Under år 1906 har å Hemmet för fallandesjuka å Berga varit intagna inalles 45 patienter mot 37 under 1905. Af dessa kvarstodo från föregående år 30 interner (1 från 1900, 2 fr. 1901, 3 fr. 1903, 8 fr. 1904, 16 fr. 1905). Under året utskrefvos 9, kvarstå till 1907 36 interner.

Af de under året afgångna utskrefvos såsom:

föbättrade	4
oförändrade	5

Af de förbättrade hade en varit utan anfall 6 månader, en annan 3 månader. Af de såsom oförändrade utskrifna var en lidande af Paramyoclonus multiplex samt 3 som utskrefvos efter mycket kort tid, dels på egen begäran, dels på grund af våldsamt och oeffterättlighet.

Hvad åldern vidkommer voro öfver 15 år 31 stycken.

” ” ” ” under 15 år 14 ”

af de sistnämnda 1 under 10 år.

Sammanlagda antalet sjukvårdsdagar under året utgjorde 11,849 emot 8,883 under 1905. Medeltal per intern blir 263,8 och medeltal interner per dag 32,5.

Tor Waenerberg.
Anstaltens läkare.

Langettavatautisten hoitoyhdistys Kuopiossa.

Yhdistyksen ylläpitämässä sairaskodissa Waajasalolla, joka perustettiin syksyllä 1900, ovat kaikki sairapaikat viimekuluneenakin vuonna olleet käytettyinä. Siinä on vuoden kuluessa hoidettu yhteensä 37 langettavatautista naista, joista 22 on koko vuoden ollut hoidokkaina. Sinä aikana, jolloin tämä sairaskoti on toiminut, ovat hoidokkaat yleensä jotenkin vähässä määrässä vaihtuneet; viimeinen vuonna 1906 vastaanotetuista hoidokkaista oli järjestyksessä viideskymmeneskolmas, luettuna kodin perustamisesta asti. Viime vuonna

jättivät kuitenkin verrattain useat hoidokkaat hoitolan; ilahduttavana asiana voi nimittäin mainita, että sen kuluessa kolme nuorta naista voi suuressa määrin parantuneina palata kotiseutuihinsa, ja myöskin saatiin tilaisuus syksyllä laskea pois yksi ja vuoden vaiheella kaksi mielivikaista hoidokasta.

Johtokunnan pyrintönä oli jo kauemman aikaa ollut saada siirtää viime mainitut sairaat pois hoitolasta, koska epäkohtana on pidettävä täysin mielivikaisten hoitamista yhdessä muiden langettavatautisten kanssa, mutta tilan puute melisairasten hoitoloissa oli esteenä ollut, ja nytkin täytyi sen takia poissiirtyvien uudestaan turvautua siihen hoitoon, jonka yksityinen koti ja vaivahoito saattavat heille tarjota. Vanhin pois lähteneistä melisairaista oli ollut hoitolassa viidettä vuotta ja siinä määrin parantunutkin, ettei hänellä noin kolmeen vuoteen ollut epileptillisiä kohtauksia.

Kotipaikkaansa nähden ovat viime vuoden kuluessa laitoksessa olleista hoidokkaista 10 Kuopion läänistä, 6 Oulun, 6 Mikkelin ja 6 Wiipurin läänistä, 5 Turun ja Porin, 2 Hämeenlinnan, 1 Vaasan ja 1 Uudenmaan läänistä. Asianomaiset kunnat ovat kokonaan tahi valtion tai sairasten omaisten avustamina suorittaneet hoitomaksut 25 sairaan puolesta. Jossakin tapauksessa on koko maksu suoritettu valtionvaroilla. Muiden hoidokkaiden puolesta suoritettiin maksu heidän omilla tai omaistensa varoilla, ja on muutamille heistäkin myönnetty valtionavustus. Kahdelle sairaalle myönnetty hoitomaksun alennus korvattiin kenraali I. Heinrichus'en lahjoittamilla varoilla.

Samoin kuin edellisenä vuonna ei viime vuonnakaan sattunut yhtään kuolemantapausta laitoksessa. Sitä vastoin saapui sanoma kahden entisen hoidokkaan kuolemasta, jotka ennenaikaisesti olivat jättäneet hoitolan ja paraikaa odottivat uudelleen pääsevänsä sinne.

Hoitolan lääkärinä on edelleen toiminut lääket. lis. J. V. Johnsson. Johtajattarena on ollut neiti Aina Boman, joka joulukuulla 1905 astui tähän toimieensa.

Badanstalterna.

Badanstalten i Lovisa. Badanstalten öppnades den 1 juni och stängdes den 31 augusti. Såsom öfverläkare vid badanstalten var stadsläkaren medicine licentiaten Ernfr. Ekelund anställd och såsom underläkare med. kand. Gunnar Nyström. Antalet inskrifna kurgäster utgjorde 313, af hvilka 227 voro hel- och 40 halfbetalande, resten eller 46 åtnjöto fria bad. Den 11 nov. 1891 erhöll badanstalten ett räntefritt statsunderstöd af 12,000 mark, hvilket från och med 1892, bör ersättas sålunda att bolaget från och med sagde år under den tid vattenkuranstalten hålles öppen för andra badgäster åt 8 medellösa personer årligen i femton års tid uti anstalten lemnar kostnadsfri badkur och läkarevård, badterminen beräknad för en tid af ända till sex veckor för hvarje sådan badgäst, att öfver badanstaltens verksamhet för hvarje år före utgången af december månad genom bolagets försorg till Medicinalstyrelsen insändes eller aflemnas berättelse, att omförmälde friplatser må tillerkännas åt medellösa personer bland landets folkskolelärare- och lärarinnor, underbefäl vid finska militären, personer anställda vid polisinrättningarna i landet, postiljoner, tull- och järnvägsbetjente, med flera i landets tjänst anställda lägre tjänstemän och betjente, att Civil-Expeditionen har att före utgången af maj månad hvarje år bestämman hvilka åtta bland dylika medellösa, friplatser sökande personer skola komma i åtnjutande af dessa.

Badanstalten i Nådendal. Badanstalten började sin 44:de årssäsang den 11 juni och avslutade densamma den 31 augusti. Såsom öfverläkare vid badanstalten var medicine och kirurgie doktorn, baron K. von Alfthan anställd och såsom underläkare med. kand. Hans Söderling. Antalet inskrifna kurgäster utgjorde 640. Badanstalten åtnjuter på grund af Kejs. Senatens i Finland bref af den 27 juni 1894 räknadt från och med 1895 ett räntefritt statsunderstöd af 30,000 mark med vilkor att från och med berörde år under den tid badanstalten hålles öppen för andra badgäster, åt tjugtu medellösa personer årligen i femton års tid i anstalten lemnas kostnadsfri badkur och läkarevård, badterminen beräknad för en tid af ända till sex veckor för hvarje sådan badgäst och i öfrigt på enahanda vilkor, som redan anförts för badanstalten i Lovisa.

Badanstalten i Mariehamn. Badanstalten var i verksamhet från den 15 juni till 25 augusti. Såsom öfverläkare var medicine licentiaten Artur Tollet anställd och såsom underläkare med. kand. R. Bengelsdorff. Kurgästernas antal utgjorde 175. Badanstalten åtnjuter på grund af Kejs. Senatens i

Finland bref af den 11 nov. 1891 från 1892 ett räntefritt statsunderstöd mot förbindelse att tilldela 10 medellösa sjuka kostnadsfri badkur och läkarevård vid anstalten under den tid densamma för andra badgäster hålles öppen på enahanda vilkor, som redan anförts för badanstalten i Lovisa.

Badanstalten i Heinola. Badanstalten öppnades den 7 juni och var i verksamhet till den 1 september. Såsom öfverläkare var medicine och kirurgie doktor E. A. v. Willebrand anställd, samt såsom underläkare med. kand. Georg Hammarén. De inskrifna kurgästernas antal utgjorde 299. Badanstalten åtnjuter på grund af Kejs. Senatens bref af den 9 sept. 1896 ett statsunderstöd af 15,000 mark från och med år 1897 med förbindelse att anstalten årligen i 12 års tid under den tid badanstalten hålles öppen för andra badgäster åt 10 medellösa personer lemnar kostnadsfri badkur och läkarevård, badterminen beräknad för en tid af ända till sex veckor för hvarje sådan badgäst, på för öfrigt enahanda vilkor, som redan anförts för badanstalten i Lovisa.

Den 18 april 1905 beviljades Heinola badhusaktiebolag emot första inteckning i badanstalten och fyllnadsborgen, som Statskontoret eger pröfva och godkänna, ett amorteringslån till belopp af 30,000 mark att utgifvas ur statsverkets utlånings fond med 15,000 mark under 1905 och ett enahanda belopp under 1906, såsnart styrkt blifvit att första raten i företaget nedlagts, samt åtnjutes under tjugu års tid emot erläggande af fyra procents ränta och återgäldas under de femton sista åren af lånetiden med en femtondedel årligen. Lånet blef emellertid icke ännu under 1906 lyftadt.

Olavin kylpylaitos Savonlinnassa. Kylpylaitos pidettiin avoinna 5:stä p:stä kesäkuuta 1:seen p:ään syyskuuta. Ylilääkärinä toimi yliopiston dosentti, lääket. ja kir. tri V. Osvald Streng, ja alilääkärinä lääk. kand. A. Tavaststjerna. Kaikkiaan oli tällä ajalla sisäänkirjoitettuja varsinaisia kylpyvieraita 375. Keisarillisen Senaatin 9 p:nä syyskuuta 1896 päivätyn kirjeen mukaan nauttii „Kylpylaitos osakeyhtiö Savonlinnassa“ 15,000 markan suuruista valtioapua ehdolla, että yhtiö vuodesta 1897 alkaen sinä aikana, jona kylpylaitos pidetään avoinna muitten parantolavieraitten käytettäväksi, vuosittain kahdentoista vuoden aikana maksutta antaa kylpyparannusta ja lääkärinapua kymmenelle varattomalle henkilölle sekä muuten niillä ehdoilla, mitkä ovat noudatettaviksi vahvistetut Heinolan kylpylaitokselle myönnetyn samanlaisen apurahan nauttimisen suhteen.

Toukokuun 17 p:nä 1905 on Keisarillinen Senaatti katsonut hyväksi myöntää Olavin Kylpylaitos Osakeyhtiölle valtion lainarahastosta kiinnitystä vastaan yhtiön Savonlinnan kaupungilta vuokraaman maapalstan N:o 16 B —78 hallinto-oikeuteen sekä sille rakennettuihin ja vastedes rakennettaviin rakennuksiin etuoikeudella niiden kiinnitysten jälkeen, jotka vahvistettiin valtiolle

vakuudeksi maaliskuun 10 päivältä 1896 ja helmikuun 28 päivältä 1899 myön-
netyistä 25,000 ja 20,000 markan lainoista, neljänkymmenen tuhannen (40,000)
markan suuruisen lainan, nostettavaksi kahdessa 20,000 markan suuruudessa
erässä siten että ensimmäinen erä annetaan 1905 ja toinen erä vuonna 1906,
niinpian kuin on näytetty että ensimmäinen erä on tarkoitukseen käytetty,
sekä nautittavaksi neljän prosentin korkoa vastaan 20 vuoden aikana ja takai-
sinmaksettavaksi kahdeskymmenesosalla alkuperäisestä laina-pääomasta vuosit-
tain. Sen ohessa on Keisarillinen Senaatti lainan nauttimiseksi lisäehtoina
vielä määrännyt: että yhtiö on velvollinen koko laina aikana pitämään laitok-
sen rakennukset Valtiokonttorin hyväksymässä palovakuutus-yhtiössä vakuu-
tettuina niin suuresta määrästä että valtion saatava täydelleen tulee turvatuksi;
sekä että jos jotakin tästä laiminlyödään tai lainaehjoja muuten jätetään täyt-
tämättä, laina korkoineen heti on takaisinmaksettavaksi langennut.

IV. Kätilölaitos.

Saapuneitten ilmoitusten mukaan oli kätilöitten lukumäärä 1906 vuoden lopussa 740, joista 248 asui kaupungissa ja 492 maaseudulla. Ryhmitettynä piirilääkäripiirien mukaan jakaantuvat kätilöt seuraavasti:

Lääni.	Piirilääkäripiiri.	Kaupunki.	Maalaisk.
Uudenmaan:	Helsinki	62	17
	Loviisa	1	14
	Lohja	—	10
	Tammisaari	9	11
		<u>72</u>	<u>52</u>
Turun ja Porin:	Turku	27	18
	Uusikaupunki	3	8
	Rymättylä	—	6
	Godby	1	14
	Pori	9	17
	Ikaalinen	—	8
	Tyrvää	—	9
	Salo	—	20
	Huittinen	—	10
	<u>40</u>	<u>110</u>	
Hämeen:	Hämeenlinna	6	13
	Hollola	—	12
	Tampere	22	9
	Tammela	—	13
	Jämsä	—	9
	Ruovesi	—	6
	<u>28</u>	<u>62</u>	

Lääni.	Piirilääkäripiiri.	Kaupunki.	Maalaisk.
Viipurin:	Viipuri	16	11
	Hamina	11	11
	Lappeenranta	4	10
	Antrea	—	8
	Muola	—	6
	Käkisalmi	3	8
	Kurkijoki	—	4
	Sortavala	3	5
	Salmi	—	3
	<hr/>	37	66
Mikkelin:	Mikkeli	6	5
	Heinola	2	6
	Joroinen	—	5
	Savonlinna	3	7
	<hr/>	11	23
Kuopion:	Kuopio	9	6
	Rautalampi	—	8
	Iisalmi	1	5
	Pielisjärvi	—	5
	Tohmajärvi	—	8
	Joensuu	5	7
	<hr/>	15	39
Vaasan:	Nikolainkaupunki	7	11
	Kristiina	6	12
	Uusikaarlepyy	1	10
	Kokkola	5	19
	Kuortane	—	9
	Jyväskylä	4	13
	<hr/>	23	74
Oulun:	Oulu	14	12
	Pudasjärvi	—	2
	Raahe	4	6
	Kalajoki	—	11
	Haapajärvi	—	9
	Kajaani	3	6

Lääni.	Piirilääkäripiiri.	Kaupunki.	Maalaisk.
Oulun:	Tornio	1	10
	Rovaniemi.	—	5
	Kittilä	—	5
		<u>22</u>	<u>66</u>

Luetteloja synnytyksistä, joissa ovat avustaneet, ovat lähettäneet 704 kättilöä, 212 kaupunki- ja 492 maalaiskunnista. Näistä käy selville että 25,197 naista, — 6,033 ensi- ja 19,164 myötäsynnyttäjää — ovat saaneet apua synnyttämistilassa. Mitä synnyttäjien kotipaikkaan tulee on 6,191 asunut kaupungissa ja 19,006 maaseudulla tehden resp. 24,6 % ja 75,4 %. Synnyttäjistä oli 1,275 eli 5,0 % naimatonta, 23,828 eli 94,6 % naimisissa olevaa ja 94 eli 0,4 % leskeä.

Syntyneitten lasten lukumäärä oli 25,270 joista 24,441 elävää ja 829 kuollutta. Äskensyntyneistä oli 13,411 mies- ja 11,859 naispuolta. Mitä sikiöitten asemaan tulee sattui 24,205 yli-osa asemaa, 799 ala-osa asemaa ja 125 poikkiasemaa; 141 tapauksessa ei asemaa ole mainittu.

Asianlaita kaupungeissa ja maaseuduilla käy selville seuraavasta ryhmitelystä:

	Synnyttäensitten kokonaisluku.						Sikiön asema.				Äskensyntyneitten luku.				
											Sukupuoli.		Eläviä.	Kuollutta.	Yhteensä.
	Naimatomia.	Naimisissa olevia.	Leskiä.	Yhteensä.	Ensi- synnyttäjät.	Myötäsynnyttäjät.	Yliosa asema.	Alaosa asema.	Poikkiasema.	Mainitse- maton.	Miespuoli.	Naispuoli.			
Kaupungeissa	310	5,847	34	6,191	1,200	4,991	5,941	178	16	20	3,144	3,011	5,979	176	6,155
Maaseudulla	965	17,981	60	19,006	4,833	14,173	18,264	621	109	121	10,267	8,848	18,462	653	19,115
Yhteensä	1,275	23,828	94	25,197	6,033	19,164	24,205	799	125	141	13,411	11,859	24,441	829	25,270

Luetteloihin tehdyistä muistutuksista näkyy että 421 naista — 78 kaupungissa ja 343 maaseudulla — synnytti kaksoiset sekä 8 naista maaseudulla kolmoiset. Keskenmeno sattui 364:ssä tapauksessa, 114:ssä tapauksessa kaupungissa ja 250:ssä maaseudulla sekä ennenaikainen synnytys 176:ssä tapauksessa, 56:ssä tapauksessa kaupungissa ja 120:ssä maaseudulla. 855 naista päästettiin taiteen avulla. Näistä päätettiin synnytys 60:ssä tapauksessa, 12 kertaa kaupungissa ja 48 kertaa maaseudulla, sikiön manuaali extractioniin

kautta, 103 tapauksessa, 17 kertaa kaupungissa ja 86 kertaa maaseudulla, käännöksen kautta, 654:ssä tapauksessa, 182 kertaa kaupungissa ja 472 kertaa maaseudulla, pihtien avulla sekä 38:ssa tapauksessa, 4 kertaa kaupungissa ja 34 kertaa maaseudulla, käyttämällä teräviä aseita. Päästetyistä naisista kuoli: manuaali extractioonin jälkeen 1 maaseudulla, käännöksen jälkeen 1 kaupungissa ja 8 maaseudulla, pihtisynnytyksen jälkeen 9 maaseudulla sekä terävien aseiden käyttämisen jälkeen 1 maaseudulla ja 1 kaupungissa. Placenta prævia sattui 4 kertaa kaupungissa ja 26 kertaa maaseudulla. Ecclampsia tapausten luku oli 38, joista 4 kaupungissa ja 34 maaseudulla. Pihtisynnytyksen teki kaupungissa lääkäri 173 ja kätilö 1 kertaa sekä maaseudulla lääkäri 335 ja kätilö 115 kertaa. 30:stä pihtisynnytyksestä — 8:sta kaupungissa ja 22:sta maaseudulla — puuttuu ilmoitus mainituissa suhteissa. Teräviä aseita käytti lääkäri 36 kertaa, 4 kertaa kaupungissa ja 32 kertaa maaseudulla, sekä kätilö 1 kerta maaseudulla.

Helsingin lapsenpäästölaitoksessa on 65 oppilasta vuoden kuluessa, oppikurssin päätettyänsä saanut kätilötodistuksen. Vuoden kuluessa on Lääkintöhallitukselle jätetty 181 hakemusta päästä kätilöoppilaaksi.

1) För aflönande af barnmorskor beviljades under 1906 statsbidrag åt följande kommuner till nedan angifvet belopp:

Åbo län: Angelniemi 150, Bertils 100, Brändö 250, Eckerö 300, Finby 200, Föglö 250, Honkajoki 200, Houtskär 200, Hiitis 250, Karuna 200, Kiiikoinen 200, Kivimaa 200, Korpo 200, Kumlinge 225, Kuusijoki 200, Kökar 250, Kauvatsa 200, Karjala 250, Lokalahti 250, Merimasku 150, Muurla 200, Oripää 200, Paattinen 150, Rusko 200, Sammaljoki 100, Siikais 150, Suomusjärvi 200, Säskylä 200, Vestanfjärd 150, Askainen (Villnäs) 150, Vårdö 125, Yläne 200, Pyhämaa 200, Pyhämaa öförs. 200. Summa 6,650 *Fr.*

Tavastehus län: Berttula (Ypäjä) 200, Koski 200, Kuorevesi 200, Kylmäkoski 200, Rengo 200, Sommarnäs 200, Kuhmalahti 200, Tottijärvi 200. Summa 1,600 *Fr.*

Viborgs län: Hogland (Suursaari) 500, Korpiselkä 300, Lavansaari 250, Ruskeala 200, Soanlaks 200, Suojärvi 400, Taipalsaari 200, Uukuniemi 200, Suistamo 200. Summa 2,450 *Fr.*

S:t Michels län: Anttola 150, Enonkoski 200, Jäppilä 150, Kangaslampi 150, Luhanko 175. Summa 825 *Fr.*

Kuopio län: Keitele 200, Kesälahti 200, Kuusjärvi 200, Pälkjärvi 200. Summa 800 *Fr.*

1) Ref. Med. rådet F. W. Vesterlund.

Vasa län: Bergö 275, Halsö 200, Kivijärvi 200, Pihlajavesi 200, Pihtipudas 200, Seinäjoki 200, Soini 200, Storå 200, Sumiais 200, Uurais 150, Karijoki 150, Lestijärvi 225, Replot 200, Alajärvi 200. Summa 2,800 *Fmk*.

Uleåborgs län: Enari 900, Enontekiö 900, Hyrynsalmi 300, Hailuoto 250, Karunki 100, Kestilä 200, Kuhmoniemi 250, Kuivaniemi 200, Kuolajärvi 400, Kärsämäki 300, Kolari 250, Kuusamo 250, Lumijoki 200, Merijärvi 200, Muonio 400, Pudasjärvi 200, Pulkkila 300, Puolanko 400, Piippola 250, Rautio 200, Reisjärvi 200, Siikajoki 300, Sodankylä 350, Suomussalmi 400, Säräisniemi 300, Utsjoki 900, Vihanti 300, Ylivieska 100, Taivalkoski 350. Summa 9,650 *Fmk*.

Summa summarum 24,775 *Fmk*. (Under 1905 — 26,475 *Fmk*).

V. Rättsmedicin.

De under året 1906 verkställda obduktionerna uppgingo till 581; af dessa gällde 463 fullvuxna eller barn och 118 foster.

Dödsorsaken hos fullvuxna och barn.

Län och provincialläkaredistrikt.	Självmord.	Mord eller dråp.	Olycks- händelse.	Sjukdom.	Outredd för röta.	Summa.
Nylands.						
Helsingfors	3	8	7	2	1	21
Lovisa	2	4	—	2	—	8
Ekenäs	2	1	1	—	—	4
Lojo	3	2	—	1	—	6
Åbo och Björneborgs.						
Åbo	—	1	4	—	—	5
Nystad	1	1	—	—	—	2
Rimito	—	—	1	—	—	1
Godby	—	—	—	—	—	—
Salo	2	2	1	1	—	6
Björneborg	2	3	3	1	1	10
Ikalis	1	—	1	—	—	2
Tyrvis	—	1	—	—	—	1
Hvittis	4	4	—	1	—	9
Tavastehus.						
Tavastehus	4	1	3	—	—	8
Hollola	1	1	—	—	—	2
Jämsä	1	—	—	—	—	1
Tammela	2	3	3	2	—	10
Tammerfors	—	—	2	—	—	2
Ruovesi	2	1	—	2	—	5

Län och provincialläkaredistrikt.	Sjefnord.	Mord eller dröp.	Olycksfallsdöda.	Sjukdom.	Outredda kär rökta.	Summa.
Viborgs.						
Viborg	8	5	12	1	1	27
Fredrikshamn	—	1	2	—	—	3
Villmanstrand	4	2	4	—	2	12
S:t Andreae	3	6	4	1	1	15
Mohla	5	6	4	—	—	15
Kexholm	2	2	3	1	1	9
Kronoborg	2	2	—	—	—	4
Sordavala	—	3	—	—	—	3
Salmis	1	1	1	—	—	3
S:t Michels.						
S:t Michel	5	2	3	2	2	14
Heinola	1	1	1	—	—	3
Jorois	—	1	1	—	—	2
Nyslott	—	1	—	—	—	1
Kuopio.						
Kuopio	3	1	2	1	—	7
Rautalampi	2	—	1	—	—	3
Idensalmi	2	2	—	—	—	4
Pielisjärvi	1	—	1	—	—	2
Tohmajärvi	—	2	1	—	—	3
Joensuu	—	—	1	2	—	3
Vasa.						
Vasa	—	8	1	—	—	9
Kristinestad	1	9	2	—	—	12
Nykarleby	—	2	3	—	1	6
Gamlakarleby	—	—	—	1	—	1
Kuortane	—	2	1	1	—	4
Jyväskylä	—	1	2	1	—	4

Län och provinciälläkaredistrikt.	Stelnord.	Mord eller dråp.	Olyckshändelse.	Stukdom.	Outredd för röta.	Summa.	
Uleåborgs.							
Uleåborg	—	—	1	—	—	1	
Brahestad	1	—	1	—	—	2	
Kalajoki	1	—	—	—	—	1	
Haapajärvi	2	—	1	—	—	3	
Kajana	—	—	1	—	—	1	
Torneå	1	—	1	1	—	3	
Pudasjärvi	—	1	—	—	—	1	
Rovaniemi	—	—	1	—	—	1	
Kittilä	1	3	—	1	—	5	
Summa	76	97	82	25	10	290	290
Städer.							
Helsingfors	48	14	45	19	3	99	
Borgå	1	—	—	—	—	1	
Lovisa	—	—	—	—	—	—	
Ekenäs	—	1	1	—	—	2	
Hangö	3	—	—	—	—	3	
Tavastehus	—	—	—	1	—	1	
Tammerfors	2	2	5	1	—	10	
Åbo	5	2	3	2	—	12	
Nådendal	—	—	—	—	—	—	
Mariehamn	—	—	—	—	—	—	
Nystad	—	—	—	—	—	—	
Raumo	—	—	—	—	—	—	
Björneborg	—	1	—	—	—	1	
Kristinestad	—	—	—	—	—	—	
Kaskö	—	—	—	—	—	—	
Nikolaistad	—	1	—	1	—	2	
Nykarleby	—	1	—	—	—	1	
Jakobstad	—	—	—	—	—	—	
Gamlakarleby	2	—	—	—	—	2	
Jyväskylä	—	—	—	—	—	—	
Brahestad	—	—	—	—	—	—	

Län och provincialläkaredistrikt.	Sjelmord.	Mord eller dråp.	Olycksan- delse.	Sjukdom.	Outredt för röta.	Summa.
Uleåborg	2	—	—	—	—	2
Kemi	—	—	—	—	—	—
Torneå	—	—	—	—	—	—
Kajana	—	—	—	—	—	—
Kuopio	—	—	1	—	—	1
Idensalmi	—	—	—	—	—	—
Joensuu	—	—	—	—	—	—
S:t Michel	—	—	—	—	—	—
Heinola	—	—	—	—	—	—
Nyslott	—	—	—	—	—	—
Viborg	7	7	9	2	1	26
Fredrikshamn	—	—	—	—	—	—
Kotka	2	5	2	—	—	9
Villmanstrand	—	—	—	—	—	—
Kexholm	—	—	—	—	—	—
Sordavala	—	—	—	1	—	1
Summa	42	34	66	27	4	173

Dödsorsaken hos nyfödda och foster.

Län och provincialläkaredistrikt.	Kvättning eller strypning.	Annat vald.	Brist på vård.	Allmän svaghet.	Öfvermåttad förtäring.	Dödfödt fullgånget.	Outredd för rötta.	Outredd af annan orsak.	Summa.
Nylands.									
Helsingfors	2	—	1	—	—	—	—	—	3
Lovisa	—	1	1	—	—	—	—	—	2
Ekenäs	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Lojo	1	—	1	—	1	—	1	—	4
Åbo och Björneborgs.									
Åbo	2	—	—	—	—	—	—	—	2
Nystad	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rimito	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Godby	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Salo	2	—	—	—	1	—	—	—	3
Björneborg	2	—	—	—	—	—	2	—	4
Ikalis	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Tyrvis	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Hvittis	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Tavastehus.									
Tavastehus	4	—	—	—	—	1	1	—	6
Hollola	—	1	1	—	—	—	—	—	2
Jämsä	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Tammela	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Tammerfors	1	—	—	—	—	—	1	—	2
Ruovesi	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Viborgs.									
Viborg	—	—	2	—	—	1	—	—	3
Fredrikshamn	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Villmanstrand	1	—	1	—	—	—	—	—	2
S:t Andreae	1	—	—	—	—	—	2	—	3
Möhlen	—	1	—	—	1	—	1	—	3
Kexholm	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Kronoborg	1	—	—	—	1	—	—	—	2
Sordavala	1	1	—	—	—	—	1	—	3
Salmis	—	—	—	—	1	—	—	—	1

Län och provincialläkaredistrikt.	Kvättning eller strypning.	Annet vålla.	Brist på vård.	Allmän svaghet.	Öfning för tidsberd.	Döddödt fullgång.	Outredd för röta.	Outredd af annan orsak.	Summa.
S:t Michels.									
S:t Michel	—	—	1	—	1	1	1	—	4
Heinola	1	1	—	—	—	—	—	—	2
Jorois	1	—	—	—	1	—	—	—	2
Nyslott	2	—	2	—	—	—	—	1	5
Kuopio.									
Kuopio	—	1	—	—	—	—	1	—	2
Rautalampi	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Idensalmi	1	—	—	—	—	1	—	—	2
Pielisjärvi	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tohmajärvi	—	—	1	—	1	1	1	—	4
Joensuu	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Vasa.									
Vasa	—	—	1	1	—	—	2	—	4
Kristinestad	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Nykarleby	1	—	—	—	1	—	1	—	3
Gamlakarleby	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Kuortane	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Jyväskylä	1	—	—	—	—	—	1	—	2
Uleåborgs.									
Uleåborg	1	1	—	—	—	—	—	—	2
Brahestad	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Kalajoki	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Haapajärvi	2	1	—	—	1	—	—	—	4
Kajana	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Torneå	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Pudasjärvi	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Rovaniemi	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kittilä	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	34	11	13	1	14	7	20	1	101

Län och provincialläkaredistrikt.	Kväfning eller stryplning.	Annat våld.	Brist på vård.	Allmän svaghet.	Oriktig för-tidsbord.	Oriktig förtullgången.	Outredt för röta.	Outredt af annan orsak.	Summa.
Städerna.									
Helsingfors	2	—	—	—	2	—	1	—	5
Borgå	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lovisa	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ekenäs	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hangö	—	—	—	—	1	—	1	—	2
Tavastehus	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tammerfors	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Åbo	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Nådendal	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mariehamn	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nystad	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Raumo	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Björneborg	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristinestad	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kaskö	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nikolaistad	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Nykarleby	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jakobstad	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gamlakarleby	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jyväskylä	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brahestad	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uleåborg	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kemi	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Torneå	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kajana	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuopio	1	—	—	—	—	—	1	—	2
Idensalmi	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Joensuu	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S:t Michel	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Heinola	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Nyslott	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Viborg	1	—	—	—	—	—	1	—	2
Fredrikshamn	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kotka	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Villmanstrand	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kexholm	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Sordavala	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	6	—	2	—	3	2	4	—	17

Sjelfmordssättet.

	Män.	Kvinnor.
Hängning eller strypning	39	10
Förgiftning	8	4
Med skjutvapen	29	1
Dränkning	9	9
Öfverkörd af bantåg	1	1
Skarpt vapen	6	1
	<hr/> 92	<hr/> 26 — 118.

Såsom gift användes: karbolsyra 3 m.; kejsargrönt 2 kv.; cyankalium 1 m.; thymo-cresol 1 kv.; strychnin 2 m.; arsenik 1 m.; veronal 1 kv.; morfin 1 m.

Sjelfmördarens stånd och yrke.

	Män.	Kvinnor.
Arbetare och deras familjer	15	5
Bönder " " "	15	6
Torpare " " "	8	1
Rusthållare 2, litteratör 1, stationsskrifvare 1, sjökaptén 1, f. d. disponent 1, folkskolelärare 1, student 1, rysk student 1, rysk kaptensson 1, rysk officer 1, tullkontrollör 1, handlande 5, f. d. handlande 1, handelsbiträden 2, f. d. handelsbiträde 1, handelsskoleelev 1, kolportör 1, barberare 1, skräddare 1, snickare 1, skomakare 1, urmakare 1, garfvere 1, plåtslagare 2, timmerman 1, målare 1, lots 1, vaktmästare 1, gårdskarlar 1, backstugusittare 1, pråmkarlar 1, forman 1, hyrkuskdräng 1, drängar 3, boskapsskötare 1, inhysingar 2, lösa karlar 8	54	—
kaptenska 1, lärarinna 1, mejerska 1, backstugusittaredotter 1, tryckeriarbeterska 1, tjänarinnor 4, fånge 1, kvinnor 4	—	14
	<hr/> 92	<hr/> 26 — 118.

Såsom sinnessjuka uppgifves	22 män	7 kvinnor.
” berusade vid gerningens begående	6 ”	— ”
Under anfall af delirium	1 ”	— ”
Alkoholister	1 ”	— ”

Sjelfmorden fördelade på månader.

Januari	11	Maj	9	September	7
Februari	6	Juni	10	Oktober	13
Mars	7	Juli	15	November	9
April	23	Augusti	5	December	<u>3</u>
					118

Mord eller dråp.

	Män.	Kvinnor.
Föröfvades medels trubbigt tillhygge å	20 ¹⁾	3
” ” skarpt vapen å	63 ²⁾	7
” ” trubbigt o. skarpt vapen å	2	—
” ” skjutvapen å	19	4
” ” kväfning eller strypning å	2	1
” ” skarpt vapen och dränkning å	1	—
” ” trubbigt ” ” ” å	1	—
” ” gift	2	1
” ” misshandel	1	1
” ” kast utför en trappa	1 ³⁾	—
Outredd till följd af förbränning	1	1
	<u>113</u>	<u>18 — 131.</u>

Såsom gift användes: morfin 1 m. 1 kv.; saltsyra 1 m.

Olyckshändelser.

	Män.	Kvinnor.
Drunkning	39 ⁴⁾	5
Kväfning af födoämnen	5 ⁵⁾	1
” ” modern under epileptiskt anfall	—	1

Under rus: 1) 2 m., 2) 14 m., 3) 1 m., 4) 7 m., 5) 3 m.

	Män.	Kvinnor.
Kväfning af os	—	1 ¹⁾
Förfrysning	6 ^{2) 3)}	—
Skott	29 ⁴⁾	3
Fall från telefonstolpe	1	—
„ utför en trappa	1 ⁵⁾	1 ⁶⁾
„ under epileptiskt anfall i en het tvålgröta	1	—
Träffad af nedfallande tunga föremål	3	—
„ „ en diskusskifva i hufvudet	1	—
„ „ vefven af en lyftkran	1	—
Öfverkörd af bantåg	8 ⁷⁾	1
„ „ åkdon	5	1
Omkullkörning och krossad under lasset	2 ⁸⁾	2
„ „ trampad af häst	1	—
Krossad under en nedfallande stenvagn	1	—
Gift	6	1
Starka drycker	20	1
	<hr/> 180	<hr/> 18 — 148.

De slag af gift genom hvilka olyckshändelser förorsakades voro: denaturerad sprit 5 m.; kloral 1 kv.; cyanvätesyra 1 m.

I sjukdomar afledo.

	Män.	Kvinnor.
Ålderdoms aftyning	1	1
Hjärtvalvelfel	3	—
Hjärtförlamning	1	—
Fetthjärta	8 ⁹⁾	3
Arteriosclerosis	9	—
Blodförgiftning	1	—
Hjärnslag, Apoplexia	5	2 ¹⁰⁾
Hjärnhinneinflammation	1	—
Tuberkulös hjärnhinneinflammation	1	—
Lunginflammation	3	2

Under rus: ²⁾ 4 m., ⁴⁾ 1 m., ⁵⁾ 1 m., ⁶⁾ 1 kv., ⁷⁾ 3 m., ⁸⁾ 1 m., ⁹⁾ 2 m., ¹⁰⁾ 1 kv.

¹⁾ 1 kv. sinnessjuk. ³⁾ 1 m. sinnessjuk.

	Män.	Kvinnor.
Varig lungsäcksinflammation	1	—
Lungsot	1	—
Bronchitis capillaris acuta	1	—
Hypertrophi af thymus körteln.	—	1
Ecclampsia gravidarum.	—	1
Förblödning efter förlossning	—	1
Carcinoma mammae.	—	1
Gastroenteritis.	—	2
Njurinflammation.	2	—
	<hr/>	<hr/>
	38	14 — 52.

Apoteksväsendet.

Vid utgången af år 1905 funnos i Finland 185 privilegierade apotek, 34 med reala och 151 med personella privilegier.

Under år 1906 utdelades privilegier å följande nya apotek:

- 2 Februari å apotek i Kirvus åt provisorern Gustaf Reinhold Lindsten.
28 Maj å ett 2:dra apotek i Kotka åt provisorern Carl Rundqvist.

Till följd af förre innehafvarens dödsfall lediganslogs och utdelades följande privilegier:

- 1 Oktober å apotek i Somero åt apotekaren Juho Kristian Lumme.
11 December å apotek i Heinävesi åt provisorern Albin Birger Ericsson.

Följande privilegium lediganslogs på grund af förre innehafvarens transport till annan ort och tilldelades

- 12 Februari å apotek i Ingå provisorern Johan Fredrik Mattsson.

På grund af apoteksköp öfverfördes nedanstående privilegier:

- 15 Augusti å apotek i Keuru å provisorern Adolf Castrén.
" " " " " Riihimäki å apotekaren Oskar Magnus Kraemer.
" " " " " Lappo å provisorern Oskar Ferdinand Löfman.
" " " " " Pudasjärvi å provisorern Oskar Wiikinkoski.
3 September " " " Imatra å provisorern Otto Frithiof Björklund.

Apoteksprivilegiernas antal vid utgången af år 1906 utgjorde följaktligen 187 och den skatt som af de skattskyldiga erlägges till statsverket utgjorde sammanlagdt 42,600 mark.

Privilegierna å dessa apotek och deras innehafvare vid 1906 års utgång framgår af nedanstående tabeller, hvilka tillika angifva den årliga skatt, som erlägges af dem.

A. Förteckning å apotek med reala privilegier, eller stamapoteken vid utgången af år 1906.

Privilegiets datum.			Orten.	Innehafvare.
Nylands län.				
1884	Mars	26	Helsingfors 1:sta	Mauriz Oskar Willhelms enka
1891	Maj	12	” 2:dra	Lars Edvard Stigzelius
1755	Sept.	24	” 3:dje	Kejslerliga Alexanders Universitetet
1896	Okt.	26	Borgå	Emil Fredrik Mikander
1901	Juni	13	Lovisa	Georg Wilhelm Wahlroos
1899	Sept.	8	Ekenäs	Anton Gabriel Riedells enka
Åbo o. Bj:borgs län.				
1895	Aug.	14	Åbo 1:sta	Frans Emil Reims
1900	Jan.	22	” 2:dra	William Westerling
1904	Maj	20	Mariehamn	Emil Konstantin Silén
1895	Mars	18	Björneborg 1:sta	Gustaf Wilhelm Widbom
1902	Nov.	17	Nystad	Axel Wilhelm Palén
1901	Nov.	25	Raumo	Hjalmar Hällfors
Tavastehus län.				
1900	Jan.	22	Tavastehus 1:sta	Alfred Erland Ölander
1904	April	18	Tammerfors 1:sta	Alfred Johannes Molin
Wiborgs län.				
1891	Maj	12	Wiborg 1:sta	Karl Werner Relander
1898	Juli	28	Sordavala	Sven Holst
1887	Juni	1	Fredrikshamn	Alfons Nymalm
1903	Juli	10	Kexholm	Oskar Edvard Thil
1899	Aug.	10	Willmanstrand	Algot Bernhard Schlüter
S:t Michels län.				
1902	Sept.	2	Heinola	Frans Theodor Åkerman
1902	April	28	S:t Michel	Anders Adiel Watanen
1895	Juli	11	Nyslott	Frans Bernhard Knifsund
Kuopio län.				
1872	Aug.	14	Kuopio 1:sta	August Emil Piispanen
1892	Aug.	9	Joensuu	Hugo Ferdinand Olsoni

Privilegiets datum.			Orten.	Innehafvare.
Wasa län.				
1895	Aug.	14	Kristinestad	Henrik Johannes Sandlund
1895	Mars	11	Jakobstad	Karl Lennart Candolin
1901	Jan.	4	Nykarleby	Gustaf Eliel Roos
1903	April	20	Nikolaistad 1:sta	Sigurd Brander
1904	Jan.	18	Jyväskylä	Eugen Mansnerus
1903	Febr.	9	Gamlakarleby 1:sta	Yrjö Severin Roos
Uleåborgs län.				
1896	Sept.	9	Uleåborg 1:sta	Hugo Hjalmar Hasselblatt
1881	Juni	7	Brahestad	Karl Arthur Tennander
1878	Dec.	3	Torneå	Fredrik Gustaf Borg
1894	Nov.	27	Kajana	Fredrik William Stenius

B. Förteckning öfver privilegierade apotek i Finland vid utgången af år 1906.

Privilegiets datum.			Orten.	Skatt.	Innehafvaren.
Nylands län.					
1902	Jan.	20	Helsingfors 4:de	1,200	Gustaf Werner Salingre
1901	Aug.	21	" 5:te	1,200	Paul Fredrik Elmgren
1897	Maj	17	" 6:te	1,200	Emil Sandroos
1903	Febr.	9	" 7:de	800	Walter Johannes Karsten
1898	Dec.	12	" 8:de	800	Gustaf Theodor Waldemar Kyrklund
1889	Mars	19	" 9:de	200	Nikolai Artemjoff
1901	Jan.	28	" 10:de	600	Karl Allan Aschan
1895	Jan.	21	Lojo	200	Gustaf Magnus Blom
1903	Mars	23	Pojo	100	Ernst Woldemar Dromberg
1905	Juli	12	Hangö	400	Nils Adolf Linsay v. Julin
1888	Jan.	31	Mäntsälä	100	Karl Emil Nybergs enka
1903	Febr.	23	Wichtis	200	Axel Alfred Alm
1906	Febr.	12	Ingå	100	Johan Fredrik Mattsson
1899	Jan.	30	Nurmijärvi	100	Fredrik Albin Koponen
1900	Aug.	22	Orimattila	200	Johan Gustaf Spolander
1901	Mars	19	Kyrkslätt	100	Axel Waldemar Stén
1901	Okt.	14	Elimä	100	Axel Gabriel Bergman
1903	Nov.	9	Borgå 2:dra	600	Uriel August Heikel
1905	Sept.	27	Iittis (Kuusankoski)	100	Richard Julius Lind
1905	Okt.	9	Äggelby	100	August Alexander Franck

Privilegiets datum.		Orten.	Skatt.	Innehafvaren.
Åbo och Björneborgs län.				
1901	Aug.	3 Åbo 3:dje	1,200	Otto Fredrik Randén
1901	Jan.	4 „ 4:de	1,200	Ivar Hjalmar Strandell
1891	Aug.	12 „ 5:te	600	Frans Eskil Ditzler
1899	Juni	21 Nådendal	400	Evald Anshelm Sarlins enka
1892	Jan.	26 Salo	400	Arthur Julius Lindroos
1883	Okt.	23 Ikalis	100	Sven Evert Strömmer
1888	Sept.	26 Tyrvis	100	Otfrid Abelard Bäckman
1899	Nov.	27 Hvittis	200	Oskar Benedikt Broms
1890	Juni	11 Björneborg 2:dra	800	Karl Johan Juselius
1893	Okt.	16 „ 3:dje	800	Johan Bernhard Sundblom
1896	Aug.	5 Sastmola	100	Axel Dammert
1904	Juni	11 Kimito	200	Carl Johan Schröder
1887	Nov.	22 Eura	100	Hjalmår Tollet
1890	Juni	5 Loimijoki	100	Gottfrid Waldemar Norrman
1900	Aug.	15 S:t Märten	100	Hjalmar August Bruno Aschan
1894	Febr.	5 Kumo	200	Henrik Alfred Fonselius
1905	April	10 Kankaanpää	100	Johan Julius Holmström
1896	Okt.	5 Bjerno	100	Edvard Felix Hellén
1903	Febr.	9 Pöytis	100	Kustaa Heikki Pietilä
1898	Aug.	24 Tavastkyro	100	Viktor Napoleon Törnvall
1900	Maj	14 Råfsö	200	Robert Georg Jankowsky
1905	Jan.	30 Pemar	100	Wolter Brunberg
Tavastehus län.				
1904	Juli	20 Tavastehus 2:dra	600	Viktor Alexander Haglund
1905	Okt.	9 Tammerfors 2:dra	800	Uno Johannes Hagberg
1886	Mars	9 „ 3:dje	600	Amil Adolf Schéele
1892	Sept.	7 „ 4:de	600	Karl Volter Aschan
1899	Sept.	2 „ 5:te	200	Felix Albin Relander
1898	Juni	8 Jämsä	200	Frans Johan Lorentz Spolander
1902	Sept.	2 Tammela	800	John Edvard Hjelt
1903	Mars	23 Lahtis	600	Arvid Hjalmar Fellman
1900	Aug.	15 Ruovesi	200	Uno Fredrik Eklund
1901	Nov.	5 Sääksmäki	200	Johan Edvard Gustafsson
1906	Aug.	15 Riihimäki	300	Oskar Magnus Kraemer
1900	Dec.	10 Kuhmois	100	Theodard Daniel Pettersson
1906	Okt.	1 Somero	100	Juho Kristian Lumme
1898	Maj	23 Orihvesi	100	Wilhelm Alexander Sjöström
1892	Sept.	13 Akkas	100	Gustaf Wilhelm Rothberg

Privilegiets datum.			Orten.	Skatt.	Innehafvaren.
1901	Jan.	28	Korpilaks	100	Emil Weckmans enka
1893	Febr.	27	Urdiala	200	Johan August Nylander
1899	Juni	7	Lampis	100	Frans Edvin Bergroth
1898	Juni	21	Kangasala	100	Emil Wilhelm Helenius
1904	April	24	Loppis	100	Gustaf Sohlström
Wiborgs län.					
1902	Okt.	27	Wiborg 2:dra	800	Karl Theofron Hällström
1901	Nov.	11	" 3:dje	1,200	Yrjö Fredrik Björklund
1901	Nov.	11	" 4:de	600	Herman Filip Björklund
1900	Dec.	10	" 5:te	800	Johan Hjalmar Ekroos
1896	Febr.	24	Pitkäranta	100	Teppo Huttunen
1906	Sept.	3	Imatra	400	Otto Frithiof Björklund
1905	Sept.	29	Mohla	200	Johan Emil Dahl
1903	Sept.	18	Terijoki	600	Karl Birger Poppius
1894	Maj	15	Kotka 1:sta	800	Magnus Malmcolm Björklund
1906	Maj	28	" 2:dra	600	Carl Rundqvist
1905	Febr.	27	Björkö	100	Vihtor Reinhold Kolehmainen
1905	Febr.	27	Vederlaks	100	Allan Achilles Pippingsköld
1905	Maj	15	Parikkala	100	Rurik Olsoni
1903	Mars	23	Kronoborg	200	Oskar Johan Allén
1896	April	20	Nykyrka	100	Walter Karl Gustaf Gadd
1905	Okt.	16	S:t Andreæ	100	Leonard Edgard Forsgård
1898	Febr.	14	Kouvola	200	Lars Adolf Winter
1903	Maj	4	Säkkijärvi	100	Paavo Armas Hillman
1897	Dec.	6	Jaakimvaara	100	Emil Dahlin
1900	Febr.	5	Sakkola	100	Emil Ferdinand Studd
1902	Maj	20	Jääskis	100	Jean Sucksdorff
1902	Nov.	24	Karhula	100	Frans Alexander Waldemar Salenius' enka
1903	Nov.	9	Raivola	100	Wolldemar Wallman
1906	Febr.	2	Kirvus	100	Gustaf Reinhold Lindfors
S:t Michels län.					
1903	Febr.	23	Jokkas	100	Rolf Alexander Krook
1890	Juli	25	Jorois	100	Karl Amatus Hultman
1903	Maj	4	Sysmä	100	Hjalmar Simon Johannes Gyllenbergs enka
1903	Juli	22	Mäntyharju	100	Ernst Adolf Domander
1889	Juli	29	Rantasalmi	100	Gustaf Widing
1906	Dec.	11	Heinävesi	100	Albin Birger Ericsson
1898	Maj	10	Pieksämäki	200	Niilo Aexis Teittinen
1901	Juni	19	Kristina	100	Ernst Victor Schnur

Privilegiets datum.			Orten.	Skatt.	Innehafvaren.
1895	April	30	Hirvensalmi	100	Eliel Petter Löfberg
1897	Nov.	15	Kangasniemi	100	Alfred Ekelund
Kuopio län.					
1902	Dec.	15	Kuopio 2:dra	800	Ilmari Reinhold Lindqvist
1902	Okt.	27	3:dje	600	Edvard Manasse Malmberg
1903	Okt.	5	Iidensalmi	400	Wainö Johannes Ignatius
1900	Mars	6	Leppävirta	200	Berndt Fredrik Forsström
1900	April	3	Nurmes	300	Matti Ernst Gustaf Calonius
1868	Juni	16	Rautalampi	100	Adolf Wilhelm Jäderholm
1866	Mars	7	Tohmajärvi	200	Karl Johan Nyman
1902	April	7	Pielavesi	200	Per Rudolf Tihleman
1900	Sept.	12	Nilsisä	100	Johan Henrik Lyra
1903	Aug.	19	Pielisjärvi	200	Erik Konrad Matthias Wahlroos
1892	Febr.	2	Ilomants	100	Herman Brynolf Strömmers enka
1905	Juli	19	Juuga	100	Pekka Stenqvist
1898	Febr.	28	Libelits	100	Uno Wilhelm Lundéns enka
1897	Juli	21	Karttula	100	Johan Adolf Kolehmainen
1905	Maj	29	Suonenjoki	200	Emil Edvard Wikman
1905	Juli	12	Kaavi	100	Carl Johan Gröndahl
Wasa län.					
1884	Jan.	16	Nikolaistad 2:dra	800	Karl Fredrik Mandelin
1902	Okt.	27	3:je	600	Oskar Agabus Nordberg
1903	Jan.	20	Gamlakarl. 2:dra	400	Armo Immanuel Walli
1902	April	28	Alavo	300	Karl Uno Roos
1897	April	12	Ilmola	300	Ernst August Grönroos
1906	Aug.	15	Keuru	200	Adolf Castrén
1906	Aug.	15	Lappo	300	Oskar Ferdinand Löfman
1899	Aug.	10	Mustasaari	300	Berndt Julius Löwenmark
1900	Maj	7	Öfvermark	200	Arndt August Huhtinen
1880	Sept.	22	Saarijärvi	100	Frans Viktor Hjulman
1888	Sept.	26	Karstula	100	Walfrid Idman
1892	Dec.	5	Wiitasaari	100	Hjalmar Drake
1880	Febr.	10	Wöfå	100	Joel Salin
1895	Nov.	18	Kaskö	100	Henrik Johan Richard Lindström
1904	April	24	Wirdois	100	Otto Evert David Bruun
1890	Juni	5	Jalasjärvi	100	Oskar Evert Dahlin
1890	Dec.	16	Storkyro	100	Karl Abiel Chydenius' enka
1900	Okt.	22	Pihtipudas	100	Pehr Gustaf Torsten Waselius
1893	Febr.	6	Lappajärvi	100	Karl Hugo Jung

Privilegiets datum.			Orten.	Skatt.	Innehafvaren.
1895	April	30	Laukas	100	Karl August Eklund
1902	Jan.	27	Kauhajoki	100	Gustaf Alexis Rosendals enka
1903	Nov.	9	Kannus	100	Gunnar Össian Aspelin
1903	Nov.	30	Vetil	100	Gustaf Adolf Bökman
1905	Jan.	30	Kauhava	100	Rudolf Böhme
Uleåborgs län.					
1905	Juni	8	Uleåborg 2:dra	800	Ossian Hedman
1897	April	12	” 3:dje	600	Karl Gustaf Mikael Toppelius
1898	Okt.	3	Haapavesi	200	Albert Georg Dyhr
1905	Juni	8	Kalajoki	300	Werner Alexander Dahlström
1895	Nov.	18	Kemi	200	Fredrik Johan Skippari
1883	Okt.	9	Rovaniemi	100	Johan Oskar Björnströms enka
1906	Aug.	15	Pudasjärvi	100	Oskar Wiikinkoski
—	—	—	Muhos	—	Vakant
1903	Febr.	23	Nivala	100	Linus Eliud Wangel
1893	Okt.	16	Oulais	100	Herman Albin Silander
1898	Mars	14	Kittilä	Fritt	Axel Konstantin Castrén
1897	Mars	1	Hyrnsalmi	100	Carl Robert Struncks enka
1900	Okt.	22	Turtola	100	Johannes Mannelins enka
1903	Mars	9	Ylivieska	100	Herman Forsman
1903	April	20	Ijo	100	Karl Emil Emeleus
1905	April	17	Ylistaro	200	Edvard Adiel Snellman
1905	Juni	15	Mänttä	100	Axel Ivar Aschan

Apotekarebref utfärdades under årets lopp åt följande provisorer:

Jan.	30	åt Carl Johan Gröndahl.
Mars	6	” Gustaf Sohlström.
”	13	” Johan Fredrik Mattsson.
Sept.	28	” Adolf Castrén.
Okt.	12	” Oskar Ferdinand Löfman.
Nov.	6	” Otto Frithiof Björklund.
”	9	” Carl Rundqvist.

Rättighet att öppenhålla apotekslåda beviljades nedan nämnda apotekare den 9 Mars åt apotekaren i littis (Kuusankoski) filial i littis kyrkby.

”	20	” ” ”	i Loppis	”	i Janakkala.
”	21	Sept. ” ”	i littis	”	i Kausala.
”	28	” ” ”	i Kaavi	”	i Tuusniemi.

Apoteket i Iittis socken, tidigare beläget i kyrkoby, flyttades af innehafvaren den 31 Mars till Kuusankoski, hvarefter apotekslåda enligt Medicinalstyrelsens den 9 samma månad utfärdade resolution öppenhölls i kyrkoby till den 1 Oktober, hvarefter densamma enligt Medicinalstyrelsens begifvande af den 21 Sept. öppnades i Kausala by af samma socken. Apotekslådan i Kaavi stängdes den 1 Februari, då själfständigt apotek öppnades därstädes.

Efterföljande tabell utvisar antalet läkarerecept, som under årets lopp expedierats från samtliga landets apoteksinrättningar; tillika framgår af densamma apotekslådornas fördelning på landets apotek:

Akkas	2,872	Helsingfors 2	41,633
Alavo.	4,885	3	24,688
1 Etsäri	1,554	7 Kervo	4,605
S:t Andreae	5,260	4	42,500
Bjernå	3,003	5	19,218
2 Bromarf	1,581	6	30,170
Björkö	3,890	7	23,044
Björneborg 1	22,508	8	24,142
2	9,137	9	8,058
3	14,029	10	16,125
Borgå 1	17,419	Hirvensalmi	220
2	5,996	8 Joutsa.	1,956
Brahestad	6,725	Hvittis	7,145
3 Ruukki	1,594	9 Punkalaidun	1,802
Ekenäs	11,353	Hyrnsalmi.	1,333
Elimä.	3,790	10 Puolanko	300
Eura	7,064	Idensalmi	11,695
Fredrikshamn	16,943	11 Kiuruvesi	915
Gamlakarleby 1	10,370	12 Lapinlaks	2,897
2	8,182	Iittis (Kuusankoski).	4,588
Haapavesi	2,555	13 Kausala.	873
4 Haapajärvi	1,546	Ijo	3,211
5 Pyhäjärvi	1,573	14 Haukipudas	910
Hangö	11,474	Ikalis	3,559
Heinola	6,057	15 Parkano	1,892
6 Hartola	857	Ilmola.	1,917
Heinävesi	2,663	16 Seinäjoki	1,307
Helsingfors 1	40,073	Ilomants	2,543

Imatra	11,271	Keuru	3,483
17 Ruokolaks	1,432	Kexholm	7,141
Impilaks	3,376	29 Räisälä	1,575
18 Pitkäranta	2,892	Kimito	3,260
19 Suistamo	1,399	30 Dahlsbruk	1,010
Ingå	1,835	Kirvus	3,836
20 Svartå	1,249	Kittilä	1,037
Jaakkima	2,452	31 Muonio	1,082
21 Uguniemi	3,379	32 Sodankylä	967
Jakobstad	24,175	Korpilaks	2,742
Jalasjärvi	2,803	Kotka 1	26,508
22 Kurikka	1,370	2	73
Joensuu	16,223	Kouvola	18,273
Jockas	3,033	33 Voikka	3,021
23 Puumala	2,328	Kristina	1,304
Jorois	4,521	34 Savitaipale	2,611
Juuga	2,387	Kristinestad	7,279
Jyväskylä	16,558	35 Storå	355
Jämsä	6,526	Kronoborg	6,682
Jääskis	4,655	36 Hiitola	4,431
Kaavi	1,365	Kuhmois	1,835
Kajana	9,592	37 Padasjoki	554
24 Sotkamo	858	Kumo	5,107
25 Kuhmoniemi	651	Kuopio 1	10,994
Kalajoki	4,417	38 Maaninga	642
Kangasala	2,472	2	20,070
Kangasniemi	1,447	3	11,456
26 Hankasalmi	544	Kyrkslätt	4,655
Kannus	4,409	39 Esbo	1,532
27 Himango	842	Lahtis	20,607
Karhula	12,937	Lampis	1,885
Karstula	1,983	40 Asikkala	686
Karttula	4,033	Lappajärvi	3,478
Kaskö	1,927	41 Alajärvi	741
28 Östermark	625	Lappo	5,022
Kauhajoki	2,396	Laukas	1,407
Kauhava	6,511	Leppävirta	3,909
Kemi	12,322	42 Varkaus	3,576

Libelits	830	55 Vehmo	1,288
Loimijoki	6,620	Orihvesi	4,520
Lojo	5,739	Orimattila	4,820
Loppis	1,909	Oulais.	2,084
Lovisa	12,937	56 Pyhäjoki	182
Mariehamn	9,183	Parikkala	6,152
43 Godby	1,725	Pemar	2,118
S:t Michel	16,805	57 Sagu	772
Mohla.	6,952	Pieksämäki.	5,609
44 Perkjärvi	2,716	Pielavesi.	2,301
Muhos	693	58 Keitele	707
Mustasaari	2,190	Pielisjärvi	4,818
45 Laihela	2,921	Pihtipudas	1,072
46 Malaks	2,019	Pojo	4,379
S:t Märrens.	1,832	Pudasjärvi	1,120
Mäntsälä	2,881	59 Kuusamo	1,582
Mänttä	4,425	Pöytis.	3,358
Mäntyharju.	4,412	Raivola	4,526
Nikolaistad 1	17,673	60 Kivinebb	3,706
2	14,825	Rantasalmi	2,649
3	3,406	Raumo	14,993
Nilsjä.	2,386	Rautalampi.	4,338
47 Strömsdal	2,853	61 Vesanto.	1,547
Nivala	2,325	Riihimäki	9,847
Nurmes	6,390	62 Hyvinge.	5,620
Nurmijärvi	1,912	Rovaniemi	4,461
Nykarleby	7,016	63 Kemijärvi	676
48 Alahärinä	802	64 Kuolajärvi	651
Nykyrka.	7,122	Ruovesi	3,632
49 Kuolemajärvi	385	65 Kuru.	723
Nyslott	16,961	Räfsö	4,067
50 Kerimäki	5,535	Saarijärvi	3,961
51 Sulkava.	1,055	66 Kivijärvi	458
Nystad	17,381	Sakkola	2,743
52 Virmo	2,130	67 Rautus	285
53 Letala	2,730	Salo	15,738
Nådendal	3,570	Sastmola.	5,786
54 Nagu.	1,556	68 Hvittisbofjerd.	500

Somero	794	3	7,237
Sordavala	13,767	Urdiala	3,358
Storkyro	2,841	Valkeakoski	7,203
Suonenjoki	4,860	78 Pälkäne	2,370
Sysmä	1,569	Vetil	3,914
Säkkijärvi	2,312	Viborg 1.	22,895
Tammela	12,875	2.	20,798
Tammerfors 1.	20,066	3.	50,286
2.	20,265	4.	5,861
3.	21,674	5.	17,595
4.	12,850	Vichtis	2,521
5.	6,975	79 Högfors	3,009
Tavastehus 1.	11,668	Viitasaari	3,989
2.	10,438	Villmanstrand	27,496
69 Hauho	392	Virdois	4,073
Tavastkyro	4,259	Vörå	3,942
Terijoki	14,321	80 Oravais	1,179
70 Kuokkala	3,536	Ylistaro	3,623
Tohmajärvi	3,021	Ylivieska	5,422
71 Värtsilä	5,014	81 Sievi	428
72 Kides	5,005	Åbo 1	24,620
Torneå	6,971	2	13,742
Turtola	1,476	3	16,802
73 Öfvertorneå	406	82 Pargas	4,259
Tyrvis	6,480	4	32,038
74 Karkku	982	5	16,223
75 Lavia	813	Åggelby	2,823
76 Mouhijärvi	698	Öfvermark	2,299
Uleåborg 1.	20,627	83 Närpes	3,014
77 Limingo	1,044	84 Korsnäs	674
2.	17,562		

Offentlig provisorsexamen aflades under årets lopp af nedan nämnda farmaciestuderande:

Jan. 25 Aina Hilja Holmberg.

Thor Henrik Wladimir Wallin.

Mars 23 Uno Alarik Holming.

Ilma Svahn.

Maj 2 Herman William Hjelt. Fil. mag.

- Ernst Stefan Czarnecki.
 Olof Primus Cajander.
- Maj 15 Walter Gustaf Lindroos.
 Max Runar Sandelin.
 Uno Arthur Alfred Hall.
 Axel Fredrik Wirberg.
 Karl Gustaf Fredrik Skogström.
- Okt. 2 Hjalmar Edvard Tavast.
 Allan Edvard Grönblom.
- Nov. 5 Karl Alfred Halleen.
 Ernesti Aukusti Kotikoski.
 Karl Hjalmar Leo Laqvist.
 Sanfrid Johan Hallman.
- Dec. 7 Väinö Edvard Miettinen.
 Karl Ossian Viking Wahlberg.
 Hugo Arthur Herler.
 Werner Lundberg.
 Gunnar Wikström.

I farmaciestudirciexamen godkändes följande elever:

- Maj 31 Jalmari Eljas Ahtiala.
 Karl Oscar Bryggman.
 Gustaf Ernst Dahlström, student.
 Klas Kristian Johannes Ekroos, student.
 Märtha Nathalia Ellmén.
 Assar Aleksander Elonen.
 Otto Walfrid Eriksson, student.
 Edit Irene Hoijar.
 Lennart Hultin, student.
 Hulda Hurmalainen.
 Adolf Hämäläinen.
 Knut Arvar Juselius.
 Ernst Henrik Jägerhorn, student.
 Väinö Kokkonen.
 Hellä Virginia Kurki.
 Rosa Agneta Laurikainen.
 Atle Sigurd Lundgren.
 Väinö Einar Mäkinen.

- Maj 31 Boris Nyberg.
Gösta Albert Pahlman.
Olga Alexandra Palmgren.
Wäinö Enoch Reinikainen.
Walter Wilhelm Ferdinand Rosberg.
Gerda Olga Katarina Soldän.
Elna Franziska Ståhlberg.
Eunika Rebekka Wahlgren.
Bror Konrad Westlin, student.
- Dec. 5 Agnes Lydia Aejmelaeus.
Lars Johannes Aejmelaeus.
Albert Julius Andersson.
Arndt Gustaf Werner Breijlin.
Jaakko Matti Eränen.
Kustaa Adolf Jutila.
Jenny Maria Haapala.
Aksel Matthias Hernberg.
Laura Katarina Huhtinen.
Dagny Järnström.
Ilmari Kaarelahti.
Elis Wilhelm Kavén.
Kjestin Gertrud Helena Lindgren.
Karl August Mattsson.
Otto Montell.
Erik Johannes Nyman.
Elsa Odenwall.
Selma Rimpiläinen.
Frans Oskar Saarni, student.
Lyyli Vally Elisabet Salminen.
Lauri Johannes Selin.
Vilho Siitonen.
Rex Strömberg.
Eva Augusta Strömmer.
Axel Bueno Söderlund.
Anna Kristina Telén.
Vihtori Joeli Tuominen.
Karl Viktor Unonius.
Uno Alexander Vidlund.

Dec. 5 Elsa Maria Wikman.
 Heikki Wäistö.
 Wera Josefina Östring.
 Dec. 20 Gustaf Einar Tandefelt.

Tjänstepersonalen å landets apotek och apotekslådor, apotekens egare och föreståndare icke inberäknade utgjorde den 31 December 1906 342 examinerade biträden och 229 elever fördelade på följande sätt:

	Provisorer		Farm. stud.		Elever	
	manl.	kvinl.	manl.	kvinl.	manl.	kvinl.
å apoteken	73	4	110	67	142	85
å filialerna	54	2	22	10	1	1
Summa summarum	127	6	132	77	143	86

Under årets lopp antogos till elever å landets apotek in summa 87 personer, 52 manliga och 35 kvinnliga. Af dessa hade 6 manliga och 2 kvinnliga vunnit akademisk medborgarerätt och en af dessa manliga elever hade aflagt filosofiekandidatexamen.

Äfven för år 1906 har af allmänna medel anslag utgått för aflönande af en visitator för apoteksinrättningarna i landet och har denna post i likhet med föregående år enligt Medicinalstyrelsens förordnande bekläds af provisorn, filosofielicentiaten Edvard Keto. Om sin verksamhet under året har han afgifvit följande berättelse:

Under det förflutna året hafva 113 apoteksinrättningar visiterats, nämligen 78 själfständiga apotek och 35 apotekslådor samtliga för andra gången med undantag af tre nyinrättade apotekslådor. Härvid hafva i flera afseenden framsteg kunnat konstateras, många lokaler hade försatts i snyggare skick, förbättringar hade vidtagits i inredningarna och hvad medikamentsförrådets, specielt drogernas kvalitet beträffar, kunde en tendens till det bättre iakttagas. Men på flera ställen höllo af mig tidigare påpekade fel och oegentligheter envist i sig.

Angående personalen har detta år inga anmärkningar varit att göra. På ett undantag när voro samtliga biträden behörigen legitimerade. Gällande farmakopeer, taxa och författningar samt nödiga handböcker hafva i regeln förennits. Laborationsjournal fördes ej å 4 apotek.

Såsom redan i min senaste årsberättelse framhölls, hafva vissa bestämmelser i den nu gällande, efter nya principer utarbetade pro labore-taxan på många håll blifvit oriktigt tillämpade. Genom det i maj emanerade cirkuläret borde orsakerna till dessa feltaxeringar blifvit aflägsnade, men icke förty hafva samma fel konstaterats relativt ofta äfven under årets senare hälft. Å ett apotek såldes s. k. kejsargrönt i handköp och påstods detta praktiseras äfven å ett par andra, men för öfrigt hade giftförordningens bestämmelser blifvit beaktade. Giftböckerna voro ordentligt förda och åtföljda af verifikat.

Sedan mitt förra besök hade 4 apotek undergått grundlig remont, för ett apotek och en filial hade anskaffats nya ändamålsenligare lokaler. Drogvindarna voro nu, på ett undantag när, på lämpligt sätt skilda från den öfriga vindskomplexen. Af de 78 nu inspekterade själfständiga apoteken disponerade 46 öfver fullständiga lokaler, bestående af officin, materialkammare, laboratorium (eventuellt båda kombinerade), drogvind och källare, å de öfriga saknades ett eller flera af dessa rum. Ordentliga källare voro ej inredda å 15 apotek och 14 filialer. Å två apotek inskränkte sig lokalen till endast officin och materialkammare, å två apotek och en filial var endast officinen ordentligt inredd. Å fyra apotek och en filial voro lokalerna, ehuru bestående af flera rum, trånga och oändamålsenliga, å sex apotek och tre filialer tarfvade de i större eller mindre grad remont.

Hvad inredningarna beträffar kunde i många afseenden förbättringar konstateras. För materialkamrarna hade i allmänhet anskaffats ståndskärl med inslipade proppar, på flere ställen af för ljus skyddande glas, på ett par håll observerades syrupsståndskärl af *Koponen's* modell. Hushållsburkar med papperstekturer påträffades endast i ett enda fall. Å 10 apotek och 6 filialer förvarades dock ännu en större eller mindre del af medikamentsförrådet i papperspåsar eller säckar. Å en filial hade ståndskärnen i officinen ej tättslutande proppar, å en annan voro burkarna ej väl tekterade. Å 2 apotek och 3 filialer voro etiketterna till stor del smutsiga, men i allmänhet voro förråden snyggt och tydligt signerade. Å 2 filialer voro ståndskärnen invändigt ej väl rengjorda. Å två apotek var ordning ej iakttagen, å 4 apotek och 4 filialer måste mer graverande anmärkingar för bristande renlighet göras.

Till tab. B. resp. C. hörande preparat och droger höllos å 4 apotek och 1 filial om hvartannat i samma skåp, å ett apotek hölls Tab. C. ej skildt från de öfriga förråden, men för öfrigt voro farmakopens föreskrifter angående förvaring af gift och starkt verkande läkemedel iakttagna. Giftvägar saknades å 2 apotek och 3 filialer, giftmortlar å en filial, såväl giftmortlar som vägar å 2 filialer.

Vikterna voro i många fall ej justerade inom föreskrifven tid, okrönte handvägar observerades här och där. Å 3 apotek och 5 filialer hade recepturstativvägarna ej föreskrifven känslighet.

Af apparater och utensilier förefunnos vanligen endast de nödvändigaste. Å 9 apotek saknades destillationsapparat, och ordentliga torkskåp äro fortfarande en sällsynthet. Lämpliga apparater för beredning af infusioner och dekokter voro nu anskaffade öfverallt. Kemisk våg saknades å ett apotek, byretter med glaskran å 2 apotek, aräometerbestick å 3 filialer. Den volumetriska jodlösningen kasserades i två fall, reagenset Acid. nitric. innehöll i 3 fall klorvätesyra och i 2 fall svafvelsyra.

Hvad medikamentsförrådet beträffar kunde i många fall samma iakttagelser göras som under sistförflutna år, om ock framsteg, såsom redan påpekades, kunde antecknas i flera afseenden. Att drogerna så ofta gifva anledning till anmärkningar beror ej alltid på leverantörerna utan lika ofta på att de vid hemkomsten ej torkas ordentligt och sedan ej förvaras tillräckligt omsorgsfullt. Stegradt intresse för kontroll af de hemkomna varorna har tyvärr ej kunnat konstateras. Å några apotek hade man ej ens brytt sig om att taga upp specifika vikten på de levererade syrorna, utan helt lugnt fyllt dem på ståndskärmen, ehuru de vid närmare granskning befunnos hafva helt annan styrka än hvad farmakopen föreskrifver.

Å ett apotek och en filial måste en betydande del af medikamentsförrådet kasseras, men vanligen har det varit vissa mer kuranta varor, hvilka oftast gifvit anledning till anmärkningar. Af kemiska preparat innehöll sålunda Bicarb. natr. i 14, Carbon. kalic. i 7 fall för mycket klorider, Acid. arsenicos. löste sig i 6 fall ej klart i ammoniak; af Oxid. Hydrarg. flav. voro 5 prof ej fullständigt lösliga i utspädda syror. Codein och dess salter gånvo i ett fall starkt blåviolett färgade lösningar med conc. svafvelsyra. Som Kreosot. fagi var å ett apotek infattadt Acid. carbol. pur (s. k. Kreosotum alb.).

Af inhemska droger måste Fruct. Juniperi kasseras ovanligt ofta nämligen 15 prof af den hela drogen och 4 prof af densamma i pulvis grössus form. Herb. Absinthii var i 9 fall förlegad, Fol. Uvae Ursi i 6 fall, Secale cornut i 3. Af Flor. Chamomill. hvilka i regeln varit mycket vackra, voro 2 prof underhaltiga.

Trots att Digitalisdrogens ringa hållbarhet under senare tid så ofta framhållits i fackliteraturen, observerades dock 7 fall, der den var öfverårig. Rhiz. Rhei bestod i 4 fall af rapontikrot, Rad. Althææ pulv. hade på 3 ställen en obehaglig om abnorma sönderdelningsprocesser vittnande lukt. Af Fol. Bella-

donn. kasserades 14, af Cort. Citri 13, af Cantharides 3, af do pulv. 4, af Cort. Cascarill. 8, af Cort. Aurant. 8, af Flavedo Aurant. 4, af Herb. Thymi 8, af Rad. Senegae inc. 7 af Flor. Sambuc. 6 prof.

Ol. Olivar. prov. hade i 7 fall härskent lukt och smak, Ol. Oliv. com. var i 3 fall alldeles underhållig; 5 prof Ol. Santali bestodo af den s. k. vestindicum sorten.

De galeniska och farmaceutiska preparaten voro af rätt varierande beskaffenhet. Syruperna gäfvos allt fortfarande ofta skäl till anmärkningar. Så kasserades 19 prof af Syrup. cort. Aurant., 14 af Syrup. Scillæ, 8 af Syrup. Rhei, 5 af Syrup. Senegæ, 5 af Syrup. Althææ och 8 af Mel despumat. Mucilago Gmi arab. var i 9 fall illa faren, Mel. album var i 7 fall af underhållig beskaffenhet. Af Axungia kasserades 4, af Ungt. Cantharid. 6 prof. Empl. Hjärneri var i 15 fall illa beredt.

Af Aqua amygdal. amar. hade 3 från ståndskärnen i officinen tagna prof ungefär dubbelt för hög halt cyanväte, 15 prof innehöllo för litet däraf. Liq. arseniit. kalic. motsvarade i 7 fall ej farmakopens föreskrifter.

Alkaloidhalten i Extr. Belladonn. varierade mellan 1,3 och 0,2%, i Extr. Belladonn. pulv. mellan 0,8 och 0,25%. I 6 prof af det förra preparatet understeg den 0,9%, hvarför de kasserades, i 17 prof af det senare steg den endast till 0,4% och därunder, hvarför de rönte samma öde.

Då undersökningen af fluidextrakt och tinkturer på extrakthalt o. dyl. nu omfattar ett rikhaltigare material, hafva äfven vissa hållpunkter vid deras bedömande kunnat erhållas. I extr. Cascar. sagrad. fl. varierade extrakthalten mellan 29,8% och 7,5%. För Tinct. Valerian. æth. voro motsvarande tal 1,4—0,47%, för Tinct. Valerian. 5,5—2,7%, för Tinct. Chinæ amar. 5,4—3,0%, för Tinct. Gentian. 6,9—2,8%. Af Extr. Cascar. sagrad, fl. kasserades 5 prof med halt understigande 16%, af Tinct. Valerian. æth. ett (0,47% extr. halt), af Tinct. Gentian ett (2,8% extr. halt).

Destilleradt vatten saknades å ett apotek.

En omständighet hvilken mycket försvårar granskningen af drogerna, anser jag mig ännu böra påpeka. År för år har det blifvit allt mer brukligt hos oss att inspektera drogerna färdigt diminuerade från utlandet, så att de apotek nu äro snart räknade, där man själf inciserar och pulveriserar dem. Att kontrollera inciserade varor är ett rätt omständligt och tidsödande göra och ännu svårare ställer det sig vid drogpulver. I allmänhet anlitas hos oss goda firmor, så att en rätt stor garanti finnes för de levererade varornas kvalitet, men varnande exempel gifvas dock. Så gaf ett prof af Rad. Valerian. pulv. gr. vid

förskning 43,2% aska. Äfven från en annan sida sedt förefaller detta bruk mindre tilltalande. Så länge man inskränker sig till simplicia, kan det möjligen toleras, men när man börjar rekvirera äfven sammansatta pulver (t. ex. Pulv. Liquirit. comp.) färdigberedda, hvilket jag i par fall kunnat konstatera, så är detta egnadt att väcka betänkligheter. Såvidt jag har mig bekant, få diminuerade droger och sammansatta galeniska preparat (med undantag naturligtvis af patenterade sådana) i Norge ej importeras. Infördes liknande bestämmelser här, skulle ofvan relaterade anledningar till farhågor utan vidare bortfalla och den inhemska farmaceutiska industrin på samma gång värksamt befrämjas.

Antalet läkarerecept, som enligt från apoteken till Medicinalstyrelsen inlämnade uppgifter expedierats från landets samtliga apotek, uppgick under året till 1,783,867.

VII. Veterinärväsendet.

Vid utgången af år 1905 var antalet legitimerade veterinärer i landet 71. Rättighet att i landet utöfva djurläkareverksamhet meddelas under året af medicinalstyrelsen åt följande 9 djurläkare:

3 Januari	åt djurläkaren	Leopold Johannes Fabritus,
21 Juni	”	Arvid Wilhelm Alopæus,
28 ”	”	Bernhard Åström,
5 Juli	”	Arthur Kleofas Immanuel Wiklund,
26 ”	”	Lenna Ernst Reinilä,
4 Augusti	”	Rafael Montell,
20 November	”	Ernst Walfrid Utter,
28 December	”	Knut Robert Ahlstedt och
”	”	Lauri Gustaf Lindgren.

Under året afledo:

8 Juli	förre länedjurläkaren	Fredrik Gustaf Ganszaugé och
27 ”	distriktläkaren	Arthur Emil Gunnar Hellsberg.

Vid utgången af år 1906 var således veterinärernes i landet antal 78. Af desse voro 14 bosatta inom Nylands län, 12 inom Åbo och Björneborgs län, 8 inom Tavastehus län, 15 inom Wiborgs län, 4 inom S:t Michels län, 6 inom Kuopio län, 11 inom Wasa län och 8 inom Uleåborgs län.

Under året har följande tjänsteutnämningar ägt rum:

22 Februari	länedjurläkaren i Rovaniemi	Johan Isidor Hertzén till läne-
		djurläkare i Haapavesi,
19 April	djurläkaren Elis Richard Hindersson	till länedjurläkare i
		S:t Michel,
27 Juni	Med. o. kir. drn, frih. Oskar Johannes von Hellens	till ases-
		sor för veterinärens i Medicinalstyrelsen,

- 25 Oktober djurläkaren Otto Emil Löfqvist till distriktsdjurläkare i Willmanstrand,
 25 " djurläkaren Karl Paul Emil Wuori till distriktsdjurläkare i Rovaniemi och
 7 December distriktsdjurläkaren i Kuopio August Cletus Ahlman till distriktsdjurläkare i Wichtis.

Följande förordnanden till kommunaldjurläkare hafva utfärdats:

- 6 Mars för djurläkaren, fil. kand. Hans Söderlund i Janakkala och Rengo,
 14 Juni " " Frans Ferdinand Pihlström i Jääskis,
 5 Juli " " Karl Johan Waldemar Platin i Kotka och
 26 Oktober " " Walfrid Alexander Trygg i Walkeala.

Stipendier för veterinärstudier tilldelades år 1906 veterinärstuderandene K. R. Ahlstedt, A. W. Alopæus, L. E. Backman, M. Herva, K. A. Laurell, L. G. Lindgren, L. E. Rehnäck, K. F. Sjöholm, W. A. Wirtanen, A. K. Åberberg och B. Åström enhvar 900 mark, R. Montell 600 mark samt U. J. Hakkila, O. J. Härmä och K. A. Thitz enhvar 500 mark.

I och för studium i utlandet af smittosam kastning och kronisk smittosam slidkatarr erhöi distriktsdjurläkaren J. E. Engdahl ett reseunderstöd om 1,500 mark samt för studier å utrikes ort distriktsdjurläkaren U. A. Heininen ett understöd om 500 mark.

Statsunderstöd för aflönande af kommunaldjurläkare tilldelades år 1906 af Kejslerliga Senaten:

Kotka stad 1,200 mark årligen under 5 års tid från den 22 Februari 1906, Nikolaistad 750 mark årligen till den 1 Januari 1911, Hiitola kommun 1,200 mark årligen till den 1 Januari 1911, Walkeala kommun 1,200 mark i året till den 1 Januari 1908 och Jääskis kommun 1,000 mark årligen under 5 års tid från den 14 Juni 1906.

Bland under året inträffade mera betydelsefulla framsteg på veterinärväsendets område må först nämnas att enligt nådiga förordningen af den 22 Mars 1906 10 nya länedjurläkaretjänster inrättades, hvarjämte extra länedjurläkaretjänsten i Wiborgs län med stationsort i Willmanstrand ombildades till ordinarie. Samtidigt bestämdes att samtliga länedjurläkare numera skola benämnas distriktsdjurläkare. Enligt Kejslerliga Senatens beslut af den 26 April bestämdes därpå att stationsorterna för de 10 nyinrättade distrikten skulle blifva Wichtis socken, Loimijoki socken, Forssa by i Tammela socken, Filppula by i Ruovesi socken, Pitkäranta bruk i Impilaks socken, Pieksämäki socken,

Alavo socken, Vetil socken, Pudasjärvi sockens kyrkoby och Kittilä sockens kyrkoby.

Den 22 mars bestämde Kejsrerliga Senaten på framställning af Medicinalstyrelsen att en konsulentbefattning för bekämpandet af tuberkulosen hos nötkreatur skulle inrättas för en tid af 3 år, räknadt från den 1 juni 1906. Innehafvaren af denna befattning åtnjuter ett årligt arvode af 6,000 mark samt ersättning för tjänsteresor enligt 7:de klassen i gällande resereglemente. Att tillsvidare bestrida denna tjänst förordnades samma dag länedjurläkaren i Borgå distrikt fil. kand. Henrik Tallgren.

Den 29 mars fastställde Kejsrerliga Senaten den ändring i gällande taxa för djurläkare att i ersättning för yttre besiktning tilldelas djurläkarene 50 penni för hvarje besiktigadt djur dock med den begränsning att såsom ersättning för under samma dag verkställda besiktningar aldrig erlägges mera än 20 mark.

Den 15 juni beviljade Kejsrerliga Senaten åt kommunaldjurläkarene portofrihet vid skriftväxling med medicinalstyrelsen, vederbörande länestyrelse, distriktsdjurläkare, kronobetjäning och kommunala myndigheter.

Under året utfärdade Kejsrerliga Senaten bestämning om att distriktsdjurläkaren i Kemi distrikt 6 gånger i året på förut kungjord tid skall resa till Pello by i Turtola socken för meddelande af råd och anvisningar rörande husdjurens skötsel och sjukdomar samt distriktsdjurläkaren i Kajana distrikt för samma ändamål 6 gånger i året till Suomussalmi och Puolanko genom Ristijärvi och Hyrynsalmi äfvensom 3 gånger till Sotkamo och Kuhmoniemi.

Guvernören i Wasa län berättigades att åren 1906 och 1907 förordna veterinär att anställa besiktning och öfvervaka inlastningen af från Wasa och Kaskö till Sverige exporterade djur.

Enligt af landets veterinärer till medicinalstyrelsen inlämnade årsberättelser öfver år 1906 iakttagna sjukdomsfall bland husdjuren hafva under året inalles 60,340 sjuka djur, nämligen 32,450 hästar, 20,759 nötkreatur, 471 får, 2,375 svin och 4,285 hundar blifvit behandlade af djurläkare. Fördelningen af dessa sjukdomsfall på de skilda länen framgår ur följande tabellariska sammanställning.

L ä n:	Sjukdomsfall bland					Summa.
	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.	
Nylands	3,276	5,199	8	135	1,348	9,966
Åbo och Björneborgs	6,887	3,372	57	743	749	11,808
Tavastehus	2,542	2,463	50	229	386	5,670
Wiborgs	7,664	3,265	168	525	926	12,548
S:t Michels	1,630	681	18	111	81	2,521
Kuopio	2,761	1,790	52	197	125	4,925
Wasa	5,455	2,752	109	338	551	9,205
Uleåborgs.	2,235	1,237	9	97	119	3,697
Summa	32,450	20,759	471	2,375	4,285	60,340

Rörande förekomsten af infektionssjukdomar bland husdjuren inhämtas ur veterinärernas årsberättelser i hufvudsak följande:

Actinomykos iaktogs hos inalles 361 djur, nämligen inom Nylands län 85, inom Åbo och Björneborgs län 115, inom Tavastehus län 48, inom Wiborgs län 32, inom S:t Michels län 4, inom Kuopio län 8, inom Wasa län 59 och inom Uleåborgs län 10. Med anledning af denna sjukdom företogs 2 tjänsteresor.

Blodstallning förekom inom alla län. Af denna sjukdom anmäldes 756 fall, hvaraf inom Nylands län 131, inom Åbo och Björneborgs län 80, inom Tavastehus län 80, inom Wiborgs län 225, inom S:t Michels län 83, inom Kuopio län 125, inom Wasa län 31 samt inom Uleåborgs län 1. För lämnande af råd vid denna sjukdom företogs under året 67 tjänsteresor.

Elakartad katarrulfeber observerades hos inalles 44 djur, nämligen inom Tavastehus län 5, inom Wiborgs län 3, inom S:t Michels län 2, inom Kuopio län 10, inom Wasa län 10 och inom Uleåborgs län 14. På grund af denna sjukdom verkställdes 15 tjänsteresor.

Frasbrand iaktogs uti 41 fall, hvaraf inom Wiborgs län 9, inom S:t Michels län 9 och inom Kuopio län 23. Denna sjukdom gaf anledning till 14 tjänsteresor.

Influenta hos hästar förekom detta år endast inom Wiborgs, Nykyrka, Gamllakarleby och Ylivieska djurläkaredistrikt, hvarest resp. 8, 12, 2 och 3 fall iaktogs, samt föranledde 1 tjänsteresa.

Infektiös kastning hos nötkreatur är fortfarande i en stor del af landet stadd i tilltagande. Af veterinärerna iaktogs 894 fall af denna sjukdom,

nämligen inom Nylands län 119, inom Åbo och Björneborgs län 333, inom Tavastehus län 39, inom Viborgs län 91, inom Kuopio län 38, inom Vasa län 107 samt inom Uleåborgs län 167. För bekämpande af denna sjukdom företogs 112 tjänsteresor.

Infektiös tarmkatarr hos kalvvar observerades uti 140 fall, nämligen inom Nylands län 3, inom Åbo och Björneborgs län 26, inom Tavastehus län 53, inom Viborgs län 23, inom Vasa län 13 och inom Uleåborgs län 22.

Kvarka förekom i något mindre utsträckning än år 1905. Inalles iakttogos 2,155 fall af denna sjukdom, nämligen inom Nylands län 138, inom Åbo och Björneborgs län 545, inom Tavastehus län 134, inom Viborgs län 369, inom S:t Michels län 218, inom Kuopio län 193, inom Vasa län 414 och inom Uleåborgs län 144. På grund af kvarka företogo djurläkarene 91 tjänsteresor.

Lungröta iaktogs hos 27 hästar, nämligen inom Åbo och Björneborgs län 12, inom Tavastehus län 4, inom Viborgs län 7 och inom Vasa län 4.

Mjältbrand observerades hos inalles 177 djur, nämligen inom Nylands län 19, inom Åbo och Björneborgs län 43, inom Tavastehus län 18, inom Viborgs län 28, inom S:t Michels län 6, inom Kuopio län 9, inom Vasa län 50 och inom Uleåborgs län 4. För bekämpande af denna sjukdom företogs 82 tjänsteresor. På grund af faran för utbrott af mjältbrand inom den del af Fredrikshamns djurläkaredistrikt, där år 1905 en svår mjältbrandsepizooti härjade, förordnades en extra veterinär till tjänstgöring i Miehikkälä och angränsande socknar för tiden från den 1:sta maj till den 15 augusti. Intet fall af mjältbrand konstaterades emellertid därstädas.

Smittosam munsjuka iaktogs hos inalles 27 hästar, nämligen inom Åbo län 2, inom Viborgs län 17 och inom Kuopio län 7.

Rabies uppträdde inom Nylands, Åbo och Björneborgs samt Viborgs län med resp. 5, 1 och 24 fall, hvarjämte särskilda hundar, som blifvit bitna af sjuka hundar, aflifvades före sjukdomens utbrott. Med anledning af denna sjukdom verkställdes 17 tjänsteresor.

Rots konstaterades endast inom Viborgs djurläkaredistrikt, hvarest 4 fall förekommo, och föranledde 6 tjänsteresor.

Rödsjuka hos svin uppträdde inom alla län med inalles 403 fall, nämligen inom Nylands län 18, inom Åbo och Björneborg län 62, inom Tavastehus län 22, inom Viborgs län 142, inom S:t Michels län 52, inom Kuopio län 42, inom Vasa län 61 och inom Uleåborgs län 4. På grund af rödsjuka företogs 37 tjänsteresor.

Smittosam slidkatarr hos nötkreatur förekom mycket allmänt spridd i södra

och mellersta delen af landet, särskildt inom Nylands, Åbo och Björneborgs samt Tavastehus län. Denna sjukdom gaf anledning till 114 tjänsteresor.

Valpsjuka förekom i likhet med tidigare år mycket allmänt, hufvudsakligen i städerna. Inalles iakttogos 903 fall af denna sjukdom, nämligen inom Nylands län 228, inom Åbo och Björneborgs län 208, inom Tavastehus län 88, inom Viborgs län 160, inom St Michels län 26, inom Kuopio län 46, inom Vasa län 127 och inom Uleåborgs län 25.

I och för *undersökning med tuberkulin* hafva af djurläkarene under året verkstälts 578 tjänsteresor, och för dessa förrättningar har af medicinalstyrelsen utgifvits 19,230 kubikcentimeter tuberkulin medförande en kostnad af 11,901 mark 40 penni. Inalles blefvo af landets samtliga veterinärer 44,560 nötkreatur undersökta med tuberkulin, och af dessa reagerade 1,558 motsvarande 3,5 %.

Konsulenten för kreaturstuberkulosens bekämpande sökte under året så långt tiden medgaf träda i förbindelse med de kreatursägare, hvilkas besättningar så vidt han hade sig bekant voro angripna af tuberkulos och särskildt med sådana, inom hvilkas kreaturstammar tuberkulosen uppträdt mera svårartadt, och hvarest den hittills följda utrotningsmetoden ej visat sig tillräckligt verksam. Uti sådana besättningar företogs, om ägaren gaf sitt samtycke därtill, skyddsympning af kalvarna enligt von Behrings metod. Å de flesta skyddsympade djur verkställdes noggranna temperaturmätningar för att kunna afgöra, om de voro smittade redan då vaccinationen utfördes.

Vid flertalet af sina förrättningar utarbetade konsulenten dessutom i samråd med vederbörande distriktsveterinär en skriftligt uppsatt plan för tuberkulosens bekämpande, hvarjämte dennas utförande öfvervakades särskildt beträffande desinfektion och ombyggnad kreaturstallen.

Under året företog konsulenten 11 tjänsteresor till olika delar af landet samt aflät 58 utlåtanden och tjänsteskrifvelser rörande tuberkulos. Antalet af honom verkställda skyddsympningar enligt v. Behrings metod framgår ur nedanstående tabell.

Orten där ympningen skedde.		Antal besättningar.	Antal 1:sta gången immuniserade djur.	Antal 2:dra gången immuniserade djur.	Antal döda.	Anmärkningar.
Län.	Socken.					
Nylands . . .	Borgå	2	83	71	1	Dog 1/2 timme efter 1:sta ympningen.
Vasa	Ilmola	7	45	—	—	
Uleåborgs. . .	Muhos	1	12	—	—	
	Limingo . . .	3	36	—	—	
Summa		13	176	71	1	

Importen af amerikanskt fläsk var under året i det närmaste dubbelt större än år 1905, i det att 288,104 fläskstycken med en sammanlagd vikt af 1,747,608 kilogram infördes till landet. Ut i 211 stycken, vägende sammanlagt 1,185 kilogram eller 0,07% af det importerade fläsket anträffades trikiner, på grund hvaraf dessa stycken kasserades såsom otjänliga till föda.

Närmare öfversikt öfver under året iakttagna sjukdomsfall bland husdjur samt öfver af veterinärerne företagna tjänsteresor och verkställd undersökning med tuberkulin äfvensom öfver utförd besiktning af importeradt amerikanskt fläsk lämna efterföljande tabeller.

**Sammanställning af veterinärernes uppgifter öfver af dem år 1906
iakttagna sjukdomsfall bland husdjuren.**

Sjukdomens namn.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.
Nylands län.					
Abortus infectiosus	—	119	—	—	—
Actinomycosis	—	85	—	—	—
Anthrax	—	19	—	—	—
Erysipelas malignum	—	—	—	18	—
Febris catarrhalis epizootica canis	—	—	—	—	228
Gastroenteritis infectiosa vituli	—	3	—	—	—
Hæmoglobiuria bovis	—	131	—	—	—
Morbus maculosus	3	—	—	—	—
Pyæmia vel Septicæmia	2	3	1	1	—
Rabies	—	—	—	—	5
Rhinitis streptococcica equi	138	—	—	—	—
Tetanus	8	1	—	—	—
Tuberculosis	—	182	—	—	1
Variolæ	—	1	—	—	—
Eclampsia puerperalis	—	81	—	—	1
Hydrocephalus	5	1	—	—	—
Paraplegia post partum	—	24	—	—	—
Alii systematis nervosi morbi	11	17	—	3	27
Rhinitis catarrhalis	5	1	—	—	1
Laryngitis	107	2	—	—	14
Hemiplegia laryngis	2	—	—	—	—
Bronchitis	114	9	—	—	26

Sjukdomens namn.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.
Emphysema pulmonum	27	4	—	—	—
Pneumonia vel Pleuritis	17	6	—	—	12
Alii organorum respirationis morbi	4	—	—	—	—
Pericarditis.	—	3	—	—	—
Lymphangitis	54	—	—	—	3
Alii organorum circulationis morbi	17	3	—	1	26
Vitia dentium.	208	5	—	1	6
Pharyngitis.	15	2	—	1	3
Corpora extranea oesophagi.	—	19	—	—	4
Gastroenteritis	68	41	—	5	73
Dyspepsia	73	103	1	1	11
Enteralgia	157	3	—	—	—
Tympanitis.	—	33	—	—	—
Obstipatio	20	38	—	12	30
Hernia	10	5	—	3	7
Helminthiasis apparatus digestionis	27	1	3	—	66
Distomatosis	—	25	—	—	—
Alii organorum digestionis morbi.	5	7	—	3	—
Morbi oculorum	48	22	—	—	70
Morbi aurium	—	—	—	—	95
Castratio	54	2	3	44	16
Prolapsus vaginæ vel uteri	1	16	—	—	2
Metritis	—	25	—	1	3
Retentio secundinarum	1	46	—	—	—
Dystochia	6	47	—	2	2
Mastitis	11	101	—	1	4
Alii organorum urogenitalium morbi.	53	3.395	—	2	9
Rachitis vel Osteomalacia	5	17	—	15	2
Cachexia ossifraga	1	2	—	—	—
Alii morbi constitutionales	3	2	—	—	1
Morbi ossium	65	14	—	2	26
Morbi articulationum	355	24	—	1	17
Tendinitis et Tendovaginitis	190	4	—	—	1
Bursitis	178	10	—	—	—
Morbi unguularum.	242	55	—	—	3
Alii organorum locomotionis morbi	90	8	—	—	27
Vulnus	337	87	—	1	155
Abscessus vel Phlegmone	124	27	—	4	34
Tumor benignus	95	22	—	—	26

Sjukdomens namn.	Hästar.	Notkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.
Tumor malignus	7	1	—	—	6
Eczema	51	27	—	2	156
Dermatitis	162	2	—	—	17
Herpes tonsurans	—	93	—	—	—
Scabies	—	—	—	—	9
Parasiti pellis	10	53	—	10	81
Alii externarum partium morbi	86	32	—	—	33
Intoxicatio	4	88	—	1	9
Summa	3,276	5,199	8	135	1,348
Åbo och Björneborgs län.					
Abortus infectiosus	—	333	—	—	—
Actinomycosis	2	112	1	—	—
Anthrax	1	34	—	—	8
Erysipelas malignum	—	—	—	62	—
Febris catarrhalis epizootica canis	—	—	—	—	203
Gastroenteritis infectiosa vituli	—	26	—	—	—
Hæmoglobinuria bovis	—	80	—	—	—
Influenza pectoralis	12	—	—	—	—
Morbus maculosus	10	—	—	—	—
Pyæmia vel Septicæmia	16	8	—	—	—
Rabies	—	—	—	—	1
Rhinitis streptococcica equi	545	—	—	—	—
Stomatitis pustulosa contagiosa	2	—	—	—	—
Tetanus	12	1	—	1	2
Tuberculosis	12	348	—	—	3
Varicellæ	—	7	—	—	—
Variolæ	—	15	—	—	—
Eclampsia puerperalis	—	174	—	2	—
Hydrocephalus	3	4	3	—	1
Paraplegia post partum	—	148	—	—	—
Alii systematis nervosi morbi	32	6	—	—	7
Rhinitis catarrhalis	131	9	—	—	2
Laryngitis	226	1	—	9	7
Hemiplegia laryngis	5	—	—	—	—
Bronchitis	193	54	—	3	10
Emphysema pulmonum	157	6	—	—	—

Sjukdomens namn.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.
Pneumonia vel Pleuritis	36	10	—	1	3
Alii organorum respirationis morbi	2	6	—	—	—
Pericarditis.	5	32	—	1	1
Thrombosis vel Embolia	3	—	—	—	—
Lymphangitis	86	1	—	—	—
Alii organorum circulationis morbi	34	7	—	—	2
Vitia dentium.	317	9	—	—	3
Pharyngitis	51	1	—	—	2
Corpora extranea oesophagi.	7	64	—	3	—
Gastroenteritis	235	143	1	12	74
Dyspepsia	181	217	—	22	8
Enteralgia	285	14	—	—	—
Tympanitis.	5	100	2	—	1
Obstipatio	97	72	2	18	34
Hernia	28	5	—	60	1
Lithiasis apparatus digestionis.	2	—	—	—	1
Helminthiasis apparatus digestionis	41	—	—	—	29
Icterus	13	—	—	1	4
Distomatosis	1	3	1	—	—
Alii organorum digestionis morbi.	55	18	—	18	—
Morbi oculorum	103	39	—	—	37
Morbi aurium	4	1	—	—	56
Castratio	262	12	44	370	14
Prolapsus vaginæ vel uteri	2	45	—	3	—
Metritis	12	125	—	—	3
Retentio secundinarum	6	153	—	—	—
Dystochia	4	74	—	3	1
Mastitis	18	253	—	2	1
Alii organorum urogenitalium morbi.	46	91	—	2	3
Rachitis vel Osteomalacia	37	40	—	93	7
Cachexia ossifraga	16	—	—	—	—
Alii morbi constitutionales	15	3	—	—	—
Morbi ossium	130	12	—	1	2
Morbi articulationum	881	29	—	5	4
Tendinitis et Tendovaginitis	480	6	—	—	1
Bursitis	123	4	—	—	—
Morbi unguularum	419	78	—	—	1
Alii organorum locomotionis morbi	164	24	—	1	6
Vulnus	461	66	—	5	32

Sjukdomens namn.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.
Abscessus vel Phlegmone	278	40	—	1	23
Tumor benignus	93	23	—	—	4
Tumor malignus	48	4	—	—	12
Eczema	152	16	3	—	26
Dermatitis	172	6	—	12	1
Herpes tonsurans	5	36	—	—	1
Scabies	10	—	—	—	37
Parasiti pellis	36	92	—	1	19
Alii externarum partium morbi	65	16	—	29	5
Intoxicatio	2	16	—	2	46
Summa	6,887	3,372	57	743	749
Tavastehus län.					
Abortus infectiosus	—	39	—	—	—
Actinomycosis	—	48	—	—	—
Anthrax	5	11	2	—	—
Coryza maligna bovis	—	5	—	—	—
Erysipelas malignum	—	—	—	22	—
Febris catarrhalis epizootica canis	—	—	—	—	88
Gastroenteritis infectiosa vituli	—	53	—	—	—
Hæmoglobinuria bovis	—	80	—	—	—
Influenza pectoralis	4	—	—	—	—
Morbus maculosus	4	—	—	—	—
Pyæmia vel Septicæmia	3	2	—	—	—
Rhinitis streptococcica equi	134	—	—	—	—
Tetanus	6	—	—	—	—
Tuberculosis	—	34	3	6	—
Variolæ	—	20	—	—	—
Eclampsia puerperalis	—	41	—	2	1
Hydrocephalus	6	—	—	—	—
Paraplegia post partum	1	11	—	—	—
Alii systematis nervosi morbi	11	5	—	2	3
Rhinitis catarrhalis	18	—	—	—	1
Laryngitis	55	1	—	—	13
Hemiplegia laryngis	1	—	—	—	—
Bronchitis	66	5	—	—	6
Emphysema pulmonum	17	—	—	—	—
Pneumonia vel Pleuritis	12	3	—	—	3

Sjukdomens namn.	Hasar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.
Alii organorum respirationis morbi	2	—	—	—	2
Pericarditis	1	5	—	—	—
Thrombosis vel Embolia	1	—	—	—	—
Lymphangitis	15	—	—	—	—
Alii organorum circulationis morbi	15	3	—	—	—
Vitia dentium.	136	4	—	3	2
Pharyngitis.	24	—	—	6	2
Corpora extranea oesophagi	2	20	—	1	4
Gastroenteritis	112	78	—	1	13
Dyspepsia	50	57	7	11	1
Enteralgia	75	2	—	—	—
Tympanitis.	1	28	—	—	—
Obstipatio	21	43	—	16	7
Hernia	15	13	—	—	6
Helminthiasis apparatus digestionis	24	—	—	—	27
Icterus	—	1	—	—	—
Alii organorum digestionis morbi.	11	51	—	—	3
Morbi oculorum	43	16	—	—	13
Morbi aurium	—	—	—	—	10
Castratio	92	5	35	86	13
Prolapsus vaginæ vel uteri	1	15	—	1	—
Metritis	2	32	—	—	—
Retentio secundinarum	1	30	—	—	—
Dystochia	5	14	—	—	2
Mastitis	2	100	—	2	2
Alii organorum urogenitalium morbi.	11	1,029	—	2	—
Rachitis vel Osteomalacia	4	1	—	46	9
Alii morbi constitutionales	—	—	—	—	1
Morbi ossium	56	5	—	1	—
Morbi articulationum	334	27	—	1	5
Tendinitis et Tendovaginitis	183	4	—	—	—
Bursitis	41	20	—	—	2
Morbi ungularum.	232	74	—	—	2
Alii organorum locomotionis morbi	45	23	—	1	7
Vulnus	230	36	2	2	37
Abscessus vel Phlegmone	75	28	—	—	12
Tumor benignus	47	10	1	—	8
Tumor malignus	5	—	—	—	5
Eczema	79	26	—	2	21

Sjukdomens namn.	Hästar.	Östkræatur.	Får.	SVår.	Hundar.
Dermatitis	141	—	—	—	6
Herpes tonsurans	—	53	—	—	—
Scabies	24	—	—	—	14
Parasiti pellis.	1	212	—	1	25
Alii externarum partium morbi	40	27	—	—	4
Intoxicatio	—	13	—	14	6
Summa	2,542	2,463	50	229	386
Viborgs län.					
Abortus infectiosus	—	91	—	—	—
Actinomycosis.	—	32	—	—	—
Anthrax.	7	21	—	—	—
Coryza maligna bovis	—	3	—	—	—
Emphysema infectiosum	—	9	—	—	—
Erysipelas malignum	—	—	—	142	—
Febris catarrhalis epizootica canis	—	—	—	—	160
Gastroenteritis infectiosa vituli	—	23	—	—	—
Hæmoglobinuria bovis.	—	225	—	—	—
Influenza erysipelatosæ	20	—	—	—	—
Influenza pectoralis.	7	—	—	—	—
Malleus humidus vel farciminosus	4	—	—	—	—
Morbus maculosus	3	—	—	—	—
Pyæmia vel Septicæmia	21	10	—	2	—
Rabies	1	1	1	2	19
Rhinitis streptococcica equi.	369	—	—	—	—
Stomatitis pustulosa contagiosa	17	—	—	—	—
Tetanus	8	1	—	—	—
Tuberculosis	—	41	—	—	—
Varicellæ	—	5	—	—	—
Variolæ	—	50	—	—	—
Eclampsia puerperalis	—	168	1	3	4
Hydrocephalus	10	—	—	—	3
Paraplegia post partum	1	68	—	—	—
Alii systematis nervosi morbi	30	19	1	17	5
Rhinitis catarrhalis.	138	8	—	—	29
Laryngitis	235	22	—	7	16
Hemiplegia laryngis.	4	—	—	—	1
Bronchitis	97	31	3	—	21

Sjukdomens namn.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.
Emphysema pulmonum	60	1	—	—	—
Pneumonia vel Pleuritis	28	2	—	1	14
Alii organorum respirationis morbi	30	12	13	—	22
Pericarditis	7	22	—	—	—
Thrombosis vel Embolia	5	—	—	—	—
Lymphangitis	74	1	—	—	1
Alii organorum circulationis morbi	26	13	—	2	5
Vitia dentium	648	11	2	—	4
Pharyngitis	104	5	—	—	2
Corpora extranea oesophagi	6	26	—	4	2
Gastroenteritis	345	151	4	31	48
Dyspepsia	452	248	3	17	11
Enteralgia	185	25	—	4	4
Tympanitis	51	70	11	—	1
Obstipatio	61	82	—	28	20
Hernia	51	6	—	—	6
Lithiasis apparatus digestionis	1	1	—	—	—
Helminthiasis apparatus digestionis	73	—	—	—	65
Icterus	2	1	52	—	1
Distomatosis	—	20	16	—	—
Alii organorum digestionis morbi	99	58	—	6	14
Morbi oculorum	147	33	—	—	42
Morbi aurium	24	—	—	—	74
Castratio	312	17	24	130	16
Prolapsus vaginae vel uteri	1	24	—	32	—
Metritis	5	70	5	—	7
Retentio secundinarum	1	90	—	2	—
Dystochia	7	88	1	7	3
Mastitis	14	314	2	5	4
Alii organorum urogenitalium morbi	82	115	—	1	8
Rachitis vel Osteomalacia	17	17	—	51	23
Cachexia ossifraga	3	—	—	—	3
Alii morbi constitutionales	44	20	—	3	1
Morbi ossium	164	23	—	5	9
Morbi articulationum	696	69	4	—	28
Tendinitis et Tendovaginitis	399	17	—	1	1
Bursitis	119	13	—	—	—
Morbi unguularum	351	67	—	—	3
Alii organorum locomotionis morbi	235	11	—	—	9

Sjukdomens namn.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.
Vulnus	640	68	2	9	60
Abscessus vel Phlegmone	243	57	—	3	9
Tumor benignus	167	52	1	—	8
Tumor malignus	34	8	—	—	6
Eczema	238	51	—	7	69
Dermatitis	267	19	—	—	5
Herpes tonsurans	—	49	—	—	1
Scabies	55	296	20	—	25
Parasiti pellis	14	24	—	—	30
Alii externarum partium morbi	97	49	—	—	—
Intoxicatio	8	21	2	3	4
Summa	7,664	3,265	168	525	926
S:t Michels län.					
Actinomycosis	—	4	—	—	—
Anthrax	3	3	—	—	—
Coryza maligna bovis	—	2	—	—	—
Emphysema infectiosum	—	9	—	—	—
Erysipelas malignum	—	—	—	52	—
Febris catarrhalis epizootica canis	—	—	—	—	26
Hæmoglobinuria bovis	—	83	—	—	—
Morbus maculosus	1	—	—	—	—
Pyæmia vel Septicæmia	1	—	—	2	—
Rhinitis streptococcica equi	218	—	—	—	—
Tetanus	1	—	—	—	—
Variolæ	—	16	—	—	—
Eclampsia puerperalis	—	10	—	—	—
Hydrocephalus	4	2	—	—	—
Paraplegia post partum	—	14	—	—	—
Alii systematitidis nervosi morbi	5	1	—	—	—
Rhinitis catarrhalis	13	10	—	—	—
Laryngitis	61	—	—	—	1
Bronchitis	62	18	—	5	4
Emphysema pulmonum	13	—	—	—	—
Pneumonia vel Pleuritis	1	2	—	—	1
Pericarditis	—	1	—	—	—

Sjukdomens namn.	Hästar.	Notkrætur.	Får.	Svin.	Hundar.
Lymphangitis	15	—	—	—	—
Alii organorum circulationis morbi	1	2	—	—	—
Vitia dentium	68	1	—	—	—
Pharyngitis	26	—	—	1	—
Corpora extranea oesophagi	—	4	—	2	—
Gastroenteritis	51	5	—	2	2
Dyspepsia	105	81	1	8	—
Enteralgia	50	9	—	—	—
Tympanitis	6	11	—	—	—
Obstipatio	25	24	—	9	2
Hernia	16	3	—	1	—
Lithiasis apparatus digestionis	7	—	—	—	—
Helminthiasis apparatus digestionis	44	1	—	—	11
Distomatosis	—	1	17	—	—
Alii organorum digestionis morbi	3	1	—	—	1
Morbi oculorum	35	5	—	—	6
Morbi aurium	—	—	—	—	3
Castratio	36	—	—	2	—
Prolapsus vaginæ vel uteri	1	8	—	—	—
Metritis	1	4	—	1	—
Retentio secundinarum	—	21	—	—	—
Dystochia	—	13	—	1	—
Mastitis	5	55	—	—	—
Alii organorum urogenitalium morbi	17	16	—	1	2
Rachitis vel Osteomalacia	—	48	—	11	—
Morbi ossium	55	3	—	—	2
Morbi articulationum	113	10	—	—	—
Tendinitis et Tendovaginitis	81	12	—	—	—
Bursitis	29	9	—	—	—
Morbi unguarum	66	11	—	—	—
Alii organorum locomotionis morbi	35	4	—	—	1
Vulnus	130	10	—	1	3
Abscessus vel Phlegmone	36	6	—	1	1
Tumor benignus	27	6	—	—	—
Tumor malignus	5	2	—	—	1
Eczema	65	47	—	1	1
Dermatitis	34	3	—	—	—
Herpes tonsurans	—	66	—	—	—
Scabies	19	—	—	8	5

Sjukdomns namn.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.
Parasiti pellis	1	—	—	—	3
Alii externatorum partium morbi	39	1	—	—	2
Intoxicatio	—	3	—	2	3
Summa	1,630	681	18	111	81
Kuopio län.					
Abortus infectiosus	—	38	—	—	—
Actinomycosis	1	7	—	—	—
Anthrax	—	6	3	—	—
Coryza maligna bovis	—	10	—	—	—
Emphysema infectiosum	—	23	—	—	—
Erysipelas malignum	—	—	—	42	—
Febris catarrhalis epizootica canis	—	—	—	—	46
Hæmoglobinuria bovis	—	125	—	—	—
Morbus maculosus	1	—	—	—	—
Pyæmia vel Septicæmia	2	2	—	—	—
Rhinitis streptococcica equi	193	—	—	—	—
Stomatitis pustulosa contagiosa	7	—	—	—	—
Tetanus	3	—	—	—	—
Tuberculosis	—	11	—	—	—
Varicellæ	—	60	—	—	—
Eclampsia puerperalis	—	112	—	—	—
Hydrocephalus	2	—	—	—	—
Paraplegia post partum	—	5	—	—	—
Alii systematis nervosi morbi	12	3	—	—	1
Rhinitis catarrhalis	116	—	—	—	—
Laryngitis	66	—	—	—	1
Hemiplegia laryngis	4	—	—	—	—
Bronchitis	34	6	—	2	6
Emphysema pulmonum	26	1	—	—	1
Pneumonia vel Pleuritis	18	5	—	—	1
Alii organorum respirationis morbi	2	2	—	8	—
Pericarditis	—	5	—	—	1
Lymphangitis	28	1	—	—	—
Alii organorum circulationis morbi	3	2	—	—	—
Vitia dentium	162	3	—	1	1
Pharyngitis	62	—	—	—	—
Corpora extranea oesophagi	—	16	—	—	—

Sjukdomens namn.	Hästar.	Notreatur.	Får.	Svin.	Hundar.
Gastroenteritis	161	52	1	14	2
Dyspepsia	178	69	4	5	5
Enteralgia	67	5	—	—	—
Tympanitis	8	39	2	—	—
Obstipatio	11	52	—	2	1
Hernia	30	4	—	8	—
Helminthiasis apparatus digestionis	42	—	—	—	8
Distomatosis	—	9	12	6	—
Alii organorum digestionis morbi	19	10	—	1	—
Morbi oculorum	42	6	—	—	3
Morbi aurium	1	2	—	—	12
Castratio	101	4	30	74	—
Prolapsus vaginæ vel uteri	—	15	—	1	—
Metritis	1	11	—	1	—
Retentio secundinarum	—	43	—	—	—
Dystochia	1	15	—	2	—
Mastitis	2	110	—	2	—
Alii organorum urogenitalium morbi	45	43	—	—	—
Rachitis vel Osteomalacia	13	49	—	23	1
Cachexia ossifraga	—	43	—	—	—
Alii morbi constitutionales	—	5	—	—	—
Morbi ossium	72	6	—	1	2
Morbi articulationum	286	9	—	—	3
Tendinitis et Tendovaginitis	128	—	—	—	—
Bursitis	92	—	—	—	—
Morbi unguularum	145	12	—	—	2
Alii organorum locomotionis morbi	53	3	—	—	—
Vulnus	147	16	—	—	7
Abscessus vel Phlegmone	97	9	—	—	1
Tumor benignus	23	9	—	—	1
Tumor malignus	11	—	—	—	—
Eczema	49	32	—	4	4
Dermatitis	142	—	—	—	—
Herpes tonsurans	1	325	—	—	—
Scabies	16	71	—	—	—
Parasiti pellis	14	260	—	—	9
Alii externarum partium morbi	21	2	—	—	—
Intoxicatio	—	7	—	—	6
Summa	2,761	1,790	52	197	125

Sjukdomens namn.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.
Wasa län.					
Abortus infectiosus	—	107	—	—	—
Actinomycosis	—	59	—	—	—
Anthrax	13	34	3	—	—
Coryza maligna bovis	—	10	—	—	—
Erysipelas malignum	—	—	—	61	—
Febris catarrhalis epizootica canis	—	—	—	—	127
Gastroenteritis infectiosa vituli	—	13	—	—	—
Hæmoglobinuria bovis	—	31	—	—	—
Influenza erysipelatos	2	—	—	—	—
Influenza pectoralis	4	—	—	—	—
Morbus coitus benignus	8	9	—	—	—
Morbus maculosus	21	—	—	—	—
Pyæmia vel Septicæmia	18	6	—	—	—
Rhinitis streptococcica equi	414	—	—	—	—
Tetanus	11	1	—	—	—
Tuberculosis	—	53	—	—	—
Varicellæ	—	6	—	—	—
Variolæ	—	20	—	—	—
Eclampsia puerperalis	—	90	—	—	—
Hydrocephalus	10	3	—	—	—
Paraplegia post partum	—	32	—	—	—
Alii systematis nervosi morbi	17	21	4	3	1
Rhinitis catarrhalis	119	5	—	—	15
Laryngitis	231	13	—	—	14
Hemiplegia laryngis	4	—	—	—	—
Bronchitis	225	31	—	—	29
Emphysema pulmonum	23	—	—	—	—
Pneumonia vel Pleuritis	63	13	—	3	7
Alii organorum respirationis morbi	30	26	—	2	—
Pericarditis	—	7	—	—	—
Thrombosis vel Embolia	2	—	—	—	—
Lymphangitis	70	—	—	—	2
Alii organorum circulationis morbi	16	9	—	2	—
Vitia dentium	381	23	—	1	1
Pharyngitis	109	2	—	2	13
Corpora extranea oesophagi	—	31	—	3	—
Gastroenteritis	415	160	5	8	28

Sjukdomens namn.	Hästar.	Notkreatur.	Per.	Svin.	Hundar.
Dyspepsia	227	198	—	3	2
Enteralgia	213	6	—	—	—
Tympanitis	1	86	1	—	—
Obstipatio	24	147	—	10	29
Hernia	23	4	—	13	3
Helminthiasis apparatus digestionis	37	—	—	—	34
Icterus	—	1	23	—	—
Distomatosis	—	9	34	—	—
Alii organorum digestionis morbi	40	59	—	2	10
Morbi oculorum	91	24	—	2	47
Morbi aurium	4	1	—	—	20
Castratio	354	7	34	114	4
Prolapsus vaginæ vel uteri	—	29	—	1	—
Metritis	5	81	—	—	3
Retentio secundinarum	1	135	—	—	—
Dystochia	6	52	—	1	1
Mastitis	16	321	—	5	2
Alii organorum urogenitalium morbi	57	66	—	2	3
Rachitis vel Osteomalacia	11	90	—	68	4
Cachexia ossifraga	3	17	—	—	—
Alii morbi constitutionales	11	3	—	—	—
Morbi ossium	128	25	—	2	8
Morbi articulationum	496	61	—	2	11
Tendinitis et Tendovaginitis	202	4	—	—	1
Bursitis	69	1	—	—	—
Morbi unguarum	193	60	—	—	3
Alii organorum locomotionis morbi	78	50	—	—	5
Vulnus	251	34	—	3	38
Abscessus vel Phlegmone	149	34	—	—	15
Tumor benignus	63	24	—	—	3
Tumor malignus	17	4	—	—	4
Eczema	114	67	—	1	34
Dermatitis	200	28	—	—	3
Herpes tonsurans	5	19	—	—	—
Scabies	25	3	—	—	4
Parasiti pellis	52	138	5	20	10
Alii externarum partium morbi	81	44	—	—	2
Intoxicatio	2	5	—	4	11
Summa	5,455	2,752	109	338	551

Sjukdomens namn.	Hästar.	Notkræatur.	Får.	Svin.	Hundar.
Uleåborgs län.					
Abortus infectiosus	—	167	—	—	—
Actinomycosis	—	10	—	—	—
Anthrax	—	4	—	—	—
Coryza maligna bovis	—	14	—	—	—
Erysipelas malignum	—	—	—	4	—
Febris catarrhalis epizootica canis	—	—	—	—	25
Gastroenteritis infectiosa vituli	—	22	—	—	—
Hæmoglobinuria bovis	—	1	—	—	—
Influenza erysipelatosæ	3	—	—	—	—
Morbus maculosus	2	—	—	—	—
Pyæmia vel Septicæmia	7	6	—	—	—
Rhinitis streptococcica equi	144	—	—	—	—
Tetanus	6	—	—	—	—
Tuberculosis	—	199	—	—	—
Varicellæ	—	5	—	—	—
Variolæ	—	2	—	—	—
Eclampsia puerperalis	—	97	—	—	—
Hydrocephalus	1	—	—	—	—
Paraplegia post partum	1	4	—	—	—
Alii systematis nervosi morbi	9	6	—	1	1
Rhinitis catarrhalis	22	2	—	—	—
Laryngitis	45	3	—	—	—
Hemiplegia laryngis	1	—	—	—	—
Bronchitis	52	5	—	—	2
Emphysema pulmonum	18	—	—	—	—
Pneumonia vel Pleuritis	9	7	—	—	—
Alii organorum respirationis morbi	8	—	—	—	—
Pericarditis	2	9	—	—	1
Lymphangitis	39	2	—	—	—
Alii organorum circulationis morbi	5	—	—	—	1
Vitia dentium	177	3	—	—	—
Pharyngitis	5	—	—	2	—
Corpora extranea oesophagi	—	11	—	—	1
Gastroenteritis	127	59	1	4	2
Dyspepsia	70	66	—	—	—
Enteralgia	150	7	—	—	—
Tympanitis	1	24	1	—	—

Sjukdomens namn.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	SVIn.	Handar.
Obstipatio	15	29	—	9	6
Hernia	8	3	—	2	—
Helminthiasis apparatus digestionis	20	—	—	—	11
Icterus	—	3	—	—	—
Alii organorum digestionis morbi.	34	10	—	—	6
Morbi oculorum	25	5	—	—	9
Morbi aurium	1	1	—	—	6
Castratio	147	—	3	52	—
Prolapsus vaginæ vel uteri	1	10	—	1	—
Metritis	—	8	—	—	—
Retentio secundinarum	2	37	—	—	—
Dystochia	1	34	—	—	—
Mastitis	4	84	—	—	—
Alii organorum urogenitalium morbi.	30	35	—	—	2
Rachitis vel Osteomalacia	6	23	—	7	2
Cachexia ossifraga	—	56	—	—	—
Alii morbi constitutionales	3	4	—	—	—
Morbi ossium	39	14	—	—	1
Morbi articulationum	175	16	—	—	5
Tendinitis et Tendovaginitis	131	10	—	—	—
Bursitis	90	3	—	—	—
Morbi unguularum.	103	15	—	—	2
Alii organorum locomotionis morbi	53	15	3	2	2
Vulnus	167	7	—	1	10
Abscessus vel Phlegmone	64	10	1	—	5
Tumor benignus	27	19	—	1	—
Tumor malignus	5	1	—	—	—
Eczema	62	5	—	11	9
Dermatitis	80	—	—	—	1
Herpes tonsurans.	5	6	—	—	—
Scabies	—	1	—	—	—
Parasiti pellis.	9	5	—	—	4
Alii externarum partium morbi	20	11	—	—	4
Intoxicatio	4	22	—	—	3
Summa	2,235	1,237	9	97	119

Tabell öfver år 1906 iakttagna fall af infektionssjukdomar bland husdjuren.

Veterinärdistrikt.	Abortus infectiosus.	Actinomycoosis.	Anthrax.	Coryza maligna bovis.	Empysema infectiosum.	Erysipelas malignum.	Febris catarrhalis epizootica canis.	Gastroenteritis infectiosa vituli.	Haemoglobinuria bovis.	Influenza erysipelatosae.	Influenza pectoralis.	Malleus humidus vel farcinosus.	Pyæmia vel Septicæmia.	Rabies.	Rhinitis streptococcea equi.	Stomatitis pustulosa contagiosa.	Tetanus.	Variolæ et Variellæ.
Ekenäs	—	8	7	—	—	1	3	—	2	—	—	—	—	2	—	—	1	—
Helsingfors	18	35	3	—	—	—	192	—	40	—	—	—	—	1	62	—	4	—
Borgå	48	5	4	—	—	4	10	—	15	—	—	—	4	—	22	—	—	—
Lovisa	12	14	2	—	—	12	10	—	67	—	—	—	—	2	30	—	2	1
Vichtis	41	23	3	—	—	1	13	3	7	—	—	—	3	—	24	—	2	—
Åbo	64	27	26	—	—	4	143	—	16	—	12	—	8	—	311	2	9	6
Björneborg	5	30	—	—	—	33	18	9	2	—	—	—	5	1	37	—	2	16
Letala	111	15	—	—	—	12	3	15	1	—	—	—	4	—	26	—	1	—
Salo	11	25	—	—	—	1	5	2	17	—	—	—	5	—	31	—	1	—
Ikalis	—	10	—	—	—	12	5	—	38	—	—	—	—	—	5	—	1	—
Hvittis	149	8	15	—	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—	135	—	1	—
Godbyl	—	—	—	—	—	—	7	—	6	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Loimijoki	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Tavastehus	36	18	9	2	—	14	12	36	18	—	—	—	—	—	15	—	4	—
Tammerfors	—	—	5	—	—	—	54	—	4	—	4	—	3	—	84	—	—	—
Lahtis	—	30	4	—	—	8	16	15	23	—	—	—	2	—	15	—	1	—
Jämsä	3	—	—	3	—	—	4	2	35	—	—	—	—	—	18	—	1	—
Tammela	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Filppula	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	20
Viborg	82	21	15	—	—	23	86	18	73	8	5	4	8	12	129	—	2	50
Fredrikshamn	9	5	—	—	—	25	32	5	27	—	2	—	6	—	106	—	1	—
Nykyrkka	—	2	3	—	—	56	7	—	8	12	—	—	8	12	67	3	—	—
Kexholm	—	1	—	—	3	—	—	—	5	—	—	—	3	—	25	—	1	—
Kronoborg	—	1	2	3	—	2	1	—	53	—	—	—	3	—	2	2	—	—
Åordavala	—	2	8	—	6	25	21	—	34	—	—	—	4	—	20	12	5	—
Villmanstrand	—	—	—	—	—	11	9	—	25	—	—	—	1	—	20	1	—	5
Pitkäranta	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S:t Michel	1	—	2	2	7	37	16	—	27	—	—	—	3	—	34	—	—	—
Gustaf Adolfs	—	3	—	—	—	—	5	—	24	—	—	—	—	—	15	—	—	—
Nyslott	—	—	4	—	2	5	5	—	22	—	—	—	—	—	161	—	1	16
Pieksämäki	—	1	—	—	—	10	—	—	10	—	—	—	—	—	8	—	—	—

Veterinärdistrikt.	Abortus infectiosus.	Actinomycosis.	Anthrax.	Coryza maligna bovis.	Emphysema infectiosum.	Erysipelas malignum.	Febris catarrhalis epizootica canis.	Gastroenteritis infectiosa vituli.	Haemoglobinuria bovis.	Influenza erysipelatosae.	Influenza pectoralis.	Malleus hirundinis vel farcinosis.	Pyæmia vel Septicæmia.	Rabies.	Rhinitis streptococcica equi	Stomatitis pustulosa contagiosa.	Tetanus.	Variolæ et Variocellæ.
Kuopio	2	—	—	—	—	—	21	—	22	—	—	—	—	—	14	—	—	30
Joensuu	—	3	2	2	14	14	3	—	31	—	—	—	—	—	20	6	1	2
Idensalmi	10	—	—	2	—	15	9	—	8	—	—	—	—	—	11	—	1	28
Nurmes	—	4	—	3	—	8	2	—	2	—	—	—	2	—	61	—	—	—
Suonenjoki	21	1	7	—	—	—	10	—	35	—	—	—	1	—	76	1	1	—
Tohmajärvi	5	—	—	3	9	5	1	—	27	—	—	—	1	—	11	—	—	—
Nikolaistad	4	12	26	—	—	10	39	7	4	—	4	—	21	—	151	—	5	25
Kristinestad	—	2	1	—	—	23	5	—	—	—	—	—	—	—	183	—	3	—
Seinäjäki	—	21	13	—	—	—	10	—	—	—	—	—	3	—	19	—	2	—
Gamlakarleby	62	10	6	10	—	12	45	—	—	2	—	—	—	—	40	—	—	1
Jyväskylä	41	—	4	—	—	16	24	6	23	—	—	—	—	—	8	—	2	—
Saarijärvi	—	13	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	4	—	—	—
Alavo	—	—	—	—	—	—	4	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Vetil	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—
Haapavesi	2	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Ylivieska	105	4	—	7	—	—	8	—	—	3	—	—	3	—	93	—	1	5
Uleåborg	30	1	—	—	—	4	5	18	1	—	—	—	8	—	14	—	4	—
Kajana	9	4	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	12	—	—	2
Kemi	21	1	4	2	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	10	—	1	—
Rovaniemi	—	—	—	3	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	15	—	—	—
Pudasjärvi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kittilä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	902	361	177	44	41	403	903	140	756	25	27	4	113	30	2,155	27	62	207

Veterinärdistrikt.	Tjänsteresor för													Summa resor.					
	Aktnomykos.	Blodstallning.	Blåskärlad kataral-feber.	Fräsbrand.	Förgiftning.	Infektios kastning.	Influensa.	Koppor hos kor.	Kvarka.	Mjältbrand.	Rabies.	Rots.	Rödsjukan.		Smitösamma sjukdomar. Smitösamma sjuk-kattar.	Särskilda misstänkta sjukdomar.	Besiktning.	Ympning med bovovaecin.	Taberkulinundersökning.
Kuopio	—	3	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	1	4	—	5	—	16
Joensuu	—	7	1	2	—	—	—	—	5	2	—	—	2	—	9	—	37	—	65
Idensalmi	—	2	—	—	—	3	—	—	2	—	—	—	2	—	—	2	9	—	20
Nurmes	1	—	1	1	—	—	—	—	11	—	—	—	4	—	20	1	9	—	48
Suonenjoki	—	3	—	—	—	—	—	—	5	1	—	—	—	—	4	2	2	—	17
Tohmajärvi	—	6	1	1	—	1	—	—	2	—	—	—	1	—	9	—	5	—	26
Nikolaistad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	1	2	13	—	24
Kristinestad	—	—	3	—	—	—	—	—	13	1	—	—	6	—	—	—	52	—	75
Seinäjäki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	12	9	13	2	—	40
Gamlakarleby	—	—	—	—	—	2	—	—	1	9	—	—	—	—	2	2	1	—	17
Jyväskylä	—	5	—	—	—	3	—	—	—	5	—	—	1	—	3	—	7	—	24
Saarijärvi	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	3	1	—	9
Alavo	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3	—	3	—	8
Haapavesi	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	5	—	7	—	—	15
Ylivieska	1	—	3	—	—	2	—	—	5	—	—	—	—	15	1	23	—	—	50
Uleåborg	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	14	—	—	21
Kajana	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Kemi	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	4
Rovaniemi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4
Kittilä	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Summa	2	67	15	14	1	112	1	3	91	82	17	6	37	114	210	86	578	6	1,442

Tabell öfver år 1906 verkställda undersökningar med tuberkulin.

Orten där undersökningen skett.	Antal under- sökta kreatur.	Antal kreatur som reagerat.	Antal verkställda 'obduktioner.	
			Tuber- kulösa.	Icke tuber- kulösa.
Nylands län.				
Anjala	57	—	—	—
Borgnäs	296	3	—	—
Borgå socken	1,661	161	64	6
Ekenäs stad	4	—	—	—
„ landsf.	26	—	—	—
Elimä	795	21	1	—
Esbo	691	27	28	—
Helsinge	622	23	14	1
Helsingfors	19	5	—	—
Iittis	378	8	—	—
Ingå	450	8	—	—
Jaala	94	2	—	—
Karis	67	—	—	—
Kyrkslätt	730	9	—	—
Lappträsk	186	1	—	—
Liljendal	205	14	—	—
Lojo	713	12	—	—
Mäntsälä	435	22	—	—
Nurmijärvi	544	8	—	—
Pernå	369	4	—	—
Pojo	767	28	—	—
Sibbo	437	2	—	—
Sjundeå	142	2	—	—
Snappertuna	67	1	—	—
Strömfors	149	2	—	—
Tenala	289	3	—	—
Thysby	184	3	—	—
Vichtis	1,753	21	—	—
Summa	12.130	390	107	7
Åbo och Björneborgs län.				
Alastaro	127	3	—	—
Angelniemi	73	16	—	—

Orten där undersökningen skett.	Antal under- sökta kreatur.	Antal kreatur som reagerat.	Antal verkställda obduktioner.	
			Tuber- kulösa.	Icke tuber- kulösa.
S:t Bertils.	208	45	—	—
Bjerno	495	12	—	—
Dragsfjärd.	183	17	—	—
Eura	207	9	—	—
Euraäminne	497	28	—	—
Finström	1	—	—	—
Gustafs.	113	2	—	—
Halikko.	362	26	9	—
Hammarland	5	—	—	—
Honkajoki	26	7	—	—
Hvittis	502	9	—	—
Ikalis	122	—	—	—
Jomala	8	—	—	—
Karkku.	135	—	—	—
Karuna	92	—	—	—
Kiikka	19	—	—	—
Kiikois	42	2	—	—
Kimito	844	22	—	—
Koskis	120	1	—	—
Kumo	13	—	—	—
Kuusjoki	183	1	—	—
Letala	68	49	4	—
Loimijoki	384	12	—	—
Lokalaks	166	5	—	—
Luvia	89	—	—	—
Masku	93	4	—	—
Merimasku	20	—	—	—
Metsämaa	424	19	—	—
Mietois	337	10	1	—
Muurla	25	—	—	—
Nagu	86	—	—	—
Nakkila	309	21	11	—
Nykyrko	30	—	—	—
Pargas	118	1	—	—
Pemar	52	5	—	—
Piikkis	81	6	—	—
Punkalaitio	202	3	—	—

Orten där undersökningen skett.	Antal undersökta kreatur.	Antal kreatur som reagerat.	Antal verkställda obduktioner.	
			Tuberkulösa.	Icke tuberkulösa.
Pöytis	228	11	—	—
Rimito	58	—	—	—
Sagu	390	13	—	—
Saltvik	14	—	—	—
Sund	71	2	—	—
Suodenniemi	27	—	—	—
Suoniemi	30	—	—	—
Tyrvis	97	—	—	—
Uskela	283	85	—	—
Wampula	94	—	—	—
Wehmo	42	13	8	—
Vestanfjärd	29	—	—	—
Viljakka	30	—	—	—
Willnäs	42	23	—	—
Yläne	515	15	—	—
Summa	8,811	497	33	—
Tavastehus län.				
Birkkala	56	1	—	1
Hattula	231	24	3	—
Hausjärvi	522	3	1	—
Hollola	559	3	—	—
Janakkala	728	20	4	2
Jokkis	835	8	1	—
Jämsä	526	1	—	—
Kalvola	202	1	1	—
Kangasala	155	—	—	—
Korpilaks	199	—	—	—
Kuhmoinen	28	—	—	—
Lampis	270	3	—	—
Loppis	179	1	—	—
Luopiois	24	1	—	—
Messuby	304	11	4	7
Nastola	1,323	15	—	—
Orivesi	78	—	—	—
Padasjoki	244	2	—	—

Orten där undersökningen skett.	Antal under-sökta kreatur.	Antal kreatur som reagerat.	Antal verkställda obduktioner.	
			Tuber-kulösa.	Icke tuber-kulösa.
Pälkäne	175	7	7	—
Ruovesi	172	2	—	2
Somero	564	3	—	—
Tammela	280	7	4	3
Tavastehus landsf.	369	44	5	—
Tyrvändö	188	2	2	—
Urdiala	61	1	—	—
Vesilaks	55	—	—	—
Wånå	370	1	—	—
Ylöjärvi	188	3	3	—
Ypää	321	34	—	—
Summa	9,207	198	35	15
Wiborgs län.				
Impilaks	20	—	—	—
Jaakimvaara	53	—	—	—
Jääskis	8	1	—	—
Kexholms stad	68	—	—	—
Kirvus	47	—	—	—
Kivinebb	49	—	—	—
Kotka	7	—	—	—
Kronoborg	146	12	6	1
Kymmene	160	15	5	—
Lappvesi	6	—	—	—
Nykyrka	18	—	—	—
Pyhäjärvi	61	1	—	—
Pyttis	50	10	10	—
Ruokolaks	22	—	—	—
Ruskeala	41	—	—	—
Sippola	318	9	1	—
Soanlaks	123	—	—	—
Sordavala	44	—	—	—
Taipalsaari	16	—	—	—
Valkeala	369	19	4	1
Vederlaks	492	8	5	—

Orten där undersökningen skett.	Antal under- sökta kreatur.	Antal kraetur som reagerat.	Antal verkställda obduktioner.	
			Tuber- kulösa.	Icke tuber- kulösa.
Vekkelaks	296	2	1	—
Wiborgs stad	1	—	—	—
„ socken	560	—	—	—
Summa	2,975	77	32	2
S:t Michels län.				
Anttola	9	—	—	—
Gustaf Adolfs	133	2	—	—
Heinola socken	90	1	—	—
Jorois	230	2	—	—
S:t Michels socken	92	4	—	1
Pieksämäki	27	—	—	—
Rantasalmi	100	—	—	—
Sysmä	134	3	—	—
Sääminge	45	—	—	—
Summa	860	12	—	1
Kuopio län.				
Bräkylä	190	1	—	—
Eno	28	—	—	—
Idensalmi	238	5	—	—
Karttula	1,760	—	—	—
Kiihtelysvaara	129	2	—	—
Kontiolaks	451	2	—	—
Kuopio stad	251	—	—	—
Kuusjärvi	549	2	—	—
Lapinlaks	155	6	—	—
Leppävirta	10	—	—	—
Libelits	352	—	—	—
Maaninga	12	—	—	—
Nilsjä	65	2	—	—
Nurmes	107	—	—	—
Pielisjärvi	186	—	—	—
Polvijärvi	167	—	—	—

Orten där undersökningen skett.	Antal under- sökta kreatur.	Antal kreatur som reagerat.	Antal verkställda obduktioner.	
			Tuber- kulösa.	Icke tuber- kulösa.
Tohmajärvi	94	—	—	—
Vesanto	46	—	—	—
Summa	4,790	20	—	—
Wasa län.				
Alavo	185	—	—	—
Bötom	15	—	—	—
Ilmola	255	96	16	1
Jakobstad	31	—	—	—
Jalasjärvi	132	1	—	—
Jyväskylä	318	2	—	—
Kauhajoki	342	29	14	—
Kauhava	3	—	—	—
Keuru	51	—	—	—
Kronoby	9	—	—	—
Kveflaks	285	1	—	1
Lappfjärd	109	1	—	—
Laukas	42	5	—	—
Lillkyro	16	3	3	—
Mustasaari	588	13	2	1
Nykarleby socken	22	—	—	—
Petäjävesi	48	—	—	—
Seinäjoki	15	—	—	—
Sideby	19	1	—	—
Solf	13	—	—	—
Stora	27	—	—	—
Töysä	23	—	—	—
Wasa	88	—	—	—
Wiitasaari	93	—	—	—
Östermark	48	1	—	—
Summa	2,777	153	35	3
Uleåborgs län.				
Haapavesi	244	6	1	—
Kalajoki	215	2	—	—

Orten där undersökningen skett.	Antal undersökta kreatur.	Antal kreatur som reagerat.	Antal verkställda obduktioner.	
			Tuberkulösa.	Icke tuberkulösa.
Kemi socken	2	—	—	—
Kemijärvi	20	—	—	—
Kårsämäki	88	2	—	—
Limingo	345	141	2	—
Merijärvi	60	—	—	—
Muhos	499	46	15	—
Nedertorneå	12	—	—	—
Nivala	205	5	—	—
Oulais	320	2	—	—
Paavola	19	—	—	—
Pulkkila	154	3	—	—
Pyhäjoki	81	—	—	—
Rovaniemi	343	—	—	—
Sievi	67	2	—	—
Siikajoki	161	—	—	—
Uleåborg	113	1	—	—
Ylivieska	56	1	—	—
Öfvertorneå	6	—	—	—
Summa	3,010	211	18	—

Tabell öfver år 1906 verkställd undersökning af importeradt amerikanskt fläsk.

Importorten.	Mängden importeradt fläsk.		Mängden trikinbemängdt fläsk.		
	Antal stycken.	Vikt i kilogram.	Antal stycken.	Vikt i kilogram.	Procent.
Björneborg	7,526	40,079	2	12	0,03
Gamlakarleby	3,891	22,400	—	—	—
Hangö	89,080	524,085	84	409	0,08
Helsingfors	27,463	142,076	4	24	0,02
Kemi	1,838	11,614	6	38	0,33
Uleåborg	12,445	72,455	1	5	0,01
Wasa	100,507	647,516	104	637	0,10
Wiborg	38,398	241,668	8	46	0,02
Åbo	6,956	45,715	2	14	0,03
Summa	288,104	1,747,608	211	1,185	0,07

VIII. Läkarepersonalen.

Utnämningar och förordnanden.

- Febr. 9. Med. och kir. D:rn Robert Elias Elmgren till Sjukhusläkare i Joensuu.
 ” 12. Med. lic. Werner Achates Brehmer till läkare vid Kexholms asylinrättning.
 ” 15. Läkaren Eugéne Emilé Gustave Perret till järnvägläkare vid S:t Petersburg—Kuokkala banan.
 ” 22. Veterinär Johan Isidor Hertzén till distriktsdjurläkare i Haapavesi distrikt.
- April 19. Veterinär Elis Richard Hinderesson till distriktsdjurläkare i S:t Michels distrikt.
- Maj 1. Med. lic. Karl Ernst Loveson till 1:sta stadsläkare i Raumo.
 ” 1. Med. lic. Berndt Henrik Jägerros till 1:sta stadsläkare i Björneborg.
 ” 1. Med. lic. Edvin Hansson till 2:dre stadsläkare i Raumo.
- Juni 19. Provincialläkaren Med. o. kir. D:rn Fredrik Wilhelm Westerlund till Medicinalråd i Medicinalstyrelsen.
 ” 27. Med. o. kir. D:rn Friherre Oskar Johannes von Hellens till Assessor för veterinärärenden i Medicinalstyrelsen.
 ” 28. Med. o. kir. D:rn Klas Richard Sievers till Generaldirektör vid Medicinalstyrelsen.
- Juli 12. Med. lic. Gustaf Arvid Selim Sandström till Stadsläkare i Joensuu.
- Sept. 2. Med. lic. Hannu Kustaa Holck till 1:sta underläkare vid Pitkämäki centralanstalt.
- Okt. 12. Med. lic. Kaarlo Reinhold Ignatius till stads- och sjukhusläkare i Kajaana.
 ” ” Med. lic. Martti Johannes Kiljander på tre år till andre underläkare vid Pitkämäki centralanstalt.
 ” 16. Med. lic. Evert Viktor Wasastjerna till läkare vid polisinsrättningen i Helsingfors.
 ” 22. Med. lic. Juho Santeri Jalava till stadsläkare i Nystad.
 ” 25. Veterinär Otto Emil Löfqvist till distriktsdjurläkare i Villmanstrands distrikt.

- Okt. 25. Veterinär Karl Paul Emil Wuori till distriktsdjurläkare i Rovaniemi distrikt.
 ” 29. Provincialläkaren Med. lic. Eliel Jonathan Warén till provincialläkare i Salo distrikt.
 Dec. 7. Distriktsdjurläkaren i Kuopio distrikt August Cletus Ahlman till distriktsdjurläkare i Wichtis distrikt.
 ” 21. Med. och kir. D:rn Carl Hahl till barnmorskelärare vid barnbördsinrättningen i Helsingfors.
 ” ” Med. lic. Karl Edvin Wikberg till e. o. läkare vid Medicinalstyrelsen.

Förordnade till kommunalläkare.

- Jan. 9. Med. lic. Arthur Ferdinand Blomqvist i Korpilaks.
 ” 26. ” ” Thure Gustaf Grönlund i Ingå och Degerby.
 ” ” ” ” Gustaf Emil Tobias Sandell i Bromarf.
 ” 30. ” ” Henrik Piponius i Ruokolaks.
 Mars 9. ” ” Juhana Aukusti Huhti i Pöytis Yläne och Oripää.
 ” 13. ” ” Otto Alfred Okkonen i Puumala.
 ” 23. ” ” Paul Josef Collander i Kuorevesi.
 April 3. ” ” Alexei Maximoff i Suistamo.
 ” 18. ” ” Ossian Saladin Hellstén i Rautalampi.
 Maj 4. ” ” Thorfin Stolpe i Storkyro.
 ” 22. ” ” Karl Hjalmar Rafael Wegelius i Kangasala.
 Juni 28. ” ” Alfons Richard Sjöberg i Vetil.
 Aug. 9. ” ” Hugo Gustaf Edvard Forssell i Kuhmois och Padasjoki.
 Sept. 4. ” ” Oskar Johansson i Punkalaitio.
 Okt. 5. ” ” Karl Eli Holmberg i Kemi.
 ” 16. ” ” Wäinö Bärlund i Rantasalmi.
 Nov. 6. ” ” Carl Axel Constantin Tennberg i Sääksmäki.
 ” 20. ” ” Karl Johan Ludvig Wetterstrand i Wichtis.
 Dec. 14. ” ” Paul Zacharias Collan i Juuga.
 ” ” ” ” Eliel August Nessling i Vörå, Oravais och Maxmo.

Förordnade till kommunaldjurläkare.

- Mars 6. Veterinär fil. kand. Hans Söderlund i Janakkala och Rengo.
 Juni 14. ” Frans Ferdinand Pihlström i Jääskis.
 Juli 5. ” Karl Johan Waldemar Platin i Kotka.
 Okt. 26. ” Walfrid Alexander Trygg i Valkeala.

Legitimerade läkare.

April	23.	Med. lic.	Wäinö Bärlund.
"	"	"	" Oskar Wilhelm Brummer.
"	28.	"	" Maunu Ossian af Heurlin.
"	"	"	" Thure Wilhelm Eklund.
Maj	26.	"	" Frans Lennart Peterson.
Juni	21.	"	" Oskari Fredrik Heikinheimo.
Nov.	20.	"	" Halvor Magnus von Fieandt.
Dec.	22.	"	" Kaarlo Taskinen.
"	"	"	" Aarno Robert Holmqvist.

Legitimerade djurläkare.

Jan.	3.	Veterinär	Leopold Johannes Fabritius.
Juni	21.	"	Arvid Wilhelm Alopæus.
"	28.	"	Bernhard Åström.
Juli	5.	"	Arthur Kleofas Immanuel Wiklund.
"	26.	"	Lenna Ernst Reinilä.
Aug.	4.	"	Rafael Montell.
Nov.	20.	"	Ernst Walfred Utter.
Dec.	28.	"	Lauri Gustaf Lindgren.
"	"	"	Knut Robert Ahlstedt.

Legitimerade tandläkare.

Febr.	6.	Sigfrid Sörensen.
Mars	16.	Thorvald Hällfors.
"	20.	Perh Gadd.
April	18.	Torsten Modén.
Maj	4.	Nadaner Wulf.
Juni	8.	Johannes Bengs.
"	"	Topo Eetu Rauvola.
"	"	Werna Bergroth.
"	"	Laura Lindström.

Aflidne.

- Juni 6. Provincialläkaren i Idensalmi distrikt Med. lic. Alexander Bernhard Edgren.
Juli 8. Förre länedjurläkaren Fredrik Gustaf Ganzauge.
" 27. Distriktsdjurläkaren i Fredrikshamns distrikt Arthur Emil Gunnar Hellsberg.

Erhållit afsked.

- Jan. 5. Sjukhusläkaren i Joensuu Med. och kir. D:rn Alexander Bernhard Lönnqvist.
" 12. Provincialläkaren i Salo distrikt Professorn Arthur Johan Zetterman.
Maj 29. Andre underläkaren vid Pitkäniemi centralanstalt Med. lic. Edvard Johan Horelli.
Juni 28. Generaldirektören vid Medicinalstyrelsen verkliga Statsrådet Carl Ferdinand Immanuel von Wahlberg.
Juli 26. Medicinalrådet Uno Lojander.
Okt. 8. Syslomanen vid Pitkäniemi centralanstalt Öfverste G. B. Melart.
Nov. 20. Extra ordinarie läkaren vid Medicinalstyrelsen Med. lic. Arthur Wol-
demar Krook.
" " Barnmorskeläraren Med. och kir. D:rn Docenten Johan Adolf Törngren.

IX. Medicinalstyrelsen.

Medicinalstyrelsen har under år 1906 handlagt ärenden till följande antal:

a) på kansliet.

Bref och remisser från Kejslerliga Senaten.	671
Skrifvelser från särskilda auktoriteter	492
Skrifvelser och rapporter från underlydande tjänstemän.	2,690
Suppliker	864
Obduktionsattester	585
Utgångna expeditioner.	3,817

b) på kammarkontoret.

Ankomna skrifvelser	3,860
Utgångna expeditioner.	4,748

Tabell-Bilagor.

Tab. 1.

Suojelusrokottaminen Suomessa vuonna 1906.

Skyddskoppymningen i Finland 1906.

Läänit ja piirilääkäriin piirit. Län och provincial-läkaredistrikt.	Rokottamattomien luku papiston luetteloiden mukaan. Antal vaccinationspliktige enligt presterskapets förteckningar.				Rokotettujen luku. Antal vaccinerade.				Rokotuksen seurauks. Ympningens resultat.							Tarkastuksesta poissuollettujen määrän lisäksi Ansalet fränvarande från granskningen.
	Alle 2 vuoden. Under 2 år.	2-10 vuotta. 2-10 år.	Yli 10 vuoden. Öfver 10 år.	Yhteensä. Summa.	Alle 2 vuoden. Under 2 år.	2-10 vuotta. 2-10 år.	Yli 10 vuoden. Öfver 10 år.	Yhteensä. Summa.	Alle 2 vuoden. Under 2 år.	Täydellisesti. Fullständigt.	Vallinnaisesti. Fullständigt.	Täydellisesti. Fullständigt.	Vallinnaisesti. Fullständigt.	Yli 10 vuotta. Öfver 10 år.	Yli 10 vuotta. Öfver 10 år.	
Nylands län.																
Helsingfors	2,047	624	3	2,674	1,535	374	2	1,911	1,444	48	350	8	2	—	—	59
Lovisa	1,793	223	26	2,042	1,453	110	11	1,574	1,420	14	107	1	11	—	—	21
Ekenäs	1,457	235	2	1,694	1,072	82	1	1,155	1,060	12	74	7	1	—	—	1
Lojo	1,533	278	5	1,814	1,151	142	1	1,294	1,107	23	135	3	1	—	—	25
Summa	6,830	1,358	36	8,224	5,211	708	15	5,934	5,031	97	666	19	15	—	—	106
Åbo och Björneborgs län.																
Åbo	2,198	200	3	2,401	1,659	64	—	1,723	1,472	130	52	6	—	—	—	63
Nystad	1,070	86	—	1,156	943	55	—	998	928	13	53	2	—	—	—	2
Rimito	362	60	1	423	281	34	—	315	224	39	17	17	—	—	—	18
Godby	595	83	—	678	471	41	—	512	465	6	38	3	—	—	—	—
Salo	1,352	122	1	1,475	1,285	110	1	1,396	1,233	49	95	14	1	—	—	4
Björneborg	3,414	519	29	3,962	2,275	348	6	2,629	2,083	190	309	24	4	2	—	17
Ikalis	1,577	164	39	1,780	1,181	70	1	1,252	1,108	46	68	1	1	—	—	28
Tyrvis	1,205	110	—	1,315	967	49	—	1,016	917	35	37	9	—	—	—	18
Hvittis	1,597	170	4	1,771	1,291	89	1	1,381	1,273	16	85	4	1	—	—	2
Summa	13,370	1,514	77	14,961	10,353	860	9	11,222	9,703	524	754	80	7	2	—	152
Tavastehus län.																
Ruovesi	1,181	30	—	1,211	1,009	7	—	1,016	993	4	6	—	—	—	—	13
Tammerfors	2,414	457	10	2,881	1,461	308	1	1,770	1,453	7	306	1	1	—	—	2
Tammela	1,732	142	2	1,876	1,510	88	—	1,598	1,312	182	73	6	—	—	—	25
Tavastehus	1,233	97	1	1,331	1,164	79	1	1,244	1,156	8	78	1	1	—	—	—
Jämsä	1,452	103	1	1,556	1,159	26	1	1,186	1,027	127	21	4	1	—	—	6
Hollola	1,452	48	1	1,501	1,131	45	—	1,176	1,005	92	44	—	—	—	—	35
Summa	9,464	877	15	10,356	7,434	553	3	7,990	6,946	420	528	12	3	—	—	81

Läänit ja piirilääkäriin piirit. Län och provincial-läkare distrikt.	Rokottamattomain luku papiston luetteloiden mukaan. Antal vaccinationspligtige enligt presterskapets förteckning.				Rokottettujen luku. Antal vaccinerade.				Rokotuksen seuraukset. Ympningens resultat.							Antalet tävrande från gränskriegen. Tarkastuksesta poissaolevien lukumäärä. Antalet tävrande från gränskriegen.	Rokotettuja 3 vuonna peräkkäin ilman seurauksia. Vaccinerade 3 år å rad utan påföljd. Tarkastuksesta poissaolevien lukumäärä.		
	Alle 2 vuoden. Under 2 år.	2-10 vuotta. 2-10 år.	Yli 10 vuoden. Öfver 10 år.	Yhteensä. Summa.	Alle 2 vuoden. Under 2 år.	2-10 vuotta. 2-10 år.	Yli 10 vuoden. Öfver 10 år.	Yhteensä. Summa.	Alle 2 vuoden.		2-10 v.		Yli 10 vuotta.						
									Täydellisesti. Fullständigt.	Öfollständigt.	Täydellisesti. Fullständigt.	Öfollständigt.	Täydellisesti. Fullständigt.	Öfollständigt.					
Viborgs län.																			
Viborg	3,777	751	5	4,533	2,205	375	3	2,583	2,055	47	361	9	3	—	—	—	108	—	—
Fredrikshamn	2,063	273	11	2,347	1,574	92	—	1,666	1,466	77	81	8	—	—	—	34	—	3	—
Villmanstrand	2,228	332	6	2,566	1,577	88	1	1,666	1,453	42	82	1	1	—	—	87	—	7	—
S:t Andrae	1,450	374	21	1,845	1,111	158	2	1,271	1,085	21	156	1	2	—	—	6	—	—	—
Mohla	1,937	372	1	2,310	1,425	208	1	1,634	1,012	314	163	29	1	—	—	115	—	—	—
Kexholm	1,115	167	—	1,282	892	133	—	1,025	772	52	120	4	—	—	—	77	—	1	—
Kronoborg	1,152	138	9	1,299	786	90	4	880	741	33	77	2	3	—	—	24	—	—	—
Sordavala	1,443	182	4	1,629	856	37	—	893	665	115	34	3	—	—	—	76	—	—	—
Salmis	1,268	149	—	1,417	1,072	129	—	1,201	655	292	69	39	—	—	—	146	—	—	2
Summa	16,433	2,738	57	19,228	11,498	1,310	11	12,819	9,904	993	1,143	96	10	—	—	673	—	—	13
S:t Michels län.																			
S:t Michel	1,241	106	—	1,347	1,020	21	—	1,041	917	43	16	—	—	—	—	65	—	—	—
Heinola	1,315	855	24	2,194	748	434	2	1,184	705	43	419	15	2	—	—	—	—	—	1
Jorois	1,301	142	—	1,443	1,037	69	—	1,106	1,005	5	65	—	—	—	—	31	—	—	—
Nyslott	1,772	191	12	1,975	1,203	48	—	1,251	1,091	71	46	1	—	—	—	42	—	—	—
Summa	5,629	1,294	36	6,959	4,008	572	2	4,582	3,718	162	546	16	2	—	—	138	—	—	1
Kuopio län.																			
Kuopio	2,060	468	—	2,528	1,451	247	2	1,700	1,323	98	221	20	—	—	—	38	—	—	3
Rautalampi	1,254	38	—	1,292	1,133	10	—	1,143	978	131	10	—	—	—	—	24	—	—	2
Idensalmi	1,825	69	—	1,894	1,705	129	—	1,834	1,496	202	121	6	—	—	—	9	—	—	—
Pielisjärvi	1,159	151	2	1,312	841	101	2	944	797	23	96	3	2	—	—	23	—	—	—
Tohmajärvi	1,797	41	3	1,841	1,291	19	—	1,310	1,163	20	19	—	—	—	—	108	—	—	—
Joensuu	1,694	167	13	1,874	1,450	92	3	1,545	1,318	104	85	5	1	2	—	30	—	—	1
Summa	9,789	934	18	10,741	7,871	598	7	8,476	7,075	578	552	34	3	2	—	232	—	—	6
Vasa län.																			
Vasa	2,502	665	4	3,171	1,640	257	3	1,900	1,533	107	246	11	3	—	—	—	—	—	—
Kristinestad	2,994	574	36	3,604	2,168	237	4	2,409	2,068	71	223	7	4	—	—	36	—	—	1
Nykarleby	1,717	138	18	1,873	1,339	75	8	1,422	1,291	43	74	1	8	—	—	5	—	—	—
Gamlakarleby	1,990	373	9	2,372	1,542	247	3	1,792	1,114	347	201	29	2	—	—	99	—	—	19
Kuortane	2,426	204	1	2,631	1,972	91	—	2,063	1,852	70	88	2	—	—	—	51	—	—	—
Jyväskylä	1,760	988	23	2,771	1,358	539	2	1,899	1,330	22	535	4	2	—	—	6	—	—	—
Summa	13,389	2,942	91	16,422	10,019	1,446	20	11,485	9,188	660	1,367	54	19	—	—	197	—	—	20

Läänit ja piirilääkäriin piirit. Län och provincial-läkare distrikt.	Rokottamattomien luku papiston luetteloiden mukaan.				Rokotettujen luku.				Rokotuksen seuraus. Ympingens resultat.						Tarkastuksesta poissaoloiden lukumäärä. Antalet frånvarande från granskningen.	Vaccinerade 3 år & nad utan påföljd.
	Antal vaccinationspligtige enligt presterskapets förteckning.				Antal vaccinerade.				Alle 2 vuoden.		2-10 v.		Yli 10 vuotta.			
	Alle 2 vuoden. Under 2 år.	2-10 vuotta. 2-10 år.	Yli 10 vuoden. Öfver 10 år.	Yhteensä. Summa.	Alle 2 vuoden. Under 2 år.	2-10 vuotta. 2-10 år.	Yli 10 vuoden. Öfver 10 år.	Yhteensä. Summa.	Under 2 år.	2-10 år.	2-10 år.	Yli 10 år.	Yli 10 vuotta. Öfver 10 år.	Yli 10 vuotta. Öfver 10 år.		
Uleåborgs län.																
Uleåborg	2,262	553	18	2,833	1,202	476	3	1,681	1,113	76	442	29	3	—	—	18
Brahestad	666	391	20	1,077	368	125	1	494	323	45	120	5	1	—	—	—
Kalajokki	1,243	386	28	1,657	756	169	—	925	690	42	150	10	—	—	—	33
Haapajärvi	1,285	348	2	1,635	769	198	1	968	658	74	175	12	1	—	—	48
Kajana	1,795	444	5	2,244	1,150	217	5	1,372	1,077	44	196	11	4	—	—	40
Pudasjärvi	693	336	6	1,035	451	228	1	680	349	102	174	54	1	—	—	—
Torneå	1,220	555	49	1,824	607	241	—	848	440	162	181	54	—	—	—	11
Rovaniemi	631	185	14	830	302	157	11	470	250	52	146	11	11	—	—	—
Kittilä	484	138	8	630	305	97	8	410	266	39	71	26	6	2	—	—
Summa	10,279	3,336	150	13,765	5,910	1,908	30	7,848	5,166	636	1,655	212	27	2	—	150
Vaccindepoten i Helsingfors	—	—	—	—	779	458	2	1,239	721	50	437	16	1	1	—	13
Summa för hela landet:	85,183	14,993	480	100,656	63,083	8,413	99	71,595	57,452	4,120	7,648	539	87	7	—	1,742

Taulu 2.

Suomen sairashoitolaitoksissa vuonna 1906 hoidetut sairast.

	Sairasvuotteiden luku.	Vuodelta 1905 jääneitä.	Vuonna 1906 vastaanotettuja.	Hoidettujen kokonaisluku.	Uloskirjoitettu.					Vuoteen 1907 jääneitä.	Sairashoitopaivien luku.	Sairashoitopaivien keskimäärä.
					Terveyntä.	Parannukseksi tulleena.	Parantumatta.	Kuolleena.	Hoitamatta.			
Helsinki:												
Yleisen sairashuoneen kirurgien osasto	154	163	1,712	1,875	1,204	132	56	168	149	166	63,275	33,7
S:n s:n sisätautien osasto	90	83	863	946	107	445	203	92	24	75	29,111	30,8
S:n s:n pathol. anat. "	14	14	43	57	4	25	14	1	—	13	3,244	41,1
S:n s:n syfiliittinen "	150	119	942	1,061	900	—	29	5	30	97	42,192	39,8
S:n s:n silmä "	41	29	358	387	172	143	47	—	—	25	12,182	31,5
S:n s:n lapsi "	35	25	294	319	162	61	21	35	10	30	10,323	32,4

	Sairasvuoteitten luku.	Vuodelta 1905 jätneitä.	Vuonna 1906 vastaanotettuja.	Hoitotuhujen kokonaisluku.	Uloskirjoitettu.					Vuoteen 1907 jätneitä.	Sairashoitopäivien luku.	Sairashoitopäivien keskimäärin.	Keskimäärin sairaita päivää kohti.
					Terveenä.	Parannuksella tulleena.	Parantumattain.	Kuolleena.	Hoitamattain.				
Helsinki:													
Yleisen sairashuoneen lapsenpäästö osasto	50	22	1,919	1,941	1,781	6	16	6	88	44	15,384	7,9	42,1
S:n s:n naistautien osasto	25	20	424	444	188	128	5	7	93	23	7,486	16,9	20,5
S:n s:n lapsenpäästölaitoksella . . .	—	2	97	99	78	9	4	3	—	5	2,316	23,4	6,3
Ylimääräinen veneerinen sairashuone Guntäckertissä	52	36	399	435	393	—	14	—	—	28	16,191	34,4	41,0
Hoitolaitos mielisairaita varten (Lapinlahti)	130	104	78	182	14	14	19	5	—	130	45,200	248,4	123,8
Läänin vankilan sairashuone .	—	7	68	75	25	27	19	1	—	3	1,152	15,4	3,2
Kuritus " "	10	9	144	153	106	31	7	1	—	8	2,423	15,8	6,6
Marian sairaalan sisätautien osasto	116	115	973	1,088	331	363	54	200	—	140	43,539	40,0	119,3
S:n s:n kirurginen osasto . . .	30	39	419	458	322	48	6	29	18	35	12,046	26,3	33,0
S:n s:n kulkutauti "	50	11	391	402	257	4	6	9	82	44	7,117	17,7	19,5
Rautatien lasareeti	14	9	182	191	148	16	16	4	4	3	2,905	15,2	8,0
Prof. Engström'in gynäkologin klinikka	28	13	554	567	491	37	19	9	5	6	8,336	14,7	22,8
Tri af Forselles'in kirurginen sairashuone	18	8	153	161	142	9	3	2	—	5	3,387	21,0	9,3
Rouva Hulda Fröjdman'in yksityinen sairaskoti	25	10	241	251	139	60	17	7	21	7	3,975	15,8	10,9
Eira	40	20	523	543	269	194	24	18	3	35	9,164	16,9	25,1
Diakonissalaitos	100	79	1,347	1,426	672	446	84	58	57	109	41,967	29,0	115,0
Parantumattomien sairaitten koti	40	40	12	52	—	—	2	6	—	44	15,742	302,7	43,1
Kammion ja Tallbackan sairaskoti hermo- ja mielisairaita varten	76	62	230	292	59	118	51	2	10	52	20,885	71,5	57,2
Tuberkuloosi sairaala Grejus .	26	26	36	62	—	13	4	19	—	26	8,750	141,1	24,0
Sairastupa Sörnäsissä	10	8	118	126	73	29	4	5	5	10	2,920	23,2	8,0
Työ- ja vaivaistalon sairashuone	90	79	153	232	34	44	41	27	—	86	26,769	115,3	73,3
Työ- ja vaivaistalon sairashuoneen osasto keuhkotautisia varten ¹⁾	42	—	53	53	—	11	8	16	—	18	4,789	90,4	15,9
Kunnallinen hoitolaitos mielisairaita varten	72	165	99	264	12	17	29	27	—	179	61,393	232,5	168,2

1) Avattiin 5/III 07.

	Sairasvuoteitten luku.	Vuodelta 1906 jääneitä.	Vuonna 1906 vastaanotettuja.	Hoidettujen kokonaisluku.	Uloskirjoitettu.						Vuoteen 1907 jääneitä.	Sairashoito- päivien luku.	Sairashoitopi- vien keskimäärä.	sairaalte päivät kohti.
					Terveenä.	Parannaksi tulleena.	Parantumatta.	Kuolleena.	Hoitamatta.					
Porvoo:														
Sairaskoti	30	6	171	177	110	34	5	19	2	7	3,181	18,0	8	
Yksityinen lapsenpäästölaitos .	12	4	133	137	131	—	—	1	—	5	1,370	10,0	5	
Maalaiskunnan sairastupa . . .	13	11	156	167	125	18	5	9	—	10	3,226	19,3	8	
Loviisa: Yleinen sairashuone . .	20	12	190	202	106	59	10	11	3	13	4,859	24,1	13	
Vastaanottolaitos	4	2	14	16	2	3	8	—	—	3	543	33,9	1	
Kerava: Yhdistyksen kaatuvaiss- tautisten hoitoa varten sairasko- ti	30	30	15	45	—	4	5	—	—	36	11,849	263,3	32	
Hankoniemi: Kunnallis sairashu- one	14	1	187	188	139	21	3	20	—	5	2,124	11,9	5	
Högsand sanatorio nystyrätau- tisia lapsia varten ¹⁾	30	—	36	36	4	30	2	—	—	—	3,828	106,3	32	
Tammisaari: Sairaskoti	15	11	151	162	92	42	5	10	1	12	4,591	28,3	12	
Vihti: Sairastupa; lasareeti osasto	10	1	81	82	43	17	9	8	2	3	1,016	12,4	2	
„ lapsenpäästölaitos	2	—	54	54	48	1	—	2	—	3	467	8,6	1	
Fiskars'in tehtaan sairashuone .	11	—	24	24	18	3	—	3	—	—	357	14,9	1	
Orimattila: Sairastupa	16	4	268	272	202	28	20	13	—	9	3,291	12,1	9	
Elimäki: Sairastupa	12	5	135	140	97	33	3	2	3	2	2,435	17,3	6	
Kirkkonummi: Sairastupa	12	3	101	104	83	14	5	2	—	—	1,282	12,3	3	
Nummelan keuhkotauti parantola	60	60	187	247	7	133	36	5	10	56	23,405	94,8	64	
Turku:														
Läänin yleinen sairashuone; lasareeti osasto	60	53	974	1,027	762	53	37	79	37	59	23,198	22,6	63	
Läänin yleinen sairashuone; syfiliittinen osasto	60	22	177	199	168	2	9	1	4	15	5,449	27,4	14	
Vastaanottolaitos mielisairaita varten	20	18	40	58	18	10	8	3	—	19	6,634	114,4	18	
Kunnallis sairashuoneen osasto ei tarttuvia tauteja varten .	52	70	329	399	197	69	23	71	—	39	21,549	54,0	59	
Kunnallis sairashuoneen osasto kulkutautia varten	24	10	589	599	421	—	—	101	3	74	13,766	23,0	37	
Kunnallis sairashuoneen osasto mielisairaita varten	30	28	28	56	15	9	2	5	—	25	8,936	159,6	24	
Tri C. v. Heideken'in lapsen- päästölaitos	19	11	873	884	821	5	7	4	31	16	6,970	7,9	19	
Tri Gruner'in yksityinen sairashu- one silmätauteja varten	9	—	100	100	61	30	2	—	2	5	1,696	17,0	4	

1) Avoinna 1/VI—22/LX 06.

	Sairasvuotaitten luku.	Vuodelta 1905 jäseniä.	Vuonna 1906 vastaanotettuja.	Hoitettujen kokonaisluku.	Uloskirjoitettu.						Vuoteen 1907 jäseniä.	Sairashoitopäivien luku.	Sairashoitopäivien keuhkukäärä.	Keuhkukäärä sairaita päivää kohti.
					Terveenä.	Parannuksi tulleena.	Parantumatta.	Kuolleena.	Hoitamatta.					
Turku:														
Yksityinen sairaskoti Turussa	10	3	81	84	52	22	4	3	—	3	1,566	18,6	4,8	
Läänin vankilan sairashuone	—	—	10	10	8	—	—	2	—	—	147	14,7	0,4	
Kuritus " "	20	7	124	131	105	18	—	1	—	7	2,476	18,6	6,6	
Pori: Yleisen sairashuoneen lasareeti osasto														
Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	12	19	245	264	180	31	8	14	2	29	7,214	27,9	19,8	
Lapsenpäästölaitos	4	1	124	125	121	—	—	2	—	2	720	5,8	2,0	
Kunnallis sairashuone	45	25	330	355	224	43	8	34	18	28	9,616	27,1	26,3	
Uusikaupunki: Kunnallis sairashuone														
	8	2	75	77	42	25	1	6	1	2	1,122	14,6	3,1	
Rauma: Yksityinen sairashuone														
	17	13	206	219	145	49	12	10	—	3	3,098	14,1	8,5	
Seili: Turvalaitos mielisairaita varten														
	53	67	—	67	—	—	—	—	—	67	23,986	365,0	65,7	
Ahvenanmaa: Yleisen sairashuoneen lasareeti osasto														
Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	4	2	55	57	42	4	3	3	1	4	1,256	22,0	3,4	
Mariahamina: Yksityinen sairashuone														
Kulkutauti sairaala	10	1	35	36	21	—	—	2	—	13	690	19,2	1,9	
Loimaa—Alastaro: Sairastupa														
Huittinen: Sairastupa	16	7	115	122	86	17	2	6	4	7	3,002	24,6	8,2	
Ikaalinen: Sairastupa	10	3	75	78	51	12	5	6	—	4	1,307	16,8	3,6	
Dahlsbruk: Sairastupa	11	9	60	69	48	10	4	5	—	2	2,106	30,5	5,8	
Härjälbruk: Sairastupa	6	—	37	37	25	4	—	6	2	—	557	15,1	1,5	
Harjavalta: Piiri mielisairaala														
	32	48	21	69	1	4	4	8	—	52	19,258	279,1	52,8	
Kyröskosken tehtaan sairaala														
	5	—	15	15	14	1	—	—	—	—	184	12,3	0,5	
Hämeenlinna:														
Läänin yleisen sairashuoneen lasareeti osasto														
Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	50	38	482	520	338	71	26	41	8	36	15,668	30,1	42,9	
Läänin yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto														
Ylimääräinen veneerinen sairashuone ¹⁾	36	25	265	290	244	7	2	1	14	22	8,512	29,4	23,3	
Lapsenpäästölaitos	15	10	57	67	42	2	2	1	10	10	1,797	26,8	4,9	
Lapsenpäästölaitos	2	1	53	54	50	1	1	—	1	1	508	9,4	1,4	
Läänin vankilan sairashuone	—	2	28	30	14	9	4	1	—	2	177	5,9	0,5	

1) Avoimna 1/1—6/VI, 11/XII—31/XII.

	Sairasvuotteen luku.	Vuodelta 1906 jätettiin.	Vuonna 1906 vastaanotettuja.	Hoidettujen kokonaisluku.	Uloskirjoitettu.						Vuoteen 1907 jätettiin.	Sairashoitopäivien luku.	Sairashoitopäivien keskimäärä.	sairaita päyväsi kohti.
					Terveenä.	Parannaksi tulleen.	Parantuneetta.	Kuolleena.	Hoitamatta.	Parantuneetta.				
Hämeenlinna:														
Kuritus- ja työvankilan sairaushuone	17	12	91	103	78	15	4	1	—	5	1,978	19,2		
Kunnallis sairaushuone.	19	7	118	125	72	19	10	14	—	10	3,339	26,7		
Tampere:														
Yleisen sairaushuoneen lasareeti osasto	35	35	330	365	239	40	9	35	12	30	13,362	36,6	3	
Yleisen sairaushuoneen syfiliittinen osasto	40	32	244	276	222	25	1	2	3	23	9,335	33,8	2	
Lapsenpäästölaitos	18	6	386	392	359	13	2	2	7	9	3,728	9,6	1	
Kunnallis sairaushuone.	45	24	309	333	218	46	12	37	—	20	10,423	34,8	2	
Sairashuone mielisairaita varten	80	83	68	151	9	19	27	7	—	89	32,164	213,0	8	
Kulkutauti sairaala	50	13	295	308	234	10	1	25	27	11	5,078	16,6	1	
Finlayson & K:nin sairaushuone	24	9	103	112	84	20	5	1	—	2	2,738	24,4		
Neiti F. Carlson'in yksityinen sairaushuone	16	11	207	218	138	43	17	12	—	8	3,524	16,2		
Pitkäniemen keskuslaitos mielisairaita varten	355	277	264	541	98	79	42	14	—	308	109,600	202,6	30	
Tammela: Sairastupa	10	8	138	146	117	15	4	8	—	2	2,623	18,0		
Vaivaistalon mielisairaala	14	10	9	19	2	1	—	1	—	15	4,939	259,9	1	
Forssa: Osakeyhtiön sairaushuone	12	5	183	188	127	35	5	6	11	4	2,071	11,0		
Ruovesi: Sairastupa	15	12	158	170	97	37	8	5	8	15	3,922	23,1	1	
Kuhmoinen—Padasjoki: Sairastupa	10	2	83	85	35	34	6	6	1	3	1,509	17,8		
Jämsä: Kunnan mielisairaala	8	7	4	11	—	—	2	—	—	9	2,899	263,5		
Orihvesi: Lepra sairaala	40	22	36	58	—	—	19	6	—	33	10,064	173,5	2	
Sairastupa	10	—	59	59	44	5	2	4	2	2	900	15,3		
Korpilahti: Kunnan mielisairaala	8	6	2	8	—	1	2	1	—	4	2,311	288,9		
Viipuri:														
Läänin yleisen sairaushuoneen lasareeti osasto	70	73	1,911	1,984	1,269	388	79	120	51	77	30,186	15,2	8	
Läänin yleisen sairaushuoneen syfiliittinen osasto	60	42	564	606	536	—	3	23	—	44	18,010	29,7	4	
Vastaanottolaitos mielisairaita varten	20	18	88	106	38	18	26	1	3	20	6,781	64,0	1	
Ylimääräinen veneerinen sairaushuone N:o 1.	20	13	173	186	163	—	—	—	—	23	6,496	34,9	1	

	Sairasvuotteiden luku.	Vuodelta 1906 jätettä.	Vuonna 1906 vastaanotettuja.	Hoitettujen kokonaisluku.	Uloskirjoitettu.					Vuoden 1907 jätettä.	Sairashoitopäivien luku.	Sairashoitopäivien keskimäärä.	Keskimäärä sairaita päivää kohti.
					Terveinä.	Paremmaksi tulleena.	Parantunutta.	Kuolleena.	Hoitamatta.				
Viipuri:													
Ylimääräinen veneerinen sairaushuone N:o 2	20	23	175	198	176	—	—	—	—	22	6,704	33,9	18,4
Ylimääräinen veneerinen sairaushuone N:o 3 ¹⁾	20	20	88	108	86	—	—	—	—	22	4,006	37,1	18,9
Lapsenpäästölaitos	23	14	410	424	410	3	2	4	—	5	3,976	9,4	10,9
Läänin vankilan sairaushuone	14	4	47	51	27	2	11	3	—	8	2,050	40,2	5,6
Kunnallis sairaalan osasto ei tarttuvia tautia varten	32	30	337	367	190	68	28	56	—	25	8,834	24,1	24,2
Kunnallis sairaalan osasto kulkutautia varten	20	4	352	356	285	—	4	46	—	21	6,090	17,1	16,7
Kunnallis sairaalan osasto mielisairaita varten	40	45	15	60	3	8	5	5	—	39	14,867	247,8	40,7
Diakonissalaitos	30	22	368	390	193	123	11	36	—	27	8,061	20,7	22,1
Prof. Strömborg'in silmäklin.	25	6	313	319	180	111	11	1	10	6	5,040	15,8	13,8
Sortavala: Yleisen sairaushuoneen lasareeti osasto	30	31	345	376	245	46	15	21	17	32	10,515	28,0	28,8
Yleisen sairaushuoneen syfiliittinen osasto	20	16	187	203	119	46	9	9	1	19	7,089	34,9	19,4
Ylimääräinen veneerinen sairaushuone N:o 1	20	18	187	205	146	29	2	2	—	26	7,058	34,4	19,3
Ylimääräinen veneerinen sairaushuone N:o 2	20	20	120	140	96	25	—	—	6	13	5,919	42,3	16,2
Lapsenpäästölaitos	6	4	89	93	85	—	1	1	3	3	947	10,2	2,6
Diakonissalaitos	15	9	297	306	153	71	39	28	4	11	5,316	17,4	14,6
Diakonaatti mielisairaita varten	40	44	37	81	6	12	9	4	—	50	16,854	208,1	46,2
Kuumesairaala	—	2	49	51	36	—	—	12	—	3	847	16,6	2,3
Käkisalmi: Turvalaitos mielisairaita varten	152	150	12	162	—	1	2	7	—	152	55,043	339,8	150,8
Kunnallis sairaushuone	10	8	198	206	64	103	21	8	1	9	3,051	14,8	8,4
Lapsenpäästölaitos	3	—	39	39	35	1	1	—	2	—	302	7,7	0,8
Lappeenranta: Työväkylän sairaushuone	9	2	64	66	47	7	11	—	—	1	1,104	16,7	3,0
Kaupungin sairaala	20	12	225	237	160	31	13	27	3	3	3,520	14,9	9,6
Hamina: Kunnallis sairaushuone	13	5	155	160	103	25	8	10	3	11	3,208	20,1	8,8
Suomalainen sanatorio- ja lasareeti sodassa haavoitettuja varten ²⁾	250	39	32	71	32	29	9	1	—	—	3,439	48,4	28,4

1) Avoinna 1/1—30/VI, 1/XII—31/XII. 2) Suljettiin 1/V.

Lääkintöhallituksen kertomus vuodelta 1906.

Medicinalstyrelsens berättelse för år 1906.

	Sairasvuorokausen luku.	Vuodelta 1906 jääneitä.	Vuonna 1906 vastaanotettuja.	Hoidettujen kokonaisluku.	Uloskirjoitettu.					Vuoteen 1907 jääneitä.	Sairashoitopäivien luku.	Sairashoitopäivien keskimäärä.	sairaita päivää kohti.
					Terveinä.	Parannuksi tulleena.	Parantumatonta.	Kuolleena.	Hoitamatonta.				
Kotka: Kunnallis sairashuoneen kirurginen osasto	14	8	173	181	122	23	11	13	—	12	3,586	19,8	
Kunnallis sairashuoneen sisätautien osasto	14	18	196	214	116	46	6	26	—	20	5,456	25,5	1
Vaivaistalon vastaanottolaitos	12	10	6	16	—	—	—	4	2	10	3,925	245,3	1
Lapsenpäästölaitos	11	3	223	226	220	—	3	—	—	3	1,405	6,2	
Uusikirkko: Sairastupa	13	9	194	203	116	39	11	18	10	9	2,918	14,4	
Viipurin pitäjän sairastupa	9	3	132	135	106	4	—	18	1	6	2,262	16,8	
Kouvola: Tri Gröhn'in yksityinen sairashuone	16	8	293	301	228	38	10	13	—	12	3,863	12,8	1
Mikkeli:													
Läänin yleisen sairashuoneen lasareeti osasto	38	32	670	702	459	123	35	42	7	36	13,582	19,3	3
Läänin yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	40	14	100	114	97	1	—	—	—	16	4,404	38,8	1
Vastaanottolaitos	12	10	28	38	10	12	4	1	—	11	4,064	106,9	1
Lapsenpäästölaitos	2	—	93	93	87	—	2	—	1	3	954	10,5	
Kuumetauti sairaala	8	1	55	56	53	—	—	2	—	1	501	8,9	
Läänin vankilan sairashuone	4	—	2	2	2	—	—	—	—	—	35	17,5	
Savonlinna: Yleisen sairashuoneen lasareeti osasto	20	17	364	381	264	44	28	18	16	11	6,687	17,6	1
Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	20	22	179	201	166	—	10	5	—	20	5,403	26,9	1
Ylimääräinen veneerinen sairashuone¹⁾	15	7	46	53	35	—	6	—	—	12	1,411	26,6	
Heinola: Kunnallis sairashuone	25	8	231	239	131	78	11	9	4	6	2,627	11,0	
Lapsenpäästölaitos²⁾	2	—	8	8	8	—	—	—	—	—	66	8,3	
Joroinen: Sairastupa	10	9	86	95	69	10	6	4	—	6	1,531	16,1	
Juva: Sairastupa	11	7	100	107	72	22	2	2	3	6	1,982	18,5	
Heinävesi: Sairastupa	4	6	65	71	29	24	4	9	1	4	1,607	22,6	
Takaharju: Keuhkotauti parantola	96	70	232	302	66	93	63	3	2	75	30,848	102,1	8
Kuopio:													
Läänin yleisen sairashuoneen lasareeti osasto	44	38	493	531	402	28	23	35	5	38	16,472	31,0	4
Läänin yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	44	39	246	285	239	—	7	1	—	38	12,222	42,8	3

¹⁾ Avattiin 5/X. ²⁾ Avoinna 161 päivää.

	Sairasvuotteiden luku.	Vuodelta 1908 jäänneitä.	Vuonna 1906 vastaanotettuja.	Hoitotujen kokonaisluku.	Uloskirjoitettu.						Vuoteen 1907 jääneitä.	Sairashoitopäivien luku.	Sairashoitopäivien keskimäärä.	Keskimäärä sairaala päivää kohti.
					Terveenä.	Parannaksittulleena.	Parantumatonta.	Kuolleena.	Hoitamatta.	Voiakseen.				
Kuopio:														
Ylimääräinen veneerinen sairaushuone	20	24	131	155	132	—	—	3	—	20	7,810	50,4	21,4	
Lapsenpäästölaitos	9	1	115	116	113	1	—	1	—	1	1,176	10,1	3,2	
Kuopion kaupungin sairaala	35	9	189	198	128	13	4	16	7	32	3,042	15,4	8,3	
Lääninvankilan sairashuone	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Tri P. Virzenius'en yksityinen sairashuone silmätautia varten	10	6	98	104	57	36	3	—	2	6	3,081	29,6	8,4	
Niuvanniemen keskuslaitos mielisairaita varten	310	307	76	383	12	20	28	13	—	310	111,804	291,9	306,3	
Vaajasalon hoitola kaatuvaaisia varten	30	30	7	37	6	—	—	—	—	31	10,819	292,4	29,6	
Joensuu: Yleisen sairashuoneen lasareeti osasto														
Yleisen sairashuoneen syfilittinen osasto	20	18	237	255	166	30	18	16	8	17	7,113	27,9	19,5	
Lapsenpäästölaitos	2	2	59	61	58	—	—	2	—	1	556	9,1	1,5	
Tohmajärvi: Ylimääräinen veneerinen sairashuone														
20	25	158	183	160	—	—	—	—	—	23	6,843	37,4	18,7	
Nurmes: Yleisen sairashuoneen lasareeti osasto														
12	8	99	107	42	29	17	12	1	6	3,366	31,5	9,2		
Yleisen sairashuoneen syfilittinen osasto														
13	2	27	29	17	5	3	1	2	1	663	22,9	1,3		
Lapsenpäästölaitos														
3	2	44	46	42	—	1	—	1	2	462	10,0	1,3		
Isalmi: Kuumesairaala														
10	—	28	28	23	—	—	3	1	1	608	21,7	1,7		
Pielisjärvi: Sairastupa														
10	10	139	149	94	35	4	3	3	10	3,459	23,2	9,5		
Pielavesi: „														
17	3	33	36	19	5	3	6	1	2	1,142	31,7	3,1		
Ilomantsi: „														
10	8	112	120	94	12	3	5	—	6	2,823	23,5	7,7		
Rautalampi: „ 1).														
13	5	156	161	125	15	5	3	—	13	3,254	20,2	9,7		
Vaasa:														
Läänin yleisen sairashuoneen lasareeti osasto														
40	41	515	556	346	80	42	40	6	42	15,783	28,4	43,2		
Läänin yleisen sairashuoneen syfilittinen osasto														
80	32	311	343	260	15	13	6	8	41	14,698	42,9	40,3		
Vastaanottolaitos mielisairaita varten														
20	18	33	51	4	10	16	2	—	19	6,724	131,8	18,4		
Lapsenpäästölaitos														
7	3	141	144	138	—	2	—	—	4	1,327	9,2	3,6		
Läänin vankilan sairashuone														
—	31	237	268	169	67	15	1	4	12	10,490	39,1	28,7		

1) Avoinna 335 päivää.

	Sairasvuoktien luku.	Vuodelta 1906 jäänleitä.	Vuonna 1906 vastaanotettuja.	Hoidettujen kokonaisluku.	Uloskirjoitettu.					Vuoteen 1907 jäänleitä.	Sairashoitopäivien luku.	Sairashoitopäivien keskimäärä.	Asennettujen sairaalien päivien kohti.
					Terveinä.	Parannuksi tullena.	Parantunutta.	Kuolleena.	Hoitamatia.				
Vaasa:													
Kunnallis sairashuoneen sisätautien osasto	38	26	275	301	154	85	16	14	3	29	10,060	33,4	27
Kunnallis sairashuoneen kulku- tautien osasto	26	6	175	181	123	20	8	16	3	11	6,184	34,2	16
Pumpulitehtaan sairashuone .	6	—	79	79	49	22	4	2	—	2	1,107	14,0	3
Tri Hartman'in yksityinen sairashuone silmätautia varten	3	2	37	39	27	9	2	—	—	1	384	9,8	1
Kristiina: Vaivaistalon sairastupa	10	3	69	72	38	18	3	6	1	6	1,611	22,4	4
Kokkola: Libeckin sairaskoti .	25	10	124	134	64	33	4	11	7	15	3,429	25,6	9
Pietarsaari: Malm'in sairashuone	13	7	154	161	69	47	10	14	9	12	3,553	22,1	9
Lapsenpäästölaitos	5	—	127	127	126	—	—	—	—	1	1,268	10,0	3
Jyväskylä: Yleisen sairashuoneen lasareeti osasto													
	25	29	335	364	233	40	27	22	15	27	10,706	29,4	29
Yleis, sairash. syfiliit. osasto .	45	37	167	204	175	—	—	3	—	26	9,560	46,9	26
Lapsenpäästölaitos	8	3	158	159	157	—	—	1	—	1	1,754	11,0	4
Kuumetautisairaala	6	—	9	9	8	—	—	1	—	—	147	16,3	0
Keuruu: Sairastupa	13	11	82	93	60	15	8	6	—	4	2,057	22,1	5
Virrat: "	10	2	51	53	35	14	2	1	1	—	1,069	20,2	2
Viitasaari: "	10	3	102	105	55	29	8	7	—	6	2,097	20,0	5
Lappo: "	12	7	75	82	55	11	6	7	1	2	1,604	19,6	4
Saarijärvi: "	10	4	102	106	76	18	9	2	1	—	1,883	17,8	5
Kauhajoki: Kunnan mielisairaala.	14	13	5	18	—	3	3	—	—	12	4,921	273,4	13
Ylistaro: Sairastupa	12	3	66	69	48	7	7	2	5	—	1,109	16,1	3
Oulu:													
Läänin yleisen sairashuoneen lasareeti osasto	50	40	589	629	446	73	17	26	28	39	18,094	28,8	49
Läänin sairashuoneen syfiliit- tinen osasto	25	30	221	251	201	15	1	2	—	32	8,106	32,3	22
Vastaanottolaitos mielisairaita varten	20	19	39	58	14	7	13	1	3	20	6,984	120,4	19
Ylimääräinen veneerinen sairashuone	20	19	90	109	88	2	—	2	8	9	4,336	39,8	11
Lapsenpäästölaitos	5	6	108	114	109	—	—	2	—	3	1,096	9,6	3
Kunnallis sairaalan osasto ei tarttuvia tautia varten . . .	24	24	210	234	114	55	24	16	3	22	8,075	34,5	22
Kunnallis sairaalan osasto tarttuvia tautia varten	36	6	43	49	26	—	—	8	5	10	883	18,0	2

	Sairasvuoteiden luku.	Vuodelta 1906 jääneitä.	Vuonna 1906 vastaanotettuja.	Hoidettujen kokonaisluku.	Uloskirjoitettu.					Vuoteen 1907 jääneitä.	Sairashoitopäivien luku.	Sairashoitopäivien keskimäärä.	Keskimäärä sairasta päivää kohti.
					Terveinä.	Parannuksi tulleena.	Parantumatta.	Kuolleena.	Hoitamatta.				
Oulu:													
Vaivaistalon osasto mielisairaita varten	16	15	11	26	2	6	2	2	—	14	4,839	186,1	13,8
Diakonissalaitos	35	25	300	325	206	55	20	11	3	30	10,516	32,4	28,8
Läänin vankilan sairashuone	—	—	15	15	9	2	3	—	—	1	213	14,2	0,6
” ” ” osasto mielisairaita varten	2	—	6	6	—	—	6	—	—	—	171	28,5	0,5
Raahe: Gellman'in sairashuone	17	1	55	56	30	13	4	5	—	4	1,425	25,4	3,9
Kajaani: Yleisen sairashuoneen lasareeti osasto	10	11	119	130	73	22	2	16	3	14	3,752	28,9	10,8
Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	8	—	18	18	15	—	—	—	—	3	833	46,3	2,3
Lapsenpäästölaitos	2	1	34	35	35	—	—	—	—	—	322	9,2	0,9
Kihlakunnan vankilan sairashuone	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tornio: Yleisen sairashuoneen lasareeti osasto													
	10	10	76	86	63	10	—	6	—	7	4,204	48,9	11,5
Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	20	22	72	94	81	—	—	—	—	13	4,223	44,9	11,6
Ylimääräinen veneerinen sairashuone ¹⁾	10	10	26	36	26	—	—	—	—	10	1,602	44,5	8,3
Lapsenpäästölaitos	2	—	69	69	67	—	—	1	—	1	666	9,7	1,8
Kemi: Kulkutautisairaala	6	—	23	23	19	2	—	1	—	1	264	11,5	0,7
Rovaniemi: Yleinen sairashuone													
	20	15	142	157	115	16	4	9	—	13	4,861	31,0	13,3
Lapsenpäästölaitos	2	1	33	34	28	2	—	—	4	—	342	10,0	0,9
Kuolajärvi: Sairastupa ²⁾	—	—	42	42	22	11	1	2	—	6	843	20,1	4,7
Yhteensä	6,165	4,602	42,382	46,984	29,641	6,649	2,251	2,492	1,133	4,818	1,766,966	37,6	4,841,0

¹⁾ Avoinna 194 päivää. ²⁾ Avoinna $\frac{1}{6}$ — $\frac{31}{12}$.

Taulu 3.

Yleisten sairashuoneitten, ylimääräisten veneeristen sairashuoneitten,

	Sairasvuodeitten lukumäärä.	Hoidettujen luku.	Hoitopäivät.	Menot lääkkeistä ja sideaineista.		Menot sairaitten ravitsemisesta.	
				Koko sairaahuoneella.		Koko sairaahuoneella.	
				<i>Smc.</i>	<i>ml</i>	<i>Smc.</i>	<i>ml</i>
1 Helsinki: Yleinen sairashuone (vanha ja uusi klinikka) ¹⁾	320	2,895	94,205	53,982	75	92,695	75
2 " Kirurginen sairashuone	154	1,875	63,275	62,000	—	58,655	92
3 " Lapsenpäästölaitos ²⁾	50	2,040	17,700	8,000	—	17,523	—
4 " Lapsisairashuone	35	319	10,323	5,100	—	9,084	—
5 " Ylimääräinen veneerinen sairashuone Guntäcktissä.	52	436	16,191	4,424	05	12,182	81
6 Loviisan yleinen sairashuone	24	218	5,402	2,285	40	5,745	97
7 Turun läänin yleinen sairashuone	140	1,284	35,281	7,493	53	29,715	93
8 Porin " "	54	548	13,644	3,947	76	11,173	87
9 Ahvenanmaan " "	12	58	1,280	790	63	1,097	48
10 Hämeen läänin " "	86	810	24,180	8,249	66	19,079	15
11 " ylimääräinen veneerinen sairashuone	15	67	1,797	31	10	1,463	02
12 Tampereen yleinen sairashuone ³⁾	75	641	22,697	6,780	41	18,874	95
13 Viipurin läänin yleinen sairashuone	150	2,696	54,977	15,997	—	47,993	01
14 " ylimääräinen veneerinen sairashuone N:o I	20	186	6,496	2,243	75	5,913	94
15 " " " " N:o II	20	198	6,704	2,865	35	6,109	72
16 " " " " N:o III	20	108	4,006	1,623	20	3,663	03
17 Sortavalan yleinen sairashuone	50	579	17,604	4,489	85	14,999	90
18 " ylimääräinen veneerinen sairashuone N:o I	20	205	7,058	1,498	45	4,860	02
19 " " " " N:o II	20	140	5,919	1,351	38	3,138	61
20 Mikkelin läänin yleinen sairashuone	90	854	22,050	5,443	64	17,412	45
21 Savonlinnan yleinen sairashuone	40	582	12,090	3,599	82	10,297	04
22 " ylimääräinen veneerinen sairashuone	10	53	1,411	220	55	1,618	60
23 Kuopion läänin yleinen sairashuone	88	816	28,694	12,111	56	23,931	14
24 " ylimääräinen veneerinen sairashuone	30	155	7,810	1,672	30	6,541	22
25 Joensuun yleinen sairashuone	40	406	13,448	4,822	61	9,999	32
26 Tohmajärven ylimääräinen veneerinen sairashuone	30	183	6,843	1,542	25	4,701	76
27 Nurmeksen yleinen sairashuone	25	136	4,029	1,519	68	3,306	54

¹⁾ Tähän sisältyy lääkkeet ja sidosaineet 12,830 polikliinillisesti hoidetuille potilaille.

²⁾ Vähentämällä *Smc.* 7,887: — (oppilailta saatu ruokamaksu) on kokonaismeno sairashoitopäivää

³⁾ Kokonaismenoon on otettu huoneuston vuokra *Smc.* 12,400: — tämä summa poisluettuna on koko-

leprasairaalan ja mielisairaslaitosten menot ja tulot vuonna 1906.

Menot varsinaisesta sairashoidosta.		Menot jokaisesta sairaasta päivää kohti.				Ylöskanto.						Prosentissa menojen kokonaissummaa.	Muistutuksia.
Koko sairaaluoneella.		Sideaineet.	Ruoka.	Kokonaismenot.		Sairasvuodemaksuja.		Muita sairashuoneelle lankeivia tuloja.		Yhteensä.			
<i>Smc.</i>	<i>pää</i>	<i>pää</i>	<i>pää</i>	<i>Smc.</i>	<i>pää</i>	<i>Smc.</i>	<i>pää</i>	<i>Smc.</i>	<i>pää</i>	<i>Smc.</i>	<i>pää</i>		
328,796	70	57,3	98,4	3	46,0	45,699	60	8,109	30	53,808	90	16,4	1
259,753	37	97,9	92,7	4	10,0	68,178	60	—	—	68,178	60	26,3	2
103,658	—	45,2	99,0	5	85,5	11,442	40	7,887	—	19,329	40	18,6	3
60,384	—	49,5	88,0	5	84,9	3,089	20	—	—	3,089	20	5,1	4
36,539	37	27,0	75,0	2	25,0	—	—	—	—	—	—	—	5
15,667	56	42,3	106,3	2	90,0	3,943	80	7	19	3,950	99	25,8	6
82,630	46	21,2	84,2	2	34,0	26,180	65	59	47	26,240	12	31,7	7
31,759	41	28,9	81,9	2	32,7	5,090	40	—	—	5,090	40	16,0	8
6,764	52	61,7	85,8	5	28,0	647	40	—	—	647	40	9,0	9
58,334	72	34,1	74,4	2	41,2	14,610	50	—	—	14,610	50	25,0	10
4,597	18	17,1	81,4	2	56,0	9	60	—	—	9	60	0,2	11
61,082	28	29,5	83,3	2	69,7	11,998	60	—	—	11,998	60	19,5	12
148,155	24	29,1	87,3	2	69,5	37,562	50	946	01	38,508	51	25,9	13
17,816	44	34,0	91,0	2	74,3	21	60	—	—	21	60	0,1	14
16,942	38	42,7	91,0	2	52,7	10	80	—	—	10	80	0,1	15
10,259	05	40,5	91,4	2	63,5	142	80	—	—	142	80	1,3	16
52,614	44	25,5	85,2	2	98,8	7,406	80	—	—	7,406	80	14,1	17
17,128	31	21,2	68,9	2	42,6	168	60	—	—	168	60	0,9	18
14,910	25	22,8	53,0	2	53,6	480	20	—	—	480	20	3,2	19
55,217	65	24,7	75,0	2	50,0	14,633	10	—	—	14,633	10	26,5	20
34,895	91	29,8	85,2	2	88,5	7,584	40	69	04	7,653	44	21,9	21
4,581	48	31,9	113,0	3	20,0	81	60	—	—	81	60	1,7	22
66,609	70	42,2	84,2	2	34,4	15,930	40	—	—	15,930	40	23,9	23
16,055	08	21,5	84,0	2	06,3	387	60	—	—	387	60	2,4	24
32,205	65	35,8	74,2	2	39,0	6,137	40	—	—	6,137	40	19,0	25
12,367	05	22,5	68,7	1	81,0	78	60	—	—	78	60	0,6	26
12,818	13	37,7	82,0	3	18,1	2,235	—	4	40	2,239	40	17,4	27

kohti *Smc.* 5: 41.

naismeno sairashoitopäivää kohti 2: 14,5.

Menot varsinaisesta sairashoidosta.		Menot jokaisesta sairaasta päivää kohti.				Ylöskanto.						Prosentissa menojen kokonaissummasta.	Muistutuksia.
Koko sairashuoneelle.		Sideaineet.	Ruoka.	Kokonaismenot.		Sairasvuodemaksuja.		Muita sairashuoneelle lankeivia tuloja.		Yhteensä.			
Smc.	pää	pää	pää	Smc.	pää	Smc.	pää	Smc.	pää	Smc.	pää		
81,485	27	22,8	74,9	2	19,0	21,621	60	—	—	21,621	60	26,5	28
57,438	21	24,6	82,4	2	82,0	7,540	80	105	37	7,646	17	13,3	29
75,490	—	18,1	85,5	2	27,4	21,127	50	—	—	21,127	50	28,5	30
11,705	87	22,8	75,0	2	70,0	—	—	—	—	—	—	—	31
13,078	27	32,9	86,7	2	85,2	3,304	80	—	—	3,304	80	25,2	32
23,866	69	23,7	106,6	2	83,2	2,500	20	29	—	2,529	20	10,6	33
4,867	50	17,6	90,0	3	03,8	—	—	—	—	—	—	—	34
15,368	04	41,0	98,6	3	15,6	3,201	60	—	—	3,201	60	20,8	35
28,151	31	27,8	77,7	2	80,0	—	—	—	—	—	—	—	36
1,863,995	69	40,3	87,2	2	95,6	343,048	65	17,216	78	360,265	43	19,3	
131,483	26	7,0	95,0	2	91,0	37,481	75	—	—	37,481	75	28,5	37
217,879	70	3,5	74,0	1	94,9	114,267	—	—	—	114,267	—	52,4	38
332,196	36	5,9	86,7	3	03,0	106,727	—	—	—	106,727	—	32,1	39
34,075	35	1,0	72,6	1	76,0	15,722	—	11,596	79	27,318	79	80,1	40
83,921	41	1,3	63,7	1	52,5	39,596	50	58	03	39,654	53	42,4	41
5,894	54	—	—	1	27,0	3,574	—	—	—	3,574	—	60,5	42
805,450	62	4,2	79,1	2	33,0	317,368	25	11,654	82	329,023	05	40,9	
2,669,446	31	27,4	84,3	2	73,5	660,416	90	28,271	60	689,288	48	25,7	
32,541	84	32,7	39,7	9	46,0	—	—	—	—	—	—	—	43

kokonaismeno sairashoitopäivää kohti 2: 14,5.

” ” ” 2: 14,7.

” 2: 54,4.

kunnossapidosta.

Taulu 4.

Taulu osoittava kokonaismenot henkeä ja päivää kohti viimeisenä 10 vuotena.

	1897.	1898.	1899.	1900.	1901.	1902.	1903.	1904.	1905.	1906.
Yleiset läänin sairashuoneet (La- sareeti- ja syfilittiset osastot sekä vastaanottolaitokset)	1 89,1	1 96,2	2 12,0	2 28,4	2 25,1	2 32,5	2 34,0	2 89,9	2 35,1	2 41,0
Yleiset sairashuoneet	2 09,1	2 36,6	2 64,1	2 72,0	3 00,1	2 95,9	2 73,5	2 79,4	2 71,8	2 78,7
Yleinen sairashuone Helsingissä	3 29,2	3 38,5	3 63,5	4 03,6	3 71,5	3 82,0	3 79,2	3 77,9	3 92,8	4 05,7
Mielisairaalat	1 75,2	1 78,9	1 85,2	2 62,9	2 43,7	2 21,5	2 06,8	2 36,4	2 29,1	2 33,0

	Sairashuoneitten lnsa- roeti osastoilla yhteensä.				Hoidettujen lukumäärä.																												
	Uloskirjoitettuja.				Hoidettuja.	Yläinen sairaashuone Helsingissä.	Turku.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Lovisa.	Pori.	Göteborg.	Tampere.	Sortavala.	Sevonlinna.	Joensuu.	Nurmes.	Jyväskylä.	Tornio.	Kajaani.	Hovaniemi.								
	Parantamattomia.	Parannuksi tulleita.	Terveyttä ja kojpuvina.	Hoidettuja.																						Jäinettä.	Kuolleita.	Hoitamattomia.					
Neuralgia ischiadica	42	14	23	2	—	3	12	4	2	11	3	2	1	—	1	1	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
„ variae	7	—	5	2	—	—	3	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Cephalalgia	2	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Paralysis facialis	3	1	2	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
„ radialis	2	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
„ n. perinaei	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
„ vesicae urinariae	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Paralysis post diptheriam	2	1	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
„ radialis p. vuln. inci	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
<i>c) Tauteja ilman määrättyä lokalisationia.</i>																																	
Hemicrania	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Epilepsia	43	2	15	16	2	8	25	—	1	4	2	1	1	1	4	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—		
„ traumatica	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ecclelampsia	11	8	—	2	1	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Chorea	16	5	11	—	—	—	8	—	1	3	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	
Hysteria	67	10	35	16	1	5	37	2	1	3	6	3	4	—	1	3	—	2	1	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	
Myoclonia	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Neurasthenia	236	31	148	24	10	23	85	7	8	51	35	1	9	—	9	5	3	1	1	2	1	1	4	—	10	—	3	—	—	—	—	—	
Hypochondria	6	1	3	1	—	1	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Neurosis traumatica	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Paralysis agitans	4	1	—	2	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Paramyoclonus multiplex	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hyperemesis gravidar.	7	6	1	—	—	—	2	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>d) Vasomotoris-troofisia neurooseja.</i>																																	
Morbus Basedowii	11	3	5	3	—	—	7	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Addisonii	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Myxoedema	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Acromegalia	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

	Sairashuoneitten lasareetti osastoilla yhteensä.					Hoidettujen lukumääriä.																				
	Uloskirjoitettuja.					Yleinen sairashuone Helsingissä.	Turku.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Loviisa.	Pori.	Göteborg.	Tampere.	Sortavala.	Savonlinna.	Joensuu.	Nurmes.	Jyväskylä.	Tornio.	Kajaani.		
	Hoidettuja.	Terveitä ja toipuvia.	Paremmaksi tulleita.	Parantumattomia.	Hoitamattomia.																				Kuolleita.	Jäinettä.
Cystitis acuta	31	25	3	1	—	2	6	1	4	6	2	1	1	—	—	2	—	—	1	1	—	2	—	—		
„ chronica	30	8	17	1	—	4	2	1	8	8	—	3	—	—	—	—	1	—	2	—	—	3	—	—		
„ gonorrh.	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Lithiasis vesicalis	6	4	—	—	1	1	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—		
Bacteriuria	4	—	2	—	—	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—		
Retentio urinae	12	7	5	—	—	—	4	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	1	—	1	—	—		
Enuresis	3	1	2	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Hypertrophia prostatae	66	6	37	12	3	6	12	8	7	7	3	4	8	2	3	2	2	—	1	—	—	6	—	—		
Prostatitis ac. vel abscessus prostatae	5	3	—	—	—	2	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—		
Epididymitis	5	5	—	—	—	2	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Hydrocele	99	97	—	—	—	2	11	17	5	21	5	7	2	6	—	3	—	4	4	5	5	—	3	1		
Varicocele	6	5	—	—	1	—	4	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Strictura urethrae	25	18	5	—	—	2	10	2	1	3	1	2	2	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—		
Fistula	2	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—		
Abscessus periurethralis	6	5	1	—	—	—	2	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—		
Paraphimosis	3	3	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—		
Haematuria	10	7	2	—	1	—	1	—	5	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—		
Prolapsus mucos urethrae	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Testis inguinalis incarc.	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Ectopia testis	2	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
7. Naisten siitinellinten tauteja.																										
Bartholinitis	4	4	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Atresia cicatricialis vaginae	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Vaginitis	4	1	1	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Haemat. lab. maj. post part.	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	
Hypertrophia lab. m.	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Atresia uteri cicatricialis	2	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Endometritis. Metritis	287	211	61	4	1	1	9	116	8	50	11	21	7	20	3	2	1	2	21	2	6	2	7	4	1	
Dysmenorrhoe	6	2	4	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Parametritis. Perimetritis	82	43	24	—	1	3	11	32	3	—	21	1	8	—	5	1	2	—	1	3	3	—	—	—	—	
Haematocele retrouterina	8	7	—	—	1	—	2	—	2	—	2	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
Flexio et versio uteri	14	6	6	—	1	1	6	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	

	Sairashuoneitten lnsareeti osastoilla yhteensä.					Hoidettujen lukumäärä.																							
	Uloskirjoitettuja.					Yksinen sairashuone. Helsingissä.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Loviisa.	Pori.	Göteborg.	Tampere.	Savonlinna.	Joensuu.	Nurmes.	Jyväskylä.	Tornio.	Kajaani.	Rovaniemi.						
	Hoidettuja.	Terveitä ja toipuvia.	Parannuksi tulleita.	Parantumattomia.	Hoitamattomia.																								
Sclerodermia	2	1	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Scabies	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Herpes zoster	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Abscessus. Phlegmone	352	298	9	3	1	4	37	60	49	29	38	16	8	4	38	7	3	2	15	7	11	11	11	2	17	7	8	20	
„ congest.	8	2	4	—	—	1	1	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Furunculus	9	7	—	1	—	1	—	3	—	3	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Carbunculus	13	12	—	—	—	1	—	2	2	2	—	3	—	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ulcus	69	56	5	3	—	5	—	6	22	7	5	4	—	8	7	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2		
Fistula regionum variarum	19	15	1	—	—	3	—	1	6	—	4	—	3	2	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Elephantiasis	2	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Emphysema cutis	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Gangraena „ abdominis	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Unguis incarnat.	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Syndactylia digitar. musc.	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lichen scrophulosorum	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Decolletement. traumatica	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Striae hypertrof. pedis	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10. Silmätauteja.																													
Deformitates palpebrarum congenitales et aqvisitae	20	19	—	—	—	—	1	—	2	1	6	3	—	4	—	1	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Inflammatio palpebrarum	2	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blepharitis	4	3	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Chalazion	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Conjunctivitis catarrhalis	20	14	3	—	—	3	—	1	—	1	10	3	—	1	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
„ phlyctaenulosa	68	55	8	2	—	3	—	7	1	1	3	5	—	1	14	1	—	—	3	5	3	2	3	9	4	3	3	3	
„ trachomatosa	179	86	82	6	—	5	—	69	—	3	26	23	—	26	1	2	—	—	4	—	1	7	7	1	5	4	—	—	
„ blenorrhagica	3	1	1	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ulcera tub. conjunct.	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Symblepharon	6	4	1	1	—	—	—	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Keratitis superficialis	14	7	6	1	—	—	—	4	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2	—	—	1
„ phlyctaenulosa	31	25	5	—	—	1	—	13	—	1	6	2	—	—	3	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2
„ parenchymatosa	26	12	11	1	—	2	—	9	—	6	4	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1

	Sairashuoneitten lasareetti osastoilla yhteensä.								Hoidettujen lukumäärä.																			
	Uloskirjoitettuja.								Yhteensä Helsingissä.	Turku.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Loviisa.	Pori.	Göteborg.	Tampere.	Sortavala.	Savonlinna.	Joensuu.	Nurmes.	Jyväskylä.	Tornio.	Kajaani.	Rovaniemi.
	Hoidettuja.	Terveitä ja toipuvia.	Paremmaksi tulleita.	Parantumatomia.	Holtamattomia.	Kuolleita.	Jääneitä.	Hoidettuja.																				
II. Korvatauteja.																												
Otitis media suppurativa	59	35	11	1	4	5	3	27	—	2	4	1	6	1	5	—	4	—	3	—	3	1	—	—	—	1	—	1
" " " & abscessus cerebri.	2	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" " c. ostitide process. mastoid.	106	86	6	—	1	5	8	31	16	4	11	1	10	8	4	—	2	—	—	—	9	3	—	3	2	1	1	
" " " thrombos. sin. trans.	2	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	
Otitis externa	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	
Cholesteatoma	18	14	—	—	—	—	4	5	7	—	2	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Agglomeratio ceruminis.	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
IX. Kasvannaisia.																												
Carcinoma faciei vel ulcus rodens	19	12	3	1	1	—	2	8	1	—	2	—	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—
" labiorum	99	88	2	4	2	2	1	22	11	4	4	3	5	12	6	1	3	—	2	9	3	7	1	5	—	1	—	
" lingvae	10	6	—	—	2	2	—	3	1	—	2	—	—	2	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
" tonsillae	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
" maxillae superioris.	8	4	—	—	2	2	—	3	3	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
" " inferioris	6	5	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
" secundar. glandular. lymphat.	19	14	—	2	1	—	2	4	2	2	1	—	4	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
" mammarum	43	38	—	1	1	2	1	6	9	1	7	2	7	2	2	—	—	—	—	—	2	1	1	3	—	—	—	
" laryngis	8	2	2	2	1	1	—	5	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
" oesophagi et cardiae.	11	—	2	5	2	2	—	3	4	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	
" intestini	11	—	1	5	1	3	1	2	—	—	2	1	4	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
" abdom.	5	—	—	2	—	2	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
" ventriculi	146	24	24	44	27	26	1	58	15	3	21	6	11	4	5	—	2	—	3	—	5	4	—	5	1	—	3	
" coeci et coli	9	2	—	1	1	5	—	3	2	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
" recti et ani	22	6	4	2	4	6	—	9	2	—	3	—	2	3	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	
" peritonei secundar.	18	—	—	12	1	3	2	9	3	—	2	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
" hepatis	11	—	—	5	1	4	1	6	1	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
" uteri	50	8	10	10	17	4	1	24	2	—	8	2	3	1	3	—	—	—	—	—	2	3	—	2	—	—	—	

	Sairashuoneitten lasareetti osastoilla yhteensä.					Hoidettujen lukumäärä.																				
	Uloskirjoitetut.					Yleinen sairashuone Helsingissä.	Turku.	Hämeenlinna.	Viipuri.	Mikkeli.	Kuopio.	Mustasaari.	Oulu.	Loviisa.	Pori.	Göteborg.	Jampere.	Sortavala.	Savonlinna.	Joensuu.	Nurmes.	Jyväskylä.	Tornio.	Kajaani.		
	Hoidettuja.	Terveyttä ja toipuvia.	Paremmaksi tulleita.	Parantumattomia.	Hoitamattomia.																				Kuolleita.	Jääneitä.
Fractura simplex ulnae	3	3				1		2																		
" " " & luxatio radii	1	1																				1				
" " radii et ulnae	9	7				4							2				1	1				1				
" " humeri; radii; ulnae	1	1						1																		
" " oss. manus	3	3				2	1																			
" " pelvis	10	5	2	1	2	2	1	4									3									
" " femoris	149	128	1	2	2	14	32	15	8	22	5	9	3	6	1	5	2	2	11	11	8	3	5	1		
" " colli femoris	1		1					1																		
" " patellae	5	4			1		2	2										1								
" " tibiae	6	5				1		2		2			1					1								
" " fibulae	11	11					1	3	1				2	1							1			1		
" " tibiae et fibulae	68	59	2			7	10	10	3	17	1		2	2	4		1	2	7	1	1	5	2			
" " malleoli int.	1	1																				1				
" " oss. pedis	3	3							2									1								
" " cartilag thyreoid.	1	1																1								
" " compl. cranii	32	23			6	3	8	4	8		1	1			3		2	1	1			2		1		
" " maxill. superioris	1	1								1																
" " " inferioris	6	6							3	1	2															
" " humeri	10	9			1		3	1	3			1					1	1								
" " radii et ulnae	4	4						2	1		1															
" " humeri, radii, ulnae	1	1						1																		
" " oss. manus	16	13	1			2	6	1	1	2		1		1			2							1		
" " " pelvis	2				2				2																	
" " femoris	14	9			3	2	5	1	3	1					2			1					1			
" " cruris	1	1							1	1													1			
" " patellae	2	1	1					1	1																	
" " tibiae	10	9	1				1	3	2	1	1	1		1	3		1						1			
" " " et fibulae	39	27			6	6	13	3	6	6	1	1	1	1	3		1					1		2		
" " " ossium pedis	6	5				1	2		3								1									
" " " metatarsi	1	1																						1		
" " " deform. consolid.	6	5		1				2	1											2		1				

Taulu 6.

Yhteenveto veneeristen osastojen ja ylimääräisten

	Hoidettujen potilait- ten luku.			Syfilis.		
	Edelliseltä vuodelta jätneitä.	Vuoden kuluessa vastanotettut.	Yhteensä.	Edelliseltä vuodelta jätneitä.	Vuoden kuluessa vastanotettut.	
1 Helsingin yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	119	942	1,061	47	363	
2 Guntäckt: Ylimääräinen veneerinen sairashuone . .	36	399	435	10	105	
3 Turku: Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	22	177	199	12	51	
4 Pori: " " " "	17	142	159	12	70	
5 Godby: " " " "	—	1	1	—	1	
6 Hämeenlinna: " " " "	25	265	290	17	132	
7 " Ylimääräinen veneerinen sairashuone 1)	10	57	67	10	40	
8 Tampere: Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	32	244	276	23	151	
9 Viipuri: " " " "	42	564	606	22	132	
10 " Ylimääräinen veneerinen sairashuone N:o I	13	173	186	7	89	
11 " " " " N:o II	23	175	198	17	64	
12 " " " " N:o III 2)	20	88	108	13	41	
13 Sortavala: Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	16	187	203	4	19	
14 " Ylimääräinen veneerinen sairashuone N:o I	18	187	205	7	77	
15 " " " " N:o II	20	120	140	11	39	
16 Mikkeli: Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	14	100	114	12	54	
17 Savonlinna: " " " "	22	179	201	17	82	
18 " Ylimääräinen veneerinen sairashuone 3)	7	46	53	2	21	
19 Kuopio: Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	39	246	285	22	127	
20 " Ylimääräinen veneerinen sairashuone . .	24	131	155	17	74	
21 Joensuu: Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	19	132	151	6	53	
22 Tohmajärvi: Ylimääräinen veneerinen sairashuone .	25	158	183	17	105	
23 Nurmes: Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	2	27	29	1	8	
24 Mustasaari: " " " "	32	311	343	15	129	
25 Jyväskylä: " " " "	37	167	204	22	92	
26 Oulu: " " " "	30	221	251	13	105	
27 " Ylimääräinen veneerinen sairashuone . .	19	90	109	17	53	
28 Kajaani: Yleisen sairashuoneen syfiliittinen osasto	—	18	18	—	17	
29 Tornio: " " " "	22	72	94	15	38	
30 " Ylimääräinen veneerinen sairashuone 4)	10	26	36	6	19	
	Yhteensä	715	5,645	6,360	394	2,351

1) Avoinna 1/1—6/6; 11/12—31/12. 2) Avoinna 1/1—30/6; 1/12—31/12. 3) Avoinna 161 päivää.

veneeristen sairashuoneitten sairaskirjoista vuonna 1906.

Ulcus molle.		Urethritis gonorrhoeica.		Ihotautia y. m.		Hoidon seuraus.					Sairashoitopäivien yhteinen lukumäärä.	
Edeelliseltä vuodelta jäineitä.	Vuoden kuluessa vastaanotetut.	Edeelliseltä vuodelta jäineitä.	Vuoden kuluessa vastaanotetut.	Edeelliseltä vuodelta jäineitä.	Vuoden kuluessa vastaanotetut.	Terveeksi ja paremmaksi tulleet.	Parantumattomat ja hoitamattomat.	Kuolleet.	Seuraavaan vuoteen jäineet.	Yhteensä.		
2	72	25	258	45	249	900	59	5	97	1,061	42,192	1
3	20	23	264	—	10	393	14	—	28	435	16,191	2
1	7	7	68	2	51	174	9	1	15	199	5,449	3
—	4	4	56	1	12	148	1	2	8	159	5,710	4
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	24	5
8	48	—	66	—	19	253	14	1	22	290	8,512	6
—	7	—	6	—	4	46	10	1	10	67	1,797	7
—	9	5	60	4	24	250	1	2	23	276	9,335	8
1	14	9	92	10	326	536	3	23	44	606	18,010	9
—	17	6	60	—	7	163	—	—	23	186	6,496	10
2	17	4	92	—	2	176	—	—	22	198	6,704	11
—	3	7	42	—	2	86	—	—	22	108	4,006	12
—	8	2	27	10	133	167	8	9	19	203	7,089	13
3	38	8	64	—	8	175	2	2	26	205	7,058	14
2	5	3	40	4	36	127	—	—	13	140	5,919	15
—	1	1	42	1	3	98	—	—	16	114	4,404	16
—	—	5	39	—	58	166	10	5	20	201	5,403	17
—	—	1	9	4	16	35	6	—	12	53	1,411	18
—	2	13	80	4	37	239	7	1	38	285	12,222	19
—	—	3	34	4	23	132	—	3	20	155	7,810	20
—	3	1	20	12	56	125	4	7	15	151	6,335	21
1	6	4	24	3	23	160	—	—	23	183	6,843	22
—	2	1	9	—	8	22	5	1	1	29	663	23
—	32	7	76	10	74	283	13	6	41	343	14,698	24
—	4	4	34	11	37	175	—	3	26	204	9,560	25
1	6	16	88	—	22	216	1	2	32	251	8,106	26
—	1	1	22	1	14	98	—	2	9	109	4,336	27
—	—	—	—	—	1	15	—	—	3	18	833	27
—	3	6	28	1	3	81	—	—	13	94	4,223	28
—	—	4	7	—	—	26	—	—	10	36	1,602	29
24	329	170	1,707	127	1,258	5,466	167	76	651	6,360	232,941	30

4) Avoinna 194 päivää.

Taulu 7.

Valtion sairashuoneissa vuonna 1906

		Edelliseltä vuodelta jääneet.				V u o -							
		Oireet.				Alle 1/2 vuotta.	1/2-2 vuotta.	2-10 vuotta.	10-15 vuotta.		15-20 vuotta.		
		Syphillis recens.	Syphillis secundaria recidiv.	Syphillis tertiaria.	Syphillis hereditaria.				Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.
1	Helsinki: Yleisen sairash. syfiliitt. osasto	26	12	9	—	47	7	2	7	1	3	26	36
2	Gumtåckt: Ylimäär. veneer. sairashuone	4	6	—	—	10	—	—	—	—	—	—	40
3	Turku: Yleisen sairash. syfiliitt. osasto	8	3	1	—	12	—	—	—	—	1	5	4
4	Pori: " " " "	7	1	4	—	12	—	3	4	1	4	4	2
5	Godby: " " " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Hämeenlinna: " " " "	5	10	1	1	17	2	4	1	—	2	11	4
7	" Ylimäär. veneer. sairashuone ¹⁾	—	9	1	—	10	—	3	2	—	—	—	9
8	Tampere: Yleisen sairash. syfiliitt. osasto	20	1	2	—	23	1	2	3	1	4	14	15
9	Viipuri: " " " "	5	10	7	—	22	1	2	4	—	—	5	19
10	" Ylimäär. veneer. sairash. N:o I	3	4	—	—	7	—	—	—	—	—	9	—
11	" " " " N:o II	11	5	1	—	17	—	—	—	—	—	6	—
12	" " " " N:o III ²⁾	4	7	2	—	13	—	—	—	—	—	6	—
13	Sortavala: Yleisen sairash. syfiliitt. osasto	1	—	3	—	4	—	—	—	—	—	1	1
14	" Ylimäär. veneer. sairash. N:o I	4	3	—	—	7	—	—	1	—	—	1	—
15	" " " " N:o II	1	7	2	1	11	—	—	1	—	—	—	5
16	Mikkeli: Yleisen sairash. syfiliitt. osasto	5	6	1	—	12	—	—	1	1	—	3	2
17	Savonlinna: " " " "	9	6	2	—	17	—	—	1	1	2	3	—
18	" Ylimäär. veneer. sairashuone ³⁾	2	—	—	—	2	—	1	1	2	—	—	4
19	Kuopio: Yleisen sairash. syfiliitt. osasto	8	11	3	—	22	—	—	3	—	—	11	—
20	" Ylimäär. veneer. sairashuone	10	5	2	—	17	—	4	3	—	—	—	13
21	Joensuu: Yleisen sairash. syfiliitt. osasto	2	4	—	—	6	1	—	1	—	—	4	3
22	Tohmajärvi: Ylimäär. veneer. sairashuone	9	2	6	—	17	2	—	5	4	—	1	4
23	Nurmes: Yleisen sairash. syfiliitt. osasto	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1
24	Mustasaari: " " " "	8	4	3	—	15	2	—	10	—	—	3	5
25	Jyväskylä: " " " "	10	9	2	1	22	2	1	1	1	2	3	5
26	Oulu: " " " "	2	6	5	—	13	—	—	—	1	—	2	—
27	" Ylimäär. veneer. sairashuone	5	8	4	—	17	1	1	8	—	—	—	4
28	Kajaani: Yleisen sairash. syfiliitt. osasto	—	—	—	—	—	—	4	1	—	—	—	—
29	Tornio: " " " "	1	8	6	—	15	—	—	—	—	—	1	—
30	" Ylimäär. veneer. sairashuone ⁴⁾	3	2	1	—	6	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä		174	149	68	3	394	19	27	57	14	18	120	176

1) Avoinna 1/1-6/6; 11/12-31/12. 2) Avoinna 1/1-30/6; 1/12-31/12. 3) Avoinna 161 päivää.

hoidetut syfilittiset potilaat.

den kuluessa vastaanotetut.																		
20-30 vuotta.		30-50 vuotta.		Yli 50 vuotta.		Yhteensä.			Yhteensä hoidettuja.	Alkuoireet saatu.			Jälkioireet.		Syphilis hereditaria.			
Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Lapsia alle 10 v.	Miehiä.	Naisia.		Vastaanotettujen yhteisluku.	Partitelemisen kautta.	Imetämisen kautta.	Muun kosketelun kautta.	Yhteensä.		Syphilis secund. reid.	Syphilis tertiaria.	
102	94	46	25	9	5	16	184	163	363	410	158	—	8	166	130	52	15	1
—	59	—	6	—	—	—	—	105	105	115	31	—	—	31	69	5	—	2
24	11	3	2	—	1	—	32	19	51	63	17	—	1	18	28	5	—	3
3	11	5	17	6	10	7	19	44	70	82	11	3	12	26	15	27	2	4
—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	1	—	—	—	5
50	17	29	8	3	1	7	93	32	132	149	58	—	7	65	62	3	2	6
—	20	—	4	—	2	5	—	35	40	50	20	—	3	23	12	3	2	7
46	27	28	6	3	1	6	92	53	151	174	96	2	4	102	38	9	2	8
19	41	13	15	9	4	7	46	79	132	154	30	—	—	30	76	23	3	9
51	—	24	—	5	—	—	89	—	89	96	45	—	—	45	33	11	—	10
44	—	13	—	1	—	—	64	—	64	81	31	—	—	31	27	6	—	11
21	—	13	—	1	—	—	41	—	41	54	24	—	—	24	14	3	—	12
8	2	4	2	1	—	—	14	5	19	23	1	—	—	1	4	14	—	13
50	—	18	—	7	—	—	77	—	77	84	24	—	—	24	43	10	—	14
5	11	4	8	3	2	1	12	26	39	50	13	—	—	13	17	9	—	15
19	12	7	4	3	2	1	33	20	54	66	20	—	—	20	26	8	—	16
41	5	22	3	4	—	1	71	10	82	99	21	—	3	24	46	11	1	17
—	8	—	4	—	1	2	2	17	21	23	9	1	2	12	4	4	1	18
70	—	36	—	7	—	3	124	—	127	149	53	—	—	53	61	11	2	19
—	24	—	24	—	6	7	—	67	74	91	30	2	4	36	28	7	3	20
14	6	14	6	4	—	2	36	15	53	59	17	—	—	17	15	18	3	21
28	5	21	22	6	7	7	60	38	105	122	44	—	22	66	15	24	—	22
3	—	1	2	—	—	—	5	3	8	9	5	—	—	5	2	1	3	23
40	27	17	14	6	5	12	66	51	129	144	64	2	11	77	32	19	1	24
20	17	28	9	1	2	4	53	35	92	114	51	—	2	53	28	6	5	25
51	—	45	—	6	—	—	105	—	105	118	24	—	—	24	41	40	—	26
—	14	—	17	—	8	10	—	43	53	70	9	—	16	25	10	17	1	27
3	2	2	4	—	1	5	5	7	17	17	2	—	—	2	14	1	—	28
20	4	8	4	—	1	—	29	9	38	53	10	—	—	10	16	11	1	29
14	—	4	—	1	—	—	19	—	19	25	5	—	—	5	3	11	—	30
746	418	405	206	86	59	103	1,371	877	2,351	2,745	924	10	95	1,029	909	369	44	

4) Avoinna 194 päivää.

Taulu 9. Yhteenveto yleisten synnytyslaitosten päiväkirjoista vuonna 1906.

	Ä i t e j ä.										L a p s i a.							
	Hoidettuina.				Uloskirjoitettuja.				Jäljelle jääneitä seuraavaan vuoteen.		Hoitopäivien luku.		Hoitopäivien keskimäärä.		Uloskirjoitettuja.			
	Sisäännotettuina vuonna 1906.		Yhteensä.		Synnyttäneitä.		Päästämättömiä.		Uloskirjoitettuja yhteensä.		Kuolleita.		Kuolleita synnytyksessä tai heti sen jälkeen.		Terveitä.		Yhteensä.	
	Jäljelle jääneitä edelliseltä vuod.	Ensisynnyttäjiä.	Mytäsynnyttäjiä.	Yhteensä.	Terveitä.	Paranevia.	Sairaita.	Yhteensä.	Kuolleita.	Päästämättömiä.	Kuolleita.	Uloskirjoitettuja yhteensä.	Jäljelle jääneitä seuraavaan vuoteen.	Hoitopäivien luku.	Hoitopäivien keskimäärä.	Kuolleita.	Terveitä.	Yhteensä.
Lapsenpäästölaitos Helsingissä	22	734	1,185	1,941	1,781	616	1,803	88	1,897	6	1,897	44	15,384	7,9	24	61	1,743	1,743
" Turussa	9	278	482	769	752	3	755	—	758	3	758	11	5,764	7,5	11	14	734	742
Lapsenpäästöosasto Porin sairaalassa	1	46	78	125	117	—	117	4	123	2	123	2	720	5,8	6	—	113	114
Lapsenpäästölaitos Porvoossa	4	52	81	137	131	—	131	—	132	5	132	5	1,370	10,0	1	5	130	133
" Hämeenlinnassa	1	33	20	54	50	1	52	1	53	1	53	1	508	9,4	2	5	45	46
" Tampereella	6	115	207	328	315	—	315	5	322	6	322	6	2,807	8,6	6	4	179	183
" Viipurissa	14	180	230	424	410	3	415	—	419	5	419	5	3,976	9,4	15	15	388	396
" Sortavalassa	4	20	69	93	85	1	86	3	90	3	90	3	947	10,2	6	7	71	72
" Käkisalmissa	—	13	26	39	35	1	37	2	39	—	39	—	302	7,7	1	1	33	35
" Mikkelissä	—	40	53	93	87	2	89	1	90	3	90	3	954	10,5	—	7	85	85
" Kuopiossa	1	45	70	116	113	1	114	—	115	1	115	1	1,176	10,1	4	6	105	105
" Joensuussa	2	21	38	61	58	—	58	—	60	1	60	1	556	9,1	3	7	46	47
" Nurmeksella	2	11	33	46	42	1	43	1	44	2	44	2	462	10,0	—	1	42	42
" Nikolainkaupungissa	3	58	83	144	138	2	140	—	140	4	140	4	1,327	9,2	4	10	127	127
" Jyväskylässä	3	53	103	159	157	—	157	—	158	1	158	1	1,754	11,0	4	2	148	152
" Oulussa	6	47	56	109	105	—	105	—	106	3	106	3	1,084	9,9	6	4	94	97
" Kajaanissa	1	16	18	35	35	—	35	—	35	—	35	—	322	9,2	2	—	32	34
" Torniossa	—	23	46	69	67	—	67	—	68	1	68	1	666	9,8	3	—	67	67
" Rovaniemellä	1	7	26	34	28	2	30	4	34	—	34	—	942	10,0	—	—	31	31
Yhteensä	80	1,792	2,904	4,776	4,506	14	4,540	109	4,683	93	4,683	93	40,421	8,6	98	149	4,218	4,251

Taulu 10.

Taulu osoittava kaikkien vuonna 1906 mielsairaslaitoksissa hoidettujen potilaitten lukumäärän.

Hoitolaitos.	Sairasvuodeitten luku.			Vuodelta 1905 jääneitä.			Vuonna 1906 vastaanotetuista.			Hoidettujen kokonaisluku vuonna 1906.			Vuonna 1906 uloskirjoitettu.			Vuoden 1907 jääneitä.		
	M.	N.	Yht.	M.	N.	Yht.	M.	N.	Yht.	M.	N.	Yht.	M.	N.	Yht.	M.	N.	Yht.
	Lapinlahden keskuslaitos	130	58	46	104	37	41	78	95	87	182	24	28	52	71	59	130	
Niuvanniemen	310	183	124	307	52	24	76	235	148	383	49	24	73	186	124	310		
Pitkäniemen	355	151	126	277	137	127	264	288	253	541	127	106	233	161	147	308		
Sellin turvalaitos	53	—	53	53	—	—	—	—	53	53 ¹⁾	—	—	—	—	—	53		
Käkisalmen turvalaitos	152	92	58	150	9	3	12	101	61	162	9	1	10	92	60	152		
Vastaanottolaitos Turussa	20	8	10	18	15	25	40	23	35	58	13	26	39	10	9	19		
” Viipurissa	20	9	9	18	45	43	88	54	52	106	43	43	86	11	9	20		
” Mustasaarella	20	10	8	18	16	17	33	26	25	51	16	16	32	10	9	19		
” Oulussa	20	10	9	19	19	20	39 ¹⁾	29	29	58	19	19	38	10	10	20		
” Mikkelissä	12	5	5	10	11	17	28	16	22	38	10	17	27	6	5	11		
Yhteensä	1,092	526	448	974	341	317	658	867	765	1,632	310	280	590	557	485	1,042		

1) Sitäpaitsi 13 miestä hoidettavana yksityisten henkilöitten luona.

Seuraavissa tauluissa on huomattava:

Pitkäniemestä poistetaan 1 nainen sairastava neurastheniaa, 2 miestä sairastava nihiliä, 2 miestä ja 1 nainen, jotka ovat sisään- ja uloskirjoitetut kaksi kertaa ovat merkityt yksi kerta vastaanotetuiksi ja uloskirjoitetuiksi.

Viipurin vastaanottolaitoksesta poistetaan 1 mies ja 1 nainen vastaanotetut tutkittaviksi.

Oulun vastaanottolaitoksesta poistetaan 1 mies ja 2 naista vastaanotetut tutkittaviksi.

Taulu 11.

Taulu osottava vuonna 1906 mielisairaslaitoksiin hoidettaviksi vastaanotettujen potilaitten sairauden muodot.

Hoitolaitos.	Yksinkertainen mielisairaus. Insania simplex.												Kaikki yhteensä.																							
	Synkkämie- lisyyys. Melancholia.		Sekapäisyys. Amentia.		Raivohulluus. Mania.		Harhamieli- syyys. Paranoia.		Tylsämieli- syyys. Dementia.		Mielisairaus halvauk- sen kanssa. Dementia paralytica.		Lues cerebraalis.		Delirium tremens.		Psychosis alcoholica.		Mielisairaus kaatuvais- taudin kanssa. Insania epileptica.		Insania hysterica et neurasthen. Hypochondria.		Idiotia.		Imbecillitas.											
	M. N.	Yht.	M. N.	Yht.	M. N.	Yht.	M. N.	Yht.	M. N.	Yht.	M. N.	Yht.	M. N.	Yht.	M. N.	Yht.	M. N.	Yht.	M. N.	Yht.	M. N.	Yht.	M. N.	Yht.	M. N.	Yht.	M. N.	Yht.								
Lapinlahden keskuslaitos	2	2			5	10	3	1	4	13	26	39	4	1	1	2			4	1	4			1	1	2	37	41	78							
Niuvanniemen "	2	2			3		2	4	6	35	18	53	7						2		2				1	52	24	76								
Pitkäniemen "	32	53	85	22	16	38	20	17	37	5	30	70	7	1	8			4	4	4	3			1	1	133	125	258								
Seilin turvalaitos																																				
Käkisalmen "																																				
Vastaanottolaitos Turussa	4	12	16	5	6	11			3	3	3	6	1			1										15	25	40								
Viipurissa	14	18	32						13	16	29	1														44	42	86								
Mustasaarella	3	5	8						1	1	2	6	7	10	4	14										16	17	33								
Oulussa	7	8	15	3	4	7	1	3	4	1	1	4	3	7												18	18	36								
Mikkelissä	3	9	12		1	1	2	4	6	1	2	3	2													11	17	28								
Yhteensä	63	109	172	30	27	57	45	54	99	17	19	36	122	92	214	19	1	20	1	2	3	5	5	9	9	10	11	6	11	6	2	2	4	385	312	647

Taulu 12.

Taulu osottava kaikkiin mielisairaslaitoksiin vuonna 1906 vastaanotettujen hoidokkaitten lukumäärän ja ijän.

T a u t i.	H o i t o l a i t o s.												Ikä vastaanotettaessa.																							
	Lapinlahti.		Niuvanniemi.		Pitkämäki.		Seili.		Käkisalmi.		Turku.		Viipuri.		Mustasaari.		Oulu.		Mikkeli.		Vastaanotettujen kokonaisluku.		Alle 21 v.		21—30 v.		31—40 v.		41—50 v.		Yli 50 v.		Tuntematon.			
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.		
Insania simplex	21	39	40	24	119	119	—	—	8	3	13	24	37	42	15	16	16	18	8	16	277	301	578	24	20	111	113	69	82	37	63	35	23	1	—	
Dementia paralytica	4	—	7	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	19	1	20	—	2	—	9	—	6	1	2	—	—	—		
Lues cerebrials	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	3	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	
Delirium tremens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5	—	2	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	
Psychosis alcoholica	4	—	—	—	4	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	9	—	1	—	1	—	4	—	3	—	—	—	—	
Insania epileptica	1	—	2	—	3	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	1	—	10	1	11	3	—	3	—	—	2	—	2	—	—	—	—	
” hysterica et neurasthen. Hy-	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	5	11	—	2	1	1	3	—	—	—	—	—	—	—	
” pochondria	4	—	2	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	6	—	6	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Idiotia	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	6	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Imbecillitas	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä	37	41	52	24	133	125	—	—	9	3	15	25	44	42	16	17	18	18	11	17	335	312	647	30	21	123	114	85	87	53	64	43	26	1	—	

Taulu 13.

Taulu osottava kaikkiin mielisairaslaitoksiin v. 1906 vastaanotettujen hoidokkaitten kotipaikan.

T a u t i.	Yhteensä.		K o t i p a i k k a.																							
			L ä ä n i.																							
			Uudenmaan.		Turun.		Hämeen.		Viipurin.		Mikkelin.		Kuopion.		Vaasan.		Oulu.		Maalaiskunta.		Kaupunki.					
			M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.				
Insania simplex	276	299	31	45	34	52	47	34	56	55	13	25	20	9	46	42	29	37	234	238	42	61				
Dementia paralytica	19	1	5	—	2	—	2	—	1	—	—	—	5	—	1	1	3	—	15	—	4	1				
Lues cerebraalis	1	2	3	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1				
Delirium tremens	5	—	5	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Psychosis alcoholica	9	—	9	5	1	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	5	—				
Insania epileptica	10	1	11	1	3	—	1	—	2	—	—	1	1	—	1	—	1	—	7	1	3	—				
" hystERICA et neurasthen. Hypochondria	6	5	11	3	1	1	2	—	2	—	—	—	1	—	—	1	—	—	4	1	2	4				
Idiotia	6	—	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—				
Imbecillitas	2	2	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—				
Yhteensä	334	310	644	48	47	41	54	52	37	67	56	15	26	27	9	49	44	35	37	273	242	61	68			

1) Sitäpaitsi 1 mies ja 2 naista ulkomalta.

Taulu 14.

Taulu osottava kaikista mielisairaslaitoksista v. 1906 uloskirjoitetut hoidokkaat.

	Terveet.		Paremmaksi tulleet.		Parantumattomat.		Kuolleet.		Yhteensä.		
	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	Miehiä.	Naisia.	
Melancholia	33	52	17	31	15	8	2	4	67	95	162
Amentia	19	16	5	6	2	5	—	1	26	28	54
Mania	31	30	11	10	5	1	—	3	47	44	91
Paranoia	—	—	10	12	10	17	1	3	21	32	53
Dementia	9	8	25	23	53	25	11	9	98	65	163
Yhteensä	92	106	68	82	85	56	14	20	259	264	523
Dementia paralytica	—	—	7	1	4	—	9	—	20	1	21
Lues cerebralis	—	1	1	—	—	—	—	1	1	2	3
Delirium tremens	4	—	—	—	—	—	1	—	5	—	5
Psychosis alcoholica	3	—	2	—	—	—	1	—	6	—	6
Insania epileptica	—	—	2	1	2	—	1	—	5	1	6
Insania hystera et neurasth.	—	—	1	3	2	1	—	—	3	4	7
Idiotia	—	—	—	—	3	—	—	—	3	—	3
Imbecillitas	—	—	1	2	3	2	—	—	4	4	8
Yhteensä	99	107	82	89	99	59	26	21	306	276	582

Taulu 16.

Taulu osottava maassa 31 päivä Joulu-

L ä ä n i.	Mielisairaitten lukumäärä.			S i v i i l i s ä ä t y .														
				Naineita.			Naimattomia.			Leskiä.			Eroitetuja.			Tunte- maton.		
	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
Uudenmaan	395	411	806	48	77	125	340	301	641	7	33	40	—	—	—	—	—	—
Turun ja Porin	704	656	1,360	85	101	186	592	497	1,089	26	58	84	—	—	—	1	—	1
Hämeenlinnan	416	358	774	61	57	118	346	267	613	9	33	42	—	—	—	—	1	1
Wiipurin	517	441	958	95	84	179	407	311	718	13	44	57	1	2	3	1	—	1
Mikkelin	332	344	676	35	40	75	290	280	570	6	21	27	—	—	—	1	3	4
Kuopion	428	378	806	53	62	115	363	296	659	12	20	32	—	—	—	—	—	—
Waasan	749	671	1,420	134	114	248	562	486	1,048	39	67	106	—	—	—	14	4	18
Oulun	492	380	872	69	69	138	404	277	681	19	34	53	—	—	—	—	—	—
Yhteensä	4,033	3,639	7,672	580	604	1,184	3,304	2,715	6,019	131	310	441	1	2	3	17	8	25

1) 4 miehelle ja 2 naiselle on hoitolaitos merkitsemättä.

2) 10 " " 12 " " " " " " " " " "

3) Mielisairaslaitoksissa hoidettiin sitäpaitsi 1 mies ja 2 naista ulkomailta.

kuuta 1906 löytyvät mielisairaat.

Sairastuneita.						Hoidetaan.											
Lapsina.			Vanhempina.			Yleisissä mielisairaustaloksissa.			Yksityisissä mielisairauslaitoksissa.			Vaivastaloissa.			Yksityisissä kodeissa.		
Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.
108	103	211	287	308	595	122	142	264	2	1	3	48	67	115	223	201	424
266	222	488	438	434	872	75	63	138	17	11	28	119	86	205	489	494	983 ¹⁾
128	102	230	288	256	544	74	61	135	1	—	1	78	67	145	263	230	493
130	101	231	387	340	727	62	45	107	28	33	61	59	62	121	368	301	669
101	84	185	231	260	491	34	39	73	—	1	1	68	78	146	230	226	456
180	147	327	248	231	479	53	42	95	—	—	—	101	88	189	264	236	500 ²⁾
206	181	387	543	490	1,033	87	61	148	8	12	20	81	88	169	573	510	1,083
130	111	241	362	269	631	62	30	92	6	1	7	50	34	84	374	315	689
1,249	1,051	2,300	2,784	2,588	5,372	569	483	1,052 ³⁾	62	59	121	604	570	1,174	2,784	2,513	5,297

Tab. N:o 17.

Spetälska i Finland 1906.

Hemort, län, stad och socken.	Tillkomna nya fall.	Aflidna		Vid årets slut befintliga	
		i hemmen.	å Orivesi sjukhus.	i hemmen.	å Orivesi sjukhus.
Nylands län: Helsingfors.	3	—	1	13	7
Ekenäs	—	—	—	1	—
Tusby	2	—	—	3	—
Mäntsälä	—	—	—	2	—
Tenala	—	—	—	2	—
Pojo	—	—	—	1	—
Karis.	—	—	—	—	1
Åbo län: Åbo	1	—	—	2	—
Nystad	—	—	—	1	—
Raumo	1	—	—	3	—
Björneborg	—	—	1	—	1
S:t Karins	—	—	—	1	—
S:t Marie	—	—	—	1	1
Piikkiö	—	—	—	1	—
Masku	—	—	—	2	—
Rimito	—	—	—	1	—
Nagu	—	—	1	—	—
Kumlinge	—	—	—	—	1
Huitinen	—	—	—	4	1
Punkalaidun	—	—	—	2	—
Alastaro	—	—	1	—	—
Tyrvää	—	—	—	1	—
Kiikka	—	—	—	3	—
Kiikoinen	—	—	—	—	1
Hämeenkyrö	—	—	—	—	1
Ulvila	1	—	—	1	—
Jämijärvi	—	—	—	—	1
Kankaanpää	—	—	—	—	1
Honkajoki	—	—	—	1	—
Karvia	—	—	—	3	—
Merikarvia	—	—	—	4	—
Kulla	—	—	—	1	—
Eurajoki	—	—	—	2	—

Hemort, län, stad och socken.	Tillkomna nya fall.	Aflidna		Vid årets slut benfötliga	
		i hemmen.	å Orivesi sjukhus.	i hemmen.	å Orivesi sjukhus.
Köyliö	—	—	—	1	—
Honkilahti	—	—	—	1	—
Tavastehus län: Tammerfors	—	—	1	2	1
Vesilahti	—	—	—	1	—
Tammela	—	—	—	1	—
Renko	1	—	—	1	1
Janakkala	1	—	—	1	—
Lammi	—	—	—	1	—
Kärkölä	3	—	—	3	7
Hollola	—	—	—	—	1
Hauho	1	—	—	—	1
Jämsä	—	—	—	1	—
S:t Michels län: Jorois	—	—	—	1	—
Vasa län: Keuru	—	—	—	—	1
Ilmola	2	—	—	2	1
Ylistaro	—	—	1	—	—
Seinäjäki	—	—	—	1	—
Teuva	—	—	—	1	—
Isojoki	1	—	—	2	2
Kauhava	—	—	—	1	—
Alajärvi	—	—	—	—	1
Pihtipudas	—	—	—	1	—
Uleåborgs län: Kuusamo	—	—	—	1	—
Viborgs län: Kotka	—	—	—	1	—
Fredrikshamn	—	—	—	1	—
Koivisto	1	—	—	—	2
Summa	18	—	6	81	34

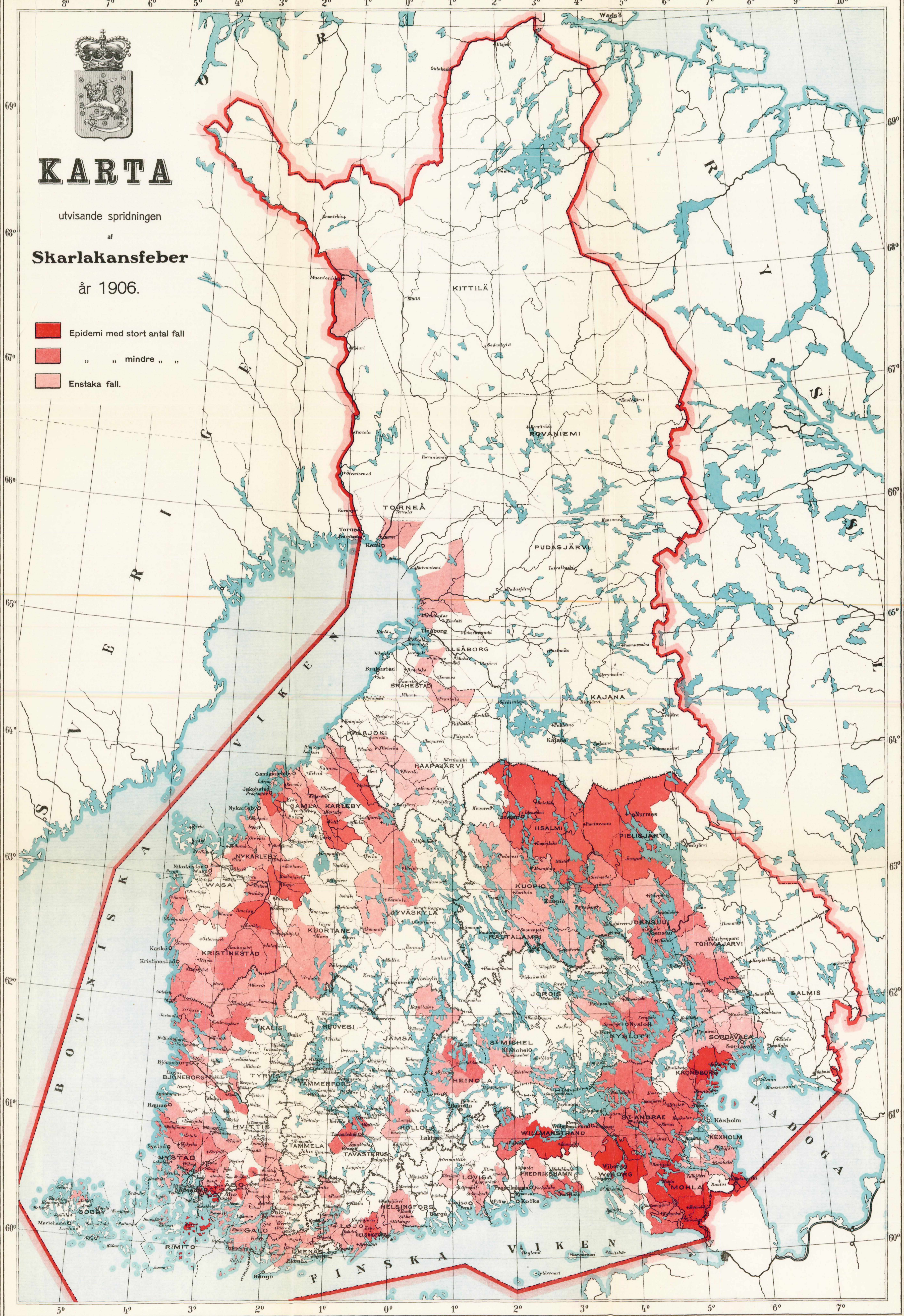
Inalles vid årets slut 115 kända fall; 1904 — 95 kända fall; 1905 — 103.

KARTA

utvisande spridningen
af
Skarlakansfeber
år 1906.

- Epidemi med stort antal fall
- " " mindre " "
- Enstaka fall.

8° 7° 6° 5° 4° 3° 2° 1° 0° 1° 2° 3° 4° 5° 6° 7° 8° 9° 10°

KARTA

utvisande spridningen
af
Kikhosta
år 1906.

- Epidemi med stort antal fall
- " " mindre " "
- Enstaka fall.

